FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ

MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KATOLİK KİLİSESİ, RESTORASYON PROJESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serdar KASAP

Anabilim Dalı: Mimarlık

Mimari Koruma-Restorasyon Programı

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ

MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KATOLİK KİLİSESİ, RESTORASYON PROJESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimar : Serdar KASAP

(150211013)

Anabilim Dalı : Mimarlık

Mimari Koruma- Restorasyon Koruma Programı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Alidost ERTUĞRUL

Teslim Tarihi: 08 Haziran 2018

FSMVÜ, Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü'nün 150211013 numaralı Mimarlık Anabilim Dalı, Mimari Koruma - Restorasyon Programı, Yüksek Lisans Öğrencisi Serdar KASAP, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı "**ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KATOLİK KİLİSESİ, RESTORASYON PROJESİ**" başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Alidost ERTUĞRUL .....

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Jüri Üyeleri : Prof. Dr. M. Bülent ULUENGİN .....

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Gülhan BENLİ .....

İstanbul Medipol Üniversitesi

Teslim Tarihi : 08 Haziran 2018

Savunma Tarihi : 19 Haziran 2018

ÖNSÖZ

Mimarisi Roma bazilikalarını andıran kilisede dört küçük sunak ve üst üste yapılmış iki balkon vardır. Eskiden, camilerde olduğu gibi, kiliselerin merkez kısmı erkeklere, balkonlar kadınlara ayrılırdı. Bu usulden 1850'lerde vazgeçilmiş, sonra inşa edilen kiliselere balkon yapılmamıştır. Plan şeması, yapım tekniği ve bezeme özellikleriyle korunmaya değer bir kültür varlığıdır.

"Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Ermeni Katolik Kilisesi, Restorasyon Projesi" adlı tez çalışmamım yürütülmesi, sonuca bağlanması aşamalarında yardımını esirgemeyen değerli hocam, Dr. Öğretim Üyesi Alidost ERTUĞRUL'a teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmam boyunca desteğini her zaman hissettiren değerli anneciğim Gül KASAP'a, Arkadaşlarım Belgin ŞİMŞEK ve Muhammet POLAT'a, Mimar Kübra BASOOĞLU ve Mimar Funda YILMAZ'a, Harita Mühendisi Serap ATA AKKOCA'ya ve Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Ermeni Katolik Kilisesi Vakfına teşekkür ederim.

Mayıs 2018 Serdar KASAP

(Mimar)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ ..... **ii**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **vii**
ÖZET ..... **xvii**
SUMMARY ..... Error! Bookmark not defined.
1. Giriş **1**
1.1 Çalışmanın Amacı 2
1.2 Kapsam ve Çalışma Yöntemi 2
2. YAPININ BULUNDUĞU ÇEVRE **4**
2.1 Ortaköy Bölgesi ve Konumu 4
2.2 Beşiktaş Bölgesinin Tarihî Gelişimi 4
3. KİLİSELER, İSTANBUL ERMENİ KİLİSELERİ VE BİÇİMLENİŞLERİ **7**
3.1 Kilisenin Bölümleri 8
3.1.1 Narteks 8
3.1.2 Naos 9
3.1.3 Bema 9
3.1.4 Apsis 9
3.1.5 Vaftizhane 10
3.1.6 Çan Kulesi 10
3.2 Katolik Ermeni Cemaati'nin Oluşumu ve Ayrılışı 10
3.3 İstanbul Ermeni Kiliseleri 13
3.4 Tarihe Karışan Kiliseler 14
3.5 Günümüzde Ulaşan Kiliseler 15
3.5.1.1 Kumkapı, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Patrikhane Kilisesi 16
3.5.1.2 Ortaköy, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi 17
3.5.1.3 Beşiktaş, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi 19
3.5.1.4 Yeniköy, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi 20
3.5.1.5 Eyüp, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi 22
3.5.1.6 Bakırköy, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi 23
3.5.1.7 Üsküdar-Bağlarbaşı, Surp Garaben Kilisesi 24
3.5.1.8 Üsküdar-Selamiye, Surp Haç Kilisesi 26
3.5.1.9 Kuruçeşme, Surp Haç Kilisesi 28
3.5.1.10 Samatya-Altımermer, Surp Hagop (Kilkhatir) Kilisesi 29
3.5.1.11 Taksim, Surp Harutyun Kilisesi 31
3.5.1.12 Kumkapı, Surp Harutyun Kilisesi 32
3.5.1.13 Narlıkapı, Surp Hovhannes Avedaraniç Kilisesi 33
3.5.1.14 Gedikpaşa, Surp Hovhannes Avedaraniç Kilisesi 34
3.5.1.15 Balat, Surp Hreşdagabed Kilisesi 35
3.5.1.16 Büyükdere, Surp Hripsimyants Kilisesi 37
3.5.1.17 Yeşilköy, Surp Istepanos Kilisesi 39
3.5.1.18 Samatya, Surp Kevork (Sulu Manastır) Kilisesi 40
3.5.1.19 Galata, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi 42
3.5.1.20 Kuzguncuk, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi 43
3.5.1.21 Kınalıada, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi 44
3.5.1.22 Topkapı, Surp Nigoğasyos Kilisesi 46
3.5.1.23 Beykoz, Surp Nigoğasyos Kilisesi 47

3.5.1.24 Kartal, Surp Nişan Kilisesi 49
3.5.1.25 Kazlıçeşme, Surp Pırgiç Kilisesi 51
3.5.1.26 Rumelihisarı, Surp Santukht Kilisesi 51
3.5.1.27 Kadıköy, Surp Takavor Kilisesi 53
3.5.1.28 Yenikapı, Surp Tateos-Partoğomeos Havariler Kilisesi 54
3.5.1.29 Feriköy, Surp Vartan (Surpots Vartanants Zoravarats) Kilisesi 56
3.5.1.30 Eyüp-Defterdar, Surp Yeğya Kilisesi 57
3.5.1.31 Kadilli, Surp Yergodasan Arakelots (12 Havariler) Kilisesi 59
3.5.1.32 Boyacıköy, Surp Yerits Mangants Kilisesi 60
3.5.1.33 Beyoğlu-Galatasaray, Surp Yerrortutyun (Üçhoran) Kilisesi 61
3.6 İstanbul Katolik Ermeni Kiliseleri 63
3.6.1 Samatya, Anarad Hığutyun Kilisesi 63
3.6.2 Pangaltı, Anarad Hığutyun Kilisesi 65
3.6.3 Tarabya, Surp Andon Kilisesi 66
3.6.4 Beyoğlu-Sakızağaç, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi 66
3.6.5 Büyükada, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi 67
3.6.6 Büyükdere, Surp Boğos Kilisesi 68
3.6.7 Yeniköy, Surp Hovhannes Mıgırdiç Kilisesi 69
3.6.8 Taksim, Surp Hovhan Vosgeperan Kilisesi 70
3.6.9 Galata, Surp Hisus Pırgiç Kilisesi 71
3.6.10 Kadıköy, Surp Levon Kilisesi 72
3.6.11 Beyoğlu, Surp Yerrortutyun Ermeni Katolik Kilisesi 73
4. SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KATOLİK KİLİSESİ 77
4.1 Yapının Konumu 77
4.2 Yapının Tarihsel Gelişimi 79
4.3 Mekânsal Tanım ve Avlu 85
4.4 Plan Özellikleri 91
4.5 Avluda Yer Alan Ek Yapılar 99
4.5.1 Müştemilat 99
4.5.2 Çan Kulesi 99
4.5.3 Anı Taşı 100
4.5.4 Vaftiz Kurnası ve Yapı Kalıntısı 101
4.5.5 Merdiven 102
4.6 Cephe Özellikleri 103
4.6.1 Batı Cephesi 104
4.6.2 Doğu Cephesi 106
4.6.3 Kuzey Cephesi 107
4.6.4 Güney Cephesi 108
4.7 Malzemeler 110
4.7.1 Kullanılan Malzemeler 110
4.8 Yapım Teknikleri 112
4.8.1 Temel Ve Duvarlar 112
4.8.2 Tekil Taşıyıcılar 112
4.8.3 Döşeme 114
4.8.4 Gergi Elemanları 115
4.8.5 Üst Örtü 115
4.8.6 Çatı 116
4.8.7 Kapı ve Pencereler 116
4.8.8 Merdivenler 118
4.8.9 Ahşap Donanım ve Ayrıntılar 120

4.8.9.1 Tavan 120
4.8.9.2 Ambon 121
4.8.9.3 Nişler ve Dolaplar 122
4.9 Bezemeler ve Figürler 124
4.9.1 Ahşap Bezemeler 124
4.9.2 Demir Bezemeler 125
4.9.3 Kalemişi 126
4.9.4 Sunak Alanları 130
4.10 Anı Yazıtları 136
5. RESTİTÜSYON 148
5.1 Vaziyet Planı Restitüsyonu 149
5.2 Plan Restitüsyonu 154
5.3 Cephe Restitüsyonu 161
5.4 Bezeme Restitüsyonu 166
5.5 Sunak Alanları 171
6. RESTORASYON 172
6.1 Yapının Onarımı için Önerilen Müdahaleler 172
6.2 Niteliksiz eklerden arındırma 173
6.3 Malzeme ve yüzey temizliği 180
6.4 Sağlamlaştırma 181
6.5 Bütünleme 182
6.6 Yeniden yapım 182
6.7 Çağdaş donanım ve ekler 183
7. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ 184
8. KAYNAKÇA 189
9. ÖZGEÇMİŞ 192
10. EKLER 195

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2. 1.Google Earth görüntüsü üzerinde Ortaköy semti ve çevresi 4
Şekil 3. 1.Kumkapı Surp Asdvadzadzin Planı (Batar, 2007, sy. 31). 16
Şekil 3. 2.Kumkapı, Surp Asdvadzadzin Patrikhane Kilisesi giriş cephesi, 1990, Fot. Yılmaz Dinç. (Tuğlacı, 1991, sy. 96). 17
Şekil 3. 3.(Tuğlacı, 1991, sy. 382). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 18
Şekil 3. 4.Ortaköy, Surp Asdvadzadzin Kilisesi üstten görünüş, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 104). 18
Şekil 3. 5.(Tuğlacı, 1991, sy. 385). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 19
Şekil 3. 6.Beşiktaş, Surp Asdvadzadzin Kilisesi giriş cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 109). 20
Şekil 3. 7.(Tuğlacı, 1991, sy. 384). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 21
Şekil 3. 8.Yeniköy, Surp Asdvadzadzin Kilisesi dış görünüş 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 114). 21
Şekil 3. 9.(Tuğlacı, 1991, sy. 387). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 22
Şekil 3. 10.Eyüp, Surp Asdvadzadzin Kilisesi'nin arka cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 117). 23
Şekil 3. 11.(Tuğlacı, 1991, sy. 388). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 24
Şekil 3. 12.Bakırköy, Surp Asdvadzadzin Kilisesi'nin sokaktan görünüşü 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 119). 24
Şekil 3. 13.(Tuğlacı, 1991, sy. 389). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 25
Şekil 3. 14.Üsküdar-Bağlarbaşı, Surp Garaben Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 121). 26
Şekil 3. 15(Batar, 2007, sy. 34). 27
Şekil 3. 16.Üsküdar-Selamiye, Surp Haç Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 127). 27
Şekil 3. 17.(Tuğlacı, 1991, sy. 396). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 28
Şekil 3. 18.Kuruçeşme, Surp Haç Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 131). 29
Şekil 3. 19.(Tuğlacı, 1991, sy. 397). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 30
Şekil 3. 20.Samatya, Surp Hagop Kilisesi'nin tepeden görünüşü 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 134). 30

Şekil 3. 21.(Tuğlacı, 1991, sy. 399). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 31
Şekil 3. 22.Taksim, Surp Harutyun Kilisesi'nin giriş cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 135). 31
Şekil 3. 23.(Tuğlacı, 1991, sy. 398). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 32
Şekil 3. 24.Kumkapı, Surp Harutyun Kilisesi'nin içi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 137). 33
Şekil 3. 25.(Tuğlacı, 1991, sy. 402). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 34
Şekil 3. 26.Narlıkapı, Surp Hovhannes Avedaraniç Kilisesi'nin girişi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 139). 34
Şekil 3. 27.(Tuğlacı, 1991, sy. 401). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 35
Şekil 3. 28.Gedikpaşa, Surp Hovhannes Avedaraniç Kilisesi'nin giriş cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 141). 35
Şekil 3. 29.(Tuğlacı, 1991, sy. 404). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 36
Şekil 3. 30.Balat, Surp Hreşdagabed Kilisesi'nin dış görünüşü 1985 (Tuğlacı, 1991, sy. 143). 37
Şekil 3. 31.(Tuğlacı, 1991, sy. 406). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 38
Şekil 3. 32.Büyükdere, Surp Hripsimyants Kilisesi'nin dış görünüşü 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 151). 38
Şekil 3. 33.(Tuğlacı, 1991, sy. 409). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 39
Şekil 3. 34.Yeşilköy, Surp Istepanos Kilisesi'nin arka cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 152). 40
Şekil 3. 35.(Tuğlacı, 1991, sy. 408). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 41
Şekil 3. 36.Samatya, Surp Kevork Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 153).... 41
Şekil 3. 37.(Tuğlacı, 1991, sy. 412). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 42
Şekil 3. 38.Galata, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi'nin içi 1991. (Tuğlacı, 1991, sy. 153).... 42
Şekil 3. 39.(Tuğlacı, 1991, sy. 414). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli 43
Şekil 3. 40.Kuzguncuk, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi'nin giriş cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 170). 44
Şekil 3. 41. (Tuğlacı, 1991, sy. 413). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. ... 45
Şekil 3. 42.Kınalıada, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi'nin arka cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 174). 45

Şekil 3. 43.(Tuğlacı, 1991, sy. 418). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 46
Şekil 3. 44.Topkapı, Surp Nigoğasyos Kilisesi'nin yan cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 176). 47
Şekil 3. 45.(Tuğlacı, 1991, sy. 417). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 48
Şekil 3. 46.Beykoz, Surp Nigoğasyos Kilisesi'nin çan kulesi. (Tuğlacı, 1991, sy. 178). 48
Şekil 3. 47.(Tuğlacı, 1991, sy. 419). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 49
Şekil 3. 48.Kartal, Surp Nişan Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 179). 50
Şekil 3. 49.Kazlıçeşme, Surp Pırgiç Kilisesi'nin çan kulesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 181). 51
Şekil 3. 50. (Tuğlacı, 1991, sy. 421). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. ... 52
Şekil 3. 51.Rumelihisarı, Surp Santukht Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 182). 52
Şekil 3. 52.(Tuğlacı, 1991, sy. 422). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 53
Şekil 3. 53.Kadıköy, Surp Takavor Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 185). 54
Şekil 3. 54.(Tuğlacı, 1991, sy. 423). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 55
Şekil 3. 55.Yenikapı, Surp Tateos-Partoğomeos Havariler Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 187). 55
Şekil 3. 56.(Tuğlacı, 1991, sy. 424). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 56
Şekil 3. 57.Feriköy, Surp Vartan Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 188). 57
Şekil 3. 58.(Tuğlacı, 1991, sy. 425). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 58
Şekil 3. 59.Eyüp, Surp Yeğya Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 191). 58
Şekil 3. 60.(Tuğlacı, 1991, sy. 426). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 59
Şekil 3. 61.Kadilli, Surp Yergodasan Arakelots Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 194). 60
Şekil 3. 62.(Tuğlacı, 1991, sy. 427). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 61
Şekil 3. 63.Boyacıköy, Surp Yerits Mangants Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 195). 61
Şekil 3. 64.(Tuğlacı, 1991, sy. 429). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 62

Şekil 3. 65.Beyoğlu, Surp Yerrortutyun Kilisesi'nin ön cephesi 1978. (Tuğlacı, 1991, sy. 196). 62
Şekil 3. 66.Samatya, Anarad Hığutyun Kilisesi'nin ön cephesi. (Tuğlacı, 1991, sy. 289)..... 64
Şekil 3. 67.Samatya, Anarad Hığutyun Kilisesi'nin içi. (Tuğlacı, 1991, sy. 289). 64
Şekil 3. 68.(Tuğlacı, 1991, sy. 434). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli. 65
Şekil 3. 69.Pangaltı, Anarad Hığutyun Kilisesi'nin ön cephesi. (Tuğlacı, 1991, sy. 290)..... 65
Şekil 3. 70.Tarabya, Surp Andon Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 291)..... 66
Şekil 3. 71.Beyoğlu, Surp Asdvadzadzin Kilisesi apsis. (Tuğlacı, 1991, sy. 292). ... 67
Şekil 3. 72.Büyükada, Surp Asdvadzadzin Kilisesi giriş cephesi, 1980. (Tuğlacı, 1991, sy. 294). 68
Şekil 3. 73.Büyükdere, Surp Boğos Kilisesi giriş cephesi, 1980. (Tuğlacı, 1991, sy. 295)..... 69
Şekil 3. 74.Yeniköy, Surp Hovhannes Mıgırdiç Kilisesi, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 297)..... 70
Şekil 3. 75.Yeniköy, Surp Hovhannes Mıgırdiç Kilisesinin içi, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 297). 70
Şekil 3. 76.Taksim, Surp Hovhan Vosgeperan Kilisesi, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 299)..... 71
Şekil 3. 77.Galata, Surp Hisus Pırgiç Kilisesi, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 303). 72
Şekil 3. 78.Kadıköy, Surp Levon Kilisesi, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 305). 73
Şekil 3. 79. Beyoğlu, Surp Yerrortutyun Kilisesi batı cephesi. (Bornovalı, 2016, sy. 46)..... 74
Şekil 3. 80.Beyoğlu, Surp Yerrortutyun Kilisesi galeri katı. (Bornovalı, 2016, sy. 51). 74
Şekil 3. 81.Beyoğlu, Surp Yerrortutyun Kilisesi apsis arkası koridoru. (Bornovalı, 2016, sy. 50). 75
Şekil 4. 1.Kilise ve çevresi (Jacques Pervititch Sigorta Haritalarında İstanbul, Ortaköy -1927). 77
Şekil 4. 2.Kilise ve çevresi (Jacques Pervititch Sigorta Haritalarında İstanbul, Ortaköy -1927). 78

Şekil 4. 3.Kilise ve çevresi (Jacques Pervititch Sigorta Haritalarında İstanbul, Ortaköy -1927). 78
Şekil 4. 4.Kilise Zemin Kat Plan Çizimi 82
Şekil 4. 5.Kilise Zemin Kat Plan Çizimi 83
Şekil 4. 6.Kilise batı giriş üzerindeki mermer kitabe 85
Şekil 4. 7.Ek Yapı, Avlu, Kilise Yapısı 86
Şekil 4. 8Batı Cephesi 86
Şekil 4. 9.Batı cephesi, Ahşap Avlu Giriş Kapısı 87
Şekil 4. 10.Güney cephesi, Demir Avlu Giriş Kapısı 87
Şekil 4. 11.Batı cephesi, Almaşık Duvar Örgü Sistemi 88
Şekil 4. 12.Batı cephesi Kapatılan Tuğla Kemer Pencereler, Çörtenler 88
Şekil 4. 13.Güney Cephesi, Demir Parmaklıklı iki pencere 89
Şekil 4. 14.Batı cephesi, avlu bahçesi ve kilise. Fot. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 122) 90
Şekil 4. 15.Batı cephesi, avlu bahçesi ve kilise (2018) 90
Şekil 4. 16.Batı cephesi, avlu bahçesi ve kilise. Fot. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 122) 91
Şekil 4. 17Batı cephesi (2018) 91
Şekil 4. 18.Zemin Kat Planı üzerinde yapının bölümleri 92
Şekil 4. 19.Birinci ve İkinci Kat Planı üzerinde yapının bölümleri 92
Şekil 4. 20.Kesit Planı üzerinde yapının bölümleri 93
Şekil 4. 21Kilise Dış Girişi 96
Şekil 4. 22Galeri katları ve Naos 96
Şekil 4. 23Naos ve Apsis 97
Şekil 4. 24.Naos ve apsis. Fot: Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 126) 97
Şekil 4. 25.Güney nef, naos ve apsis. Fot: Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 124) .. 98
Şekil 4. 26.Bema ve apsis. Fot: Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 125) 98
Şekil 4. 27Çan kulesi 100
Şekil 4. 28.Anı Taşı (2018). Anı Taşı Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 31) .. 101
Şekil 4. 29.Vaftiz kurnası ve yapı kalıntısı. 102
Şekil 4. 30.Kuzeydoğu köşe merdivenleri 102
Şekil 4. 31.Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi Batı cephesi. (Tuğlacı, 1991, sy. 302) 103

Şekil 4. 32.Batı cephesi. Fot: Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 124) 104
Şekil 4. 33Kilisenin Batı Cephesi 105
Şekil 4. 34Kilisenin Doğu Cephesi 107
Şekil 4. 35Kilisenin Kuzey Cephesi..... 108
Şekil 4. 36Kilisenin Güney Cephesi 109
Şekil 4. 37.Vaftizhane odası mermer lavabo..... 111
Şekil 4. 38.Batı cephesi, avlu bahçesi ve kilise. Fot: Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 122)..... 111
Şekil 4. 39Giriş alanı Sütun Başlığı 113
Şekil 4. 40Apsis Sütun Başlığı..... 113
Şekil 4. 41Naos Sütun Başlığı..... 114
Şekil 4. 42Nartesk Döşeme 115
Şekil 4. 43Batı Cephesi Giriş Kapısı..... 117
Şekil 4. 44.Naos kapısı (2018) Naos kapısı. Ara Güler (Tcholakian, 1998, sy. 31) 117
Şekil 4. 45.Birinci Kat Galerisinden Çatı Galerisine Çıkış Merdivenleri..... 119
Şekil 4. 46.Giriş Bölümü Tavan Kaplaması..... 121
Şekil 4. 47.Birinci Kat Galeri Tavan Kaplaması..... 121
Şekil 4. 48Ambon..... 122
Şekil 4. 49Vaftiz Kurnası..... 123
Şekil 4. 50Bezemeli Şerit..... 125
Şekil 4. 51Ambon Sütun Başlıkları..... 125
Şekil 4. 52.Vaftizhane Kapısı ve Amira Odası Penceresi 126
Şekil 4. 53Naos Tavan Kalemişleri..... 127
Şekil 4. 54Apsis Kemeri Kalem işleri..... 128
Şekil 4. 55.Apsis Yarım Daire Kalem İşleri Bezemeleri 128
Şekil 4. 56.Yan Nef Tavan Kalem İşleri Bezemeleri..... 129
Şekil 4. 57.Yan nef yarım daire kalem işleri bezemeleri 130
Şekil 4. 58Apsis Ana Sunağı..... 131
Şekil 4. 59.Kuzey Nef Sunağı Meryen Ana Tasviri..... 132
Şekil 4. 60.Güney Nef Sunağı İsa Tasviri..... 133
Şekil 4. 61Kuzey Nef Niş Sunağı..... 134
Şekil 4. 62Güney Nef Niş Sunağı 134

Şekil 4. 63.Kuzey Nef Niş Sunağı (Tcholakian, 1998, Sy. 131) 135
Şekil 4. 64.Güney Nef Niş Sunağı (Tcholakian, 1998, sy. 133) 135
Şekil 4. 65.Girişin Kuzey Duvarında Yer Alan Yazıtlar 137
Şekil 4. 66.Girişin Güney Kısmında Yer Alan Yazıtlar..... 138
Şekil 4. 67.Sunak Nişinin Doğusundaki Levhada Yer Alan Ermenice Yazıt..... 139
Şekil 4. 68.Güney Duvarının Bema Alanında Bulunan Ermenice Yazıt 141
Şekil 4. 69.Kuzey Yan Nef Duvarı Üzerinde Bulunan Ermenice Yazıt 142
Şekil 4. 70.Kuzey Yan Nef Duvarı Üzerinde Bulunan Ermenice Yazıt 144
Şekil 4. 71.Kuzey Yan Nef Duvarı Üzerinde Bulunan Ermenice Yazıt 146
Şekil 4. 72.Güney Duvarının Bema Alanında Bulunan Ermenice Yazıt 147
Şekil 5. 1.Kilise ve Çevresi (Pervitich Haritası 1927). 150
Şekil 5. 2.Kilise ve Çevresi (Pervitich Haritası 1927). 150
Şekil 5. 3.Kilise ve Çevresi Alman Maviler 151
Şekil 5. 4.Kilise ve Çevresi Alman Maviler 152
Şekil 5. 5.Batı cephesi Kilise ve Müştemilat Yapı Çatıları, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 31)..... 153
Şekil 5. 6.Batı cephesi Kilise ve Müştemilat Yapı Çatıları, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 31)..... 153
Şekil 5. 7.Güney Batı Cephesi,Kapatılmış Kapı Boşluğu..... 154
Şekil 5. 8.Batı cephesi Kapı Açıklıkları, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 31) 155
Şekil 5. 9.Müştemilat Plan Çizimi, Batı cephesi Pencere Açıklıkları..... 157
Şekil 5. 10.Avlu Cephesi Müştemilat Pencereleri 158
Şekil 5. 11.Kilise Plan Çizimi, Dış Girişte Yer Alan Ahşap Kapı Ve Pencereler ... 158
Şekil 5. 12.Bema, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 31)..... 160
Şekil 5. 13.Restitüsyon Çizimi 2018..... 161
Şekil 5. 14.Batı Cephesi, Ahşap Kapı-Pencere Restitüsyon Çizimi 162
Şekil 5. 15.Batı Cephesi, Ahşap Kapı-Pencere Restitüsyon Cephe Çizimi 162
Şekil 5. 16.Batı Cephesi, Ahşap Kapı-Pencere Restitüsyon Plan Çizimi 163
Şekil 5. 17Kilise, Güney Cephesi 163
Şekil 5. 18Kilise, Kuzey Cephesi..... 164
Şekil 5. 19.Kilise, Güney Cephesi Proje Çizimi 164
Şekil 5. 20.Kilise, Kuzey Cephesi Proje Çizimi 164

Şekil 5. 21. Doğu Duvarlarında Yer Alan Kapatılmış Kemerler 165
Şekil 5. 22.Zemin Kat Vaftiz Odası ve Müganiler Soyunma Odası 165
Şekil 5. 23.Birinci Kat Amira Odaları..... 166
Şekil 5. 24.Naos Tavan Kalem işleri, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 34) 167
Şekil 5. 25.Naos Kalem işleri, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 35) 167
Şekil 5. 26.Naos Tavan Kalem İşleri (2018)..... 168
Şekil 5. 27.Apsis kemeri kalem işleri (2018)..... 169
Şekil 5. 28.Apsis yarım daire kalem işi bezemeleri (2018) 169
Şekil 5. 29.Yan Neflerde Beşik Tonozu Oluşturan Kemer Boşluklarında Çiçek Motifler..... 170
Şekil 5. 30.Kuzey Ve Güney Yan Nef Tonozu Oluşturan Kemer Boşluklarında Çiçek Motifleri 170
Şekil 5. 31.Kilisenin Doğusunda Apsis İçerisinde Yer Alan Aziz Krikor Lusavoriç Tablosu 171
Şekil 6. 1.Merdiven Kütlesi İçerisinden Bir Görüntü (2018)..... 174
Şekil 6. 2.Kuzey Nef Niş Sunağı (Tcholakian, 1998, Sy. 131)..... 175
Şekil 6. 3.Kuzey Nef Niş Sunağı (Tcholakian, 1998, Sy. 131)..... 176
Şekil 6. 4.Kilisenin Mevcut Çatı Elemanları..... 177
Şekil 6. 5.Kilisenin Mevcut Pencere Yapı Elemanları..... 178
Şekil 6. 6.Kilise Mevcut Ahşap Döşemelesi 179
Şekil 6. 7.Kilise Mevcut Tavan Kaplamaları 179

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KATOLİK KİLİSESİ, RESTORASYON PROJESİ

ÖZET

Tez çalışması kapsamında İstanbul İli, Beşiktaş İlçesi, Ortaköy Mahallesi, 23 pafta, 44 ada, 66 parselde yer alan Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi incelenmiştir. Katolik Kilisesi'ne bağlı yapı, Beşiktaş semtinin dinî ve kültürel zenginliğinin tarihî bir parçası olarak günümüze ulaşabilmiştir. Restorasyonu gündemde olan Kilise yaklaşık 2259 m² lik arazide yer almaktadır.

Hovhannes J. Tcholakian'ın "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie Kitabında yer alan bilgilerde; '19. yüzyılda, kilise ve müştemilatının tasarısı ve yapımı bizce bilinmeyen çok değerli bir mimara verildi. Azalan cemaatine ve ekonomik sıkıntılara rağmen günümüzde düzenli ibadetin yapıldığı bir yapıdır. '

Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi Koruma Projesi isimli bu çalışma altı bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında tezin amacı ve kapsamı, kullanılan çalışma yöntemleriyle birlikte aktarılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde, yapının bulunduğu Beşiktaş semtinin konumu, tarihi ve gelişimi içerisinde değişen sosyo-kültürel yapısı anlatılmıştır.

Üçüncü bölümde, Kiliselere ait genel tanımlar, İstanbul Ermeni Kiliseleri, İstanbulda bulunan Ermeni Katolik kiliselerine ait kat planı krokileri oluşturulmuş ve mekânsal özellikleri kısaca anlatılmıştır. Bu yapıların tez konusu kilise ile benzerlikleri araştırılmış ve karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılmıştır.

Dördüncü bölümde, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesinin mimarisi, içerdiği mekânlar (narteks, naos, bema, apsis, balkon, koro katı) incelenerek plan özellikleri başlığı altında açıklanmış, kilise yapısı içerisinde bulunmayan ancak yapıyla ilişki halinde olan çan kulesi ve müştemilatları ayrıca tanıtılmıştır. Yapının cephe düzenleri, malzeme, yapım tekniği ve strüktür özellikleri (duvarlar, sütunlar, döşemeler, örtü sistemi) ile iç mekândaki bezeme programı incelenmiştir. Binada tespit edilen

bozulmalar kaynaklarına göre ayrı başlıklar altında tartışılarak değerlendirilmiş, yapının analitik rölövesi oluşturulmuştur.

Beşinci bölümde, yapının restitüsyonuna yönelik yapılan çalışmalar aktarılmıştır. Yapının özgün durumuna ait en değerli bilgi ve ipuçları, Hovhannes J. Tcholakian'ın "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" adlı kitabından elde edilmiştir. Kilise iç mekânına ait fazla görsel bulunamasa da, Hovhannes J. Tcholakian'ın "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" adlı kitabı ile mevcut yapıdaki izler değerlendirilerek restitüsyon projesi oluşturulmuştur.

Altıncı bölümde, yapı için önerilen müdahaleler anlatılarak restorasyon projesi ele alınmıştır. Proje, vaziyet planından başlayarak öneriler sıralamıştır. Batı cephesinde yer alan müştemilatın sonradan kapatılan pencerelerinin yeniden açılması önerilmiştir. Bu cephede sonradan kapatılan ahşap kapılar güvenlik nedeniyle açılmayacaktır. Müştemilat yapıları yığma yapıdır. Kilisenin tehdit ve potansiyelleri değerlendirilerek, azalan cemaatinin, tahribata neden olmayacak, bilinçli kullanıcılardan oluşan kentlilere açılarak yaşatılması ve korunması amaçlanmıştır.

Çalışmanın sonucunda, İstanbul ve Beşiktaş'daki hızlı değişimlerden etkilenen kilisenin günümüzde azalmış cemaatine rağmen, dini işlevini sürdürdüğü ve bu kültürün korunarak devamlılığın sağlanmasının önemi belirtilmiştir. Yasal engeller ve maddi sıkıntılara rağmen, çok değerli olan bu kültürel ve mimari mirasın korunması gerektiği açıktır. Yapılan araştırmalar, ölçüm çalışmaları ve hazırlanan rölöve ile restitüsyon ve restorasyon projelerinin önerdiği mimari müdahalelerin yanı sıra, toplumda yapılanması gereken bilinç ve hassasiyet ile bu mirasın korunması mümkün olabilir. Ermeni Katolik kültürü ve mimarisinin sahip olduğu potansiyeli kullanarak, köklü kültürel geçmişe sahip yapı adasının bir bütün olarak korunması, içerisinde bulunduğu kent ile iletişim ve etkileşimi arttırarak bu kültürün yaşatılması umut edilmektedir.

ORTAKÖY SURP KRIKOR LUSAVORIC ARMENIAN CATHOLIC CHURCH RESTORATION PROJECT

SUMMARY

Within the scope of the thesis study Surp Krikor Lusavoric Church located in Istanbul, Beşiktaş District, Ortaköy Quarter, 23 map section, 44 city block, 66 parcel was examined. The structure connected to the Catholic Church has reached the present day as a historical part of the religious and cultural richness of Beşiktaş district. Its restoration is on the agenda and the church is located on an area of approximately 2259 m^2.

The information contained in Hovhannes J. Tcholakian's book "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" book; 'In the 19th century, the design and construction of the church and its outbuilding were given an invaluable architect who is unknown by us. Despite declining congregation and economic hardship, it is a structure where regular worship is performed today.'

This work, named Ortaköy Surp Krikor Lusavoric Church Preservation Project, consists of six sections. At the introduction part, the aim and scope of the thesis are reported together with the study methods used.

In the second part of the study, the changing socio-cultural structure of the Beşiktaş district in which the structure is located has been explained in terms of its location, history and development.

In the third part, general definitions of Churches, Istanbul Armenian Churches, floor plans of the Armenian Catholic churches in Istanbul created and their spatial characteristics are briefly explained. The similarities of these structures with the church of the thesis subject were investigated and a comparative evaluation was made.

In the fourth part, the architecture of the church of Surp Krikor Lusavoric and the venues (narthex, naos, bema, apsis, balcony, chorus floor) were explained under the title plan features and also the bell towers and outbuildings which are not in church

structure but in relation with the structure were also introduced. The facade layout, materials, construction technique and structure features (walls, pillars, floors, cover system) and interior decoration program of the structure have been examined. According to the sources of deterioration detected in the structure, it was assessed and discussed under separate headings, and the analytical building survey of the structure was formed.

In the fifth part, studies on the restitution of the structure have been reported. The most valuable information and clues about the original state of the construction were obtained from Hovhannes J. Tcholakian's book "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie". Even if there cannot be found many pictures about the interior of the church, a restitution project was created by evaluating the traces of the existing structure with the book "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" by Hovhannes J. Tcholakian.

In the sixth part, the interventions suggested for the structure were explained and the restoration project was discussed. Starting from the site plan, the project listed the suggestions. It was proposed to reopen windows that were later closed from the outbuilding located on the western side. The wooden doors that are closed later on this side will not open for security reasons. The iron gate located on the south side, the iron gate suitable for the restitution project is proposed. The outbuilding structures are masonry constructions. By evaluating the threats and potentials of the church, decreasing community is aimed to be lived in urban areas consisting of conscious users who will not cause destruction with aimed it to be opened and preserved.

As a result of the study, it is stated that the church affected by the rapid changes in Istanbul and Beşiktaş, but still maintains its religious function despite the diminished congregation and it is important to maintain this culture and maintain continuity. Despite the legal obstacles and financial difficulties, it is clear that this cultural and architectural heritage, which is of great value, must be preserved. It may be possible to protect this heritage with the awareness and sensitivity that must be built in society, as well as the researches, measurement studies and prepared architectural interventions proposed by the restitution and restoration projects. It is hoped that by using the potential possessed by Armenian Catholic culture and architecture, preserving the structure island with its deeply-rooted cultural background as a whole, this culture will be kept alive by increasing communication and interaction with the city it is in.

1. GİRİŞ

İstanbul'daki ilk Katolik Ermeni Kilisesi, Karaköy Surp Pırgiç'in kuruluş tarihi olan 1834'ten itibaren, Ermenilerin ikamet ettikleri şehrin bütün semtlerinde küçük kiliseler yapılmaya başlandı. Kısa zaman sonra, bunlar yıkılıp yerine daha büyük önemli kiliseler inşa edildi. Ortaköy, kalabalık halkı ile en önemli semtlerden biriydi. Birçok zengin aile burada ikamet etmekteydi. Ayrıca devlet dairelerinin hemen her kesiminden yüksek mevkilere atanan önemli Ermeni Amira'lar da buraya taşınmıştı. Bu saygıdeğer kişilerin durumu Ermeni Katolik Cemaatinin yaşamında mühim rol oynadığından ve de semt halkının sayısının günden güne artmasından dolayı, Ortaköy'de bir kilise inşa edilmesi zaruri olmuştur.

Çalışma konusu olarak seçilen Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi, İstanbul'da bulunan en önemli Ermeni Katolik kiliselerinden biridir. Dini işlevini günümüze dek sürdürmüş yapı, özgün mimari özelliklerini büyük ölçüde korumuştur. Ermeni Katolik Cemaatine ait yaklaşık 2259m²lik bir arazi içerisinde yer alan kilise yapısı, Beşiktaş'ın katmanlaşmasına tanıklık etmiştir. Bu köklü kültürün mimari formunu oluşturan kilise yapısını ayrıntılarıyla belgelemek, özgün değerlerini koruyarak geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak tezin öncelikli amaçları arasındadır.

Çalışma kapsamında, vakfa ait 7 taşınmaz bulunduğu tespit edilmiştir. Hayratlarının (kilise ve okul) yanı sıra 5 adet akarı mevcuttur. Kilise parseli dışında, bu taşınmazların hepsi mülkiyet sorunu yaşamış ve bunlardan dördü ;

Dereboyu Cadesinde bulunan iki adet ev,

Müverrih Sadettin sokak'da bulunan arsa,

Müverrih Sadettin sokak'da Bina,

mahkeme kararlarıyla vakfa iade edilmiştir.

Eski okul binasının bulunduğu Gültekin sokak ta yer alan parsel ile Beyoğlu Taksim Yağhanesi Sokak'taki ev şahıs mülkiyetindedir. Vakıf'a ait bir çok taşınmaz ile ilgili mahkeme süreçleri devam etmektedir.

1.1 Çalışmanın Amacı

Tezin ana amacı, yapının mevcut durumunu belgelemek, inşa edildiği dönemden itibaren geçirdiği değişimleri, toplanan belgeler ve yapıda gözlenen ipuçları ışığında araştırmak ve analiz etmek, elde edilen tüm verileri yapının uygun yöntemlerle korunarak geleceğe aktarılması için değerlendirmek ve müdahale önerileri geliştirmektir.

Kilisenin mimarisi detaylı olarak incelenmiş, onarım için gereken müdahaleler belirlenmiş ve koruma önerileri geliştirilmiştir.

1.2 Kapsam ve Çalışma Yöntemi

Çalışma kapsamında Beşiktaş'ın tarihi, Surp Krikor Lusavoriç Kiliselerinin tarihi, İlgili bilgilere erişmek için, İstanbul Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi, İstanbul Ermeni Katolik Patrikhanesi Arşivi, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü, Atatürk Kitaplığı ve Mimar Sinan Üniversitesi Kütüphanesi'nde araştırmalar yapılmıştır. İstanbul Ermeni Katolik Patrikhanesi Arşivinden, Hovhannes J. Tcholakian'ın "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" adlı kitaba dijital kaynak olarak ulaşmak mümkün olmuştur. Tez içerisinde kullanılan pek çok tarihi belgeye buradan ulaşılmıştır. Ancak yapının mimarı ile ilgili bilgiye hiçbir kaynakta rastlanmamıştır.

Yapının mevcut durumunun belgelenmesi amacıyla yapılacak rölöve çalışması için önce kilise binasını belgelemek amacıyla yapı içinde ve dışında kroki çizimleri, fotoğraflama çalışmaları yapılmıştır. Plan, kesit ve görünüş krokilendirme aşaması tamamlandıktan sonra ise, Leica Scanstation C10 marka lazer tarayıcı, kiliseye ait ana ölçü bilgilerini vermiş, ancak cihazla girilemeyen mekânlar, geleneksel yöntemlerle,

şerit metre ve lazer metre ekipmanları kullanılarak ölçülmüş ve Leica Scanstation C10 marka lazer tarayıcı verilerine eklenerek çizim oluşturulmuştur. Yapıya ait çizimlere hazırlanan vaziyet planıyla başlanmıştır. Yapının plan, kesit ve görünüş çizimleri 1:50 ölçeğinde, yapıdaki özgün detaylar ise 1:10, 1:5 gibi gerekli ölçeklerde hazırlanmıştır. Yapıdaki kalemişleri ve bezemeler dijital fotoğraf makinası yardımıyla belgelenmiş ve bilgisayar ortamında doğru ölçülere uyarlanarak, üzerinden çizim yapılmıştır.

Yapıda kullanılan malzemeler ve yapı içinde ve dışında meydana gelen hasarlar tespit edilmiştir. Bu analizler lejant ve renk kullanımı ile çizimler üzerinde tanımlanmış ve analitik rölöve oluşturulmuştur.

Restitüsyon sorunlarının çözümü için Hovhannes J. Tcholakian'ın "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" adlı kitabındaki eski fotoğraflar yol gösterici olmuştur. Gözlemlenen ve analiz edilen bozulmalar, yapının özgün halini yansıtan restitüsyon çalışması sonuçlarıyla birlikte değerlendirilerek yapıya uygulanması önerilen müdahaleler belirlenmiştir.

İnşa edildiği dönemden itibaren ibadet işlevinin aralıksız olarak sürdüğü mekânın özgün işlevini devam ettirmek ve bulunduğu yapı topluluğu ile etkileşimini arttırarak, mimari ve işlevsel bağlarını, günümüz koşullarına uygun bir araştırma merkezi işlevide ekleyerek topluma açık hale getirmek koruma projesinin kullanıma ilişkin önerileri arasındadır.

2. YAPININ BULUNDUĞU ÇEVRE

2.1 Ortaköy Bölgesi ve Konumu

Kilise Ortaköy semtinde, Dereboyu Caddesi ile Gültekin Sokak arasında uzanmaktadır.

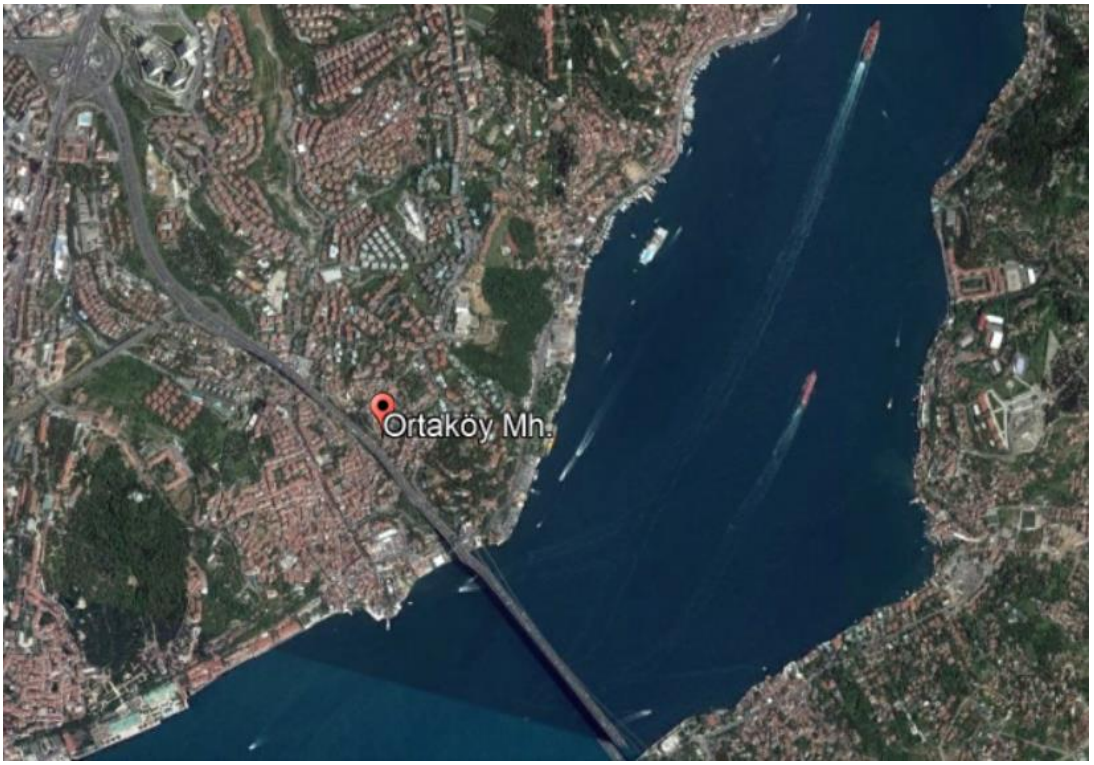

Şekil 2. 1.Google Earth görüntüsü üzerinde Ortaköy semti ve çevresi

2.2 Beşiktaş Bölgesinin Tarihî Gelişimi

Bizans döneminde, Beşiktaş kent (sur) dışı bir yer olduğu için, yönetsel bir statüye sahip değildi. Ancak, Osmanlı döneminde yerleşme yeri kimliği kazanmaya başlayınca kent yönetimindeki yerini almıştır.

16. yüzyılda İstanbul sur dışına taşıp, Galata, Üsküdar ve İstanbul Boğazı'nın iki kıyısı boyunca yeni yerleşmelerle büyük bir metropol haline gelince, kent yönetimi de bu gelişmeye koşut biçimde düzenlendi. Geleneksel olarak bir Osmanlı kentinde yargı yetkisi yanında yönetsel görevleri de olan tek bir kadı bulunurdu. Ama İstanbul'da tek

kadı'nın böyle bir yükü taşıyamayacağı görülerek kent İstanbul (suriçi) ve Bilâd-ı Selâse (üç belde) adı verilen bölgelere ayrıldı. Bilâd-ı Selâse'yi oluşturan Eyüp, Üsküdar ve Galata'ya ayrı birer kadı atandı. Beşiktaş da kentin Kâğıthane'den Rumelikavağı'na kadar uzanan Rumeli yakasının yöneticiliğini üstlenen Galata Kadılığı'na bağlandı.

19. yüzyıl başlarına kadar bu biçimde yönetilen Beşiktaş'ta bu süre içinde oluşan mahalleler şunlardı: Sinanpaşa, Vişnezade, Şenlik Dede, Ekmekçibaşı, Uzuncaova veya Rum Ali, Sormagir Odaları, Abbas Ağa, Topal Hoca, Sinanpaşa Mescidi, Çarakçı Limanı, Kılıç Ali Paşa, Hanım Kadın, Yahya Efendi, Ortaköy, Mülki Hatun, Defterburnu, Kuruçeşme, Bebek köyü ve Kayalar. 1846-1879 arasında Zaptiye Müşiriyeti, 1879-1908 arasında da Zaptiye Nezareti döneminde Beşiktaş'ın önemi arttı. Çünkü hanedanın önce Dolmabahçe Sarayı'na daha sonra da Yıldız Sarayı'na taşınmasıyla Beşiktaş kent içinde farklı bir statü kazandı.

Özellikle II. Abdülhamid döneminde (1876-1909) son derece sıkı korunan âdeta bir "yasak şehir" görünümüne büründü. Resmi adı "Zaptiye Nezareti Beyoğlu Mutasarrıflığı Beşiktaş polis memurluğu" olan ve halk arasında "Beşiktaş Muhafızlığı" diye anıldı.

Tanzimat sonrasında hızlanan devlet örgütündeki yenilenme belde yönetimindeki ilk etkisini İstanbul'da gösterdi. 1854'te şehremanetinin ve ardından Paris örnek alınarak kenti belediye dairelerine ayırma kararının ilk uygulaması olarak Beyoğlu'nda 6. Daire-i Belediye'nin kurulmasıyla bu yolda temel adım atıldı. Uygulamanın tüm kente yaygınlaşması 6 Ekim 1868 tarihli Dersaadet İdare-i Belediye Nizamnamesi'nin yayımlanmasından sonra mümkün oldu.

Bu nizamnameye göre 14 belediye dairesine ayrılan İstanbul'da Beşiktaş 7. Daire olarak nitelenir ve sınırları "Dolmabahçe'den sahilen Kayalar'a ve berren (karadan) Levend Çiftliği ve Şişli Feriköyü'ne kadar olan karyeler (köyler)" diye tanımlanır.

Nizamnamenin uygulaması henüz on yılı aşmışken 5 Ekim 1877 tarihinde çıkartılan Dersaadet Belediye Kanunu ile belediye dairelerinin sayısı 20 olmuş, sınırlar yeniden çizilmiştir. Bu kanuna göre Beşiktaş merkezi Beşiktaş olan 8. Daire ile merkezi Arnavutköy olan 9. Daire'ye ayrılmıştır.

Beşiktaş da Beyoğlu Mutasarrıflığı'nın yetki alanı içindeydi. Bu yapı 1923'te Cumhuriyet'in ilanına kadar sürmüştür. Cumhuriyet döneminde bütün mutasarrıflıklar il haline getirilince İstanbul da kısa bir süre (1924-1926) üç il olarak yönetilmiş, 1926'da iller yeniden düzenlenirken Beyoğlu ile Üsküdar ilçe yapılmıştır. Beşiktaş 1930'da Beyoğlu'ndan ayrılarak ilçe statüsü kazanmış, Ortaköy ile Arnavutköy de bucak merkezi olmuştur. Aynı yıl yürürlüğe giren 1580 sayılı Belediye Kanunu ile İstanbul'da özel yasası olan Şehremaneti yönetimi kaldırılmış, belediye kurulmuştur. Gene de İstanbul'un büyüklüğü göz önüne alınarak her ilçede bir belediye şube müdürlüğü kurulması öngörülmüştür. Bu dönemde valiler aynı zamanda belediye başkanı oldukları gibi kaymakamlar da belediye şube müdürlüğü görevini yürütmüşlerdir.

Beşiktaş'a ilk kez 1956'da ayrı bir belediye şube müdürü atanmıştır. Beşiktaş 1930'da ilçe olduğunda Abbasağa, Arnavutköy, Bebek, Cihannüma, Dikilitaş, Mecidiye, Muradiye, Ortaköy, Sinan Paşa, Teşvikiye, Türkali (eski Rumali), Vişnezade, Yıldız ve Kuruçeşme adlarını taşıyan 14 mahallesi vardı. Bunlardan Teşvikiye Mahallesi 1954'te ilçe olan Şişli'nin sınırları içine katılmıştır. Son 50 yılda oluşan yeni yerleşmelerle mahalle sayısı 23'e ulaşmıştır (Akbayar 1998, N.,s.320).

3. KİLİSELER, İSTANBUL ERMENİ KİLİSELERİ VE BİÇİMLENİŞLERİ

Kilisenin tanımı, İsa tarafından kurulan dinsel kurum: Gerçek kilise (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, 1986, s.6769) olarak verilebilir. Türkçe'de Hıristiyanların ibadet mekanını tanımlayan ''kilise'' sözcüğünün kökeni Yunanca toplamak veya toplantı kelimelerinden gelen ''ekklesia'' sözcüğünden gelmektedir (Ahunbay, M., 1997, s.1010). Kilise kelimesinin anlamı ilk başlarda bir binaya ait değil, Hristiyan cemaatinin toplantısına verilen isim başka bir ifade ile Hristiyan insanların toplandığı yer anlamında kullanılmaktadır. Hıristiyanlığın ilk yıllarında toplantıların yapılacağı özel bir mekan olmadığından kilise yani hıristiyan cemaati ev gibi özel mekanlarda toplanıyorlardı. Hıristiyanlık yaygınlaştıkça yer altında inşa edilen yapılar zaman içerisinde medeniyet ve dönem doğrultusunda çeşitli boyutlarda günümüz anlayışına yaklaşan binalar oluşmuştur. Bu binaların adı da Kilise olarak yaygınlaşmıştır. (Tümer-Küçük, Hıristiyan Kiliseleri ve İbadet Merasimleri, İstanbul, 1994, s. 7)

Hıristiyanlığın ilk dönemlerinden Ortaçağ'a kadar kilise yalnızca ayinlerin yapıldığı yer değildi: Aynı zamanda bir toplantı yeri ve köy yaşamının merkeziydi. 4. Yüzyıl sonlarında, Roma İmparatorluğu'nun resmi dini Hıristiyanlık olunca, Hıristiyanlar, eskiden yapılmış binalardan yararlandılar: Fazla küçük olan puta tapar tapınaklarından çok, Roma bazilikalarında (daha önce ticaret merkezi ve mahkemelerin duruşma salonu olarak kullanılıyordu) toplanmaya başladılar (Ansiklopedi: Larousse des Jeunes, 1993, s.2418, 2419).

Ermeni Kilisesinin kökeni, 4. Yüzyılda aziz Gregorius'un havarilik faaliyetlerine dayanır. Selçuklu Devletinin 11. Yüzyılda Anadolu'ya gelmesi üzerine, patriklik Kilikia'ya taşındı(1923). Günümüzde bu Kilise iki katolikosluğa bağlıdır. Biri Eçmiyadzin de bulunmaktadır (Ermenistan), diğeri ise Kilikia'daki 1922'de Antilyas'a (Libya) taşınmıştır.

3.1 Kilisenin Bölümleri

Kilise mimarisinin ilk örnekleri katabomb yapılarıdır. Hıristiyanlığın ilk döneminde Roma İmparatorluğu çok tanrılı dine sahipti ve Hıristiyanlık üzerinde, öncelikle siyasi nedenlerden dolayı, yoğun bir baskı uygulamıştır. Bu baskının neticesinde Hıristiyanlık dini birçok ayini bu dine mensup bireylerin kendilerine ait mekanlarında gerçekleştirirken, ölüm ayini için ölüyü defnedecek yeraltında ölülerin gömülmesi ve ayinin gerçekleştirileceği tonozlu yapılar inşa edilmiştir. Bunlara İtalyanca catacomba, Latince catacomba adından gelen Katabomb denilmektedir.

Roma İmparatorluğunun Hıristiyanlığı resmi din olarak kabul etmesinin ardından, Roma mimarisinde mahkeme ve borsa binası olarak kullanılan dikdörtgen planlı yapıların yansıması olarak doğu ve batı yönünde inşa edilen Bazilikalar ortaya çıkmıştır ve uzun süre kilise mimarisinde kullanılmıştır. Dikdörtgen planda yer alan kısa kenar, günümüzde Bema olarak kullanılan bölüm, mahkeme yapılarında hakim ve imparatorun oturma alanları yer almaktaydı. Burada bulunan niş içerisine imparator veya başka bir ilahın heykeli yerleştirilirdi (Hasol, 1995:75).

Kilise yapıları narteks, naos, bema, apsis, vaftizhane, çan kulesi olarak bölümlere ayrılırlar.

3.1.1 Narteks

Narteks kelime kökeni Yunancadır. Bizans Kiliselerinde sahna girilmeden önce gelen, sahında sütunlarla ya da duvarla ayrılan bölüm; dehliz (Doğan, 2002 S. 336). Nartekse mekanın oluşum amacı Hıristiyanlığın ilk dönemlerinde vaftiz edilmeyen kişileri ibadet alanına girmeden bekletmektir (Ahunbay, S.1013). Bundan dolayı Kiliselerin giriş kısmıdır, asıl ibadet yerinden sütun ya da duvar aracılığıyla ayrılır. Erken Hristiyanlık döneminde revaklı olan yapılar, Bizans döneminde kilisenin batısına ana eksene dik konumda yer alan dışa açılan kapalı kısımdır (Sözen ve Tanyeli , 1994). Bizans mimarisinde çift narteksli planlama da yapılmış; art arda düzenlenen bu bölümlere dış narteks (esonarteks, eksonarteks) ve iç narteks (enonarteks, endonarteks) adları verilmiştir (Karaca , 2006 S. 322).

3.1.2 Naos

Naos kelimesi kökeni Grekçedir; ‘‘naiein’’, barınma kelimesinden türemiş olup tapınak, ilahın evi anlamındadır. Bir Yunan tapınağında tanrının heykelinin yer aldığı, çevresi sütunlu ana hacim. Naos, pronaos ile opistodom’un arasında yer alır. Yunan tapınaklarındaki kült objelerin ve tanrı heykellerinin bulunduğu kutsal bölümdür. Kiliselerde ana ibadet mekânını ifade eder (Sözen ve Tanyeli , 1994).

3.1.3 Bema

Erken Hristiyan ve Bizans Kiliselerinde apsisin önünde din adamlarının bulunduğu, halkın giremediği kutsal bölüm(Doğan, 2002 S. 336). Gökyüzünü temsil eder ve kutsal öğeler bulunur. Bemada bulunan nişler litürjik amaçla kullanılan çeşitli ikonaların ve kutsal malzemelerin konulduğu yerlerdir. Apsis önünde bulunan altar, İsa’nın etinin ekmeğe, kanının şaraba anlatan Eukharistia bulunur ve bunun altar üzerinde gerçekleştirildiği inanışı vardır (Karaca , 2008 S.599). Bemanın ön kısmında koro mahali yer almaktadır. Bu bölümde ayakta ilahiler okunur.

3.1.4 Apsis

Apsis Yunanca dilinde “kavis”, “yay” anlamlarına gelmektedir. Genellikle yarım daire şeklindedir. Çok az rastlanılsa çokgen ya da dörtgen biçimlerinde de bulunur. İbadet edilen yerin Bema’nın arka kısmında bulunan bulunan mekandır. Yönü doğuda olup eksende naosun ekseninde yer alır. Bazı kiliselerde yan nefler hizasında da apsis bulunur. İstanbul'daki Rum Ortodoks kiliselerinde apsis genelde tektir ve yarım yuvarlak biçiminde dışa taşmıştır(Karaca , 2006 S.601). Apsis içerisinde üst düzeydeki din görevlilerinin oturduğu "synthronon", apsis yarım yuvarlağında sıralı basamaklardır; en üst basamakta eksende, kutsal makam koltuğu "kathedra" yer alır. Apsis içerisinde de litürjinin gereği olarak nişler yer alır (Sönmez, 2014).

3.1.5 Vaftizhane

Yunanca vaptisma, Farsça hane'den vaftizin yapıldığı kutsal yer; bu amaçla bazilikaların yanında inşa edilen küçük bir yapıdır (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi , 1986, S1258)

3.1.6 Çan Kulesi

Çan Kulesi Kiliselerde halkı kiliseye çağırmak için kullanılır. İlk dönem kilise mimarisinde kiliseden ayrı olarak inşa edilirken sonradan birlikte tasarımı gerçekleşmiştir. Bizans döneminde ise ayrı olan çan kuleleri Tanzimat Fermanından sonra eklenmiş olmalarından kaynaklıdır.

3.2 Katolik Ermeni Cemaati'nin Oluşumu ve Ayrılışı

Hıristiyanlığın ilk çağlarında aydınlatılması gereken mezhep sorunları evrensel dini meclislerle kesin çözümlere bağlanırdı. Ermeni kilisesi de bu evrensel dini meclislere katılmış ve 451 yılındaki evrensel Kalkedon (Kadıköy) Meclisi'ne kadar diğer kiliselerle mezhep sorunları yaşamamıştır. 451 yılında Ermeniler ve Putperest İranlılar arasında çıkan savaş yüzünden Ermeniler Kalkedon Meclisi'ne katılamamıştır. Bu tarihten sonra yaklaşık yarım yüzyıl süren çatışmalar sebebiyle Ermeniler, mezhep sorunlarıyla ilgilenememişlerdir. Ülkenin durumu normale dönünce 451 tarihli Kalkedon Meclisi'nin kararları Ermenilere sunulduğunda, Ermeni kilisesi Kalkedon Meclisi'ne karşı çıkmıştır.

12. yüzyılın son çeyreğine kadar Ermeniler ve Rumlar arasında birtakım girişimlerde bulunulsa da hiçbiri olumlu sonuç vermemiştir. Bu yüzyılın başlarında Ermeniler, Roma kilisesi ve Haçlılar'la ilişkilerde bulunur ve böylece Roma Kilisesi, Ermeni Kilisesi'ni kendisine tabi kılmak istemiştir. 12. Yüzyılın sonunda birleşme faaliyetleri resmiyet kazanır. 1080 tarihinde Toros Dağlarında oluşan Kilikya Ermeni Prensliğine mensup prenslerden II. Levon, kral olabilmek adına Batı Alman İmparatorluğuna kendisini tabi kılarak, Papalığın etki alanına girmiştir. Bu durum Roma ajanları faaliyetlerini yoğunlaştırarak Gatoğigosların (Başpatriklerin) birçoğunu katolikleşmesini sağlamıştır. Fakat bu girişim yüksek sınıfta sınırlı kalmış, halk tabakasına etki etmemiştir. Halk kendi kiliselerinin asırlık geleneklerine ve inançlarına bağlı kalmışlardır. 1375 yılında Kilikya Ermeni Krallığının sona ermesi ve Gatoğigosluk makamının tekrar Eçmiadzin'e nakledilmesiyle (1441), Katolik tesiri hemen hemen yok olmuştur.

14. yüzyılın başlarında Roma, Doğu'ya yeni bir misyon gönderip Hıristiyan olmayan milletleri Hıristiyanlaştırmak ve Hıristiyan olanları da Roma'ya tabi kılmak için faaliyetlere geçmiştir. Propagandalar sonucu bazı Ermeni rahipler katolikleşerek 1330 yılında "Unitor" denilen Ermeni-Katolik kongregasyonunu oluşturur ve birçok Ermeni'yi Katolikliğe çevirmeyi başarır. Daha sonra Dominikenlerle birleşen Unitorlar, zamanla kaybolduklarından Unitor girişimleri Ermenilerde çok az iz bırakır.

Papa VII. Clement 1579 yılında, "İnanç Yayma Cemiyeti"ni kurar. Katolik inancını çeşitli Hıristiyan halklar arasında yayar. Cemiyet, doğu dilleri öğretme ve özellikle doğulu öğrenci yetiştirme faaliyetlerinde bulunur.

1630 yılında İstanbul'a gelen Latin rahip Clement Galanos, iyi Ermenice bilmesi sayesinde Ervan'lı Giragos, Sivas'lı Haçadur, Hovhannes Khul, Ufa'lı Tovmas gibi Ermeni patrikleriyle iyi ilişkiler kurdu. Bu dönemde patriklerin, ruhanilerin ve sivillerin amacı Ermeni Kilisesi'nde ayrı bir cemaat oluşturmak değil, halkı bilinçlendirmeye, dini başkanlığı ele geçirerek Ermenilerin tümünü katokolikleştirmeye çalışmaktır.

Hovhannes Golod, Katolik eğilimli Ermeni ileri gelenlerini toplayarak bunları açık bir biçimde aşırılığa giden bölücü mezhep ayrılıklarının milli ve siyasi açılardan ileride ne gibi sakıncalar doğuracağını izah etmiştir. Patrik, Katolik eğilimli sivil Ermenileri ikna etmişse de, Latin eğilimli ruhanilerle piskoposları ikna edememiştir. Bunun sonunda Osmanlı Hükümeti, önlemlere başvurarak Latin eğilimli Ermenileri ağır biçimde cezalandırmıştır. Birçok suçsuz insan asılsız ihbarlar sonucu mağdur olmuştur.

Edirne'li Boğos (1815-1823), II. Mahmut'un ekonomi danışmanı Harutyun Amira Bezciyan, Ebniye-i Hassa-i Şâhâne Kalfası Kirkor Amira Dalyan, Garaben Amira Aznavuryan, Canik Amira, Hovhannes Amira Yerganyan gibi Osmanlı Ermenilerinin ileri gelenlerinden oluşan bir komisyon kurmuştur. Komisyon çalışmaları sonucu "Sevgiye Çağrı" adlı bir protokol hazırlanır. Komisyonca alınan bu kararlar uygulamayı sokulmadan önce halkın onayına sunulur. Ana Kiliseye bağlı Ermeniler, protokol maddelerini kabul etmeyerek birleşme amacıyla sağlanan bu girişimi bertaraf etmişlerdir.

II. Mahmut'un 6 Ocak 1830 tarihli fermanıyla, Katolik Ermeniler bir cemaat oluşturmuş ve kendilerine aşağıdaki haklar tanınmıştır:

Hükümet Merkezi'nde bir Patrikhane ve bir Piskoposluğun kurulması.

Uzaklaştırılanların yeniden kabulü ve bunların haklarının ve el konulan mallarının iadesi.

Kilise yapımı.

İmparatorlukta bulunan öteki Hıristiyan unsurlara tanınan imtiyazların, kendilerine de tanınması.

15-27 Şubat 1830 tarihinde Ermeni Katolik Cemaati'nin ilk toplantısında Saray Kuyumcu başı ve Darphane-i Âmire Müdürü Düzoğlu Agop Çelebi'nin başkanlığında

bir Temsilciler Meclisi oluşturulmuştur. Bu Meclis, Ermeni Katoliklerce Bab-ı Âli'ye yapılacak olan her türlü başvurudan sorumludur. Bu meclis on kişiden oluşan Ermeni Katolik aileleri reislerinden seçilmiştir. 1849 yılında Ermeni Katolik Patrikliği başkanlığında 25 kişilik bir "Yasama Meclisi" kurulmuş ve bu meclis, Katolik Ermeni Cemaati'nin 12 maddeden oluşan tüzüğünü hazırlayarak Padişah'a sunmuştur. "Nizamname-, Meclis-i Katolikân" adını taşıyan tüzük, Sultan Abdülmecid'in 23 Aralık 1849 tarihinde fermanıyla onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Katolik Ermeni Kilisesi'nin varlığı hem pratik hem de adlî olarak tanınmıştır. Katolik Ermeniler ilk iş olarak devletçe tanınan ruhani reis seçmek ve Galata'da Surp Pırgiç adıyla ilk kiliselerini 1834'te inşa etmek olmuştur. 4 Şubat 1880 yılında II. Abdülhamit'in fermanıyla "Meclis-i Umumi" kabul edilmiştir. Zamanla örgütlenen Katolik Ermeni Cemaati, kiliseler, hayırsever kuruluşlar, hastaneler, semt okullarına sahip olmuştur. İstanbul'da patrikler görevlerde bulunmuştur. Cumhuriyet'in ilanından sonra bu patrik makamı Beyrut'a nakledilir (1927) (Tuğlacı, 1991, sy. 279-287).

3.3 İstanbul Ermeni Kiliseleri

İstanbul'un Osmanlılar tarafından fethinden sonra oluşan İstanbul Ermeni cemaati, zamanla kalabalıklaşıp çeşitli semtlere yayılarak bağımsız topluluklar meydana getirdiler. Bu semtlerdeki Ermeni sakinleri, önceleri dini vecibelerini çevre semtlerdeki kiliselerde yerine getirdiler. Zamanla nüfusları artınca kendi kiliselerini inşa etmeye başladılar. İstanbul'da bulunan Katolik ve Protestan Ermeni kiliseleri dışında, 55 Gregoryen Ermeni Kilisesi inşa edilmiştir. Bunlardan 22 tanesi günümüze ulaşamamıştır.

Osmanlı döneminde İstanbul'da kiliseler üzerine konan nizam oldukça sıkıdır, fetihten sonra İstanbul'da yeniden kilise açmak yasaktır. Harap bir kilise onarılmak istendiği zaman Divan'a başvurulurdu. Divan'dan baş mimarlar, kalfalar kilisenin bulunduğu bölgeye giderek, mahallenin en yaşlı Müslümanlarını toplayarak harap alanın eskiden bir kilise olduğuna dair onay alınırdı. Tanıkların adları alındıktan sonra onarılacak

kilisenin keşfi yapılırdı. Kilisenin pencereleri, tavanı, çatısı, avlusu, direkleri ölçülerek bir santim fazla bir şey eklenmemek üzere onarımına onay verilirdi. Onarımlar bitince Divan'a haber verilir, kilise tekrar ölçülür yapılan keşfe aynı şekilde uyduğu tespit edildikten sonra ibadete açılmasına izin verilirdi.

Kilise, devletten yardım görmezdi ve vergiden muaftır. 19. Yüzyıla kadar halkın bağışlarıyla varlığını sürdürürdü. 19. Yüzyılın yarısından sonra zenginler kiliselere gelir getirici emlak vakfettiler.

25 Ekim 1948 tarihinde Ermeni Patriğine gönderilen buyrukta; Osmanlı topraklarında bulunan kiliselerin onarımları iki şekilde yapılabileceği bildirilir. İlki, kilisenin kaza sonucu yanması veya bakımsızlıktan zamanla harap olması sebebiyle yıkılıp yeniden inşa edilmesidir. İkincisi ise, kiremitlerle sıva ve boyalarının yenilenmesi gibi kısmi onarımlardır. Bu iki buyruğun uygulanmasında devletçe alınan kararlar; bölge mimarlarının keşif raporları esas alınarak gerçekleştirilmesi, birinci derecedeki yeniden yapım işinin izne bağlı olması ve kısmi onarımların izin alınmadan yapılmasıdır.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı her Ermeni mümin, geleneklere göre bir kiliseye bağlıdır. Bu kilise üyeleri arasında kâmil olanlar, mensup oldukları kilisenin yönetim kurulu seçimlerine katılma veya yönetim kuruluna üye seçilme hakkına sahiptir (Tuğlacı, 1991, sy. 77-78).

3.4 Tarihe Karışan Kiliseler

İstanbul'un bazı semtlerinde Ermeni nüfusu artış gösterirken, Ermenilerin eskiden beri yaşadığı diğer semtlerde nüfus aynı oranda seyrekleşmiştir. Bunun sonucu olarak terkedilen tarihi kilise ve okullar zamanla harap olup yok olmuştur.

Önceleri Ermeni nüfusunun yoğun olduğu semtlerde bulunan ve günümüzde mevcut olmayan kiliseler ve şapeller Tablo birde verilişti r.

Tablo 3.1. Günümüze Ulaşamayan Ermeni Kiliseleri

Kilise İsmi	**Semti**	**Yapım Tarihi**
Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi	Azadlı-Bakırköy	1837
Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kalfayan Şapeli	Hasköy-Halıcıoğlu	1889
Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi	Dârülaceze-Okmeydanı	1898
Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Ermeni-Süryani Kilisesi	Beyoğlu-Galatasaray	1848
Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi	Edirnekapı	Bilinmiyor
Surp Haç kilisesi	Filibos Köyü-Bakırköy	Bilinmiyor
Surp Hagop Kilisesi	Kasımpaşa	1810
Surp Hagop Kilisesi	Sarıyer	Bilinmiyor
Surp Hagop Kilisesi	Yenimahalle-Üsküdar	Bilinmiyor
Surp Hagop Kilisesi	Zeytinburnu	1832
Surp Harutyun Kilisesi	Tersane	Bilinmiyor
Emirgan, Surp Hovhannes Garabed Kilisesi	İstinye	19. yy. başları
Surp Hovhan Vosgeperan Kilisesi	Karagümrük	1829
Surp Istepanos Kilisesi	Hasköy	1829-1831
Surp Krikor Lusavoriç (Khor Virab) Kilisesi	Pangaltı	1865
Surp Nigoğayos (Santa Nicola) Kilisesi	Edirnekapı-Karagümrük	Bilinmiyor
Surp Nigoğayos Kilisesi	Langa- Yenikapı	Bilinmiyor
Surp Nişan Kilisesi	Alemdağ	183
Surp Sarkis Kilisesi	Galata	Bilinmiyor
Surp Sarkis Kilisesi	Yenikapı-Hisardibi	Bilinmiyor
Surp Toros Kilisesi	Topkapı	Bilinmiyor
Surp Hagop Kilisesi	Çukur Köyü-Yalova	Bilinmiyor

Yukarıda ismi geçen kiliseler; bazı semtlerde Ermeni nüfusunun seyrekleşmesi, yangınlar ve yıkımlar sebeplerle bugün mevcut değildir (Tuğlacı, 1991, sy. 79-94).

3.5 Günümüzde Ulaşan Kiliseler

Çeşitli sebeplerden günümüze ulaşamayan 22 adet kilise mevcuttur. Bunların dışında günümüze ulaşan, kimisinde halen ibadetlerin sürdüğü kiliseler. Planları ve fotoğrafları ile şu şekildedir:

3.5.1.1 Kumkapı, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Patrikhane Kilisesi

Kumkapı, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Patrikhane Kilisesi, 1461-1646-1719-1828 ; Kilise planı üç nefli bazilika formundadır. Kilisenin batı girişi üzerinde çan kulesi yükselir. Narteks, naos, apsis, vaftizhane ve muganniler soyunma odalarından meydana gelir. Nef ayrımları sütunlarla sağlanmıştır. Tonozla kapatılan üst örtü dıştan beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.2.).

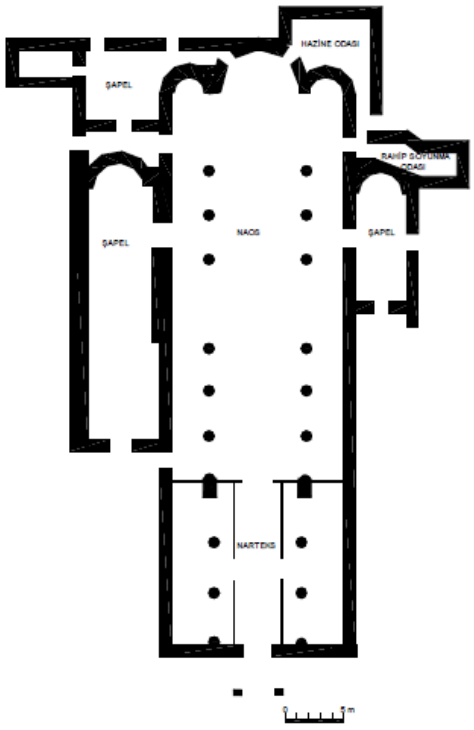

Şekil 3. 1.Kumkapı Surp Asdvadzadzin Planı (Batar, 2007, sy. 31).

Şekil 3. 2.Kumkapı, Surp Asdvadzadzin Patrikhane Kilisesi giriş cephesi, 1990, Fot. Yılmaz Dinç. (Tuğlacı, 1991, sy. 96).

3.5.1.2 Ortaköy, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi

Ortaköy, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi, 1824-1835 ; Kilise tek nefli bazilikadır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane ve muganniler soyunma odalarından meydana gelir. Narteks bölümünün kuzeyinden merdiven ile galeri katına çıkış sağlanır. Apsisin kuzey yönünde apsis ve dışarıya açılan birer kapısı bulunana rahiplerin soyunma odası yer alır. Örtü sistemi tonoz üzerine beşik çatıdır. Çan kulesi avlu duvarına bitişik olarak inşa edilmiştir (Şekil 3.4.).

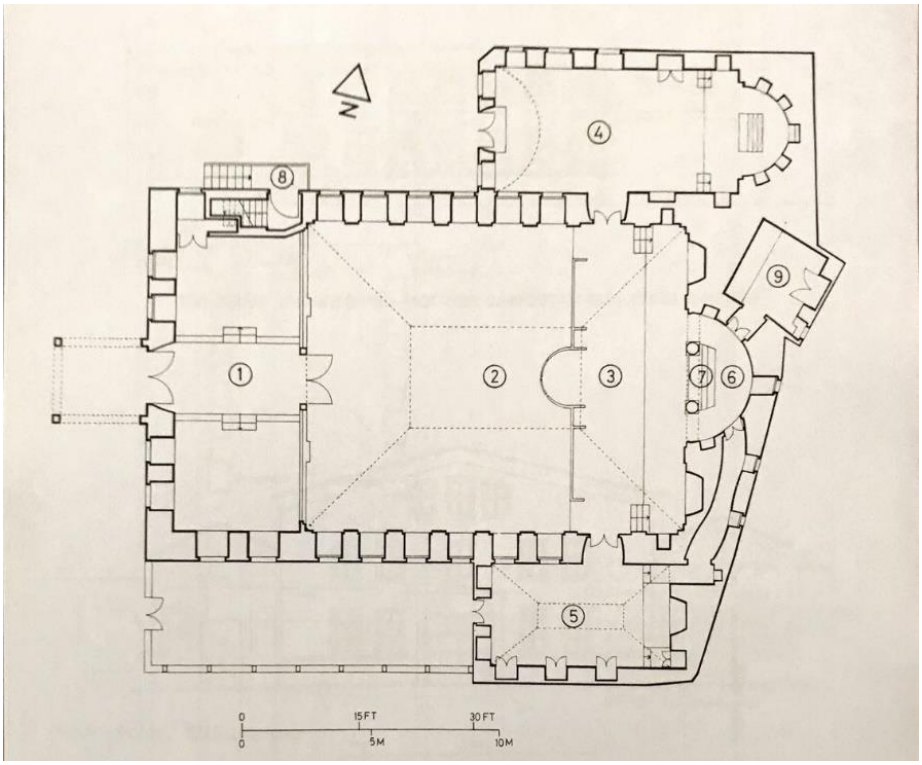

Şekil 3. 3.(Tuğlacı, 1991, sy. 382). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

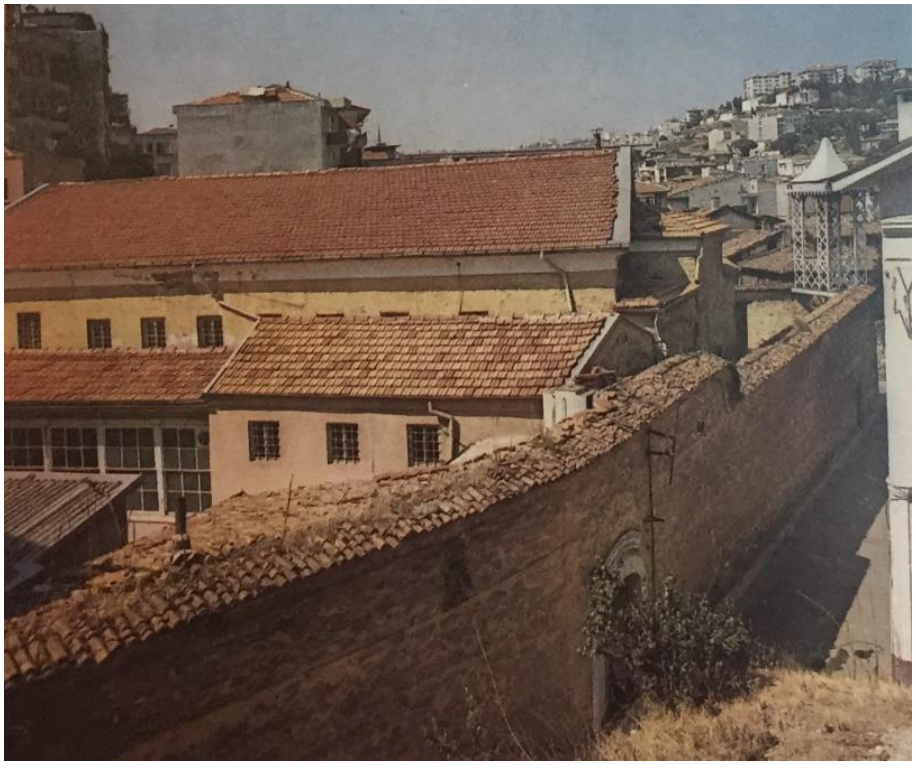

Şekil 3. 4.Ortaköy, Surp Asdvadzadzin Kilisesi üstten görünüş, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 104).

3.5.1.3 Beşiktaş, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi

Beşiktaş, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi, 1838 ; Tek nefli yapı haçvari planlıdır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahiplerin soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Batı duvarı tepeliğinde çanı bulunur. Naos alanının üzeri kubbe ile kapatılmıştır. Apsis arkasında kuzey yönde hazine odası ve güney yönde rahiplerin soyunma odası yer alır. Bu odalar vaftizhane ve muganniler soyunma odası ile bağlantılıdır. Rahiplerin soyunma odasına apsisten de bir kapı açılmıştır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.6.).

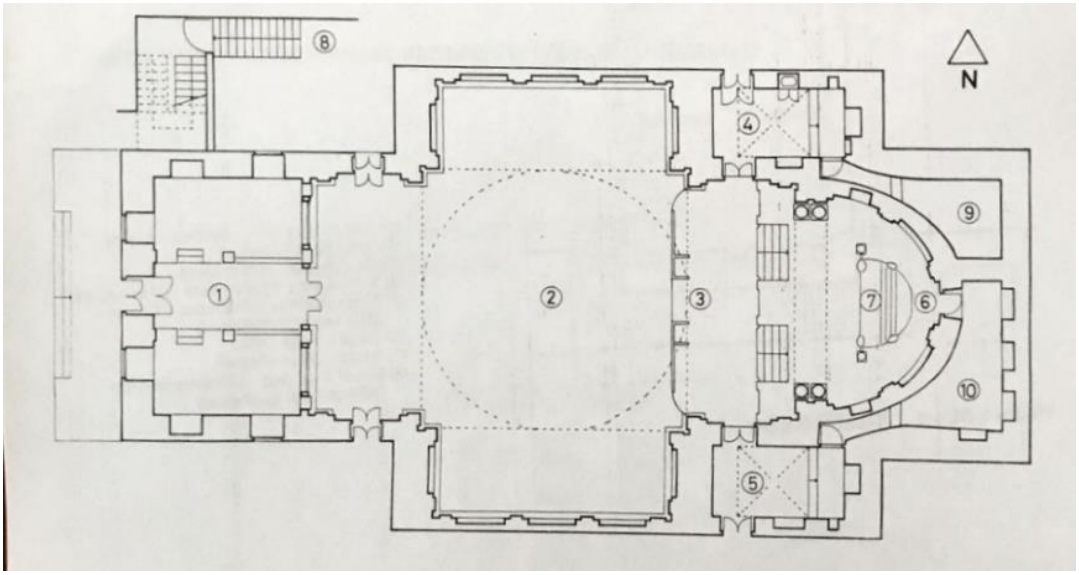

Şekil 3. 5.(Tuğlacı, 1991, sy. 385). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 6.Beşiktaş, Surp Asdvadzadzin Kilisesi giriş cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 109).

3.5.1.4 Yeniköy, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi

Yeniköy, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi, 1834 ; Kilise planı tek nefli bazilikadır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Klasik bir düzene sahip olan yapı taş ve tuğla ile örülmüştür. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.8.).

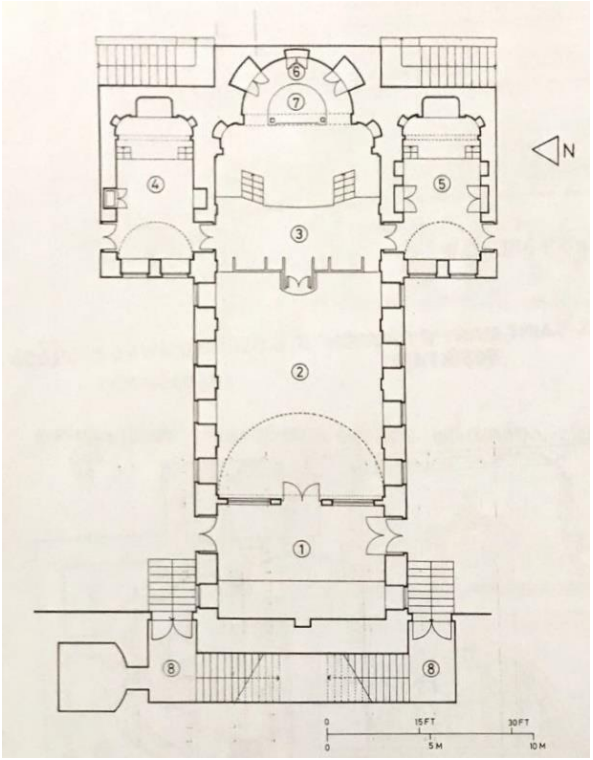

Şekil 3. 7.(Tuğlacı, 1991, sy. 384). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 8.Yeniköy, Surp Asdvadzadzin Kilisesi dış görünüş 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 114).

3.5.1.5 Eyüp, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi

Eyüp, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi, 1840-1846 ; Tek nefli bazilika kâgir olarak inşa edilmiştir. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahiplerin soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Vaftizhane ve muganniler soyunma odalarının doğusunda birer küçük apsis bulunur. Ana apsis arkasında ise hazine odası ve rahiplerin soyunma odası yer alır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.10.).

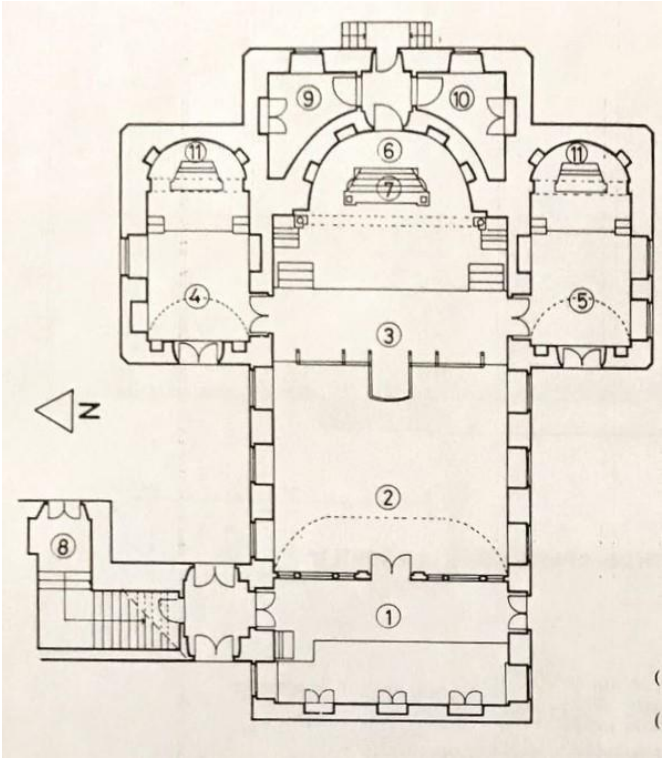

Şekil 3. 9.(Tuğlacı, 1991, sy. 387). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

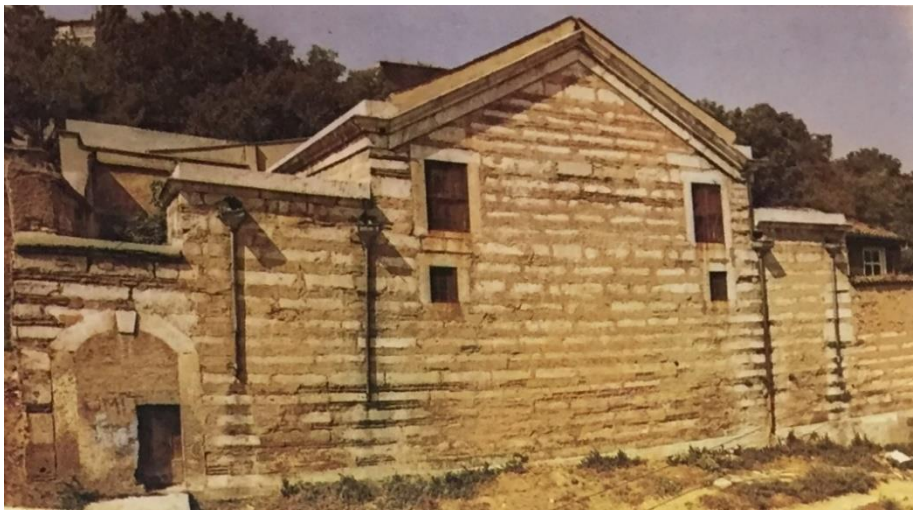

Şekil 3. 10.Eyüp, Surp Asdvadzadzin Kilisesi'nin arka cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 117).

3.5.1.6 Bakırköy, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi

Bakırköy, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi, 1844 ; Tek nefli bazilika planlı yapı kâgir olarak inşa edilmiştir. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odasından meydana gelir. Kuzeybatı avlu girişi üzerinde çan kulesi yükselir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.12.).

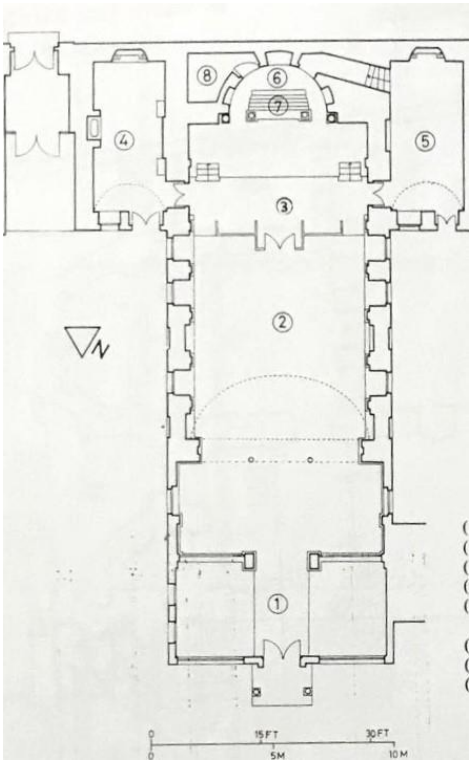

Şekil 3. 11.(Tuğlacı, 1991, sy. 388). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 12.Bakırköy, Surp Asdvadzadzin Kilisesi'nin sokaktan görünüşü 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 119).

3.5.1.7 Üsküdar-Bağlarbaşı, Surp Garaben Kilisesi

Üsküdar-Bağlarbaşı, Surp Garaben Kilisesi, 1888 ; Tek nefli bazilikadır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır.

Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve şapelden meydana gelir. Narteksin kuzey ve güneyinde kesme taştan yapılmış birer çan kulesi yükselir. Narteks üzerinde iki katlı galeri yer alır. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Vaftizhane ve muganniler soyunma odalarının doğusunda birer küçük apsis bulunur. Ana apsis arkasında ise hazine odası ve rahiplerin soyunma odası yer alır. Vaftizhane kuzeyinde şapel bulunur. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.14.).

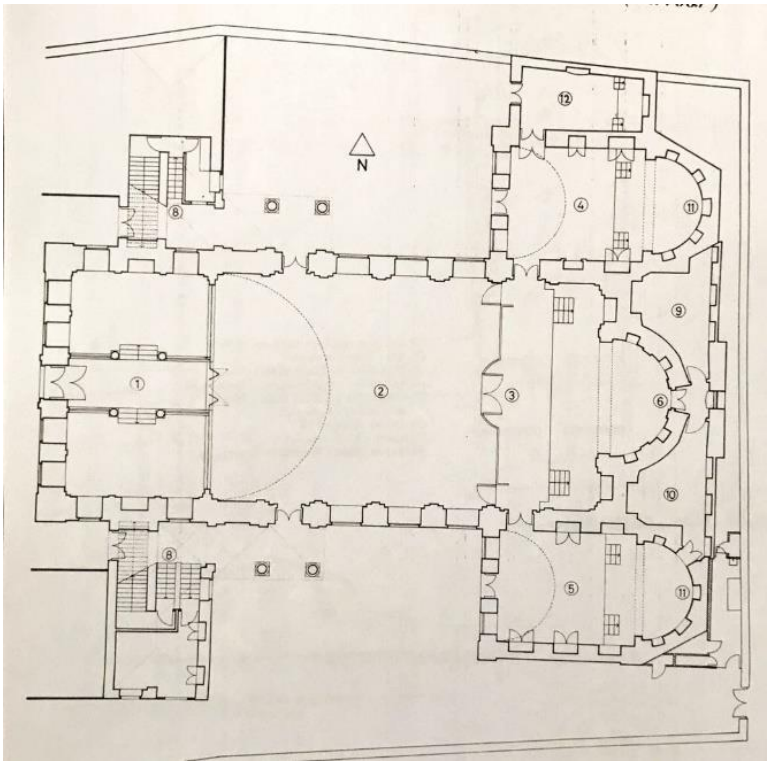

Şekil 3. 13.(Tuğlacı, 1991, sy. 389). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

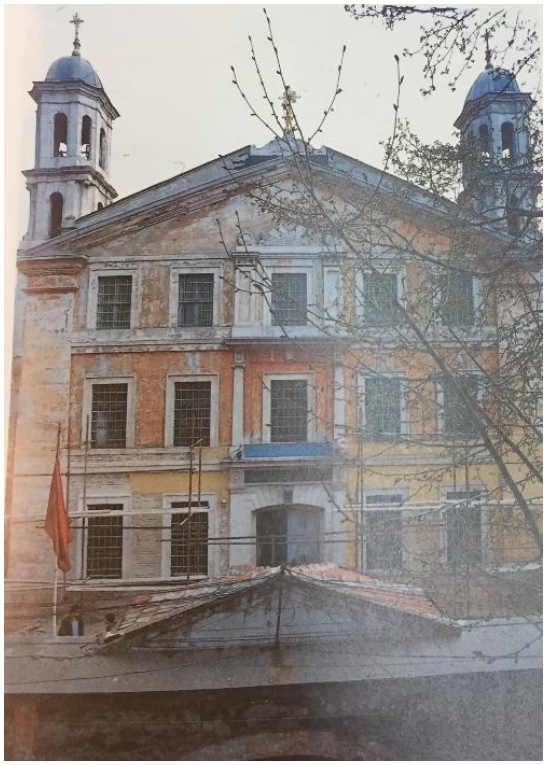

Şekil 3. 14.Üsküdar-Bağlarbaşı, Surp Garaben Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 121).

3.5.1.8 Üsküdar-Selamiye, Surp Haç Kilisesi

Üsküdar-Selamiye, Surp Haç Kilisesi, 1687-1727-1830 ; Tek nefli yapı kâgir inşa edilmiştir. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelir. Nartek girişi üzerinde kesme taştan yapılmış birer çan kulesi yükselir. Narteks üzerinde iki katlı galeri yer alır. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Dış cephe kesme taşla örülmüştür. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.16).

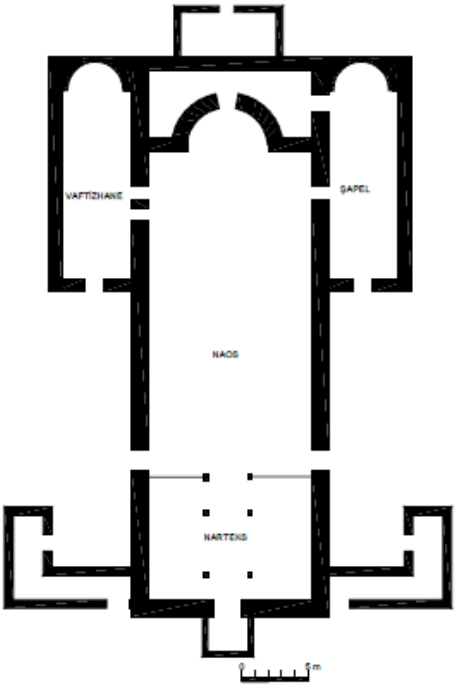

Şekil 3. 15(Batar, 2007, sy. 34).

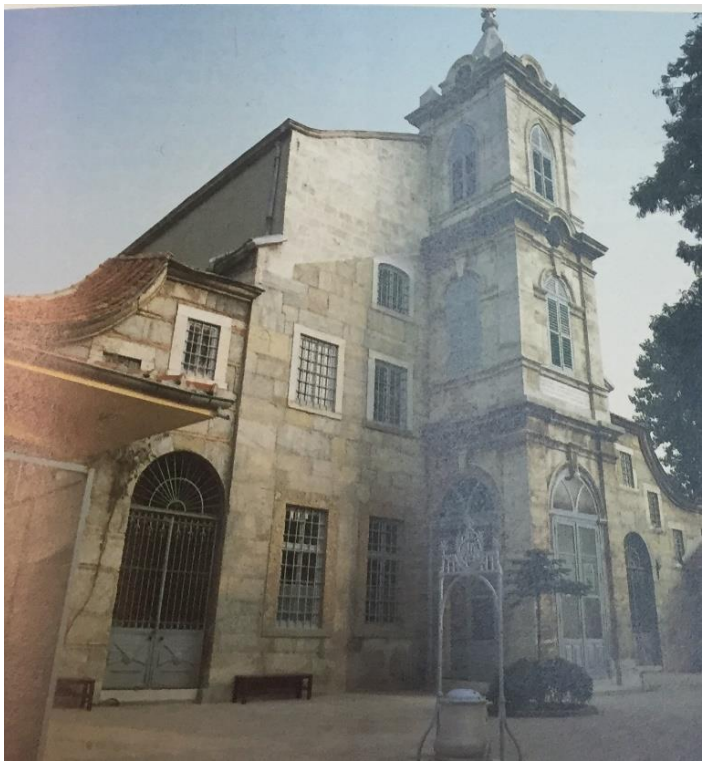

Şekil 3. 16.Üsküdar-Selamiye, Surp Haç Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 127).

3.5.1.9 Kuruçeşme, Surp Haç Kilisesi

Kuruçeşme, Surp Haç Kilisesi, 1797-1834 ; Tek nefli bazilika kâgir inşa edilmiştir. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahiplerin soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Vaftizhane ve muganniler soyunma odalarının doğusunda birer küçük apsis bulunur. Ana apsis arkasında ise hazine odası ve rahiplerin soyunma odası yer alır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.18).

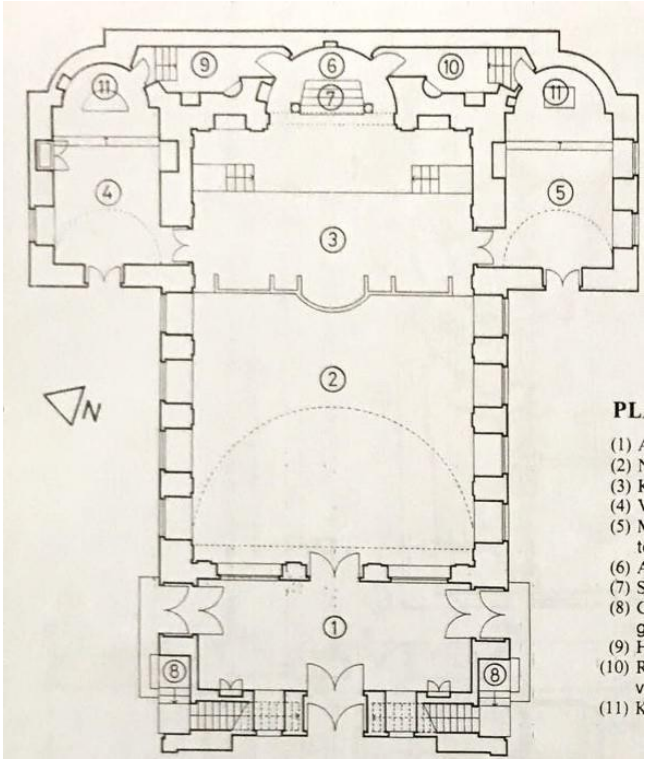

Şekil 3. 17.(Tuğlacı, 1991, sy. 396). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 18.Kuruçeşme, Surp Haç Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 131).

3.5.1.10 Samatya-Altımermer, Surp Hagop (Kilkhatir) Kilisesi

Samatya-Altımermer, Surp Hagop (Kilkhatir) Kilisesi, 1856-1892 ; Yapı tek nefli bazilika planlıdır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Ana apsis arkasında kuzey yönde hazine odası yer alır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.20.).

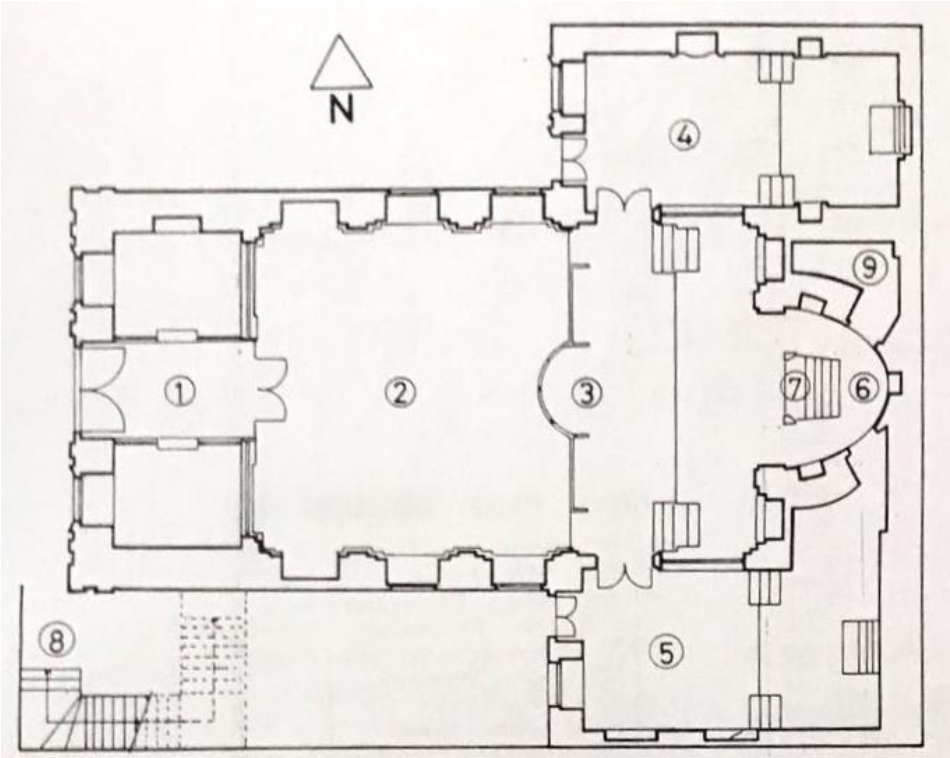

Şekil 3. 19.(Tuğlacı, 1991, sy. 397). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 20.Samatya, Surp Hagop Kilisesi'nin tepeden görünüşü 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 134).

3.5.1.11 Taksim, Surp Harutyun Kilisesi

Taksim, Surp Harutyun Kilisesi, 1738-1895 ; Yapı dikdörtgen planlı tek neflidir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, rahipler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Narteks duvarı üzerinde çanı bulunur. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Apsis yarım daire formunda dışa taşmaktadır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.22.).

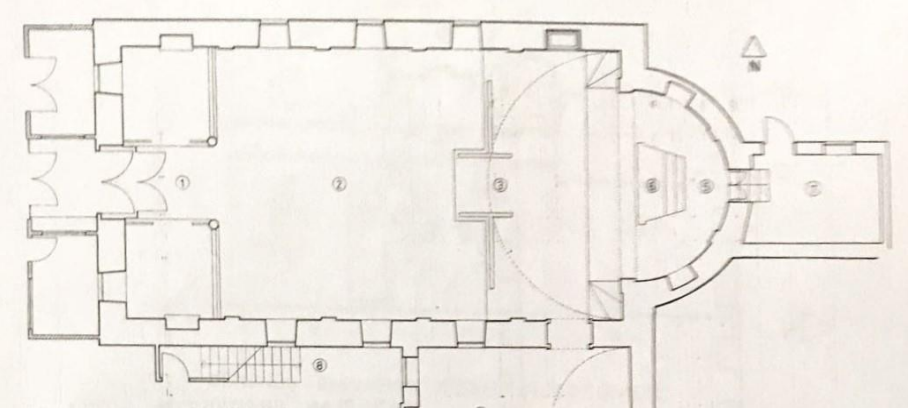

Şekil 3. 21.(Tuğlacı, 1991, sy. 399). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 22.Taksim, Surp Harutyun Kilisesi'nin giriş cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 135).

3.5.1.12 Kumkapı, Surp Harutyun Kilisesi

Kumkapı, Surp Harutyun Kilisesi, 1855 ; Tek nefli bazilikadır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahiplerin soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Apsis yarım daire formunda dışa taşmaktadır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.24.).

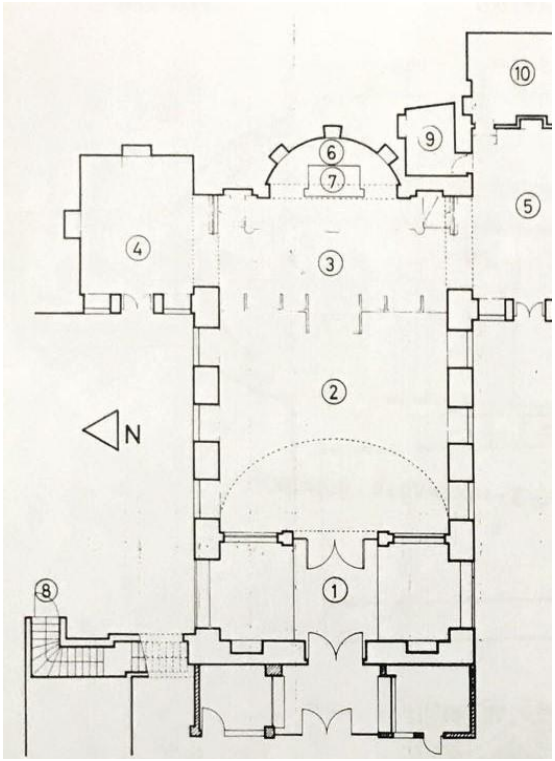

Şekil 3. 23.(Tuğlacı, 1991, sy. 398). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 24.Kumkapı, Surp Harutyun Kilisesi'nin içi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 137).

3.5.1.13 Narlıkapı, Surp Hovhannes Avedaraniç Kilisesi

Narlıkapı, Surp Hovhannes Avedaraniç Kilisesi, 1743-1807-1964 ; Tek nefli yapı kâgir inşa edilmiştir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, şapelden meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Apsis yarım daire formunda dışa taşmaktadır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.26.).

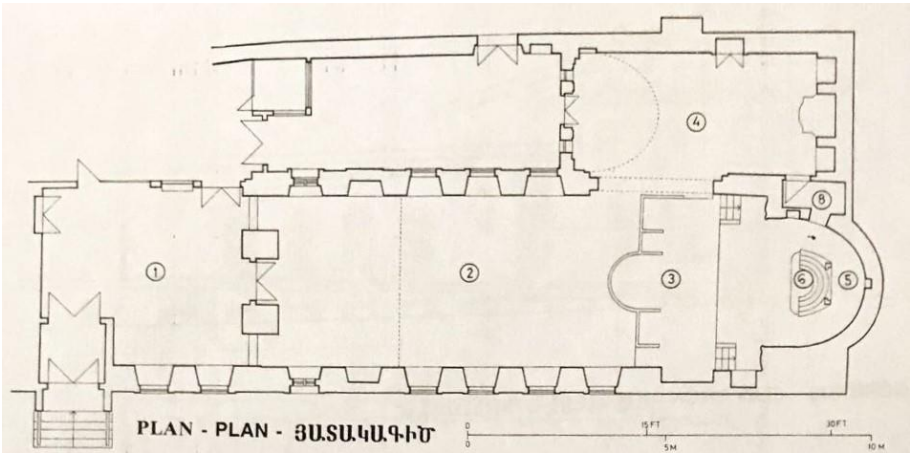

Şekil 3. 25.(Tuğlacı, 1991, sy. 402). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 26.Narlıkapı, Surp Hovhannes Avedaraniç Kilisesi'nin girişi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 139).

3.5.1.14 Gedikpaşa, Surp Hovhannes Avedaraniç Kilisesi

Gedikpaşa, Surp Hovhannes Avedaraniç Kilisesi, 1876 ; Tek nefli bazilika kâgir inşa edilmiştir. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahipler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Narteks duvarı üzerinde çanı bulunur. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Ana apsis arkasında ise hazine odası ve rahiplerin soyunma odası yer alır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.28.).

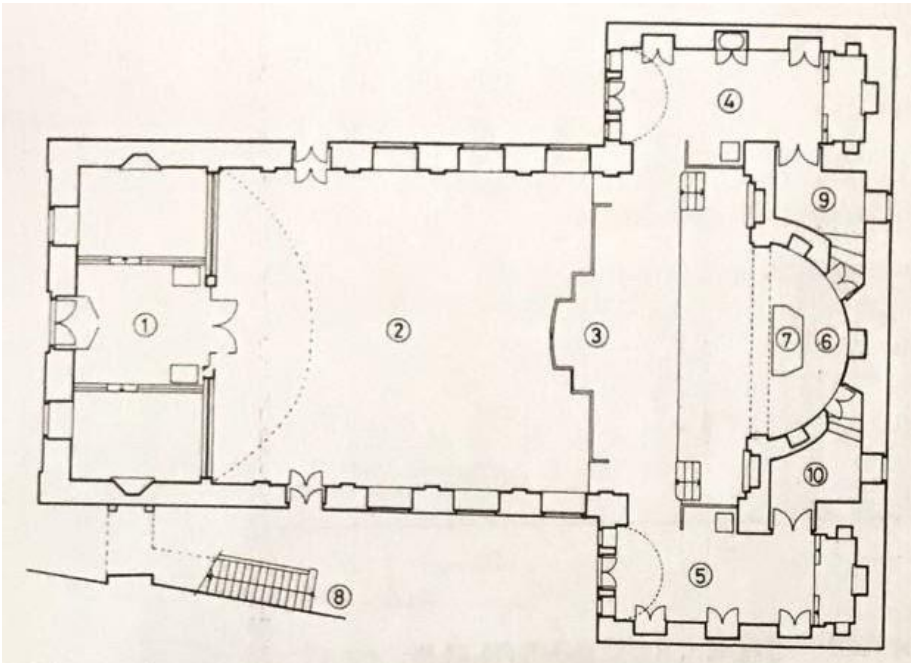

Şekil 3. 27.(Tuğlacı, 1991, sy. 401). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

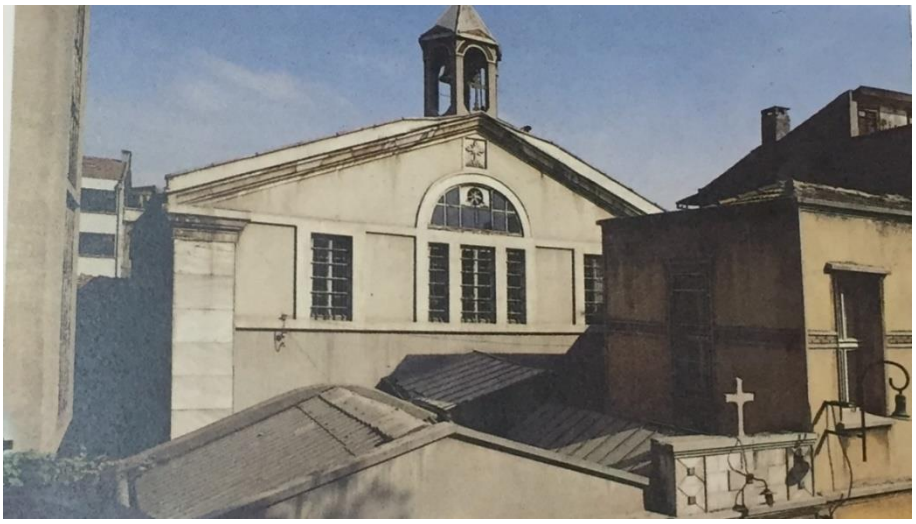

Şekil 3. 28.Gedikpaşa, Surp Hovhannes Avedaraniç Kilisesi'nin giriş cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 141).

3.5.1.15 Balat, Surp Hreşdagabed Kilisesi

Balat, Surp Hreşdagabed Kilisesi, 1835 ; Üç nefli bazilika kâgir inşa edilmiştir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, Surp Boğos

şapeli, Surp Krikor Lusavoriç şapeli, Surp Ardem ayazması, Tateos Piskoposunun kabri ve depodan meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Ana apsisin kuzey ve güney yanında birer küçük apsis yer alır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.30.)

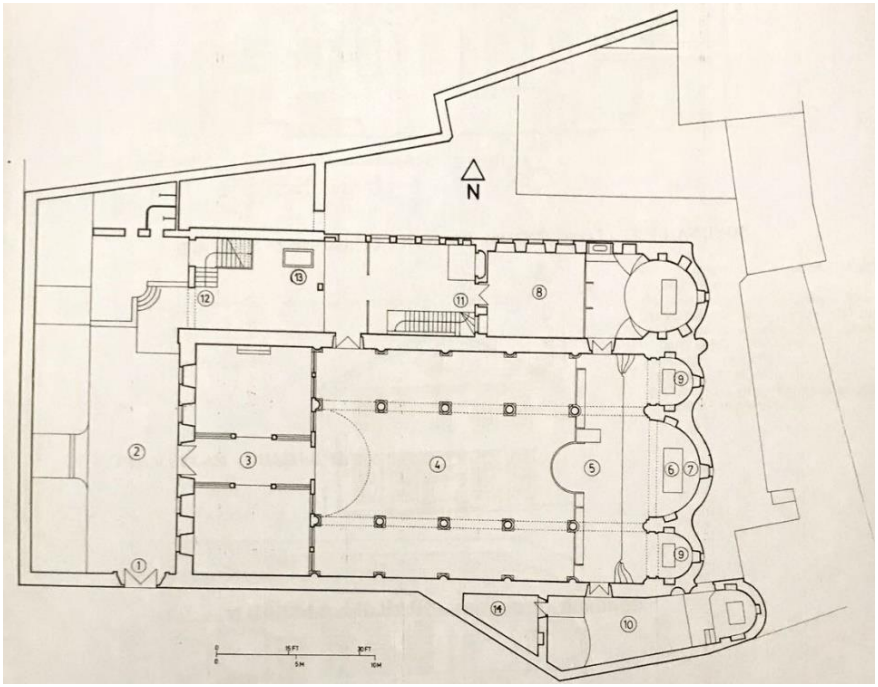

Şekil 3. 29.(Tuğlacı, 1991, sy. 404). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 30.Balat, Surp Hreşdagabed Kilisesi'nin dış görünüşü 1985 (Tuğlacı, 1991, sy. 143).

3.5.1.16 Büyükdere, Surp Hripsimyants Kilisesi

Büyükdere, Surp Hripsimyants Kilisesi, 1848-1886 ; Tek nefli bazilika kâgir inşa edilmiştir. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile örtülüdür. Beşik çatı ile kapatılmıştır. Çan kulesi 1927 yılında eklenir (Şekil 3.32.).

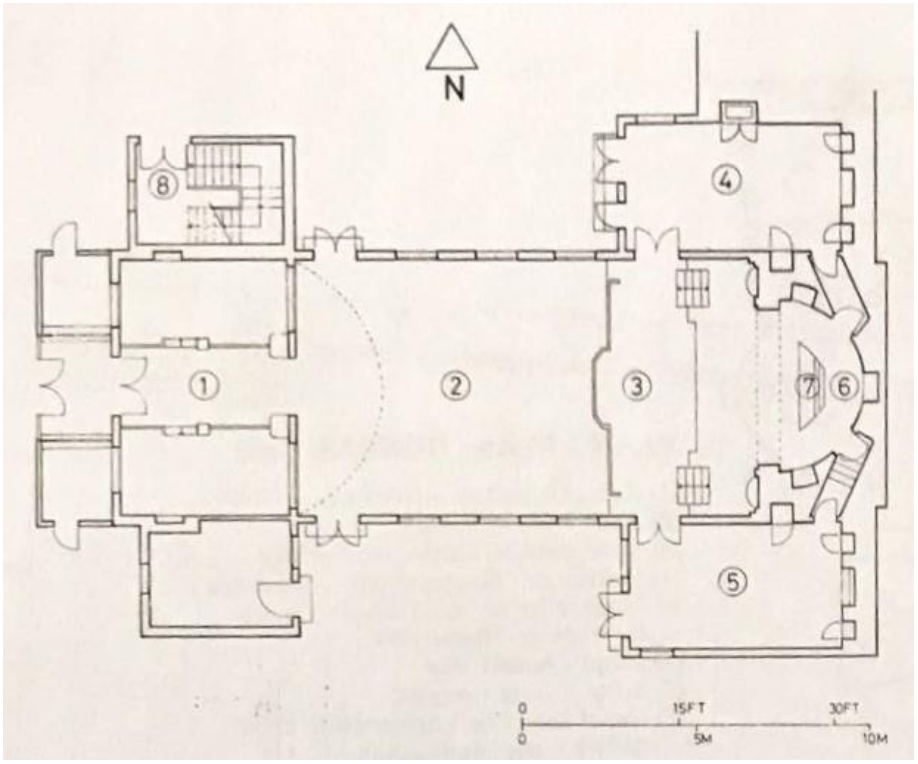

Şekil 3. 31.(Tuğlacı, 1991, sy. 406). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 32.Büyükdere, Surp Hripsimyants Kilisesi'nin dış görünüşü 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 151).

3.5.1.17 Yeşilköy, Surp Istepanos Kilisesi

Yeşilköy, Surp Istepanos Kilisesi, 1843 ; Tek nefli bazilikadır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Vaftizhane duvarı üzerinde çanı bulunur. Naosun üzeri tonoz ile örtülüdür. Kırma çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.34.).

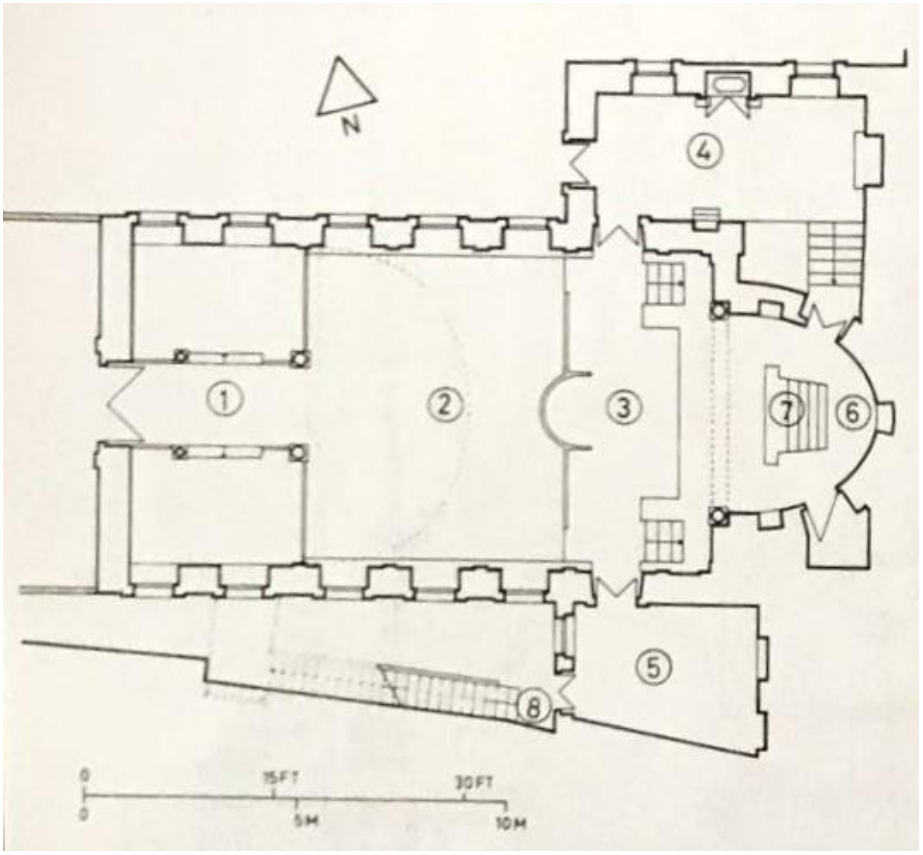

Şekil 3. 33.(Tuğlacı, 1991, sy. 409). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 34.Yeşilköy, Surp Istepanos Kilisesi'nin arka cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 152).

3.5.1.18 Samatya, Surp Kevork (Sulu Manastır) Kilisesi

Samatya, Surp Kevork (Sulu Manastır) Kilisesi, 1887 ; Tek nefli bazilikadır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahipler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Narteks girişi üzerinde çan kulesi bulunur. Naosun üzeri tonoz ile örtülüdür. Apsisin kuzey ve güney yönünde hazine odası ve rahiplerin soyunma odası yer alır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.36.).

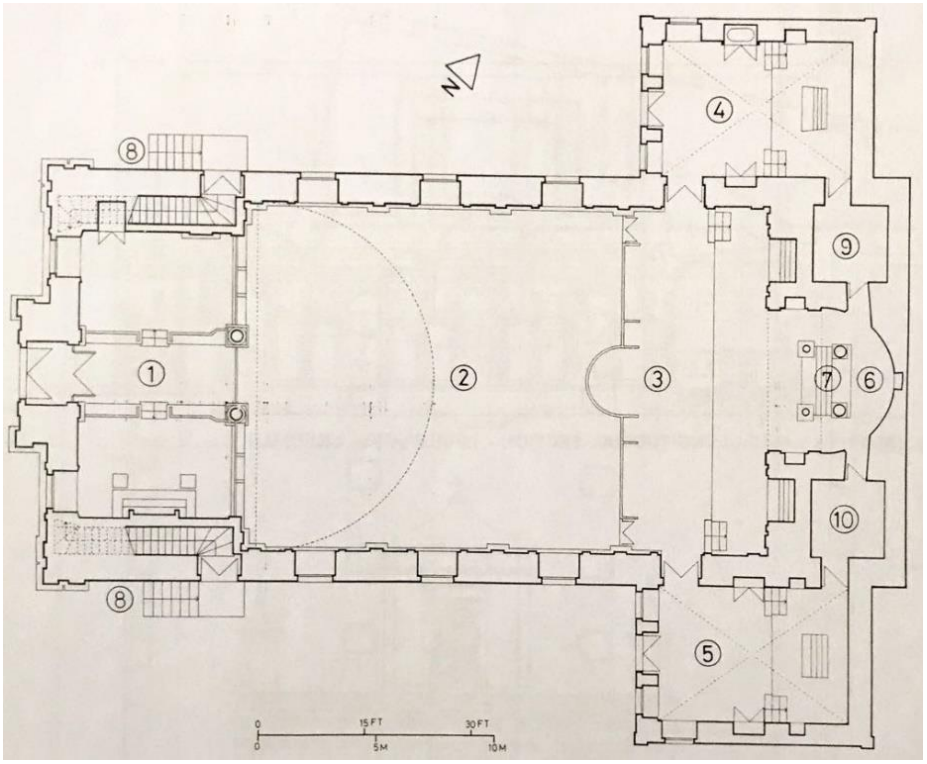

Şekil 3. 35.(Tuğlacı, 1991, sy. 408). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

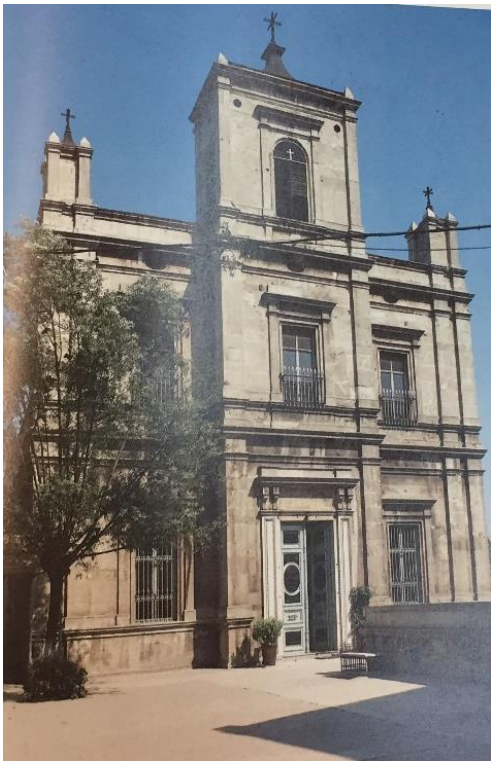

Şekil 3. 36.Samatya, Surp Kevork Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 153).

3.5.1.19 Galata, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi

Galata, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi, 1436-1732-1965 ; Yapı dikdörtgen planlı ve tek neflidir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası, depo, Amenapırgiç şapelinden meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Narteks girişi üzerinde çan kulesi bulunur. Naos üzeri yüksek kasnaklı bir kubbe ile kapatılmıştır. Apsisin gerisinde hazine odası yer alır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.38.).

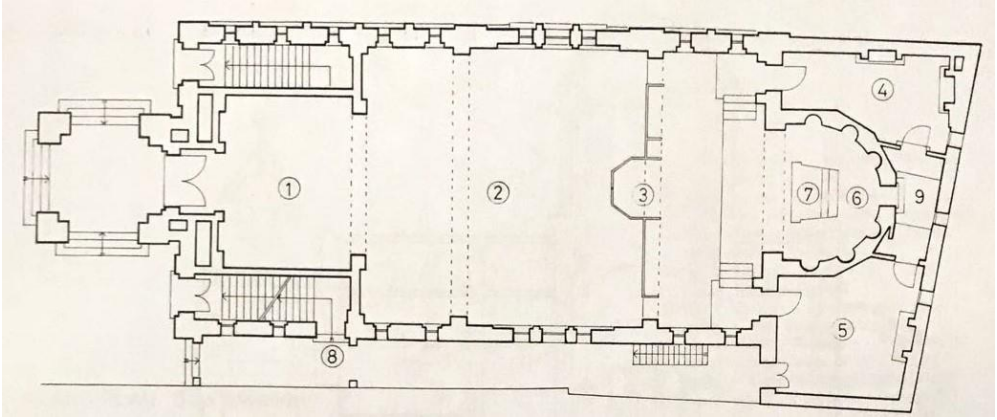

Şekil 3. 37.(Tuğlacı, 1991, sy. 412). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 38.Galata, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi'nin içi 1991. (Tuğlacı, 1991, sy. 153).

3.5.1.20 Kuzguncuk, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi

Kuzguncuk, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi, 1835-1861 ; Yapı tek nefli bazilikadır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahipler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Apsis gerisinde üzerinde çan kulesi yükselir. Naosun tamamı kubbe ile örtülüdür. Apsisin kuzey ve güney yönünde hazine odası ve rahiplerin soyunma odası yer alır. Moloz taş ve çift sıra tuğla ile inşa edilmiştir. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.40).

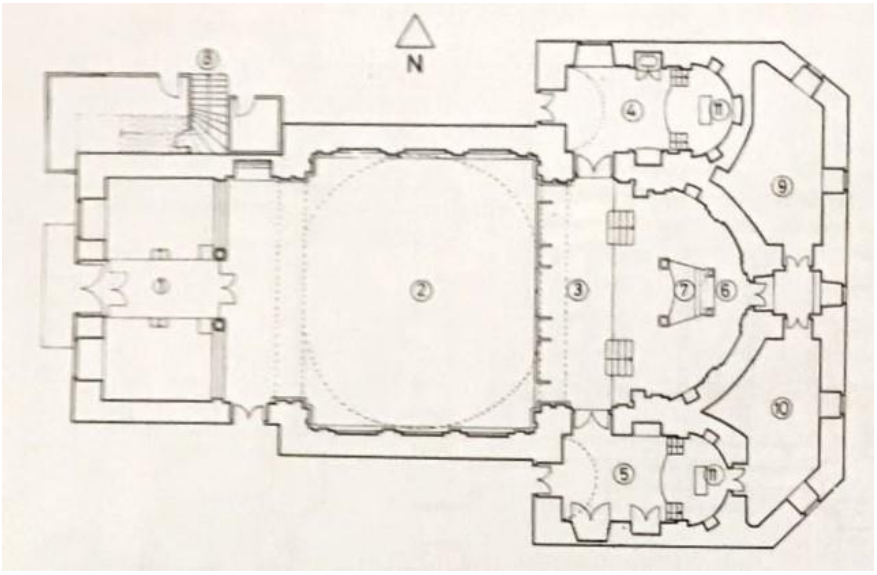

Şekil 3. 39.(Tuğlacı, 1991, sy. 414). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli

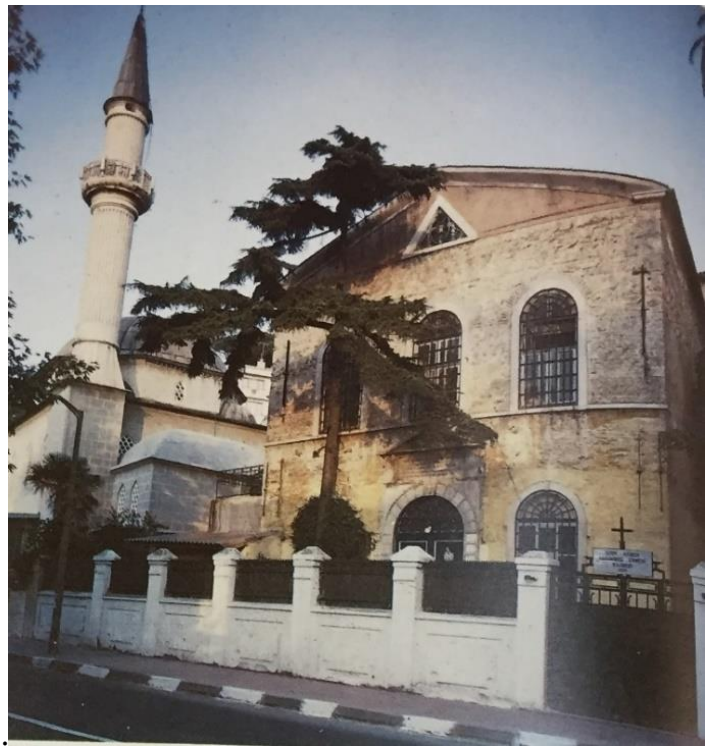

Şekil 3. 40.Kuzguncuk, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi'nin giriş cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 170).

3.5.1.21 Kınalıada, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi

Kınalıada, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi, 1855-1857 ; Tek nefli bazilikadır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Apsis çokgen bir şekilde dışa taşıntı yapmaktadır. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.42.).

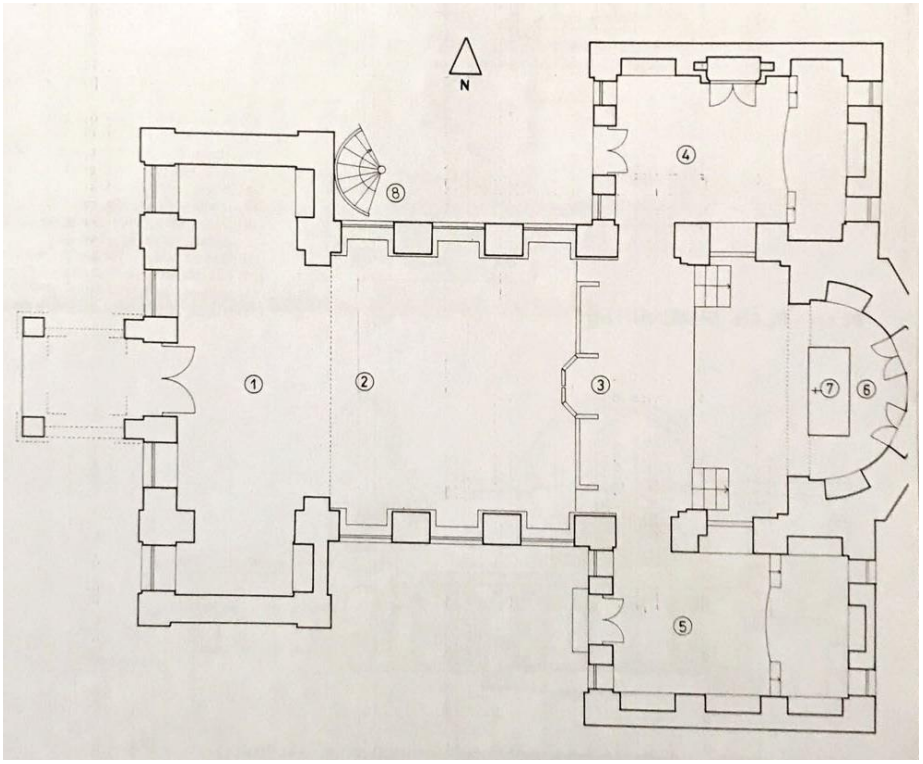

Şekil 3. 41. (Tuğlacı, 1991, sy. 413). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 42.Kınalıada, Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi'nin arka cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 174).

3.5.1.22 Topkapı, Surp Nigoğasyos Kilisesi

Topkapı, Surp Nigoğasyos Kilisesi, 1832 ; Tek nefli bazilika kâgir inşa edilmiştir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası ve hazine odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile örtülüdür. Beşik çatı ile kapatılmıştır. Avlu duvarı üzerinde çan kulesi yükselir (Şekil 3.44.).

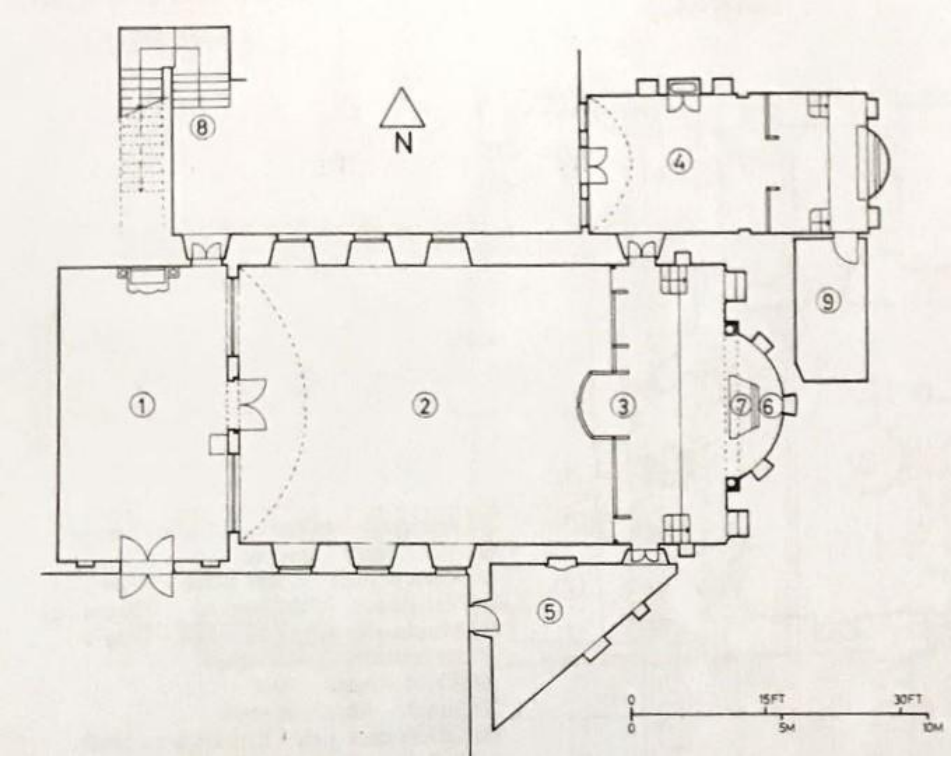

Şekil 3. 43.(Tuğlacı, 1991, sy. 418). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 44.Topkapı, Surp Nigoğasyos Kilisesi'nin yan cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 176).

3.5.1.23 Beykoz, Surp Nigoğasyos Kilisesi

Beykoz, Surp Nigoğasyos Kilisesi, 1946 ; Tek nefli bazilikadır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası ve hazine odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile örtülüdür. Apsisin güney yönünde hazine odası yer alır. Kilisenin kuzeybatı köşesinde çan kulesi bulunur. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.46.).

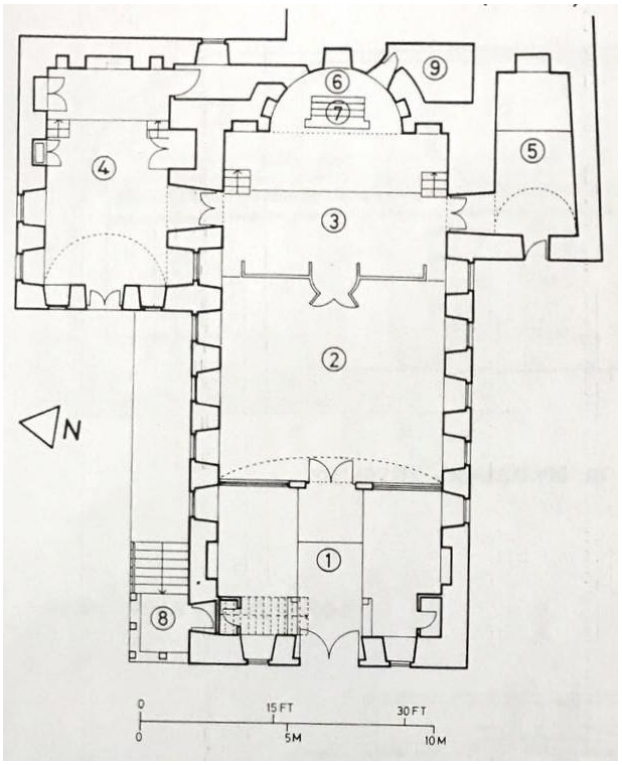

Şekil 3. 45.(Tuğlacı, 1991, sy. 417). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 46.Beykoz, Surp Nigoğasyos Kilisesi'nin çan kulesi. (Tuğlacı, 1991, sy. 178).

3.5.1.24 Kartal, Surp Nişan Kilisesi

Kartal, Surp Nişan Kilisesi, 1856-1857 ; Tek nefli, T planlıdır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahipler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı ve cephenin tepe noktasında çanı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Apsisin kuzey ve güney köşelerinde hazine odası ve rahipler soyunma odaları bulunur. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.48.)

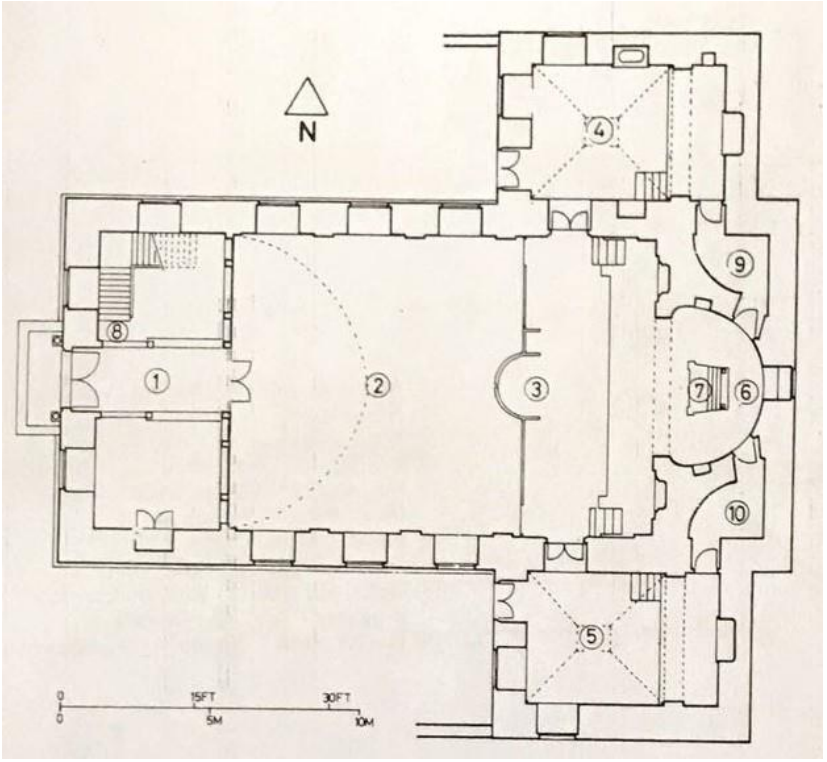

Şekil 3. 47.(Tuğlacı, 1991, sy. 419). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 48.Kartal, Surp Nişan Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 179).

3.5.1.25 Kazlıçeşme, Surp Pırgiç Kilisesi

Kazlıçeşme, Surp Pırgiç Kilisesi, 1898 ; Tek nefli bazilika kâgir inşa edilmiştir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı ve cephenin tepe noktasında çanı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile örtülüdür. Beşik çatı ile kapatılmıştır. Yapının dış cephesinde taş malzeme kullanılmıştır (Şekil 3.49.).

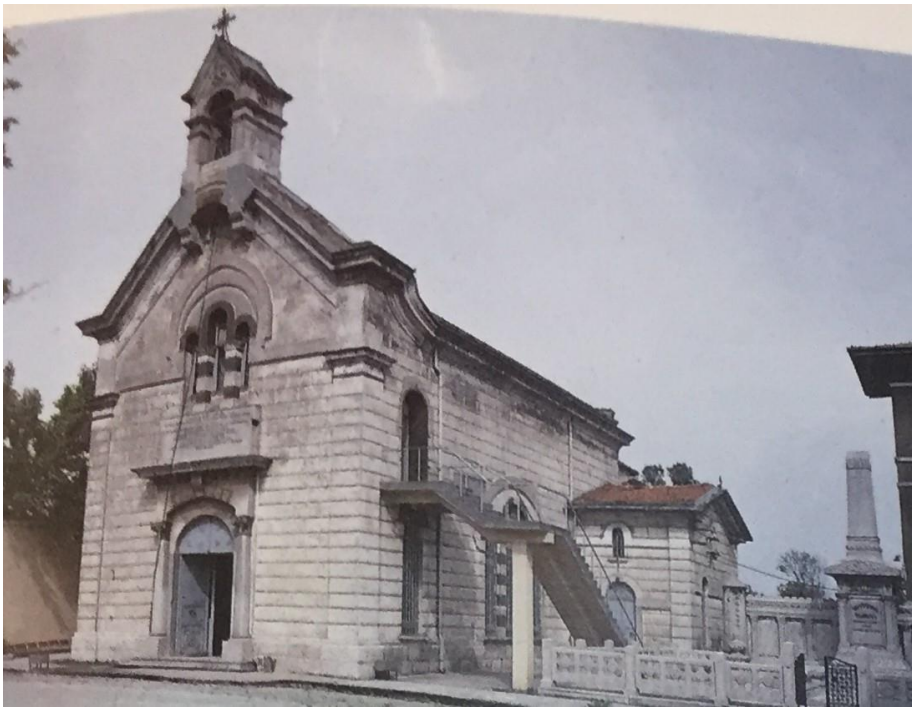

Şekil 3. 49.Kazlıçeşme, Surp Pırgiç Kilisesi'nin çan kulesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 181).

3.5.1.26 Rumelihisarı, Surp Santukht Kilisesi

Rumelihisarı, Surp Santukht Kilisesi, 1856 ; Tek nefli bazilikadır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahipler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Naosun üzeri tonoz ile kapatılmıştır. Apsisin kuzey ve güney köşelerinde hazine

odası ve rahipler soyunma odaları bulunur. Beşik çatı ile kapatılmıştır. Kuzeybatı köşesinde çan kulesi yükselir (Şekil 3.50.).

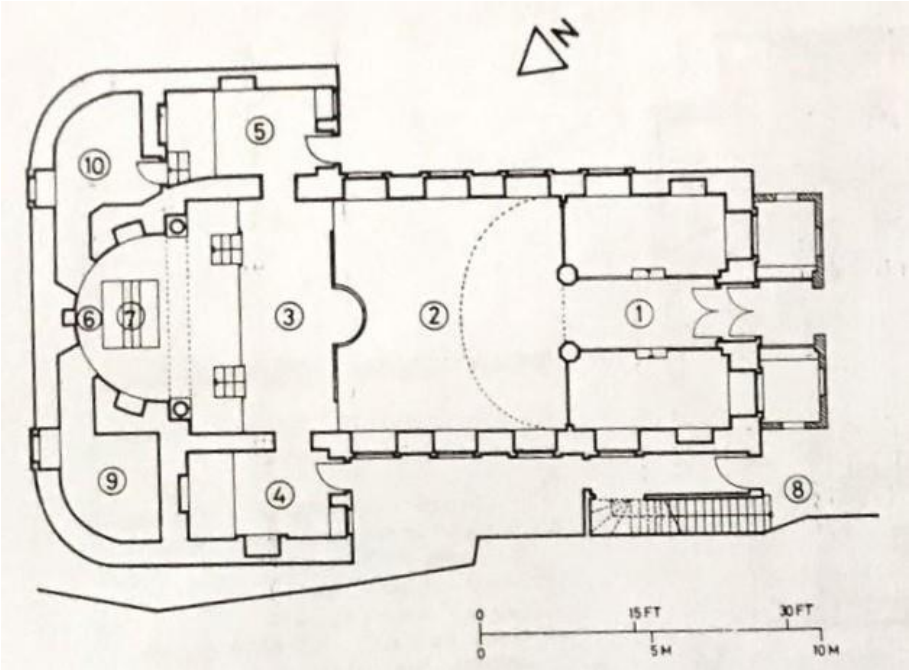

Şekil 3. 50. (Tuğlacı, 1991, sy. 421). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

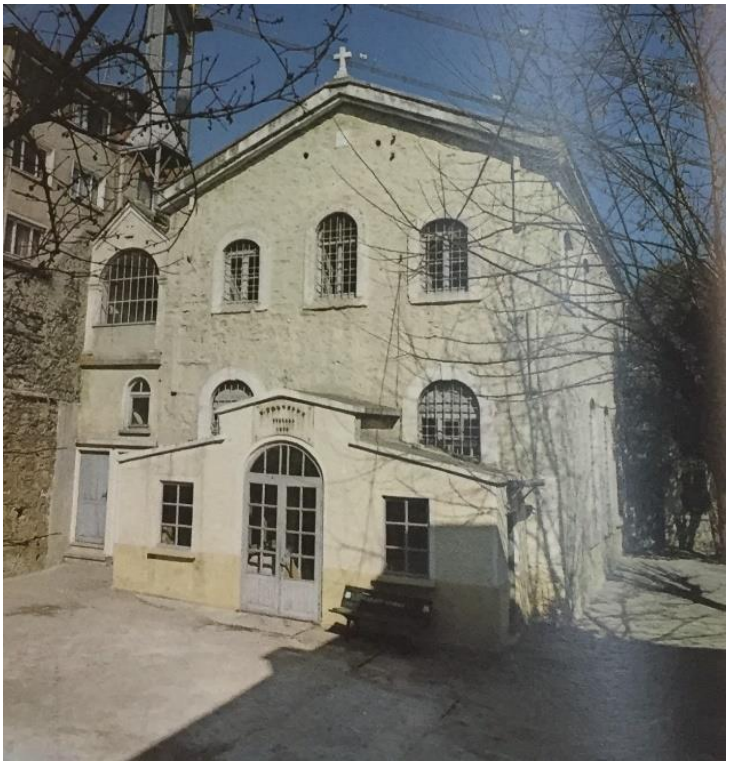

Şekil 3. 51.Rumelihisarı, Surp Santukht Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 182).

3.5.1.27 Kadıköy, Surp Takavor Kilisesi

Kadıköy, Surp Takavor Kilisesi, 1814-1858 ; Yapı merkezi planlıdır. İstanbul'daki barok üslupta inşa edilmiş nadir Ermeni Kiliselerinden biridir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahipler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Apsisin kuzey ve güney köşelerinde hazine odası ve rahipler soyunma odaları bulunur. Merkezi mekân küçük bir kubbeyle örtülmüştür. Ahşap çan kulesi avlu girişinde yer alır. Yapının dış cephesinde taş malzeme kullanılmıştır (Şekil 3.53.).

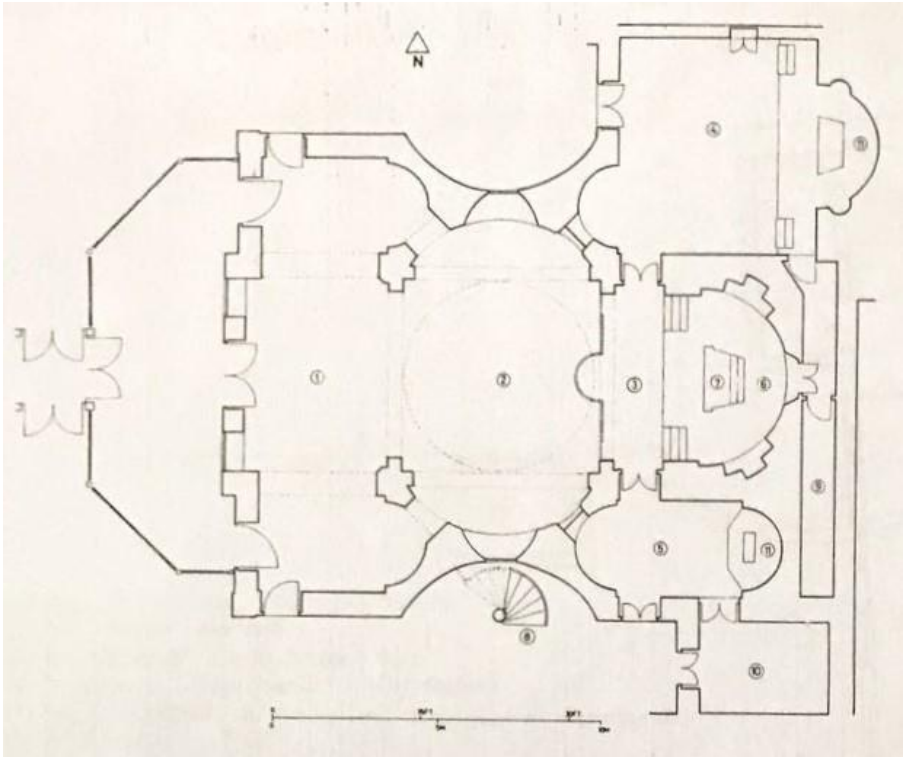

Şekil 3. 52.(Tuğlacı, 1991, sy. 422). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 53.Kadıköy, Surp Takavor Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 185).

3.5.1.28 Yenikapı, Surp Tateos-Partoğomeos Havariler Kilisesi

Yenikapı, Surp Tateos-Partoğomeos Havariler Kilisesi, 1846 ; Yapı tek nefli dikdörtgen planlıdır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahipler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Apsisin kuzey ve güney köşelerinde hazine odası ve rahipler soyunma odaları bulunur (Şekil 3.55.).

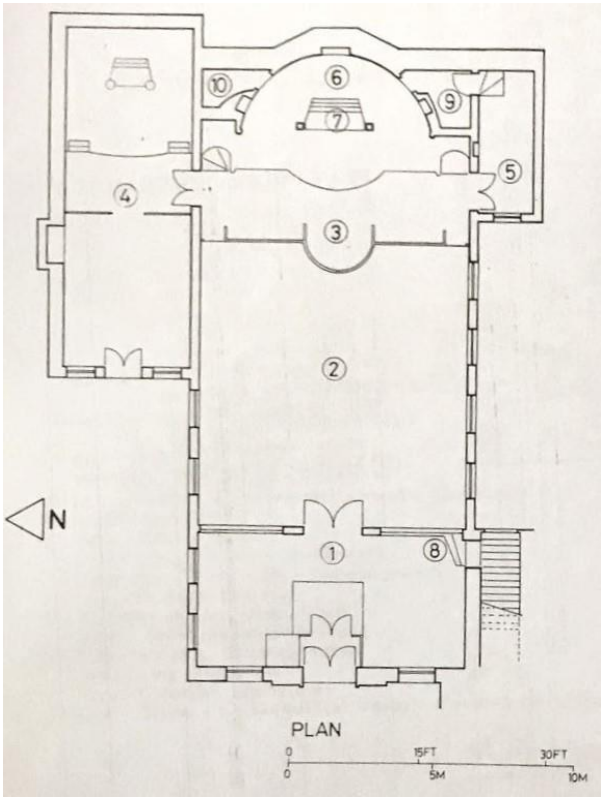

Şekil 3. 54.(Tuğlacı, 1991, sy. 423). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 55.Yenikapı, Surp Tateos-Partoğomeos Havariler Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 187).

3.5.1.29 Feriköy, Surp Vartan (Surpots Vartanants Zoravarats) Kilisesi

Feriköy, Surp Vartan (Surpots Vartanants Zoravarats) Kilisesi, 1846-1848 ; Tek nefli kilise klasik plan düzeninden farklı olarak naos bölümü kuzey ve güney yönden yarım daire formunda dışa taşmaktadır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahipler soyunma odası, depo ve şapelden meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı ve cephe duvarı üzerinde çan kulesi yer alır. Naosun üzeri tonoz ile örtülüdür. Apsisin arkasında bir koridor bulunur. Beşik çatı ile kapatılmıştır (Şekil 3.57.)

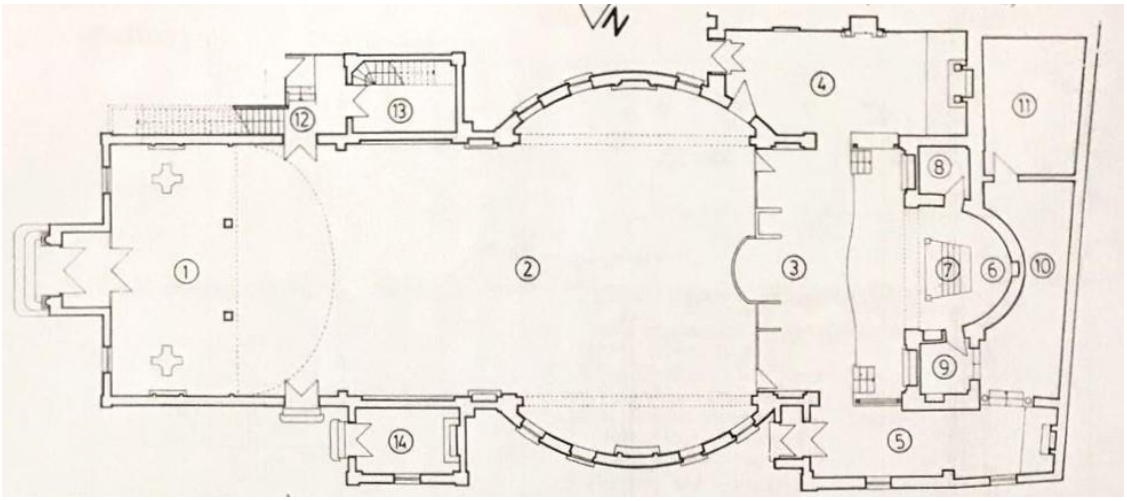

Şekil 3. 56.(Tuğlacı, 1991, sy. 424). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 57.Feriköy, Surp Vartan Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 188).

3.5.1.30 Eyüp-Defterdar, Surp Yeğya Kilisesi

Eyüp-Defterdar, Surp Yeğya Kilisesi, 1832 ; Tek nefli, T planlıdır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası, hazine odası ve rahipler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Apsisin kuzey ve güney köşelerinde hazine odası ve rahipler soyunma odaları bulunur. Kuzeybatı köşede çan kulesi yer alır. Beşik çatıyla kapatılmıştır (Şekil 3.59.).

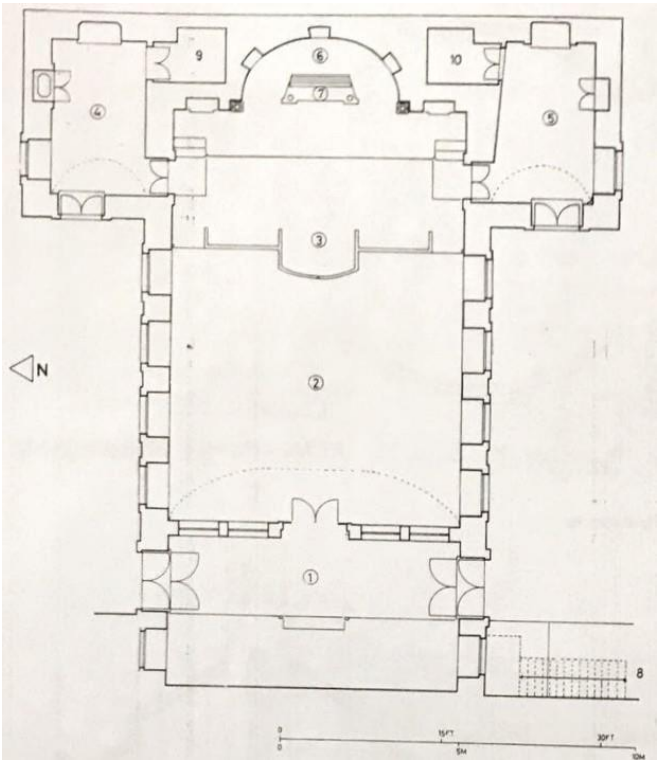

Şekil 3. 58.(Tuğlacı, 1991, sy. 425). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 59.Eyüp, Surp Yeğya Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 191).

3.5.1.31 Kadilli, Surp Yergodasan Arakelots (12 Havariler) Kilisesi

Kadilli, Surp Yergodasan Arakelots (12 Havariler) Kilisesi, 1846 ; Tek nefli bazilikadır. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Kuzeybatı köşede çan kulesi yer alır. Beşik çatıyla kapatılmıştır (Şekil 3.61.).

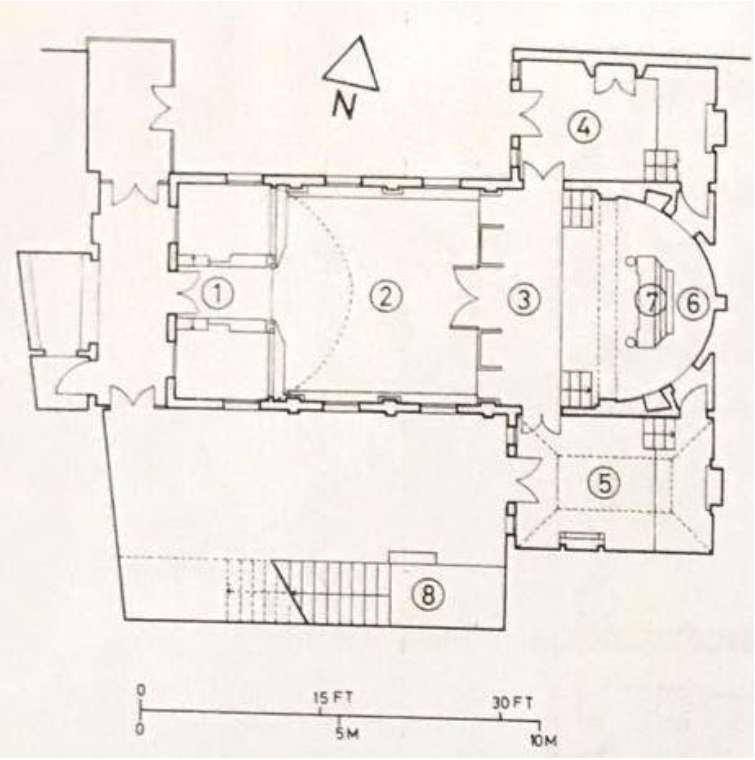

Şekil 3. 60.(Tuğlacı, 1991, sy. 426). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

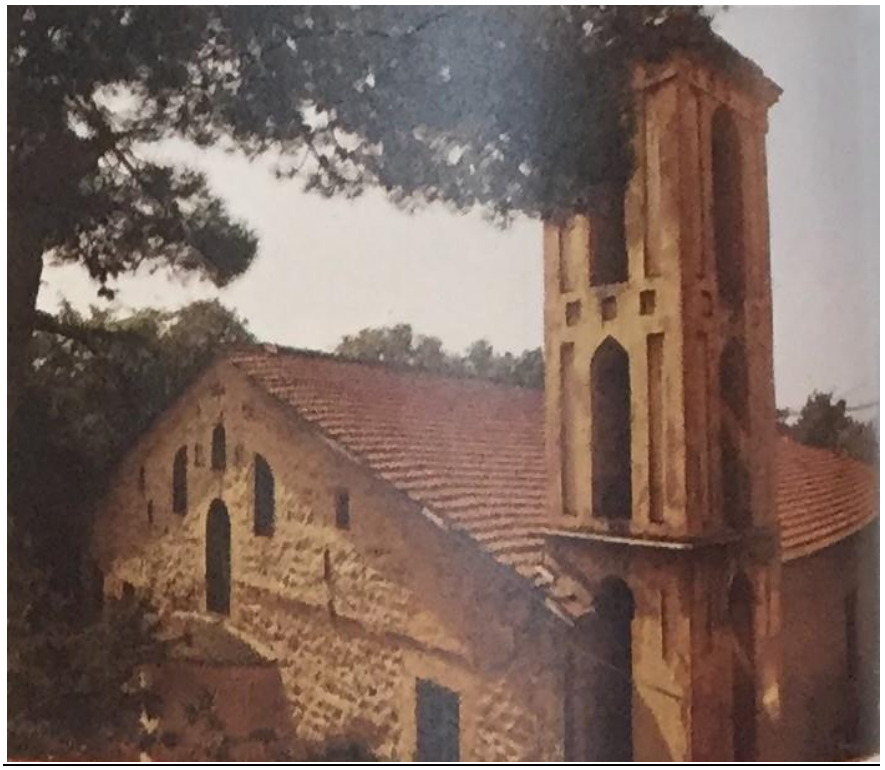

Şekil 3. 61.Kadilli, Surp Yergodasan Arakelots Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 194).

3.5.1.32 Boyacıköy, Surp Yerits Mangants Kilisesi

Boyacıköy, Surp Yerits Mangants Kilisesi, 1884-885 ; Tek nefli bazilika kâgir inşa edilmiştir. Kuzey ve güney yönde yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odası transept planı hatırlatır.. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Kuzeybatı köşede çan kulesi yer alır (Şekil 3.63.).

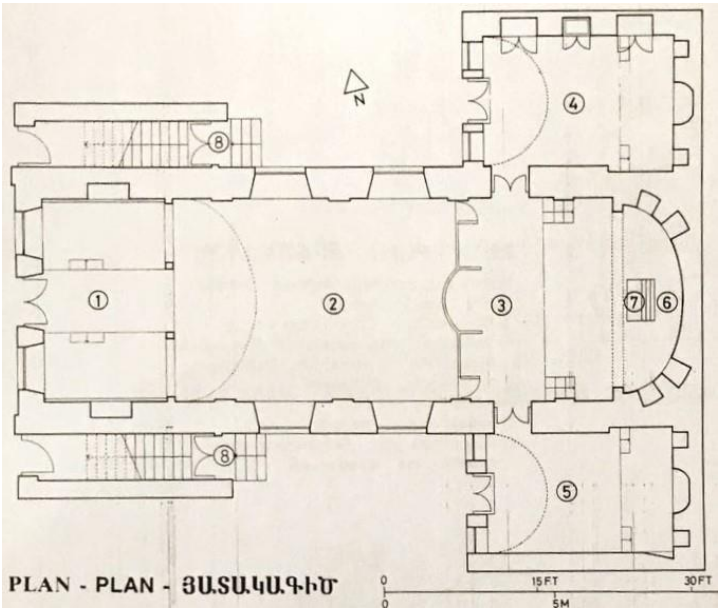

Şekil 3. 62.(Tuğlacı, 1991, sy. 427). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 63.Boyacıköy, Surp Yerits Mangants Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 195).

3.5.1.33 Beyoğlu-Galatasaray, Surp Yerrortutyun (Üçhoran) Kilisesi

Beyoğlu-Galatasaray, Surp Yerrortutyun (Üçhoran) Kilisesi, 1515-1805-1838 ; Tek nefli bazilikadır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma

odası, hazine odası ve rahipler soyunma odası, Surp Minas şapelinden meydana gelir. Narteks üzerinde galeri katı yer alır. Apsisin kuzey ve güney köşelerinde hazine odası ve rahipler soyunma odaları bulunur. Dış cephede kesme taş malzeme kullanılmıştır. Örtü sistemi tonoz üzerine beşik çatıdır (Şekil 3.65.).

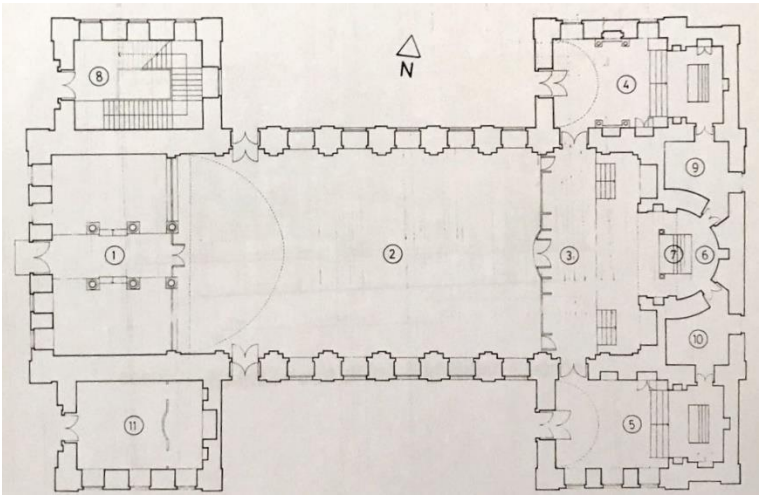

Şekil 3. 64.(Tuğlacı, 1991, sy. 429). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

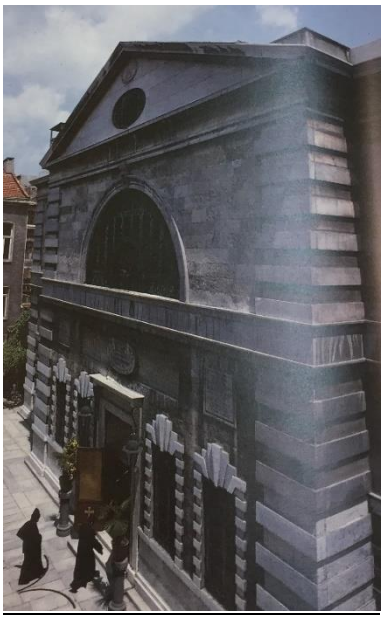

Şekil 3. 65.Beyoğlu, Surp Yerrortutyun Kilisesi'nin ön cephesi 1978. (Tuğlacı, 1991, sy. 196).

3.6 İstanbul Katolik Ermeni Kiliseleri

İstanbul ili içerisinde on iki adet ermeni Katolik kilisesi bulunmaktadır. Bunlardan en eskileri Galata'daki Surp Pırgiç Kilisesi'dir (1834). Cemaatin İstanbul'daki ruhani merkezi ise, 1866 inşa edilen Sakızağacı Surp Asdvadzazdzin Katedrali'dir(Tuğlacı, 1991, sy. 288). İstanbul'daki bu kiliseler şunlardır;

3.6.1 Samatya, Anarad Hığutyun Kilisesi

Samatya, Anarad Hığutyun Kilisesi, 1839-1856 ; Kilisenin mimarı Andonik Tülbentçiyan'dır(Tuğlacı, 1991, sy. 288). Kilise tek nefli bazilika planlıdır. Kilise; Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odası bölümlerinden oluşur. Vaftizhane ve muganniler soyunma odalarının kapıları üzerinde birer pencere açıklığı yer alır. Korkuluklu balkona sahip olan bu pencere açıklıkları gerisinde birer oda bulunmaktadır (Şekil 3.66.).

Şekil 3. 66.Samatya, Anarad Hığutyun Kilisesi'nin ön cephesi. (Tuğlacı, 1991, sy. 289).

Şekil 3. 67.Samatya, Anarad Hığutyun Kilisesi'nin içi. (Tuğlacı, 1991, sy. 289).

3.6.2 Pangaltı, Anarad Hığutyun Kilisesi

Pangaltı, Anarad Hığutyun Kilisesi, 1866-1971 ; Kilise üç nefli bazilika planlı kâgir inşa edilmiştir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelmektedir. Çan kulesi de mevcuttur. Kilise içerisinde toplam üç adet sunak alanı mevcuttur. Dış cephesi taş ile kaplanmıştır (Şekil 3.69.).

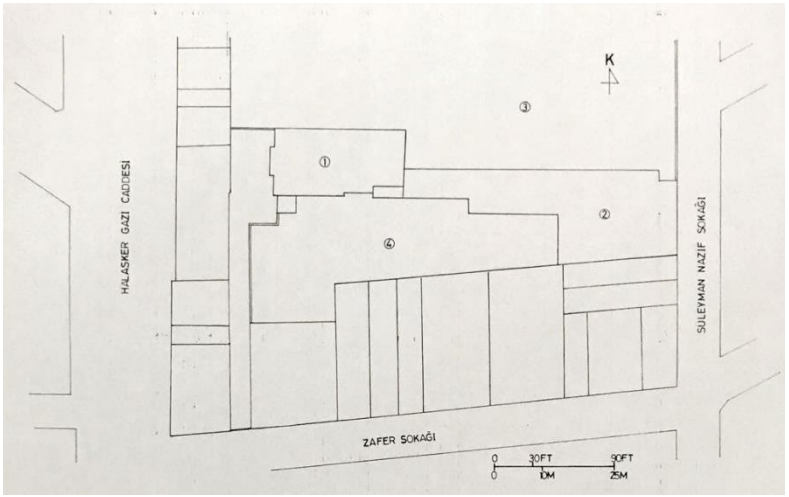

Şekil 3. 68.(Tuğlacı, 1991, sy. 434). Çizen: Alin Dökmenciyan – Hülya Midilli.

Şekil 3. 69.Pangaltı, Anarad Hığutyun Kilisesi'nin ön cephesi. (Tuğlacı, 1991, sy. 290).

3.6.3 Tarabya, Surp Andon Kilisesi

Tarabya, Surp Andon Kilisesi, 1871 ; Katolik Ermeni cemaatinin mensuplarından Andon Tıngır Yaver Paşa'nın maddi yardımlarıyla Mimar M. Razi'ye yaptırılmıştır(Tuğlacı, 1991, sy. 291). Kilise tek nefli bazikal planlıdır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelmektedir. Yapının batı girişişin kuzey ve güney köşelerinde birer adet kule bulunmaktadır. Kilise dış cephesi yarı Gotik tarzdadır (Şekil 3.70.).

Şekil 3. 70.Tarabya, Surp Andon Kilisesi'nin ön cephesi 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 291).

3.6.4 Beyoğlu-Sakızağaç, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi

Beyoğlu-Sakızağaç, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi, 1838-1866 ; Kilise mimarı Andon Tülbentçiyan'dır (Tuğlacı, 1991, sy. 291). Kilise tek nefli bazikal

planlıdır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelmektedir. Vaftizhane ve muganniler soyunma odalarının kapıları üzerinde birer pencere açıklığı yer alır. Korkuluklu balkona sahip olan bu pencere açıklıkları gerisinde birer oda bulunmaktadır. Naos tonoz ile örtülüdür (Şekil 3.71.).

Şekil 3. 71.Beyoğlu, Surp Asdvadzadzin Kilisesi apsis. (Tuğlacı, 1991, sy. 292).

3.6.5 Büyükada, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi

Büyükada, Surp Asdvadzadzin (Meryemana) Kilisesi, 1856-1858 ; Katolik Ermeni cemaatinin mensuplarından Andon Apelyan tarafından yaptırılmıştır. Kilise tek nefli bazilika planlıdır (Tuğlacı, 1991, sy. 293). Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelmektedir. Naos tonoz ile örtülüdür. Narteks üzerinde galeri katı bulunur. Apsisin yer aldığı doğu cephe üzerinde çan kulesi yer alır. Beşik çatıyla kapatılmıştır. (Şekil 3.72.)

Şekil 3. 72.Büyükada, Surp Asdvadzadzin Kilisesi giriş cephesi, 1980. (Tuğlacı, 1991, sy. 294).

3.6.6 Büyükdere, Surp Boğos Kilisesi

Büyükdere, Surp Boğos Kilisesi, 1885 ; Tek nefli bazilika kâgir inşa edilmiştir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelmektedir. Diğer kiliselerden faklı olarak cephe ve süslemeler tamamen Gotik tarzda yapılmıştır. Kademeli Batı girişinin üçgen bir şekilde sonlanması ve gül pencere kullanımı buna örnektir (Şekil 3.73.).

Şekil 3. 73.Büyükdere, Surp Boğos Kilisesi giriş cephesi, 1980. (Tuğlacı, 1991, sy. 295).

3.6.7 Yeniköy, Surp Hovhannes Mıgırdiç Kilisesi

Yeniköy, Surp Hovhannes Mıgırdiç Kilisesi, 1866 ; Kilisenin yapım giderlerinin tümü Ohannes Tıngıryan tarafından karşılanmıştır(Tuğlacı, 1991, sy. 296). Tek nefli bazilikal planlı yapı kâgir inşa edilmiştir. Narteks, naos, koro bölümünden meydana gelmektedir. Naos bölünün üzeri kaburga tonoz ile kapatılmıştır. Dıştan çok sade olan yapının içi tonoz ve kemer kullanımlarıyla Gotik etkisini yansıtmaktadır (Şekil 3.74.).

Şekil 3. 74.Yeniköy, Surp Hovhannes Mıgırdiç Kilisesi, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 297).

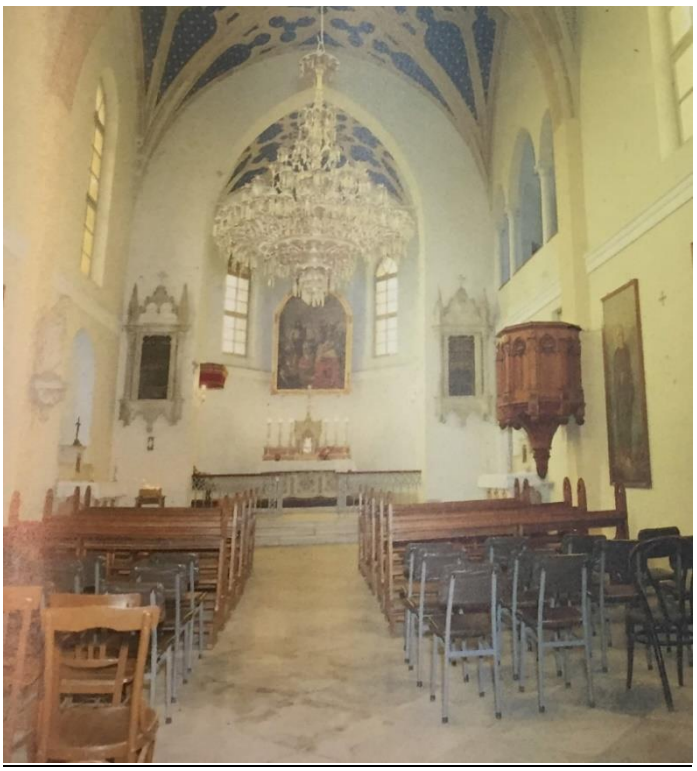

Şekil 3. 75.Yeniköy, Surp Hovhannes Mıgırdiç Kilisesinin içi, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 297).

3.6.8 Taksim, Surp Hovhan Vosgeperan Kilisesi

Taksim, Surp Hovhan Vosgeperan Kilisesi, 1860-1863 ; Kilisenin yapım giderlerinin büyük bir bölümünü Agop Köçeoğlu Efendi karşılamıştır. Kilise mimarları ise Andon

Tülbentçiyan adlı Mimar kardeşlerdir(Tuğlacı, 1991, sy. 299-300). Kilise merkezi planda çokgen ve daireseldir. Kubbe kasnağı çokgen şekilde dışarıya yansımaktadır. Kasnakta bulunan pencereler içeriye ışık sağlamaktadır. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelmektedir. Vaftizhane ve muganniler soyunma odalarının kapıları üzerinde birer pencere açıklığı yer alır. Korkuluklu balkona sahip olan bu pencere açıklıkları gerisinde birer oda bulunmaktadır (Şekil 3.76.).

Şekil 3. 76.Taksim, Surp Hovhan Vosgeperan Kilisesi, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 299).

3.6.9 Galata, Surp Hisus Pırgiç Kilisesi

Galata, Surp Hisus Pırgiç Kilisesi, 1831-1834 ; Tek nefli yapı kâgir inşa edilmiştir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelmektedir. Kilisenin ana sunağı dışında dört adet daha sunağı bulunmaktadır. Malzeme olarak taş ve tuğla kullanılmıştır (Şekil 3.77).

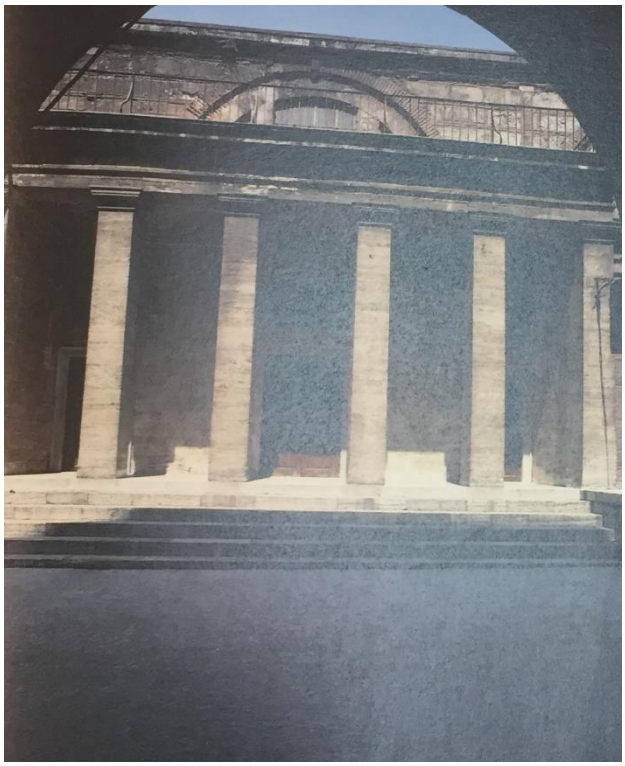

Şekil 3. 77.Galata, Surp Hisus Pırgiç Kilisesi, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 303).

3.6.10 Kadıköy, Surp Levon Kilisesi

Kadıköy, Surp Levon Kilisesi, 1905-1911 ; İstanbul'un Asya kıyısında bulunan tek Katolik Ermeni kilisesidir. Kilise Hassa mimari Boğos Bey Makasdar tarafından inşa edilmiştir(Tuğlacı, 1991, sy. 305). Kilise üç nefli bazilika planlı ve kâgirdir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelmektedir. Apsis bölümü çokgen şekilde dışarıya taşmaktadır. Beşik çatı ile örtülmüştür. Kuzeybatı köşesinde çan kulesi yer almaktadır (Şekil 3.78.).

Şekil 3. 78.Kadıköy, Surp Levon Kilisesi, 1985. (Tuğlacı, 1991, sy. 305).

3.6.11 Beyoğlu, Surp Yerrortutyun Ermeni Katolik Kilisesi

Beyoğlu, Surp Yerrortutyun (Üçhoran) Kilisesi, 1802-1857 ; Tek nefli kilisenin naos bölümü kubbe ile kapatılmıştır. Pandantiflere oturan kemer dışarıdan çokgen bir kasnak üzerinde yükselmektedir. Narteks, naos, koro bölümü, apsis, vaftizhane, muganniler soyunma odasından meydana gelmektedir. Nartesk üzerinde ahşap galeri katı bulunur. Apsis arkasında vaftizhane ve muganniler soyunma odalarına geçişi sağlayan bir koridor vardır. Apsisin güney duvarında balkon yer alır. Toplamda üç adet sunak bulunur. Batı cephesinin kuzeybatı köşesinde çan kulesi yükselir Şekil 3.79.).

Şekil 3. 79. Beyoğlu, Surp Yerrortutyun Kilisesi batı cephesi. (Bornovalı, 2016, sy. 46).

Şekil 3. 80.Beyoğlu, Surp Yerrortutyun Kilisesi galeri katı. (Bornovalı, 2016, sy. 51).

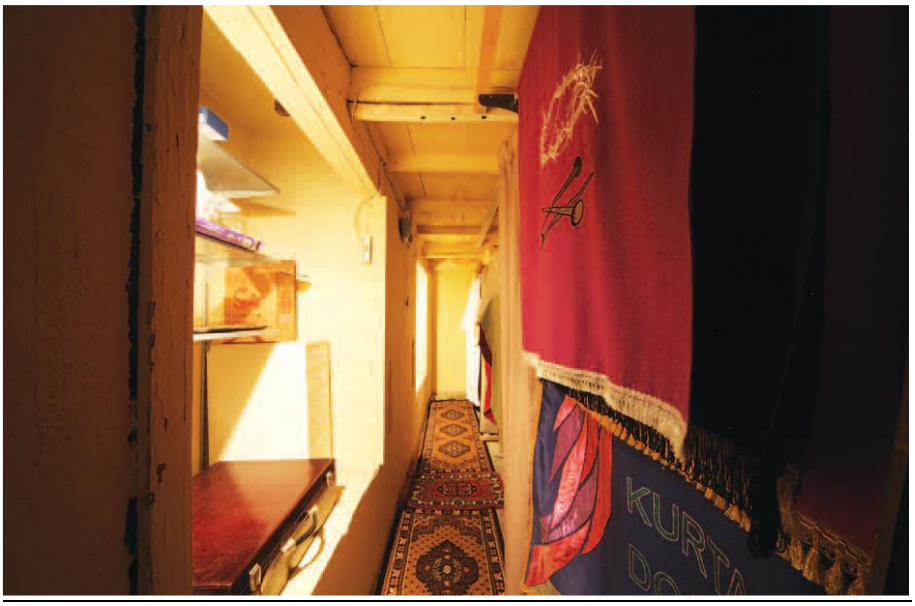

Şekil 3. 81.Beyoğlu, Surp Yerrortutyun Kilisesi apsis arkası koridoru. (Bornovalı, 2016, sy. 50).

İstanbul'da yer alan bu Ermeni kiliselerinin plan tipleri genel olarak tek veya üç nefli bazilika formundadır. Kimi yapılarda da transept plana öykünme görülmektedir. Çoğunluğu kâgir olarak inşa edilmiştir. Kiliselerin giriş kapıları her zaman bir avlu içinde bulunmaktadır. Doğu-batı yönünde uzanan kiliselerin girişleri batı yönünde yer almaktadır. Narteks, naos, bema (koro bölümü), apsis, vaftizhane ve Muganniler soyunma odası bölümleri tüm kiliselerde tekrarlanmıştır. Bunlara ek olarak kimi kiliselerde rahipler soyunma odası, hazine odası, şapel alanları da oluşturulmuştur. Narteks bölümü üzerinde koro mahali veya kadınlar galerisi olarak kullanılan alanlar hemen hemen tüm kiliselerde uygulanmıştır. Apsis bölümünün kuzey amirasi vaftizhane olarak güney amira ise mugannilerin odası olarak kullanılmıştır. Rahipler soyunma odası ve hazine odaları bulunan kiliselerde ise bu odalar apsis arkasına konumlandırılmıştır. Üst örtüleri tonoz üzerine beşik çatıdır. Cepheleri genelde sade bir düzene sahiptir. Beşik çatıları ve dikdörtgen pencereleriyle birbirlerine benzer yapıdalardır. Kâgir cephelerin çoğu sonraki dönemlerde sıvanmıştır. Çan kuleleri bazen yapıya bitişik bazen üzerinde, bazen de ayrı olarak inşa edilmişlerdir.

Katolik Ermeni kiliselerinin ortak bir plan özellikleri bulunmaktadır. Tek nefli bazilika, üç nefli bazilika ve kubbeli bazilika planları uygulanmıştır. Kiliselerin

genelinde görülen galeri katlarının konumu Bizans kilise mimarisinde alışık olunduğu gibi yan nefler yerine narteks üzerinde konumlandırılmasıdır. Bu kiliselere örnek Büyükada Surp Asdvadzadzin kilisesi ve Beyoğlu Surp Yerrortutyun kilisesi'dir. Surp Krikor Lusavoriç kilisesi ve Beyoğlu Surp Yerrortutyun kilisesinde apsis arkası koridoru bulunmaktadır. Samatya Anarad Hığutyun kilisesi, Beyoğlu Surp Asdvadzadzin kilisesi, Beyoğlu Surp Yerrortutyun ve Taksim Surp Hovhan Vosgeperan kilisesinde apsis bölümünde yer alan vaftizhane odası ve muganniler soyunma odaları üzerinde amiral odaları bulunmaktadır. Bu amiral odaları birer pencere ile apsise bakmaktadır.

4. SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KATOLİK KİLİSESİ

4.1 Yapının Konumu

Kilise Ortaköy semtinde, Dereboyu Caddesi ile Gültekin Sokak arasında uzanmaktadır. Kapı no:132'dir. Pafta no: 23, Ada no: 44, Parsel no: 66'dır (Şekil 4.1. - 4.2. ve 4.3.).

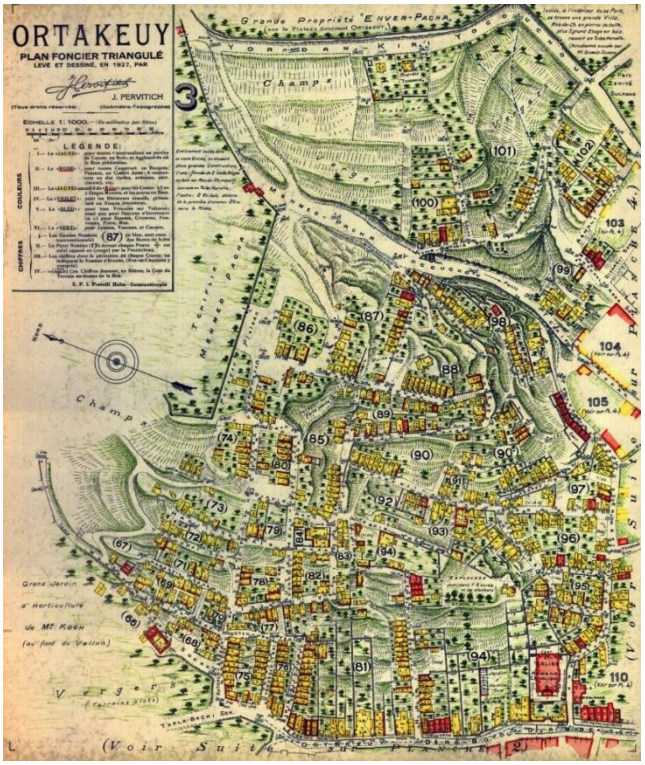

Şekil 4. 1.Kilise ve çevresi (Jacques Pervititch Sigorta Haritalarında İstanbul, Ortaköy -1927).

Şekil 4. 2.Kilise ve çevresi (Jacques Pervititch Sigorta Haritalarında İstanbul, Ortaköy -1927).

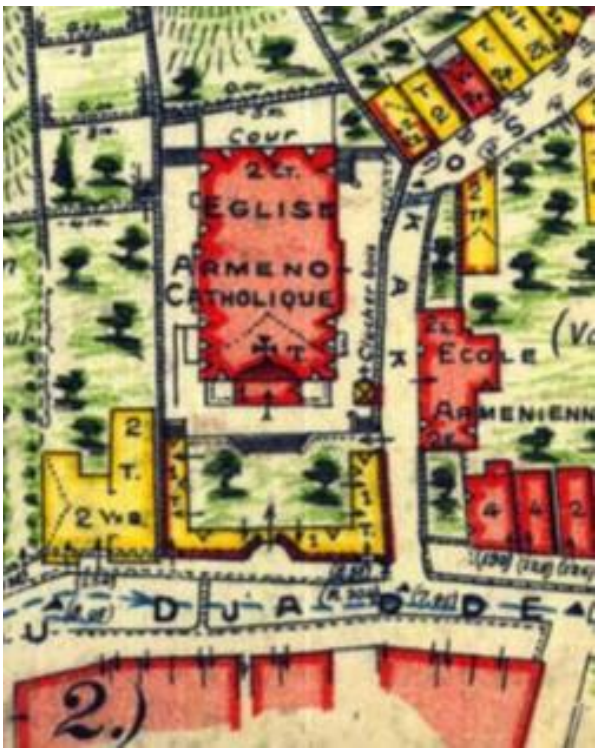

Şekil 4. 3.Kilise ve çevresi (Jacques Pervititch Sigorta Haritalarında İstanbul, Ortaköy -1927).

4.2 Yapının Tarihsel Gelişimi

Galata'daki ilk Katolik Ermeni kilisesi Surp Pırgiç'in kuruluş tarihi 1834'ten itibaren Ermenilerin ikamet ettikleri şehrin bütün semtlerinde küçük kiliseler yapılmaya başlanır. Kısa zaman sonra, bunlar yıkılıp yerine daha büyük yapılar inşa edilir.

Ortaköy, kalabalık halkı, zengin ailelerin burada ikamet etmesi ile önemli semtlerdendir. Ayrıca devlet dairelerinin her kesiminden mevkilere atanan Ermeni Amira'lar da Ortaköy'e taşınmıştır.

Ortaköy'de Katolik Ermeni cemaatinin nüfusunun artması bu semtte bir kilise yapımını zorunlu kılmıştır. II. Sultan Mahmut'un 6 Ocak 1830'da imzaladığı ve hürriyetini kazanmış Ermeni Katolik cemaatinin kilise yapma iznini belgeleyen İrade-i Şahane'ye rağmen birçok güçlük ve engellerin üstesinden gelinmiştir (Tcholakian, 1998, sy. 31). Kilise yapımına izin veren Padişah fermanının orijinal metninin bir kısmı şu şekildedir:

"… Serasker Damadı Sani Sait Paşa ile Galata kadısına ve Ebniye-yi Hassa Müdürü Abdül-Halime hitaben yazılan evahir Zilhicce 1253 tarihli Ferman'ın mahali.

Ermeni Katolik milletine ait olup, Galata nevahisinden Beşiktaş kadısına tabi, Ortaköy deresinde kâin, bir tarafı Fasulyacı Sdepan menzili ve diğer tarafı Tülbentçi Andon menzili ve tarafeyni tarikâm ile mahdut terbiyan 4182 zıra arsa üzerinende bulunan 806 zıra terbiinde olan mahalin üstündeki fevkani ve tahtani altı bab ruhban odaları ile sair müştememelatı malüme-yi havi biccümle ebniye ve bir de 1250 zıra terbiinde bulunan mahbedhane mirurı zamanla müşrifi harab olduğundan, bunların tamiri ve termimin irade ve Ferman buyurulmuştur. (Rahip Gomidas Çarkıyan, Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Kilisesinin kısa bir tarihçesi (erm). F.Caryn Basımevi, İstanbul 1941,syf.8) Sözü geçen Ferman 5 kasım 1837'de verilmiştir. (Viyana Mıhitaryan Manastırın Arşivleri)

Kanuni izin alınır alınmaz, kilisenin yapımı için, cemaatin ileri gelenleri yapılacak işi başarabilmek maksadıyla, muhtaç oldukları kaynakları ve geniş bir arazinin temini için güçlerini bir araya getirirler.

Ortaköy'den az ötede, Arnavutköy'de ikamet eden ce 15.01.1940 yılında vefat eden müteveffa Krikor (Grégoire) Abdullah'ın tanıklığına göre, bu toprak, kendisinin ana tarafından büyük babası Krikor (Grégoire) Hekimyan tarafından bağışlanmıştır.

Yer temin edilince sıra maddi kaynakları bulmaya gelir. Eyalet Başepiskopusu Mgr. Andon Nurican'ın tavsiyesine uyarak, halkın ileri gelenleri bütün İstanbul Ermeni Katolik camiasına, iş birliği yaparak yardım etmeleri için yazılı bir çağrı gönderdiler.

Yönetim kurulu üyelerinin gayretleri ve müminlerin bağışları sayesinde, çalışmalar 1837 yılının sonlarına doğru başlar. Kilise ve müştemilatının tasarısı ve yapımı bizce bilinmeyen bir mimara verilir. Mimarın yardımcıları müteahhit Apisoğon Ağa, rençper Garabet Ağa, taş yontucusu Civelek'tir.

Çalışmalar sürerken 21.06.1838 yılında yağan yağmurdan ötürü, kilisenin önünden geçen dere taştı, tüm şantiye sular içerisinde bırakıp, bir hayli hasara yol açar. Bunun üzerine mimar temellerin yedi dirsek daha yükseltilmesini emretti. Yapılan yeni kazıların ardından çukurları doldurabilmek için çok sayıda taşa ihtiyaç duyuldu. Kuleli'den 1762 çeki taş getirerek bunu telafi ettiler. Diğer yandan, kiliseyi, rahiplerin meskenini ve toplantı odasını da ilerde olabilecek su basmasından koruyabilmek için bir duvar örüldü.

Bu ek çalışmalar yönetimin kasasını sarsar. Hayırseverlerin iyi niyetini suiistimal etmek istemeyen yöneticiler, borç para buldular; ancak bu borçlar pahalıya mal oldu ve 1840 yılı sonlarına doğru güç bela bunlardan kurtulabildiler. 1838 yılının sonlarında

tamamlanan kilisenin, yönetime maliyeti 5961 altın liraya mal olmuştur(Tcholakian, 1998, sy. 32)

Çalışmalar bitince, cemaatin önde gelenleriyle kilisenin yönetim kurulu azaları birlikte toplanıp, kilisenin takdis merasimi için Galata Patrikhanesinde ikamet eden Eyalet Başepiskopusunu davet ettiler. Kilisenin adı ise, Ermenistan havarisi olan Aziz Krikor Lusavoriç olacaktır.

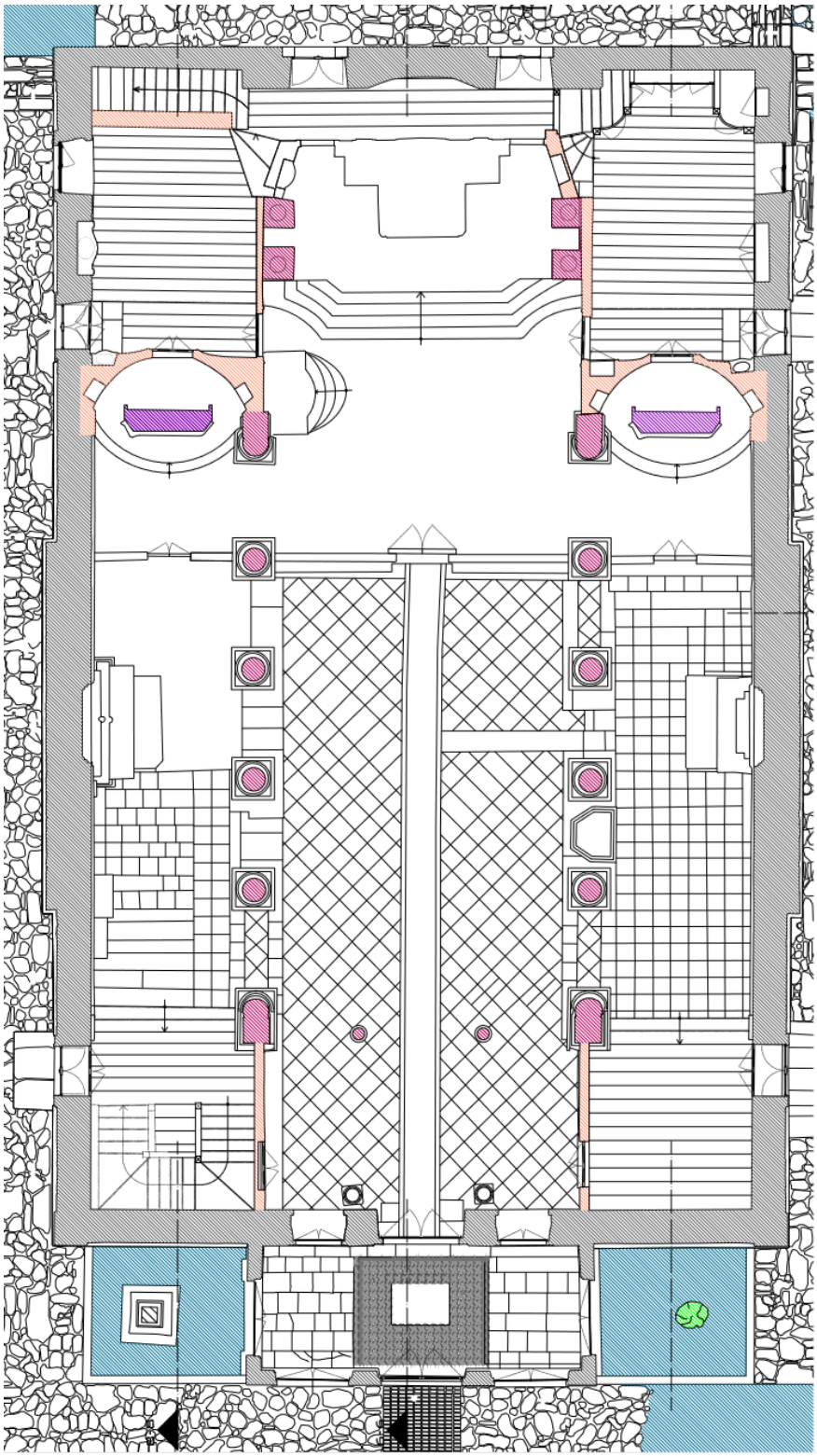

Şekil 4. 4.Kilise Zemin Kat Plan Çizimi

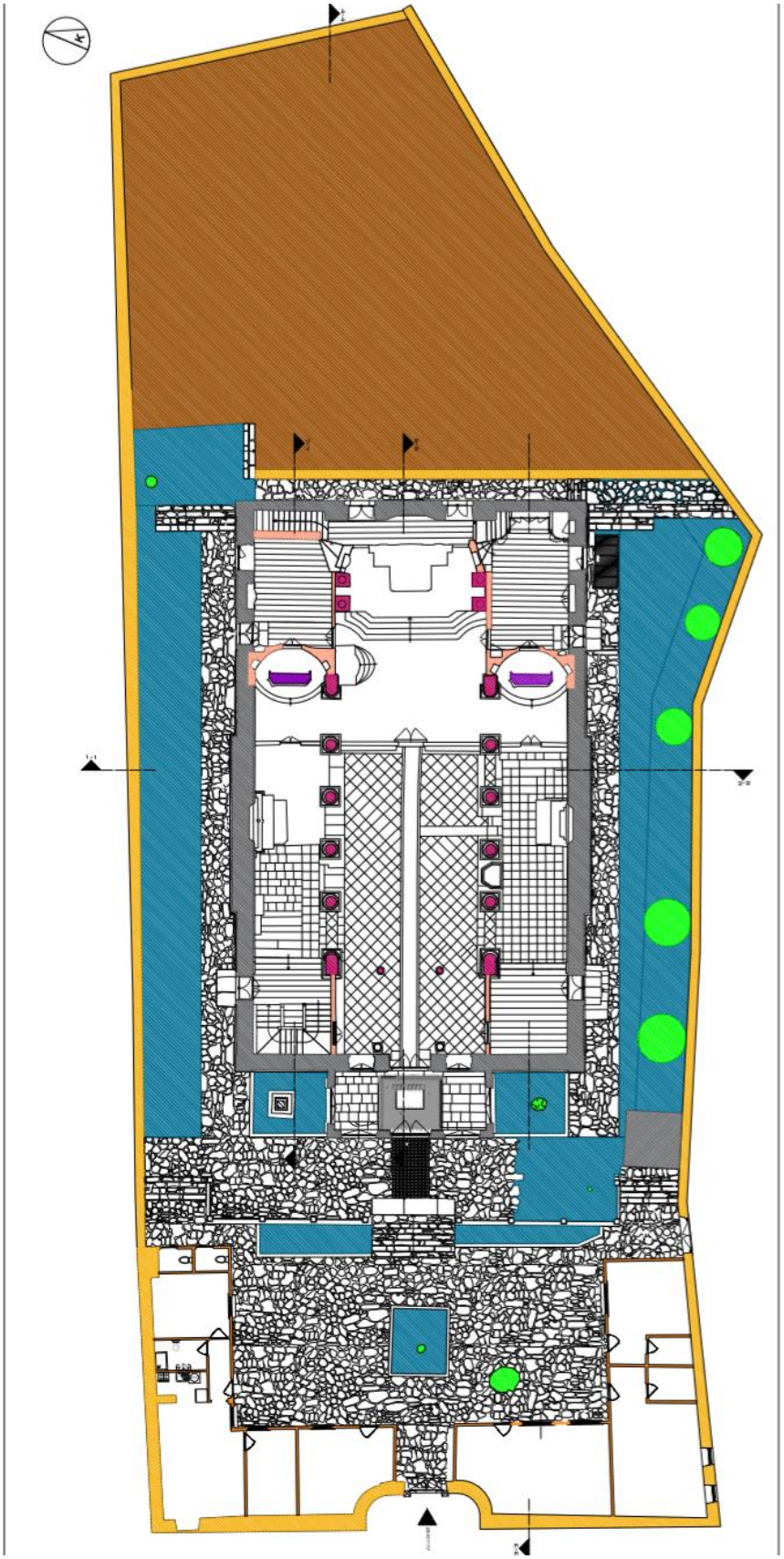

Şekil 4. 5.Kilise Zemin Kat Plan Çizimi

Kilisenin kutsanma merasimi 06.01.1839 tarihinde yapıldı. Viyana Mıhtitaryan rahiplerinden Sayın Andon Tanyan, Viyana manastırı Başrahibine yazdığı 23.01.1839 tarihli mektubunda şöyle diyor:

"19.01.1839'da Galata kilisesinden daha güzel olan Ortaköy kilisesinin takdisi yapıldı. Merasimi Eyalet Başepiskoposu yönetti. Bizlerden iç kişi merasime katıldı, onlardan biri de ben idim."

Takdis merasimi, Rahip Gomidas Çarkıyan'a göre, Eyalet Başepiskoposu Mgr. Andon Nurican yönetiminde yapılmıştır. Bunun bir dalgınlık hatası olduğu düşünülür, zira adı geçen Ruhani reis 20 Ocak 1838 tarihinde vefat etmiş olduğu, defnedildiği Galata Surp Pırgiç kilisesinin mezar taşında okunmaktadır.

Bu takdis merasimini yönetme şerefi, halef olan Eyalet Başepskoposu Mgr. Boğos Maruşyan'a düşmüştür. 02-02-1838 tarihinde İstanbul Eyalet Başepiskoposluğuna getirilmiştir. Mgr. Boğos Maruşyan da vefatından sonra Galata Kilisesine defnedilmiştir. Orada bulunan bir ölüm yazısı buna tanıklık etmektedir(Tcholakian, 1998, sy. 33)

Kilisenin yerinde önceden ahşap şapel bulunuyordu. Apraham Amira Allahverdi ve başka varlıklı cemaat temsilcilerinin bağışlarıyla yapı kâgir olarak inşa edilmiştir(Tuğlacı, 1991, sy. 301)

Kilise demirden kapısı üzerinde mermer kitabesi yer almaktadır (Şekil 4.6.). Mermer üzerine kazılarak işlenen yazıların üzeri siyah renge boyanmıştır. Ermenice kitabenin çevirisi şu şekildedir;

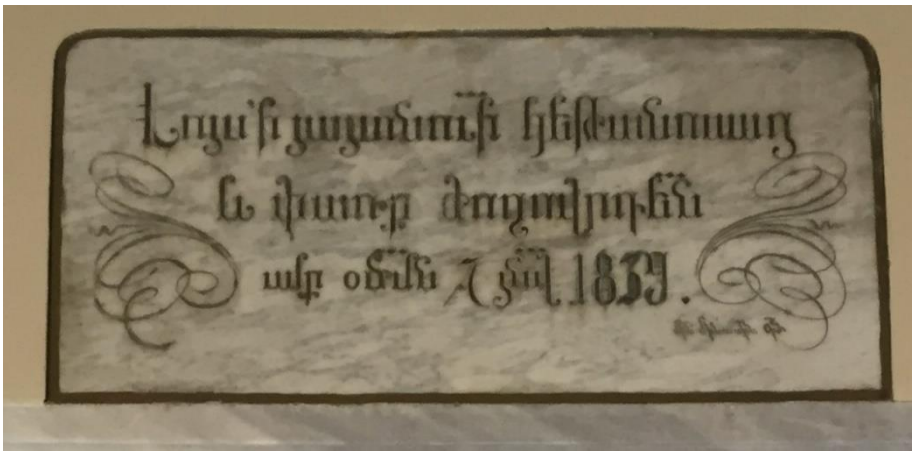

Şekil 4. 6.Kilise batı giriş üzerindeki mermer kitabe

“Uluslara ışığın belirgin olması

Ve doğruluklara yücelik olması için

Yağ sürülerek açılış töreni tarihi:

7 Ocak 1839

Minas Minasyan

Ressam”

4.3 Mekânsal Tanım ve Avlu

Kilise düzgün olmayan dikdörtgen formda bir avlu içine inşa edilmiştir. (Şekil 4.7.)

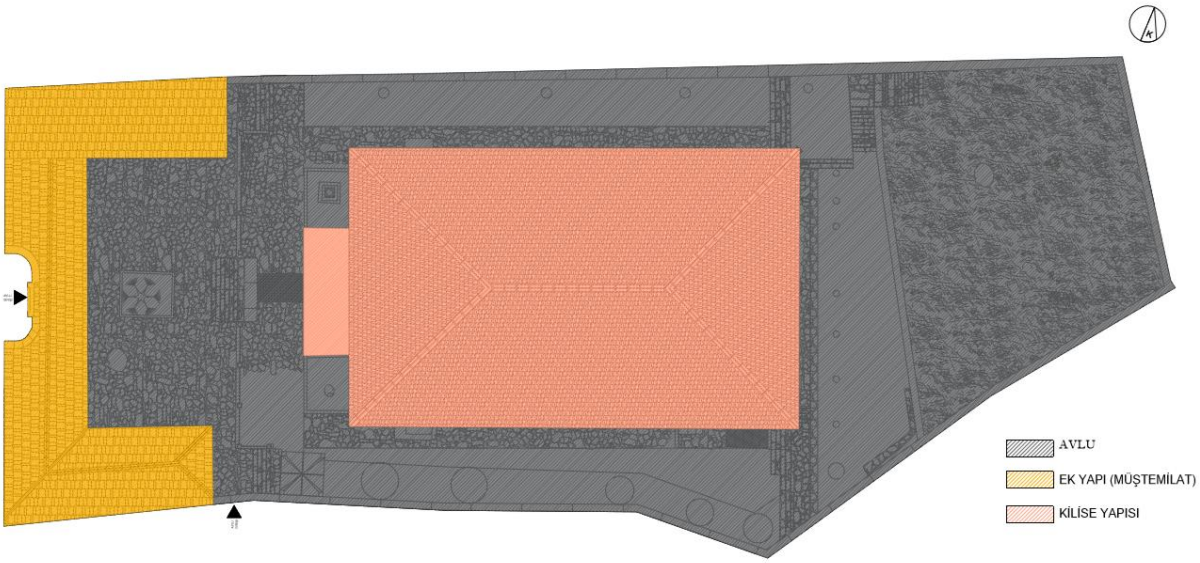

Şekil 4. 7.Ek Yapı, Avlu, Kilise Yapısı

Şekil 4. 8Batı Cephesi

Avluya giriş batı ve güney cepheden sağlanmaktadır. Batı cephesindeki giriş çift kanatlı ahşap bir kapı ile sağlanmaktadır. (Şekil 4.8. - 4.9.) Yarım daire formunda tasarlanan girişin beden duvarlarında karşılıklı akslarda, tuğla kemerli pencere açıklıkları kapatılmıştır. Güneyde yer alan girişinde ise tuğla ile örülmüş yuvarlak bir kemer açıklığı altında çift kanatlı demir bir kapı bulunur. Fakat daha önceleri ahşap bir kapı bulunduğunu günümüze kalan ahşap kapı dikmelerinden anlaşılmaktadır (Şekil 4.10.)

Şekil 4. 9.Batı cephesi, Ahşap Avlu Giriş Kapısı

Şekil 4. 10.Güney cephesi, Demir Avlu Giriş Kapısı

Avluyu çevreleyen bahçe duvarları taş ve tuğla örgülü almaşık duvar tekniğinde inşa edilmiştir (Şekil 4.11.).

Şekil 4. 11.Batı cephesi, Almaşık Duvar Örgü Sistemi

Bahçe duvarının batı cephesi giriş açıklığı ile ortadan bölünerek simetri sağlanmıştır. Giriş yayının hemen dışında dikdörtgen formlu birer pencere günümüzde kapatılmıştır. Giriş yayının dışında birer tane mermer çörten bulunmaktadır. (Şekil 4.12.) Bu duvarın kuzey ve güney köşelerinde daha sonradan açılan ve günümüzde kapatılmış birer kapı açıklığı bulunmaktadır. Avlu duvarının güney cephesinin batı köşesinde de dikdörtgen formda demir parmaklıklı iki pencere bulunur(Şekil 4.13.).

Şekil 4. 12.Batı cephesi Kapatılan Tuğla Kemer Pencereler, Çörtenler

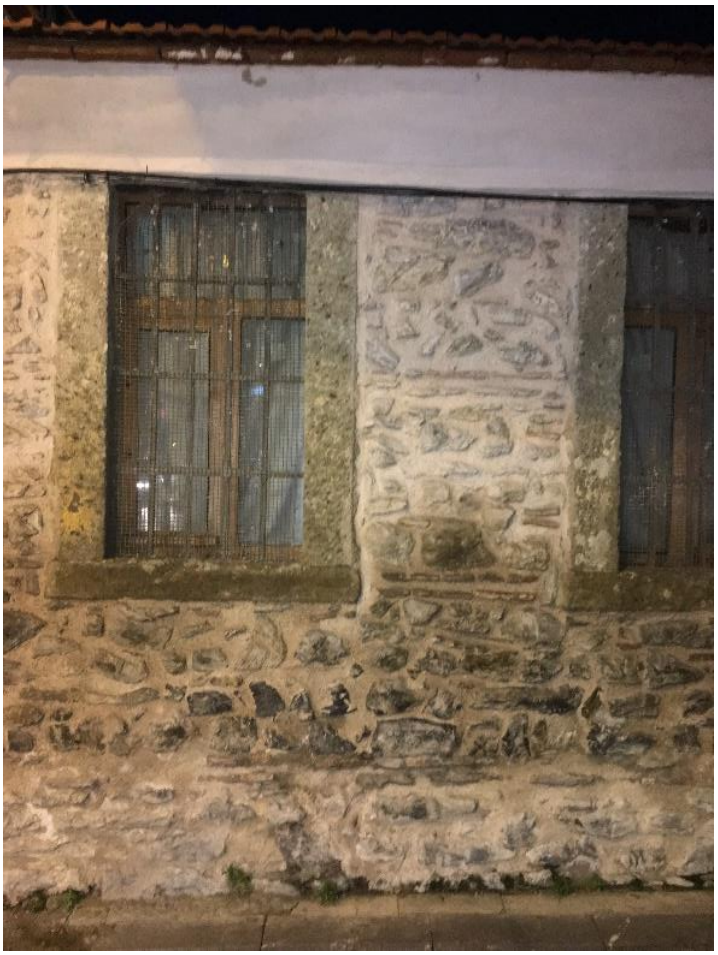

Şekil 4. 13.Güney Cephesi, Demir Parmaklıklı iki pencere

2017 yılında tamamlanan onarım çalışmalarıyla avlunun zemini yenilerek taş döşenmiştir. Avludan kiliseye geçişte kot farklılıklarından dolayı; kuzey ve güney yönde dörder basamakla, orta aksta ise yedi basamakla kilisenin bulunduğu kota çıkılır.

Şekil 4. 14.Batı cephesi, avlu bahçesi ve kilise. Fot. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 122)

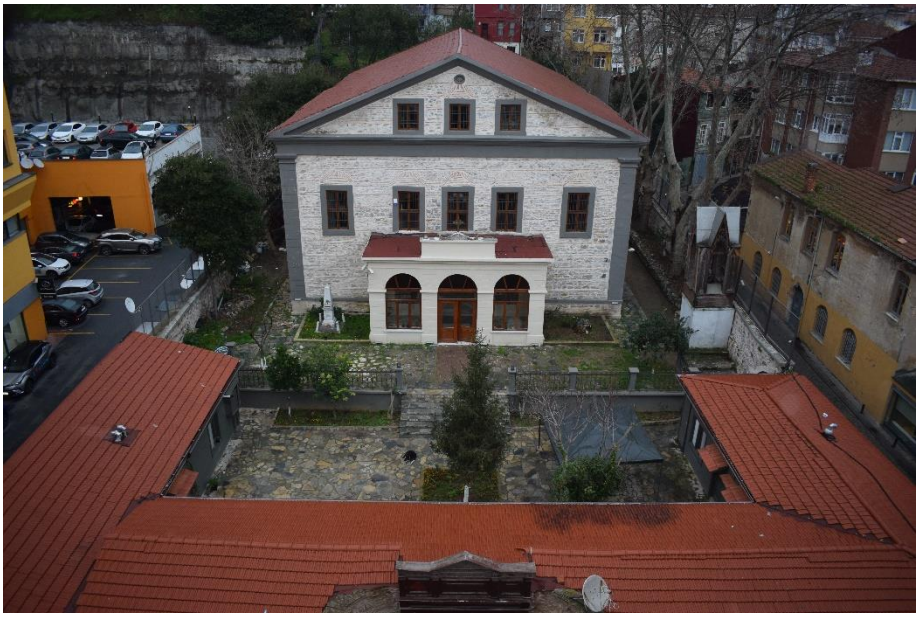

Şekil 4. 15.Batı cephesi, avlu bahçesi ve kilise (2018)

Şekil 4. 16.Batı cephesi, avlu bahçesi ve kilise. Fot. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 122)

Şekil 4. 17Batı cephesi (2018)

4.4 Plan Özellikleri

Kiliseye ziyaretçilerin giriş yaptığı kapı, giriş avlusunun batısında bulunan kapıdır. Yapının zemin katında bulunan mekânlar; narteks, naos, bema ve apsistir. Narteksten ahşap merdivenle ulaşılan galeri katı ve devam eden ahşap merdivenle ulaşılan koro katı kilisenin üst kotlarında bulunan diğer mekânlarıdır (Şekil 4.18. - 4.19. ve 4.20).

Şekil 4. 18.Zemin Kat Planı üzerinde yapının bölümleri

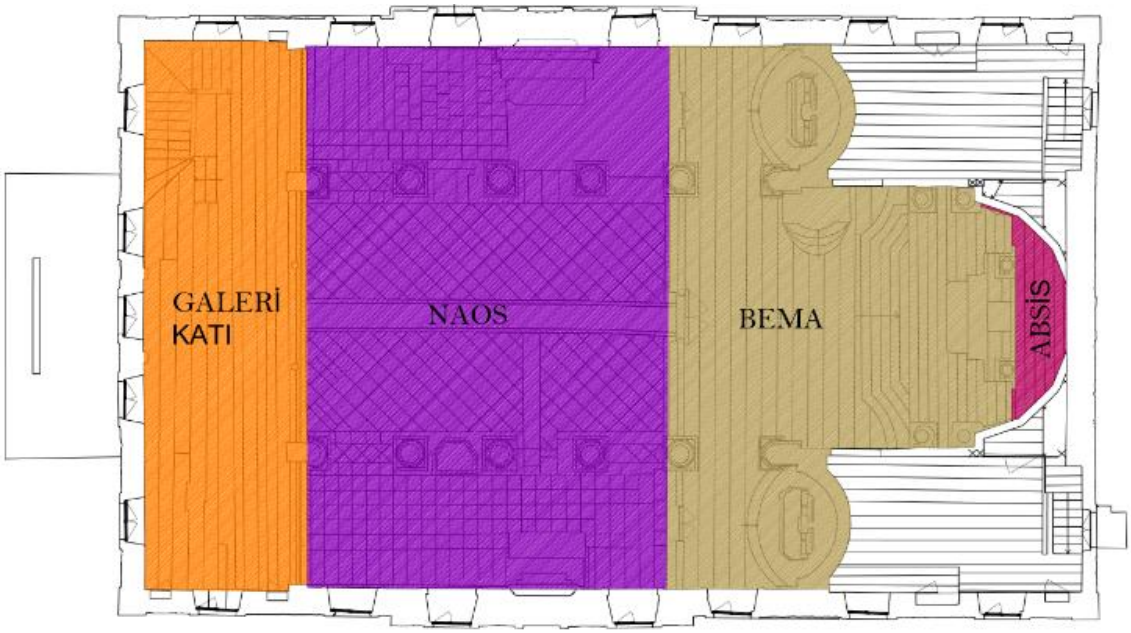

Şekil 4. 19.Birinci ve İkinci Kat Planı üzerinde yapının bölümleri

Şekil 4. 20.Kesit Planı üzerinde yapının bölümleri

Yapı üç nefli bazilikalı bir forma sahiptir. 34x18,5 metre ölçülerinde 14 metre yüksekliğindedir. Kâgir yapım tekniğinde inşa edilmiştir. Kilisenin üst örtüsü içeriden beşik tonoz dışarıdan kırma çatıyla örtülüdür. Kilisenin zemin katı Kilise dış giriş, Narteks, Naos, Bbema (Koro mahali), apsis, Vaftizhane ve Muganniler soyunma odası mekânlarından oluşmaktadır. Ahşap merdivenlerle ulaşılan kadınlar galerisi, apsis bölümünde yer alan amira odaları yapının birinci katında yer alan diğer mekânlardır. Çatı katında bir galeri daha yer alır.

Narteks bölümü batı cephesinin tamamını kaplamaz, orta nef genişliğinde tutulmuştur ve yüksekliği birinci kat seviyesindedir. Narteks ölçüleri 8x3,5 metre ve 5 metre yüksekliğindedir. Kapı açıklığının yanında birer pencere bulunur, bunları kuzey ve güney yönde birer pencere daha takip eder. Narteks'de bulunan dört pencere açıklığının tamamı yuvarlak kemerle sağlanmıştır. Narteks çatı silmesi üzerinde kapı genişliğinde bir levha bulunur. Levha çiçek motifli bir üçgen alınlık ve onun üzerindeki haç ile son bulur (Şekil 4.21.).

Kilise dış giriş bölümünden Narteks'e geçiş iki kanatlı demir bir kapı ile sağlanır. Kapı üzerinde yapının kitabesi yer alır. Kapının iki yanında dikdörtgen formda metal korkuluklu iki kanatlı birer pencere bulunur. Bu giriş üzerinde iki katlı kadınlar galerisi

bölümü bulunmaktadır. İki adet ahşap somaki sütunla bu alanların taşınması desteklenmiştir. Kuzey ve güney yönünde birer Amira odası yer alır. Giriş bölümünden birer kapı açıklığıyla odalara giriş sağlanır. Günümüzde kuzeyde yer alan amira odasının kapısı işlevini yitirmiştir. Kuzey ve güney neflerden odalara iki basamakla çıkılır. Odaların kuzey ve güney duvarlarında dışarıya açılan çift kanatlı, demir birer kapısı bulunur. Kuzeyde yer alan amira odası ahşap merdivenle kadınlar galerisine geçiş sağlar. Birinci katta yer alan galeride iki basamakla çıkılan ahşap bir seki bulunur ve beş adet pencereye sahiptir. Birinci kat galerisi çatı galerisinin taşınmasının iki adet sütun ile desteklemektedir. Çatı katında yer alan galeri ahşap iki adet seki bulunur. Sekiler üzerinde bulunan hasır örtünün döneminden kaldığı düşünülmektedir. Sekilerin kuzey ve güney yönlerinden yedişer basamakla üç adet pencerenin bulunduğu alana çıkılır. Bu alanda ahşap korkuluklar yer alır (Şekil 4.22.).

Naos bölümü üç nefe ayrılmıştır (Şekil 4.23.). Orta nef 16,5x8 metre ölçülerinde ve 11 metre yüksekliğindedir. Bu ayrımı sağlayan on iki adet mermer taklidi boyalı ahşap taşıyıcı bulunur. Bunlardan sekiz tanesi serbest sütun geriye kalan dört tanesi ise pilastr'dır. Sütunlar kaide üzerine oturulmuştur. Sütun başlıkları korint nizamdır. Ortadaki nef daha geniş ve yüksek tutulmuştur. Neflerin üzeri ahşap beşik tonozla kapatılmıştır (Şekil 4.24.). Yan nefler 11x4 metre ölçülerinde ve 10 metre yüksekliğe sahiptir. Kuzey ve güneydeki neflerin sonunda iki basamakla yükselen yarım daire formunda sunaklar yer alır. Bu sunakların ortasında yuvarlak kemerli birer kapı açıklığı ile vaftizhane odasına ve muganniler soyunma odalarına giriş sağlanır (Şekil 4.25.). Yan neflerin tam orta aksında birer niş yer almaktadır. Bu nişler sunak alanları olarak kullanılmaktadır. Yan neflerde ikinci kat seviyesinde karşılıklı dörderden toplam sekiz adet pencere bulunur.

Naos'un sonunda ahşap korkuluklarla sınırlandırılan bir basamak yükseltilmiş bema (koro mahali) alanı yer alır (Şekil 4.26.). Kuzey ve güney yönde bir kapı açıklığıyla girilen amira odaları bulunur. Bunlardan güneyde yer alanı din törenlerin için din adamların hazırlık yaptığı mekân olan muganniler soyunma odasıdır. Odanın içerisinde bir adet mermerden lavabo bulunmaktadır. Kuzeydeki oda ise vaftizhanedir.

Vaftizhane içerisinde bir adet mermerden vaftiz kurnası ve mermer bir lavabo yer almaktadır. Her iki odanın da dışarıya açılan birer kapı ve pencereleri bulunur. Bu odalar ahşap birer merdivenle üst katta bulunan odalara bağlanır. Üst katta yer alan bu odalar Ermeni Katolik Başepiskopos Kerabaydzar Levon Boghos Zekiyan tarafından amiral odaları olarak kullanıldığı belirtilmiştir. Vaftizhane odası ve muganniler soyunma odalarının kapı açıklıklarının tam orta aksında apsis ve bema bölümlerini gören metal parmaklıklı birer pencere bulunur. Odaların kuzey ve güney cephelerinde ikişer, doğu cephelerinde birer pencere yer alır. Kuzey ve güney cephedeki ikişer pencerenin ortasında birer niş vardır. Odalarda birer dolap ve tavan seviyesinde ahşap yüklükler yer alır.

Beş basamakla çıkılan apsis kısmının üzeri yarım daire formunda kapatılmış. Apsis ahşap malzemeden inşa edilmiştir ve ikişerden toplam dört adet yivli sütunlarla desteklenmiştir. İçten yarım daire formunda olan apsis kısmının gerisinde bir koridor bulunur. Koridor; vaftizhane odasına ve muganniler soyunma odalarına ve üst kattaki odalarla bağlantıyı sağlar. Üst kat amiral odalarına hem absid koridorundan hem de alt kat muganniler soyunma odasında yer alan merdiven ile vaftiz odasında yer alan merdivenlerden çıkış sağlanmaktadır. Bu koridor alanın dışarıya açılan iki adet çift kanatlı demir kapısı vardır. Koridor 7.70x1.25 cm ölçülerindedir. İkinci kat seviyesinde ise bir adet penceresi yer alır.

Şekil 4. 21Kilise Dış Girişi

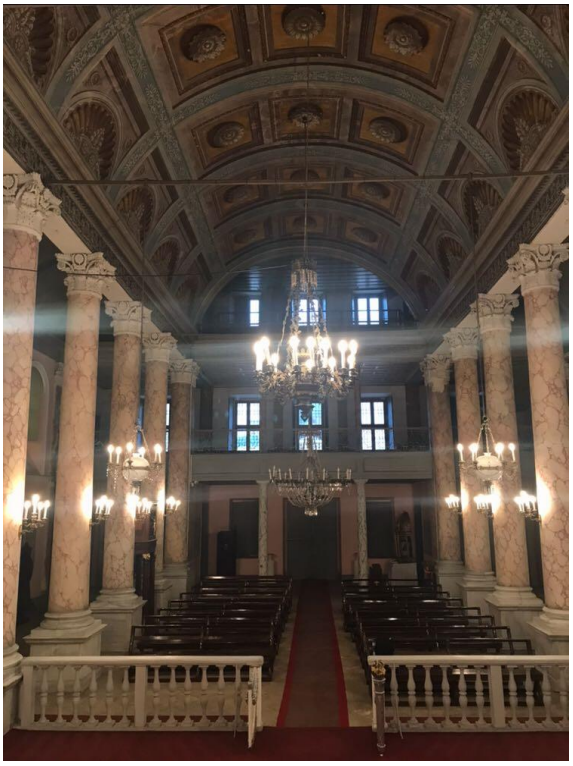

Şekil 4. 22Galeri katları ve Naos

Şekil 4. 23Naos ve Apsis

Şekil 4. 24.Naos ve apsis. Fot: Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 126)

Şekil 4. 25.Güney nef, naos ve apsis. Fot: Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 124)

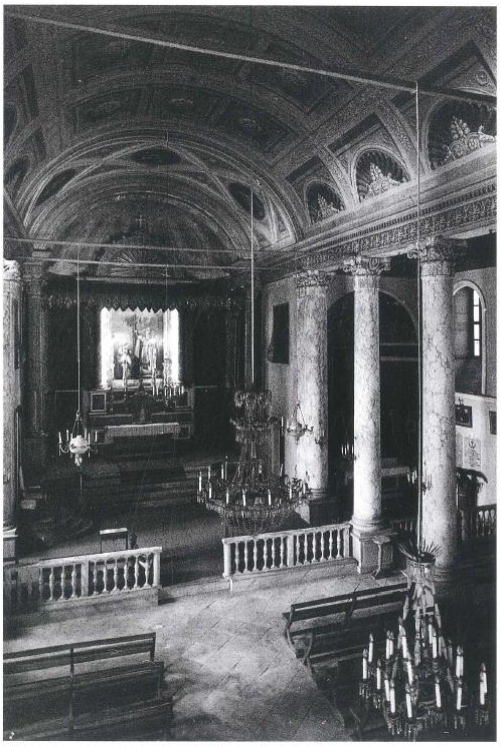

Şekil 4. 26.Bema ve apsis. Fot: Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 125)

4.5 Avluda Yer Alan Ek Yapılar

4.5.1 Müştemilat

Avlunun Batı, Kuzeybatı ve Güneybatı köşelerini bir U şeklinde dolanan müştemilat odaları yer almaktadır. Güneybatı yönü 13x14 metre, kuzeybatı 13x13 metredir. Beş adet odası bulunur. İki tuvaleti vardır. 2017 yılında yapılan onarım faaliyetlerinde bu müştemilat odaları onarım görmüştür. Onarımdan önce ahşap olan müştemilat odaları, günümüzde betonarme inşa edilerek dışı ahşapla kaplanmıştır. Çatı örtüsü ise Marsilya tipi kiremitle yenilenmiştir.

4.5.2 Çan Kulesi

Çan kulesi, kilisenin güneybatı köşesinde, narteksin güney ucunda konumlandırılmıştır (Şekil 4.27.). Kilisenin bulunduğu kotta yer alır, kilisenin avlusundan dört basamaklı merdiven ile bulunduğu alana ulaşılır.

Beton kaide üzerinde yükselen çan kulesi baldaken formda ve ahşap malzeme kullanılarak inşa edilmiştir. Kule 3x3 m ve 7.16 m yüksekliğindedir. Çan kulesi üzerinde onarım levhası bulunur. Levha üzerinde 2000 yılında “Serope Çubukkeryan” tarafından onarıldığı belirtilmiştir. Dört yönden kemerli açıklığı bulunur. Kemer içerisinden oyularak yapılmış çiçek motifi yer alır. Çiçek motifi üzerinde de üçgen sivri çatı dört yönden yükselir. Ortasında yer alan çanı demir çubuklar taşır. Çan kulesi günümüzde oldukça yıpranmıştır ve kullanılmamaktadır.

Şekil 4. 27Çan kulesi

4.5.3 Anı Taşı

Kilisenin kuzeybatı köşesinde narteksin kuzey yanında bulunur. Kilisenin bulunduğu kotta yer alır (Şekil 4.28.).

Anıt da mermer malzeme kullanılmıştır. Kaidesi ve kaide üzerindeki taşta kime ait olduğunu belirten yazı Ermenicedir. Yazılar mermere kazınmıştır. Anı taşı üzerinde kanatları altın renge boyalı dört baş melek sembolü yer almaktadır. Bu baş melekler üzerlerinde kare tabanlı tepesi dar açılı piramidal formla biten mermer anıtı taşır. Anıt üzerinde; altın renkli bir haç, iki yılan başlı bir değnek ve bunları birbirlerine bağlayan altın renkte bir kabartma kurdele sembolleri kullanılmıştır. Bu figürlerinde tam ortasında yine altın renkte üzerinde haç bulunan bir taç yer almaktadır. Kaide üzerinde yer alan Ermenice yazının Türkçe çevirisi şu şekildedir;

“ Der Yervant Vartabed Sevyan

Otuz altı yıllık

Ruhsal önderlik etkinlikleri için

Tarikatın üyeleri

Bu anı taşını koydular.”

Şekil 4. 28.Anı Taşı (2018). Anı Taşı Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 31)

4.5.4 Vaftiz Kurnası ve Yapı Kalıntısı

Bahçe duvarının güneydoğu köşesinde dikdörtgen formda mermerden bir vaftiz kurnası yer alır. Kurnanın bir yüzünde su giderini sağlayan bir delik bulunur.

Vaftiz kurnasının bulunduğu alanda bahçe duvarına bitişik tuğlalarla örülmüş bir yapı kalıntısı görülmektedir. Toprak zemin üzerinde de yapının kalıntılarına ait duvar izleri mevcuttur. Burada bulunan yapının ortaya çıkarılması için kazı çalışmaları

yapılmalıdır. Bu alanda vaftiz kurnasının bulunmasının yapı kalıntıların vaftizhane olabileceğini gibi vaftizhaneye sıcak su sağlayan ocak da olabileceğini düşündürmektedir (Şekil 4.29.).

Şekil 4. 29.Vaftiz kurnası ve yapı kalıntısı.

4.5.5 Merdiven

Bahçe duvarının kuzeydoğu köşesinde on bir basamaklı taş ile döşenmiş bir merdiven bulunmaktadır. Merdivenin sonunda demir parmaklıklı bir kapı yer alır. Kapı ardından on bir basamakla kiliseye ait bahçeye çıkmaktadır. Bahçenin alanı 350 $m^{2'}$dir (Şekil 4.30.).

Şekil 4. 30.Kuzeydoğu köşe merdivenleri

4.6 Cephe Özellikleri

Kilise, avlu içinde batı-doğu doğrultusunda düzgün olmayan dikdörtgen bir formda konumlanmaktadır. Yapının beden duvarları dış mekâna bakan yüzeylerinde tuğla ve taş karışımı almaşık duvar örme sistemi kullanılmıştır. 1985 ve 1998 tarihli kilise fotoğraflarına bakıldığında kilisenin cephesinin sıva üzerine sarı boyalı olduğu görülür (Şekil 4.31.-4.32.). 2017 yılında yapılan onarım faaliyetlerinde dış cephe beden duvarları onarım görmüştür.

Şekil 4. 31.Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi Batı cephesi. (Tuğlacı, 1991, sy. 302)

Şekil 4. 32.Batı cephesi. Fot: Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 124)

4.6.1 Batı Cephesi

Kilisenin ana giriş kapısı batı cephesinde yer almaktadır. Orta aksta narteks bölümü ve kuzey batı köşesinde bir mezar anıtı bulunur. Narteks bölümü cephenin tamamını kaplamaz orta nef genişliğinde ve zemin kat yüksekliğinde inşa edilmiştir. Narteks ölçüleri 8x3,5 metre ve 5 metre yüksekliğindedir. Beden duvarında kullanılan taş, tuğla malzeme burada görülmez. Yatay silmeler halinde taş malzemeyle inşa edilmiştir. Orta aksta iki kanatlı ahşap bir kapı yer alır. Kapı yanında ve kuzey-güney cephede birer pencere bulunur. Pencereler ve kapı açıklıkları yuvarlak kemerlerle sağlanmıştır. Kemer başlangıç noktalarında üç yönden silme dolanır. Ahşap kapı ve pencereler 2017 yılında gerçekleşen onarım çalışmalarında yenilenmiştir. Narteks çatı silmesi üzerinde kapı genişliğinde bir levha bulunur. Bu levha üzerinde daha önce yapının Ermenice ismi yazmaktadır. Fakat bu yazı günümüze ulaşmamıştır. Levha çiçek motifli bir üçgen alınlık ve onun üzerindeki haç ile son bulur. Üçgen alınlık içerisinde yuvarlak içinde birer çiçek motifi yaprak motifleri işlenmiştir.

Narteks gerisinde yer alan batı cephesi beden duvarları taş tuğla almaşık teknikte örülmüştür. Beden duvarını 17 cm yüksekliğinde bir silme dolanır. Köşelerde duvarın yüzeyinden çıkıntı yapan paye taklitleri yer alır. Simetrik olarak bulunan bu payeler cepheye hareket kazandırır ve yatay silmelerle oluşturulmuştur. Paye başlığının üzerinde geniş bir silme ile son bulur. Silme üzerinde kırma çatı yükselir. Kırma çatının oluşturdu üçgen alan bulunur. Batı cephesinin birinci kat seviyesinde narteks üzerinde üç adet kuzey ve güney doğrultuda ise birer adet pencere bulunur. Pencere açıklıkları tuğladan yuvarlak kemerlerle sağlanmıştır. Dikdörtgen formdaki pencereler sövelerle çevrelenmiştir. Demir parmaklıklı çift kanatlı pencereler günümüzde ahşap taklidi plastik doğramadır. Üçgen çatı alınlığında üç adet kare bir adet yuvarlak pencere yer alır. Yapının orta aksında tuğladan yuvarlak kemerle açıklığı sağlanmış kare formda bir pencere ve onun hemen üzerinde güneş demeti motifi bulunan bir yuvarlak pencere bulunur. Diğer iki pencere kemere sahip değildir. Üç pencere de kare formda sövelerle çevrelenmiş, metal parmaklı ve çift kanatlıdır (Şekil 4.33.).

Şekil 4. 33Kilisenin Batı Cephesi

4.6.2 Doğu Cephesi

Doğu cephesi, kilisenin içerisinde apsis arkası koridoru ve üst kat amiral odalarına ulaşımı sağlayan ahşap merdivenleri barındırır. Batı, kuzey ve güney cepheleriyle aynı kotta değildir. Güney ve kuzey yönden dört basamakla bahçenin bulunduğu alana çıkılır. Güney yönden üç basamak ile kuzey yönden iki basamak ile doğu cephesi kotuna çıkılır. Taş tuğla almaşık duvar tekniğinde örülmüştür. Köşelerde dışa taşıntı yapan yatay silmeli paye taklitleri bulunur. Paye bitiminde geniş bir silme ve onun üzerinde de üçgen çatı alınlığı bulunur.

Zemin kat seviyesinde tuğla ile yuvarlak kemerle sağlanmış iki adet kapı açıklığı bulunur. Kapılar çift kanatlı metal aksamlıdır. Kapıların kuzeydoğu ve güneydoğu köşelerinden tuğladan kemer açıklıkları bulunur fakat pencere yer almaz. Birinci kat seviyesinde üç adet kare formda pencere yer alır. Kuzeydoğu ve güneydoğu köşedeki pencereler üzerinde pencere açıklığından daha genişçe tuğladan örülmüş birer yuvarlak kemer yer alır. Orta aksta yer alan pencere üzerindeki kemer ise pencere açıklığıyla eşit ölçüdedir. Üçgen alınlıkta iki adet kare formda pencere bir adet yuvarlak pencere bulunur. Yuvarlak pencere tam orta aksta yer alır. Pencerelerde demir parmaklıklar bulunur(Şekil 4.34.).

Şekil 4. 34Kilisenin Doğu Cephesi

4.6.3 Kuzey Cephesi

Kuzey cephesi, narteks, amira odaları, nef, vaftizhane odası ve üzerinde bulunan amiral odaları duvarlarından oluşmaktadır. Taş tuğla almaşık teknikte örülmüştür. Köşelerde paye taklitleri çatı silmesine kadar yükselir. Cephenin orta alanı 26 cm dışa taşıntı yapmaktadır.

Zemin kat hizasında narteksin bir penceresi, iki adet kapı ve bir adet pencere bulunur. Tuğla ile yuvarlak kemer açıklığıyla oluşturulan kapılar metal aksamlı çift kanatlı ve sövelerle çevrelenmiştir. Kuzeybatı köşede yer alan kapı bir basamağa sahiptir. Kuzeydoğu köşede bulunan pencere yuvarlak kemer açıklığıyla demir parmaklıklı çift kanatlıdır. Kuzeydoğu köşeden dört basamakla doğu cephesine geçişi sağlayan merdivenler bulunur.

Birinci kat seviyesinde toplam sekiz adet pencere bulunur. Pencereler sövelerle çevrelenmiş, metal korkuluklu, çift kanatlı ve tuğladan yuvarlak kemer açıklıklarıyla oluşturulmuştur. Birinci kat seviyesinin üzerinde ise kırma çatının kuzeye bakan cephesi yer alır (Şekil 4.35.).

Şekil 4. 35Kilisenin Kuzey Cephesi

4.6.4 Güney Cephesi

Güney cephesi, narteks, amira odası, nef, muganniler soyunma odası ve üzerinde bulunan amiral odası duvarlarından oluşmaktadır. Taş tuğla almaşık teknikte örülmüştür. Köşelerde plaster taklitleri çatı silmesine kadar yükselir. Cephenin orta alanı 26 cm dışa taşıntı yapmaktadır.

Zemin kat hizasında narteksin bir penceresi, iki adet kapı ve bir adet pencere bulunur. Tuğla ile yuvarlak kemer açıklığıyla oluşturulan kapılar metal aksamlı çift kanatlı ve sövelerle çevrelenmiştir. Güneybatı köşede yer alan kapı iki basamağa sahipken, güneydoğu köşedeki kapı bir basamağa sahiptir. Güneydoğu köşedeki kapı ve pencere arasında kuyunun girişi bulunur. Güneydoğu köşede bulunan pencere yuvarlak kemer açıklığıyla metal parmaklıklı çift kanatlıdır. Kuzeydoğu köşeden dört basamakla doğu cephesine geçişi sağlayan merdivenler bulunur.

Birinci kat seviyesinde toplam sekiz adet pencere bulunur. Pencereler sövelerle çevrelenmiş, metal korkuluklu, çift kanatlı ve tuğladan yuvarlak kemer açıklıklarıyla oluşturulmuştur. Birinci kat seviyesinin üzerinde ise kırma çatının kuzeye bakan cephesi yer alır (Şekil 4.36.).

Şekil 4. 36Kilisenin Güney Cephesi

4.7 Malzemeler

4.7.1 Kullanılan Malzemeler

Taş: Yapının beden duvarlarında ve avlu duvarlarında kullanılmıştır.

Tuğla: Yapının beden duvarlarında ve avlu duvarlarında kullanılmıştır.

Mermer: Mermer malzeme kilisenin iç mekânında kullanılmıştır. Kilise dış girişi döşemesinde, vaftiz kurnası, vaftizhane ve muganniler soyunma odasında birer tane lavabo (Şekil 4.37.) mermer malzemedir. Naos bölümünde yer alan sütun altı kaideler mermer malzemedir. Naosun girişinde ve yan neflerde duvarlarda kiliseye bağış yapan kişilerin belirtildiği mermer yazıtlarda yer alır.

Kiremit: Yapının çatısı 1998 yılı fotoğraflarında alaturka kiremit kullanıldığı görülür (Şekil 4.38.). 2017 de yapılan onarım çalışmalarında çatı alaturka kiremit yerine marsilya kiremitlerle döşenmiştir.

Ahşap: Ahşap malzeme kilisenin iç mekânlarında kullanılmıştır. Sütunlar, galeri katları, amiral odaları döşeme ve tavanları, merdivenler, merdiven korkulukları, bema korkuluğu ve batıdaki avlu kapısı ahşap malzemedir.

Metal: Yapının güneydeki avlu kapısı, dış kapıları, pencere parmaklıkları, gergi demirleri, birinci kat amiral odaları pencere parmaklıkları metal malzemedir.

Şekil 4. 37.Vaftizhane odası mermer lavabo

Şekil 4. 38.Batı cephesi, avlu bahçesi ve kilise. Fot: Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 122)

4.8 Yapım Teknikleri

4.8.1 Temel Ve Duvarlar

Kilise zemininde sondaj çalışması yapılamadığı için temel sistemi ile ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Kilise kâgir yapım tekniğinde inşa edilmiştir. Yapının dış beden duvarlarında tuğla ve taş bağlayıcı olarak da harç kullanılmasıyla almaşık duvar tekniğinde örülmüştür. Yapının içinde ise taş ve ahşap malzemeler kullanılmıştır. Duvar kalınlıklar sırasıyla, kuzey duvarında 1.10 cm, güney duvarında 1.00 m, doğu duvarında 1.00 m, batı duvarı ise 92 cm'dir

4.8.2 Tekil Taşıyıcılar

Kilisenin girişinde, galeri katlarını taşıyan kaidesi 47x52 cm ölçülerinde, 30 cm çapında, 3.70 cm yüksekliğinde iki adet mermer taklidi ahşap sütun bulunur (Şekil 4.39.). Birinci kat galeri sütunları kaideleri 38x38 cm ölçülerinde, 3.35cm yüksekliğindedir. Naos bölümünde on iki adet taşıyıcı bulunur. Bu taşıyıcılardan sekiz tanesi serbest sütundur. Sütunlar 107x107 cm ölçülerinde bir kaideye otururlar, çapları 60 cm, yükseklikleri 7.50 cm'dir (Şekil 4.40.). Geriye kalan dört tanesi ise pilastr olarak düzenlenmiştir. Sütun başlıkları korint nizamdır. Sütunların üzeri boyalı olduğundan ahşap cinsi tespit edilememiştir. Apsis bölümünde dört adet sütun yivlidir. Sütunların korint başlıkları ile sütun bilezikleri yaldız renkte boyalıdır. Sütunların ahşap kaidesi 82x78 cm, çapı 48 cm, yüksekliği 6.40 m'dir (Şekil 4.41.).

Şekil 4. 39Giriş alanı Sütun Başlığı

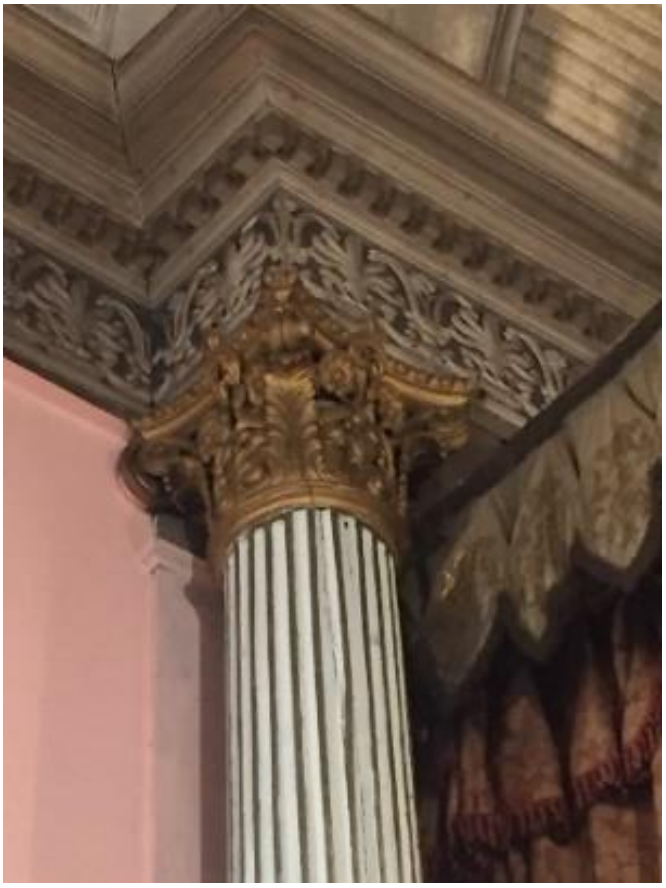

Şekil 4. 40Apsis Sütun Başlığı

Şekil 4. 41Naos Sütun Başlığı

4.8.3 Döşeme

Narteks bölümünün bir kısmı taş döşemedir. Kapı önünde kare bir alan ise beyaz zemin üzerine siyah ve gri geometrik desenlerle bezeli birbirini tekrar eden kare formda taşlarla bezelidir. Bu desenli alan 2.60x3.40 cm ölçülerindedir. Bezemeli döşemenin etrafı beyaz zemin üzerine siyah S kıvrımlı desenlerle çevrelenmiştir. Ortasında dikdörtgen formda bir mermer yer alır (Şekil 4.42.).

Naos zeminin tamamı taş döşelidir. Giriş yanında bulunan amiraler ahşap kaplamayla iki basamak yükseltilmiştir. Bema alanı ahşaptan zeminle bir basamak yükseltilmiştir. Kuzeydeki vaftizhane odası ile güneyde yer alan muganniler soyunma odalarının zeminleri ahşap kaplamadır.

Birinci kat seviyesinde giriş üzerinde yükselen iki katlı galerilerin zeminleri ahşap kaplamadır. Yine birinci kat seviyesinde yer alan vaftizhane odası ile yer alan muganniler soyunma odalarının üzerinde yer alan amiral odalarının zeminleri de ahşap kaplamadır.

Şekil 4. 42Nartesk Döşeme

4.8.4 Gergi Elemanları

Naosun tonoz örtüsünde bulunan üç kemerin üzengi noktaları arasında üç adet demir gergi demiri bulunmaktadır. Demir gergiler 7.60 cm uzunluğundadır. Yan neflerde ise 3.76 cm uzunluğunda iki adet toplamda dört adet gergi demiri bulunur.

4.8.5 Üst Örtü

Narteks üzeri volta döşemeyle örtülüdür. Naos bölümünün ise üzeri beşik tonoz ile kapatılmıştır. Tonoz örtü ahşap elemanlarla örülmüştür. Apsis yarım kubbe tamamen ahşap inşa dilmiştir. Yarım kubbe 11 metre yüksekliğindedir.

Zemin kat ve birinci kat seviyesindeki amira odalarının tamamı düz bir şekilde örtülmüştür.

4.8.6 Çatı

Beşik tonoz örtünün üzeri dışta Marsilya kiremit kaplı beşik çatıdır. Çatının mahya kotu 14 metredir. Çatı ahşaptan bağdadi tekniğinde inşa edilmiştir.

4.8.7 Kapı ve Pencereler

Avluya girişi sağlayan iki adet kapı, avludan kiliseye girişi sağlayan ise toplam sekiz adet kapı bulunur.

Avluya girişi sağlayan kapılardan biri ahşap diğeri demir iki adet kapı bulunur. Batı cephesinde avlu içerisine yarım daire formunda taşıntı yapan alanın ortasında ahşap çift kanatlı bir kapı yer alır (Şekil 4.43.). Güney cephede ise tuğlalarla örülmüş yuvarlak kemer açıklığı altında ahşap söve kalıntılarından anlaşılan önceden ahşap olan kapı günümüzde çift kanatlı demir kapı ile değiştirilmiştir.

Narteks girişinde yuvarlak kemerli çift kanatlı ahşap söveli içerisinde cam ile kapatılmış kapı bulunur. Nartekten naosa geçişi sağlayan kapı demir ve çift kanatlıdır (Şekil 4.44.). Dörder bölüme ayrılmış kapı üzerinde altın yaldızla boyanmış bitkisel motifler yer alır. Doğu cephede de iki kapı, kuzey ve güney cephelerde ikişerden toplam altı kapı, demir ve çift kanatlı olarak aynı formdadır.

Kilise içerisinde girişin yanındaki amira odalarına girişi sağlayan kapılar ahşap ve tek kanatlıdır. Bema bölümünde sunak nişleri içerisinde yuvarlak kemerli çift kanatlı ahşap birer kapı bulunur. Apsiste yer alan vaftizhane ve muganniler soyunma odaları kapıları da ahşap ve tek kanatlıdır.

Şekil 4. 43Batı Cephesi Giriş Kapısı

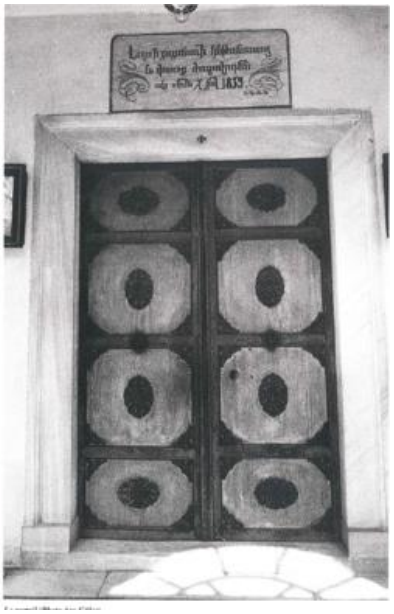

Şekil 4. 44.Naos kapısı (2018) Naos kapısı. Ara Güler (Tcholakian, 1998, sy. 31)

Pencereler

Kilisenin toplam otuz dokuz penceresi bulunur. Batı cephesinde narteks bölümünde kapının yanların yuvarlak kemerli, geniş camlarla kaplı iki adet penceresi bulunur.

Narteks içerisinde naos alanına geçişi sağlayan kapı yanındaki pencereler dikdörtgen formlu, iki kanatlı, demir parmaklıdır.

Doğu cephesinde birinci kat seviyesinde 3 adet pencere yer alır. Bunlardan ikisi tuğladan yuvarlak kemerle açılmış dikdörtgen formda ve demir parmaklıdır. Orta aksta yer alan pencere ise kare formda, metal parmaklıdır. Çatı katı seviyesinde iki adet kare formda, demir parmaklıklı pencere bulunur. Orta aksta ise yuvarlak pencere yer alır.

Kuzey ve güney cepheleri pencere düzenlemesi açısından simetriktir. Narteks alanlarında yuvarlak kemerle açılmış, geniş pencereler yer alır. Zemin kat seviyesinde cephelerin doğu ucunda dikdörtgen formda, demir parmaklıklı birer pencere bulunur. Birinci kat seviyesinde ise kuzey ve güney cephelerde dikdörtgen formda, demir parmaklıklı toplam on altı pencere yer alır.

4.8.8 Merdivenler

Kilise avlusunda kilise kotuna çıkışı sağlayan üç adet taş döşeli merdiven bulunur. Kuzey ve güney yönden dörder basamakla çıkılırken, batı orta aksından yedi adet basamak bulunur. Kilisenin doğu cephesinde bulunan kot farkından dolayı bu cepheye çıkışta kuzey ve güney noktalardan dörder basamak yer alırken, doğu cephesinin güney yönünde üç basamak, kuzey yönünde iki basamak bulunur.

Kilise içinde üç adet ahşap merdiven bulunur. Kilisenin giriş mekânında bulunan kuzey amira odasından galeri katlarına çıkan merdiven, vaftizhane ve muganniler soyunma odalarının üstünde bulunan amiral odalarına çıkışı sağlayan merdivenler yer alır.

Kuzey amira odasından galeri katlarına çıkışı sağlayan merdiven, amira odasının kuzeybatı ve kuzeydoğu duvarının kesişimin de yer alır. Toplam 17 basamak ile birinci

galeri katına çıkılır. Birinci galeri katından çatı katına ise 18 basamak ile çıkış sağlanır. Merdivenin basamaklarının rıht yükseklikleri farklılık gösterir. Merdiven korkulukları da ahşap malzemedendir (Şekil 4.45.).

Kuzeydoğu köşede bulunan vaftizhane odasının üzerinde yer alan amiral odasına geçişi sağlayan merdiven doğu duvarında, apsis arkası koridorunda yer alır. Toplam 13 basamak bulunur. Merdivenin basamaklarının rıht yükseklikleri farklılık gösterir. Merdiven korkulukları da ahşap malzemedendir.

Güneydoğu köşede bulunan muganniler soyunma odasının üzerinde yer alan amiral odasına geçişi sağlayan merdiven doğu duvarında, apsis arkası koridorunda yer alır. Toplam 13 basamak bulunur. Merdivenin basamaklarının rıht yükseklikleri farklılık gösterir. Merdiven korkulukları da ahşap malzemedendir.

Şekil 4. 45.Birinci Kat Galerisinden Çatı Galerisine Çıkış Merdivenleri

4.8.9 Ahşap Donanım ve Ayrıntılar

Vaftizhane odası ile muganniler soyunma odası ve üzerlerinde bulunun amiral odaları içerisindeki ahşap dolaplar, galeri katları, vaaz kürsüsü ve yapı içindeki diğer sabit ahşap elemanlar.

4.8.9.1 Tavan

Ana giriş mekânın tavan örtüsü ahşap kaplamalıdır. Tavan ortasında kare dört yönden ucu üçgen kesitli geometrik formlarla bezelidir ve üzeri boyanmıştır (Şekil 4.46.). Ana giriş üzerinde iki kat bulunan galeri katlarının birinci katında tavan örtüsü de ahşaptır. Tavan içi boş dikdörtgen formlarla doldurulmuştur ve üzerleri boyanmıştır (Şekil 4.47.). Çatı katında bulunan ahşap tavan örtüsü çatı eğimin boyunca devam eden içi boş dikdörtgen ahşap kaplamalar yer alır. Çatı birleşim notlarında daha az uzunlukta veya kare formda boyalı kaplamalar da görülür.

Vaftizhane ve muganniler soyunma odalarının tavan örtüleri ahşap ve içerisi boş dikdörtgen formlarla sağlanmış yine üzerleri boyalıdır. Vaftizhane ve muganniler soyunma odaları üzerinde yer alan amiral odalarının tavan örtüsü içi boş dikdörtgen formlarla doldurulmuş ve üzerleri boyanmıştır.

Şekil 4. 46.Giriş Bölümü Tavan Kaplaması

Şekil 4. 47.Birinci Kat Galeri Tavan Kaplaması

4.8.9.2 Ambon

Ahşap vaaz kürsüsü güney yan nefte yer alır. Ambonun yüksekliği 3 metre'dir. Dört sütun iki dikme üzerinde yükselen çokgen kürsünün sütun başlıkları dört İncil yazarını simgeleyen Buzağı (Lukas), Aslan (Markos), Melek (Matta), Kartal (Yuhanna) sembolleri tasvir edilmiştir ve üzerleri altın yaldızlı boya ile boyanmıştır. Sütunların üzerinde bitkisel motifli bir şerit yer alır. Şerit üzerinde ise tam ortada altın yaldızla boyanmış İsa'nın çarmıha gerilmesinin bir tasviri bulunur. Diğer iki yüzünde de kare

form etrafında ışın demetleri bulunurken kalan iki yüzey boş bırakılmıştır. Ambon'a çıkış yedi basamaklı ahşap merdiveni ile sağlanır (Şekil 4.48.).

Şekil 4. 48Ambon

4.8.9.3 Nişler ve Dolaplar

Girişin kuzey yanında bulunan amira odasını galeri katarına çıkışı sağlayan merdiven altında çift kanatlı ahşap bir dolap bulunur. Birinci kat galerisinde kuzey duvarında bir adet ve güney duvarının batı ile doğu köşelerinde duvar yüzeyine niş açılarak iki adet dolap oluşturulmuştur.

Güneyde yer alan muganniler soyunma odasının doğu yönünde iki adet dolap bulunur. Güney duvarda pencere ve kapı arasında açılan niş ahşap kapaklar ile kapatılmıştır. Odanın batı yönünde kalan duvarının güney köşesinde bir adet mermer lavabo, kuzey köşesi kapı arkasında ise dolap nişi yer alır. Muganniler soyunma odasının üzerinde yer alan odaya çıkışta güney duvarının köşesinde dolap nişi karşılar. Üst katındaki bu

amira odasında yarım daire apsisi ile odanın birleştiği kısım ahşap kapı yapılarak dolap olarak değerlendirilmiştir. Odanın güney duvarında yer alan pencerelerin ortasındaki niş açıklığı ahşap kapaklarla dolap olarak kullanılmıştır. Oda üzerinde yer alan yüklüğün ölçüleri 4x4 metredir.

Kuzeyde yer alan vaftizhane odasının doğu köşesi merdiven altı boşluğunda da bir dolap yer almaktadır. Kuzey duvarda pencere ve kapı arasında açılan niş içerisinde vaftiz kurnası yer almaktadır (Şekil 4.49.). Vaftiz kurnası nişi yuvarlak kemer ile açılmıştır. Niş ortasında kanatları açık bir güvercin motifi ve onun etrafında ışın demetleri bulunur. Nişin kemerlerinde ve kurna çevresinde bitkisel bezemeler işlenmiştir. Odanın batı yönünde kalan duvarının güney köşesinde bir adet mermer lavabo, kuzey köşesi kapı arkasında ise dolap nişi yer alır. Vaftizhane odasının üzerinde yer alan odaya çıkışta kuzey duvarının köşesinde dolap nişi karşılar. Üst katındaki bu amiral odasında yarım daire apsisi ile odanın birleştiği kısım ahşap kapı yapılarak dolap olarak değerlendirilmiştir. Odanın güney duvarında yer alan pencerelerin ortasındaki niş açıklığı ahşap kapaklarla dolap olarak kullanılmıştır. Oda üzerinde yer alan yüklüğün ölçüleri 4x4 metredir.

Şekil 4. 49Vaftiz Kurnası

4.9 Bezemeler ve Figürler

Kilise bezemeleri ahşap, demir, kalemişi ve sunak masaları olarak gruplanmaktadır.

4.9.1 Ahşap Bezemeler

Ana giriş mekânında bulunan galeri katlarının taşıyıcılığını üstelenen sütunların başlıklarını çiçek motifleri dolanır.

Giriş bölümünde yer alan iki adet sütunun başlıkları ahşap çiçek desenleri dolanmaktadır. Birini galeri katında yer alan ahşap iki adet sütunların başlıkları da iki şerit arasında çiçek motifleri dolanır. Apsiste yer alan yivli sütunların başlıkları korint nizamdır. Üzerleri altın yaldızlı boya ile boyanmıştır.

Naos bölümünün tavan ve sütun başlıkları arasında kalan şeridi üzerinde bitkisel motifler altın yaldız renge boyanmıştır ve bu şerit naos boyunca dört yanı dolanır (Şekil 4.50.).

Ambon üzerinde bulunan sütunların başlıkları oyma tekniğinde dört İncil yazarını simgeleyen sembollerle donatılmıştır ve üzerleri altı yaldız boya boyanmıştır (Şekil 4.51.).

Şekil 4. 50Bezemeli Şerit

Şekil 4. 51Ambon Sütun Başlıkları

4.9.2 Demir Bezemeler

Kilisenin galeri katlarında yer alan korkulukları eğrisel geometrik desenler arasında yaprak bezeli dökme demirdir.

Vaftizhane ve muganniler soyunma odaları üzerinde yer alan amiral odalarının apsis ve bemaya bakan pencerelerinde eğrisel geometrik desenler arasında yaprak bezeli parmaklıklar yer alır. Pencere sövesinde yer alan boş korkuluk delikleri bu korkulukların değiştirildiğini göstermektedir (Şekil 4.52.).

Şekil 4. 52.Vaftizhane Kapısı ve Amira Odası Penceresi

4.9.3 Kalemişi

Kilise de kalemişleri naos içerisinde orta nef, yan nefler, apsis kemeri ve apsis de yer alır.Orta nefte kalemişi bezeler barok üslupta naos da yer alan tavan örtüsü üzerinde görülür. Ana zemin turkuaz rengindedir ve çerçeveler arasında yer alır. Ortada bir çiçek motifi ve çiçeğe bağlı çerçeveler arasında uzayan S-C kıvrımlı yaprak dalları bulunur. Orta nefte beşik tonozun başlangıcında beyaz bir çerçeve içerisinde pembe zemin üzerine altın rengine boyanmış istiridye kabuğu motifi görülür, istiridye kabuğu motifi içerisinde ortada iki adet çiçek motifi yanlarında kengel yaprakları bulunur. Çiçek motiflerinin tam ortasında yapraklı bir motif yükselir. Çevrece içerisindeki bu istiridye kabuğu motifinin iki ucunda yuvarlak formda yapraklı birer çiçek motifi daha bulunur. Bu motif karşılıklı beş taneden toplamda on adettir. Tonozun orta alanın beyaz çerçeve içerisinde yan yana üç adet çiçek motifi bulunur. Bu üçlü çiçek motifleri tonoz boyunca beş kere tekrarlanmıştır. Motifler kare formda yumurta dizili altın

yaldıza boyanmış bir çerçeve onun içinde beyaz bir çerçevenin içerisinde yer alır. Altın rengi zemin üzerindeki çiçekler beyaz renktedir. Yan yana gelmeyecek şekilde sıralana bu çiçek motifleri iki adettir. Bir tanesi kengel yapraklı bir çiçek motifi iken diğeri papatya formunda bezenmiştir. Üçer sıra halinde devam eden motifler toplamda on beş tanedir (Şekil 4.53.).

Şekil 4. 53Naos Tavan Kalemişleri

Naos mekânından apsis bölümüne geçişi sağlayan kemer üzerinde üç adet Meryem Ana tasviri yer alır. Tasvirler baklava dilimli, beyaz çerçevelerle sınırlandırılmıştır. Baklava dilimleri içerisinde altın renkte madalyonlar içerisinde koyu zemin üzerinde Meryem Ana tasvirleri sıralanır. Güney madalyon içerisinde turkuaz renkte beyaz başörtüsü ile Meryem Ana, çıplak çocuk İsa figürünü kucaklamaktadır. Hristiyan resim sanatında çokça tekrarlanan Meryem Ana ve çocuk İsa tasviri burada da işlenmiştir. Orta madalyon içerisinde lacivert kıyafeti, gözlerine kadar inen şeffaf başörtüsüyle Meryem Ana sağ eli havada bir şamdan, sol eli göğüs altında bir haç taşımaktadır. Haç Hristiyanlığı, şamdan ise dinin aydınlatıcılığını simgelemektedir. Kuzey yöndeki madalyondaki Meryem Ana tasviri sarı-kırmızı renkteki elbisesi, şeffaf başörtüsü, iki yandan sarkan örgülü saçları ve sağ elinde yeşil bir şemsiye tutar. Kilisenin yapıldığı 1839 tarihinin günlük yaşam kıyafetleriyle resmedilmiştir. Baklava dilimlerinin oluşturduğu üçgen kısımlara dört baş meleğin tasvirleri yer alır. Melekler pembe zemin üzerine beyaz renklendirilmiştir. Doğu yönünde resmedilen iki melek ile batı yönünde yer alan melek tasvirleri aynıdır. Meleklerin saç kuaförleri ve kanat

biçimleri farklılık gösterir. Kuzey ve güney yönde kalan ikişerden toplam dört üçgen boşlukta ise çiçek motifleri yer alır (Şekil 4.54.).

Şekil 4. 54Apsis Kemeri Kalem işleri

Apsis yarım kubbesinin tepe noktasının tam ortasında ışın demetleri içerisinde kanatları açık bir güvercin motifi yer alır. Bu motifin altında çerçeveler içerisinde birbirini tekrar eden yedi adet kengel yaprakları yer almaktadır. Bezemelerde tamamen beyaz renk kullanılmıştır, gölgelendirmeler yapılarak iki boyut etkisinden kurtarılmıştır (Şekil 4.55.).

Şekil 4. 55.Apsis Yarım Daire Kalem İşleri Bezemeleri

Yan neflerde beşik tonozu oluşturan kemer boşluklarında çiçek motifleri yer alır. Kuzey ve güney yöndeki neflerde bu motifler beşer kere bezenmiştir. Kemerler koyu

yeşil renkle boyanıp sınırlandırılmıştır. Koyu yeşil şeridin iki yanı turkuaz renkte daha ince şeritlerle geçilmiş, turkuaz renk şeritlerin bir yanı beyaz renkte bir yanı ise altın renkte ince şeritlerle sınırlandırılmıştır. İçerisinde kalan boş kısımlar zemini açık renge boyanarak tam ortasına birbirini tekrar eden kengel yapraklı çiçek motifleri bezenmiştir (Şekil 4.56.).

Yan neflerin tonoz bitimlerinde duvar yüzeyinde altın rengine boyanmış sekiz kollu bir haç motifi madalyon içerisinde yer alır. Bunun etrafında ise kıvrık dallı çiçek motifleri ve yapraklar beyaz renkte bezenmiştir. Bu motif kuzey ve güney yan nef tonoz bitiminde birebir tekrarlanmıştır (Şekil 4.57.).

Şekil 4. 56.Yan Nef Tavan Kalem İşleri Bezemeleri

Şekil 4. 57.Yan nef yarım daire kalem işleri bezemeleri

4.9.4 Sunak Alanları

Kilisenin doğusunda apsis içerisinde yer alan ana sunak tamamen ahşap malzeme ile yapılmıştır. Beş basamakla ana sunağın bulunduğu alana çıkılır. Kuzey ve güney yönlerden yuvarlak kemerli birer kapı açıklığı ile apsis arkası koridoruna ve vaftizhane odası ile muganniler soyunma odasına giriş sağlanır.

Sunak alanı üç kademelidir. Zemini oluşturan sunuların konulduğu alan beyaz üzerine altın yaldız rengi boya bitkisel desenli motifler işlenmiştir. Bu alan iki adet sütun kaidesi taşımaktadır. Ahşap sütunların üzeri boyalıdır. Sütun bileziği ve sütun başlığı altın yaldız rengindedir. Sütunların gerisinde yer alan tabloda Surp Krikor Lusavoriç yanında bir haç ve elince bir asa resmedilmiştir. Sunağın tepelik kısmı yarım daire şeklindedir. Orta noktasında altın yaldızlı bir haç yükselerek son bulur. Tepelik yüzeyi mavi renge boyanmıştır üzerinde ise altın yaldızlı ışın demetleri bulunur. Bu ışın demetleri beyaz zemin üzerine altın yaldızlı kıvrık dallarla bezenmiştir (Şekil 4.58.).

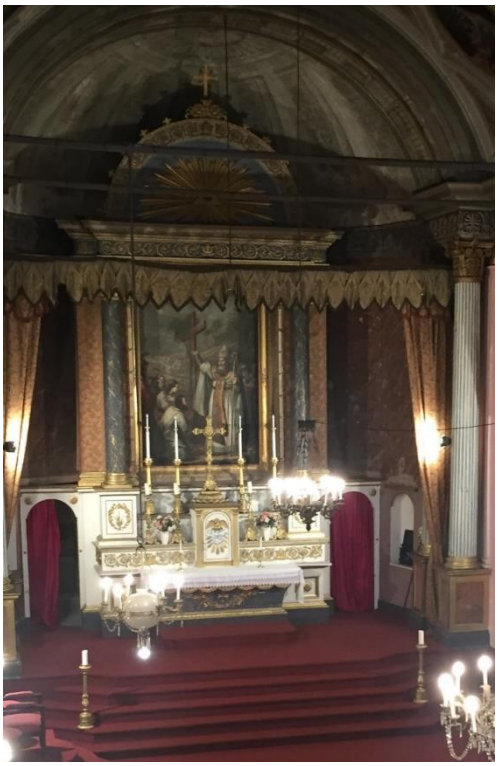

Şekil 4. 58Apsis Ana Sunağı

Kilisenin kuzey ve güney neflerinin sonunda yarım dairelerin oluşturduğu boşluklar sunak alanları olarak kullanılmaktadır. Bu yarım daireler içerisinde; yuvarlak formda altın yaldızla boyanmış bir levha bulunur. Bu levhanın ortasında Ermenice bir kelime yazmaktadır. Bir elleriyle levhayı taşıyan iki adet melek diğer elleriyle yazıyı işaret etmektedirler. Meleklerin oturdukları zeminde rokoko tarza kıvrık bitkisel formlar ve kengel yaprakları görülür. Levhanın tam altında da bir insan başı motifi yer almaktadır. Bu tasvir iki nefin sonunda da birebir tekrarlanmıştır. Sunak alanların dairesel duvar yüzeylerinin tam ortasında yuvarlak kemerli iki kanatlı birer ahşap kapı bulunmaktadır. Kuzey–güney doğrultusunda da duvar yüzeyinde ikişer adet niş açılmıştır. Bu alanın tam ortasında beyaz sunak masalarının üzerlerinin bazı bölümleri altın rengine boyanmıştır. Kapıların üzerinde birer tablo yer almaktadır. Kuzey yer alan tabloda Meryem Ana tasvir edilmiştir (Şekil 4.59.). Güney de yer alan tabloda ise İsa tasviri yer almaktadır (Şekil 4.60.).

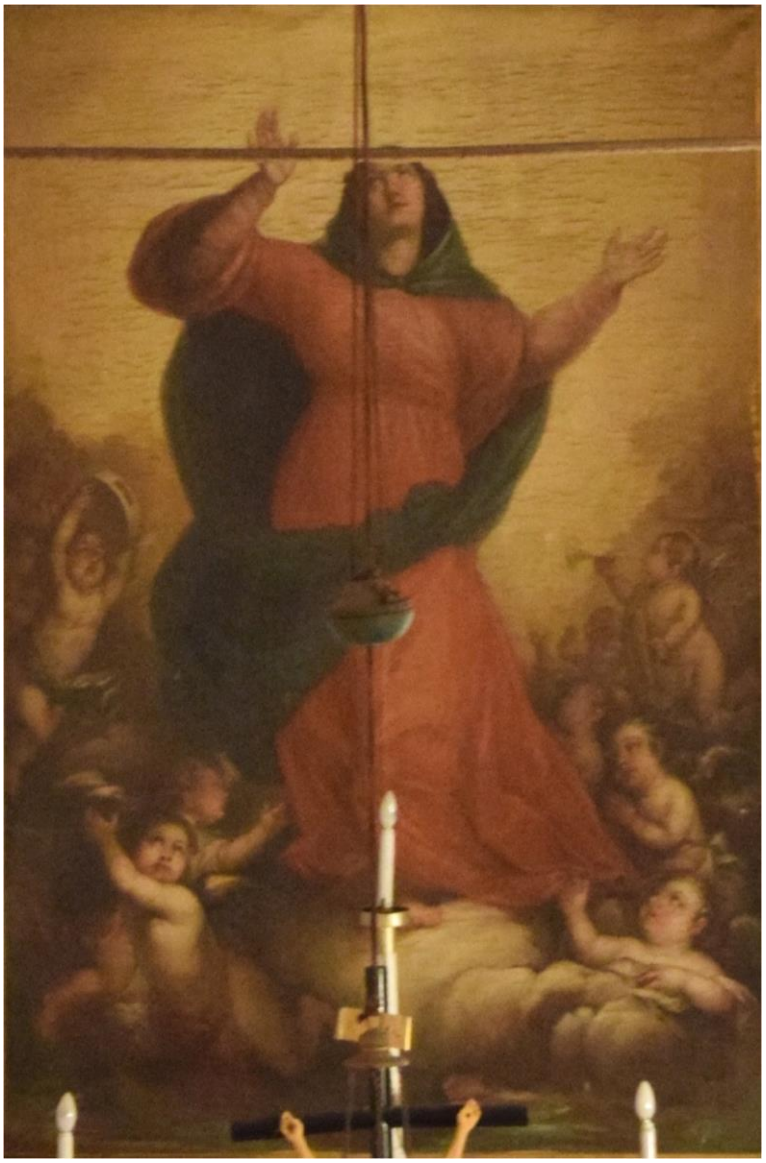

Şekil 4. 59.Kuzey Nef Sunağı Meryen Ana Tasviri

Şekil 4. 60.Güney Nef Sunağı İsa Tasviri

Kuzey ve güney nef duvarlarının orta noktalarına birer niş açılmıştır. Bu nişlerin zeminleri bir basamak yükseltilmiştir. Bu nişlerin altında birer ahşap sunak masası bulunur. Masalar beyaz renktedir, bazı alanları altın yaldız renginde boyanmıştır. Nişler içerisinde birer tablo yer almaktadır. Bu tablolarda Aziz Krikor Lusavoriç farklı biçimde betimlenmiştir (Şekil 4.61 - 4.62.). Tablo arkalarında yer alan işlerde 1998 yılında çekilen fotoğraflarında kalem işleri olduğu görülmektedir (Şekil 4.63. - 4.64.). Kalem işlerinin ortaya çıkarılması için araştırma raspası yapılması gerekmektedir.

Şekil 4. 61Kuzey Nef Niş Sunağı

Şekil 4. 62Güney Nef Niş Sunağı

L'autel de la Présentation de la B.V.Marie

Şekil 4. 63.Kuzey Nef Niş Sunağı (Tcholakian, 1998, Sy. 131)

L'autel de Saint Grégoire l'Illuminateur

Şekil 4. 64.Güney Nef Niş Sunağı (Tcholakian, 1998, sy. 133)

4.10 Anı Yazıtları

Kilise içerisinde mermerden oyularak yazılmış levhalar yer alır. Levhalar üzerinde yapıya yardımda bulunan kişilerin anı yazıtları mevcuttur. Yalnız bir tane Türkçe yazıt bulunmaktadır geri kalan yazıtlar Ermenice yazılmıştır. Toplam yirmi iki yazıt bulunur. Bunlardan dokuz tanesi boştur. Bu yazıtlar üzerindeki yazıların içi siyah veya altın rengine boyanmıştır. Ve üzerlerine değişik semboller işlenmiştir. Dikdörtgen formdaki levhaların üst kısmı üçgen şeklindedir ve uç kısımları eğrisel bir şekilde yukarı uzamaktadır.

Girişin kuzey duvarında üç adet yazıt yer alır. Bu yazıtları batıdan doğuya doğru sıraladığımızda ilk ikisi boştur. Son yazıtın üçgen başlığı ortasında kanatlı bir kum saati motifi işlenmiştir. Yazıtın alt kısmında ise çizgisel kıvrımlar ve onun hemen altında çapraz iki kemiğin ortasında bir kurukafa sembolü işlenmiştir. Sekiz satırlık yazıt siyah renkle boyanmıştır (Şekil 4.65.).Yazıtın Ermeniceden çevirisi şu şekildedir;

“23 Aralık 1853’te öldü

Sen tatlı çocuk Krikor

Sana ki yalnız 23 yıllar için

Güneş görmen inayet kılındı

Enkserciyan ailesi olarak

Ebeveynlerin, erkek ve kız kardeşlerin

Senin için yürek parçalayarak ağlıyorlar

Şunu diyerek:

Üç yıl sonra acımızın bu soğuk taşını kabul et

Onun üstünde ki gözyaşlarımız sıcak sıcak akıyor”

Şekil 4. 65.Girişin Kuzey Duvarında Yer Alan Yazıtlar

Girişin güney duvarında üç adet yazıt yer alır. Bu yazıtları batıdan doğuya doğru sıraladığımızda, yazıtlardan ilki eski Ermenice yazıldığı için okunamamıştır. Yazılar altın rengine boyanmıştır. İkinci Türkçe olarak yazılmıştır, altın rengine boyanmıştır ve 1999 tarihini vermektedir. Son yazıtın üçgen başlığı ortasında kanatlı bir kum saati motifi işlenmiştir. Yazıtın alt kısmında ise çapraz iki kemiğin ortasında bir kurukafa sembolü işlenmiştir. Dokuz satırlık yazıt siyah renkle boyanmıştır (Şekil 4.66.).Yazıtın Ermeniceden çevirisi şu şekildedir;

“Ölümün fırtınasıyla

Mutluların limanına doğru

Portukalyan Mıgırdiç

Nefesin sonunda

Nefesi olmayan taşı koymayı bildirdi

Eşiğinden yukarıya çıkanların ayaklarını süslesin diye,

Yukarıdaki ölümsüzlük altarının

Rahatladı 11 Eylül 1857’de

56 yaşında”

Şekil 4. 66.Girişin Güney Kısmında Yer Alan Yazıtlar

Güney yan nef duvarında toplam sekiz adet mermer yazıt bulunur. Bunlardan beş tanesi boştur. Bu yazıtları batıdan doğuya doğru sıraladığımızda ilk dört tanesi boştur. Levhalar dikdörtgen formdadır ve üzerlerinde alçıdan bitkisel bezemeler yer alır.

Sunak nişinin doğusundaki levhada madalyon içinde geometrik bir haç motifi bulunur. Yazılar siyah renkte boyanmıştır. Yazıt on dokuz satırdan oluşmaktadır. Bu yazıtın doğusunda yer alan yazıt boştur (Şekil 4.67.).Yazıtın Ermenice ’den Türkçeye çevirisi şu şekildedir;

“Rab’bin 1871 ve Ermenilerinin 1 yılında

Ben Andon Celalyan en büyük kardeş olarak

Yaşadığım zaman bu anıtı koydum

Konstantinopolis-Ortaköy’de olan kutsal Babamız

Krikor Lusavoriç Kilisesi içine

Anısına

Babam Hagop Celalyan, Rab'de öldü, 3 Ekim 1853'te 68 yaşında

Ayrıca annem olan Tereza için, o da Rab'de rahata kavuştu

21 Ağustos 1848'de 36 yaşında

Ve dayım olan Diruhi içim, O ki H. Malhasyan'ın eşidir

O da 31 Mayıs 1871'de 56 yaşında rahata kavuştu

Yine kardeşim içim ki 28 Aralık 1861'de 26 yaşında Rab'de rahata kavuştu

Her kim ki bu anı yazısını okursa desin:

Ya Rb, sana umut bağlayanlara merhamet et, beni de iyilikle an,

Kendisi de Tanrı önünde kutsanmış olsun, Âmin"

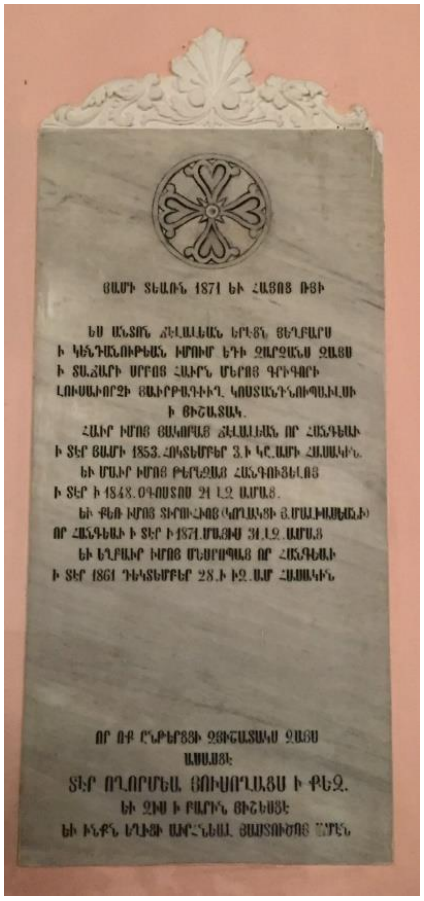

Şekil 4. 67.Sunak Nişinin Doğusundaki Levhada Yer Alan Ermenice Yazıt

Güney duvarının bema alanında bulunan yazıtlardan doğuda olan altın rengine boyanmıştır. On iki satırı bulunan yazıtın üzerinde madalyon içerisinde haç tasviri

işlenmiştir. Onun batısında yer alan yazıt yedi satırdan oluşur ve siyah renge boyanmıştır. Yazıt üzerinde yine siyaha boyanmış haç tasviri ve onun altında yaprak desenleri bulunur (Şekil 4.68.). Yazıtların çevirileri sırasıyla şu şekildedir;

“Ölümsüz anı

Bedros Ağa Yazlıkcıyan’ın

Bu kutsallık katının önceki prensi ve çok düşünceli iyilikseveri

O ki yersel ve çok sevinç üreten verileri

Tanrısal değerli öğelerde topladı

Bunların karşılığında kendi ve kendininkiler için karşılığını dileyerek:

Veronika Göçeyan - Ölümü 16 Kasım 1821 (42 yaşında)

Boğos Yağlıkcıyan – Ölümü 28 Eylül 1822 (64 yaşında)

Mariam Yağlıkcıyan – Ölümü 6 Ocak 1849 (6 yaşında)

Lutsika Yağlıkcıyan – Ölümü 7 Ocak 1869 (69 yaşında)”

“Tovmas Göçeyan

Doğumu – 1880 Ölümü 1 Mayıs 1869

Bu yüzyılın gidişinde (akışında) iman ve doğrulukla kayıt kondu bu taş

Neden durarak sana hediye ediyorlar çocukları ve

Gözyaşlarıyla kocası”

Şekil 4. 68.Güney Duvarının Bema Alanında Bulunan Ermenice Yazıt

Kuzey yan nef duvarı üzerinde toplam sekiz adet yazıt bulunur. Bunlardan iki tanesi boştur. Batı-doğu doğrultusundaki ilk levha boştur onun ardından gelen levha üzerinde dokuz satır siyah boyalı yazı bulunur. Bu yazılar üzerinde üç kademeli ayaklığı olan bir haç motifi yer alır (Şekil 4.69.). Yazıtın çevirisi şu şekildedir;

“Ruhuyla rahatlayan

Yesayan soyunun

Rahatlık ver ve merhamet et

Bedros Yesayan, Doğum 28 Mart 1792 – Ölümü 14 Ocak 1858

Onun eşi Yeranuhi, Doğum 5 Ağustos 1798 – Ölümü 4 Ocak 1876

Onun oğlu Hovsep, Doğum 6 Mart 1836 – Ölümü 9 Ağustos 1875

Boğos Yesayan, Doğum 27 Ağustos 1822 - Ölümü 20 Ocak 1881

Sofi Yeseyan, Doğum 30 Aralık 1823 – Ölümü 9 Ekim 1888

Parnapas V. Yesayan, Doğum 1 Eylül 1825 – Ölünü 15 Mayıs 1892”

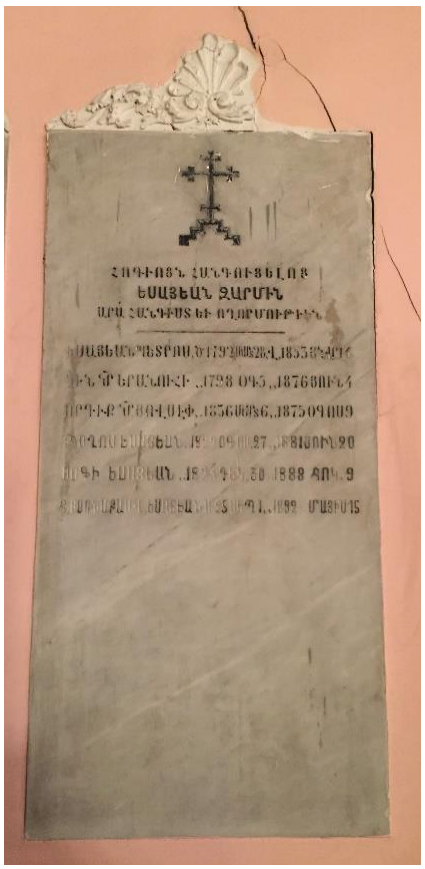

Şekil 4. 69.Kuzey Yan Nef Duvarı Üzerinde Bulunan Ermenice Yazıt

Niş içerisindeki sunak alanının batısında yer alan yazıtta siyah renge boyalıdır. İlki 16 satırdır ve üzerinde renklendirilmemiş üç aşamalı kaide üzerine oturan bir haç işlenmiştir (Şekil 4.70.). Çeviri şöyledir;

“Senin sonsuz yüceliğin ışığında

Ya Rab Şaşyan ailesinden ruhlarını rahatlat

Şaşyan Manuel, Doğum 26 Aralık 1775 – Ölümü 9 Ocak 1858

Onun eşi Kayiene, Doğum 26 Aralık 1771 – Ölümü 29 Ekim 1866

Onun kızı Yeranuhi, Doğum 5 Ağustos 1798 – Ölümü 4 Haziran 1876

Vartuhi, Doğum 14 Ocak 1801 – Ölümü 4 Ağustos 1857

Andon, Doğum 14 Kasım 1802 – Ölümü 12 Mart 1873

Boğos, Doğum 16 Ocak 1806 – Ölümü 15 Temmuz 1887

İsguhi, Doğum 12 Mart 1808 – Ölümü 21 Nisan 1893

Bedros, Doğum 19 Temmuz 1810 – Ölümü 5 Ekim 1875

Hagop, Doğum 21 Aralık 1812 – Ölümü 11 Kasım 1877

Parnapas, Doğum 3 Ekim 1814 – Ölümü 23 Mart 1858

Antreas, Doğum 16 Kasım 1816 – Ölümü 16 Aralık 1816

Heğine, Doğum 10 Ocak 1818 – Ölümü 29 Haziran 1820

Antreas, Doğum 26 Ocak 1820 – Ölümü 24 Mart 1870

Hovhannes, Doğum 7 Kasım 1821 – Ölümü 14 Nisan 1832”

On dört satırlık yazıtta vazo üzerinde bitkisel motifler yer alır. Türkçe karşılığı şu şekildedir;

“Kevork Bayazad Oğulluhyan’lar

Yabancı yıldızlarla çok acılarla gelerek

Göksel coşkunu ruhla, çok istekle

Orada, Amasya’da göğe uçtular.

Onu takip etti oğlu Pavlus,

Bu hayatta hemen gelen hüzünle

Öte yandan annesi Heğine,

Ruhunun küçük evini yakarak

Yavaş gidişle götürdü dolu

O sonsuz ve yüksek kemerlerle

Sevinç dolu çocukları raks tutuyorlar

Bu bozulmayacak olan sevgi yortusunu dikerek

Erkek ve kız çocukları içi yaralayan ağıtla

Kevork, Ölümü 1828

Pavlus, Ölümü 1854”

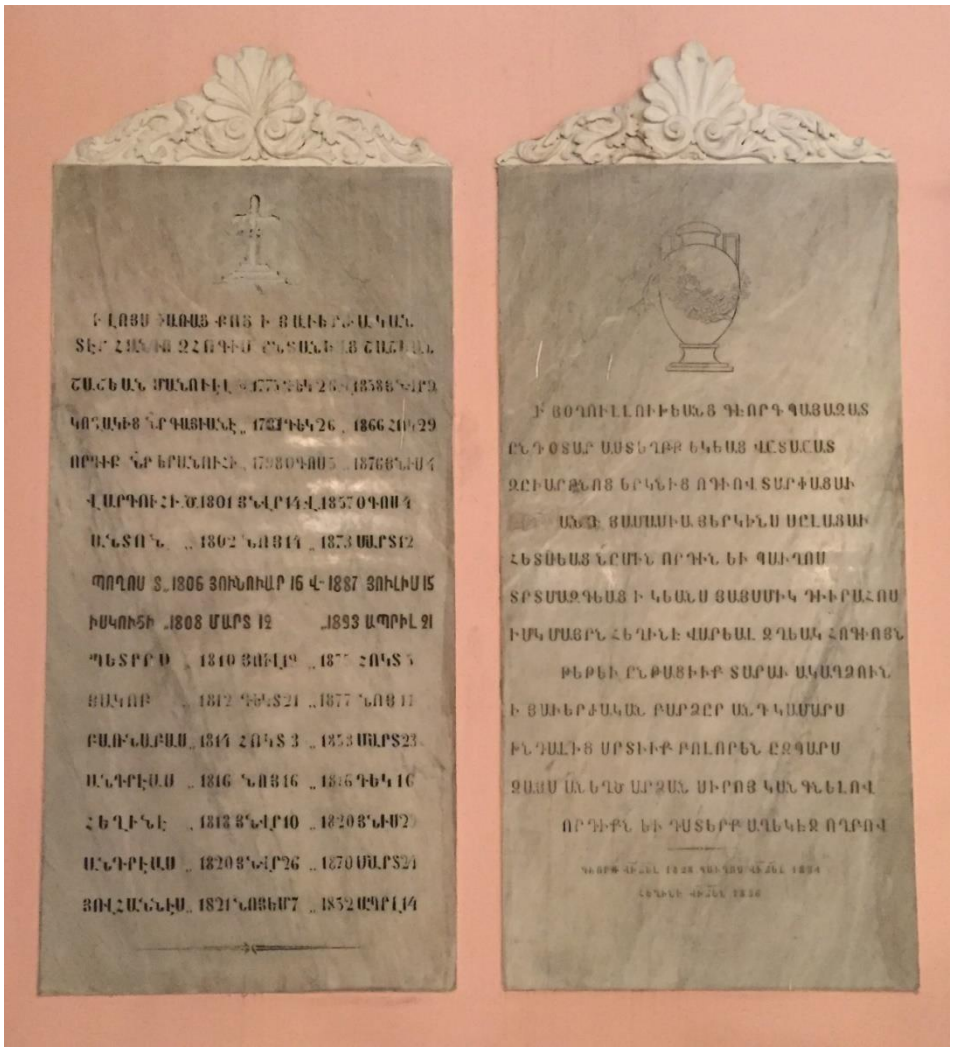

Şekil 4. 70.Kuzey Yan Nef Duvarı Üzerinde Bulunan Ermenice Yazıt

Sunak alanının doğusunda yer alan yazıtta siyah renge boyalıdır. On beş satırlı siyah yazıtın başında ve sonunda çizgisel motifler bulunur. Çevirisi şu şekildedir;

“Gök’e uçan yolcu

Ցեց Havarisel asayla

Hayatın çok deneyimli զառապար-լ basarak

Peder Tatyos Askeryan

Mıhitaryan Rahip

Kendi iyi işlerinin çok yönlü ürünleriyle

Ölümün mutluluğunda rahatladı

Işıklı yıldızların altarı gözünde

Kendi kardeş çocuğu Roza Sester

Onun ant taşını dikti

Sevgi ve acısının hüzünlü ve katıksız anısı olarak

28 Şubat 1840’da 72 yaşındayken rahata kavuştu”

On üç satırlı motifsiz yazıtın (Şekil 4.71.) çevirisi şu şekildedir;

“Seninle ölüm anı taşı

Maryam’ın soğuk kemiklerinin

O ki Marko ve Katingo Kalavaz’ın kızıdır,

Müsü Hristof Turşucuyan’ın eşidir.

Çocuğunu doğurduktan sonra kırk yaşında öldü

27 Ağustos 1863 Rab’bin yılında

Kendi yüreklerinde ölümsüzleşecek

Kendi ağır yaralı eşinin,

Ve hüzünlü on çocuğunun,

En son simgesi olarak yürekten doğan sevgisinin.

Kendisinin unutamadığı bu Lusavoriç Kilisesi içinde,

Canlar sıcak gözyaşları döküyorlar ileriye giderek.”

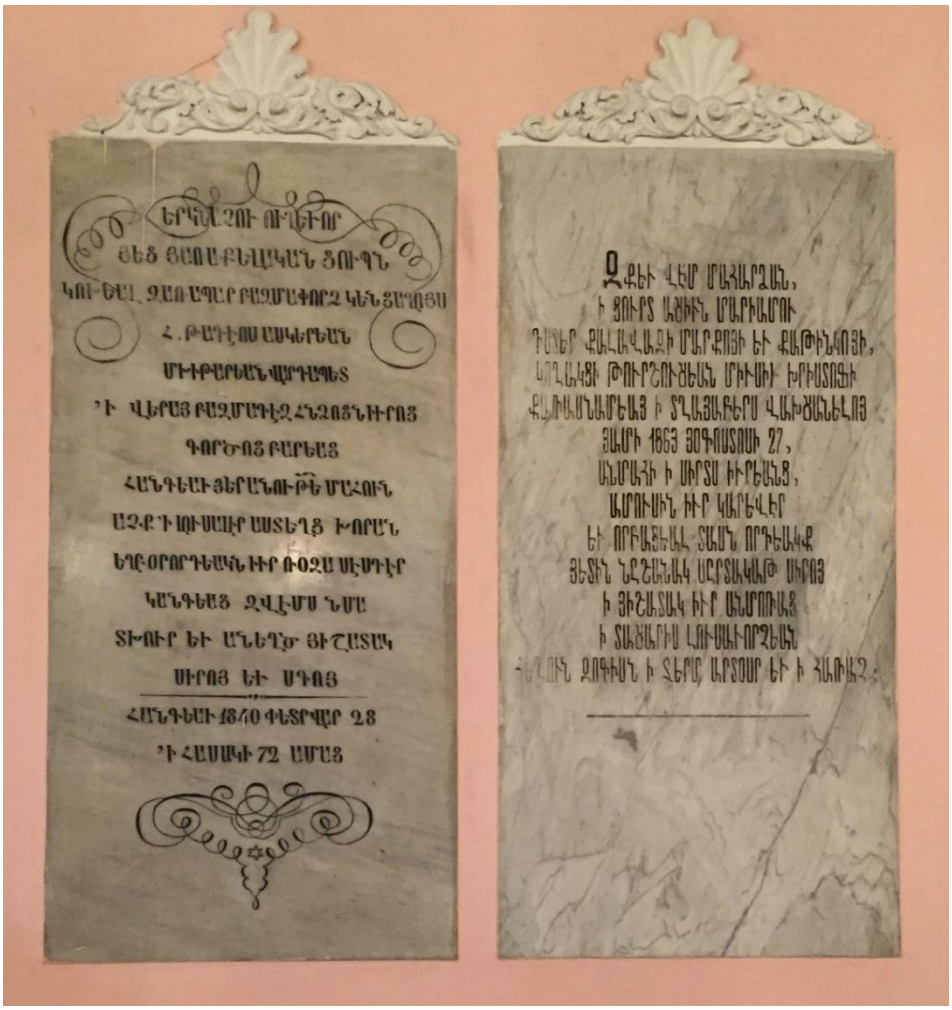

Şekil 4. 71.Kuzey Yan Nef Duvarı Üzerinde Bulunan Ermenice Yazıt

Güney duvarının bema alanında bulunan yazıtlardan doğuda yer alan yazıt boştur. Onun batısında yer alan yazıt ise siyah, on dört satır üzerinde haç motifi yer alır. (Şekil 4.72.)Türkçesi şu şekildedir;

“Soydan seçilmiş dal olan Sevyan

Tanrı sayar hayatta eşsiz kişi olarak

Yesayi adında, ancak Mazlum olarak tanınan

Kendi ailesiyle burada sonsuzca rahatlıyor

Onun eşinin adı Surpuhi’dir

Onun çocukları da bir kız ve bir erkektir

Biri lekesiz bekâr olup adı İrsid’dir

Öbürünün adı ise dünyada tanınmıştır

Peder Yetvart Sevyan, basit katıksız iyi

36 yıl ruhsal reislik yaptı,

Sekizinci sıradan yoksulun babası olup güçlü sürü çobanıydı

Onun anısı için bu konuşmayan taş

Tanıdıklarının yüreklerini sonsuza korusun

Ölümü: 13 Ağustos 1895”

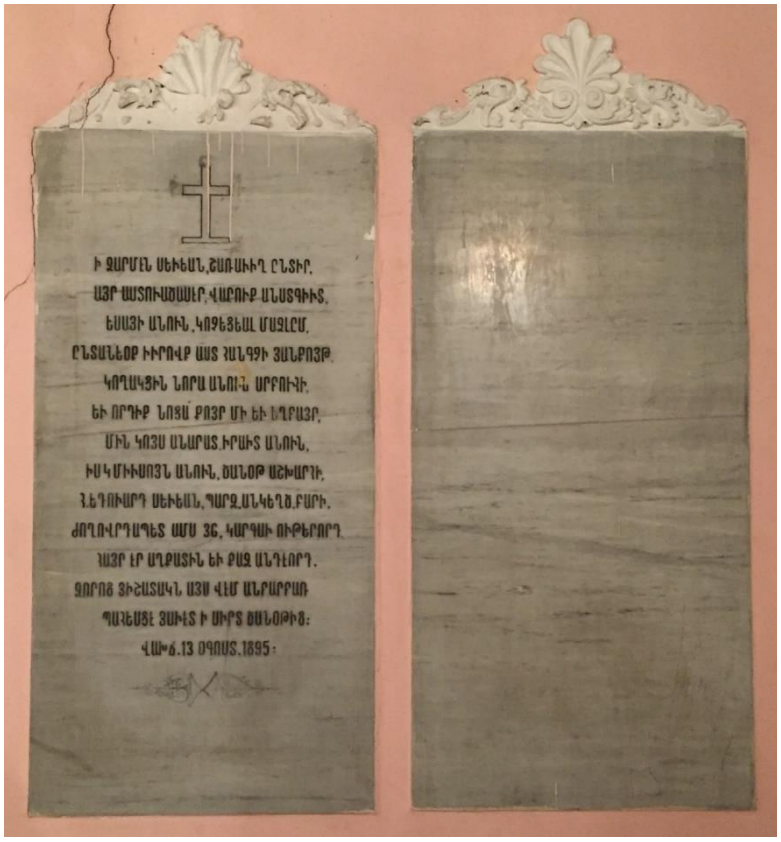

Şekil 4. 72.Güney Duvarının Bema Alanında Bulunan Ermenice Yazıt

5. RESTİTÜSYON

İnşa edildiği günden beri ilk işlevinde kullanılmış olan kilise, bu sayede özgün mimarisini büyük ölçüde koruyabilmiştir. Kilisenin İnşaatı için gerekli olan izin 9. yüzyılın başlarında Ortaköy'deki Katolik nüfusunun artması üzerine, 5 Kasım 1837 tarihli fermanla, burada bir kilise inşa edilmesine izin verilir. Krikor Hekimyan tarafından bağışlanan arazide, İstanbul Ermeni Katolik toplumunun ikinci kilisesi olarak inşa edilen Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi, 6 Ocak 1839 tarihinde ibadete açılmıştır. . Kilise ve müştemilatının tasarısı ve yapımı bizce bilinmeyen bir mimara verilir. Mimarın yardımcıları müteahhit Apisoğon Ağa, rençper Garabet Ağa, taş yontucusu Civelek'tir. Çalışmalar sürerken 21.06.1838 yılında yağan yağmurdan ötürü, kilisenin önünden geçen dere taştı, tüm şantiye sular içerisinde bırakıp, bir hayli hasara yol açar. Bunun üzerine mimar temellerin yedi dirsek daha yükseltilmesini emretti. Yapılan yeni kazıların ardından çukurları doldurabilmek için çok sayıda taşa ihtiyaç duyuldu. Kuleli'den 1762 çeki taş getirerek bunu telafi ettiler. Diğer yandan, kiliseyi, rahiplerin meskenini ve toplantı odasını da ilerde olabilecek su basmasından koruyabilmek için bir duvar örüldü. 1838 yılının sonlarında tamamlanan kilisenin, yönetime maliyeti 5961 altın liraya mal olmuştur(Tcholakian, 1998, sy. 32)

Kilisenin adı ise, Ermenistan havarisi olan Surp Krikor Lusavoriç olacaktır.Restitüsyon önerilerini geliştirmek amacıyla çeşitli kaynaklardan faydalanılmıştır. Beşiktaş bölgesine ait tarihî gelişimi yansıtan haritalar incelenmiştir. Hovhannes J. Tcholakian'ın "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" adlı kitabındaki eski fotoğraflar restitüsyon önerilerinin temellerini oluşturan en önemli bilgileri sağlamıştır. Tüm bu kaynaklardan elde edilen veriler ile yapıda gözlemlenen izler değerlendirilerek restitüsyon projesi oluşturulmuştur. Bu çalışma hazırlanırken, vaziyet planı ölçeğinden başlayarak, kilisenin çevresiyle olan ilişkisi incelenmiştir.

Ardından mekânsal sorunlara çözüm getirmek amacıyla plan restitüsyonu oluşturulmuştur. Kapatılan kapı ve pencere boşlukları gibi dış mekândan daha iyi algılanan değişiklikler cephe restitüsyonu başlığı altında açıklanmıştır. İç mekândaki bezemelerle ilgili bulgular ve sorunlar bezeme restitüsyonu başlığı altında tartışılmış ve kesin bulgulara ulaşılamayan bu konunun aydınlatılması için restorasyon bölümünde öneriler geliştirilmiştir.

5.1 Vaziyet Planı Restitüsyonu

Vaziyet planı restitüsyonunun hazırlanması için, eski İstanbul haritaları ve yapı adası içerisindeki izlerden faydalanılmıştır.

Yapının inşaatının tamamlandığı 1839 tarihten sonra hazırlanmış olan Alman Mavileri Haritaları (1913 – 1914) ve Pervitich Haritaları (1927) kilise ve çevresini içeren haritalar vaziyet planı restitüsyonu için esas alınmıştır. Her iki haritada da kilise ile müştemilat yapısı açık bir şekilde gösterilmiştir (Şekil 5.1.).

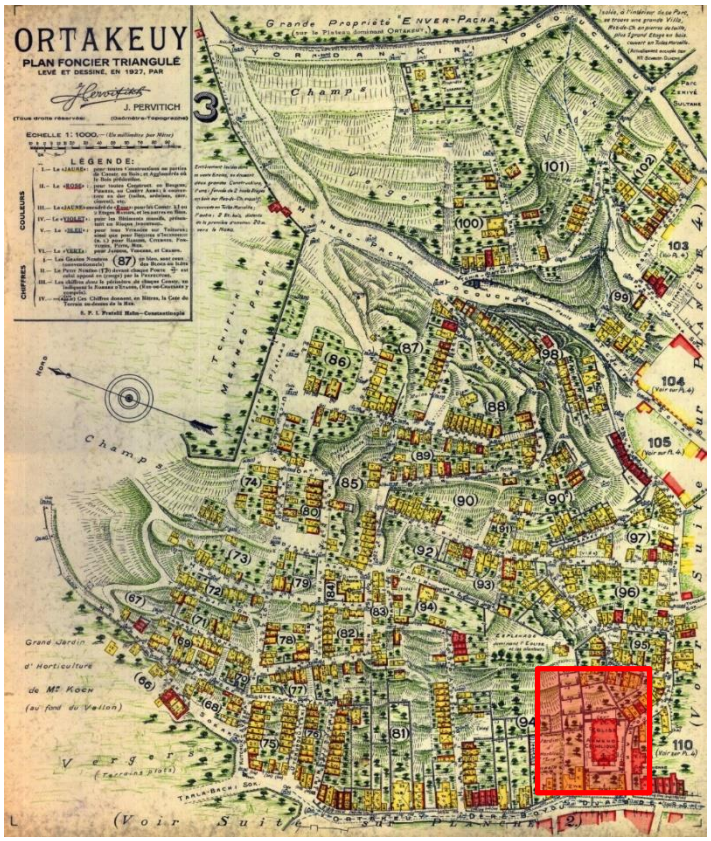

Şekil 5. 1.Kilise ve Çevresi (Pervitich Haritası 1927).

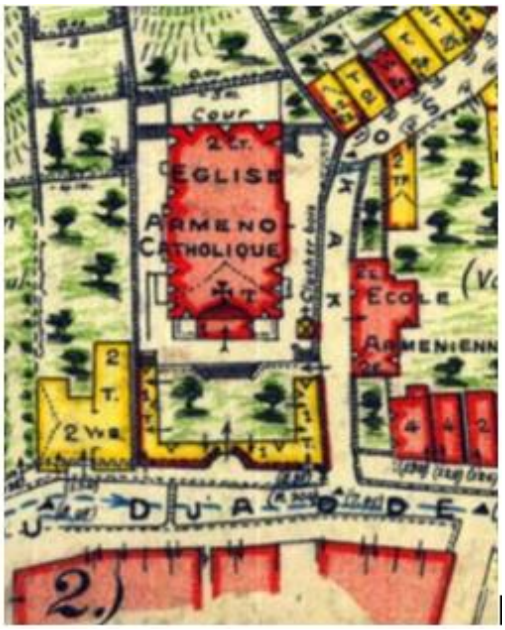

Şekil 5. 2.Kilise ve Çevresi (Pervitich Haritası 1927).

Şekil 5. 3.Kilise ve Çevresi Alman Maviler

Şekil 5. 4.Kilise ve Çevresi Alman Maviler

Özgün kullanımda, kiliseye ziyaretçi girişi batı cephesi yönünde bulunan büyük ve gösterişli ahşap kapıdan yapılmaktaydı. İki haritada da Kilise yapısının özgün formunu koruduğu görülmektedir. Yine haritalardan Müştemilat yapısının günümüzde çağdaş malzemeyle yenilenmesine rağmen, yapıda genişleme olmadığı görülmektedir. Günümüzde güneybatı yönünde yer alan çan kulesi iki Çan kulesi Pervitich Haritalarında da aynı konumda yer almaktadır. Avlunun güneydoğusunda yer alan tuğla duvar kalıntısının geçmişte vaftizhanenin sıcak su ihtiyacını karşıladığı düşünülmektedir. Ancak yeterli kaynak ve fotoğraf bulunamadığı için rölöve çizimi şeklinde projede gösterilmiştir.

La façade de l'église vue de plus près (photo Ara Güler)

Şekil 5. 5.Batı cephesi Kilise ve Müştemilat Yapı Çatıları, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 31)

Vue générale de l'église Saint Grégoire l'Illuminateur prise de dehors (photo Ara Güler)

Şekil 5. 6.Batı cephesi Kilise ve Müştemilat Yapı Çatıları, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 31)

Geçmiş tarihli görselden ve yapıdaki izlerden mevcutta Marsilya olan çatı örtüsü, Vaziyet Restitüsyonda alaturka kiremit çatı örtüsü olarak gösterilmiştir (Şekil 5.5.).

5.2 Plan Restitüsyonu

Plan restitüsyonunda karşılaşılan temel sorunlar, kilise yapısının güneybatısındaki müştemilat ile kurduğu ilişki ve kilise yapısının kuzeydoğusundaki cephesinde gözlemlenen tuğla kemer izleridir. (Şekil 5.7.) .

Şekil 5. 7.Güney Batı Cephesi,Kapatılmış Kapı Boşluğu

Kilise iç duvarlarının sıvalı ve boyalı olması nedeniyle bu duvar yüzeyiyle alakalı Restitüsyon projesinde öneri çizim yapılmamıştır. Mevcut haliyle proje çizimine aktarılmıştır.

Dereboyu caddesine cephesi olan Müştemilat yapısının, değişen ihtiyaçlar doğrultusunda çağdaş yapı malzemeleriyle müdahaleye uğradığı görülmektedir. Çatı

üst örtüsü alaturka kiremit olarak Restitüsyon projesinde yeniden düzenlenmiştir. Dereboyu caddesine bakan müştemilat duvarındaki tuğla kemer izleri ve Hovhannes J. Tcholakian'ın "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" kitabında Ara Güler Tarafından çekilen fotoğraflar doğrultusunda ahşap kapı çizimi önerilmiştir. Servis kapıları olduğu düşünülen bu kapıların geçmişte aktif olarak kullanıldığı düşünülmektedir. (Şekil 5.8.) Güvenlik kaygılarıyla bu kapı boşluklarının kapatıldığı düşünülmektedir. Plan ve Cephe restitüsyonlarında bu kapılar çizime aktarılmıştır.

Restitüsyon Müştemilat Plan Çizimi

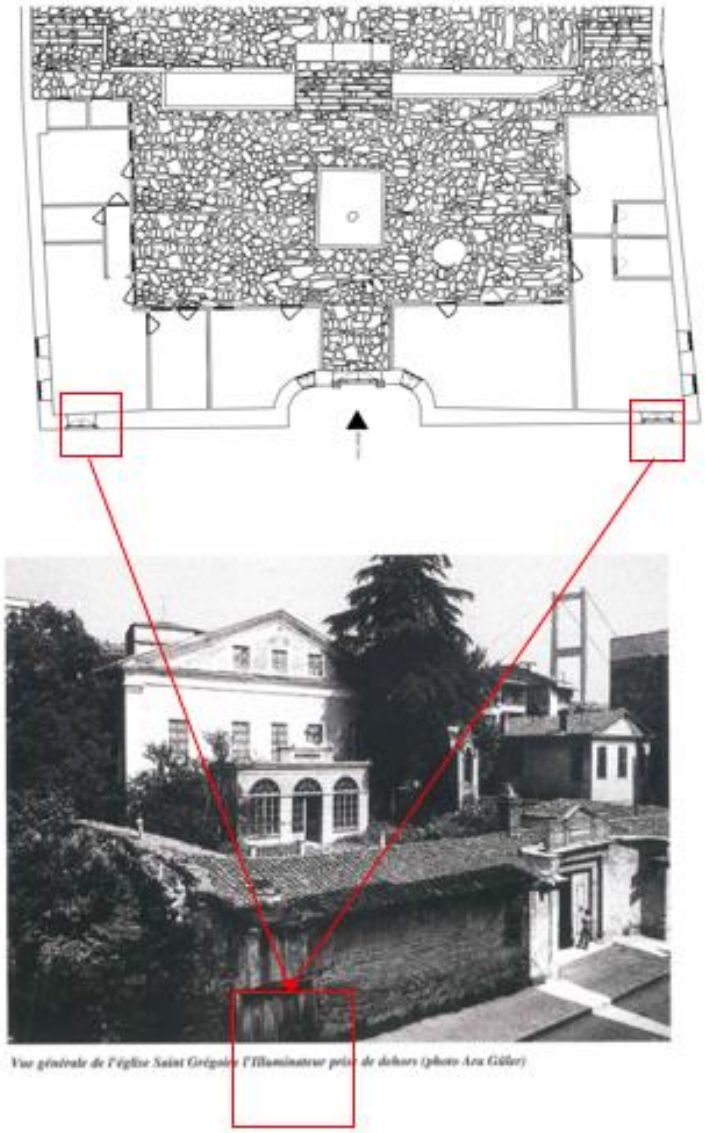

Şekil 5. 8.Batı cephesi Kapı Açıklıkları, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 31)

Dere boyu caddesi üzerindeki caddeye bakan giriş yarım daire formunda avlu içerisine giriş yapmaktadır (Şekil 5.9.). Giriş çift kanatlı ahşap bir kapı ile sağlanmaktadır. Bu yarım daire beden duvarında yer alan tuğla kemerli pencere boşlukları da yine güvenlik kaygılarıyla kapatılmış olmalıdır. Plan ve Cephe restitüsyonlarında bu kapılar çizime aktarılmış, planda kırmızı renklerle işaretlenmiştir.

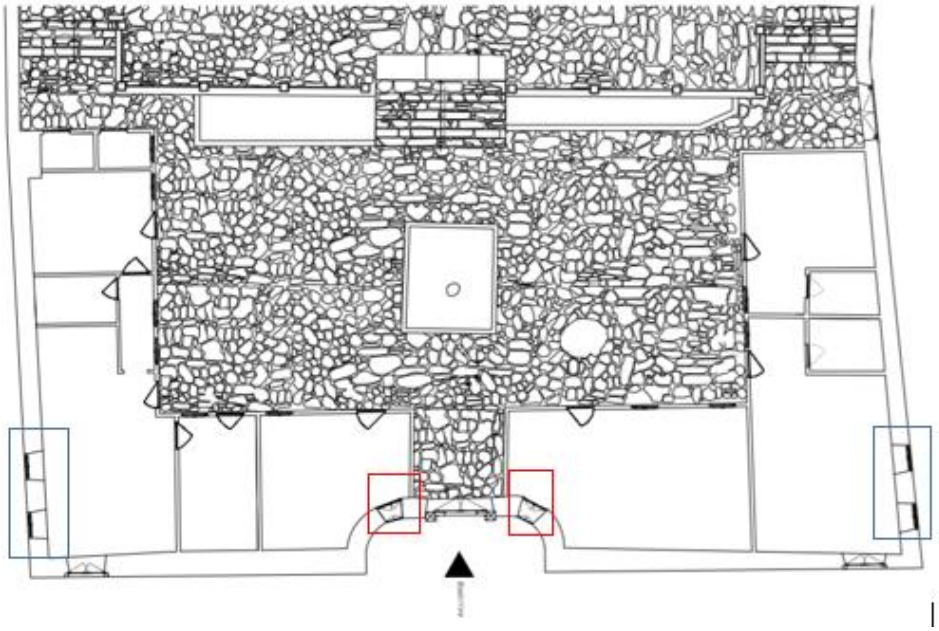

Şekil 5. 9.Müştemilat Plan Çizimi, Batı cephesi Pencere Açıklıkları

Kilise ve müştemilat yapıları incelendiğinde yapı tasarımında simetri göze çarpmaktadır. Müştemilatın güney cephesinde yer alan demir parmaklıklı 2 pencerenin, simetriyi bozmamak amacıyla şu anda sıvalı olan kuzey cephesi beden duvarında da olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle Plan ve Cephe Restitüsyonlarında bu 2 adet demir pencere çizime aktarılmış, planda mavi renklerle işaretlenmiştir. Müştemilat yapısının, değişen ihtiyaçlar doğrultusunda müdahalelere uğrayarak özgün mimarisini koruyamadığı anlaşılmıştır. Bu nedenle, Avluda yer alan müştemilat kapı ve pencereleri, geçmiş tarihli görsellerden yola çıkılarak plan ve cephe restitüsyonunda çizilmiştir. (Şekil 5.10.)

Şekil 5. 10.Avlu Cephesi Müştemilat Pencereleri

Kilise yapısı dış girişinde bulunan ahşap pencere ve ahşap kapı Hovhannes J. Tcholakian'ın "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" kitabında Ara Güler Tarafından çekilen fotoğraflar doğrultusunda değiştirildiği görülmüştür. Plan ve Cephe Restitüsyon çizimlerinde bu ahşap kapı mavi renkte ve pencereler kırmızı renkte işaretlenmiş, özgün formunda düzenlenip projeye aktarılmıştır. (Şekil 5.11.)

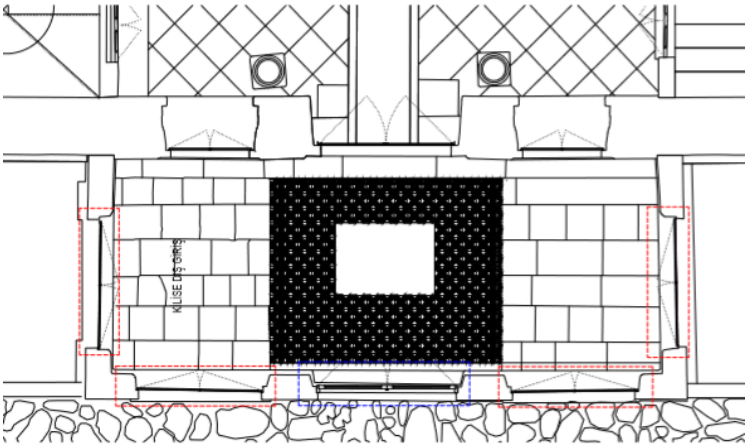

Şekil 5. 11.Kilise Plan Çizimi, Dış Girişte Yer Alan Ahşap Kapı Ve Pencereler

Resitüsyon sorunu olan diğer kısım narteks alanında yer alan batı duvarının döşeme ve tavan kirişlerinden ayrılıp, batı yönünde açılmasıdır. Narteks ve naos kısmında yer

alan zemin döşeme taşlarında çukurlaşma ve çökmeler gözlemlenmiştir. Naos kısmında yer alan pencerelerin dış duvar yüzeyinde yer alan tuğla kemer akslarının aynı kotlarda olmadığı görülmüştür. Yapının batı ve doğu cephelerinde yer alan çatı kalkan duvarlarının da aynı kotlarda olmadığı gözlemlenmiştir. Bunlara, Kilisenin Dere yatağında yer alması ve yapıldığı tarih olan 1939'dan 2018'e kadar geçen zaman diliminde meydana gelen depremlerin neden olduğu düşünülmektedir. Plan ve Cephe Restitüsyon proje çizimlerinde zemin döşeme kotları sabitlenmiş olup, pencere kemer kotları ile çatı kalkan duvar aynı kotta hizalanmıştır.

Narteks ve naos bölümlerinde yer alan pencereler çağdaş yapı malzemesi olan pvc ve alüminyum doğramalıdır. Plan ve cephe restitüsyonunda bu pencereler, Hovhannes J. Tcholakian'ın "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" kitabında Ara Güler Tarafından çekilen naos un görüldüğü fotoğraf doğrultusunda dikdörtgen formda, çift kanatlı, ortadan kuşaklı olarak çizimlere aktarılmıştır (Şekil 5.12.).

Şekil 5. 12.Bema, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 31)

Amira Odalarının bema'ya bakan pencere ferforjelerinin, Başepiskopos Levon Zekiyan'ın kilise yapısını ziyareti sırasında aktarmış olduğu bilgi doğrultusunda özgün formunda olmadığı anlaşılmıştır. Başepiskopos Levon Zekiyan'ın belirtmiş olduğu ölçülerde pencere formu yeniden düzenlenip restitüsyon projesine aktarılmıştır (kırmızı renkle işaretlenmiştir) (Şekil 5.13.).

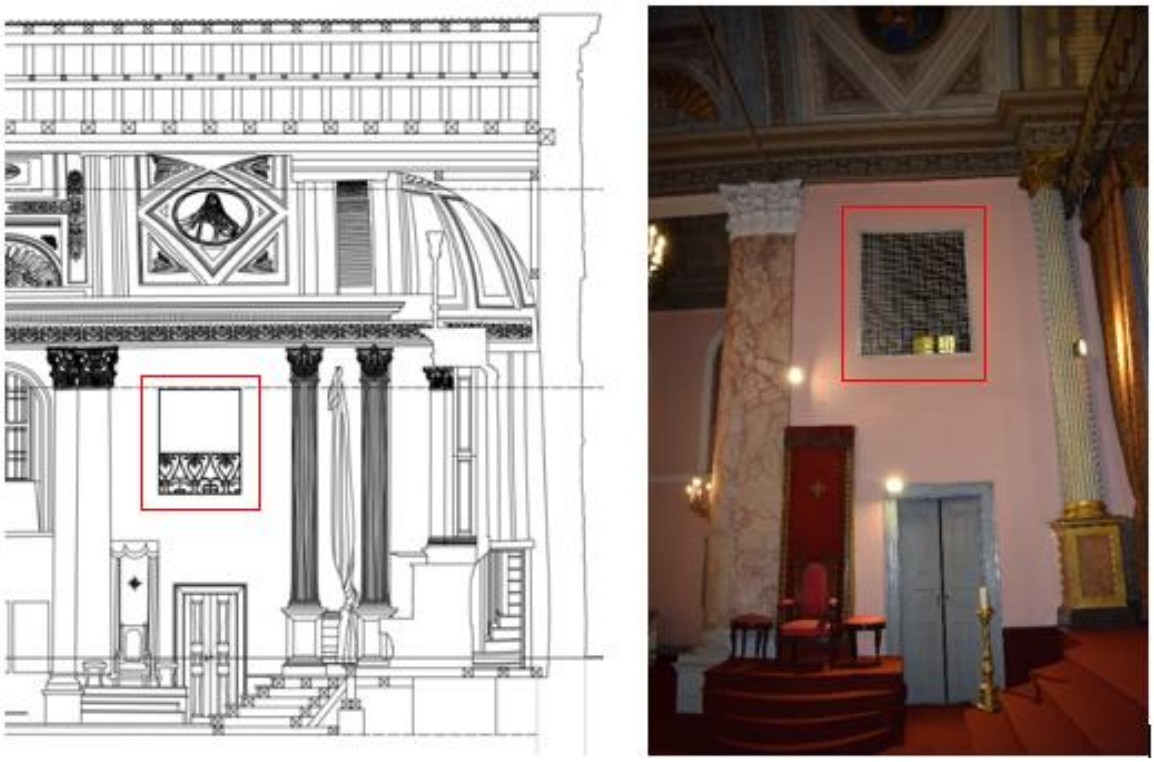

Şekil 5. 13.Restitüsyon Çizimi 2018

5.3 Cephe Restitüsyonu

Yapının cepheleri özgün değerlerini büyük ölçüde koruyarak günümüze ulaşabilmiştir. Yapı elemanı ölçeğindeki bazı değişiklikler ise eski fotoğraf ve yapıdaki izler ışığında tespit edilerek özgün cephe özellikleri saptanmaya çalışılmıştır.

Müştemilat batı cephesi üzerindeki restitüsyon sorunu, sonradan kapatılmış olan kapı ve pencere boşluğudur. Plan restitüsyonunda da ele alınan bu kısımda, kapıların günlük kullanımda yapıya erişimi sağlamak için planlanmış olduğu düşünülmektedir. Pencerelerin yapıda kullanım sebebi tam bilinmemektedir. Ancak Kilise ana kapısında yer almaları nedeniyle, sokak-kilise arasında güvenlik amacıyla kullanıldığı düşünülmektedir. (Kapılar mavi, Pencereler kırmızı renklerle işaretlenmiştir) (Şekil 5.14.)

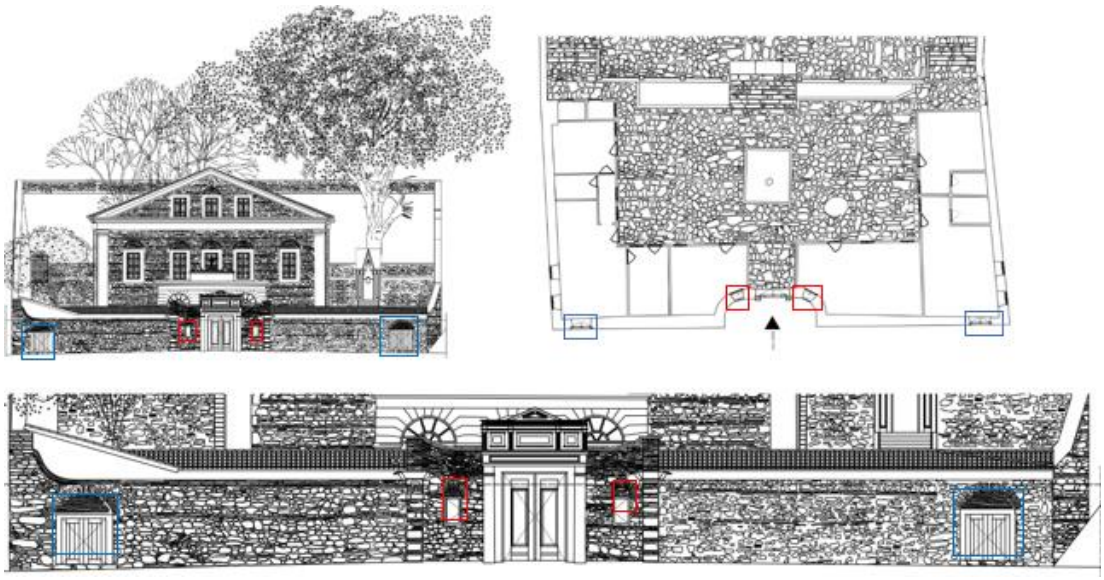

Şekil 5. 14.Batı Cephesi, Ahşap Kapı-Pencere Restitüsyon Çizimi

Müştemilat plan restitüsyonunda da ele alınan Kilise yapısı dış girişinde bulunan ahşap pencere ve ahşap kapı Plan ve Cephe Restitüsyon çizimlerinde bu ahşap kapı mavi renkte ve pencereler kırmızı renkte işaretlenmiş, özgün formunda düzenlenip projeye aktarılmıştır. (Şekil 5.15.)

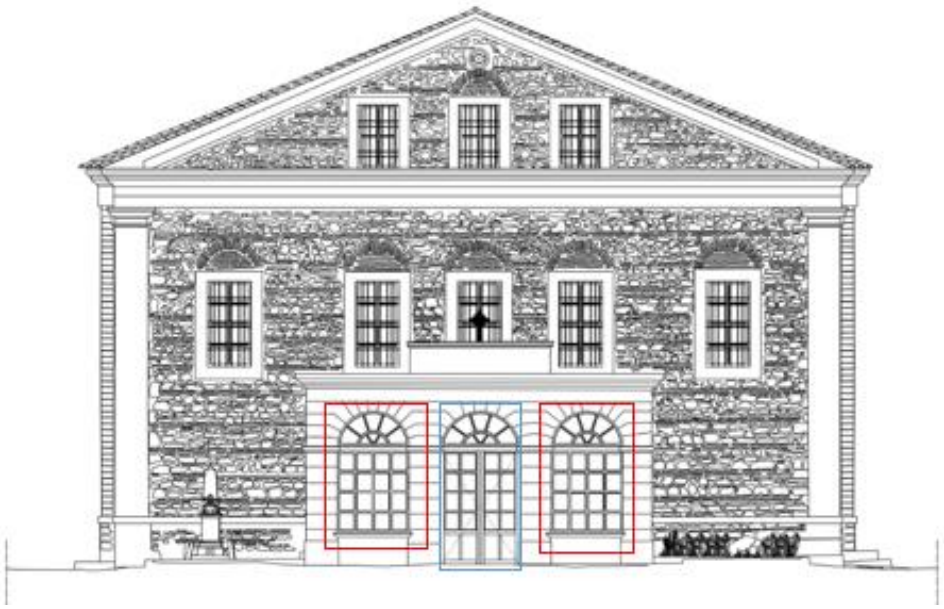

Şekil 5. 15.Batı Cephesi, Ahşap Kapı-Pencere Restitüsyon Cephe Çizimi

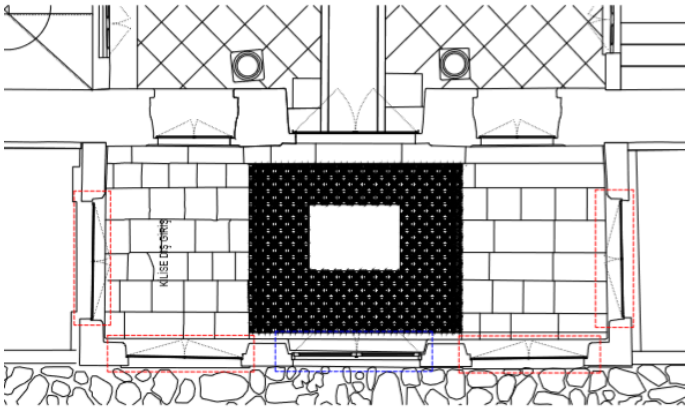

Şekil 5. 16.Batı Cephesi, Ahşap Kapı-Pencere Restitüsyon Plan Çizimi

Müştemilat kuzey cephesi üzerindeki restitüsyon sorunu, beden duvarının sıvalı olmasıdır. Mimar'ın yapı formunu oluştururken duyduğu simetri kaygısı nedeniyle güney cephesi aksında yer alan pencerelerin, kuzey cephesi aksında var olduğu düşünülmektedir (Pencereler kırmızı renklerle işaretlenmiştir)(Şekil 5.17.).

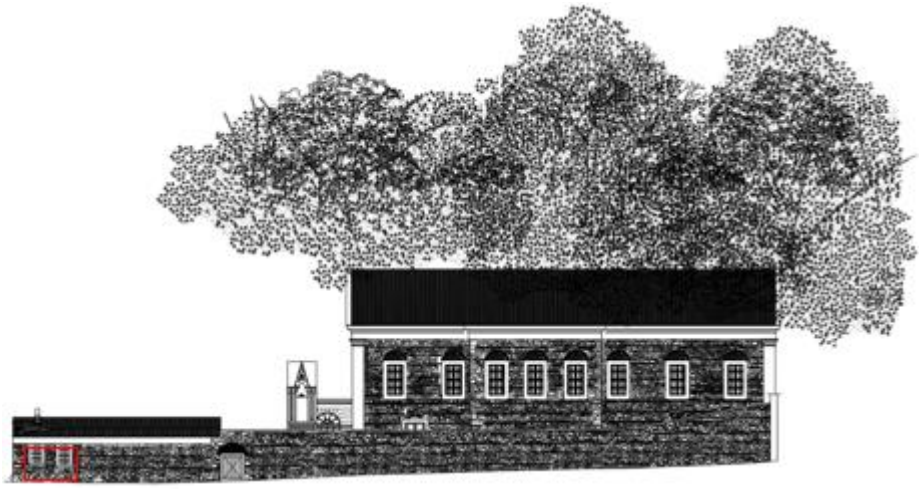

Şekil 5. 17Kilise, Güney Cephesi

Şekil 5. 18Kilise, Kuzey Cephesi

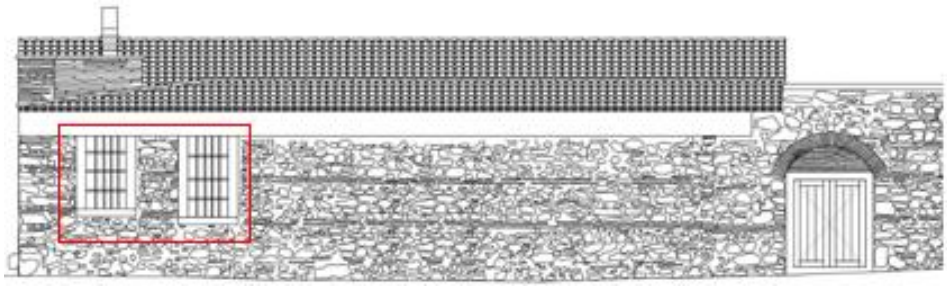

Şekil 5. 19.Kilise, Güney Cephesi Proje Çizimi

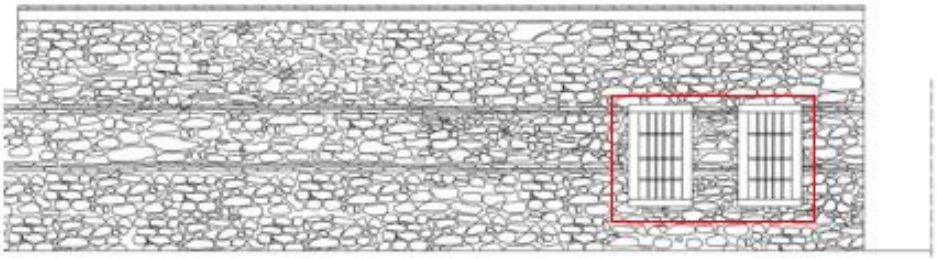

Şekil 5. 20.Kilise, Kuzey Cephesi Proje Çizimi

Müştemilat doğu cephesi üzerindeki restitüsyon sorunu, beden duvarlarında yer alan tuğla kemerlerdir. Amira Odalarının doğu beden duvarında yer alan kemerlerin ne amaçla yapıldığı bilinmemektedir. Alt kat Vaftiz odası ile muganniler soyunma odası doğu duvarlarında yer alan kemerlerin kapatılmış pencere boşluklarına ait olduğu düşünülmektedir (Şekil 5.21.)

Şekil 5. 21. Doğu Duvarlarında Yer Alan Kapatılmış Kemerler

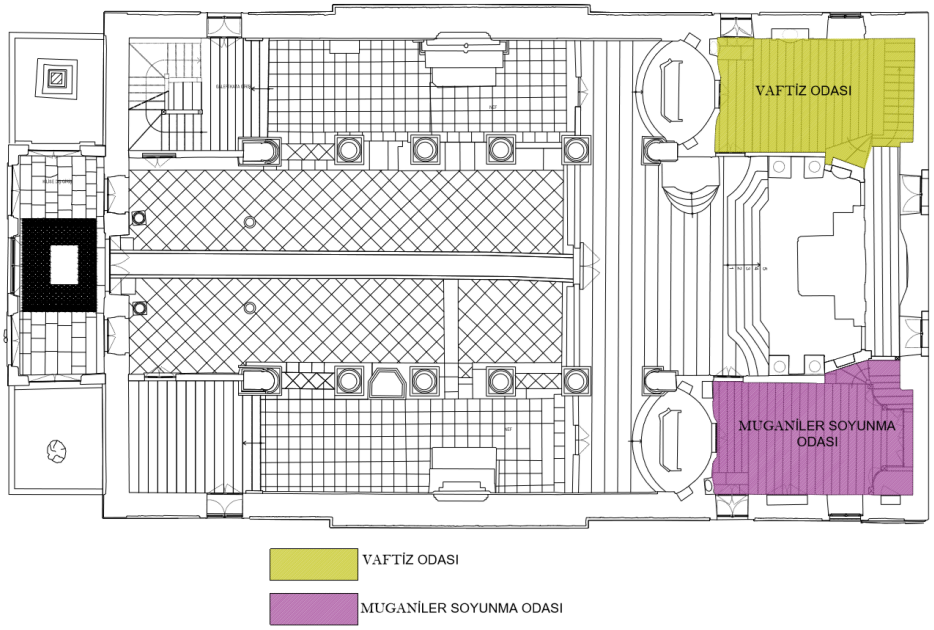

Şekil 5. 22.Zemin Kat Vaftiz Odası ve Müganiler Soyunma Odası

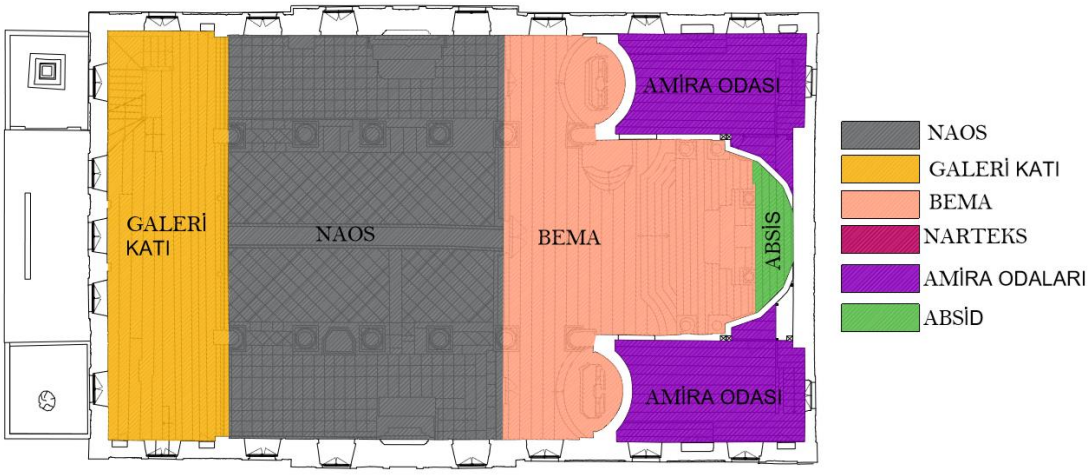

Şekil 5. 23.Birinci Kat Amira Odaları

5.4 Bezeme Restitüsyonu

Hovhannes J. Tcholakian'ın "L'eglise Armenienne Catholique En Turquie" kitabında Ara Güler Tarafından çekilen iç mekâna ait fotoğraflar ve kitapta yer alan 'kilisenin Betimlenmesi' başlığı altında yer alan 'Hayli Zengince Süslü' betimlemesinden yola çıkarak, tonoz ve kemer yüzeylerinde yer alan kalem işlerinin özgün oldukları düşünülmektedir.

1998 yılında basılan kitapta bulunan görsel, kilise bezemelerin son haliyle aynı olduğunu göstermektedir (Şekil 5.24).

Şekil 5. 24.Naos Tavan Kalem işleri, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 34)

La nef centrale, la colonnade et l'une des nefs latérales (photo Ara Güler)

Şekil 5. 25.Naos Kalem işleri, Foto. Ara Güler. (Tcholakian, 1998, sy. 35)

Orta nefte kalemişi bezeler barok üslupta naos da yer alan tavan örtüsü üzerinde görülür. Ortada bir çiçek motifi ve çiçeğe bağlı çerçeveler arasında uzayan S-C kıvrımlı yaprak dalları bulunur. Orta nefte beşik tonozun başlangıcında beyaz bir çerçeve içerisinde pembe zemin üzerine altın rengine boyanmış istiridye kabuğu motifi görülür, istiridye kabuğu motifi içerisinde ortada iki adet çiçek motifi yanlarında kengel yaprakları bulunur. Çiçek motiflerinin tam ortasında yapraklı bir motif yükselir. Tonozun orta alanın beyaz çerçeve içerisinde yan yana üç adet çiçek motifi bulunur. Yan yana gelmeyecek şekilde sıralanan bu çiçek motifleri iki adettir. Bir tanesi kengel yapraklı bir çiçek motifi iken diğeri papatya formunda bezenmiştir (Şekil. 5.26.).

Şekil 5. 26.Naos Tavan Kalem İşleri (2018)

Naos mekânından apsis bölümüne geçişi sağlayan kemer üzerinde üç adet Meryem Ana tasviri yer alır. Tasvirler baklava dilimli, beyaz çerçevelerle sınırlandırılmıştır. Baklava dilimleri içerisinde altın renkte madalyonlar içerisinde koyu zemin üzerinde Meryem Ana tasvirleri sıralanır. Güney madalyon içerisinde turkuaz renkte beyaz başörtüsü ile Meryem Ana, çıplak çocuk İsa figürünü kucaklamaktadır. Orta madalyon içerisinde lacivert kıyafeti, gözlerine kadar inen şeffaf başörtüsüyle Meryem Ana sağ eli havada bir şamdan, sol eli göğüs altında bir haç taşımaktadır. Kuzey yöndeki madalyondaki Meryem Ana tasviri sarı-kırmızı renkteki elbisesi, şeffaf başörtüsü, iki

yandan sarkan örgülü saçları ve sağ elinde yeşil bir şemsiye tutar. Kilisenin yapıldığı 1839 tarihinin günlük yaşam kıyafetleriyle resmedilmiştir. Baklava dilimlerinin oluşturduğu üçgen kısımlara dört baş meleğin tasvirleri yer alır (Şekil 5.27.).

Şekil 5. 27.Apsis kemeri kalem işleri (2018)

Apsis yarım kubbesinin tepe noktasının tam ortasında ışın demetleri içerisinde kanatları açık bir güvercin motifi yer alır. Bu motifin altında çerçeveler içerisinde birbirini tekrar eden yedi adet kengel yaprakları yer almaktadır. Bezemelerde tamamen beyaz renk kullanılmıştır, gölgelendirmeler yapılarak iki boyut etkisinden kurtarılmıştır (Şekil 5.28.)

Şekil 5. 28.Apsis yarım daire kalem işi bezemeleri (2018)

Yan neflerde beşik tonozu oluşturan kemer boşluklarında çiçek motifleri yer alır (Şekil 5.29.). Yan neflerin tonoz bitimlerinde duvar yüzeyinde altın rengine boyanmış sekiz kollu bir haç motifi madalyon içerisinde yer alır. Bunun etrafında ise kıvrık dallı çiçek motifleri ve yapraklar beyaz renkte bezenmiştir. Bu motif kuzey ve güney yan nef tonoz bitiminde birebir tekrarlanmıştır (Şekil 5.30.).

Şekil 5. 29.Yan Neflerde Beşik Tonozu Oluşturan Kemer Boşluklarında Çiçek Motifler

Şekil 5. 30.Kuzey Ve Güney Yan Nef Tonozu Oluşturan Kemer Boşluklarında Çiçek Motifleri

5.5 Sunak Alanları

Kilisenin doğusunda apsis içerisinde yer alan tabloda Aziz Krikor Lusavoriç yanında bir haç ve elinde bir asa resmedilmiştir (Şekil 5.31.).

Şekil 5. 31.Kilisenin Doğusunda Apsis İçerisinde Yer Alan Aziz Krikor Lusavoriç Tablosu

6. RESTORASYON

Surp Krikor Lusavoriç Ermeni Katolik Kilisesi, inşaatının tamamlandığı 1839 yılından beri kilise olarak kullanılmaktadır. Ortaköy'ün değişen sosyal yapısı sebebiyle yapının açıldığı dönemdeki yoğun kullanımı, günümüzde azalmıştır. Kilisenin açıldığı dönemde bir çok zenginin ve devlet dairelerinin hemen her kesiminde yüksek makamlara atanan önemli Ermeni Amira'ların yaşadığı Ortaköy, ziyaretçilerin azaldığını belirtmişlerdir. Günümüzde ise kilisenin yaklaşık otuz kişilik bir cemaati bulunmaktadır.

Restorasyon projesi oluşturulurken, yapının özgün karakterini devam ettirmesi ana kararını, yapı adası içerisinde bulunan müştemilat ve çan kulesi yapıları ile birlikte güçlendirmek hedeflenmiştir. Kiliseye ekonomik ve işlevsel olarak destek sağlayacak diğer yapılar ile birlikte tüm adanın gelişmesi, korunması ve geleceğe aktarılması amaçlanmıştır.

6.1 Yapının Onarımı için Önerilen Müdahaleler

Yapının hasar analizleri sonucunda elde edilen verilere karşılık uygun müdahale yöntemleri belirlenmiştir. Restorasyon projesi kapsamında önerilen tüm müdahalelerin ana hedefi yapının özgünlüğüne zarar vermeden onarım yapılmasıdır.

Kilise yapısı içerisindeki müdahaleler öncelikli olarak yapının strüktürel durumunu anlamayı ve mevcut haliyle yapıda görülmeyen kısımların analiz edilmesini hedeflemektedir. Yapılacak yüzey temizliği, yapı hakkında yeni bulguları ve hasarları ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Yapı içerisinde sıva problemlerinin görüldüğü alanlarda yapılması önerilen raspa çalışması, hem özgün bezemelere erişmek hem de farklı dönemlerde yapılan onarımların arkasındaki özgün duvar ve örtü sistemlerindeki strüktürel durumun kontrol edilmesini sağlayacaktır. Yapının zemini, beden duvarları ve üst örtüsünü oluşturan ahşap sistemin strüktürel durumunun ve tüm bozulmalarının

tespit edilmesi ve onarılmasının ardından önerilen diğer müdahalelerin yapılması anlamlı olacaktır.

6.2 Niteliksiz eklerden arındırma

Kaldırılması önerilen niteliksiz eklerin ilk grubunu +/- 0.00 kotunda yer alan zemin döşeme taşları ile Avludan Kilise yapısına girişte yer alan parke taşlarının kaldırılmasıdır, ikinci grubunu ise onarımı yapılacak kilise içerisindeki niteliksiz yapı elemanı ve malzeme ölçeğindeki ekler oluşturur. Yapının, tarihî, mimari ve yapısal durumu değerlendirilerek incelenmiştir.

Kilise yapısı içerisinde yer alan ve farklı kotlarda 3 adet merdiven bulunmaktadır. Merdivenlerden ilki galeri katlarına ulaşmak için kullanılmaktadır. İkincici Vaftiz odasından Amira Odasına Geçişte, Üçüncüsü ise muganniler soyunma odasından Amira odasına geçişte yer almaktadır. Farklı yükseklikteki basamak rıhtları ve alan içerisine sığmak amacıyla çeşitli formlarda oluşturulmuş basamakları ile kiliseye hizmet veren merdivenler konforsuz ve tehlikeli bir sirkülasyon hacmi yaratmaktadır (Şekil 6.1.). Tamamen ahşap malzemeden üretilen basamaklarda ve döşemelerde bozulmalar ve yer yer çökmeler meydana gelmiştir. Mevcut merdivenlerin korunarak sağlamlaştırılması, gerekli görülen yerlerde ahşap elemanların titizlikle sökülüp, yerine yeni ahşap elamanla değiştirilmesi önerilmektedir. Kilise yapısı içerisinde ahşap elemanların çok fazla yer almasından dolayı, koruyucu cila ve emprenye ile korunması önerilmektedir.

Şekil 6. 1.Merdiven Kütlesi İçerisinden Bir Görüntü (2018)

Narteks, naos ve bema bölümlerinde yer alan somaki sütunlar ve sütunların altında yer alan mermer kaidelerin işinin uzmanları tarafından temizlenmesi, gerekli görülen yerlerde müdahale edilip onarılması önerilmektedir. Yine bu bölümlerde bulunan tüm kalemişi bezemeler konunun uzmanları tarafından onarılmalıdır.

Naos bölümünün kuzey ve güney beden duvarlarında bulunan nef niş sunaklarının Tablo arkalarında yer alan duvar yüzeyinde, 1998 yılında çekilen fotoğraflardan kalem işleri olduğu görülmektedir (Şekil 6.2.).Güney cephe duvarında yer alan niş sunak tablo arkasında mavi renk boya görülmektedir (Şekil 6.3.). Bu Niş İçlerinde ciddi Bezemeler olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle araştırma raspası yapılıp, varsa

orijinal motif ya da resimler ortaya çıkarılmalıdır. Bu işlemlerin hepsi konunun uzmanları tarafından yapılmalıdır.

L'autel de la Présentation de la B.V.Marie

Şekil 6. 2.Kuzey Nef Niş Sunağı (Tcholakian, 1998, Sy. 131)

L'autel de Saint Grégoire l'Illuminateur

Şekil 6. 3.Kuzey Nef Niş Sunağı (Tcholakian, 1998, Sy. 131)

Tüm ahşap çatı elemanları kontrol edilmeli ve çürüyen/bozulan kısımları özgün ahşap malzeme ile yenilenmelidir (Şekil 6.4.).

Şekil 6. 4.Kilisenin Mevcut Çatı Elemanları

Çatı üst örtüsü olan masilya kiremit yerine, restitüsyon projesi doğrultusunda alaturka kiremit örtüyle kaplanması önerilmektedir.

Kilise Yapısı içerisindeki pencere boşlukları müdahaleye uğramış ve özgün karakterini koruyamamıştır. Pencerelerde pvc ve Alüminyum pencere dizisi kullanıldığı görülmüştür. Aynı zamanda cephe üzerinde pencere boşluklarında oturmalar yaratan, strüktürel problemler de gözlenmektedir. Tüm pencereler restütüsyon projesi doğrultusunda dikdörtgen formlu çift kanatlı ahşap pencere olarak yenilenmelidir (Şekil 6.5.).

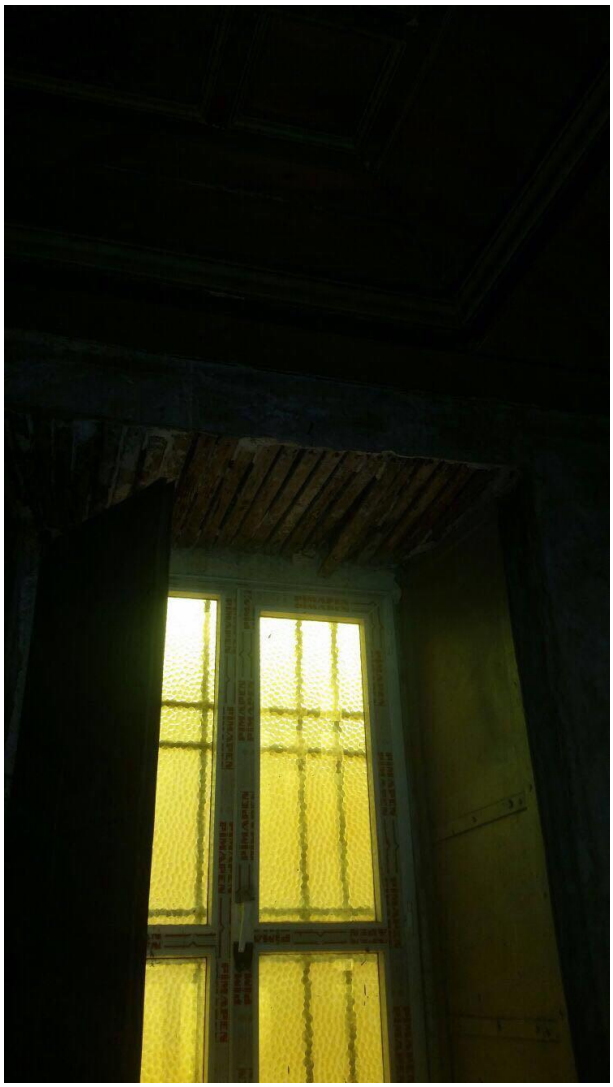

Şekil 6. 5.Kilisenin Mevcut Pencere Yapı Elemanları

Sunaklarda yer alan Tualler konun uzmanları tarafından temizlenip, onarılmalıdır.

Özgün kilise yapısını bozmamak adına mevcut ahşap döşemelerin korunarak bakımının yapılması önerilmektedir (Şekil 6.6.). Ancak Yapının geçirmiş olduğu depremler sonucu meydana gelen tavan çökmeleri strüktür bakımından ciddi boyutlardadır. Bu alanlarda binanın askıya alınarak ahşap çatı elemanlarının değiştirilmesi daha sonrasında aynı form ve boyutta tavan yeniden kaplanmalıdır (Şekil 6.7.).

Şekil 6. 6.Kilise Mevcut Ahşap Döşemelesi

Şekil 6. 7.Kilise Mevcut Tavan Kaplamaları

Kilisenin naos mekânını ortalayan ambon ve bu alanda yer alan ahşap günah çıkarma kabinleri konunun uzmanları tarafından onarılmalıdır. Ambon köşelerinde yer alan hayvan başlıkları özenle temizlenmelidir.

Meydana gelen Depremler sonrası naos bölümünde meydana gelen çökmeler sonrası değiştirildiği düşünülen zemin taşları, yapının özgün halini bozmuştur. Bu kaplamalar kaldırılarak, zeminini gözlemlenmeli ve strüktürel durumu değerlendirilmelidir. Sonradan eklenen döşeme taşları kaldırılarak, özgün döşeme malzemesi kullanılarak döşeme taşları yenilenmelidir.

Kilise yapısı içerisinde bulunan tüm ahşap elemanlarda araştırma raspası yapılarak özgün renklerinin bulunması önerilmektedir.

Kilise yapısı köşe taşları yüzeyinde bulunan sıva sökülmeli, köşe duvarları strüktürü kontrol edildikten sonra, restitüsyon projesi doğrultusunda özgün sıva görünümünde sıvanmalıdır.

Naosta yer alan alçı sütun başlıkları konunun uzmanları tarafından kontrol edilip temizlenip, gerekli sütunlarda sağlamlaştırma yapılıp, koruyucu tatbik edilmelidir.

Vaftiz odasında yer alan çeşmenin alçı profilleri konunun uzmanları tarafından temizlenmeli, çeşme bordürlerinde araştırma raspası yapılıp bezeme kontrolü yapılmadır.

6.3 Malzeme ve yüzey temizliği

Müştemilat yapısının dere boyu caddesine bakan cephe beden duvarlarında yüzey temizliği ve derz onarımı yapılmalıdır. Batı cephesinde yer alan müştemilat beden duvarlarındaki kapı boşlukları açılmalı, orijinal duvar örgü sistemi olan almaşık sistemde tekrardan örülmeli, cephe duvarlarında bütünlük sağlanmalıdır.

Ana altarın ahşap elemanlarında bozulmalar meydana gelmiştir. Kilisenin en değerli öğesi olan bu altarının onarımı özel uzmanlık gerektiren bir konuyu oluşturmaktadır. Tespit edilen sorunlar uzman konservatörler tarafından değerlendirilerek, altarın onarımı için uygun müdahale yöntemleri geliştirilmelidir.

Yapı içerisindeki ahşap elemanların düzenli bakımı yapılmamaktadır. Neme maruz kalan ahşap elemanlarda çürüme ve böceklenme gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Yapının batısında yer alan Galeri katı, koro katının döşemeleri ile yapının doğusunda yer alan muganniler odası, vaftiz odası ve Amira'lar odalarının ahşap döşemeleri ile tüm ahşap kapılar ilaçlanarak bakımdan geçirilmelidir.

Naos ve narteks kısmında yer alan bütün bezemelerde, mermer kaide ve kaide üstü somaki sütun yüzeylerinde yoğun bir kirlenme görülmektedir. Bu yüzeylerle ilgili bütün uygulamalar işinin uzmanı ekipler tarafından yapılmalıdır.

Zaman içerisinde meydana gelen depremler sonrasında Naos ve bema üzerindeki tonoz örtüsü boyunca düzenli aralıklarla gözlenen sıva çatlakları için bölgesel onarımlar yapılmalıdır. Ancak çatının su alma probleminin ahşap sistemde yol açtığı hasarların tespiti ve gerekiyorsa strüktürel önlemler almak için ilk adımı raspa çalışması oluşturmaktadır.

6.4 Sağlamlaştırma

Naos'un kuzey cephesiye galeri katının buluştuğu beden duvarında strüktürel çatlak gözlenmemektedir. ancak yapı üzerindeki bulgular, sıva ve kaplamalar altında görülmeyen bazı hasarların varlığından endişe ettirmektedir.

Muganiler soyunma odası altında yer alan su kuyusunun kiliseyle ilişkisi araştırılmalıdır. Yapının temelleriyle su kaynağının ilişkisi mutlaka tespit edilmeli ve verilere uygun müdahale yöntemleri belirlenmelidir.

Strüktürel sorunları tespit etmek için diğer müdahale yöntemi ise yüzey temizliği yapılmasıdır. Yapı içerisinde yapılacak raspa çalışması, çeşitli dönem bezemelerine ulaşmanın yanı sıra, yapının strüktürel durumunu anlamaya yardımcı olacaktır. Beden duvarları ve örtü sistemlerindeki strüktürel durumu net teşhis etmek, çatıdan kaynaklanan su ve nem probleminin sebep olduğu malzeme bozulmalarını gözlemlemek için yüzey temizliği yapılmalıdır. Bu uygulamanın ardından gözlemlenebilecek çatlaklar için, uygun sağlamlaştırma yöntemleri tartışılmalıdır.

6.5 Bütünleme

Avluya bakan cephelerinde yağmur suyu borularını zemine indirmek için bazı durumlarda kasten silme hattı kesintiye uğratılmıştır. Bu kısımlarda özgün malzemeyle uyumlu bütünleme yapılmalıdır.

Yapının, duvar, döşeme, kapı, merdiven gibi yapı elemanlarının ya da dekoratif süsleme elemanlarının eksik kısımlarının bütünlenmesinde, özgün detay malzeme yapım tekniklerine uygunluk yapılacak müdahalenin temel prensibi olmalıdır.

6.6 Yeniden yapım

2015 yılında basit onarım izniyle yapılan çatı örtüsü ve su yalıtımı uygulaması gözden geçirilerek doğru uygulandığından emin olunmalıdır. Tavanlarda gözlenen sıva çatlağı, bezemelerde oluşan rutubetlenme, çatı içerisindeki ahşap sistemi geçerek iç

mekân yüzeyine ulaşan su ve nem nedeniyle oluşmuştur. Yüzeyde görülen hasarların daha fazlasının çatı sistemi içerisinde oluştuğu tahmin edilmektedir. Çatı örtüsünün tüm elemanlarıyla detaylıca kontrolü sağlanmalı, gerekli görülen sağlamlaştırma ve temizleme müdahaleleri yapılmalıdır. Ancak en önemlisi, tekrarlayan hasarların önüne geçmek amacıyla nem ve bozulmaların kaynağı olan yağmur suyu drenaj sistemi uygulaması yapılmalıdır.

Yapının diğer önemli problemi olan suyun avludan tahliye edilmesi sorunu ile ilgili çeşitli araştırmalar yapılarak uygun çözümler üretilmelidir. Şehir kanalizasyon hattının yerinin tespit edilmesi ve kapasitesinin öğrenilmesi gereklidir. Uygun noktalardan suların toplanarak şehir hattına iletilmesi, drenaj için çözüm oluşturacaktır.

6.7 Çağdaş donanım ve ekler

Avlu zeminindeki özgün olmayan kayrak taş kaplamanın tutulması kararı alınmıştır.

7. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Yüzyıllardır farklı kültürler ve dinlerden toplumların bir arada yaşadığı İstanbul'da, en eski topluluklardan biri de Ermenilerdir ve Günümüzde İstanbul'daki en kalabalık azınlık cemaatini oluşturmaktadır. Beşiktaş semti ise Rum ve Ermeni azınlıkların yaşadığı İstanbul semtlerden biridir. Azınlıklar yaşadıkları semtlerde kültürlerini yansıtan birçok ürün ortaya koymuşlardır.

Bu tez kapsamında öncelikle Ermenilere ait olan kiliseler sınıflandırılmış ve genel özellikleriyle anlaşılmaya çalışılmıştır. İstanbul'daki Ermeni Kiliseleri, Anadoludaki Ermeni kiliselerinden farklı bir gelişim göstermişlerdir. Bir kaç istisna dışında bazilikal T planlı olarak inşa edilmiş; tonoz üzerine beşik çatıyla örtülmüşlerdir. İstanbul'un iki yakasında da Ermeni Kiliseleri, daha çok kıyı bölgelerinde bulunmaktadır. Bu bağlamda tez kapsamındaki mimari çalışmaların yanı sıra cemaatin sosyal yapısının anlaşılması yönünde de katkı sağlanmıştır.

İstanbul'daki Ermeni Katolik kiliselerinin genel özellikleri anlatılmış, fotoğraflar ile görsel olarak algılanması sağlanmıştır. Ermeni Katolik kiliseleri arasında tez konusu olarak seçilen Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Ermeni Katolik Kilisesi'nin ve bulunduğu Ortaköy bölgesinin tarihçesi anlatılmış, haritalar ve fotoğraflar eklenerek, yapının ve bulunduğu bölgenin özelliklerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlanmıştır.

Çalışmaya konu olan Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Ermeni Katolik Kilisesi, İstanbul'un Beşiktaş ilçesine bağlı Ortaköy semtinde yer almaktadır. Ortaköy geçmiş yüzyıllarda sahip olduğu kültür varlıklarının pek azını günümüze taşıyabilmiştir. Surp Krikor Lusavoriç Ermeni Katolik Kilise yapısının korunmasını gerektiren pek çok neden vardır. Ortaköy Surp Krikor Kilisesi, İstanbul'da bulunan en önemli Ermeni Katolik kiliselerinden biridir. İstanbul Ermeni Katolik toplumunun ikinci kilisesi olarak inşa edilen kilise, Dini işlevini günümüze dek sürdürmüş , özgün mimari özelliklerini büyük ölçüde korumuştur. Yapının, günümüzde kullanılmayan bir yapım

tekniği ile üretilmesinin getirdiği tarihsel değer bunların başındadır. Mimarisi Roma bazilikalarını andıran kilisede dört küçük sunak ve üst üste yapılmış iki balkon vardır. 1850'lerde vazgeçilmiş, sonra inşa edilen kiliselere balkon yapılmamıştır. Belirtilen bu nedenlerden dolayı korunması gerekli Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Ermeni Katolik Kilisesi yapısının koruma sürecinde, kendi varlığı garanti altına alınacaktır. Yaratacağı olumlu etki sayesinde de bölgenin korunmasında önemli bir adım olacaktır. Yapı, bugün yüksek yoğunluktaki Ortaköy yerleşimi için, bahçesindeki tescilli ağaçları ile birlikte önemli bir yeşil alandır. Yeni işlev kazandırılması ile bölgede yeni bir kültür merkez olacaktır.

Restitüsyon projesi hazırlamadaki amaç yapının özgün durumunu ortaya çıkarmaktır. Yapı hakkında daha önce detaylı bir çalışma olmadığından ve arşivlerde de çok adı geçmemesinden dolayı restitüsyon aşamasında kaynak sorunları yaşanmıştır. Restitüsyonda, yapının kendisinden gelen bilgiler, yazılı çizili kaynaklar, orada yaşanlardan elde edilen bilgilerden ve karşılaştırmalı çalışmalardan yararlanılmıştır. Ayrıca Proje hazırlanırken, benzer özellikteki 19. yüzyıl kilise yapıları incelenmiş ve kaynak araştırması yapılmıştır. Özgün hali eski fotoğraf ve belgeler doğrultusunda hazırlanan Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Kilise yapısı restitüsyon projesi ile belgelenmiştir. Yapının günümüzdeki durumu, yapılan restitüsyon çalışması ve güncel kullanıcı ihtiyaçlarının da değerlendirilmesiyle restorasyon projesi hazırlanmıştır. Restorasyon projesinde yapılacak müdahaleler tanımlanmış, yapının özgün halini korumaya yönelik uygun müdahaleler ve malzeme kullanımı önerilmiştir.

Yapıda kullanıcı müdahaleleri ve zaman içinde meydana gelen bozulmalar görülse de, kilise oldukça iyi durumdadır. Kilisenin bir cemaati vardır ve özgün işlevini sürdürmektedir.

Bu çalışma ile 19. yy neoklasik üsluptaki bu kültür varlığının belgelemesi yapılmış; yapının korunarak gelecek nesillere aktarılması için katkı sağlanması amaçlanmıştır.

İstanbul'un nadide ilçelerinden Beşiktaş / Ortaköy merkezinde, yer alan Kilise, yerli ve yabancı turistlerin gezdiği, kentin toplumsal yaşantısının yoğun olarak geçtiği bir bölgededir. Bu bölgede bulunan diğer yapılara nazaran boyutu ve bulunduğu konum dolayısıyla göz önünde olan bir yapıdır. Tarihi, turistik, kültürel ve mimari potansiyele sahip olan Ortaköy Surp Krikor Ermeni Katolik Kilisesi'nin korunması gerekmektedir. Bu amaçla bir koruma önerisi geliştirilmiştir. Bu öneride amaç: yapının mevcut durumunun sağlamlaştırılması, izlerinin ortaya çıkartılması, yapının tanıtılmasıdır. Bu amaca yönelik Ortaköy Surp Krikor Ermeni Katolik Kilisesi ve yakın çevresine yönelik koruma uygulama kararları önerilmiştir. Yapının çok fazla oranda yenilenmesi yapının korunması gerekli niteliklerini kaybetmesine neden olmaktadır. Yapılacak onarımlarda halkın korumaya katılımını sağlamak çok önemlidir.

Yapının kullanıcıları ve çevre halkı tarafından sahiplenilmesi; yapının tahrip edilmesini engelleyecek ve yapının korunarak uzun süre yaşamasını sağlayacaktır. Korumanın sürekli olması için de yapının bulundurduğu potansiyeller dikkate alınarak yeniden işlevlendirilmesi gerekmektedir.

Bugün içerisinde çok fazla sosyal aktivite olmamasına karşın özellikle yabancı turistlerin dikkatini çekmektedir. Fakat şunu da belirtmek gerekir ki yapının şehrin turist çeken tarihi yerleşim bölgesinden uzakta konumlanmış olması, şehre gelen turistlerin bu yapıyı ziyaret etmesini zorlaştırmaktadır. Yapı kilise işlevini devam ettirirken, farklı işlevler ile yapıya daha fazla ziyaret edilen ve yapının korunması ve ihtiyaçlarını karşılayabilmesi sağlanabilir.

Tek mekân özelliği taşıyan Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Ermeni Katolik Kilisesi, mevcut plan şeması açısından değerlendirildiğinde herhangi bir değişikliğe uğramadığı gözlenmiştir. Böylece mekân işleve göre değil, işlev mekâna göre şekillendirilebilinir. Bu durum yapının çok amaçlı kullanımını sağlamaktadır. Bu nedenle Kilise'nin günümüz için önerilen işleverine aşağıda değinilmiştir.

Müze Kullanımı ; Müze kullanımı düşünüldüğünde, mekânsal program kurgusunun, gerekli donatıların ve yapılan eylem ve kullanıcı hareket alanının, bu işleve göre düşünülmesi gerekmektedir. Teknik anlamda göz önünde bulundurulması gereken en önemli noktalardan birinin, yapının mevcut durumunun korunması olduğu daha önce belirtilmiştir. Bu yapının sahip olduğu kimliğin yok olmaması için önemli bir veridir. Böylece kilise, kilise müze de müze olarak kullanıcı tarafından algılanmaktadır.

Sergi Kullanımı ; Yapının sergi kullanımı düşünüldüğünde, plan şemasında bu işleve uygun olarak bir yerleşim planı düşünülmelidir. Müze kullanımında olduğu gibi bu kullanımda da yapının orijinal kullanım şeması korunmalıdır. Sergi resimleri için yan neflerde farklı dokularda mekan ile uyumlu ahşap teşhir panelleri kullanılabilir. Böylelikle yapı kilise işlevini devam ettirirken, diğer taraftan modern sanat sergilerine de ev sahipliği yapabilir. Resimleri aydınlatmak için modern aydınlatma elemanlarından yararlanılarak, eski yapıda geçmişin izlerini görürken, bir yandan günümüz teknolojisiyle yaratılan atmosfer ile kullanıcılar ve yapı arasında kuvvetli bir bağ oluşturulabilir.

Konser Salonu Kullanımı ; Konumu itibarıyla avantajlı bir bölgede bulunan yapı klasik müzik konserlerinin verildiği bir salon olarak kullanılması düşünülebilir. Akşam saatlerinde verilen konser dışında yapı, ziyaretçi kabul etmeye devam edebilir. Yeni işleviyle birlikte mekân, herhangi bir bölünmeye gerek duymayacaktır. Bu yapıda da ilk olarak önerilen müze kullanımında olduğu gibi işlevin, mekâna göre şekillendirilebileceği açıktır. Yeni işlevin mekân gereksinimlerine bakıldığında, kilisenin bema bölümü sanatçılar ve orkestra için düşünülebilir. Naos bölümü ise izleyiciler için düzenlenebilir. Kilisenin giriş bölümü olan narteks kısmının sağ tarafında yer alan amira odası ise bilet ve CD satış alanı olarak planlanabilir. Konser işlevi için gereken ses sistemi, yapıya zarar vermeyecek şekilde planlanarak iç mekânda bellilen bölgelere yerleştirilebilir.

Kültür ve Sanat Merkezi Kullanımı ; Yapı kilise işlevi dışında sanat gösterilerinin yapıldığı bir sanat merkezi olarak da kullanılabilir. Sanatçıların performanslarını sergiledikleri bir mekâna dönüştürülebilir.

Avlunun çevresinde kilise dışında bulunan mekânlar, cafe, sergi salonu ve idari bölüm olarak kullanılabilir.

Kilisenin orijinal mekân düzeninin yeni işlev ile herhangi bir değişikliğe uğratılmadan çok amaçlı olarak tanımlanan mekânlar olarak konser, konferans, tiyatro ve film gösterimi gibi aktiviteler gerçekleştirilebilir. Kilise fonksiyonu için kullanılan ahşap sıralar izleyicinin kullanılması için kullanılabilir. Mekânın sağ, sol ve orta nefleri izleyicilere ayrılarak, bema bölümü sahne olarak tasarlanabilir. Yapıya düşünülen işlev ile mevcut mekânın plan şemasına bakıldığında, yeni işlev için mekânın herhangi bir müdahaleye gerek duyulmadan tasarlanması mümkün görülmektedir.Eski yapının içinde gerçekleşen modern sanatsal aktivite ile yapı ziyaretçilerine hem geçmişi hem de günümüzü yaşatması düşünülmelidir.

8. KAYNAKÇA

Adıbelli, R., (2007). Xıx. Asırda Ermeni Cemaatinde Görülen Dinî Farklılaşma Süreci ve Kayseri'deki Yansımaları, Hoşgörü Toplumunda Ermeniler / Cilt 1v, Erciyes Üniversitesi I. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Sempozyumu, Erciyes Üniversitesi Yayını-153, Isbn: Takım No: 978-9944-976-10-7 Kitap No: 978-9944-976-14-5, Orka Matbaacılık, Kayseri.

Ahunbay, Z., ''Tarihi Çevre Koruma Ve Restorasyon'', Yapı Endüstri Merkezi Yayınları, İstanbul, S. 1013.

Akbayar, N., (1998). Dünden Bugüne Beşiktaş Kitabı, Tarih Vakfı/Beşiktaş Belediyesi Yayınları, S.320.

Alman Mavileri C14/1

Barutçu, B., (2012). Samatya Anarad Hığutyun Ermeni Katolik Kilisesi Restorasyon Projesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Restorasyon Programı, Yüksek Lisans Tezi, Tez Danışmanı: Prof. Dr. Zeynep Ahunbay, İstanbul.

Batar, T., (2007). İstanbul Ermeni Kiliseleri Üzerine Bir Araştırma ve Narlıkapı Surp Hovhannes Ermeni Kilisesi (Eski Narlıkapı Ermeni Hastanesi), Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı Rölöve-Restorasyon Programı Yüksek Lisans Tezi Tez Danışmanı : Prof. Dr. Nevzat İlhan İstanbul.

Bedros, B., (2015). Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Kilisesi'nin Anı Yazıtları, (Boğos Bedros Tarafından Yazılan Kitap Ermenicedir ve Tek Baskısı Bulunur.) İstanbul.

Bornovalı,S., (2016) Beyoğlu'nda Az Tanınan Bir Vakıf Yapısı Surp Yerrortutyun Katolik Kilisesi, Restorasyon Yıllığı Dergisi Sayı:12, İstanbul, 2016, S. 46.

Büyük Larousse Sözlük Ve Ansiklopedisi 23. Cilt, Librairie Larousse, Interpress Basın ve Yayıncılık A.Ş. 1986, S.1258

Çev. Robert W. Thomson, (1980). Agatengelos'tan Nakleden Mones Khorenats'i, History Of The Arınenians, Cambridge, Hardvard University,

Dedeoğlu, E., F., (2012).Tarihi Değer Taşıyan Kiliselerde Yeniden İşlevlendirme Sürecinin ve İç Mekân Çözümlerinin İrdelenmesi: Sivrihisar Ermeni Kilisesi Örneği,

Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İç Mimarlık Ve Çevre Tasarımı Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Tez Danışmanı : Kenan Başoğlu, Ankara.

Editor: Yılmaz, A., (2012). 2012 Beyannamesi, İstanbul Ermeni Vakıflarının El Konan Mülkleri, Hrant Dink Vakfı Yayınları, Mas Matbaacılık A.Ş. , Birinci Baskı, Isbn 978-605-86570-0-7, İstanbul.

Feigl, E., (2001). Ermeni Milli Kilisesinin Zaferi ve Trajedisi, Ermeni Araştırmaları C.I, Sayı 2, Ankara.

Garabedyan, B., Z., (1907). Ermenice'den Türkçe'ye Mükemmel Lügat, Konstantinopolis.

Hasol, Doğan, ''Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü'' Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları, YEM Yayın-2, Haziran, 2002, Sf:336.

Hasol, Doğan, ''Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü'' Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları, YEM Yayın-2, Haziran, 2002, Sf:82.

Haykakan Sovetekan Hanragitaran, (1977). "Grigor Lusavoriç", C. 3, Yerevan.

Http://Www.İstanbulermenivakiflari.Org/Tr/İstanbul-Ermeni-Vakiflari/Vakif-Listesi/Karakoy-Surp-Pirgic-Ermeni-Katolik-Kilisesi-Vakfi/49

Http://Www.İstanbulium.Net (1927).Ortaköy Pervitich Haritası, İstanbul.

Https://Tr.Wikipedia.Org/Wiki/Katakomb

İskefiyeli, Z., (2007). Ermeni Kimliğinin Oluşumunda Din Faktörü: Hıristiyanlık, Kilise ve Misyonerler, Akademik İncelemeler Cilt:2 Sayı:1.

Karaca, B., (2001). Ermeni Edebiyatı Seçkisi, I. Basım Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara

Karaca, Zafer, ''İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri'' Yapı Kredi Yayınları-556, Sanat-7, İstanbul, Ağustos, 2006. S.322

Karaca, Zafer, ''İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri'' Yapı Kredi Yayınları-2790, Tarih-148, İstanbul, Kasım, 2008.S.599).

Karaca, Zafer, ''İstanbul'da Tanzimat Öncesi Rum Ortodoks Kiliseleri'' Yapı Kredi Yayınları-556, Sanat-7, İstanbul, Ağustos, 2006. S. 601

Keser, E., Ve Kaya, A., (2016).Geçmiş ve Şimdi Arasında: Harput'taki Meryem Ana Kilisesi'nin Kültürel Ve Fiziksel Biyografisi, Sanat Tarihi Dergisi, Std, Xxv / 2, Araştırma, 193-212.

Khuçaduryan, P., K., (2001). Surp Krikor Lusavoriç, Varol Mat, Çev. Yervant Gobelyan.

Küçük, A., (1996) Gregoryen Ermeni Kilisesinin Oluşması Ve Konsil Karaları Karşısındaki Tutumu, A.Ü.İ.F.D., C. XXXV, Ankara.

Küçük, A., (1997). Ermeni Kilisesi Ve Türkler, I. Baskı Ocak Yayınları, Ankara.

Mgr. Hovhannes J. Tcholakian, (1998). "L'eglise Armenıenne Catholıque En Turquıe", İstanbul.

Rahip Gomidas Çrkıyan, (1941) . Ortaköy Surp Krikor Lusavoriç Kilisesinin Kısa Bir Tarihçesi (Erm), F. Caryan Basımevi, İstanbul.

Reis, A., S., R., (2012). Mardin Kentinin Korunması Kapsamında 'Surp Kevork Ermeni Kilisesi' Restorasyon Önerisi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Restorasyon Programı, Yüksek Lisans Tezi, Tez Danışmanı: Prof. Dr. Zeynep Ahunbay, İstanbul.

Seyfeli, C., (2007). Ecmiatzin Kat'oğikosluğu'nun Ermeni Kilisesi'ndeki Yeri, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri (Dinler Tarihi) Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Tez Danışmanı Prof. Dr. Ahmet Hikmet Eroğlu, Ankara.

Sönmez, E., (2014). ''Büyükdere Aya Paraskevi Kilisesi Koruma Projesi'', İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı Restorasyon Yüksek Lisans Programı, Tez Danışmanı Doç. Dr. Deniz Mazlum

Sözen, M. Ve Tanyeli, U. (1994). Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İstanbul. 1994, S.171.

Tuğlacı, P., (1991) İstanbul Ermeni Kiliseleri, İstanbul.

Uras, E., (1987).Tarihte Ermeniler ve Ermeni Meselesi, 2. Baskı Belge Yayınları, İstanbul.

10. EKLER

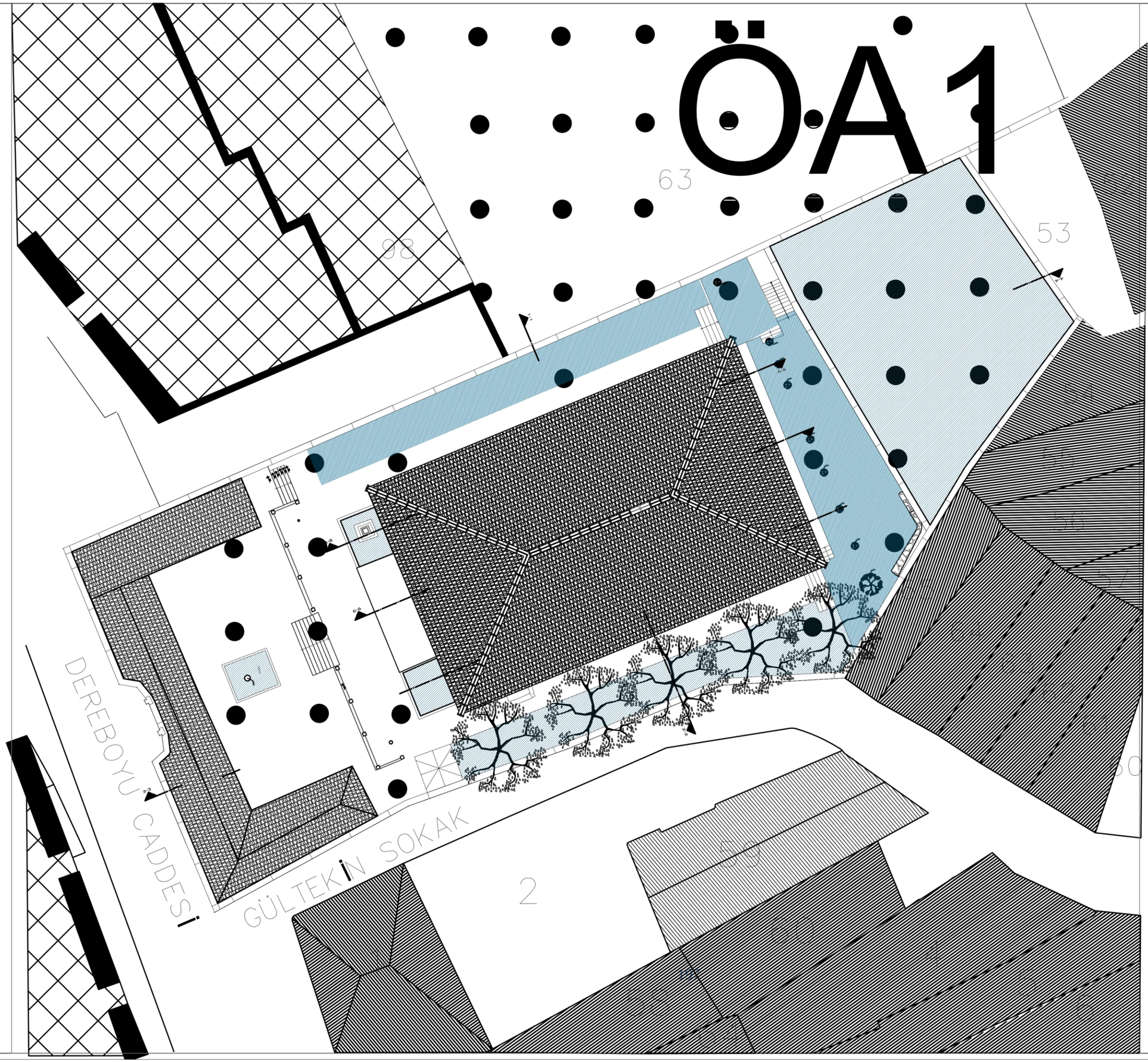

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
KOMŞU PARSEL ÇATILARI
TOPRAK ALAN/BAHÇE

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 1	PAFTA ADI: VAZİYET PLANI

ŞEKİL C.1

HAZİRAN 2018

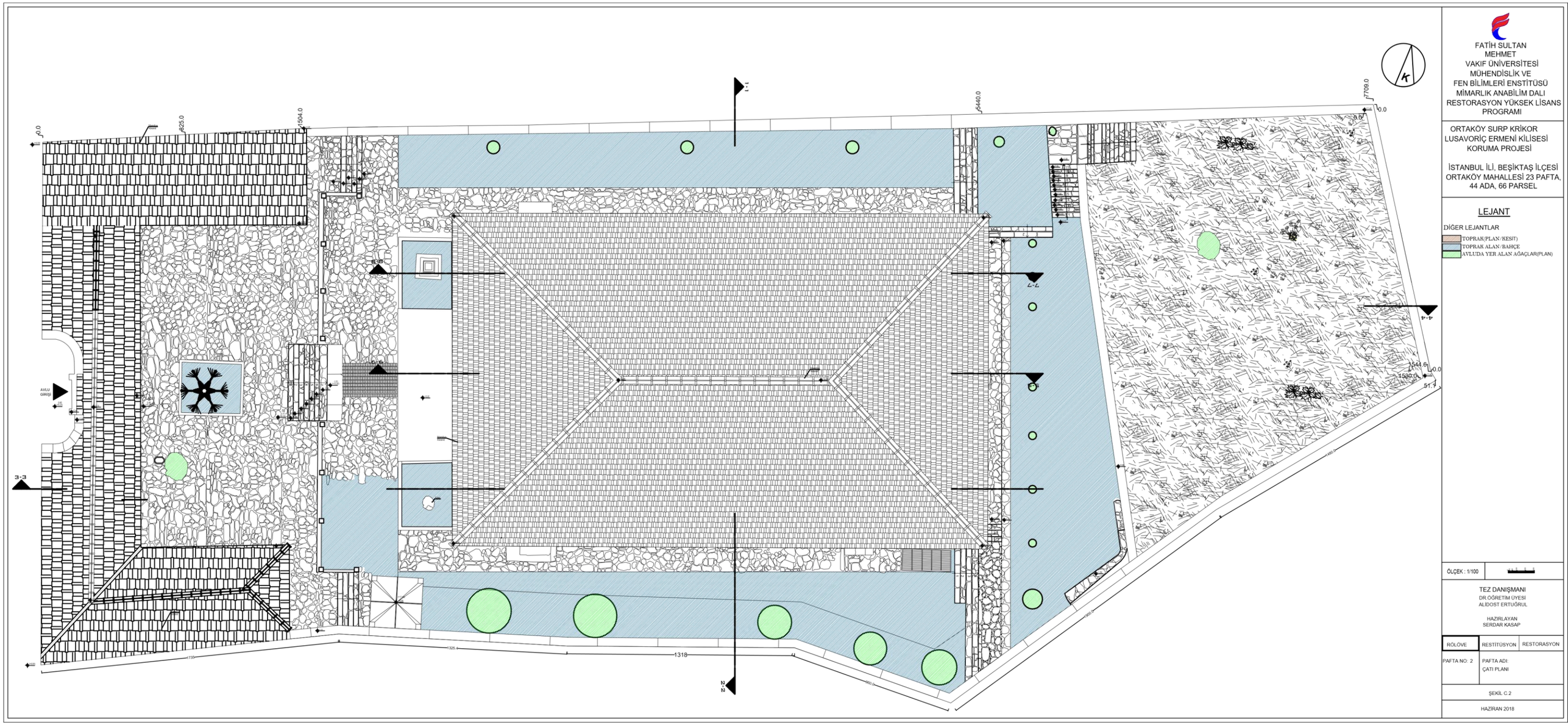
FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL
LEJANT
DİĞER LEJANTLAR
TOPRAK(PLAN/KESİT)
TOPRAK ALAN/BAHÇE
AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 2
PAFTA ADI:
ÇATI PLANI
ŞEKİL C.2
HAZİRAN 2018
1318
1325
1735
1960
1900
1480
1530.0
1544.6
51.1
0.0
825.0
1504.0
5440.0
7709.0
AVLU GİRİŞİ
3-3
2-2
1-1
4-4
7-7
6-6
5-5
8-8

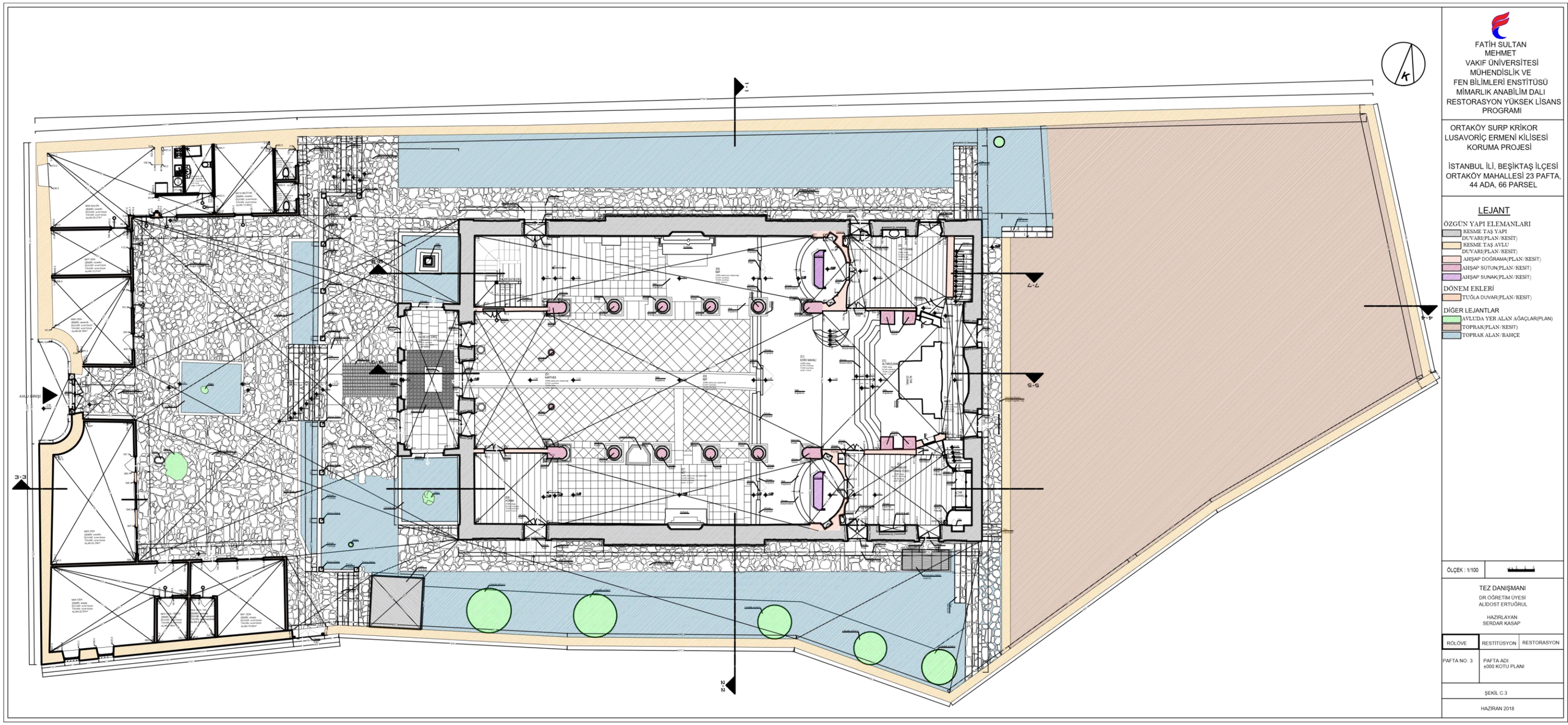
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
LEJANT
ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
KESME TAŞ AYLU DUVARI(PLAN/KESİT)
AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)
AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
DÖNEM EKLERİ
TUĞLA DUVAR(PLAN/KESİT)
DİĞER LEJANTLAR
AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
TOPRAK(PLAN/KESİT)
TOPRAK ALAN/BAHÇE
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 3
PAFTA ADI: ±000 KOTU PLANI
ŞEKİL C.3
HAZİRAN 2018
3-3
4-4
AVLU GİRİŞİ
N

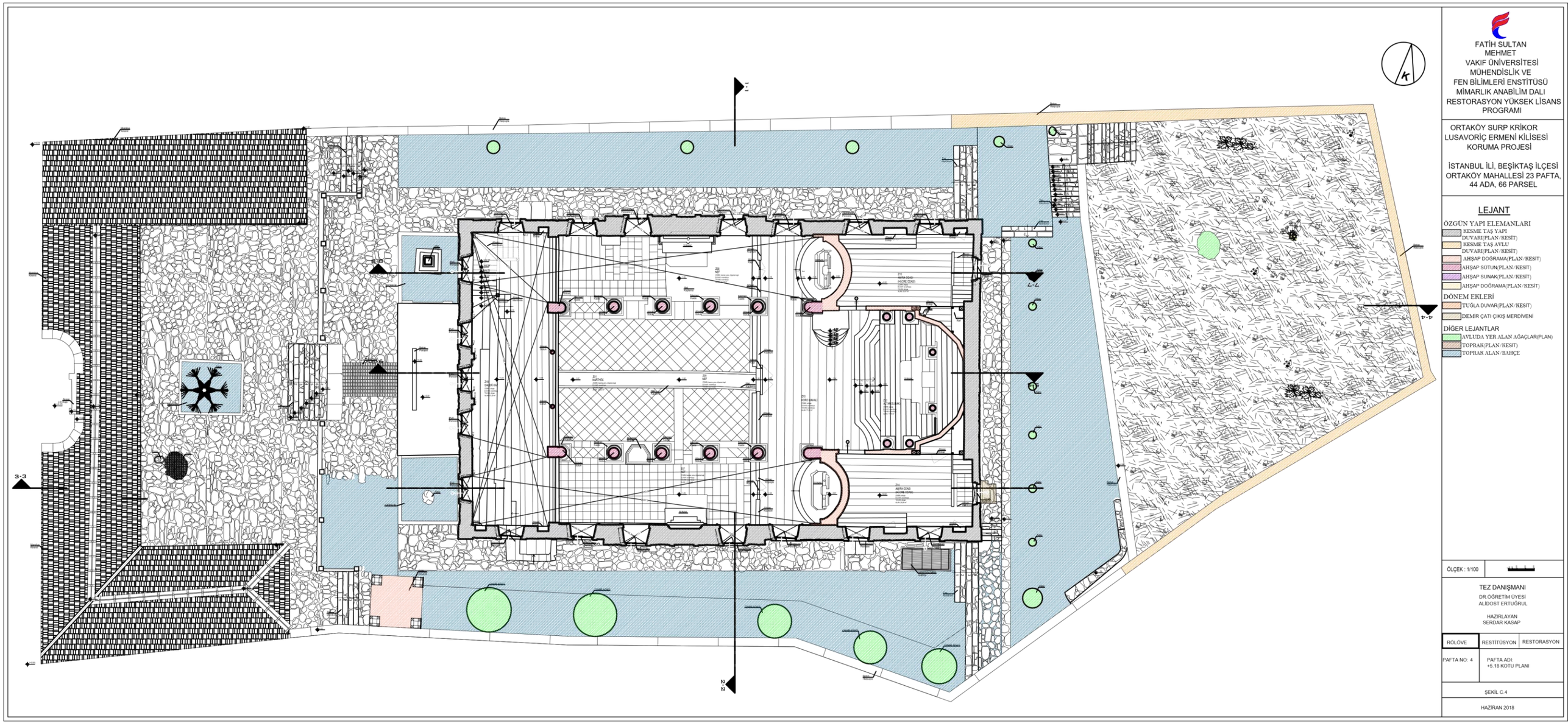
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
LEJANT
ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)
AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
DÖNEM EKLERİ
TUĞLA DUVAR(PLAN/KESİT)
DEMİR ÇATI ÇIKIŞ MERDİVENİ
DİĞER LEJANTLAR
AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
TOPRAK(PLAN/KESİT)
TOPRAK ALAN/BAHÇE
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 4
PAFTA ADI: +5.18 KOTU PLANI
ŞEKİL C.4
HAZİRAN 2018
3-3
4-4
N

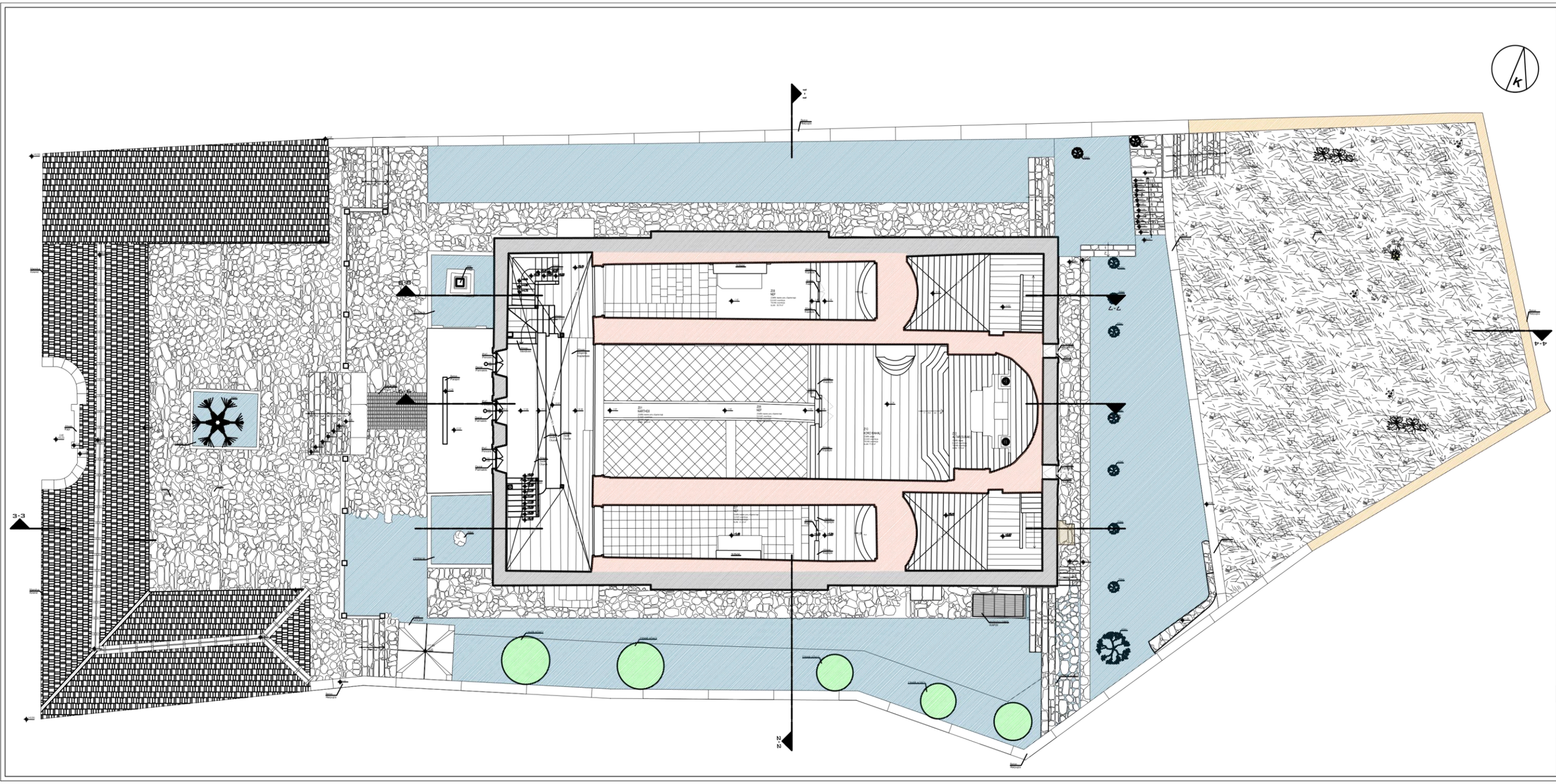

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)

DÖNEM EKLERİ
- DEMİR ÇATI ÇIKIŞ MERDİVENİ

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK ALAN/BAHÇE

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 5

PAFTA ADI:
+9.05 KOTU PLANI

ŞEKİL C.5

HAZİRAN 2018

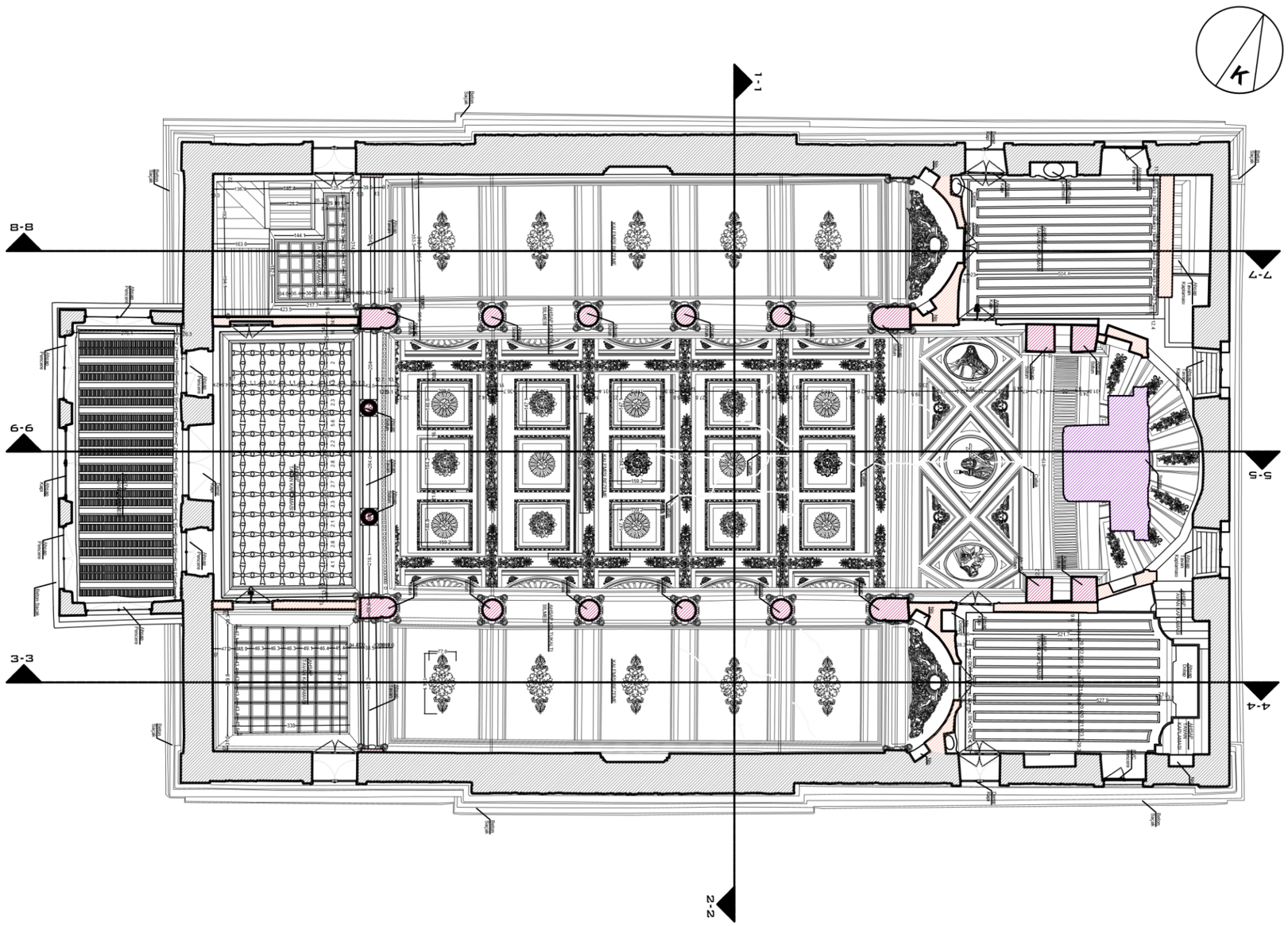

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 6

PAFTA ADI:
000 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.6

HAZİRAN 2018

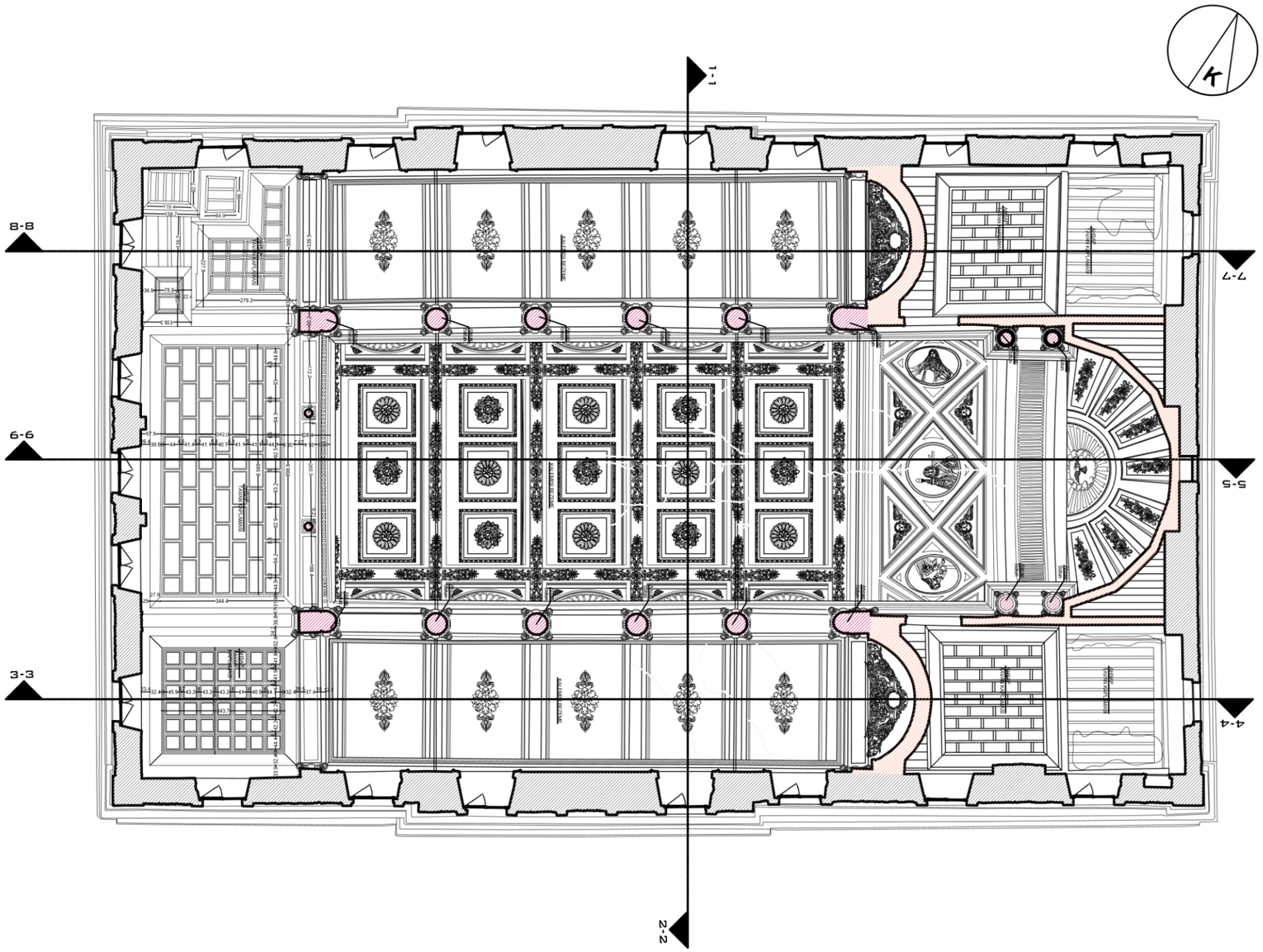

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 7

PAFTA ADI:
+5.18 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.7

HAZİRAN 2018

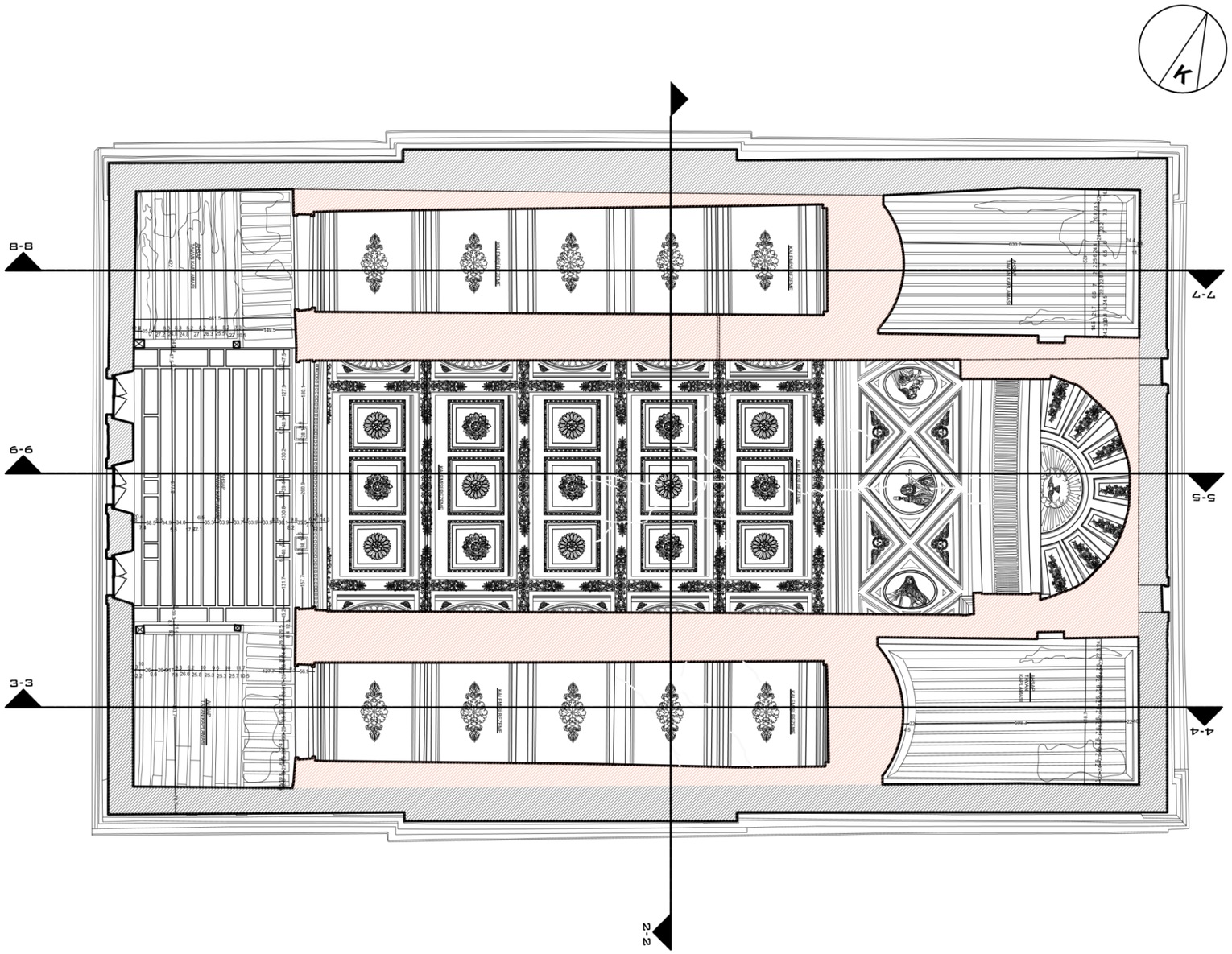

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
KESME TAŞ YAPI
DUVARI(PLAN/KESİT)
AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 8

PAFTA ADI:
+9.05 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.8

HAZİRAN 2018

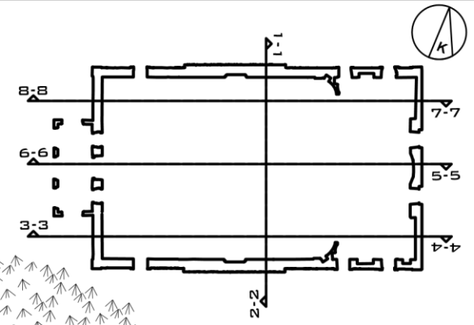

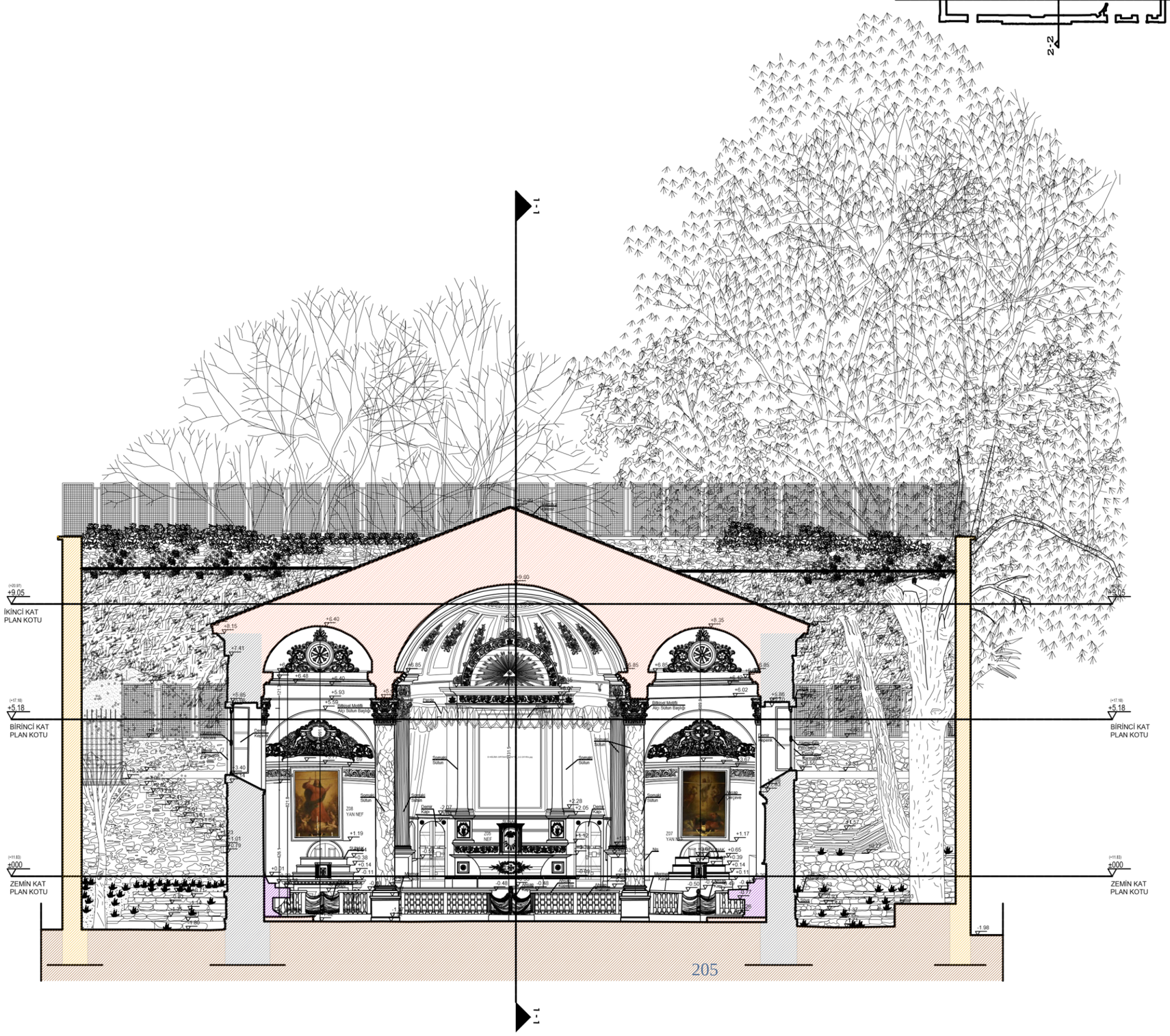

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 9	PAFTA ADI: 1-1 KESİTİ

ŞEKİL C.9

HAZİRAN 2018

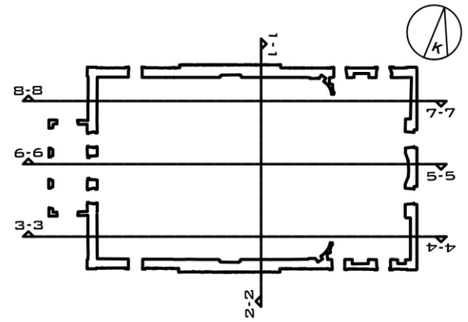

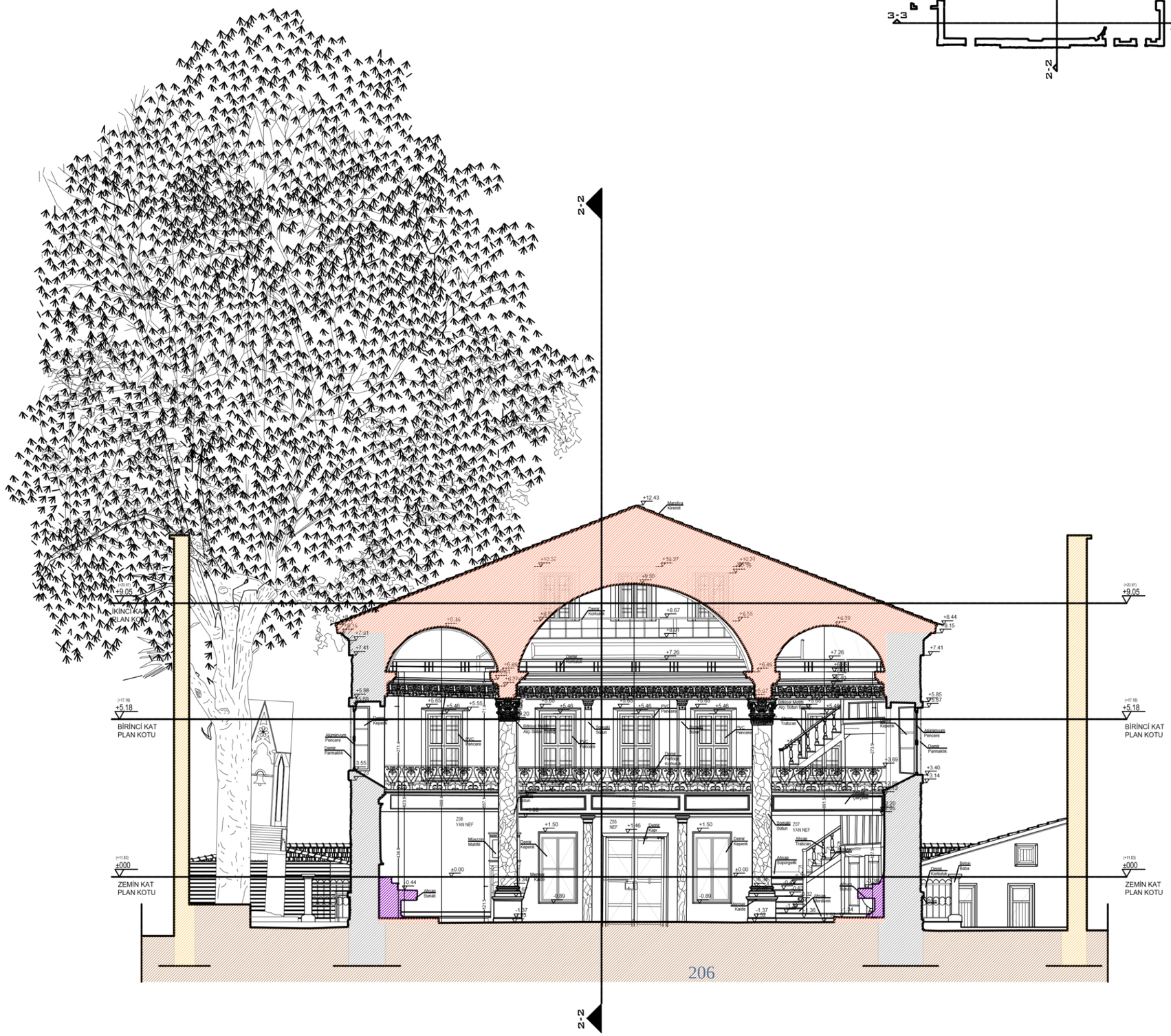

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 10

PAFTA ADI:
2-2 KESİTİ

ŞEKİL C10

HAZİRAN 2018

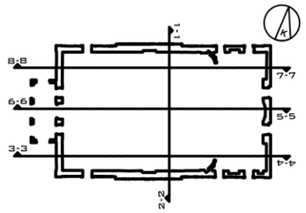

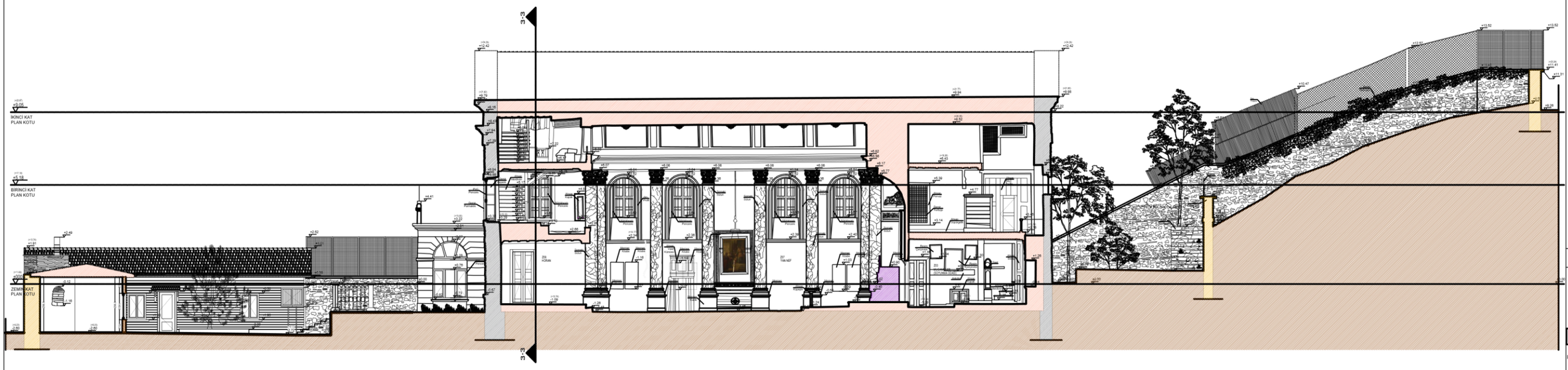

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DÖNEM EKLERİ
- TUĞLA DUVAR(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 11

PAFTA ADI:
3-3 KESİTİ

ŞEKİL C.11

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)

DÖNEM EKLERİ
- TUĞLA DUVAR(PLAN/KESİT)

MUHDES EKLER

DİĞER LEJANTLAR

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 12

PAFTA ADI:
4-4 KESİTİ

ŞEKİL C.12

HAZİRAN 2018

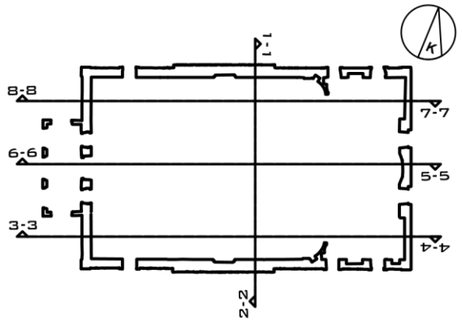

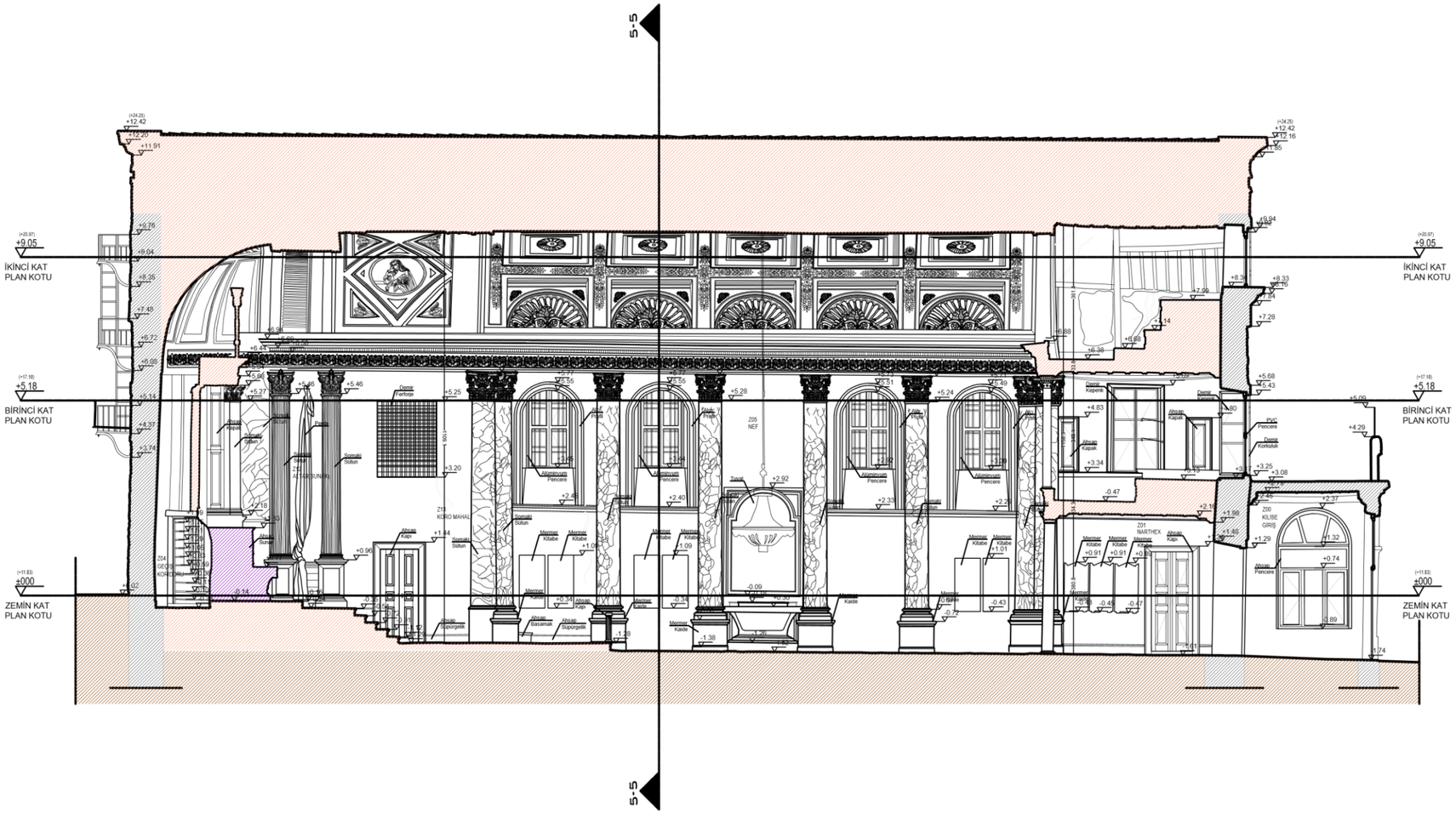

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 13

PAFTA ADI:
5-5 KESİTİ

ŞEKİL C.13

HAZİRAN 2018

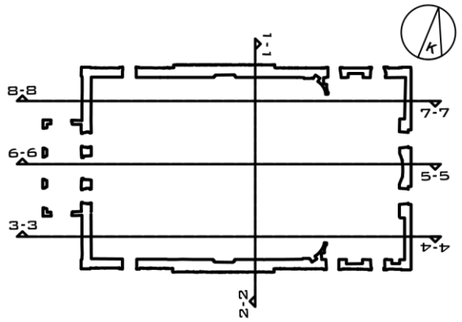

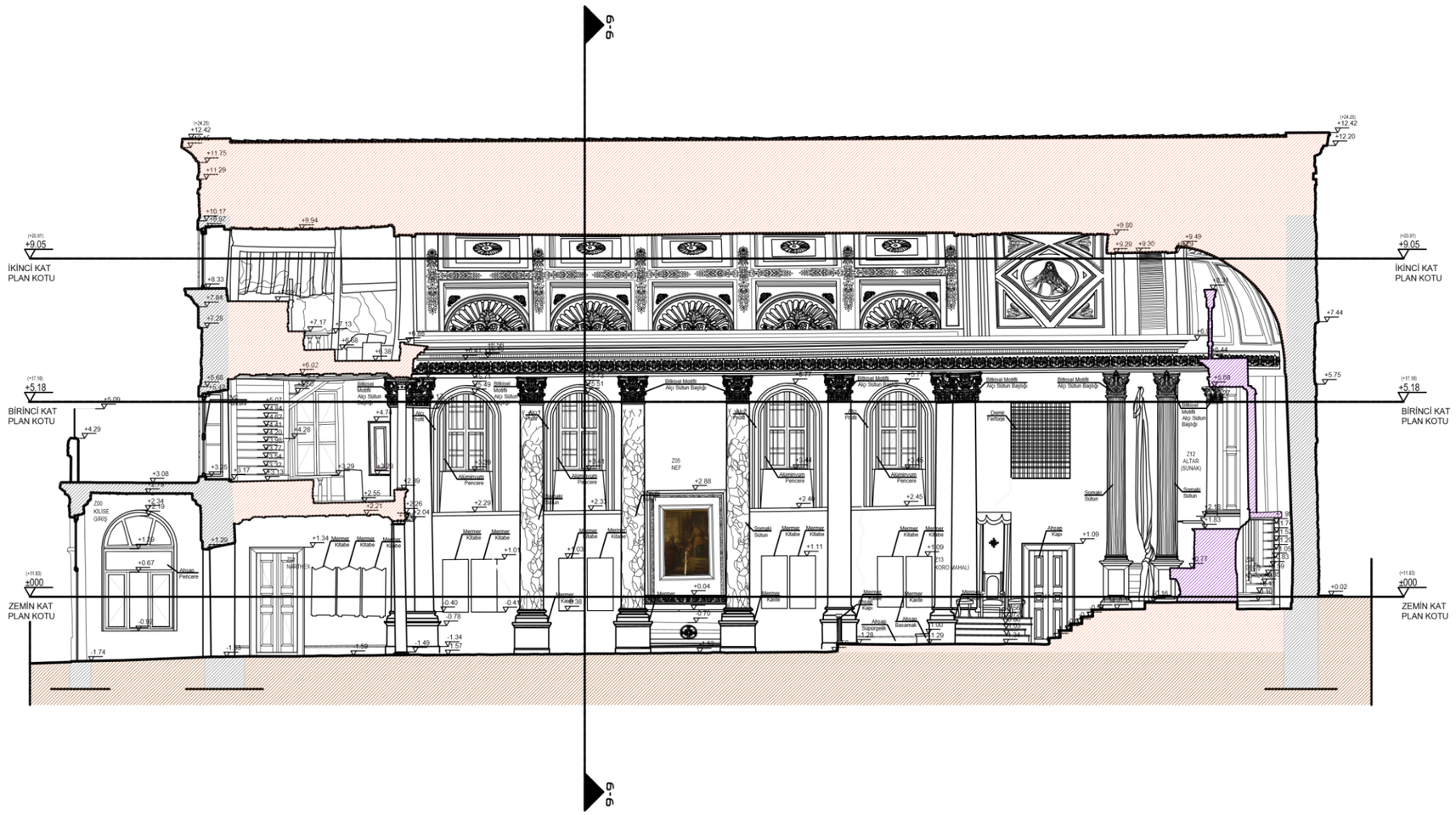

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 14

PAFTA ADI:
6-6 KESİTİ

ŞEKİL C.14

HAZİRAN 2018

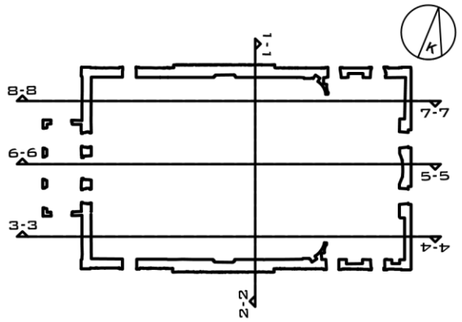

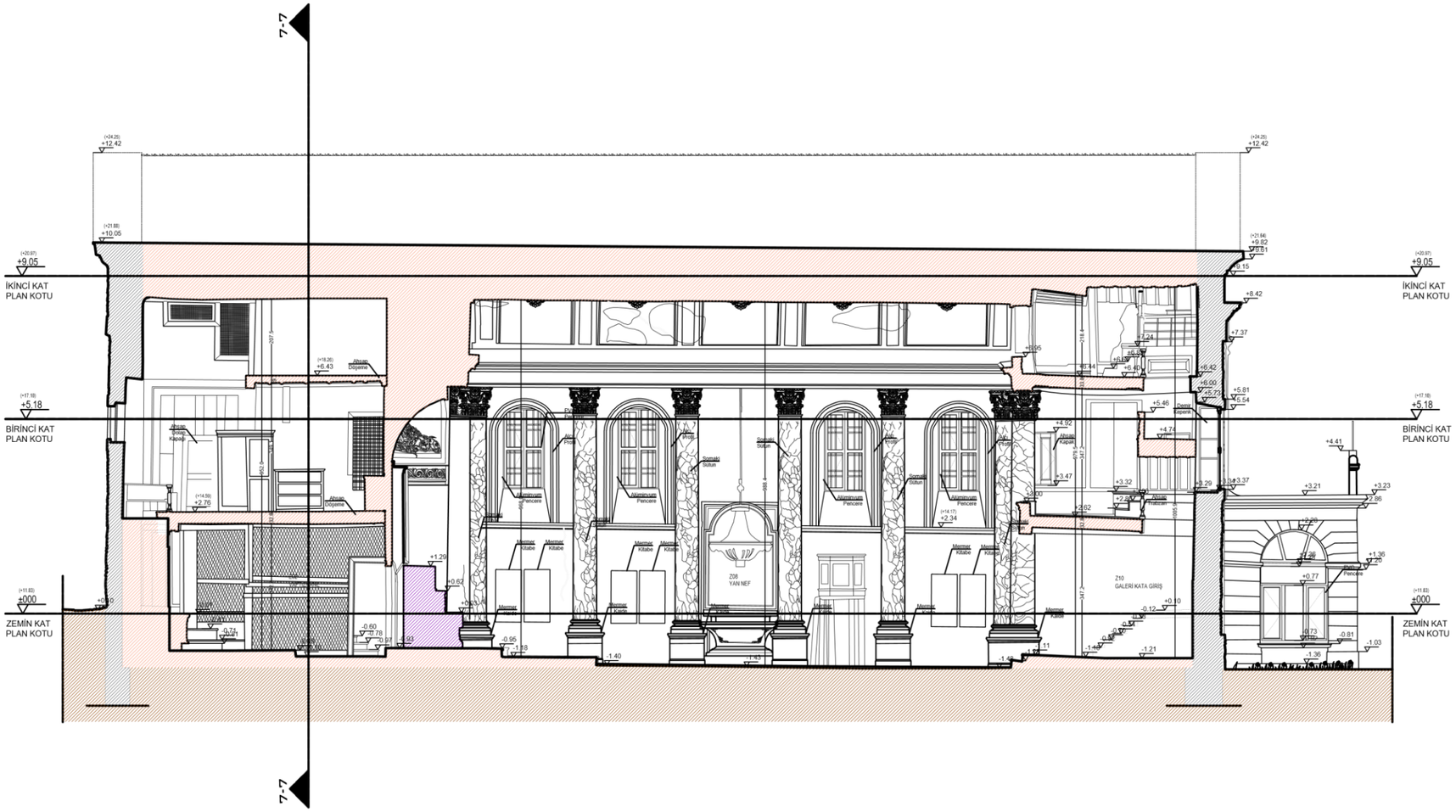

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 15

PAFTA ADI:
7-7 KESİTİ

ŞEKİL C.15

HAZİRAN 2018

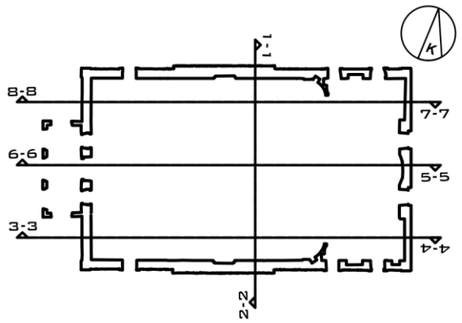

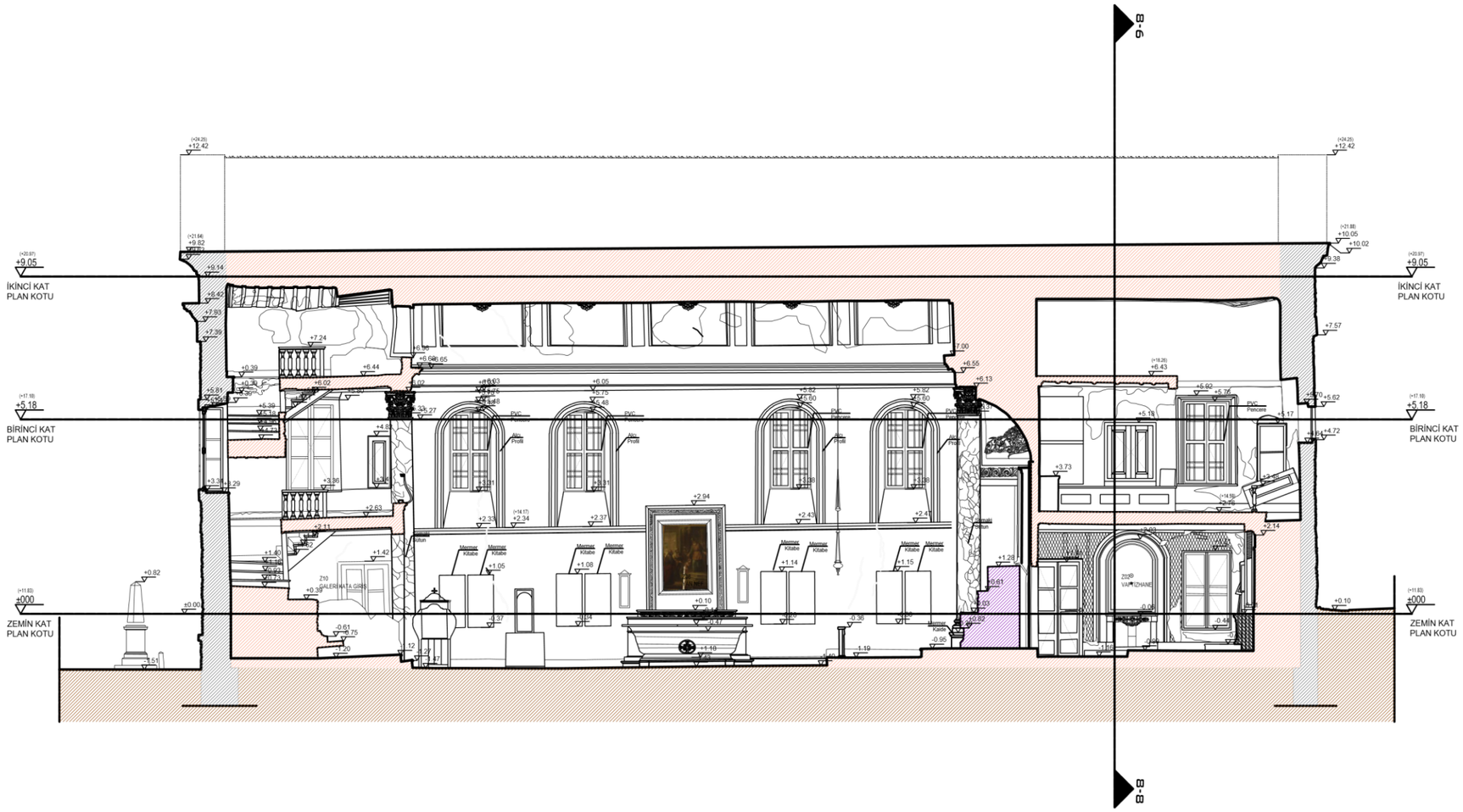

KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)

AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)

AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 16	PAFTA ADI: 8-8 KESİTİ

ŞEKİL C.16

HAZİRAN 2018

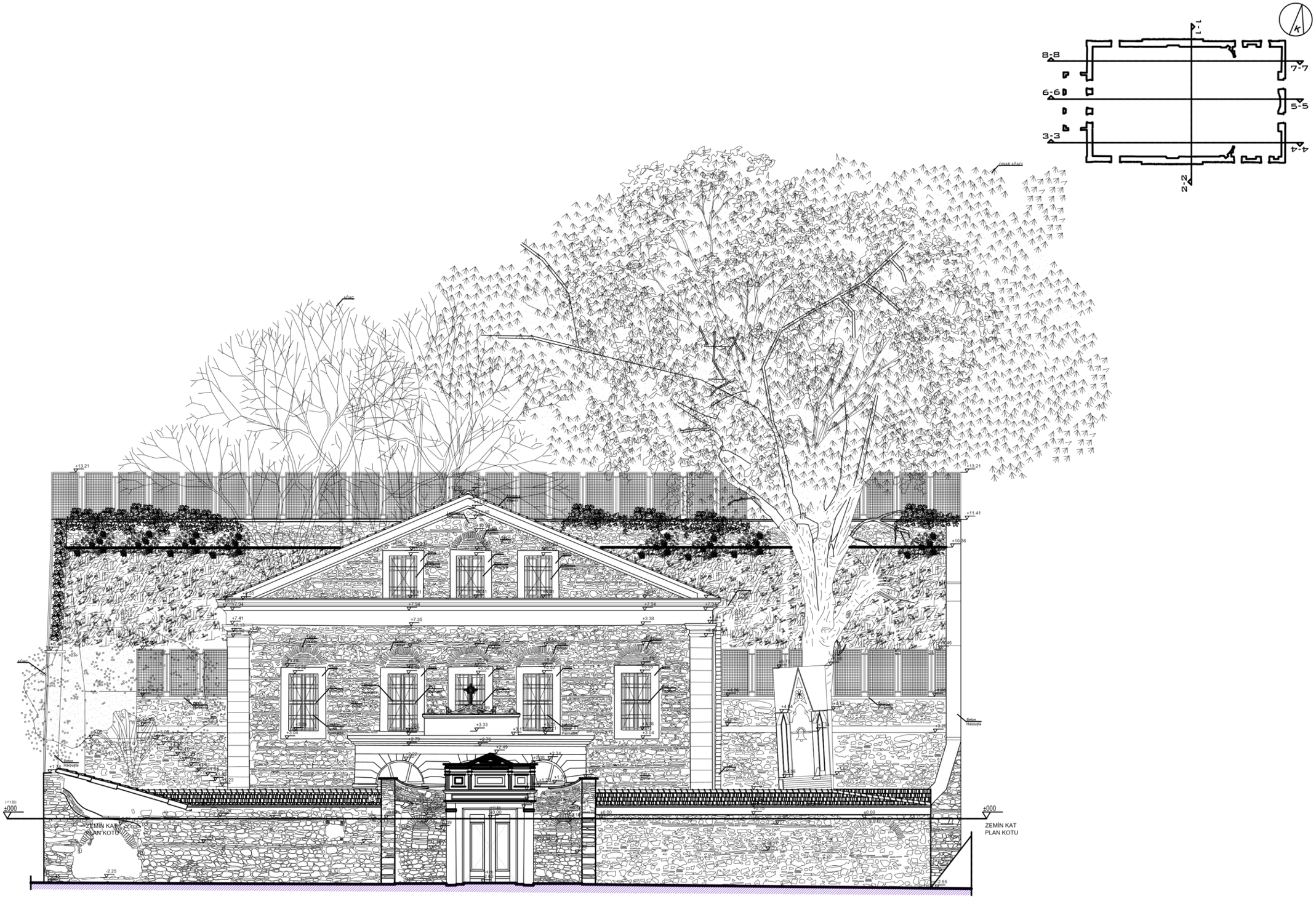

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

KALDIRIM TAŞI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 17	PAFTA ADI: 7-7 KESİTİ

ŞEKİL C.17

HAZİRAN 2018

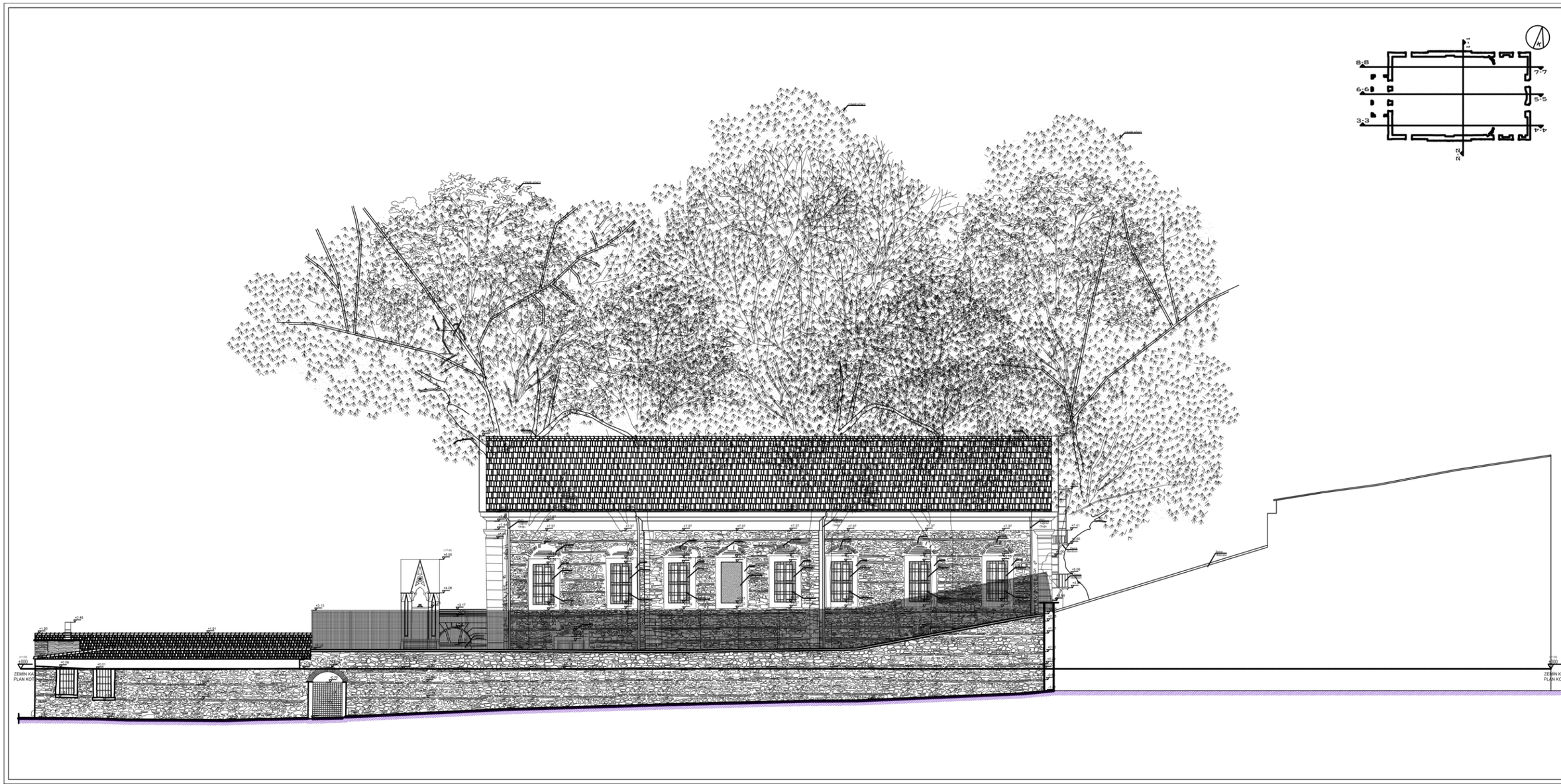

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

KALDIRIM TAŞI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALIDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 18	PAFTA ADI: GÜNEY CEPHESİ

ŞEKİL C.18

HAZİRAN 2018

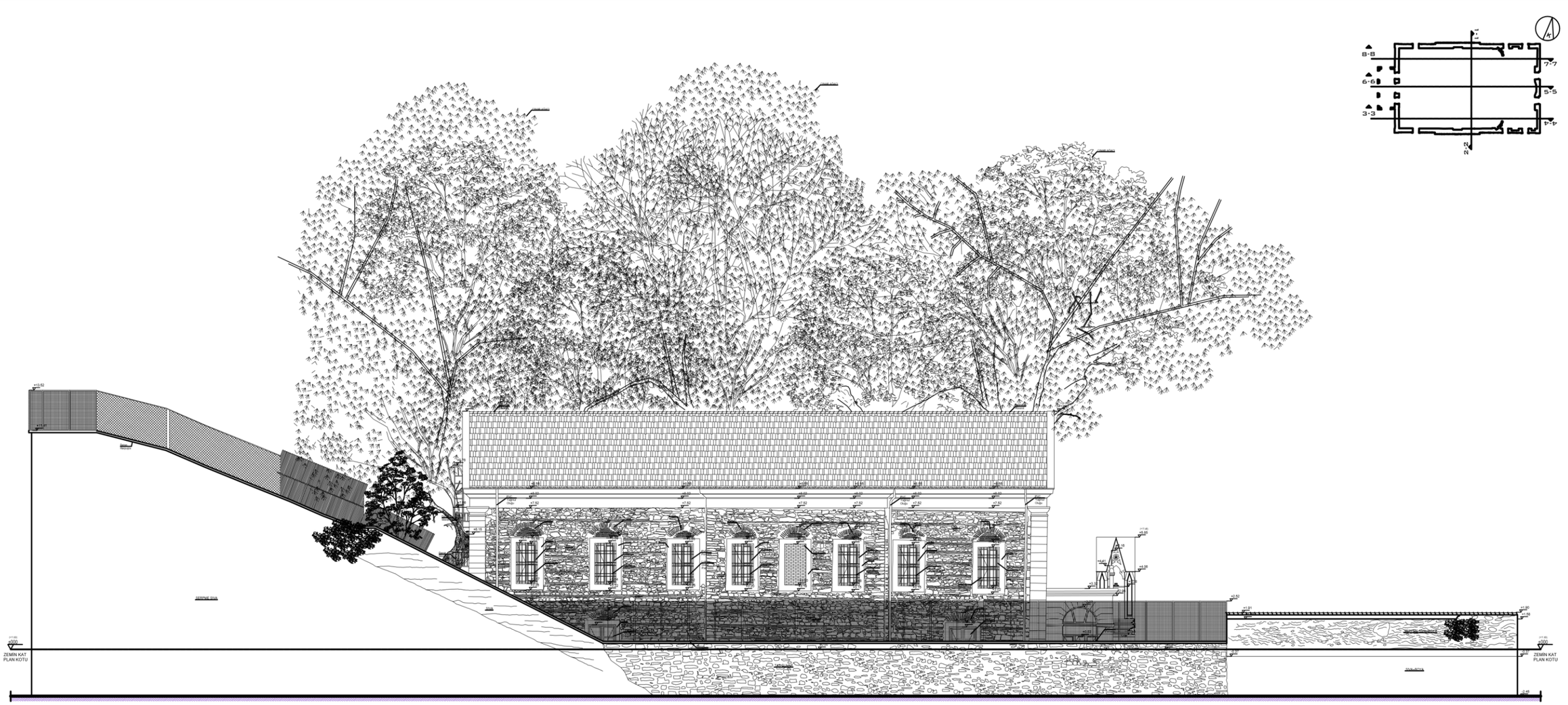

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

KALDIRIM TAŞI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 19	PAFTA ADI: KUZEY CEPHESİ

ŞEKİL C.19

HAZİRAN 2018

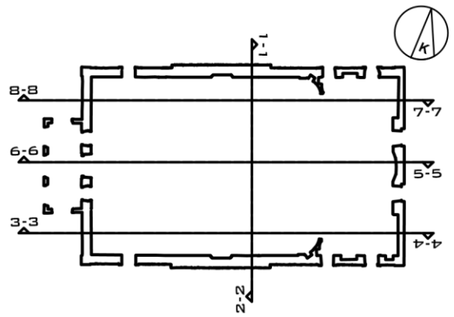

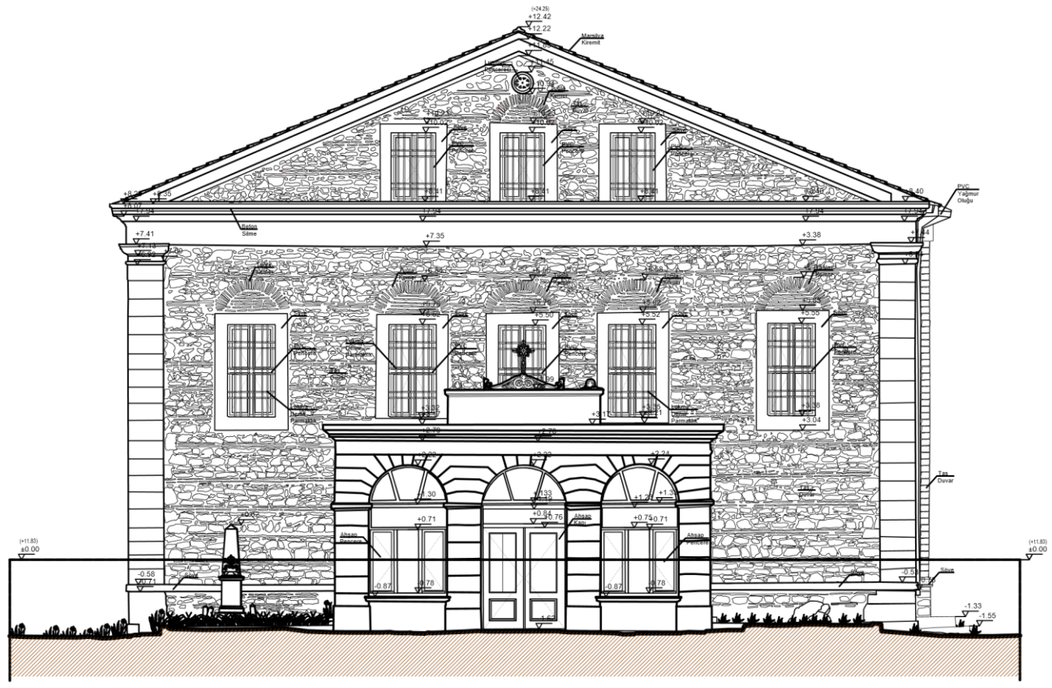

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 20	PAFTA ADI: BATI CEPHESİ

ŞEKİL C.20

HAZİRAN 2018

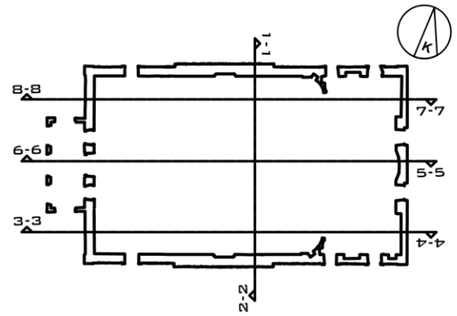

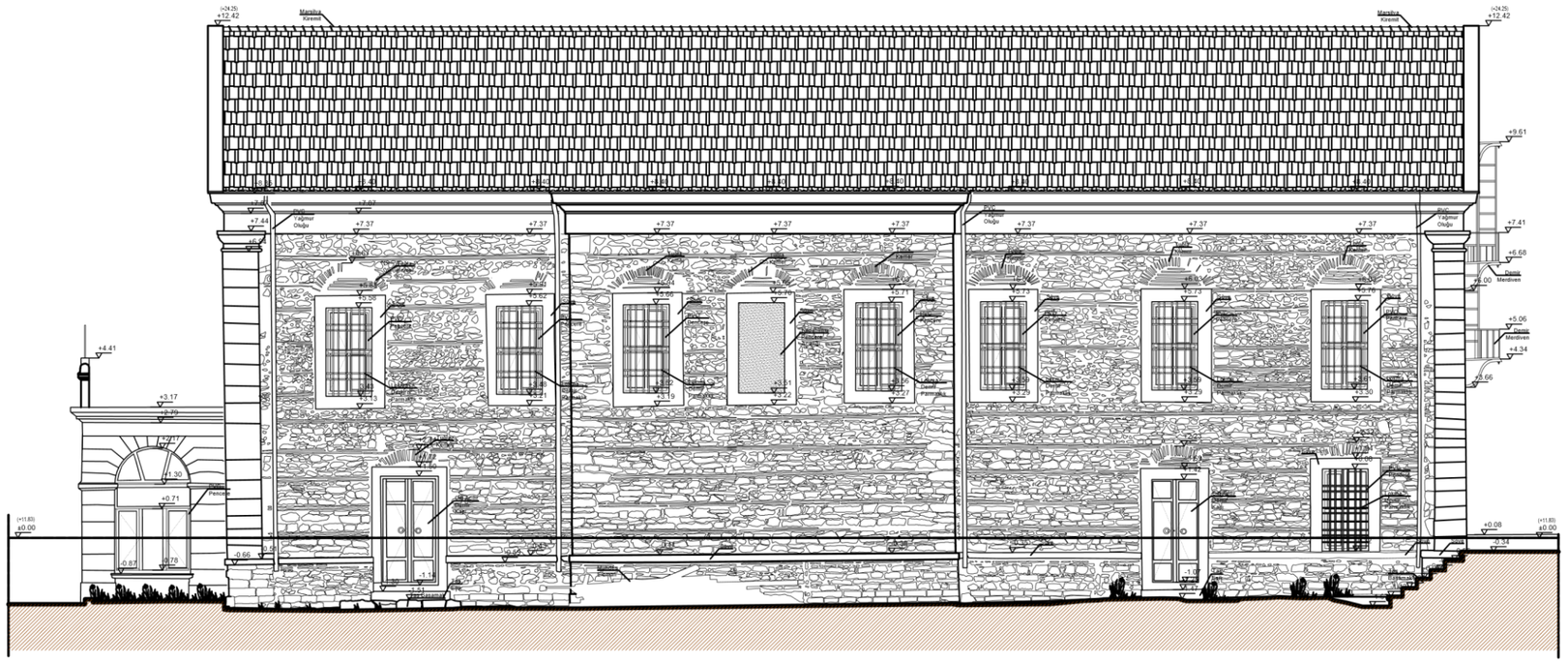

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 21	PAFTA ADI: GÜNEY CEPHESİ

ŞEKİL C.21

HAZİRAN 2018

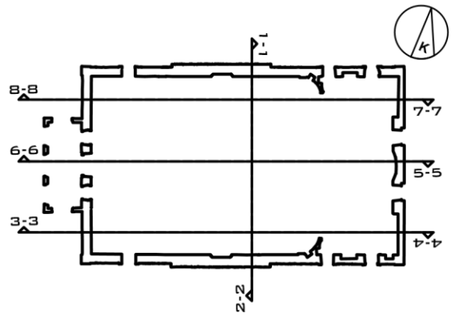

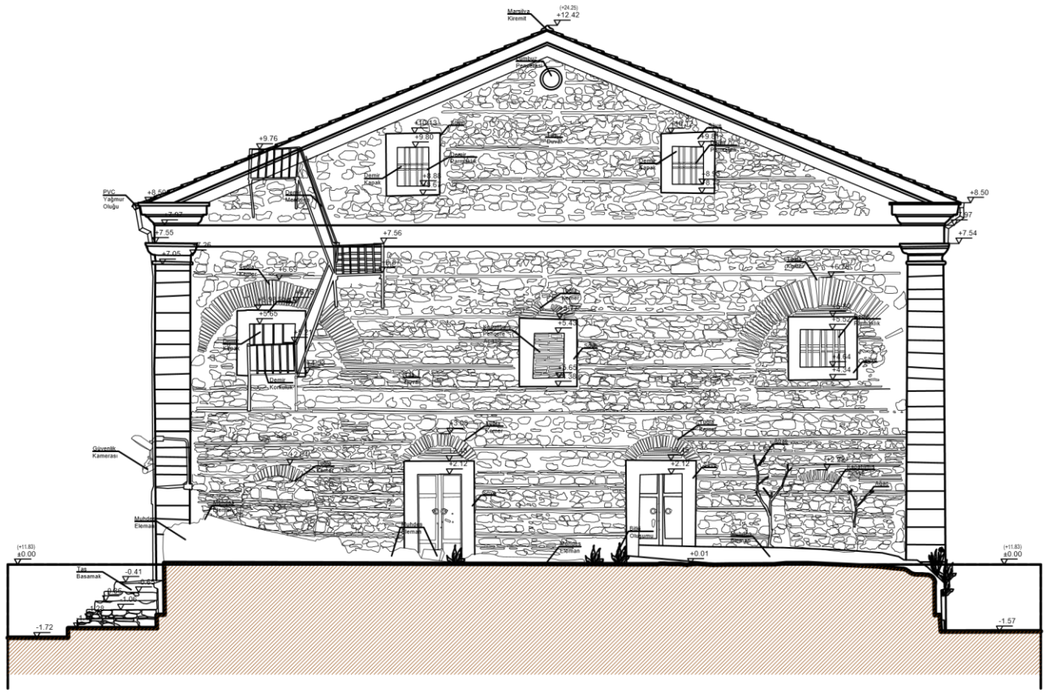

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 22

PAFTA ADI:
DOĞU CEPHESİ

ŞEKİL C.22

HAZİRAN 2018

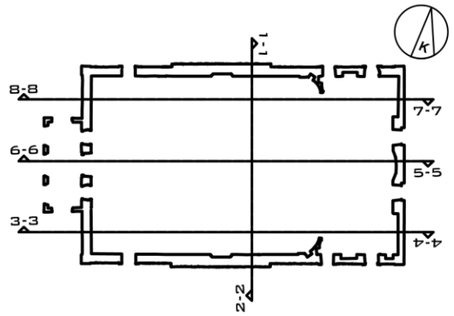

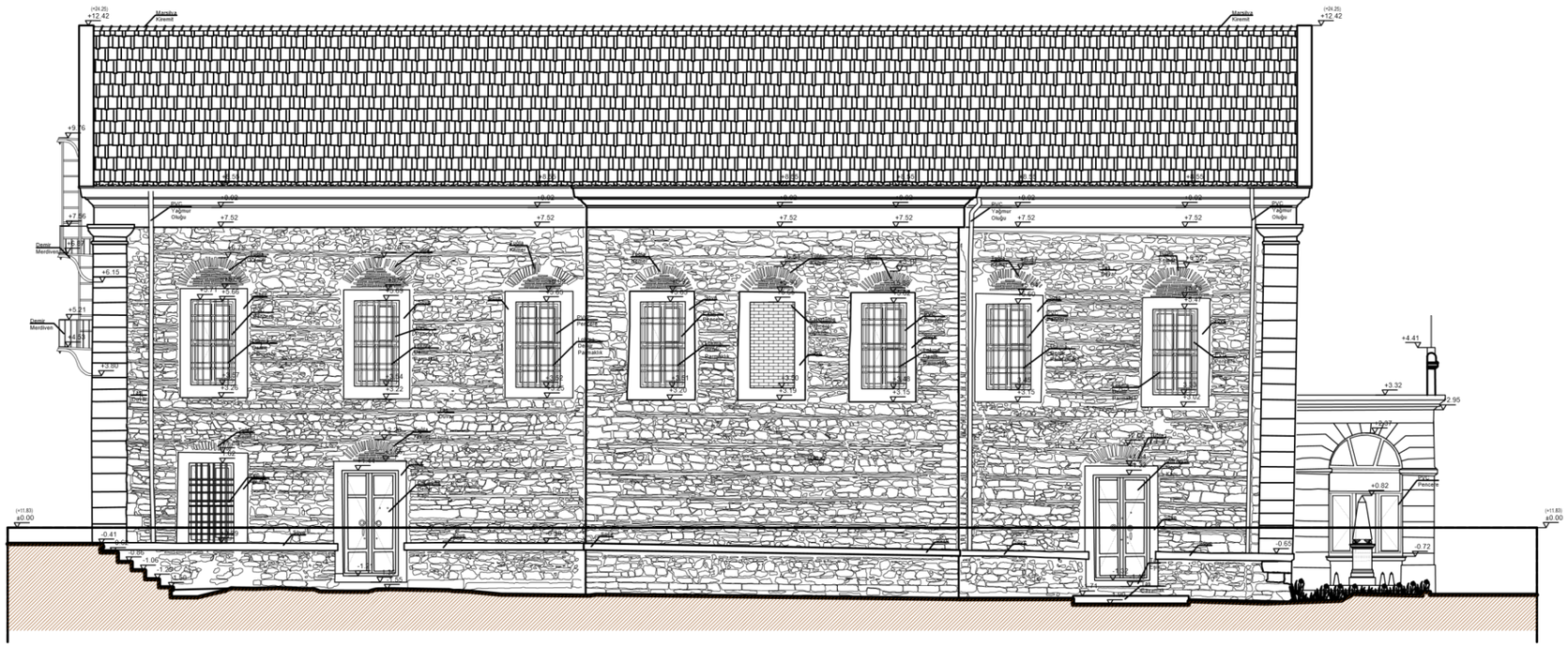

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 23	PAFTA ADI: KUZEY CEPHESİ

ŞEKİL C.23

HAZİRAN 2018

K1 AHŞAP KAPI Ö:1/20

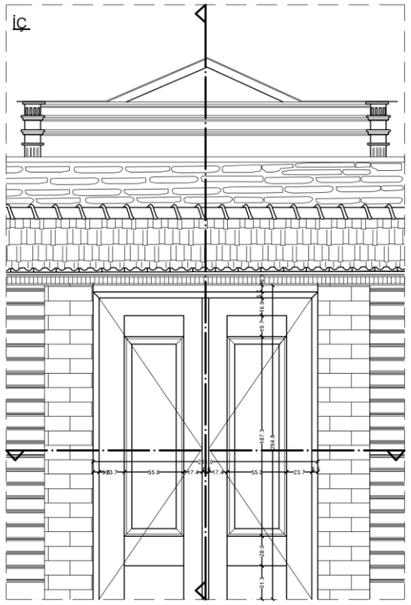

İÇ GÖRÜNÜŞ

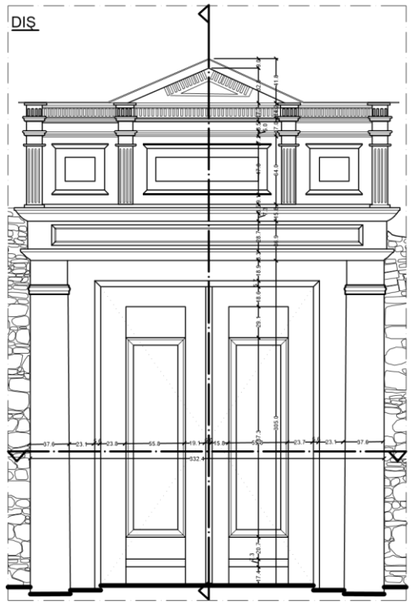

DIŞ GÖRÜNÜŞ

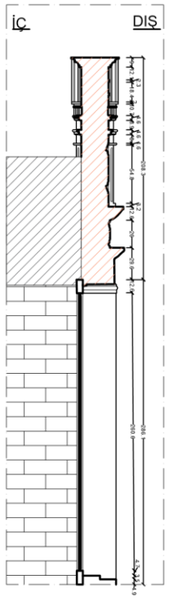

KESİT

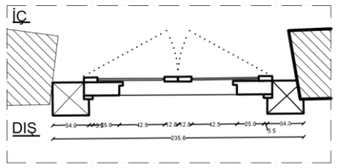

PLAN

K2 KAPISI Ö:1/20

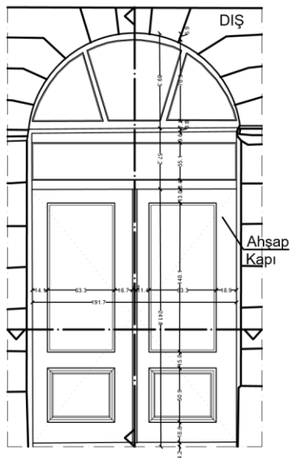

DIŞ GÖRÜNÜŞ

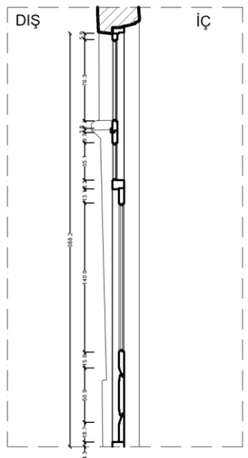

KESİT

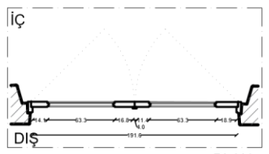

PLAN

P1 PENCERESİ Ö:1/20

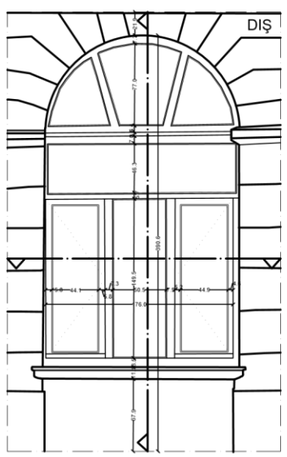

DIŞ GÖRÜNÜŞ

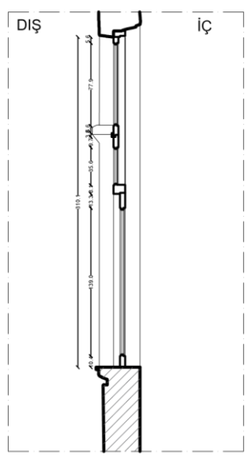

KESİT

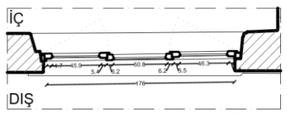

PLAN

K11 KAPISI Ö:1/20

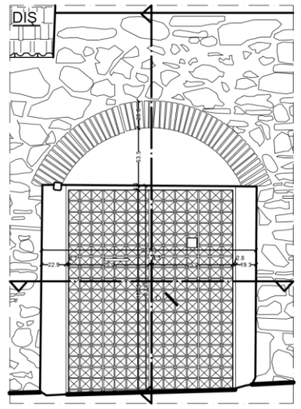

DIŞ GÖRÜNÜŞ

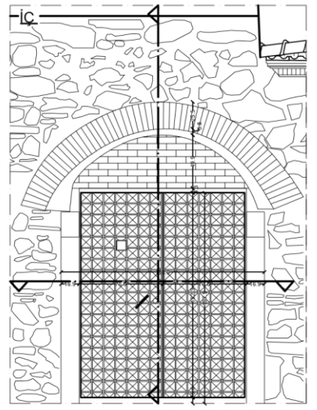

İÇ GÖRÜNÜŞ

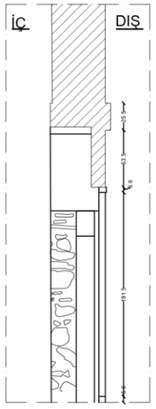

KESİT

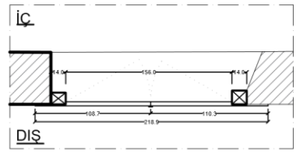

PLAN

K3 DEMİR KAPI Ö:1/20

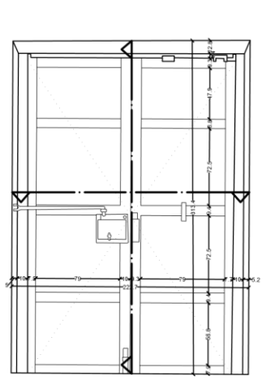

ARKA GÖRÜNÜŞ

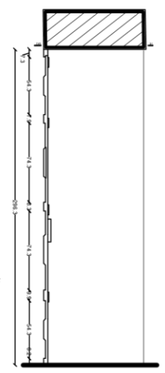

KESİT

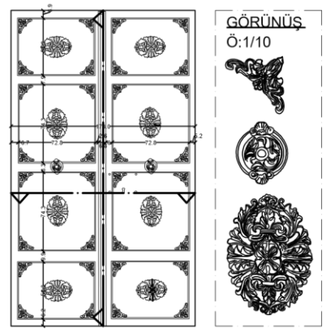

ÖN GÖRÜNÜŞ

K5 AHŞAP KAPI Ö:1/20

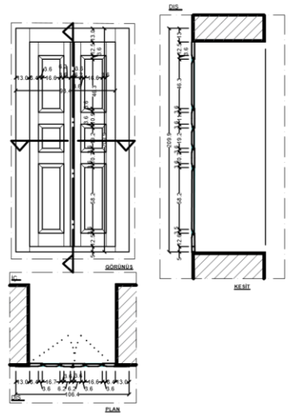

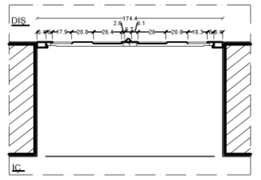

PLAN

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 1

PAFTA ADI:
KAPI-PENCERE DETAYLARI

ŞEKİL C.24

HAZİRAN 2018

BEMA ORTA NEF AHŞAP KAPISI Ö:1/5

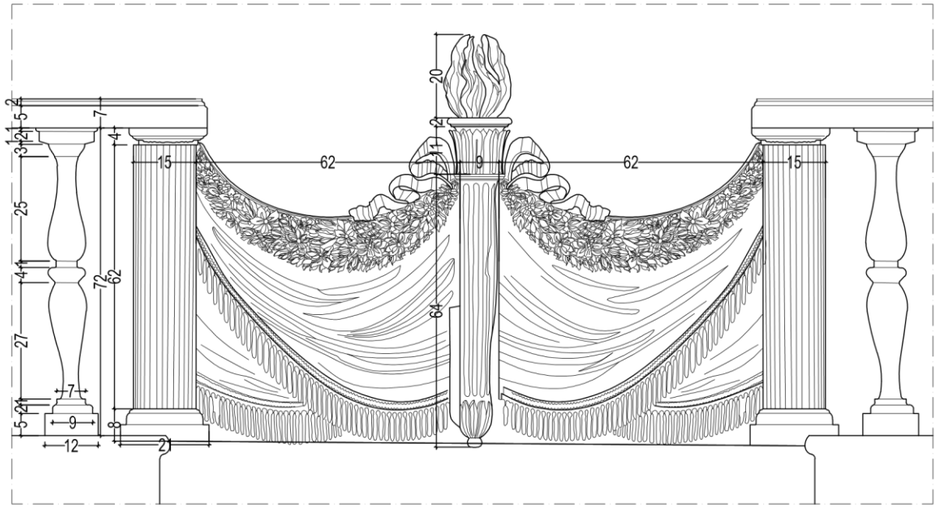

BEMA SAĞ YAN NEF AHŞAP KAPISI Ö:1/5

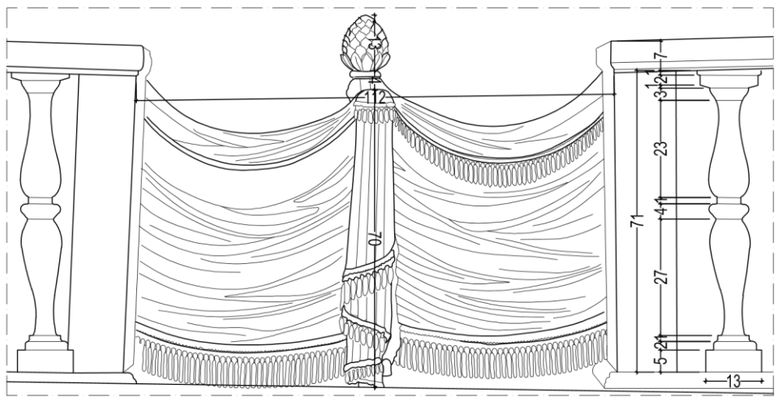

BEMA SOL YAN NEF AHŞAP KAPISI Ö:1/5

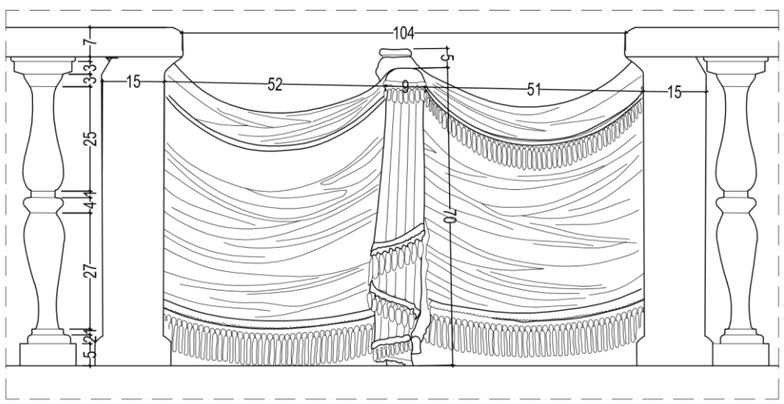

SOL YAN NEF BEZEME DETAYI Ö:1/5

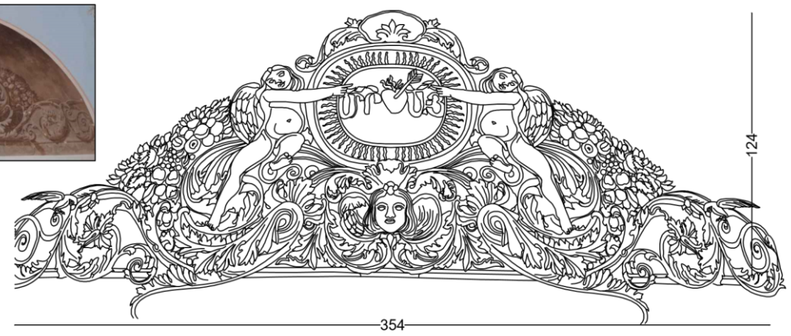

SAĞ YAN NEF BEZEME DETAYI Ö:1/5

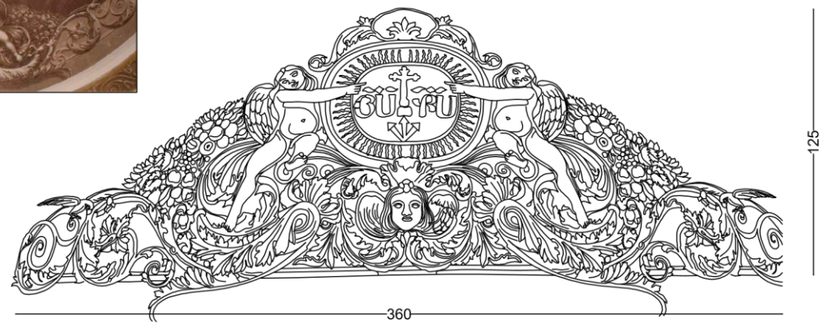

YAN NEF BEZEME DETAYI Ö:1/5

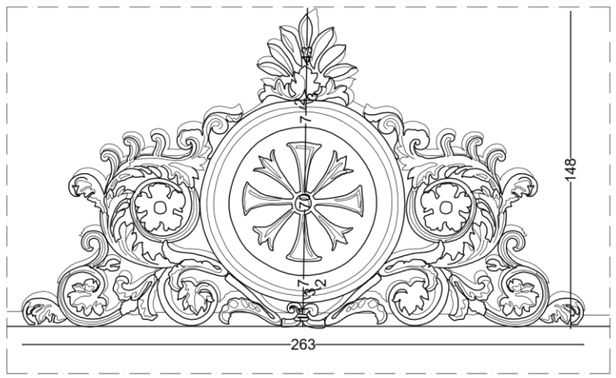

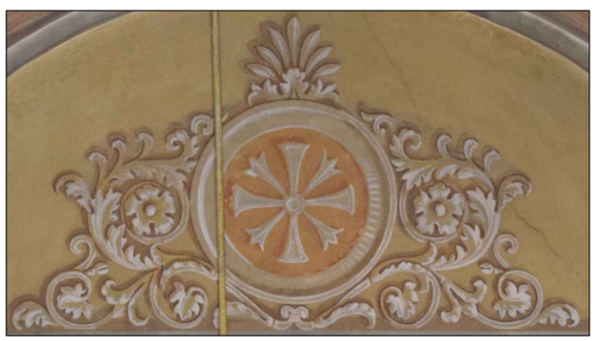

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 2

PAFTA ADI:
KAPI-BEZEME DETAYLARI

ŞEKİL C.25

HAZİRAN 2018

ABSİD SUNAK DETAYI Ö:1/20

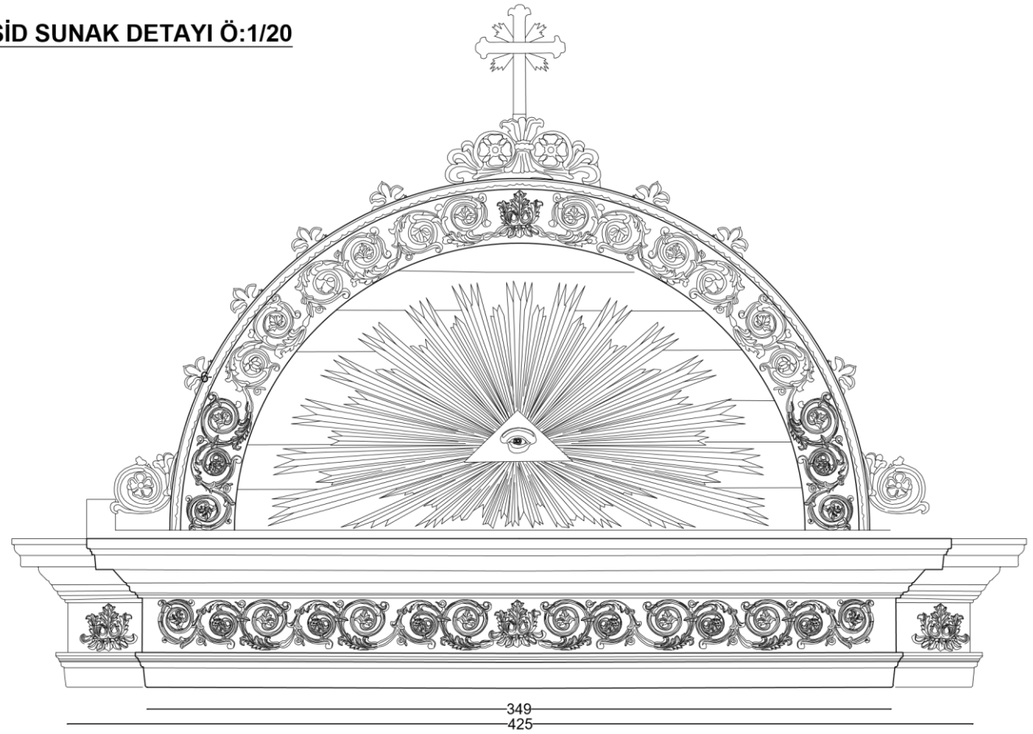

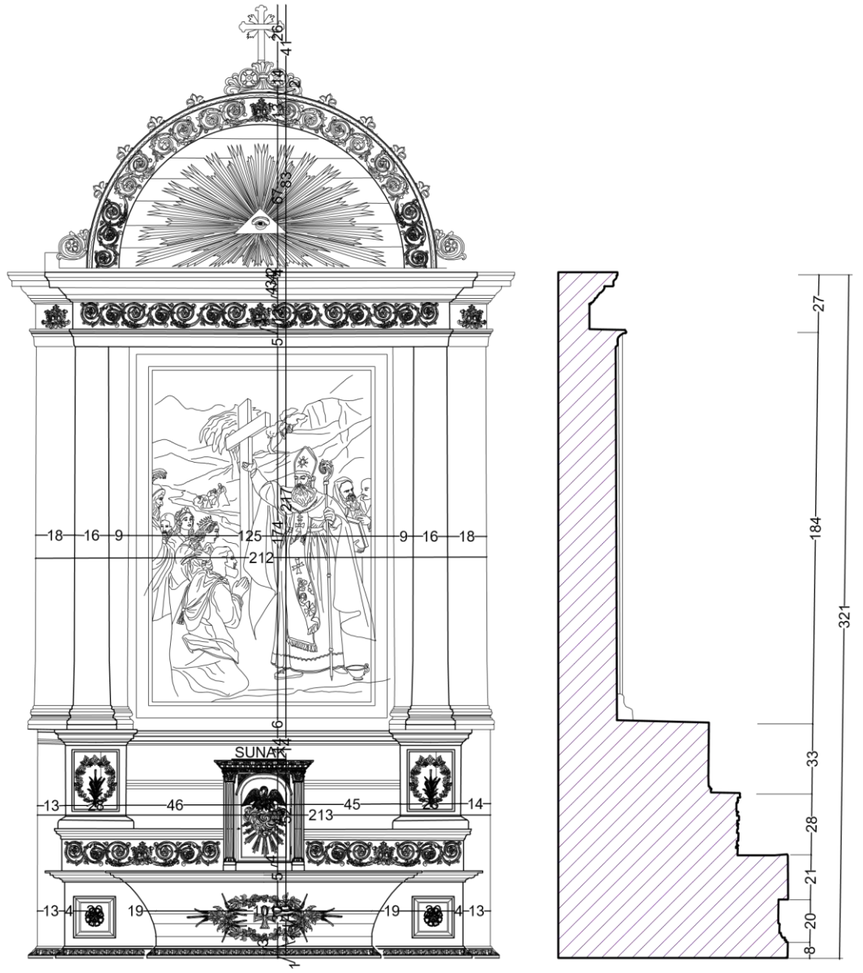

GÖRÜNÜŞ

KESİT

ABSİD AHŞAP SUNAK MOTİF DETAYI Ö:1/10

DOLAP KAPAĞI
GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

DOLAP KAPAĞI
GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

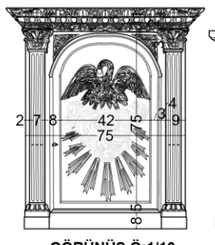

GÖRÜNÜŞ Ö:1/10

GÖRÜNÜŞ Ö:1/10

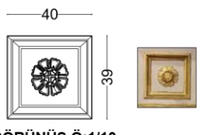

GÖRÜNÜŞ Ö:1/10

TUVAL Ö:1/10

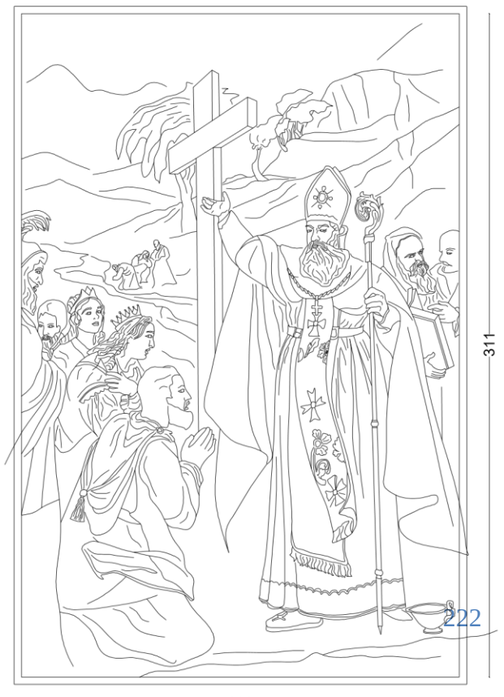

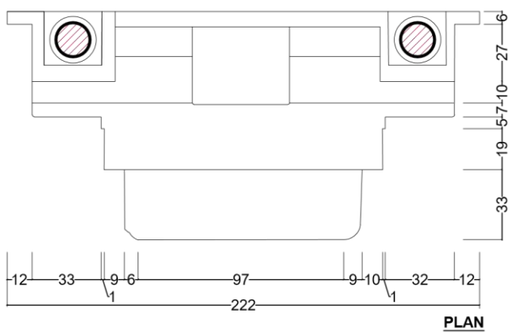

PLAN

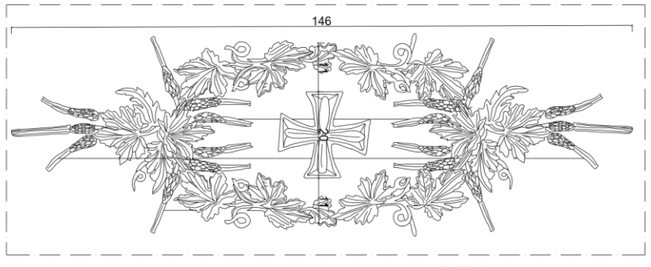

GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL

AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 3

PAFTA ADI:
SUNAK DETAYLARI

ŞEKİL C.26

HAZİRAN 2018

SOMAKİ SÜTUNLAR Ö:1/20

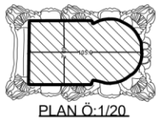

PLAN Ö:1/20

PLAN Ö:1/20

PLAN Ö:1/20

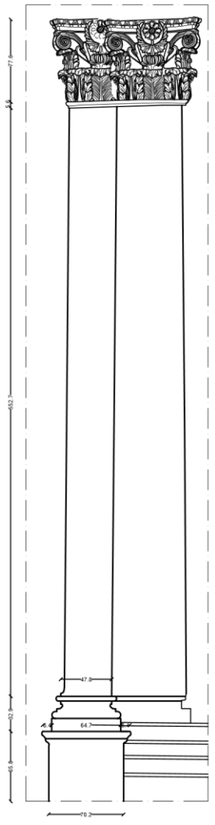

GÖRÜNÜŞ Ö:1/20

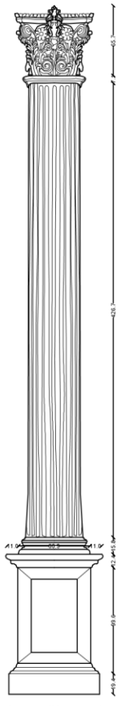

GÖRÜNÜŞ Ö:1/20

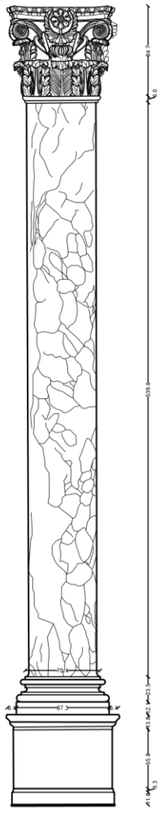

GÖRÜNÜŞ Ö:1/20

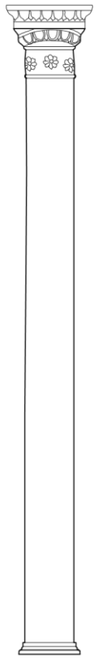

GÖRÜNÜŞ Ö:1/20

AMBON DETAYI Ö:1/10

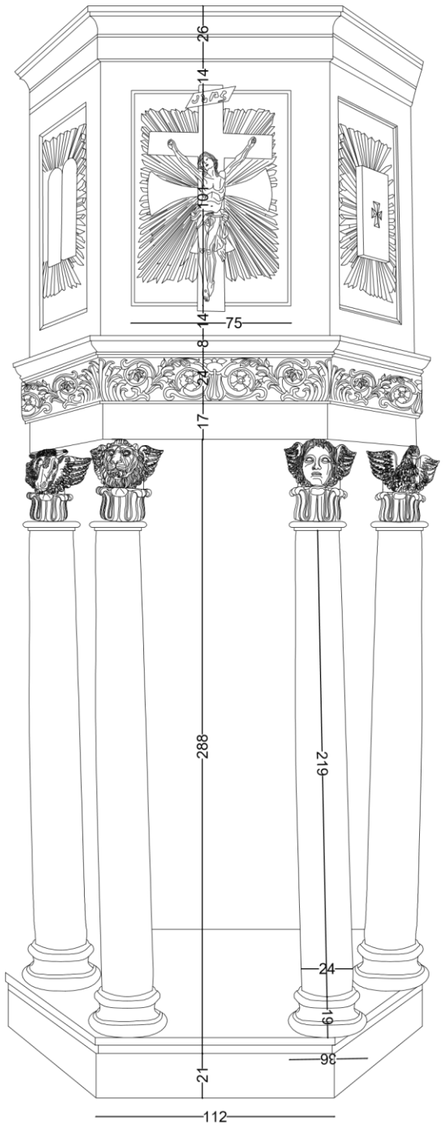

GÖRÜNÜŞ Ö:1/10

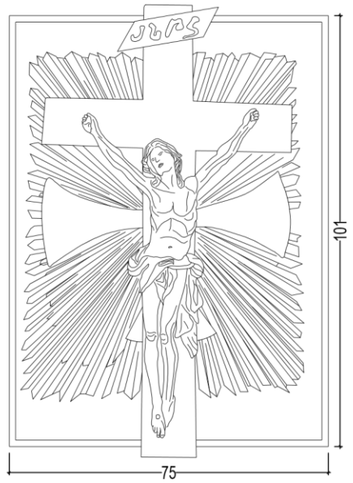

AMBON İSA HEYKELİ GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

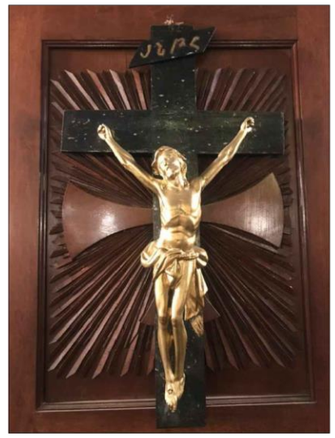

AMBON

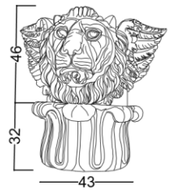

ASLAN (MARKOS) BAŞLIĞI GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

ASLAN (MARKOS) BAŞLIĞI

BUZAĞI (LUKAS) BAŞLIĞI GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

BUZAĞI (LUKAS) BAŞLIĞI

KARTAL (YUHANNA) BAŞLIĞI GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

KARTAL (YUHANNA) BAŞLIĞI

MELEK(MATTA) BAŞLIĞI GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

MELEK (MATTA) BAŞLIĞI

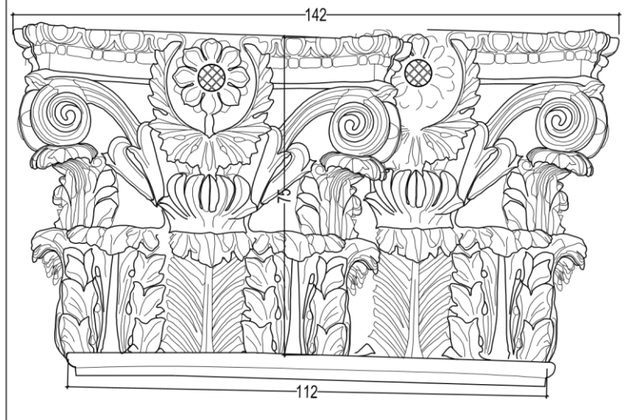

GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

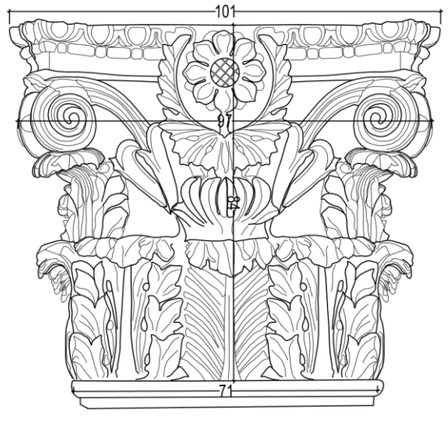

GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

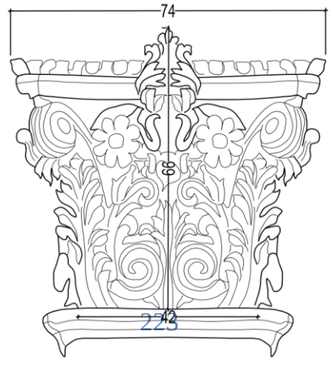

GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

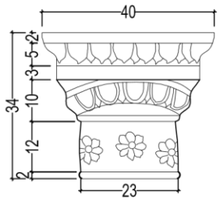

GÖRÜNÜŞ Ö:1/5

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 4

PAFTA ADI:
SÜTUN-AMBON DETAYLARI

ŞEKİL C.27

HAZİRAN 2018

SAĞ YAN SUNAK DETAYI Ö:1/10

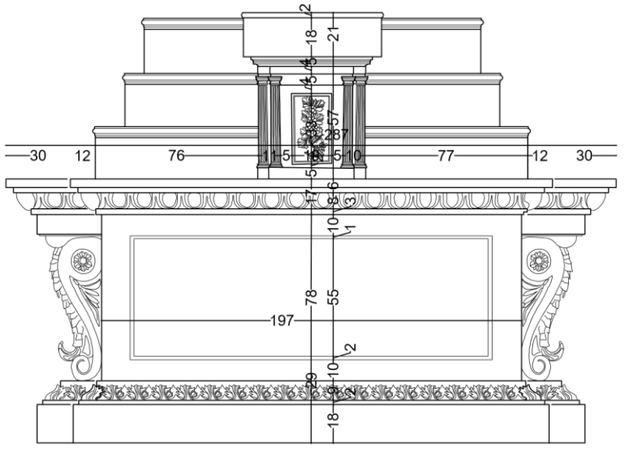

GÖRÜNÜŞ

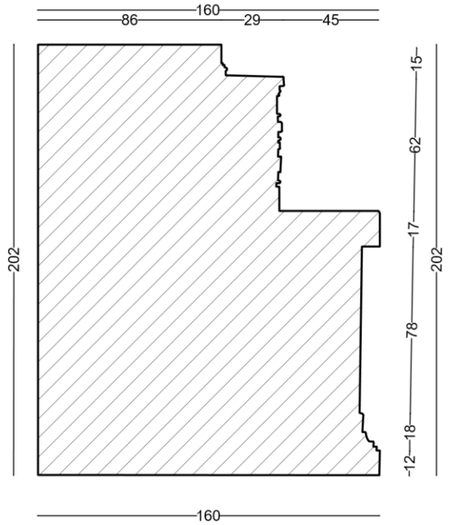

KESİT

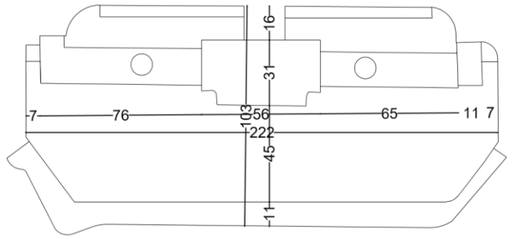

PLAN

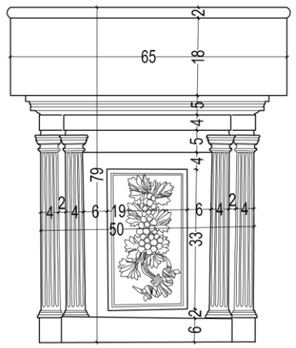

SUNAK DOLAP DETAYI Ö:1/5

SOL YAN SUNAK DETAYI Ö:1/10

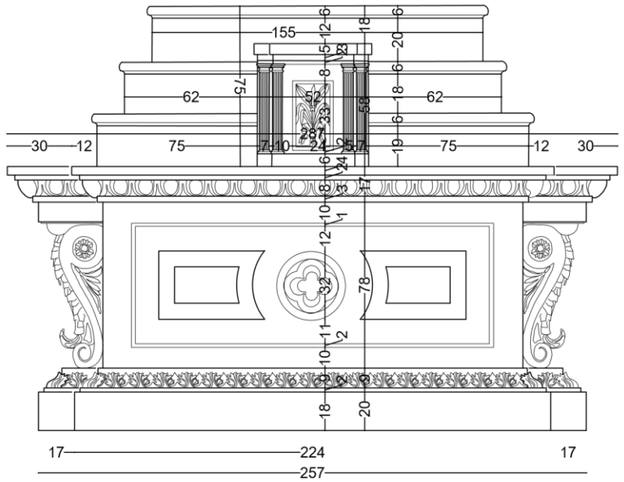

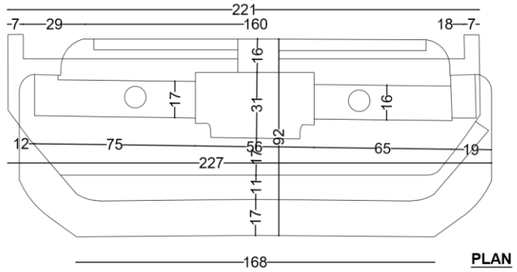

PLAN

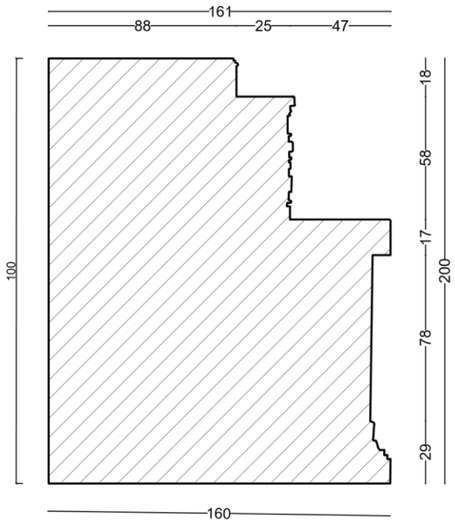

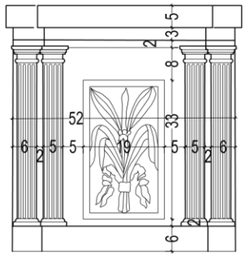

SUNAK DOLAP DETAYI Ö:1/5

ORTA NEF BEZEMESİ Ö:1/10

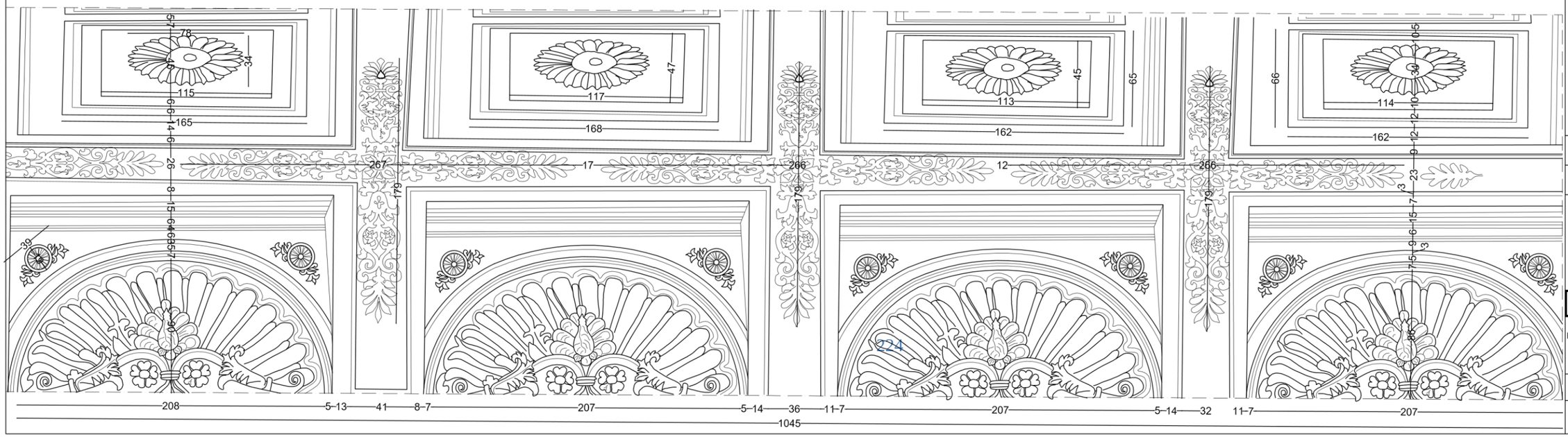

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL

KESME TAŞ YAPI
DUVARI(PLAN/KESİT)

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 5

PAFTA ADI:
SUNAK-BEZEME DETAYLARI

ŞEKİL C.28

HAZİRAN 2018

SOL YAN NEF SUNAK DETAYI Ö:1/10

SAĞ YAN NEF SUNAK DETAYI Ö:1/10

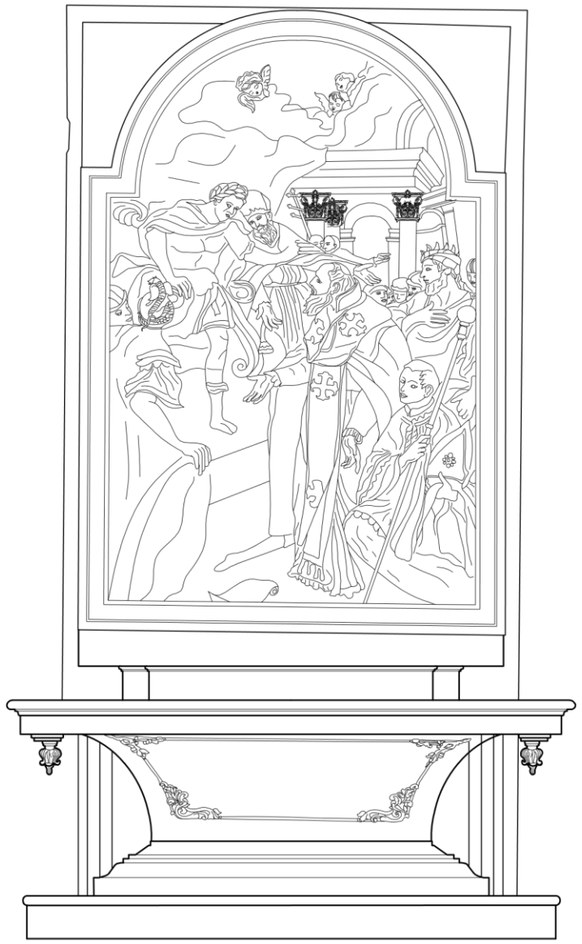

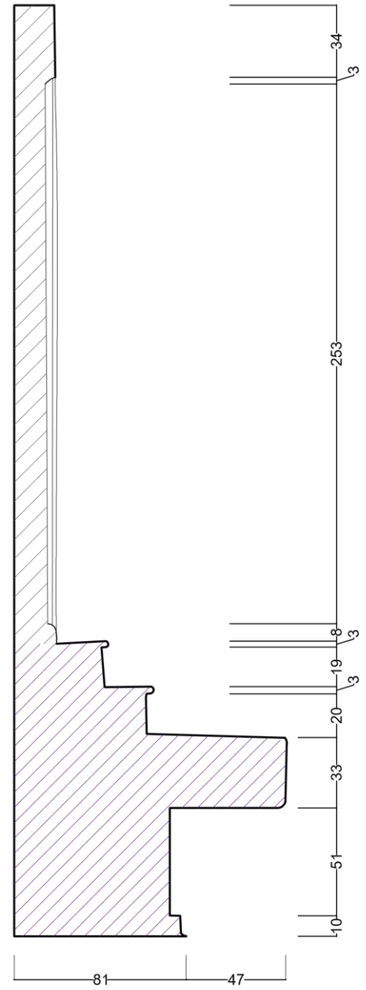

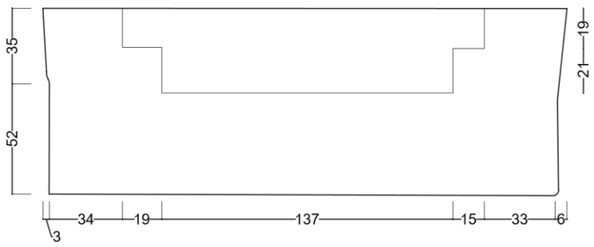

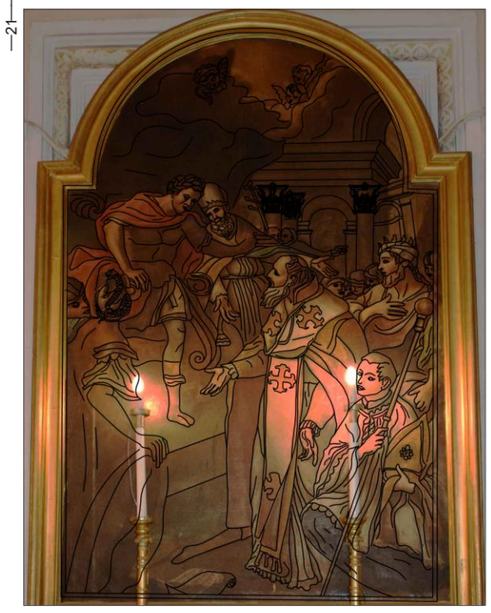

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 6	PAFTA ADI: SUNAK DETAYLARI	

ŞEKİL C.29

HAZİRAN 2018

BEMA TAVAN BEZEMELERİ Ö:1/20

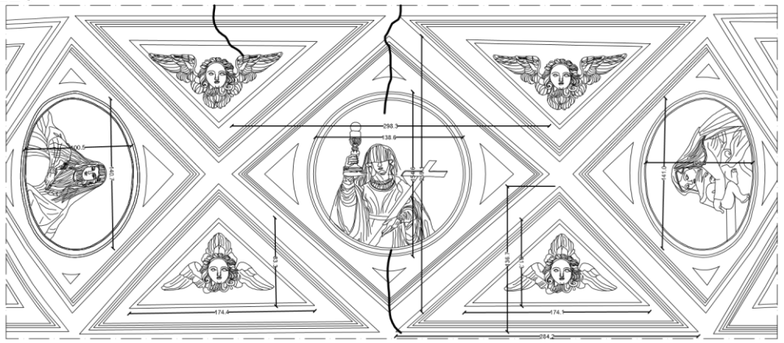

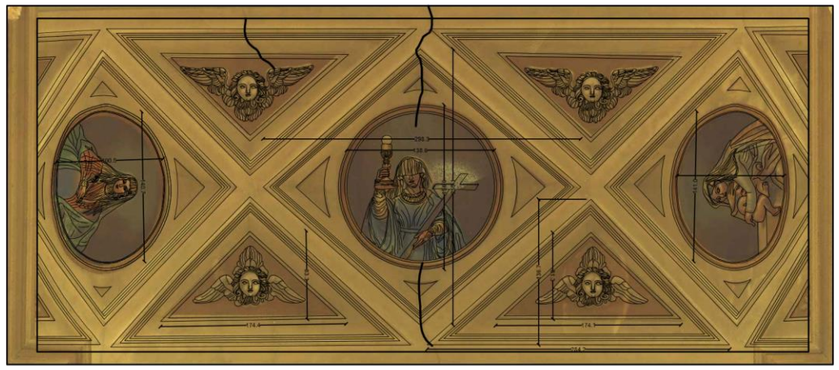

BEMA MERYEM TASVİRLERİ Ö:1/10

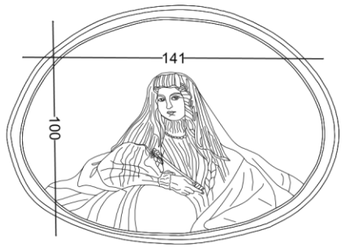

GÖRÜNÜŞ Ö:1/10

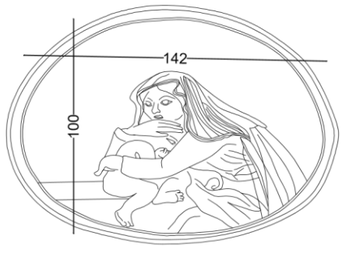

GÖRÜNÜŞ Ö:1/10

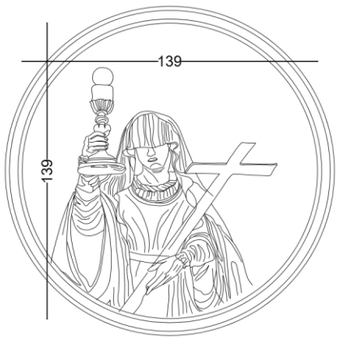

GÖRÜNÜŞ Ö:1/10

YAN NEF BEZEMESİ Ö:1/5

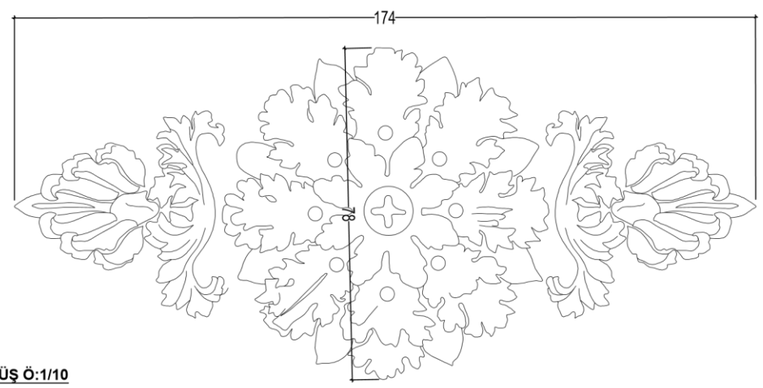

BEMA MELEK TASVİRLERİ Ö:1/10

GÖRÜNÜŞ Ö:1/10

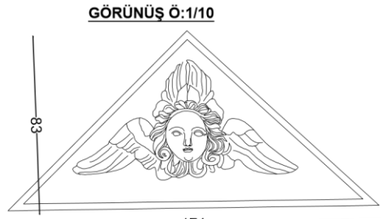

GÖRÜNÜŞ Ö:1/10

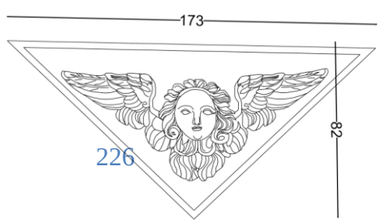

226

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 7

PAFTA ADI:
BEMA MERYEMTASVİR DETAYLARI

ŞEKİL C.30

HAZİRAN 2018

ORTA NEF TAVAN BEZEMELERİ Ö:1/20

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 8	PAFTA ADI: BEZEME DETAYLARI

ŞEKİL C.31

HAZİRAN 2018

KİTABELER Ö:1/5

228

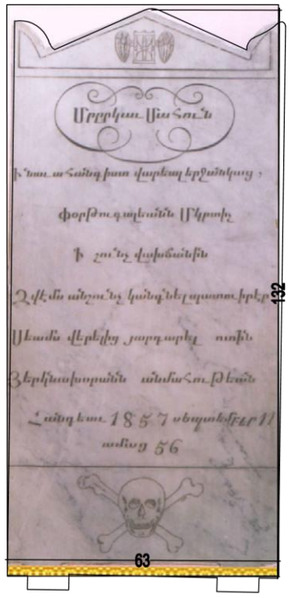

ŞEKİL.C 1

"Ölümün fırtınasıyla
-Mutluların limanına doğru
-Portukalyan Mıgırdıç
-Nefesin sonunda
-Nefesi olmayan taşı koymayı
bildirdi
-Eşiğinden yukarıya çıkanların
ayaklarını süslesin diye,
-Yukarıdaki ölümsüzlük altarının
-Rahatladı 11 Eylül 1857'de
56 yaşında"

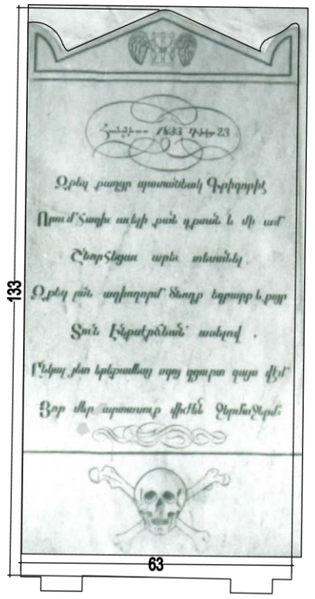

ŞEKİL.C 2

"23 Aralık 1853'te öldü
-Sen tatlı çocuk Krikor
-Sana ki yalnız 23 yıllar için
-Güneş görmen inayet kılındı
-Enkserciyan ailesi olarak
-Ebeveynlerin, erkek ve
kız kardeşlerin
-Senin için yürek parçalayarak
ağlıyorlar
-Şunu diyerek:
-Üç yıl sonra acımızın bu
soğuk taşını kabul et
-Onun üstünde ki gözyaşlarımız
sıcak sıcak akıyor"

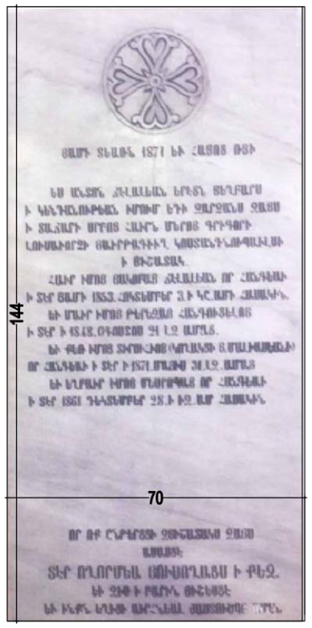

ŞEKİL.C 3

"Rab'bin 1871 ve Ermenilerinin 1 yılında
-Ben Andon Celalyan en büyük kardeş olarak
-Yaşadığım zaman bu anıtı koydum
Konstantinopolis-Ortaköy'de olan kutsal Babamız
-Krikor Lusavoriç Kilisesi içine
-Anısına
-Babam Hagop Celalyan, Rab'de öldü,
3 Ekim 1853'te 68 yaşında
-Ayrıca annem olan Tereza için,
o da Rab'de rahata kavuştu
-21 Ağustos 1848'de 36 yaşında
-Ve dayım olan Diruhi için,
O ki H. Malhasyan'ın eşidir
-O da 31 Mayıs 1871'de 56 yaşında rahata kavuştu
-Yine kardeşim için ki 28 Aralık 1861'de
26 yaşında Rab'de rahata kavuştu
-Her kim ki bu anı yazısını okursa desin:
-Ya Rb, sana umut bağlayanlara merhamet et,
beni de iyilikle an,
-Kendisi de Tanrı önünde kutsanmış olsun, Âmin"

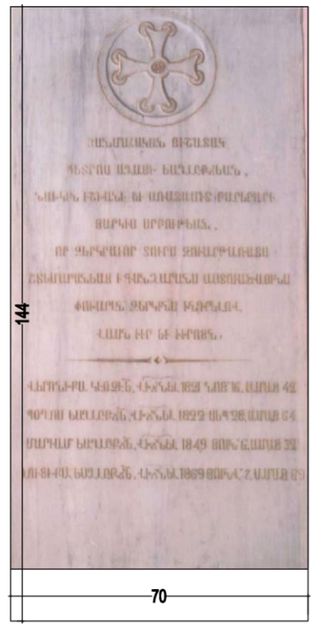

ŞEKİL.C 4

"Ölümsüz anı
-Bedros Ağa Yazlıkcıyan'ın
-Bu kutsallık katının önceki prensi ve
çok düşünceli iyilikseveri
-O ki yersel ve çok sevinç üreten verileri
-Tanrısal değerli öğelerde topladı
-Bunların karşılığında kendi ve kendininkiler
için karşılığını dileyerek:
-Veronika Göçeyan - Ölümü 16 Kasım 1821 (42 yaşında)
-Boğos Yağlıkcıyan - Ölümü 28 Eylül 1822 (64 yaşında)
-Mariam Yağlıkcıyan - Ölümü 6 Ocak 1849 (6 yaşında)
-Lutsika Yağlıkcıyan - Ölümü 7 Ocak 1869 (69 yaşında)"

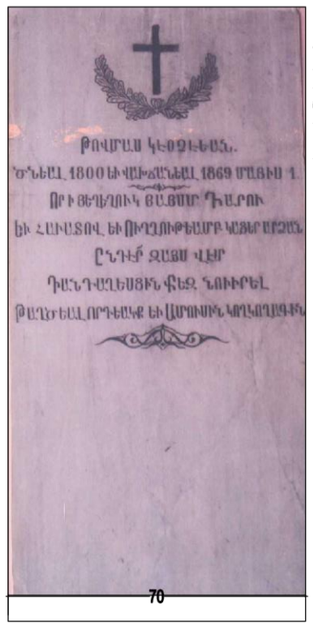

ŞEKİL.C 5

"Tovmas Göçeyan
-Doğumu - 1880 Ölümü 1 Mayıs 1869
-Bu yüzyılın gidişinde (akışında)
iman ve doğrulukla kayıt kondu bu taş
-Neden durarak sana hediye ediyorlar
çocukları ve
-Gözyaşlarıyla kocası"

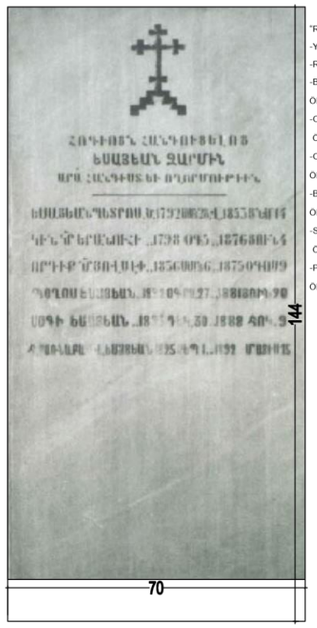

ŞEKİL.C 6

"Ruhuyla rahatlayan
-Yesayan soyunun
-Rahatlık ver ve merhamet et
-Bedros Yesayan, Doğum 28 Mart 1792 -
Ölümü 14 Ocak 1858
-Onun eşi Yeranuhi, Doğum 5 Ağustos 1798 -
Ölümü 4 Ocak 1876
-Onun oğlu Hovsep, Doğum 6 Mart 1836 -
Ölümü 9 Ağustos 1875
-Boğos Yesayan, Doğum 27 Ağustos 1822 -
Ölümü 20 Ocak 1881
-Sofi Yeseyan, Doğum 30 Aralık 1823 -
Ölümü 9 Ekim 1888
-Parnapas V. Yesayan, Doğum 1 Eylül 1825 -
Ölünü 15 Mayıs 1892"

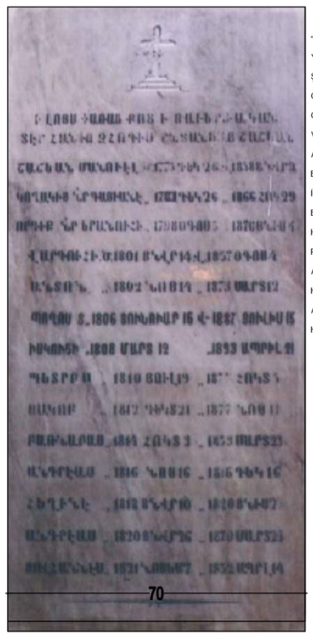

ŞEKİL.C 7

"Senin sonsuz yüceliğin ışığında
Ya Rab Şaşyan ailesinden ruhlarını rahatlat
Şaşyan Manuel, Doğum 26 Aralık 1775 - Ölümü 9 Ocak 1858
Onun eşi Kayiene, Doğum 26 Aralık 1771 - Ölümü 29 Ekim 1866
Onun kızı Yeranuhi, Doğum 5 Ağustos 1798 - Ölümü 4 Haziran 1876
Vartuhi, Doğum 14 Ocak 1801 - Ölümü 4 Ağustos 1857
Andon, Doğum 14 Kasım 1802 - Ölümü 12 Mart 1873
Boğos, Doğum 16 Ocak 1806 - Ölümü 15 Temmuz 1887
İsguhi, Doğum 12 Mart 1808 - Ölümü 21 Nisan 1893
Bedros, Doğum 19 Temmuz 1810 - Ölümü 5 Ekim 1875
Hagop, Doğum 21 Aralık 1812 - Ölümü 11 Kasım 1877
Parnapas, Doğum 3 Ekim 1814 - Ölümü 23 Mart 1858
Antreas, Doğum 16 Kasım 1816 - Ölümü 16 Aralık 1816
Heğine, Doğum 10 Ocak 1818 - Ölümü 29 Haziran 1820
Antreas, Doğum 26 Ocak 1820 - Ölümü 24 Mart 1870
Hovhannes, Doğum 7 Kasım 1821 - Ölümü 14 Nisan 1832"

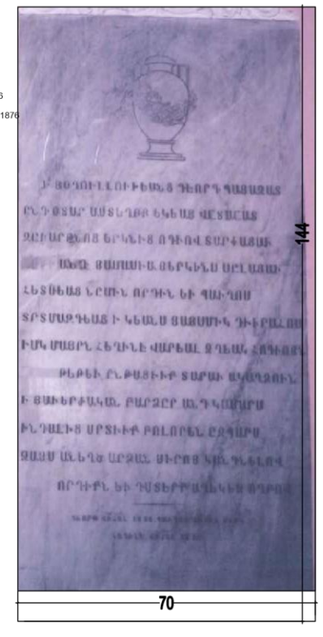

ŞEKİL.C 8

"Kevork Bayazad Oğulluhyan'lar
Yabancı yıldızlarla çok acılarla gelerek
Göksel coşkunu ruhla, çok istekle
Orada, Amasya'da göğe uçtular.
Onu takip etti oğlu Pavlus,
Bu hayatta hemen gelen hüzünle
Öte yandan annesi Heğine,
Ruhunun küçük evini yakarak
Yavaş gidişle götürdü dolu
O sonsuz ve yüksek kemerlerle
Sevinç dolu çocukları raks tutuyorlar
Bu bozulmayacak olan sevgi yortusunu dikerek
Erkek ve kız çocukları içi yaralayan ağıtla
Kevork, Ölümü 1828
Pavlus, Ölümü 1854"

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 9

PAFTA ADI:
KİTABE DETAYLARI

ŞEKİL C.32

HAZİRAN 2018

KİTABELER Ö:1/5

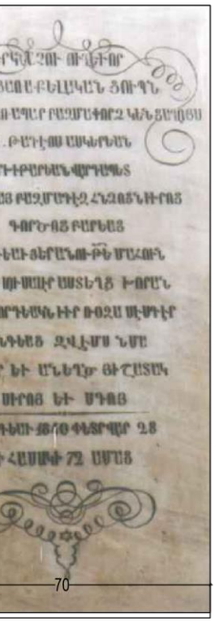

ŞEKİL.C 9

ŞEKİL.C 9

"Gök'e uçan yolcu
Ölığ Havarisel asayla
Hayatın çok deneyimli qumunuqup-ı basarak
Peder Tatyos Askeryan
Muhitaryan Rahip
Kendi iyi işlerinin çok yönlü ürünleriyle
Ölümün mutluluğunda rahatladı
Işıklı yıldızların altarı gözünde
Kendi kardeş çocuğu Roza Sester
Onun ant taşına dikti
Sevgi ve acısının hüzünlü ve katıksız anısı olarak
28 Şubat 1840'da 72 yaşındayken rahata kavuştu"

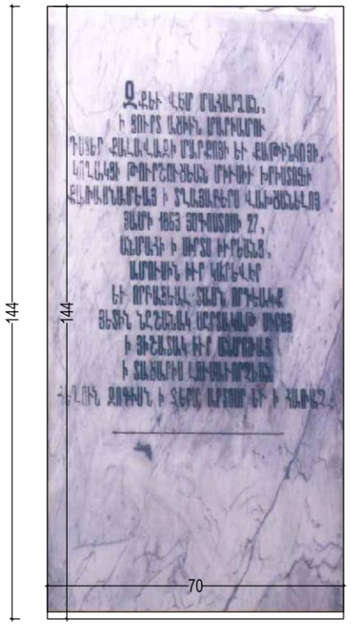

ŞEKİL.C 10

ŞEKİL.C10

"Seninle ölün anı taşı
Maryam'ın soğuk kemiklerinin
O ki Marko ve Katingo Kalavaz'un kızıdır,
Müsü Hristof Turyucuyan'ın eşidir.
Çocuğunu doğurduktan sonra kırk yaşında öldü
27 Ağustos 1863 Rab'bin yılında
Kendi yüreklerinde ölümsüzleşecek
Kendi ağır yaralı eşinin,
Ve hüzünlü on çocuğunun,
En son simgesi olarak yürekten doğan sevgisinin.
Kendisinin unutamadığı bu Lusavoriç Kilisesi içinde,
Canlar sıcak gözyaşları döküyorlar ileriye giderek."

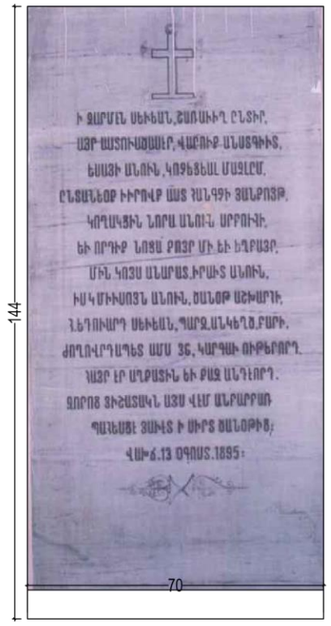

ŞEKİL.C 11

ŞEKİL.C11

"Soydan seçilmiş dal olan Sevyan
-Tanrı sayar hayatta eşsiz kişi olarak
-Yesayi adında, ancak Mazlum olarak tanınan
-Kendi ailesiyle burada sonsuza rahatlıyor
-Onun eşinin adı Surpuhi'dir
-Onun çocukları da bir kız ve bir erkektir
-Biri lekesiz bekâr olup adı İrsid'dir
-Öbürünün adı ise dünyada tanınmıştır

-Peder Yetvart Sevyan,
basit katıksız iyi
-36 yıl ruhsal reislik yaptı,
-Sekizinci sıradan yoksulun babası
olup güçlü sürü çobanıydı
-Onun anısı için bu konuşmayan taş
-Tanıdıklarının yüreklerini
sonsuza korusun
-Ölümü: 13 Ağustos 1895"

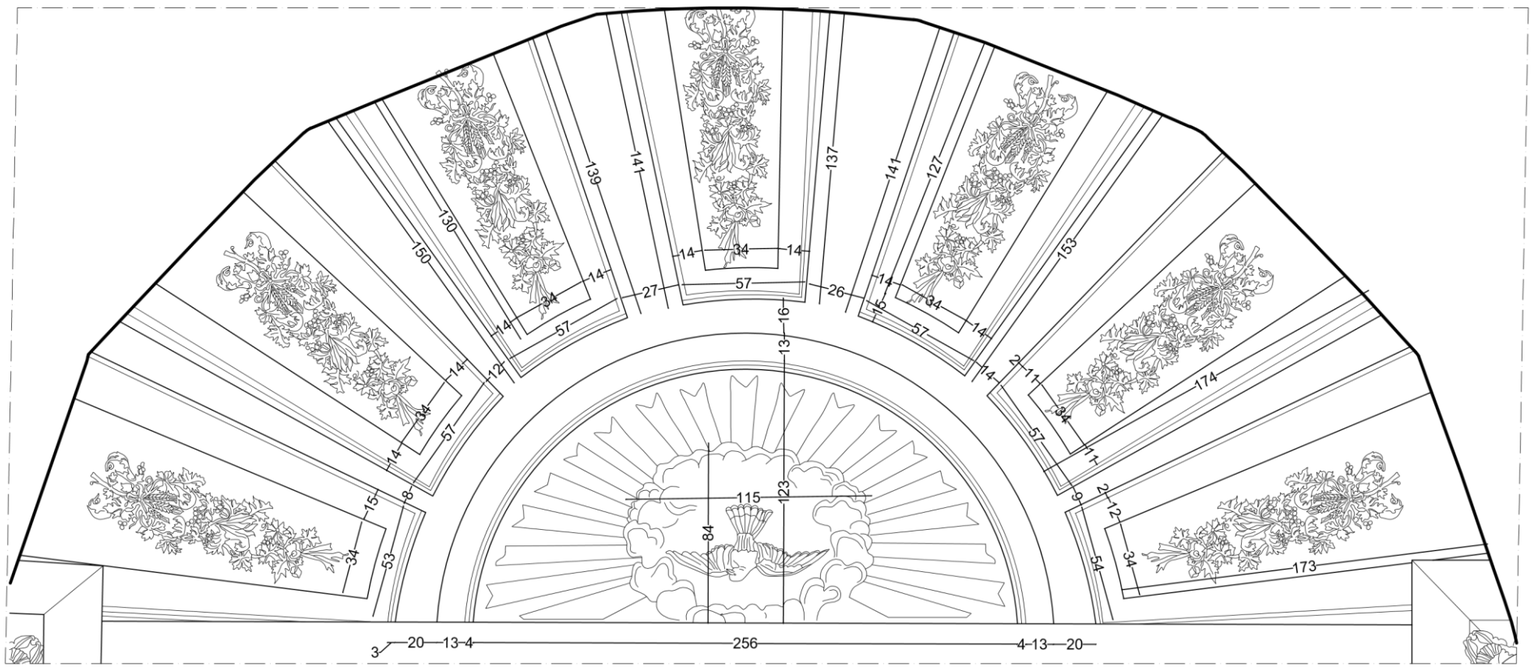

BEMA TAVAN BEZEMELERİ Ö:1/10

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 10	PAFTA ADI: KİTABE - BEZEME DETAYLARI

ŞEKİL C.33

HAZİRAN 2018

MERDİVEN SİSTEM KESİTİ Ö:1/20

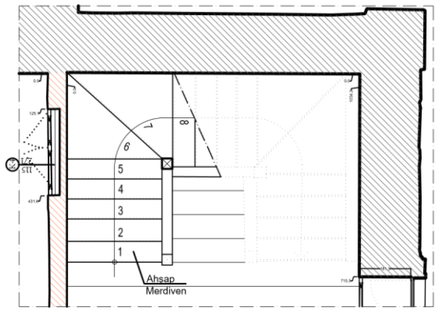

000 KAT PLANI Ö:1/20

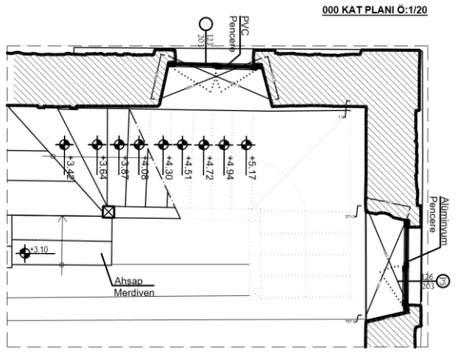

+5.18 KOTU KAT PLANI Ö:1/20

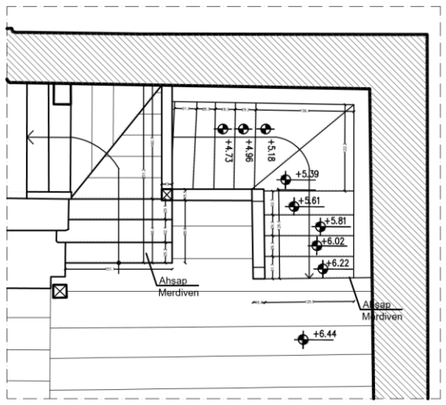

+9.05 KOTU KAT PLANI Ö:1/20

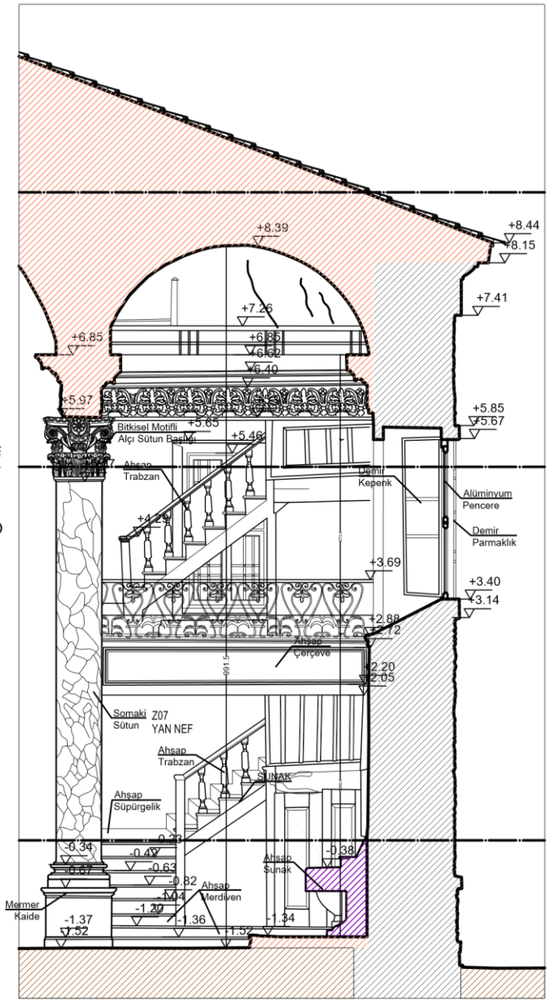

GÖRÜNÜŞ Ö:1/20

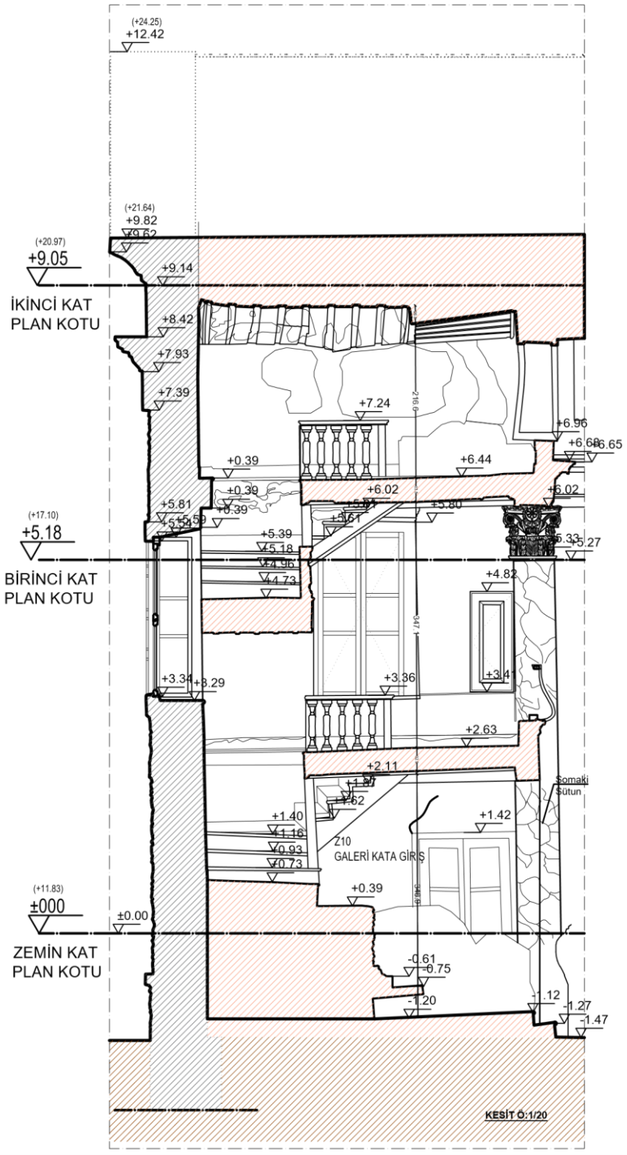

KESİT Ö:1/20

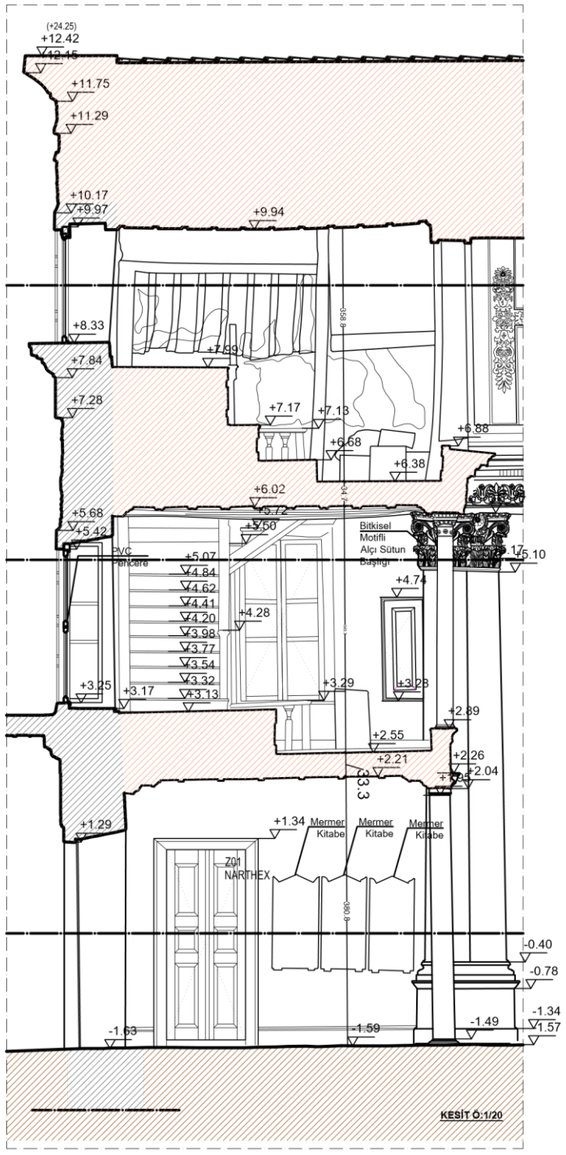

KESİT Ö:1/20

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- TOPRAK(PLAN/KESİT)

DETAY PAFTASI

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 11

PAFTA ADI:
MERDİVEN SİSTEM KESİTİ

ŞEKİL C.34

HAZİRAN 2018

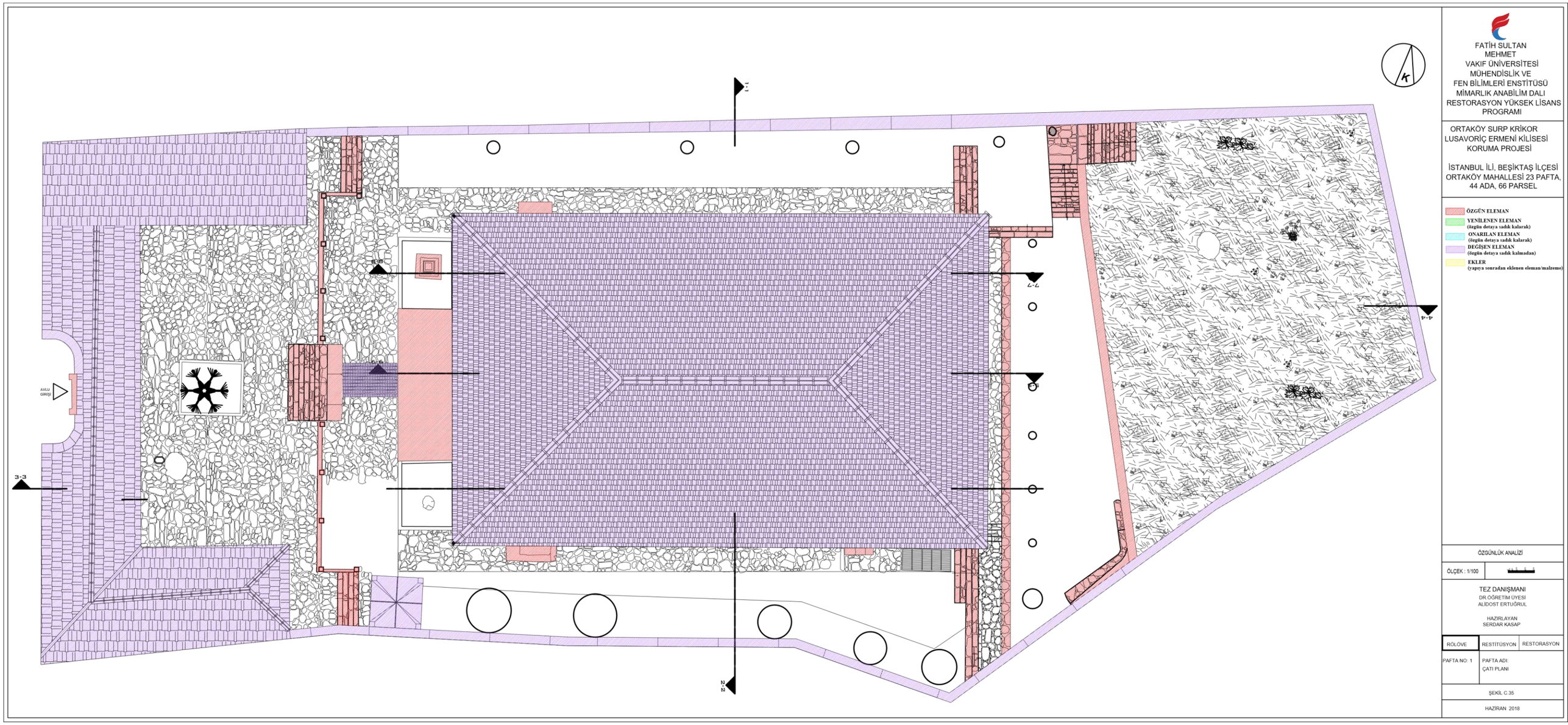
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 1
PAFTA ADI: ÇATI PLANI
ŞEKİL C.35
HAZİRAN 2018
AVLU GİRİŞİ
1-1
2-2
3-3
4-4
5-5
6-6
7-7
8-8

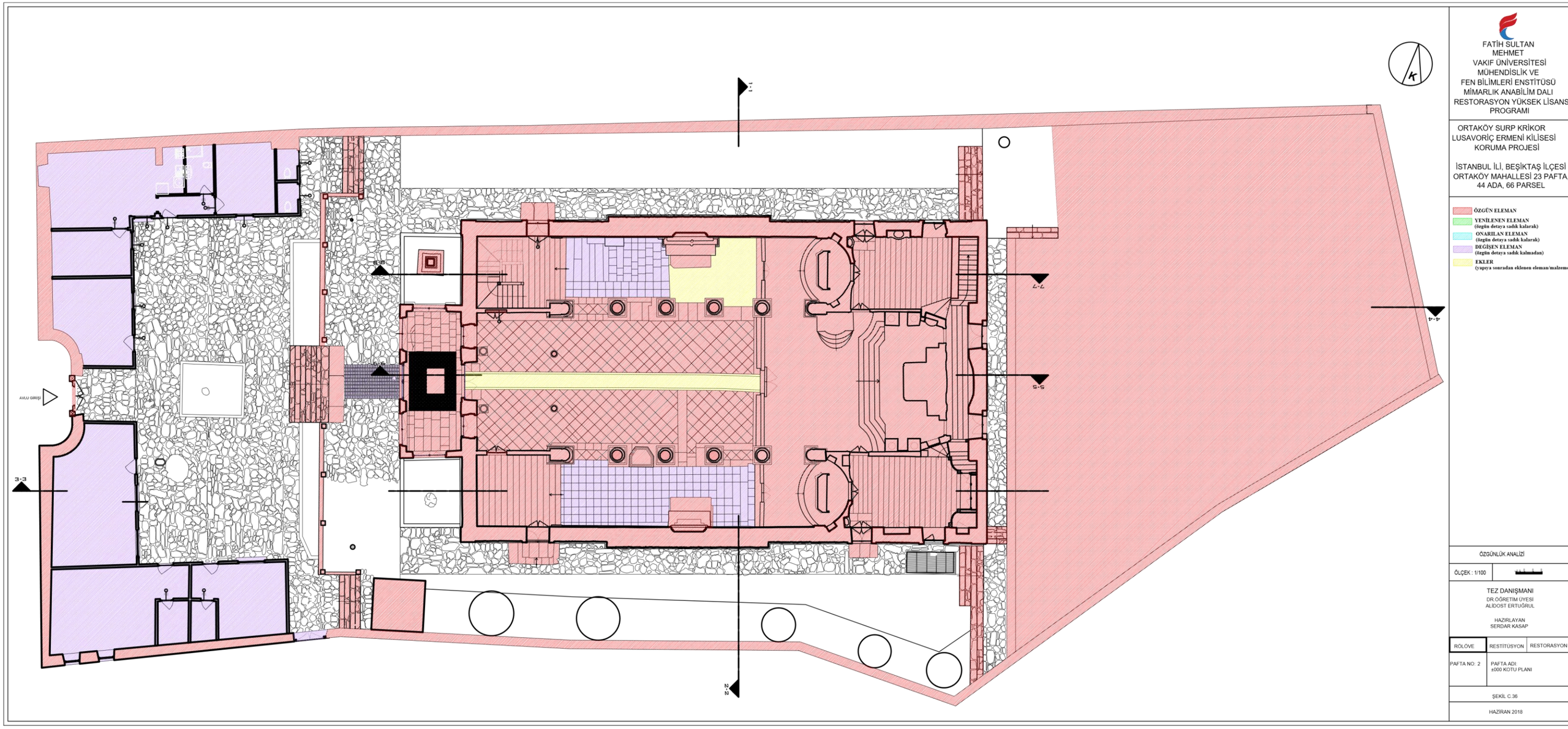

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER
(yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 2

PAFTA ADI:
±000 KOTU PLANI

ŞEKİL C.36

HAZİRAN 2018

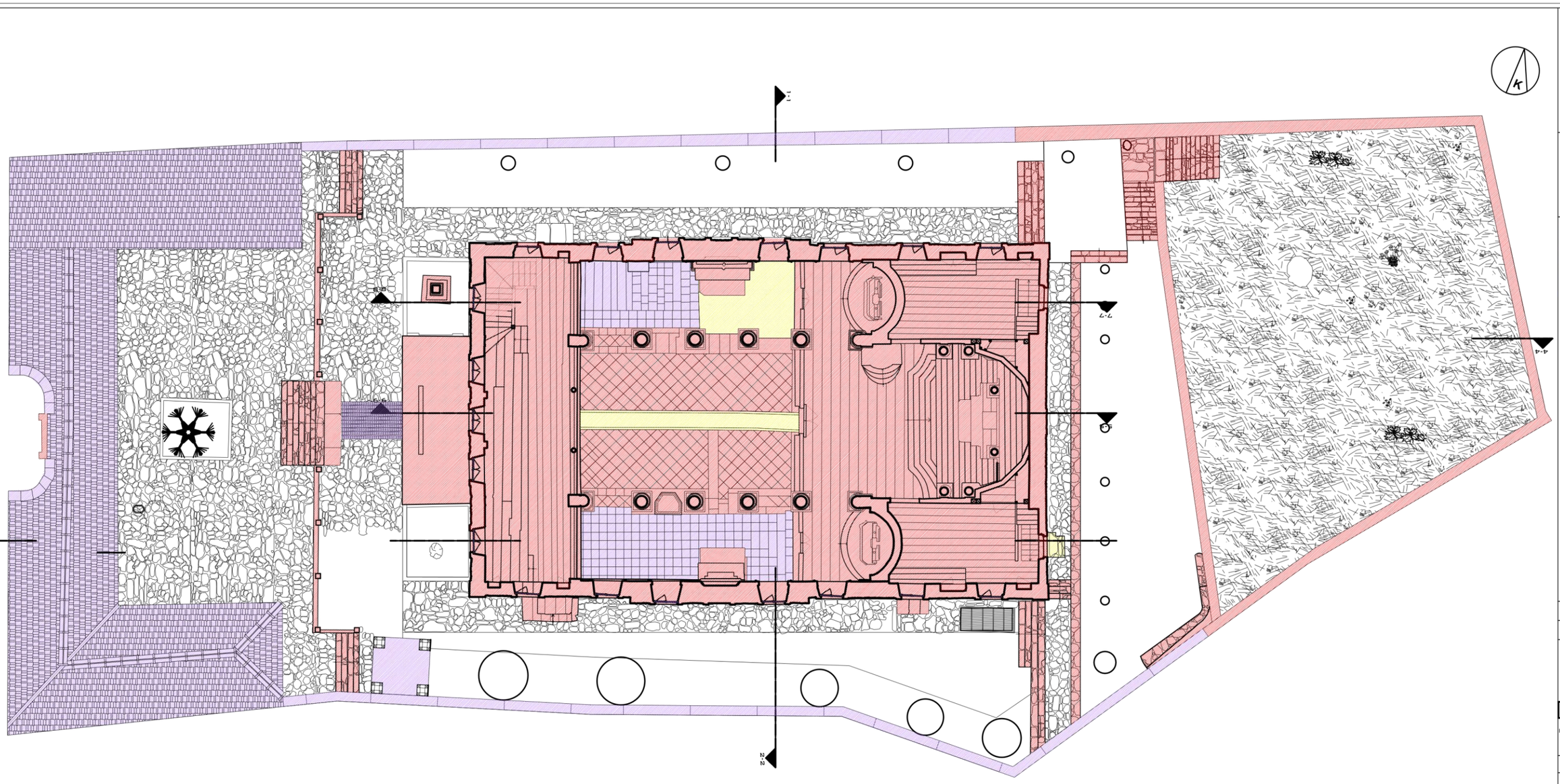

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 3

PAFTA ADI:
+5.18 KOTU PLANI

ŞEKİL C.37

HAZİRAN 2018

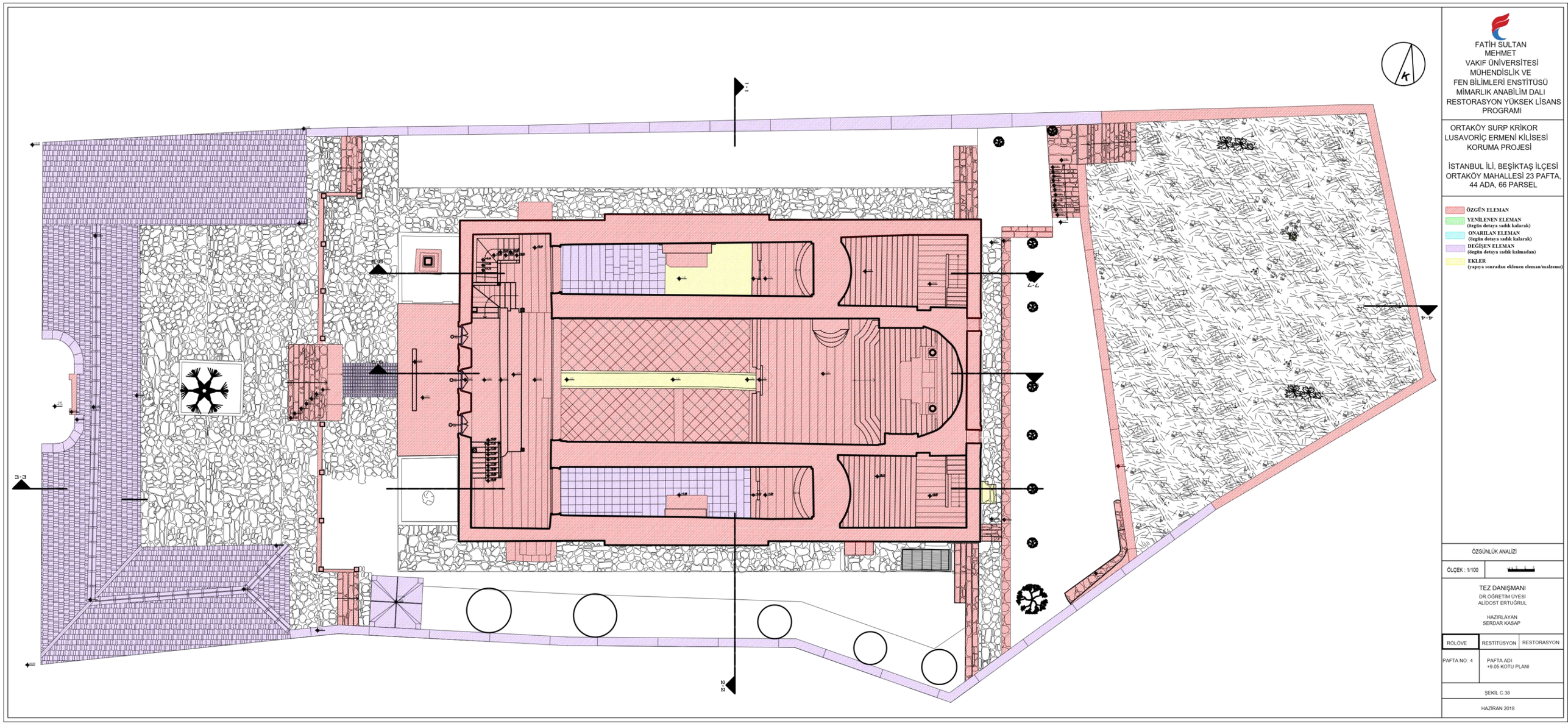
K
3-3
4-4
7-7
N
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)
ÖZGÜNLÜK ANALİZİ
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 4
PAFTA ADI: +9.05 KOTU PLANI
ŞEKİL C.38
HAZİRAN 2018

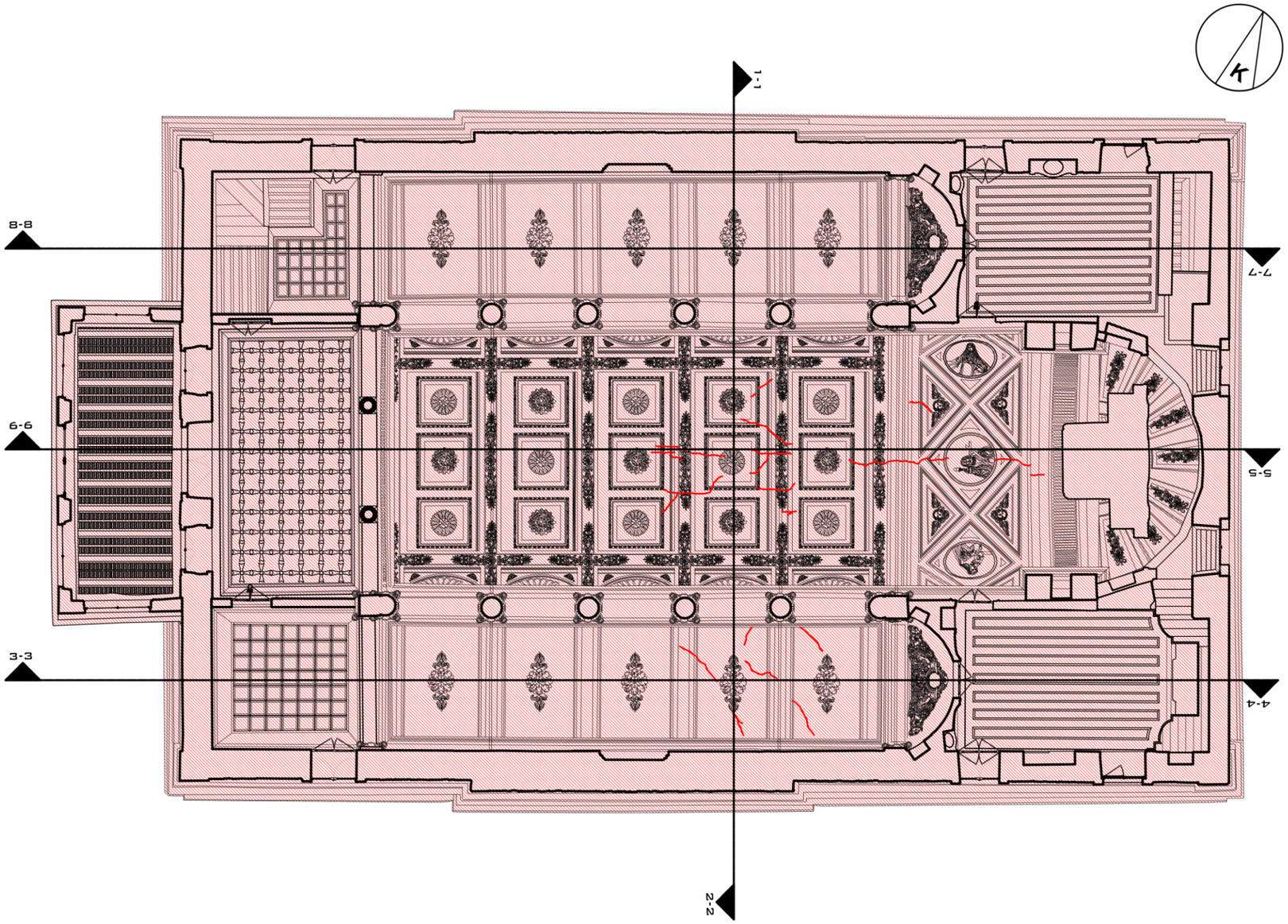

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÖZGÜN ELEMAN
- YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
- ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
- DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
- EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 5

PAFTA ADI:
000 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.39

HAZİRAN 2018

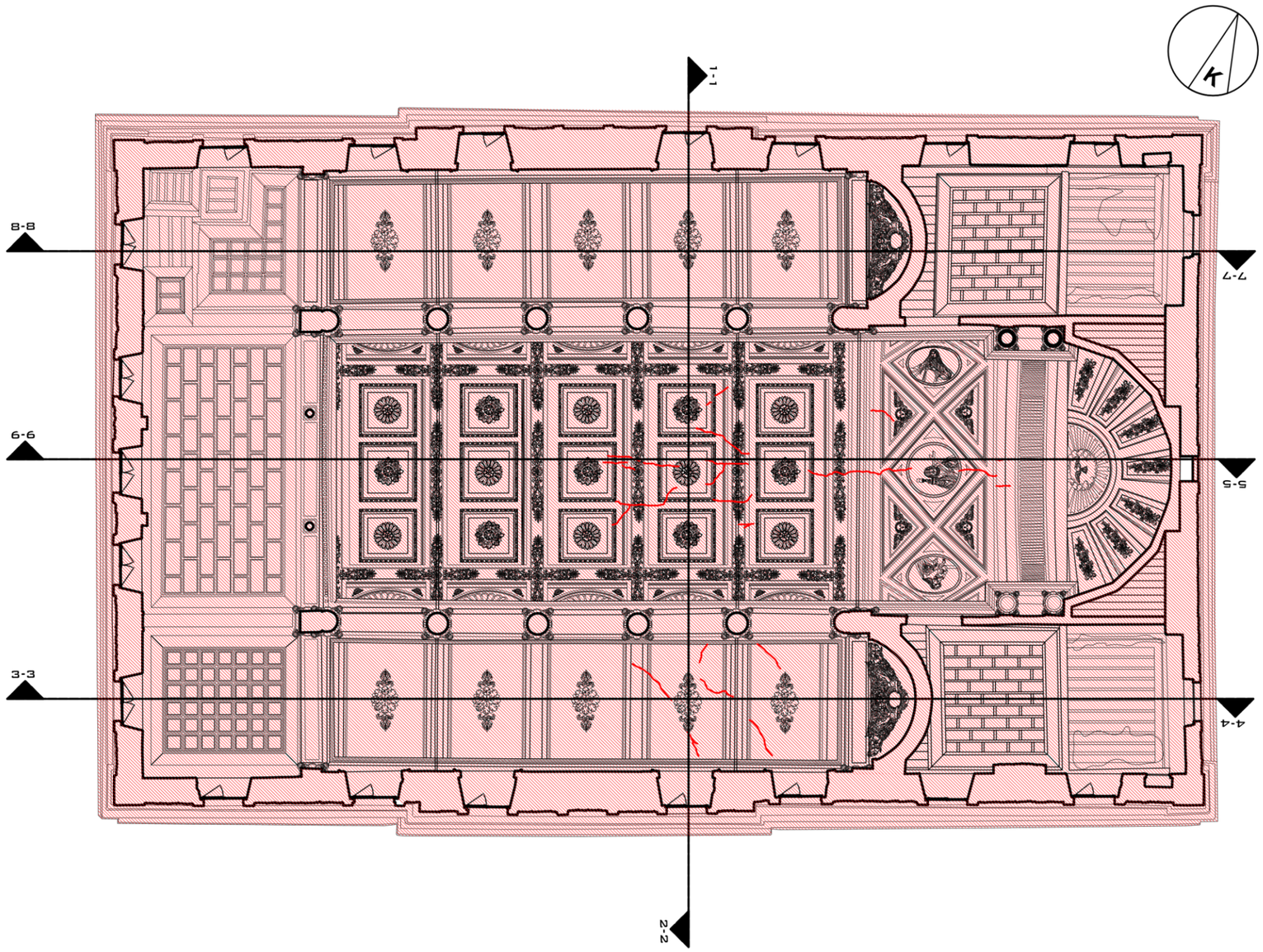

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÖZGÜN ELEMAN
- YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
- ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
- DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
- EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 6

PAFTA ADI:
+5.18 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.40

HAZİRAN 2018

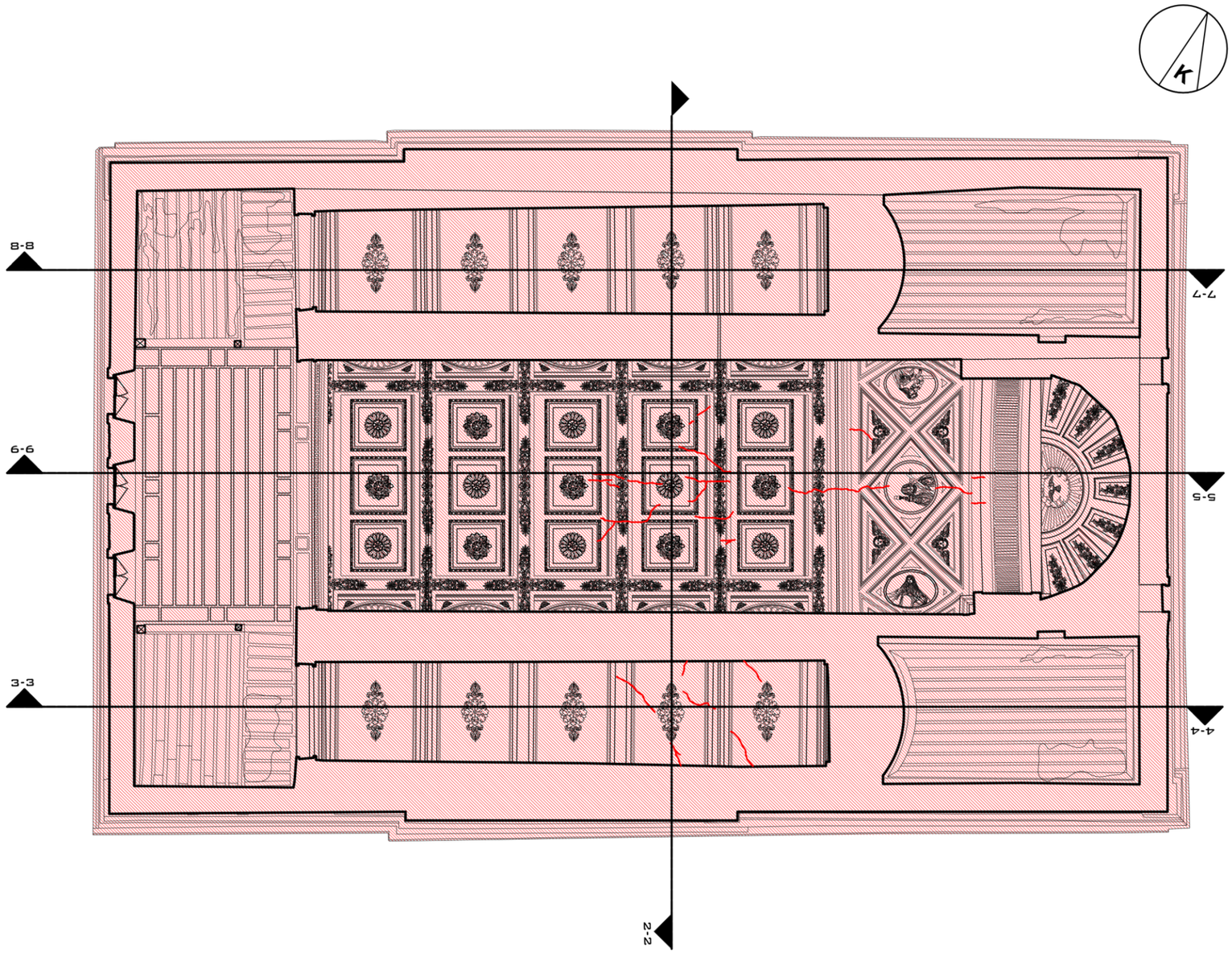

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÖZGÜN ELEMAN
- YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
- ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
- DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
- EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 7	PAFTA ADI: +9.05 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.41

HAZİRAN 2018

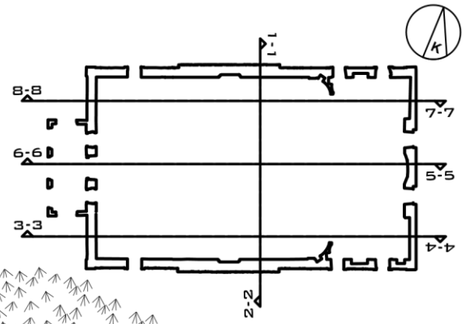

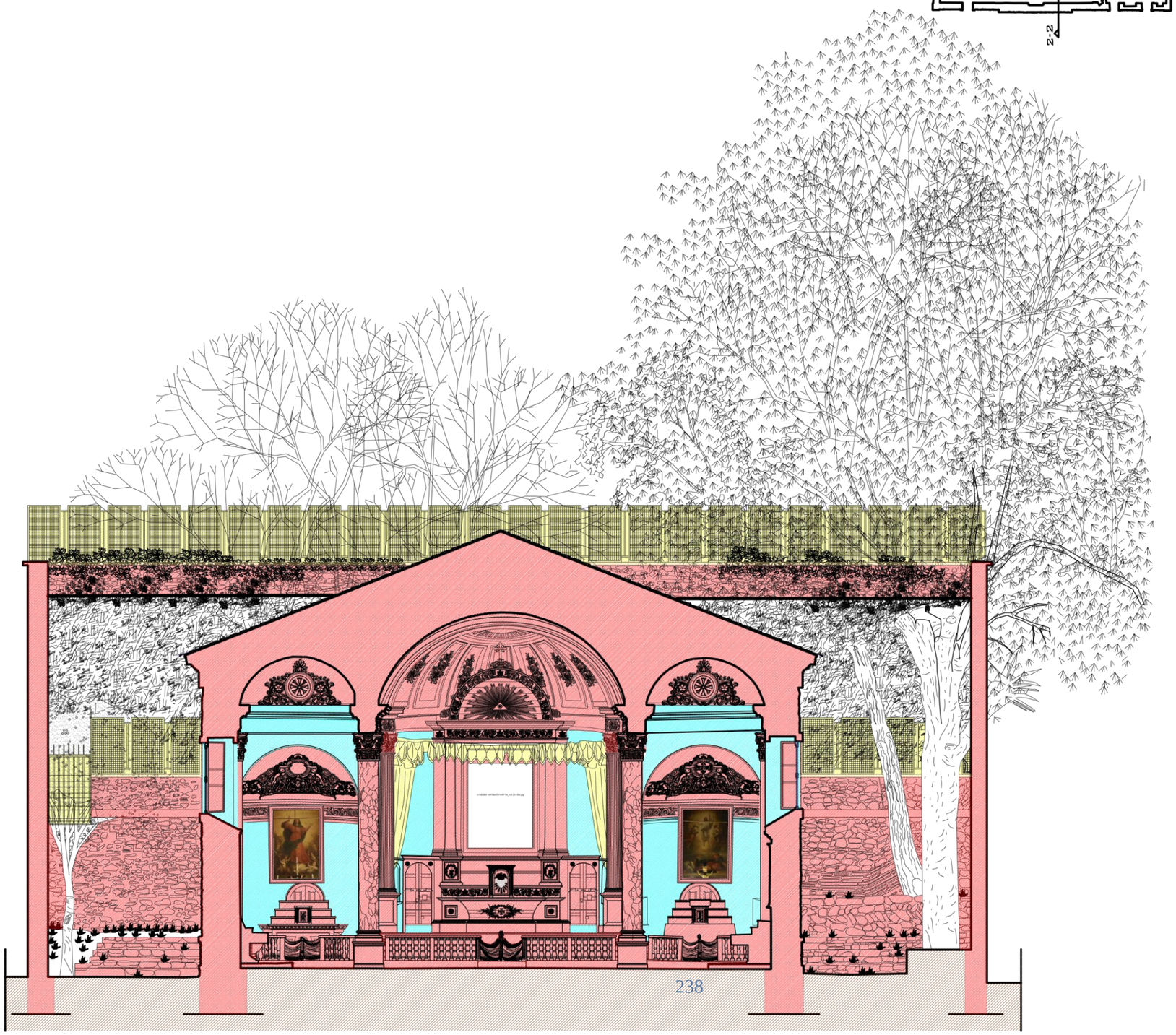

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER
(yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 8

PAFTA ADI:
1-1 KESİTİ

ŞEKİL C.42

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 9

PAFTA ADI:
2-2 KESİTİ

ŞEKİL C.43

HAZİRAN 2018

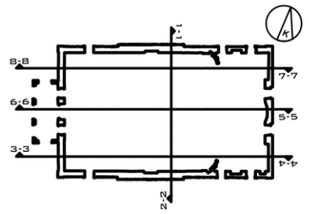

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 10	PAFTA ADI: 3-3 KESİTİ	

ŞEKİL C.44

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÖZGÜN ELEMAN
- YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
- ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
- DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
- EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 11	PAFTA ADI: 4-4 KESİTİ

ŞEKİL C.45

HAZİRAN 2018

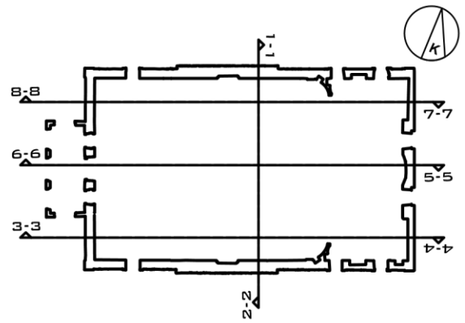

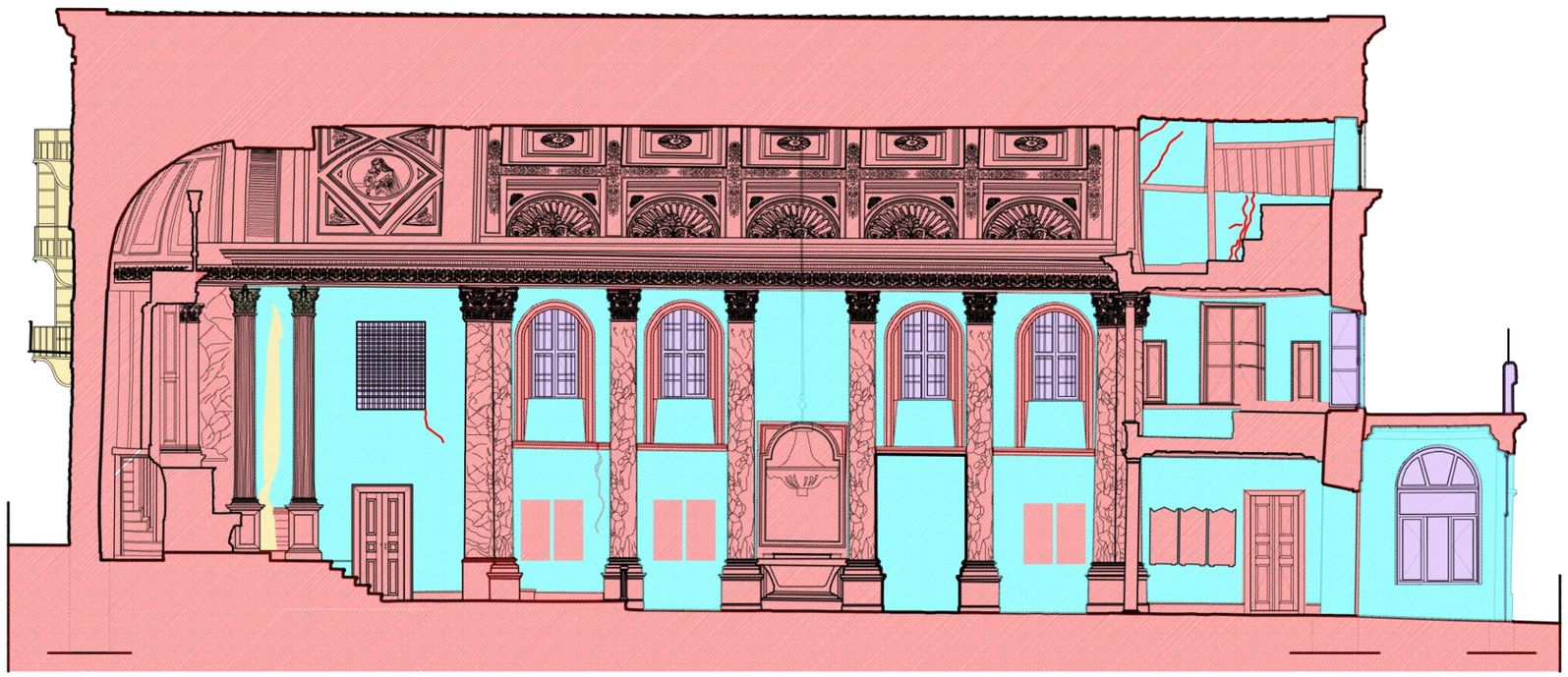

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER
(yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 12

PAFTA ADI:
5-5 KESİTİ

ŞEKİL C.46

HAZİRAN 2018

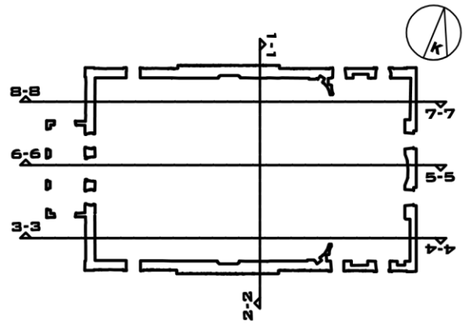

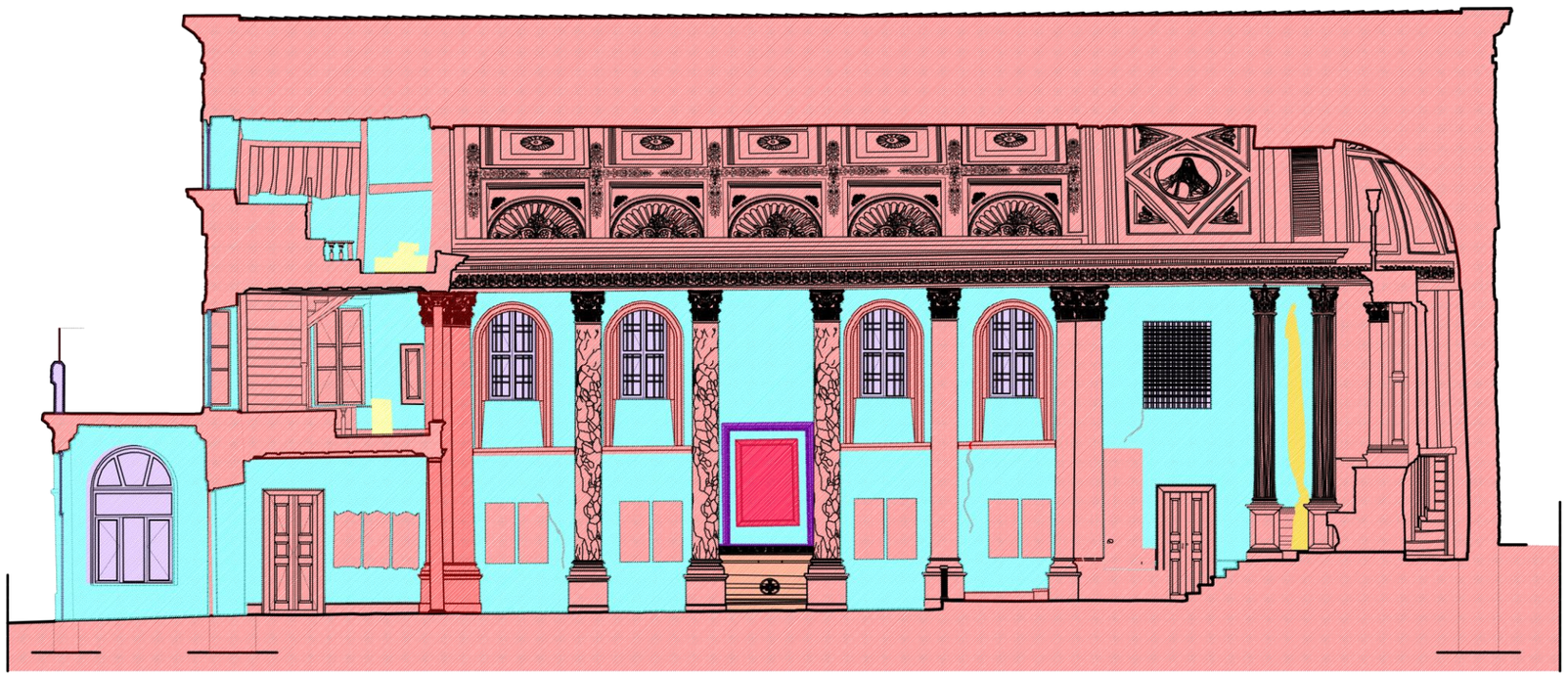

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER
(yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 13

PAFTA ADI:
6-6 KESİTİ

ŞEKİL C.47

HAZİRAN 2018

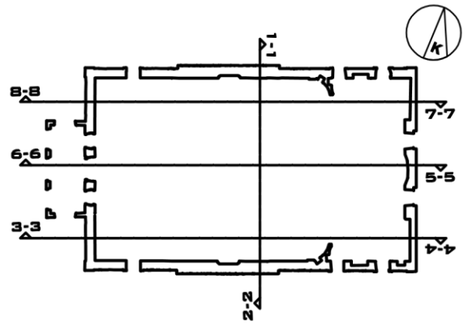

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER
(yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 14

PAFTA ADI:
7-7 KESİTİ

ŞEKİL C.48

HAZİRAN 2018

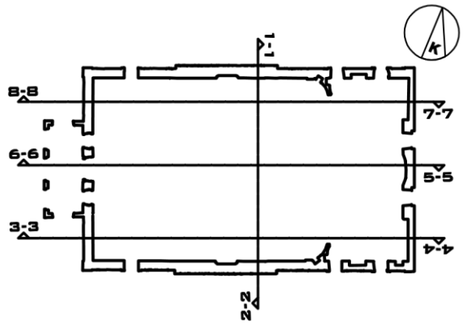

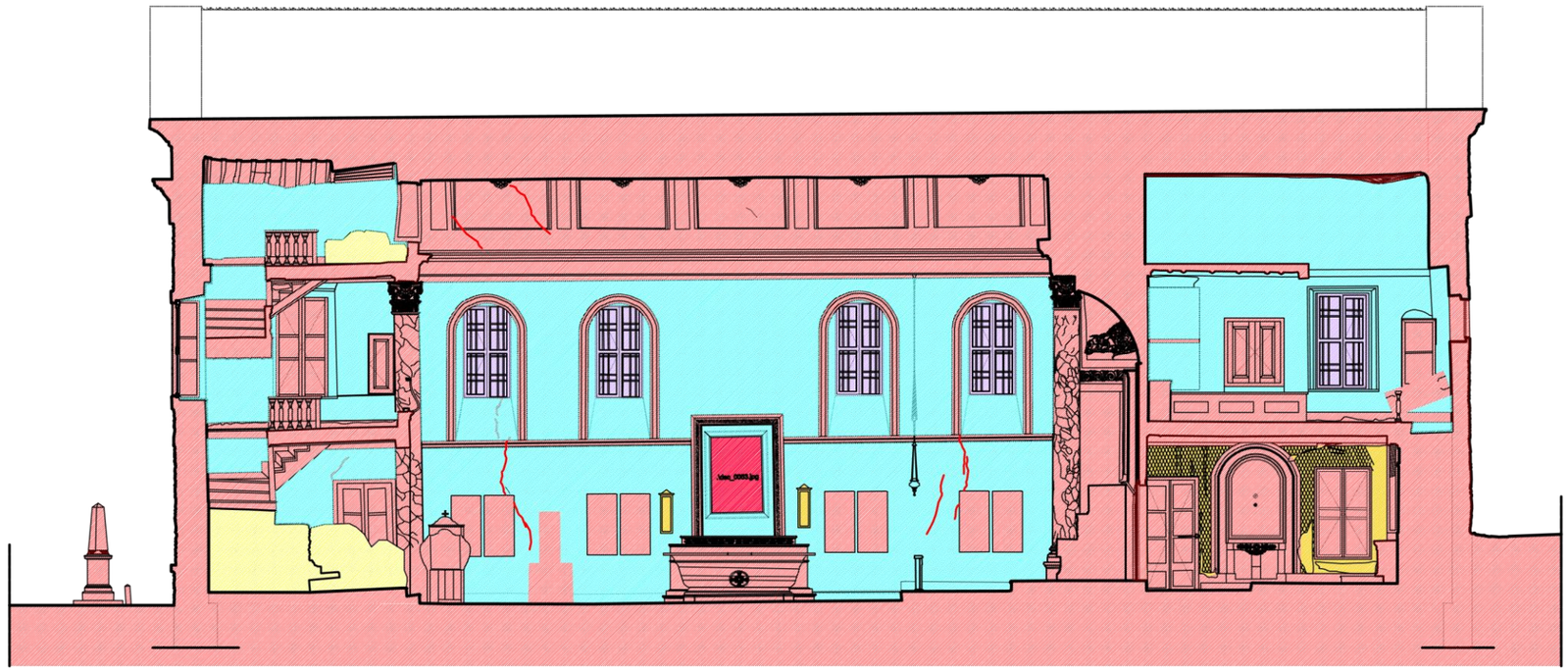

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 15

PAFTA ADI:
8-8 KESİTİ

ŞEKİL C.49

HAZİRAN 2018

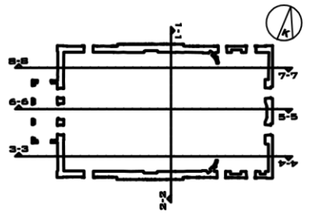

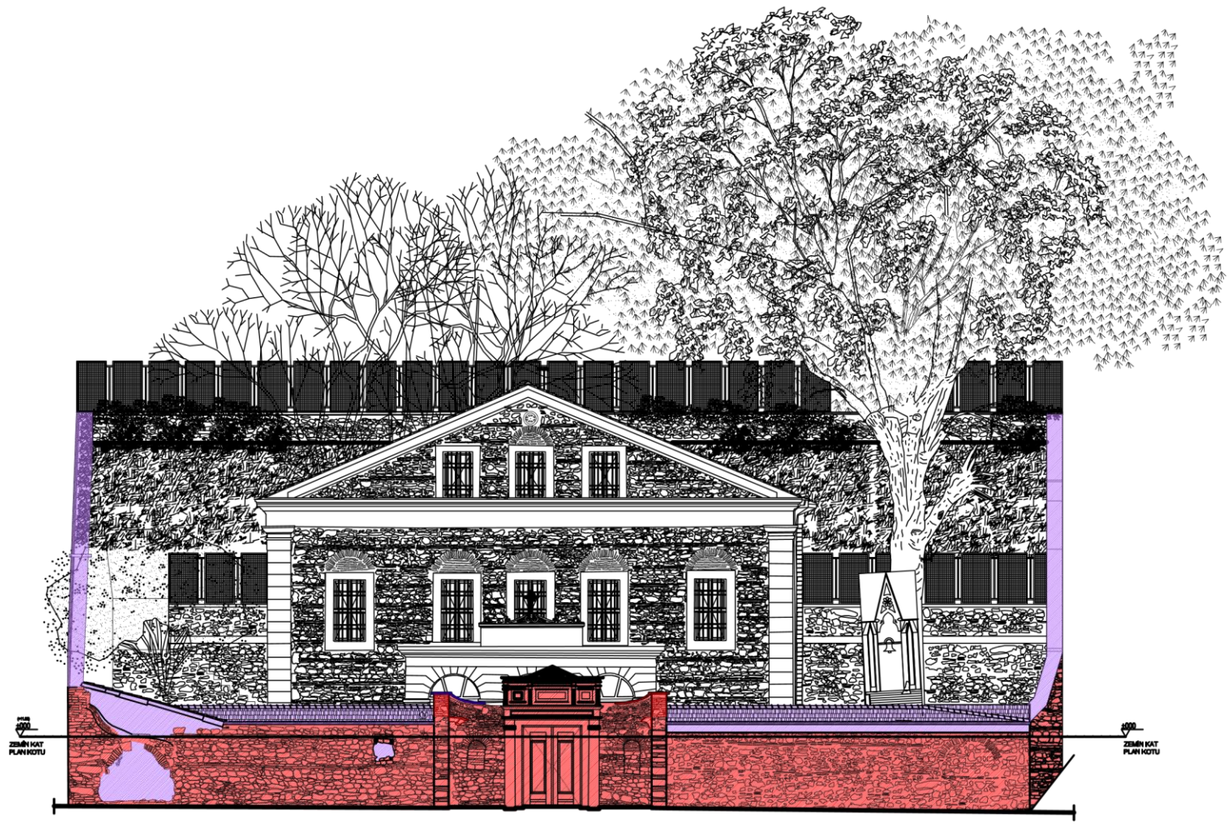

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN (özgün dokuya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN (özgün dokuya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN (özgün dokuya sadık kalmadan)
EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 16	PAFTA ADI: BATI CEPHESİ	

ŞEKİL C.50

HAZİRAN 2018

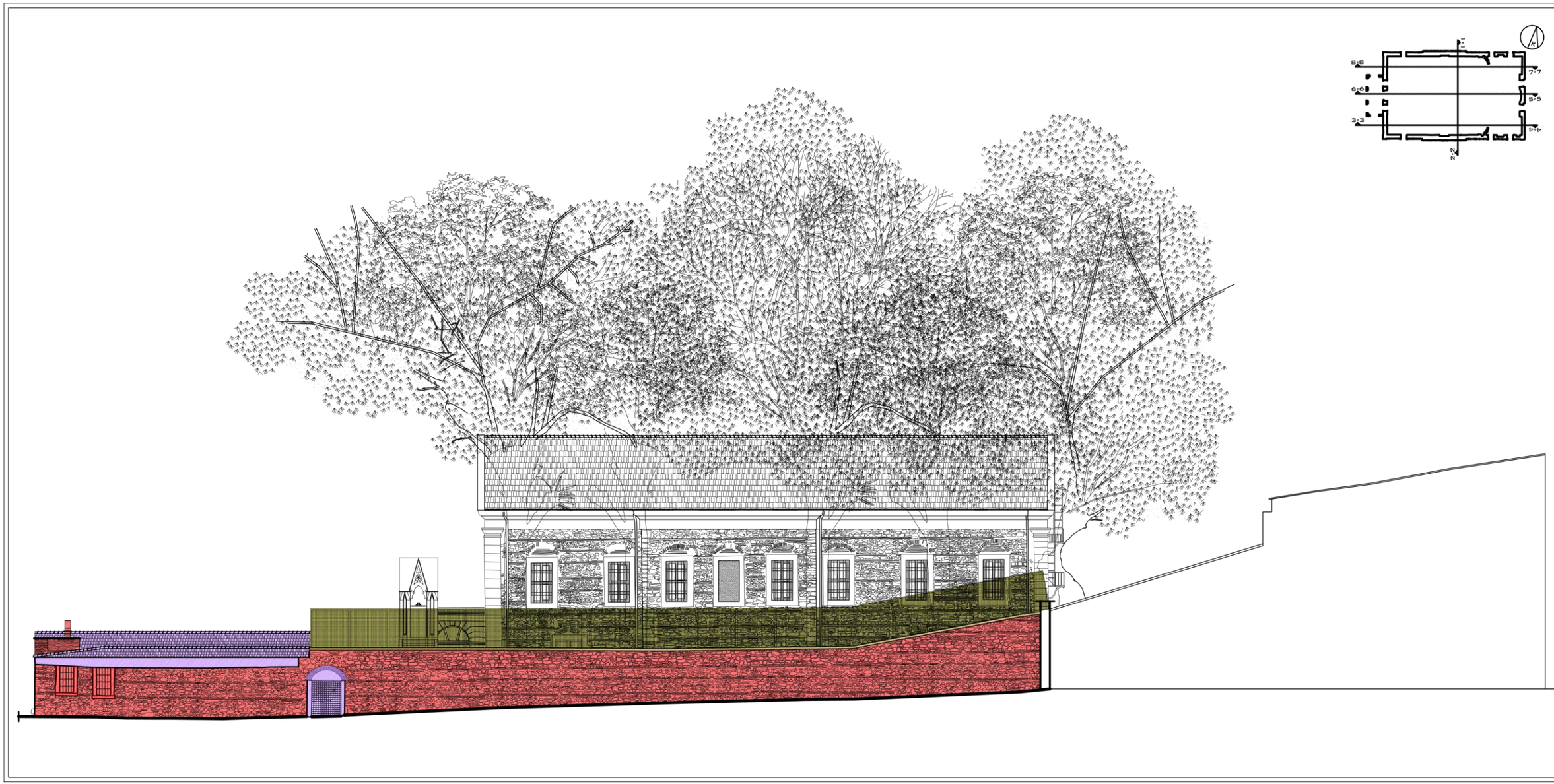

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 17

PAFTA ADI
GÜNEY CEPHESİ

ŞEKİL C.51

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÖZGÜN ELEMAN
- YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
- ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
- DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
- EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 18	PAFTA ADI: KUZEY CEPHESİ	

ŞEKİL C.52

HAZİRAN 2018

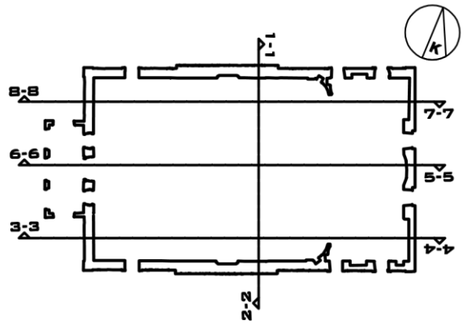

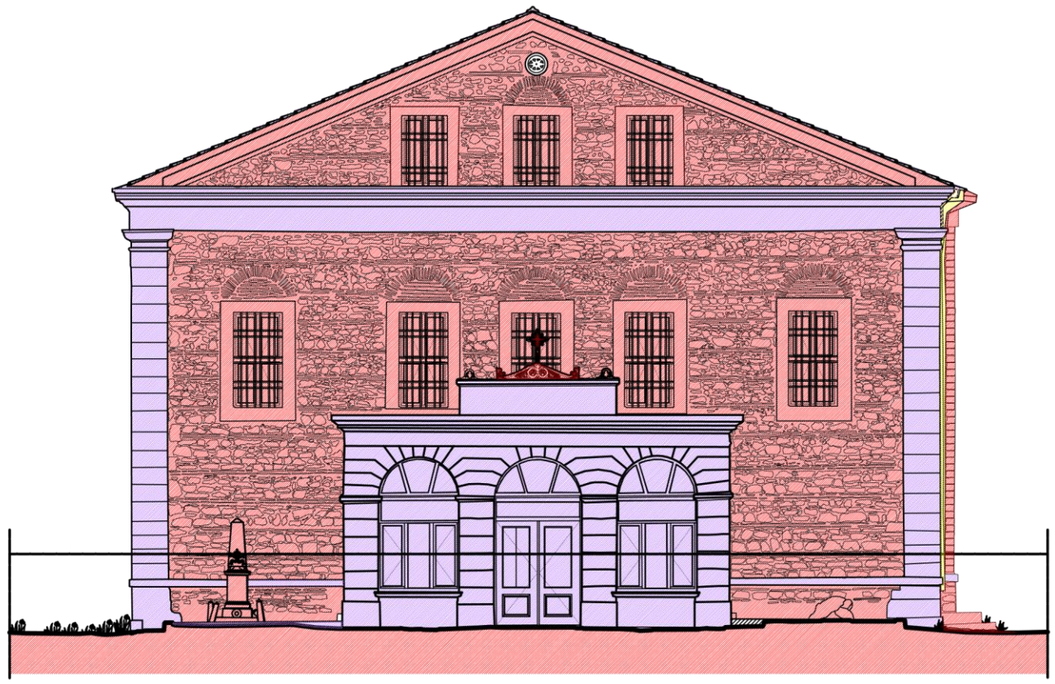

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER
(yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 19

PAFTA ADI:
BATI CEPHESİ

ŞEKİL C.53

HAZİRAN 2018

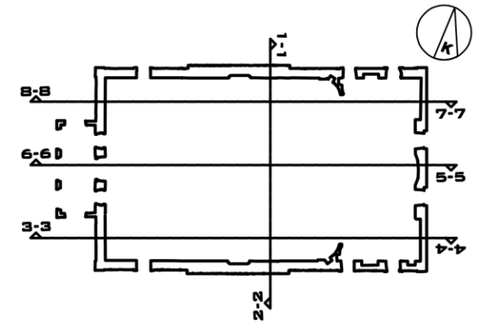

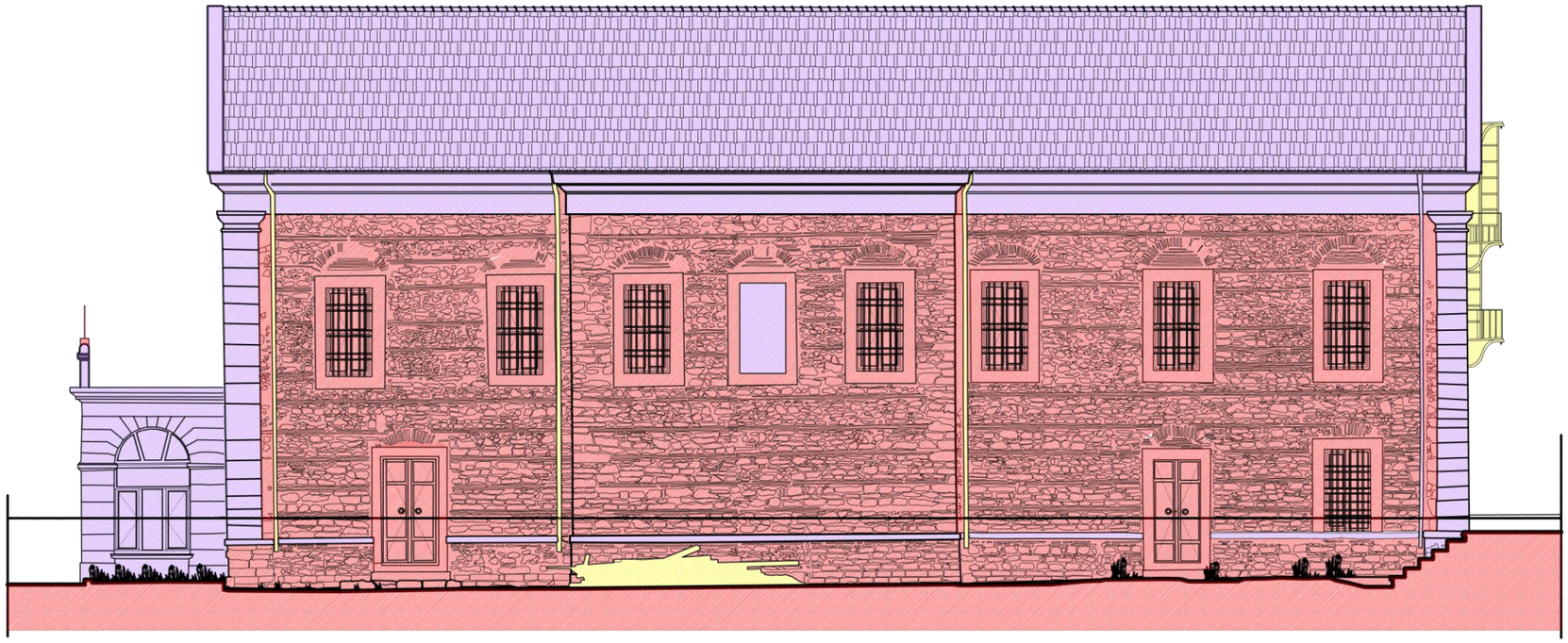

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 20

PAFTA ADI:
GÜNEY CEPHESİ

ŞEKİL C.54

HAZİRAN 2018

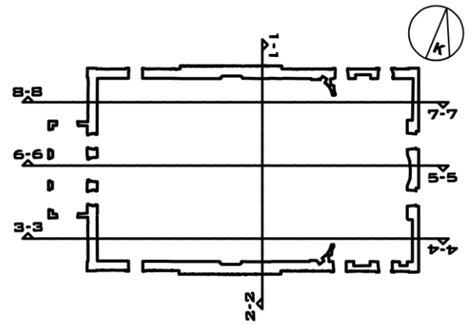

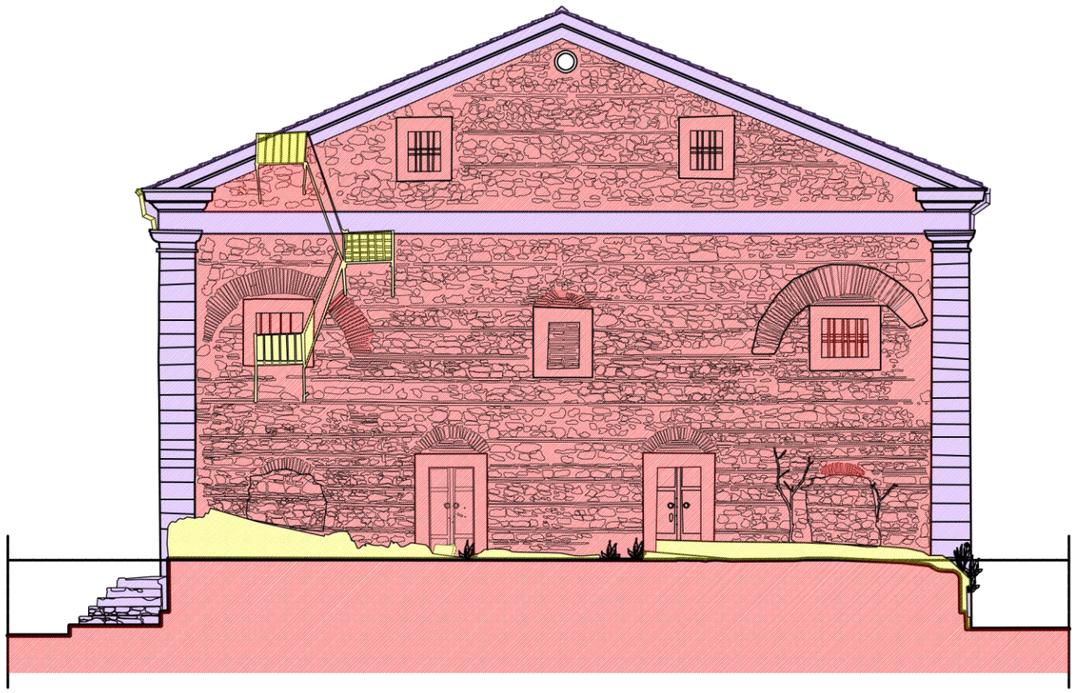

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN
(özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER
(yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 21

PAFTA ADI:
DOĞU CEPHESİ

ŞEKİL C.55

HAZİRAN 2018

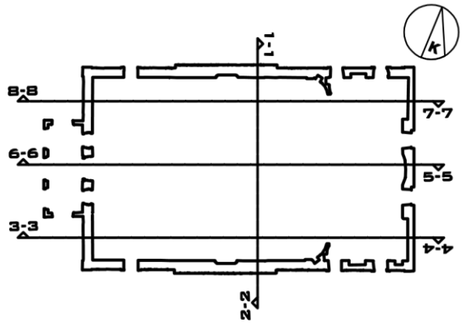

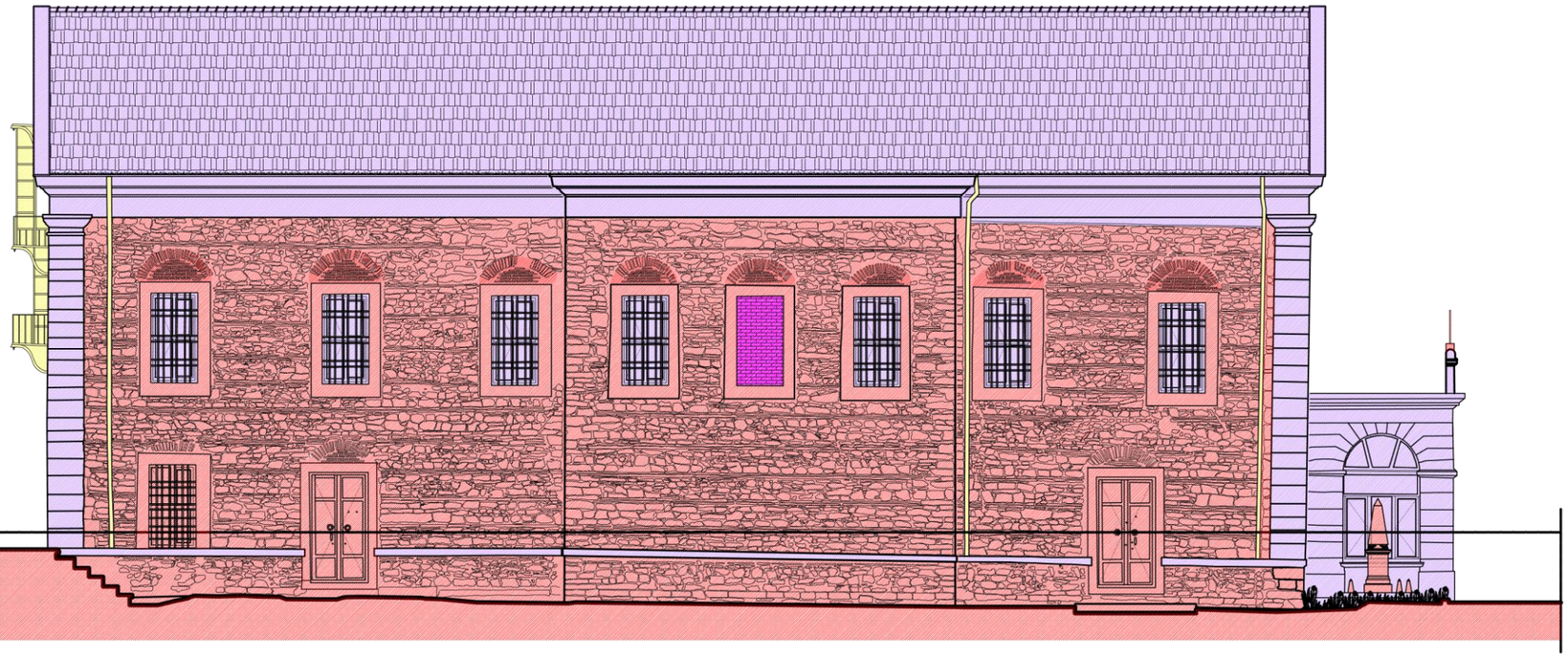

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖZGÜN ELEMAN
YENİLENEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
ONARILAN ELEMAN (özgün detaya sadık kalarak)
DEĞİŞEN ELEMAN (özgün detaya sadık kalmadan)
EKLER (yapıya sonradan eklenen eleman/malzeme)

ÖZGÜNLÜK ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 22

PAFTA ADI:
KUZEY CEPHESİ

ŞEKİL C.56

HAZİRAN 2018

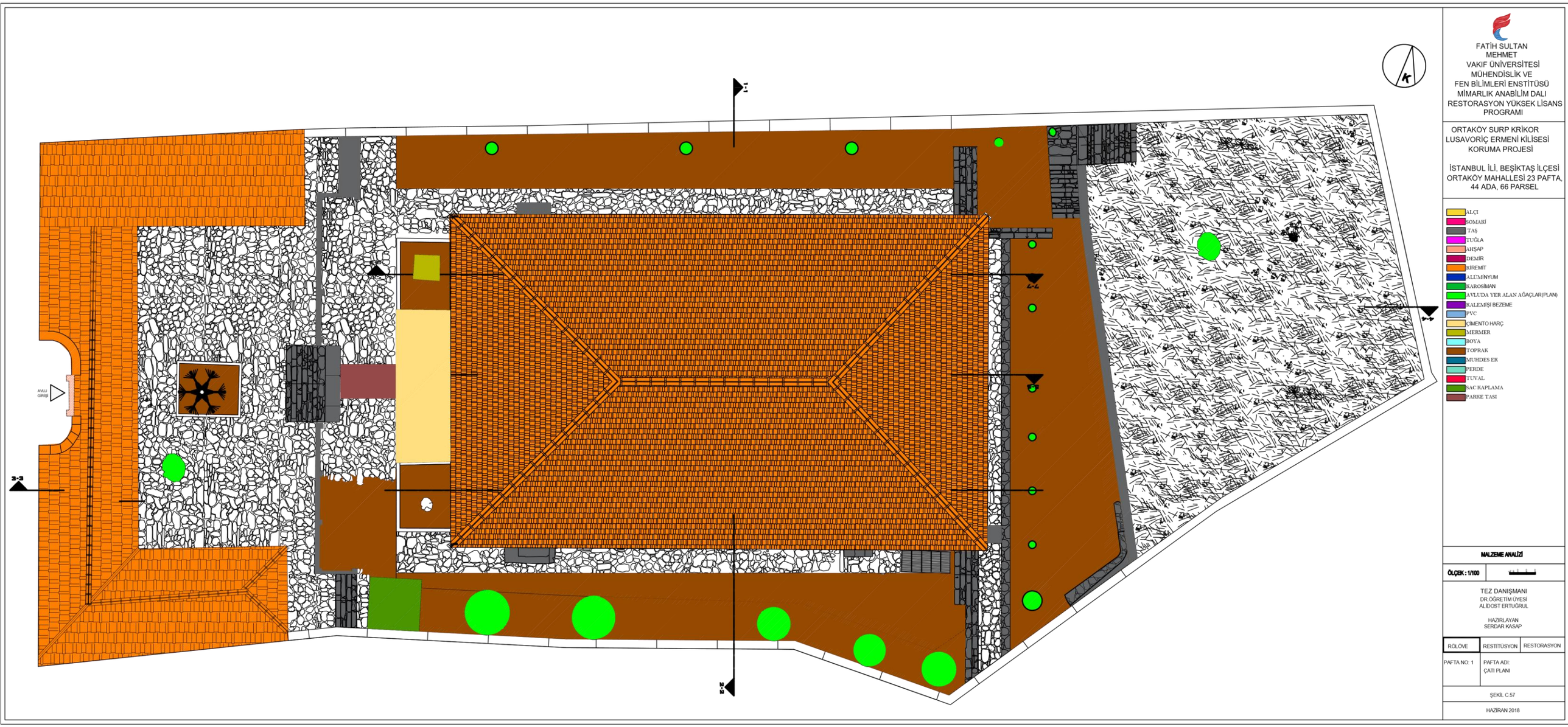
AVLU GİRİŞİ
3-3
K
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
ALÇI
SOMAKİ
TAŞ
TUĞLA
AHŞAP
DEMİR
KİREMİT
ALUMİNYUM
KAROSİMAN
AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
KALEMİŞİ BEZEME
PVC
ÇİMENTO HARÇ
MERMER
BOYA
TOPRAK
MUHDES EK
PERDE
TUVAL
SAC KAPLAMA
PARKE TASI
MALZEME ANALİZİ
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALIDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 1
PAFTA ADI:
ÇATI PLANI
ŞEKİL C.57
HAZİRAN 2018

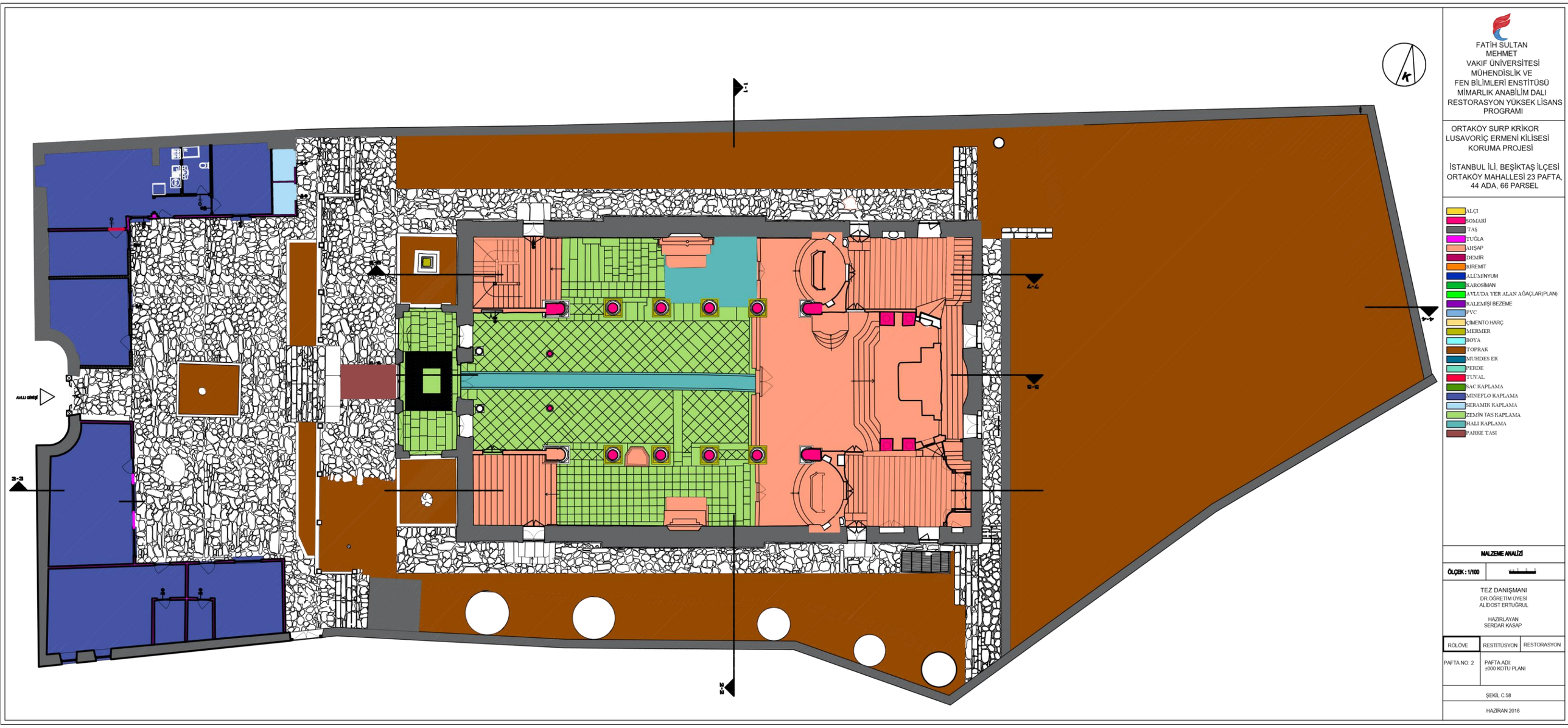
AVLU GİRİŞİ
1-1
2-2
3-3
N
M
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
ALÇI
SOMAKİ
TAŞ
TUĞLA
AHŞAP
DEMİR
KİREMİT
ALÜMİNYUM
KAROSİMAN
AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
KALEMİŞİ BEZEME
PVC
ÇİMENTO HARÇ
MERMER
BOYA
TOPRAK
MUHDES EK
PERDE
TUVAL
SAC KAPLAMA
MİNEFLO KAPLAMA
SERAMİK KAPLAMA
ZEMİN TAŞ KAPLAMA
HALI KAPLAMA
PARKE TAŞI
MALZEME ANALİZİ
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 2
PAFTA ADI:
±000 KOTU PLANI
ŞEKİL C.58
HAZİRAN 2018

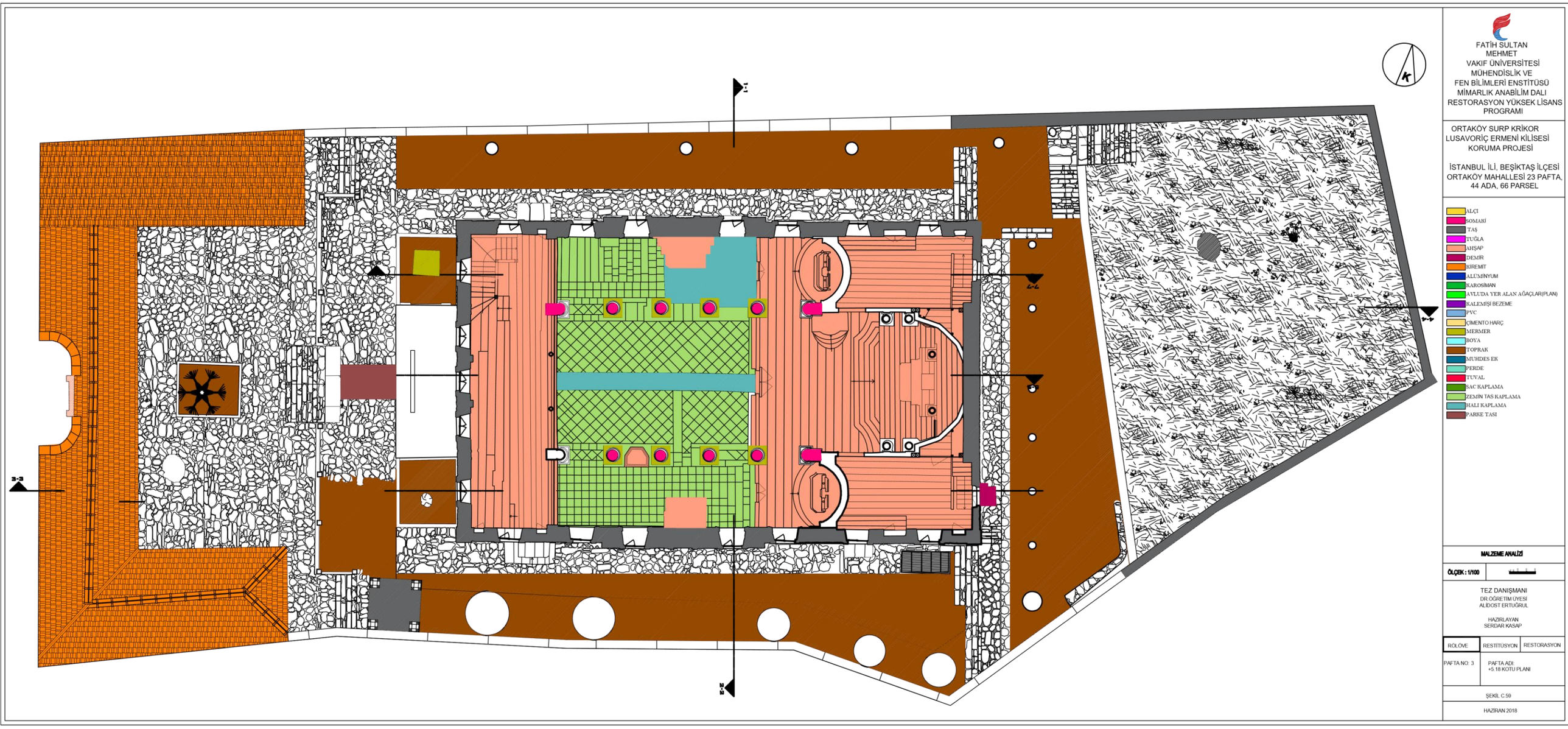
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
ALÇI
SOMAKİ
TAŞ
TUĞLA
AHŞAP
DEMİR
KİREMİT
ALÜMİNYUM
KAROSİMAN
AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
KALEMİŞİ BEZEME
PVC
ÇİMENTO HARÇ
MERMER
BOYA
TOPRAK
MUHDES EK
PERDE
TUVAL
SAC KAPLAMA
ZEMİN TAS KAPLAMA
HALI KAPLAMA
PARKE TASI
MALZEME ANALİZİ
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 3
PAFTA ADI:
+5.18 KOTU PLANI
ŞEKİL C.59
HAZİRAN 2018

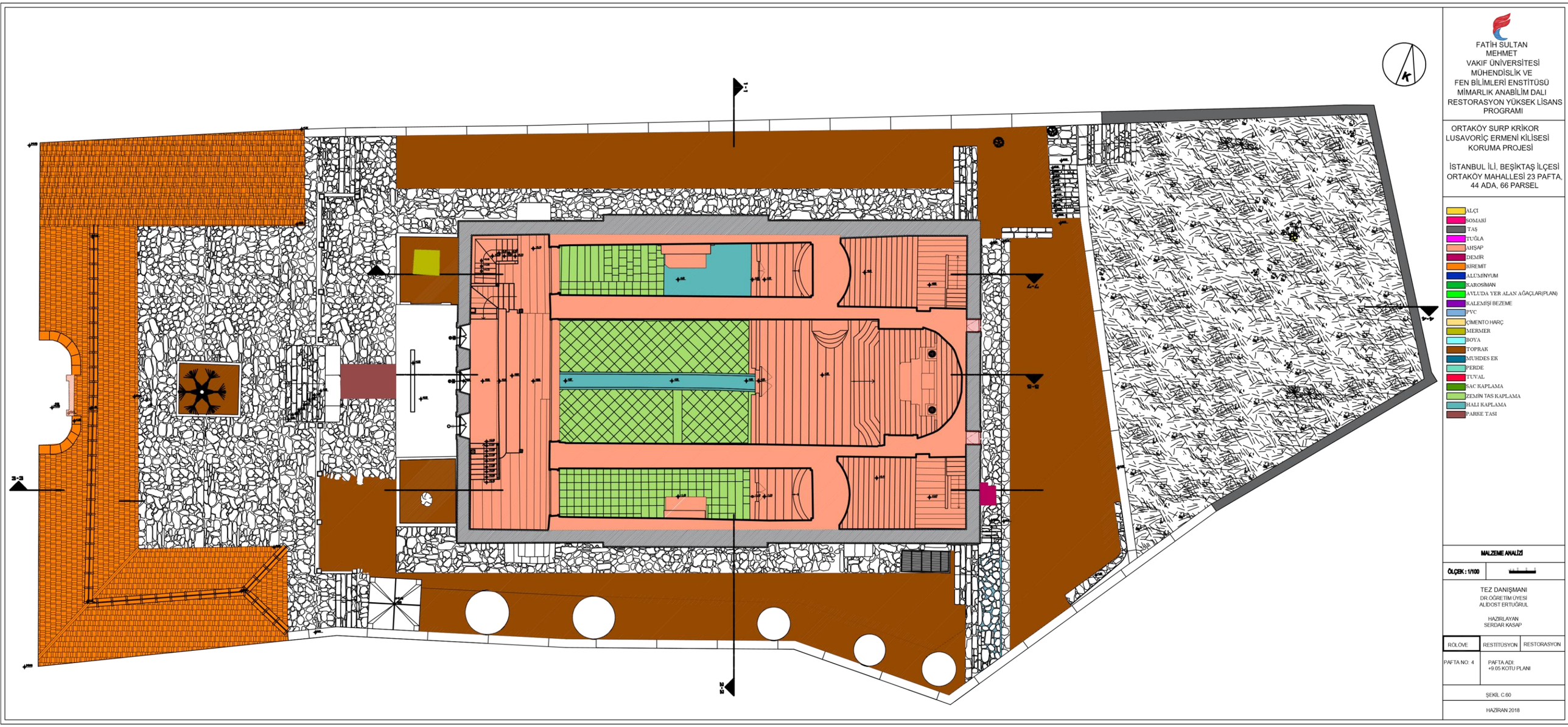
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
ALÇI
SOMAKİ
TAŞ
TUĞLA
AHŞAP
DEMİR
KİREMİT
ALÜMİNYUM
KAROSİMAN
AYLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
KALEMİŞİ BEZEME
PVC
ÇİMENTO HARÇ
MERMER
BOYA
TOPRAK
MUHDES ER
PERDE
TUVAL
SAC KAPLAMA
ZEMİN TAS KAPLAMA
HALI KAPLAMA
PARKE TASI
MALZEME ANALİZİ
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALIDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 4
PAFTA ADI:
+9.05 KOTU PLANI
ŞEKİL C.60
HAZİRAN 2018

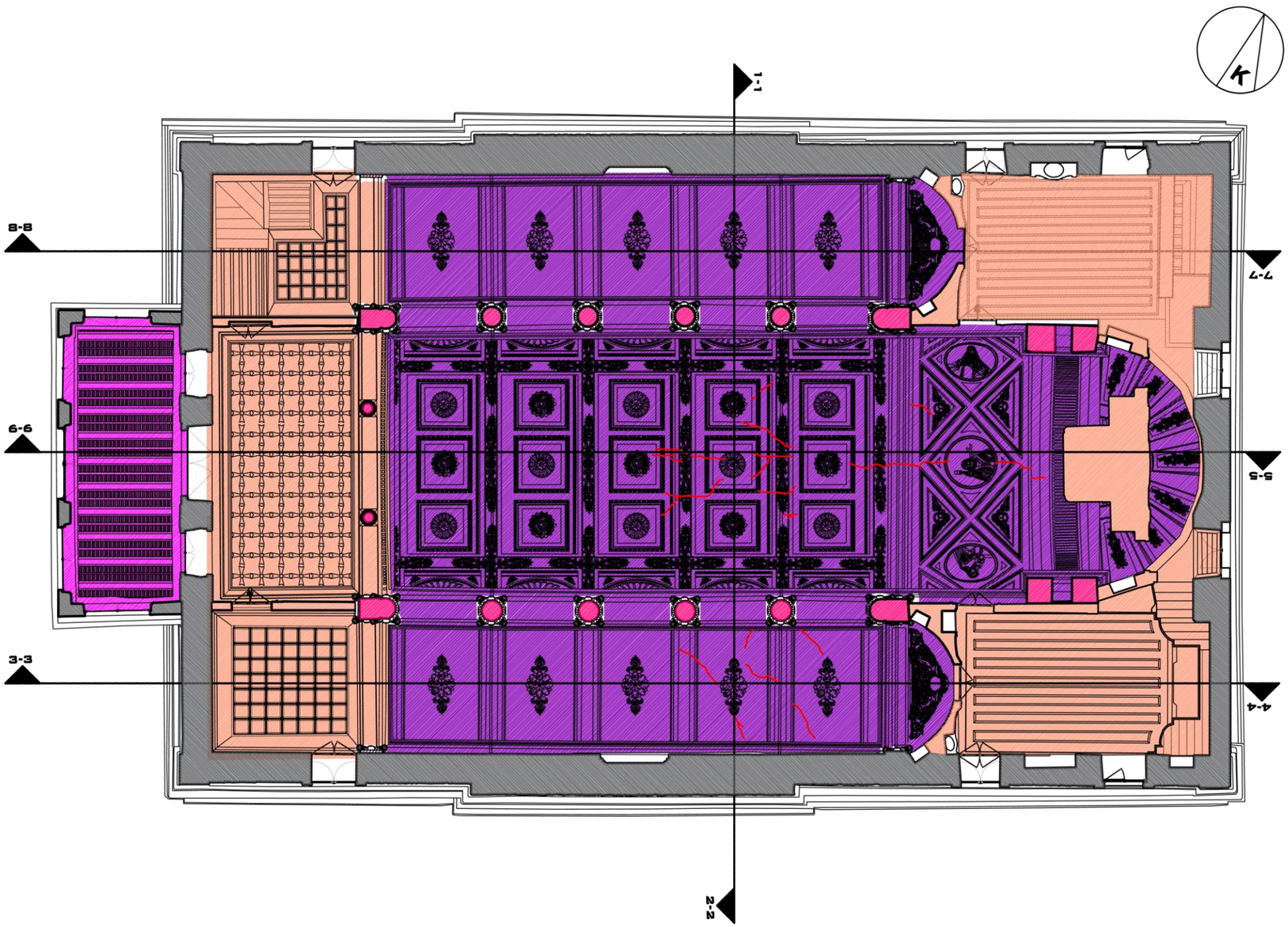

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 5

PAFTA ADI:
000 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.61

HAZİRAN 2018

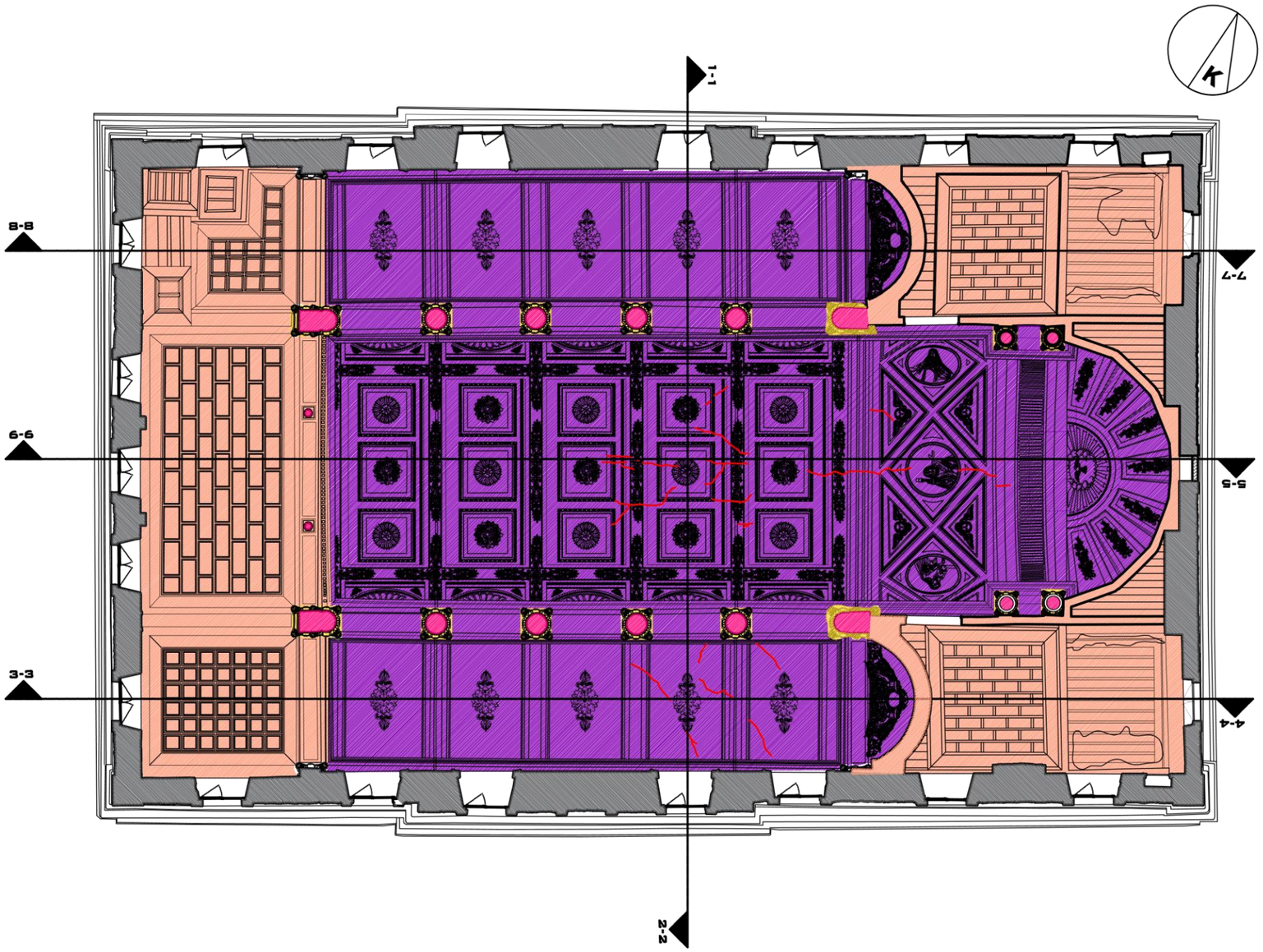

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 6

PAFTA ADI:
+5.18 KOTU TAVAN PLANLARI

ŞEKİL C.62

HAZİRAN 2018

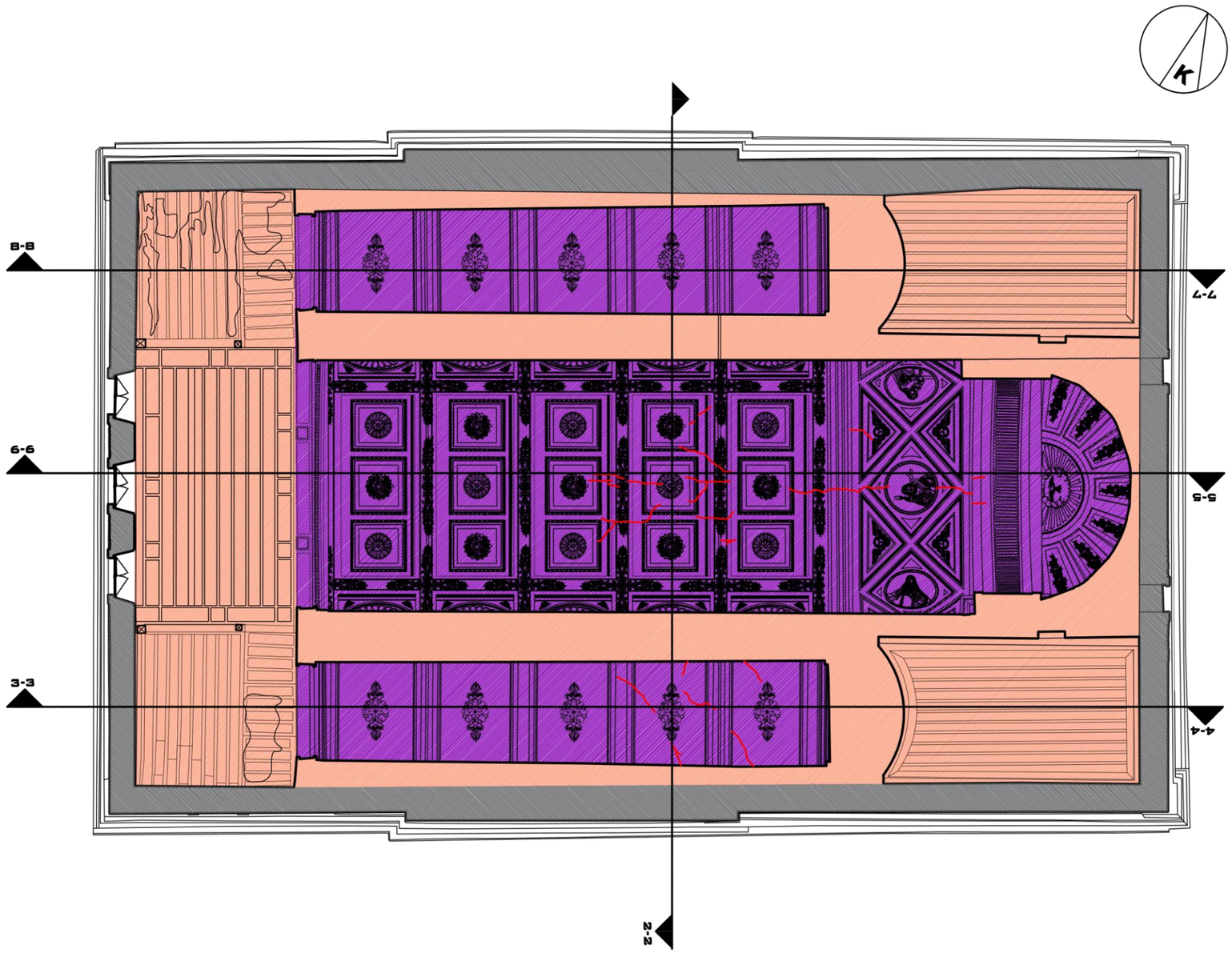

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 7

PAFTA ADI:
+9.05 KOTU TAVAN PLANLARI

ŞEKİL C.63

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 8

PAFTA ADI:
1-1 KESİTİ

ŞEKİL C.64

HAZİRAN 2018

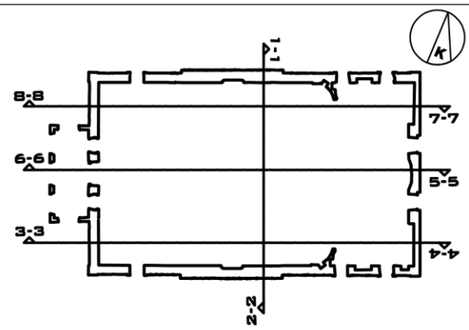

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 9

PAFTA ADI:
2-2 KESİTİ

ŞEKİL C.65

HAZİRAN 2018

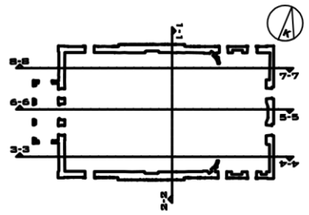

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALUMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 10

PAFTA ADI:
3-3 KESİTİ

ŞEKİL C.66

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ALÇI
SOMAKİ
TAŞ
TUĞLA
AHŞAP
DEMİR
KİREMİT
ALÜMİNYUM
KAROSİMAN
AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
KALEMİŞİ BEZEME
PVC
ÇİMENTO HARÇ
MERMER
BOYA
TOPRAK
MUHDES EK
PERDE
TUVAL
SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 11

PAFTA ADI:
4-4 KESİTİ

ŞEKİL C.67

HAZİRAN 2018

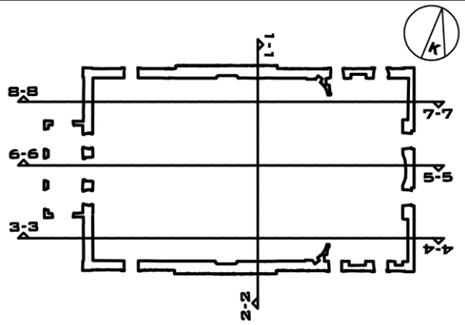

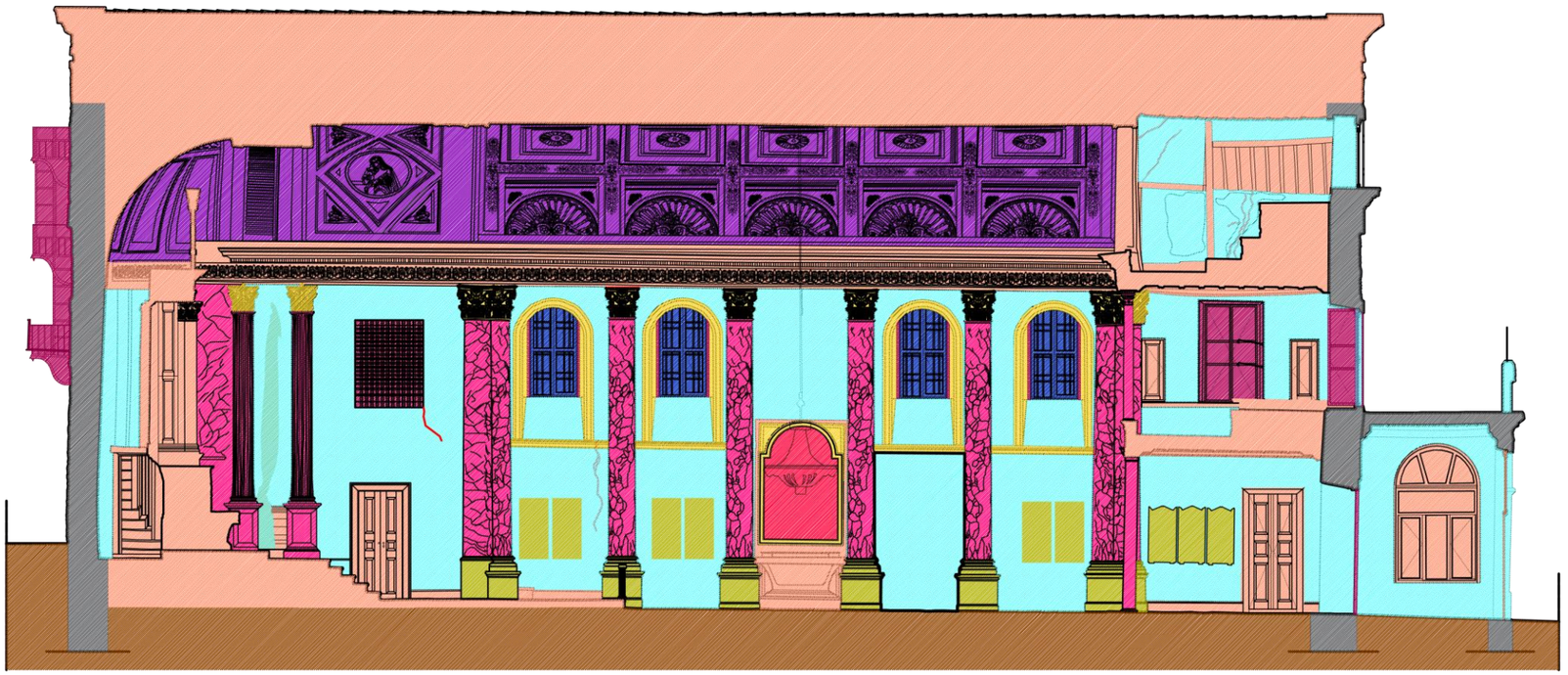

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 12

PAFTA ADI:
5-5 KESİTİ

ŞEKİL C.68

HAZİRAN 2018

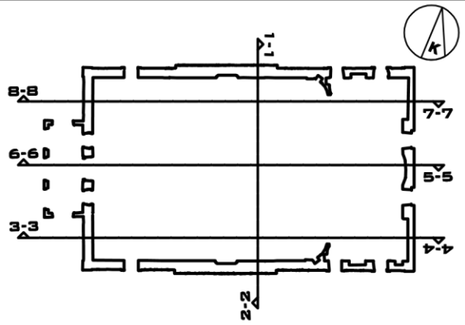

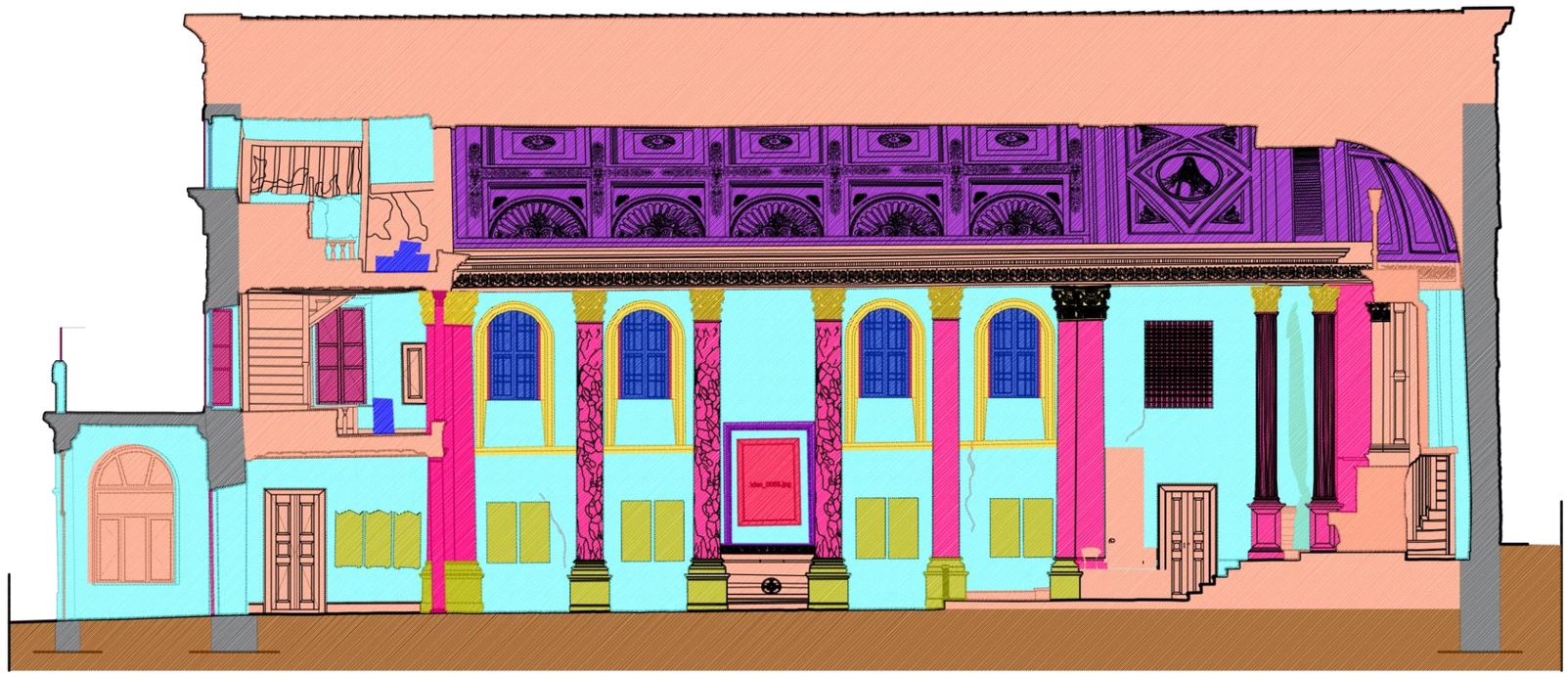

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 13

PAFTA ADI:
6-6 KESİTİ

ŞEKİL C.69

HAZİRAN 2018

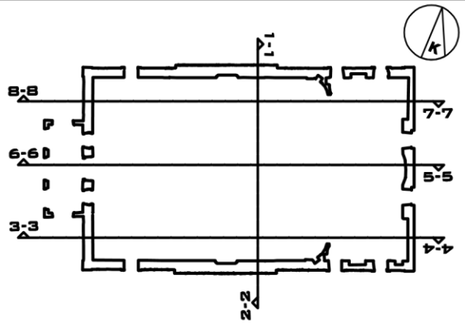

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 14

PAFTA ADI:
7-7 KESİTİ

ŞEKİL C.70

HAZİRAN 2018

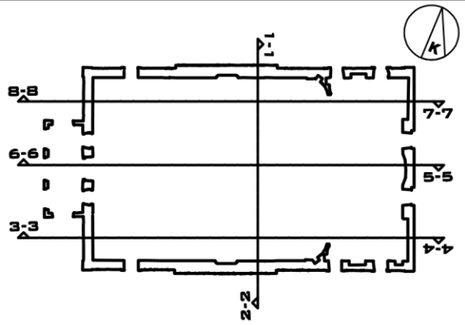

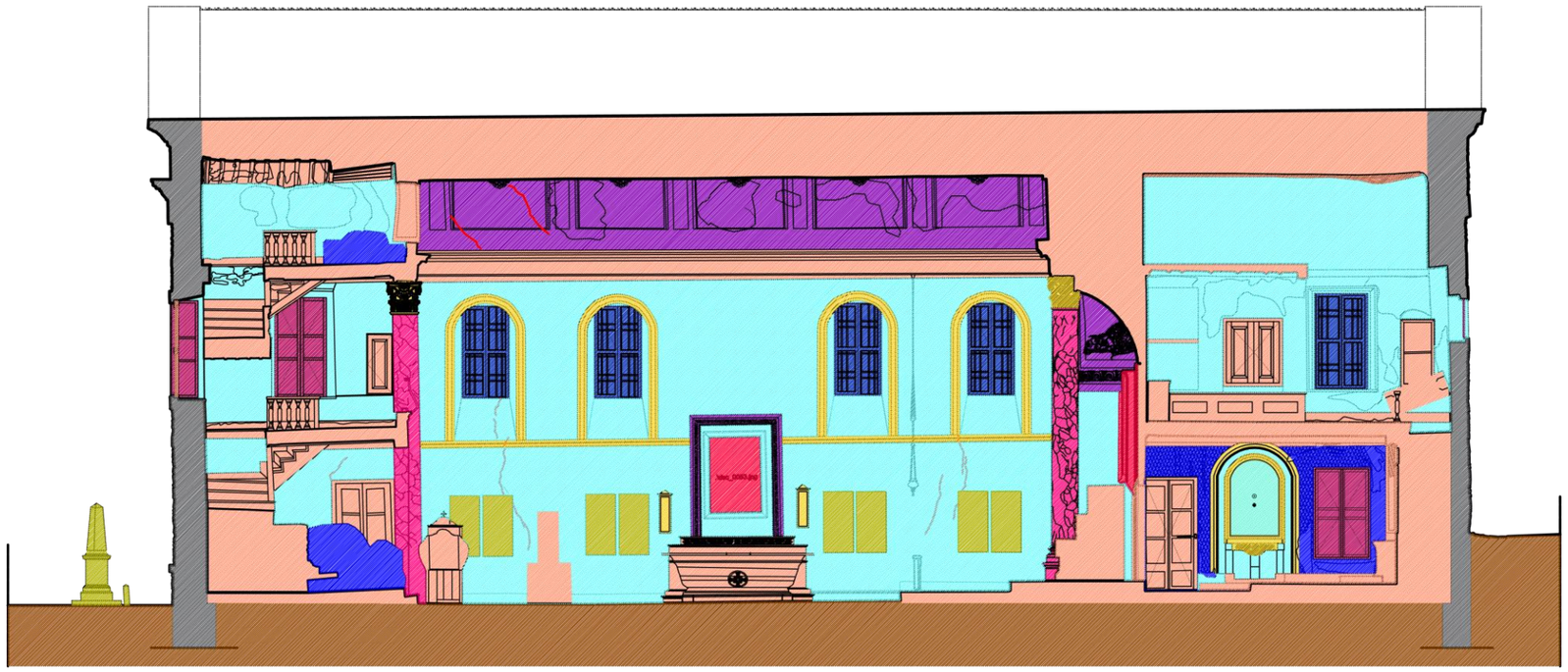

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 15

PAFTA ADI:
8-8 KESİTİ

ŞEKİL C.71

HAZİRAN 2018

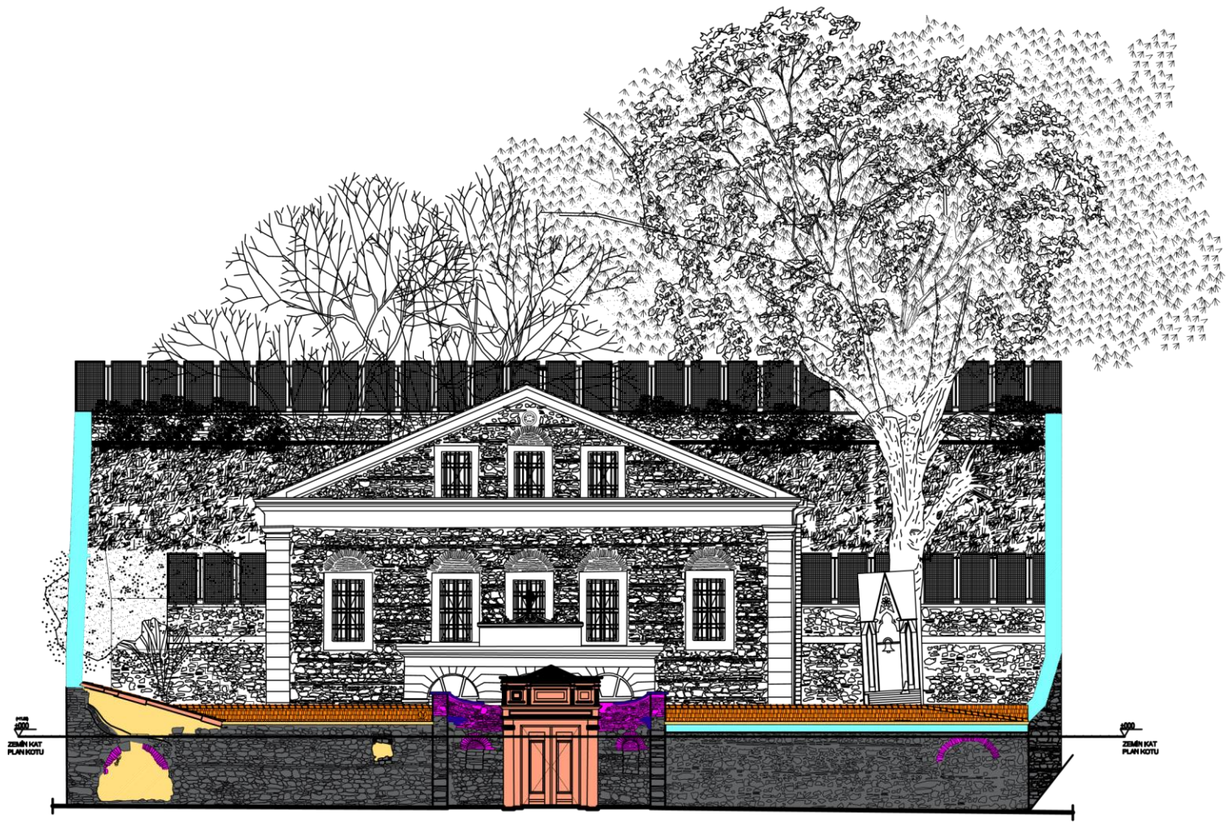

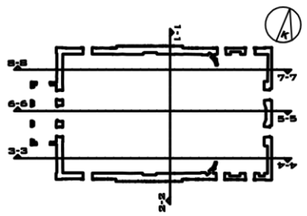

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AYLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES ER
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA
- KAYRAK TAŞI

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 16	PAFTA ADI: BATI CEPHESİ

ŞEKİL C.72

HAZİRAN 2018

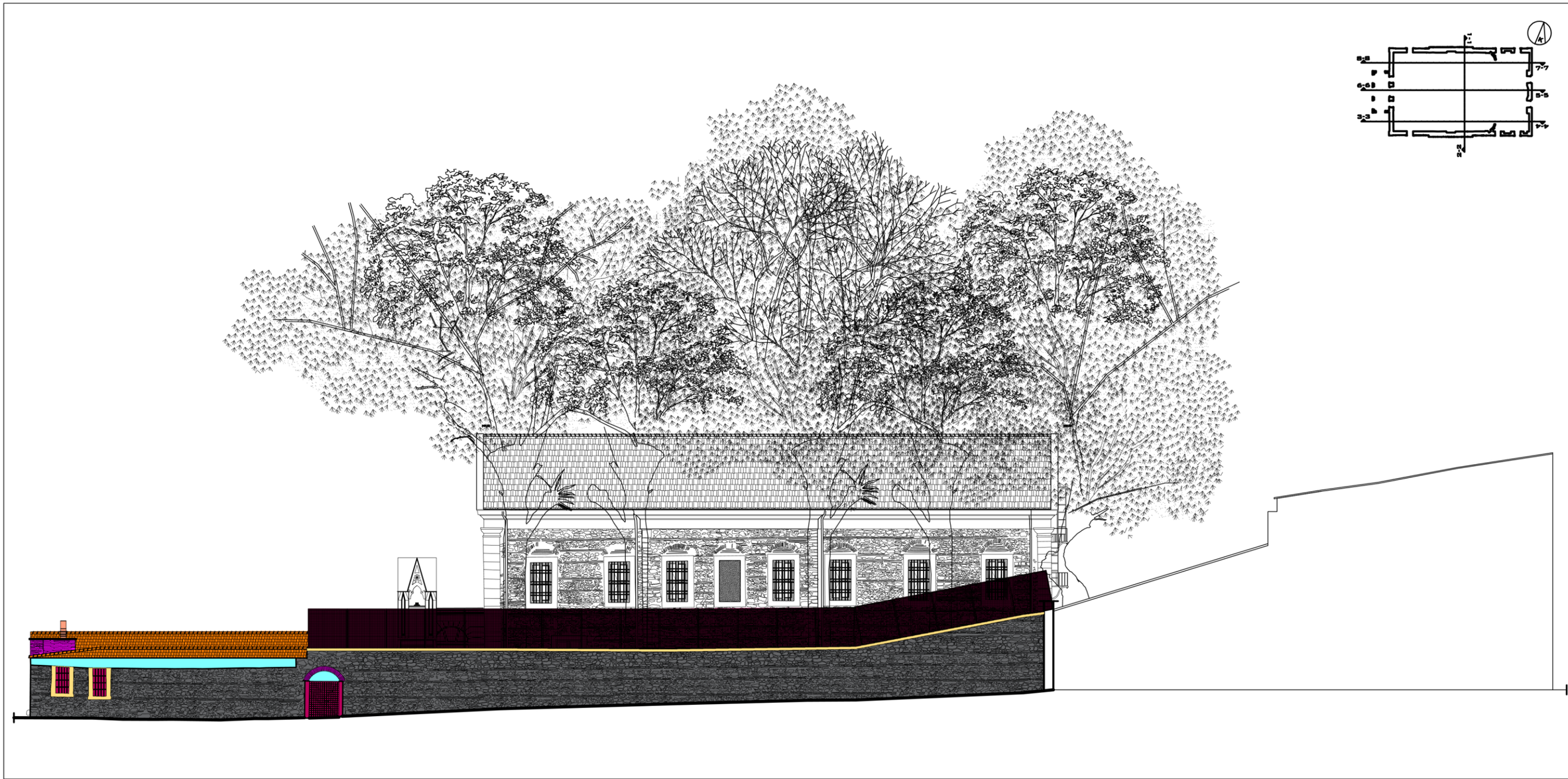

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALUMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES ER
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 17	PAFTA ADI: GÜNEY CEPHESİ

ŞEKİL C.73

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLU'DA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 18	PAFTA ADI: KUZEY CEPHESİ	

ŞEKİL C.74

HAZİRAN 2018

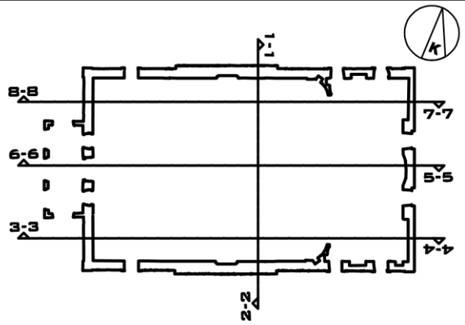

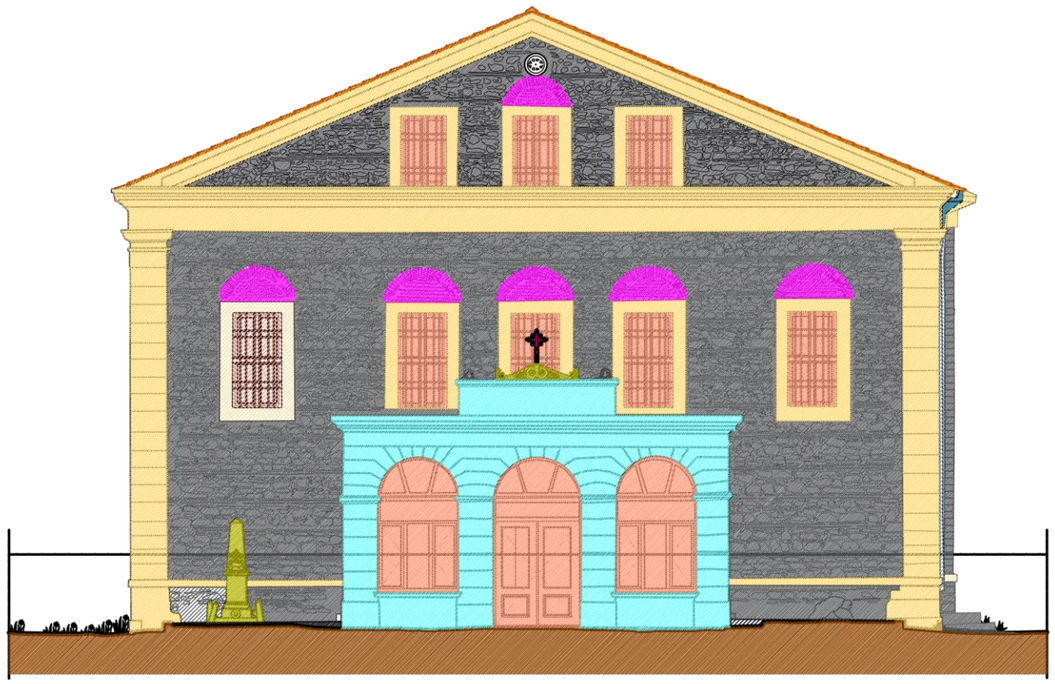

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 19

PAFTA ADI:
BATI CEPHESİ

ŞEKİL C.75

HAZİRAN 2018

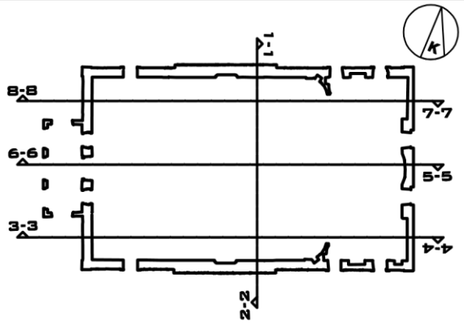

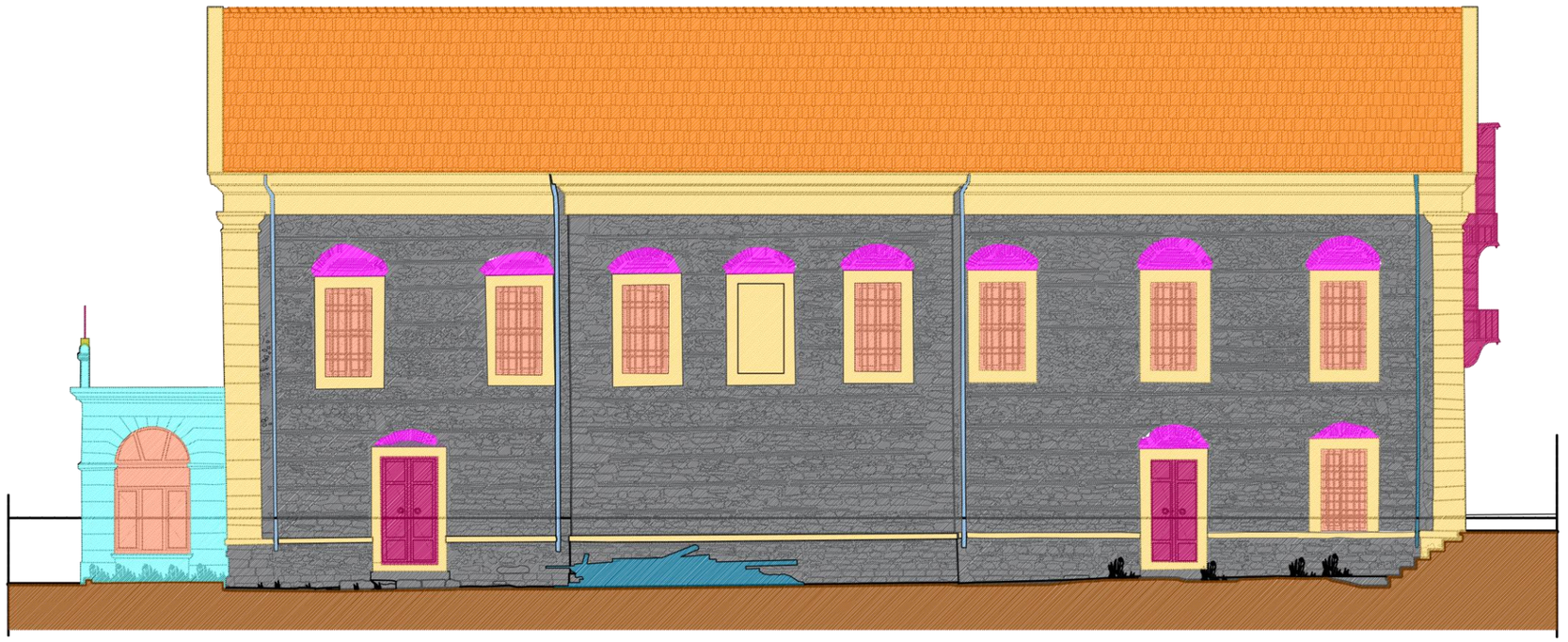

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 20

PAFTA ADI:
GÜNEY CEPHESİ

ŞEKİL C.76

HAZİRAN 2018

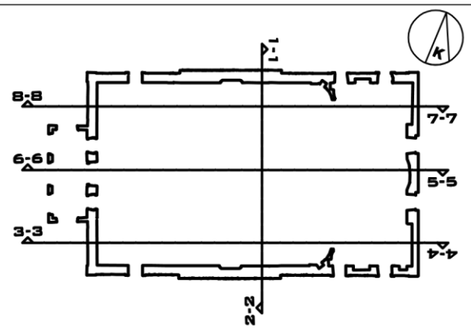

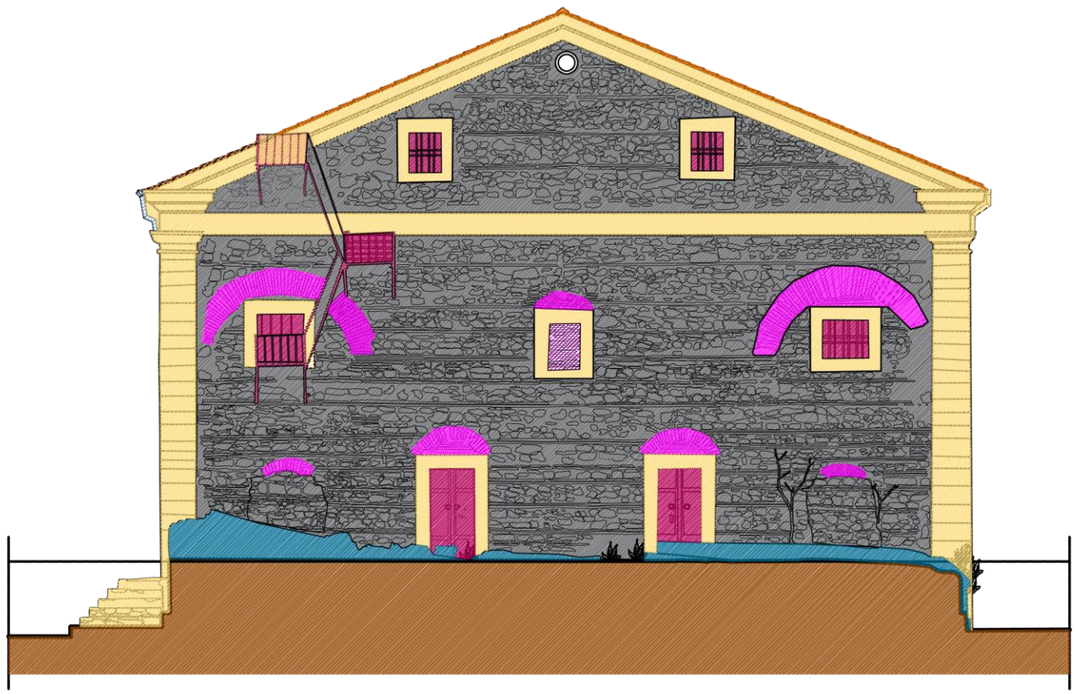

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 21	PAFTA ADI: DOĞU CEPHESİ	

ŞEKİL C.77

HAZİRAN 2018

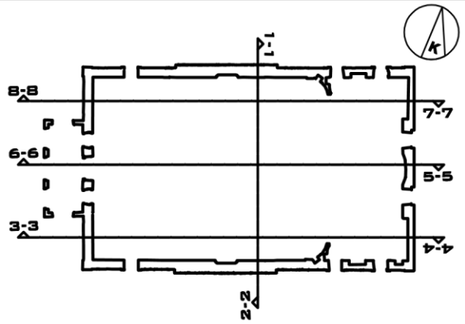

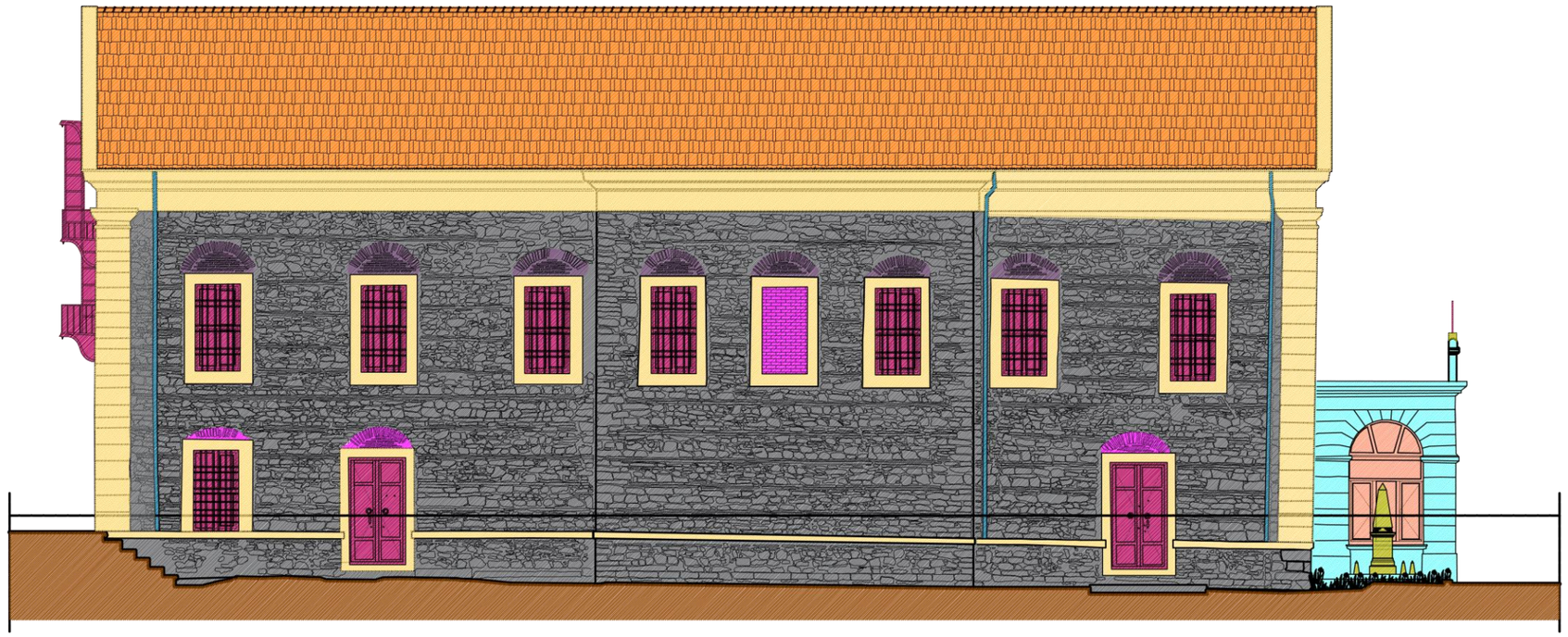

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ALÇI
- SOMAKİ
- TAŞ
- TUĞLA
- AHŞAP
- DEMİR
- KİREMİT
- ALÜMİNYUM
- KAROSİMAN
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- KALEMİŞİ BEZEME
- PVC
- ÇİMENTO HARÇ
- MERMER
- BOYA
- TOPRAK
- MUHDES EK
- PERDE
- TUVAL
- SAC KAPLAMA

MALZEME ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 22	PAFTA ADI: KUZEY CEPHESİ	

ŞEKİL C.78

HAZİRAN 2018

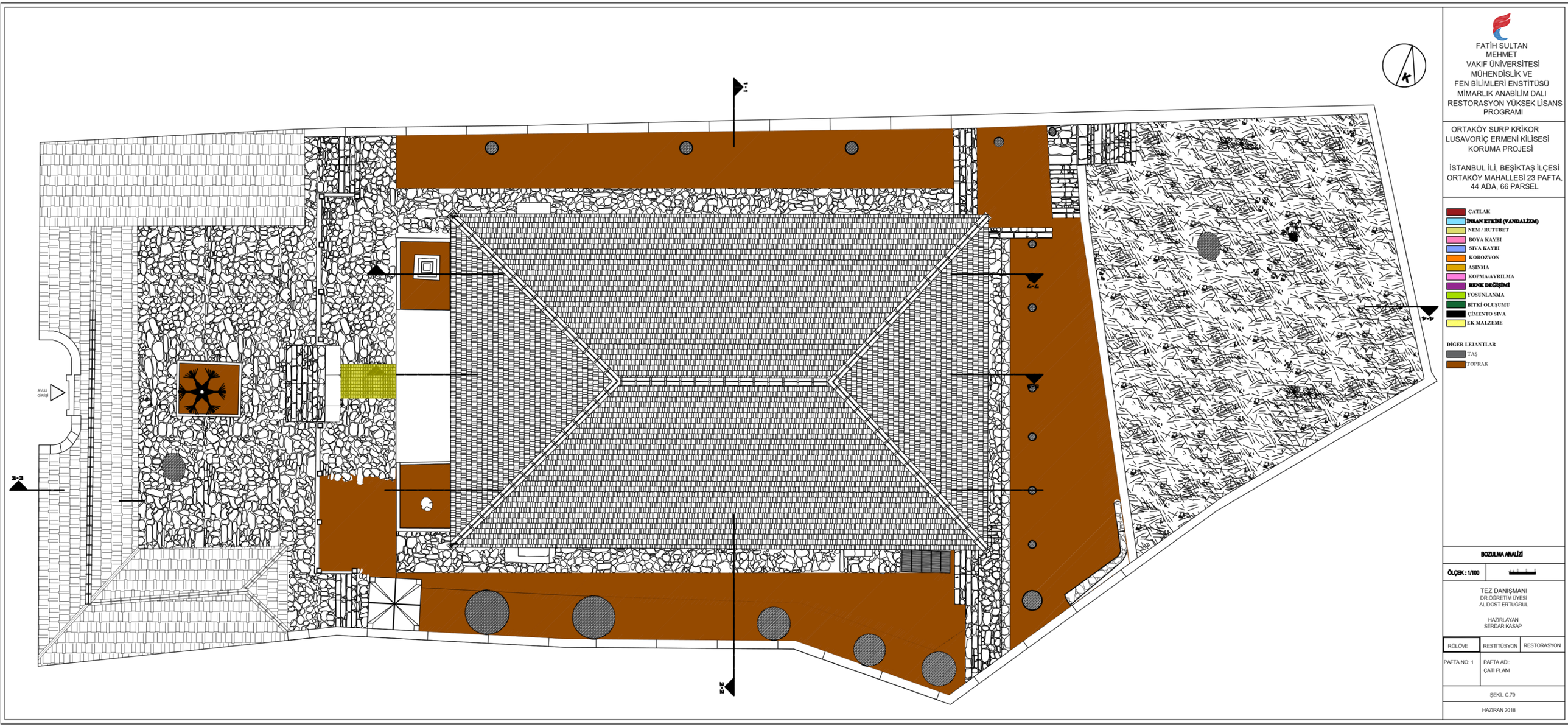
1-1
2-2
3-3
4-4
AVLU GİRİŞİ
K
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
ÇATLAK
İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
NEM / RUTUBET
BOYA KAYBI
SIVA KAYBI
KOROZYON
AŞINMA
KOPMA/AYRILMA
RENK DEĞİŞİMİ
YOSUNLANMA
BİTKİ OLUŞUMU
ÇİMENTO SIVA
EK MALZEME
DİĞER LEJANTLAR
TAŞ
TOPRAK
BOZULMA ANALİZİ
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM UYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 1
PAFTA ADI:
ÇATI PLANI
ŞEKİL C.79
HAZİRAN 2018

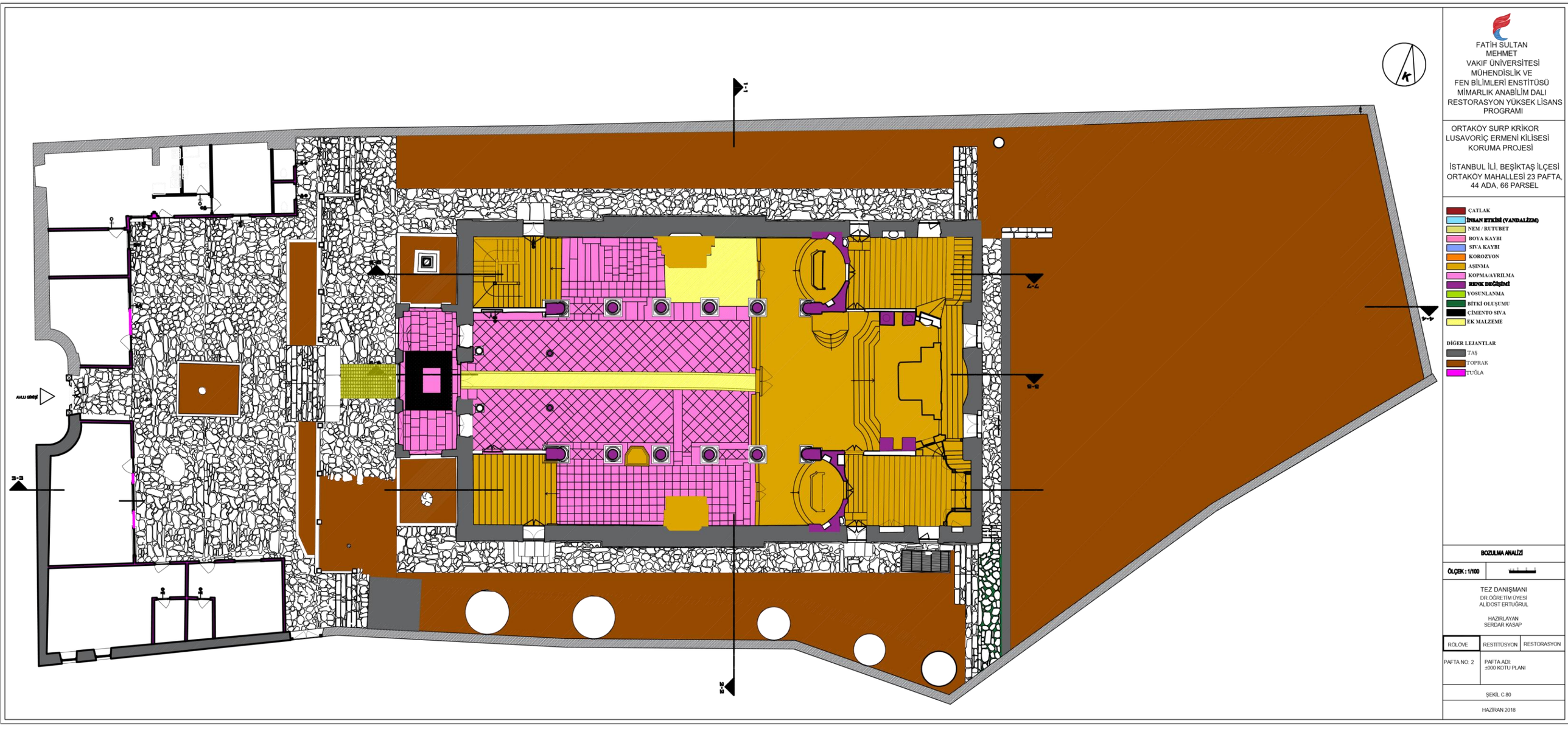
FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL
ÇATLAK
İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
NEM / RUTUBET
BOYA KAYBI
SIVA KAYBI
KOROZYON
AŞINMA
KOPMA/AYRILMA
RENK DEĞİŞİMİ
YOSUNLANMA
BİTKİ OLUŞUMU
ÇİMENTO SIVA
EK MALZEME
DİĞER LEJANTLAR
TAŞ
TOPRAK
TUĞLA
BOZULMA ANALİZİ
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 2
PAFTA ADI:
±000 KOTU PLANI
ŞEKİL C.80
HAZİRAN 2018

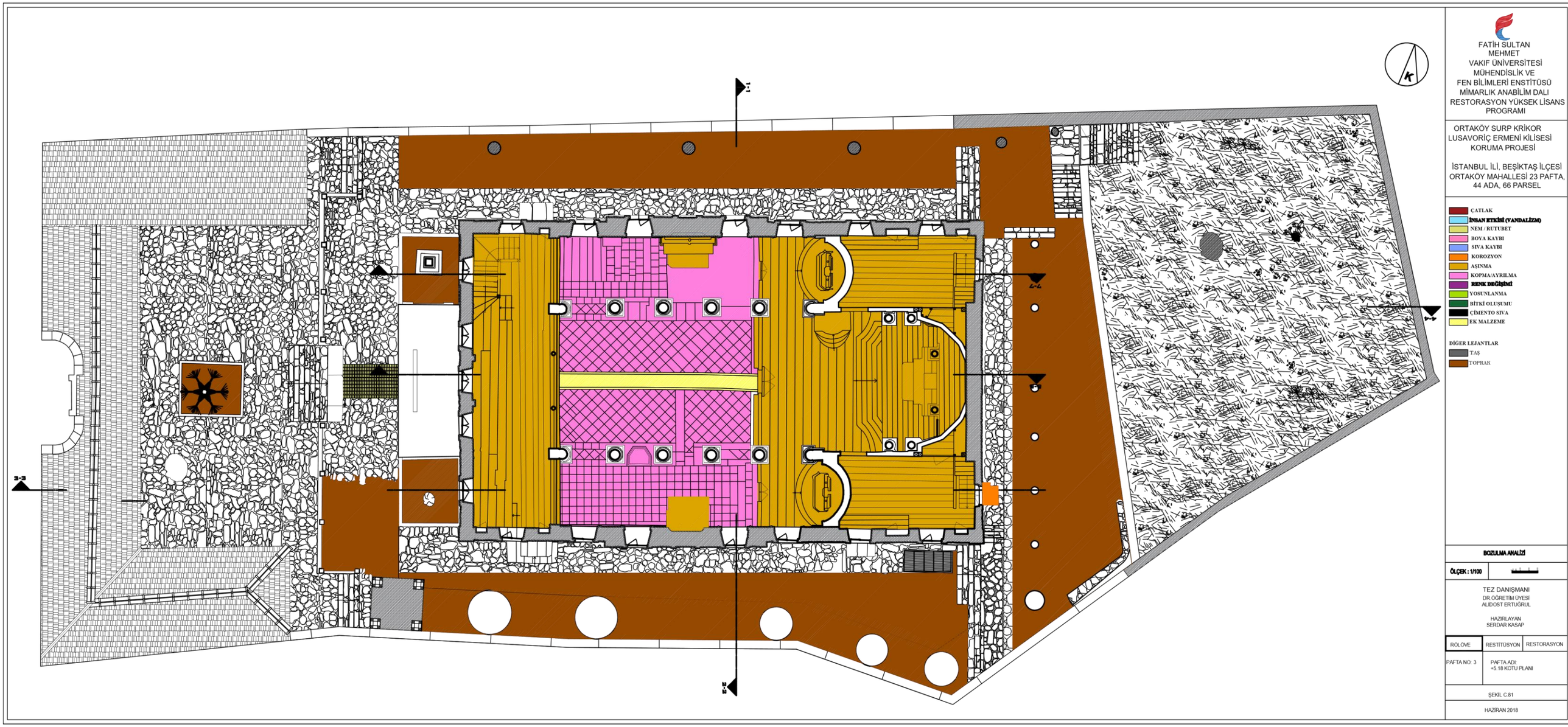
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
ÇATLAK
İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
NEM / RUTUBET
BOYA KAYBI
SIVA KAYBI
KOROZYON
AŞINMA
KOPMA/AYRILMA
RENK DEĞİŞİMİ
YOSUNLANMA
BİTKİ OLUŞUMU
ÇİMENTO SIVA
EK MALZEME
DİĞER LEJANTLAR
TAŞ
TOPRAK
BOZULMA ANALİZİ
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 3
PAFTA ADI:
+5.18 KOTU PLANI
ŞEKİL C.81
HAZİRAN 2018
2-2
3-3
4-4

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR
- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 4

PAFTA ADI:
+9.05 KOTU PLANI

ŞEKİL C.82

HAZİRAN 2018

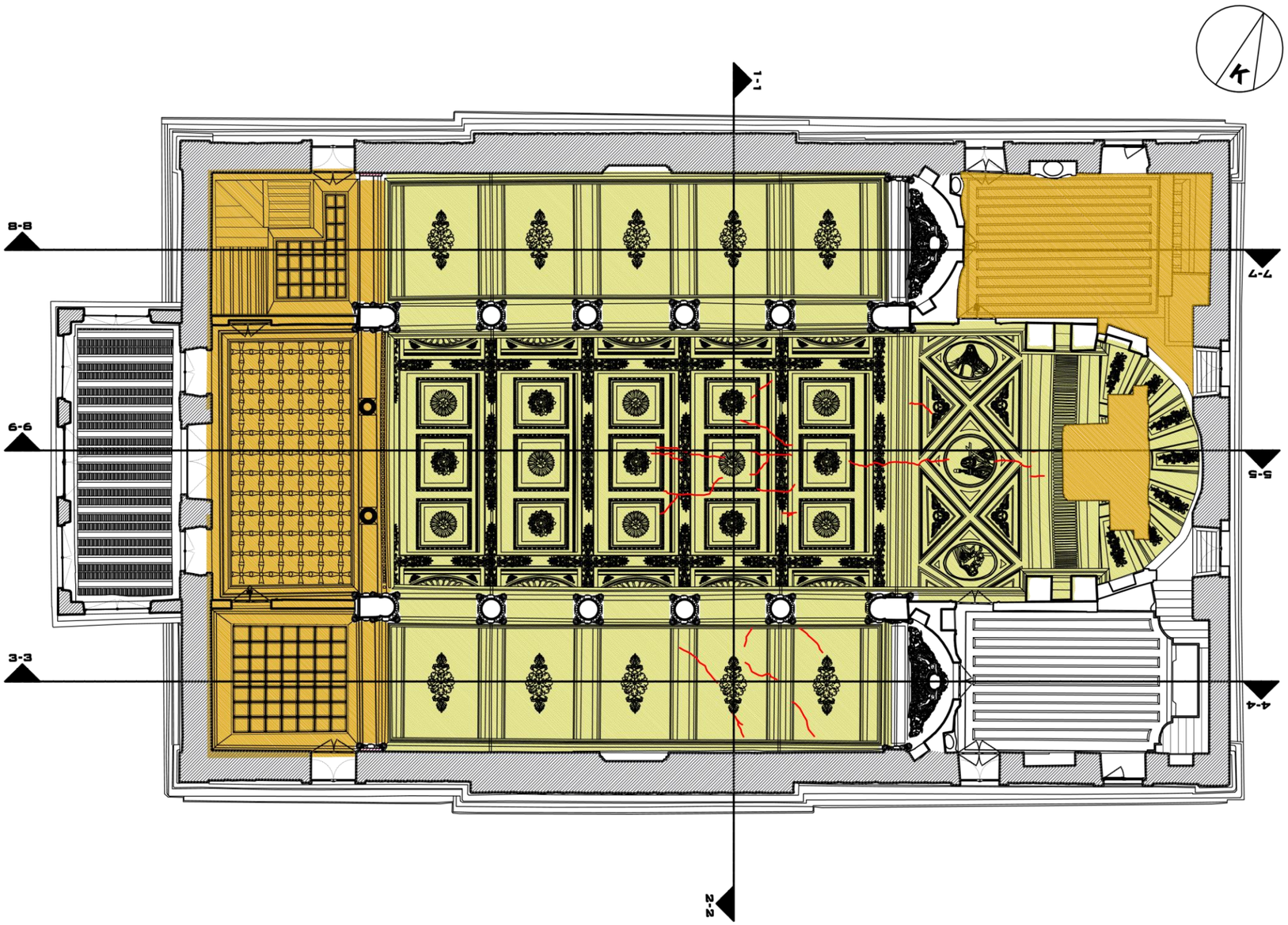

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR
- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 5

PAFTA ADI:
000 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.83

HAZİRAN 2018

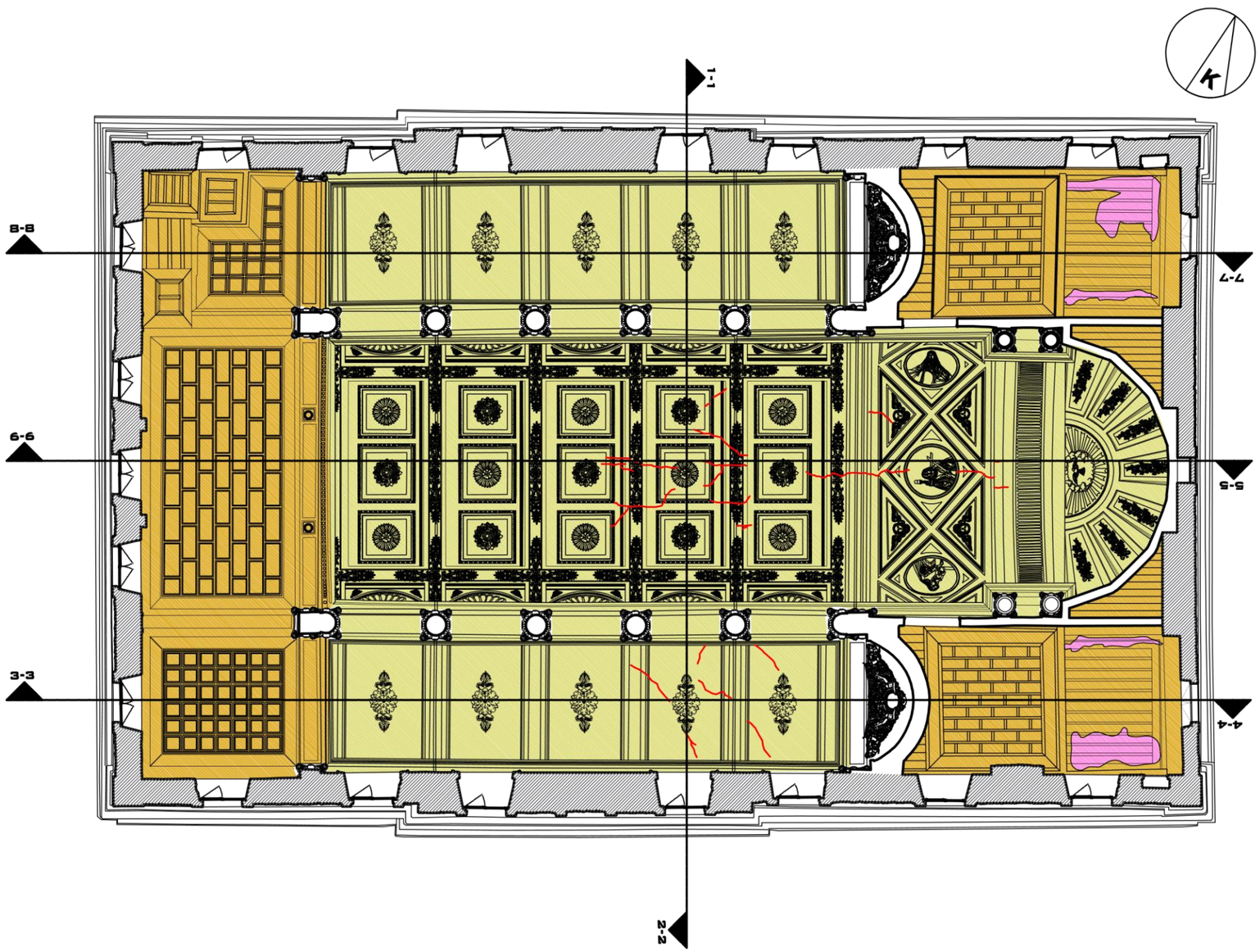

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR
- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 6

PAFTA ADI:
+5.18 KOTU TAVAN PLANLARI

ŞEKİL C.84

HAZİRAN 2018

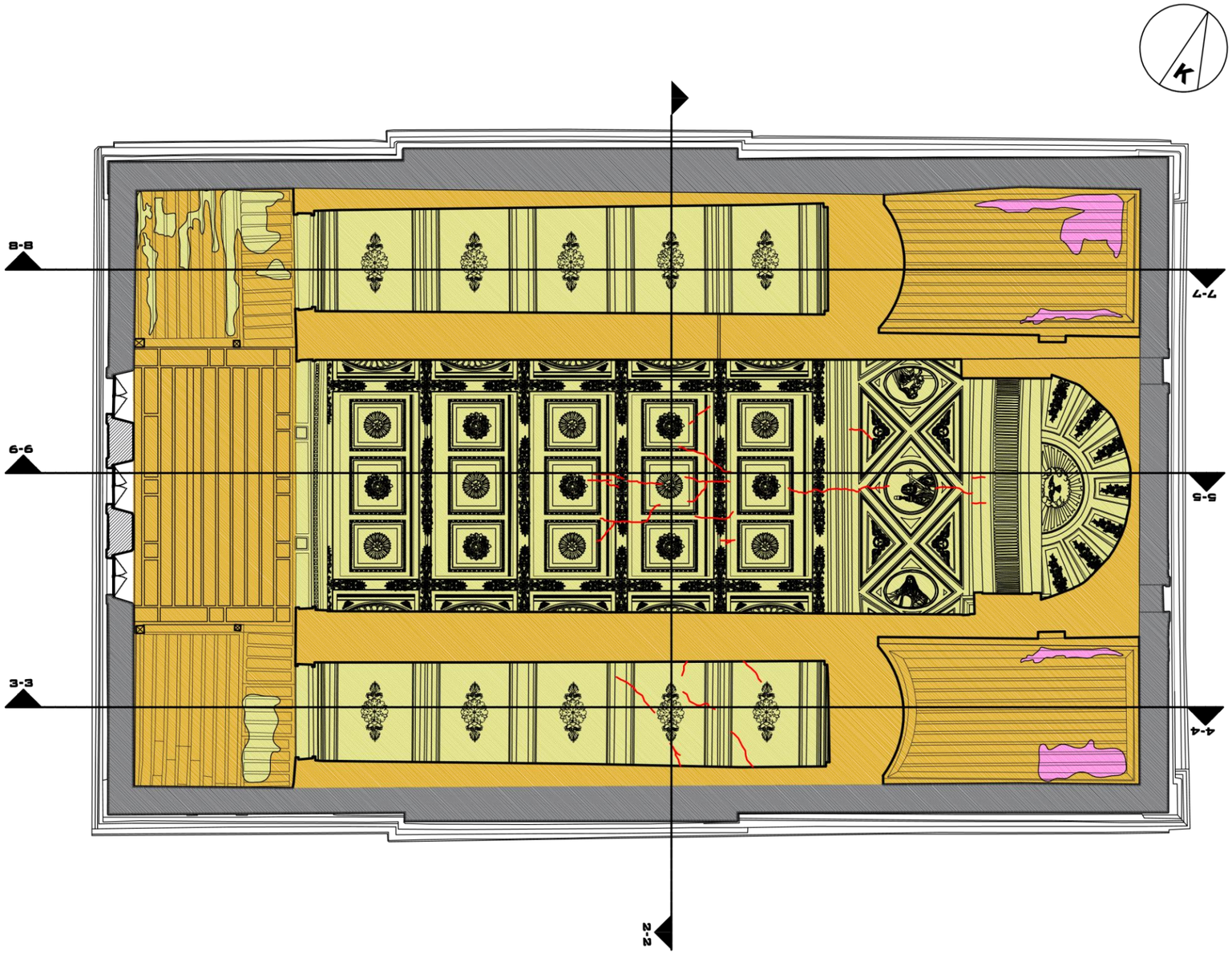

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 7

PAFTA ADI:
+9.05 KOTU TAVAN PLANLARI

ŞEKİL C.85

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 8

PAFTA ADI:
1-1 KESİTİ

ŞEKİL C.86

HAZİRAN 2018

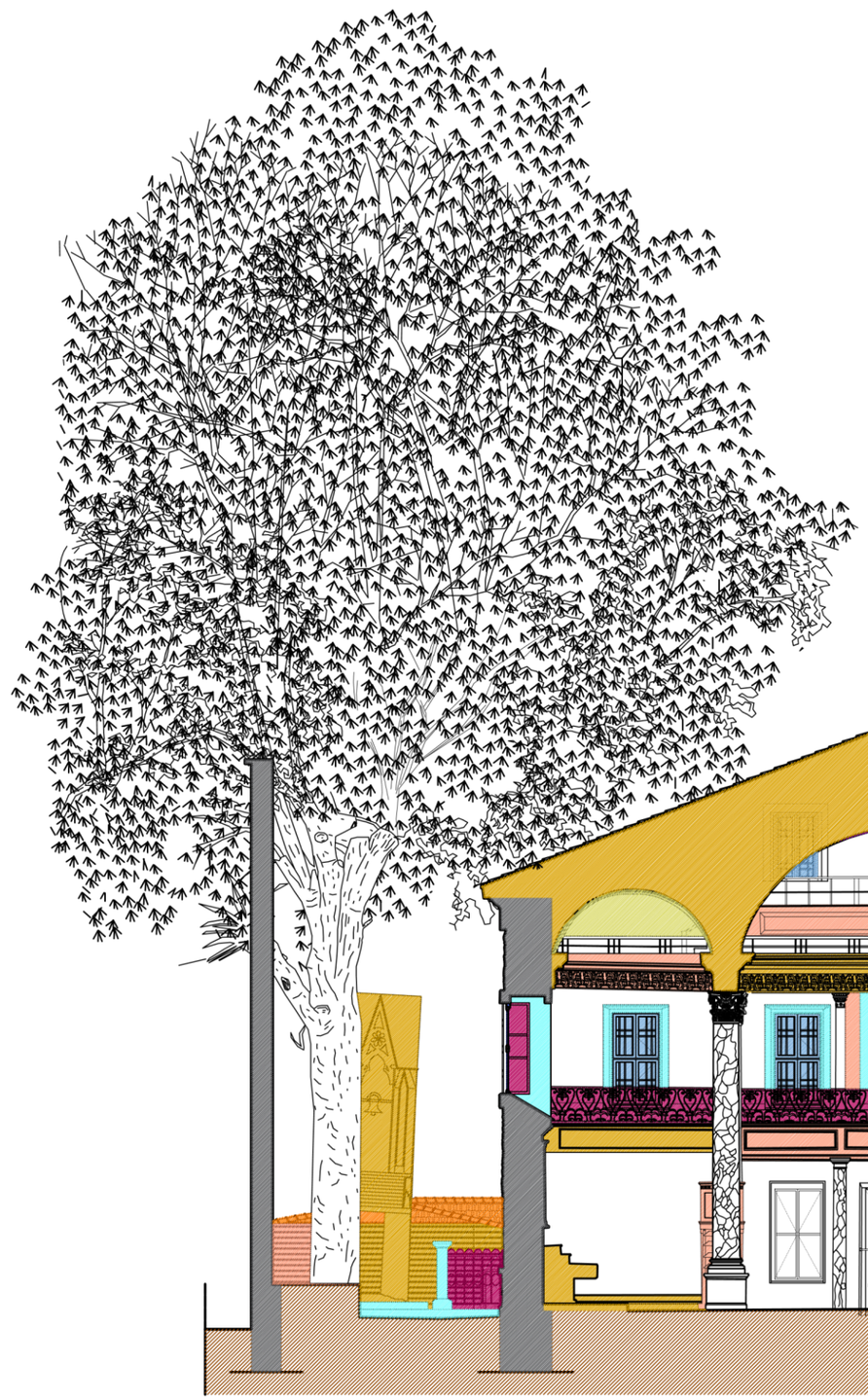

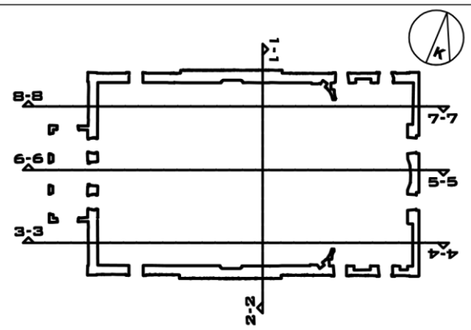

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 9

PAFTA ADI:
2-2 KESİTİ

ŞEKİL C.87

HAZİRAN 2018

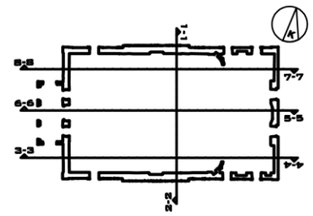

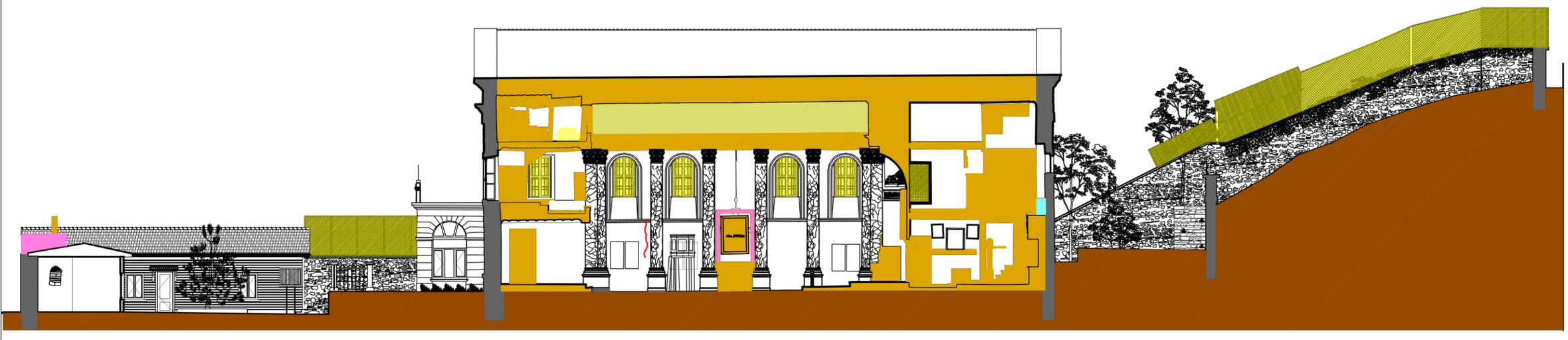

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR
- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 10	PAFTA ADI: 3-3 KESİTİ

ŞEKİL C.88

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 11	PAFTA ADI: 4-4 KESİTİ	

ŞEKİL C.89

HAZİRAN 2018

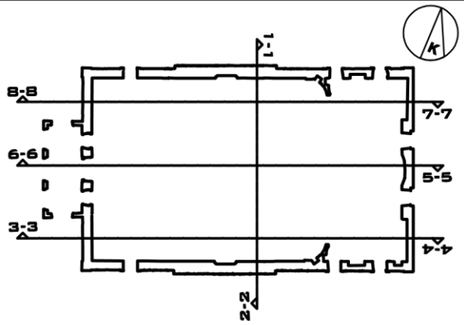

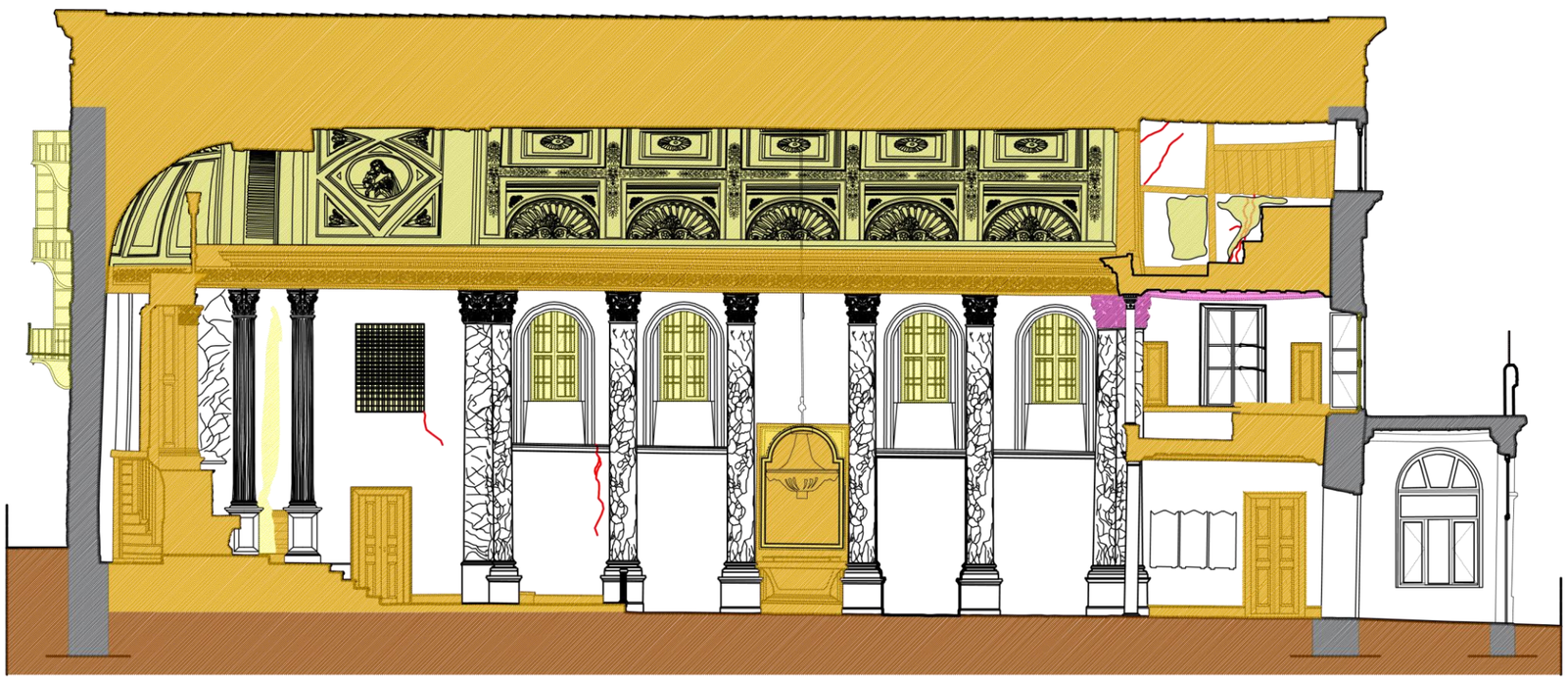

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 12

PAFTA ADI:
5-5 KESİTİ

ŞEKİL C.90

HAZİRAN 2018

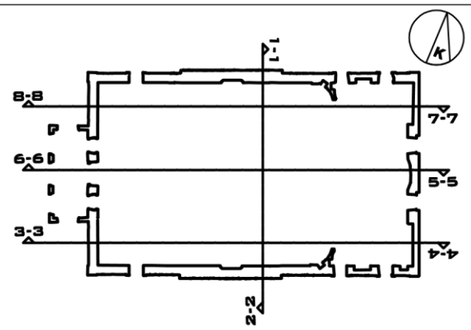

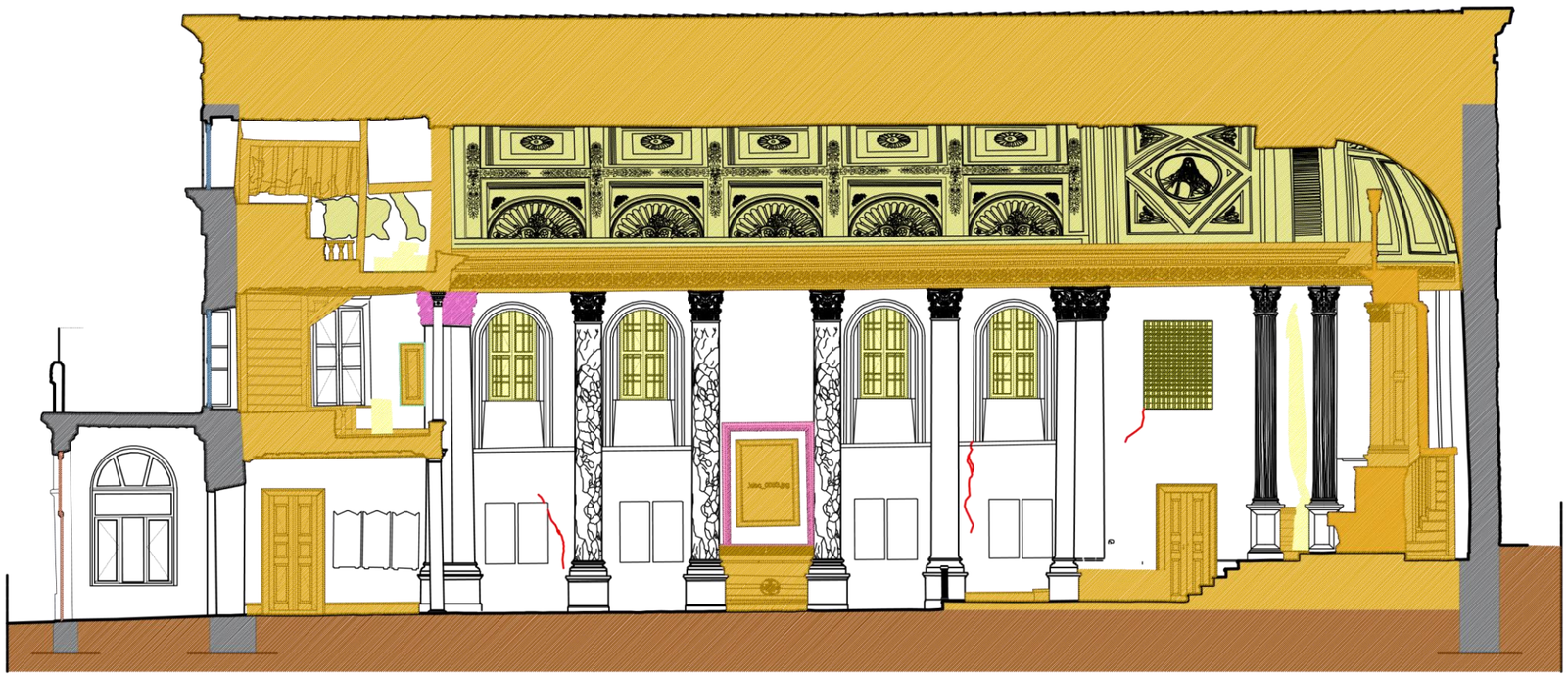

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 13

PAFTA ADI:
6-6 KESİTİ

ŞEKİL C.91

HAZİRAN 2018

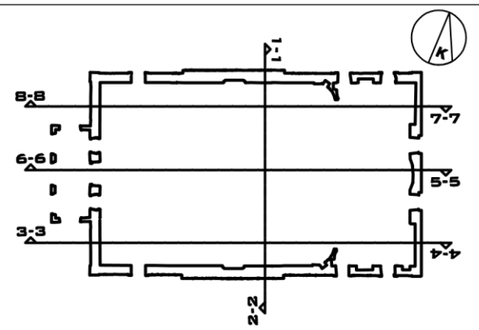

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 14

PAFTA ADI:
7-7 KESİTİ

ŞEKİL C.92

HAZİRAN 2018

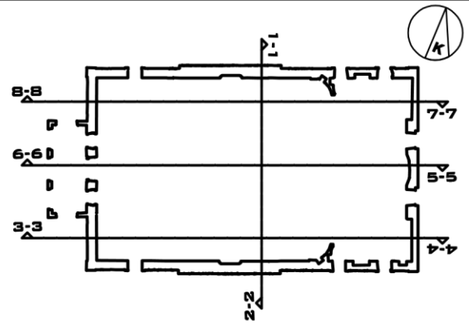

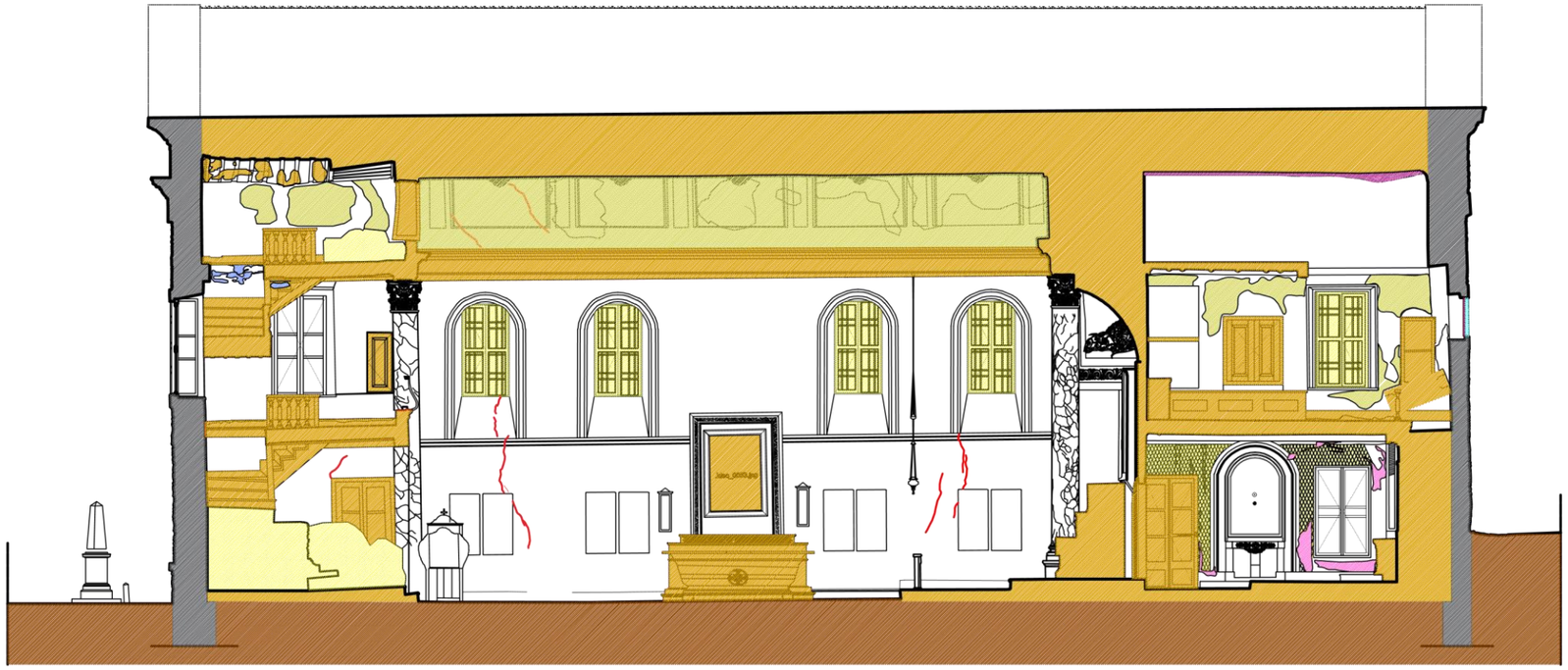

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR
- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 15

PAFTA ADI:
8-8 KESİTİ

ŞEKİL C.93

HAZİRAN 2018

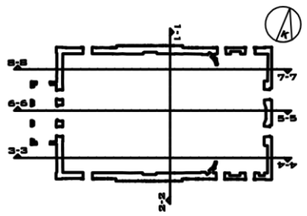

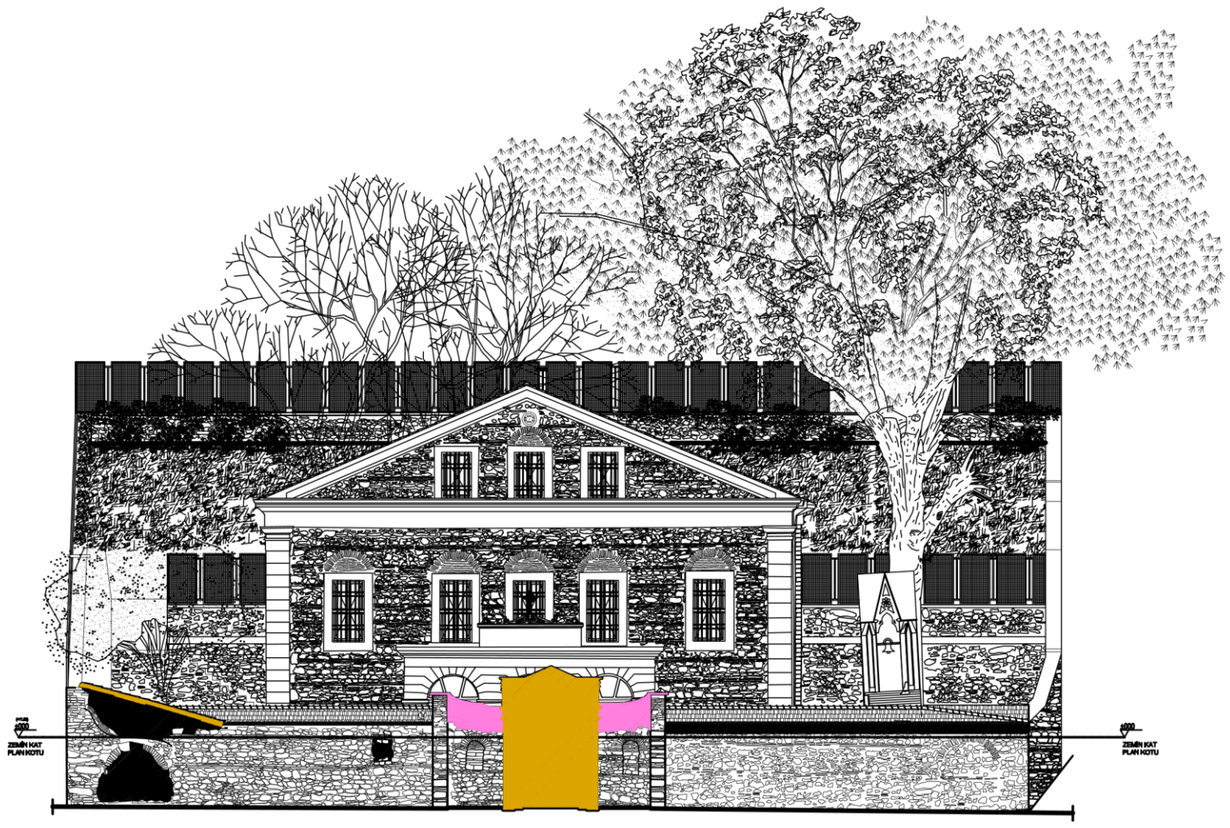

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 16	PAFTA ADI: BATI CEPHESİ	

ŞEKİL C.94

HAZİRAN 2018

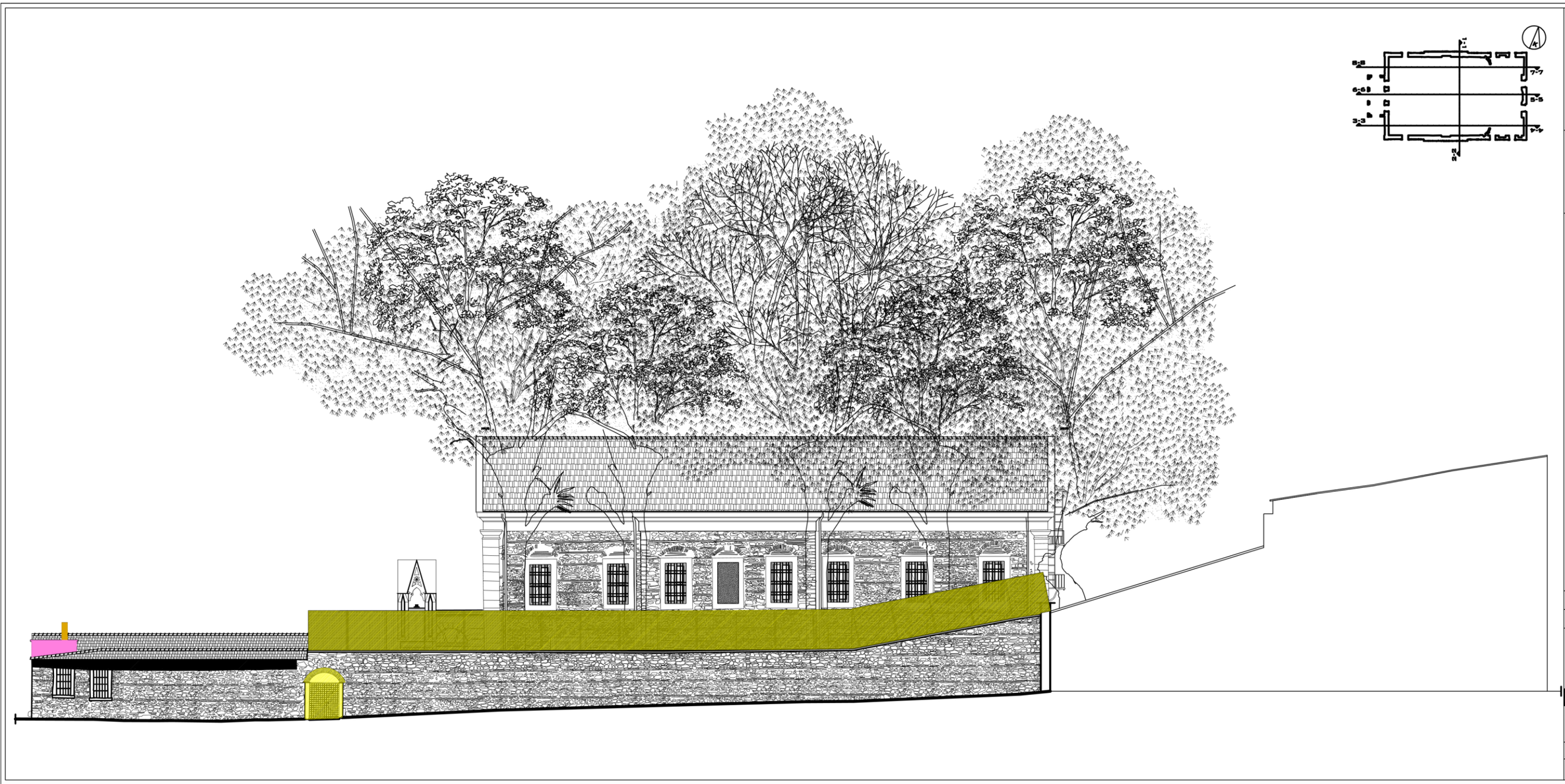

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 17	PAFTA ADI: GÜNEY CEPHESİ

ŞEKİL C.95

HAZİRAN 2018

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 18

PAFTA ADI:
KUZEY CEPHESİ

ŞEKİL C.96

HAZİRAN 2018

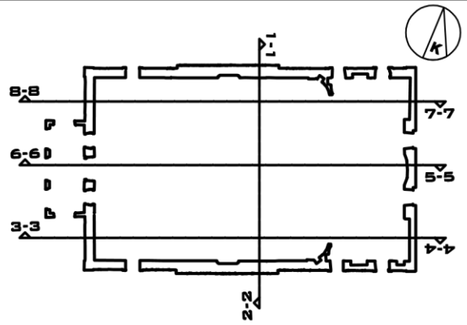

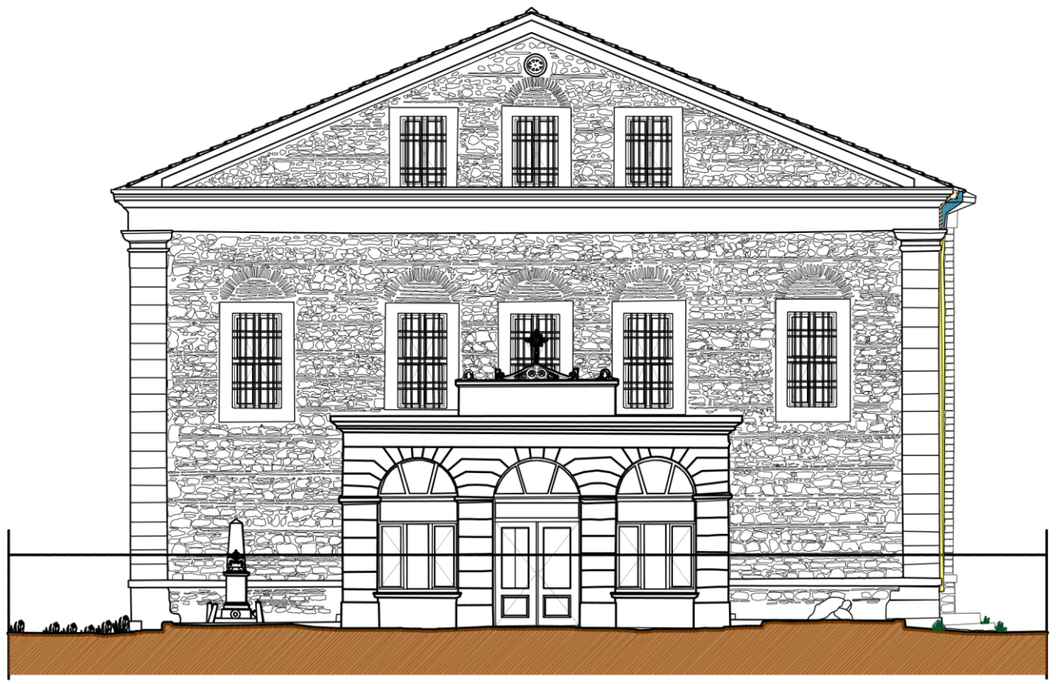

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 19	PAFTA ADI: BATI CEPHESİ

ŞEKİL C.97

HAZİRAN 2018

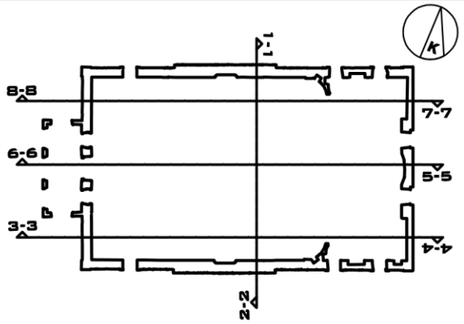

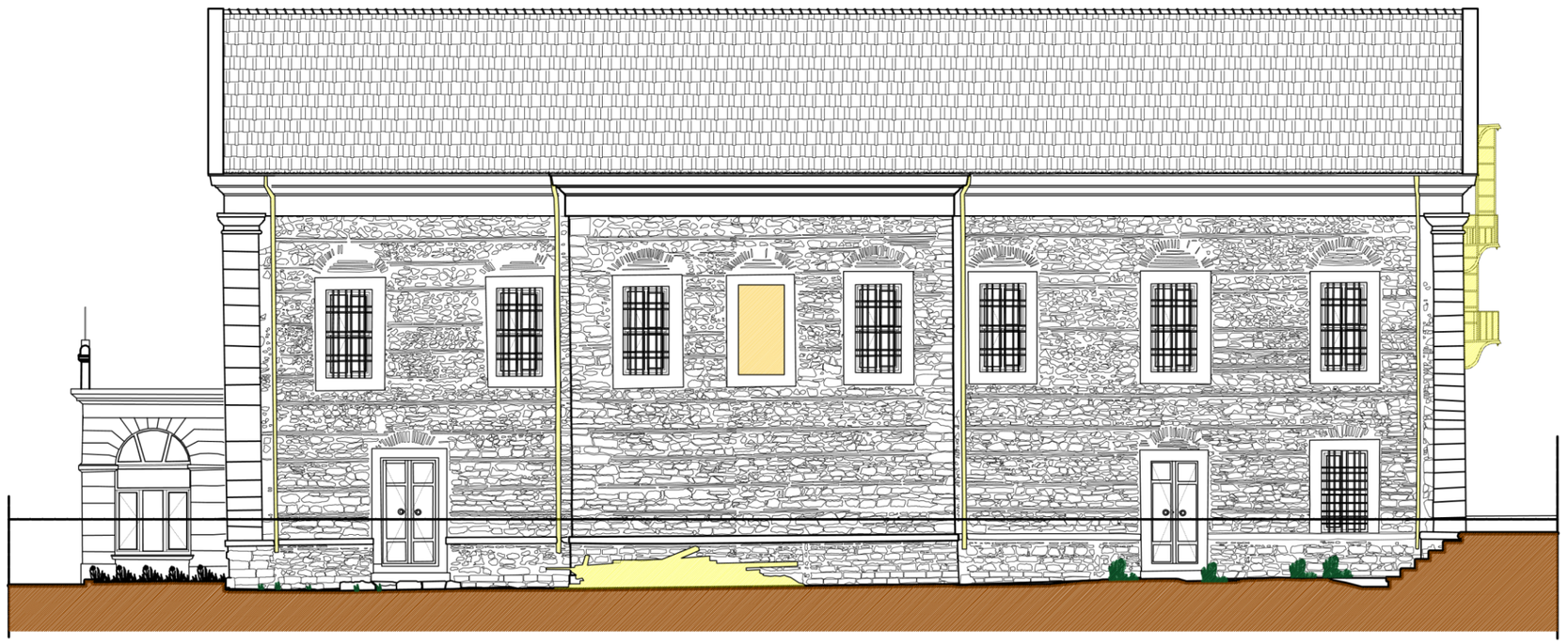

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 20

PAFTA ADI:
GÜNEY CEPHESİ

ŞEKİL C.98

HAZİRAN 2018

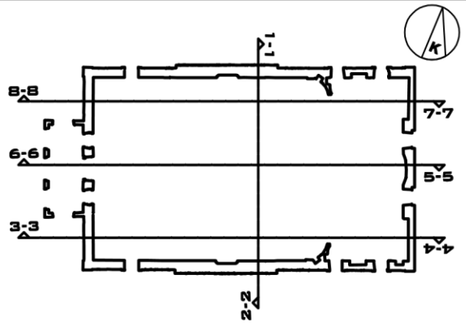

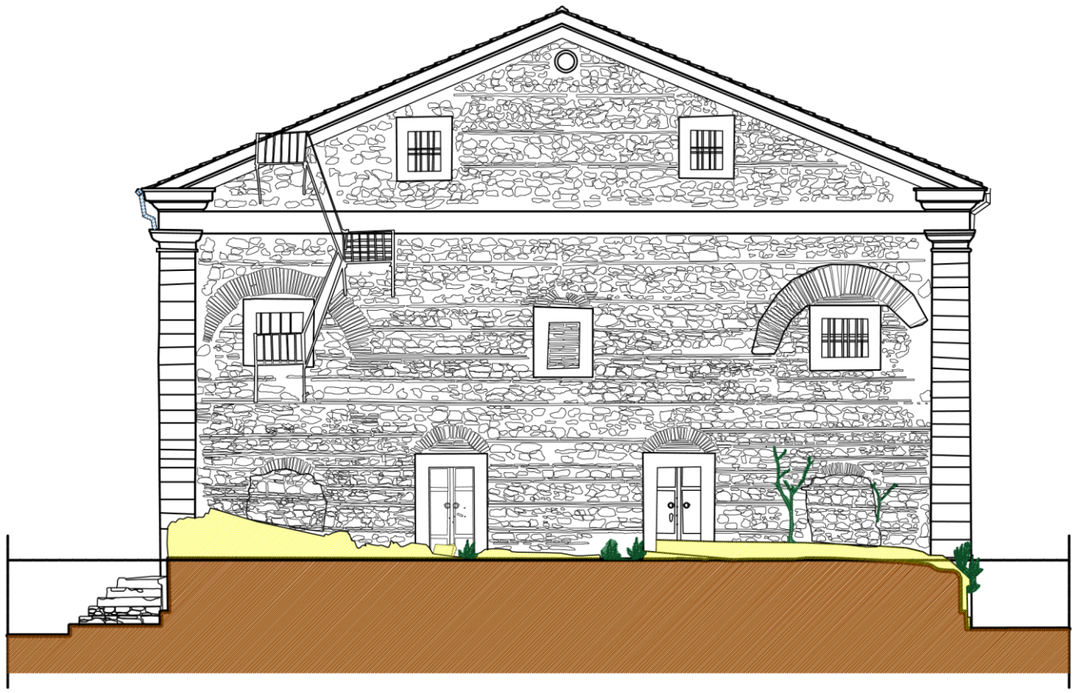

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 21

PAFTA ADI:
DOĞU CEPHESİ

ŞEKİL C.99

HAZİRAN 2018

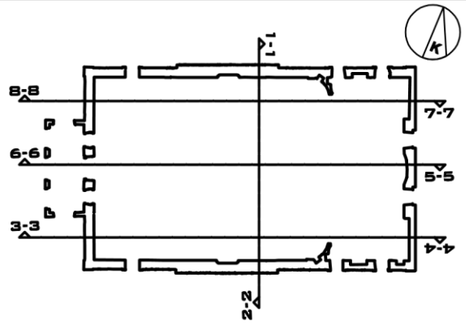

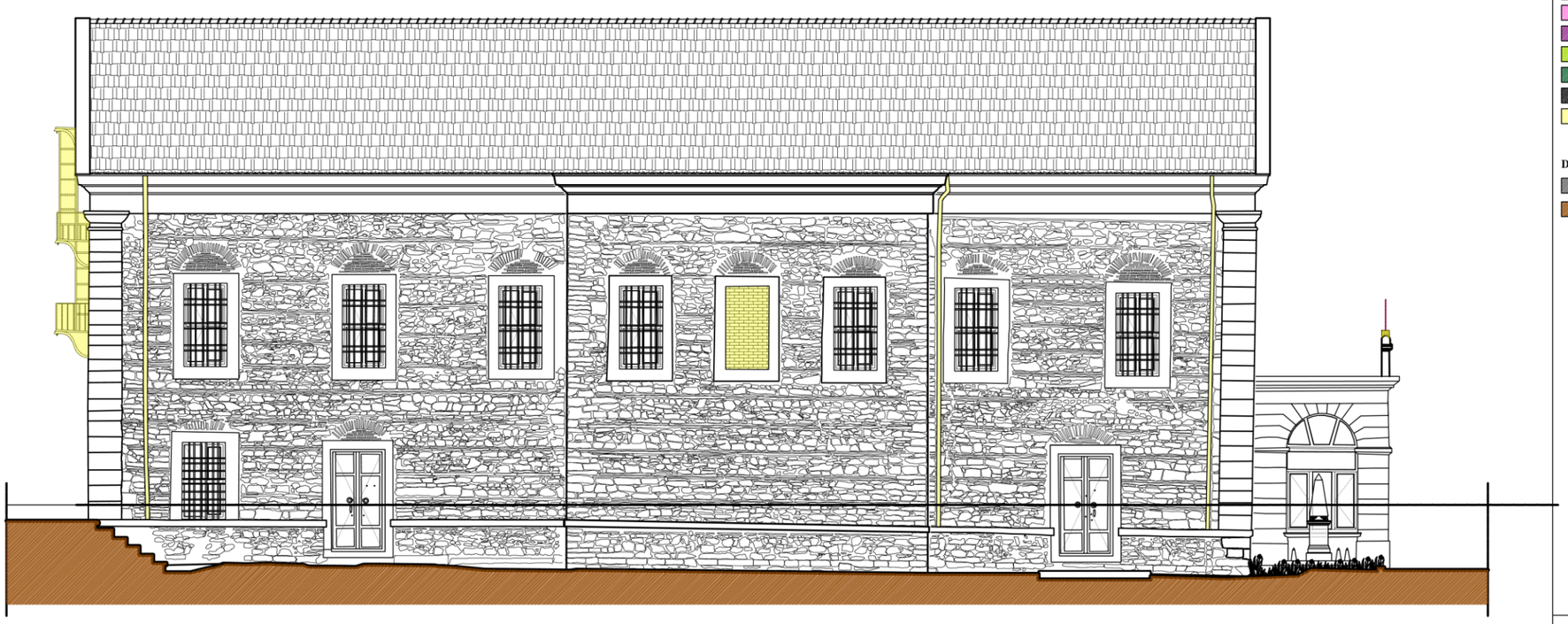

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

- ÇATLAK
- İNSAN ETKİSİ (VANDALİZM)
- NEM / RUTUBET
- BOYA KAYBI
- SIVA KAYBI
- KOROZYON
- AŞINMA
- KOPMA/AYRILMA
- RENK DEĞİŞİMİ
- YOSUNLANMA
- BİTKİ OLUŞUMU
- ÇİMENTO SIVA
- EK MALZEME

DİĞER LEJANTLAR

- TAŞ
- TOPRAK

BOZULMA ANALİZİ

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 22

PAFTA ADI:
KUZEY CEPHESİ

ŞEKİL C.100

HAZİRAN 2018

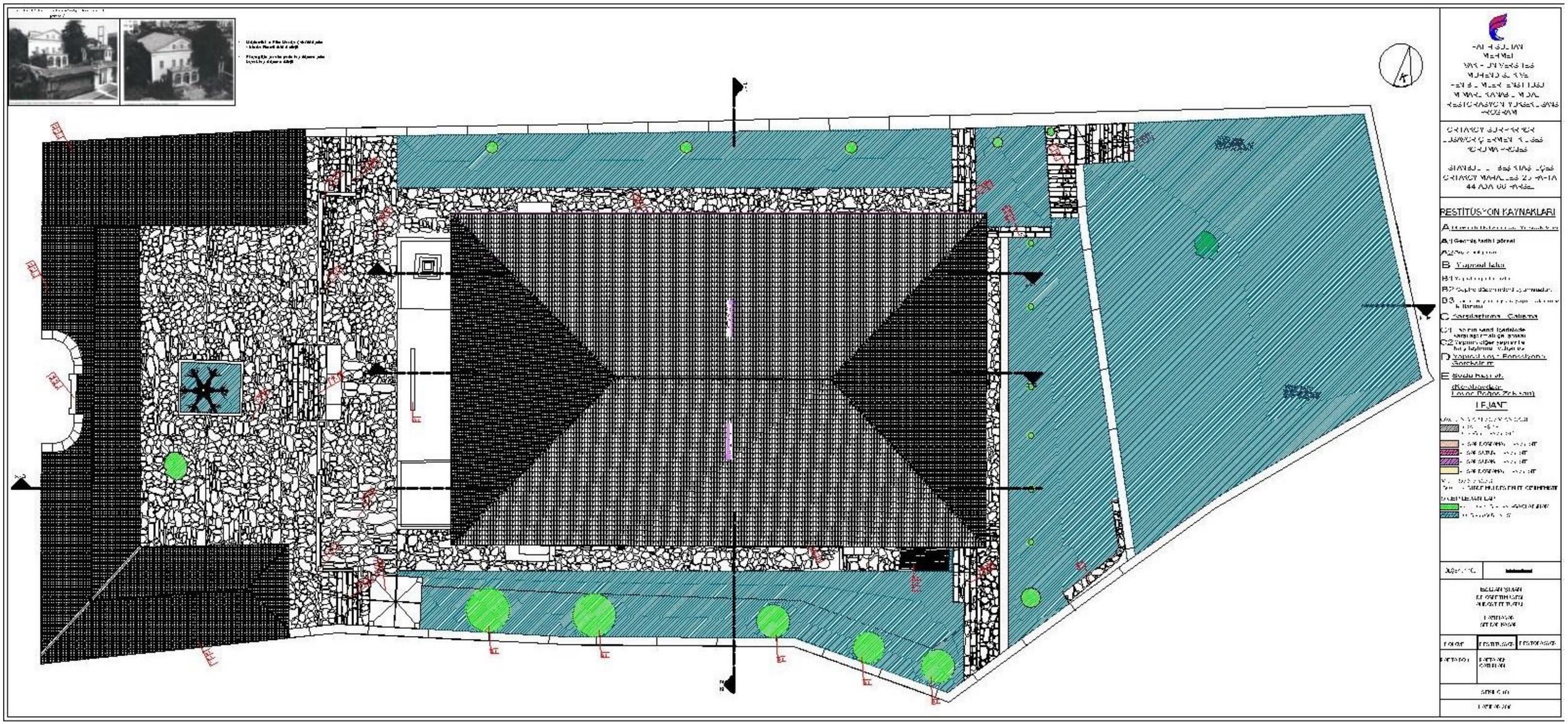
RESTİTÜSYON KAYNAKLARI
LEJANT

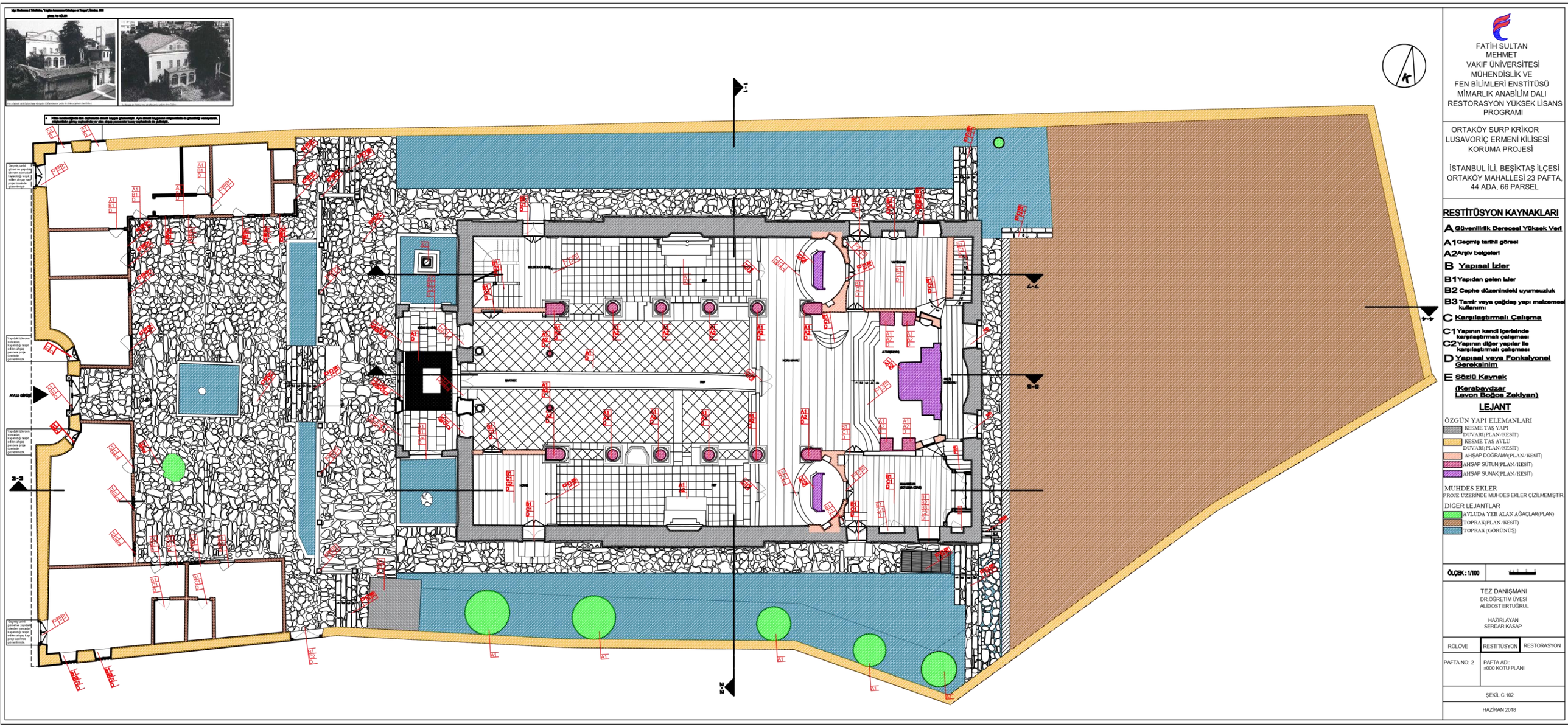
FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL
RESTİTÜSYON KAYNAKLARI
A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
A1 Geçmiş tarihli görsel
A2 Arşiv belgeleri
B Yapısal İzler
B1 Yapıdan gelen izler
B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk
B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı
C Karşılaştırmalı Çalışma
C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması
D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim
E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar
Levon Boğos Zekiyan)
LEJANT
ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)
AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
MUHDES EKLER
PROJE ÜZERİNDE MUHDES EKLER ÇİZİLMEMİŞTİR.
DİĞER LEJANTLAR
AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
TOPRAK(PLAN/KESİT)
TOPRAK(GÖRÜNÜŞ)
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 2
PAFTA ADI:
±000 KOTU PLANI
ŞEKİL C.102
HAZİRAN 2018

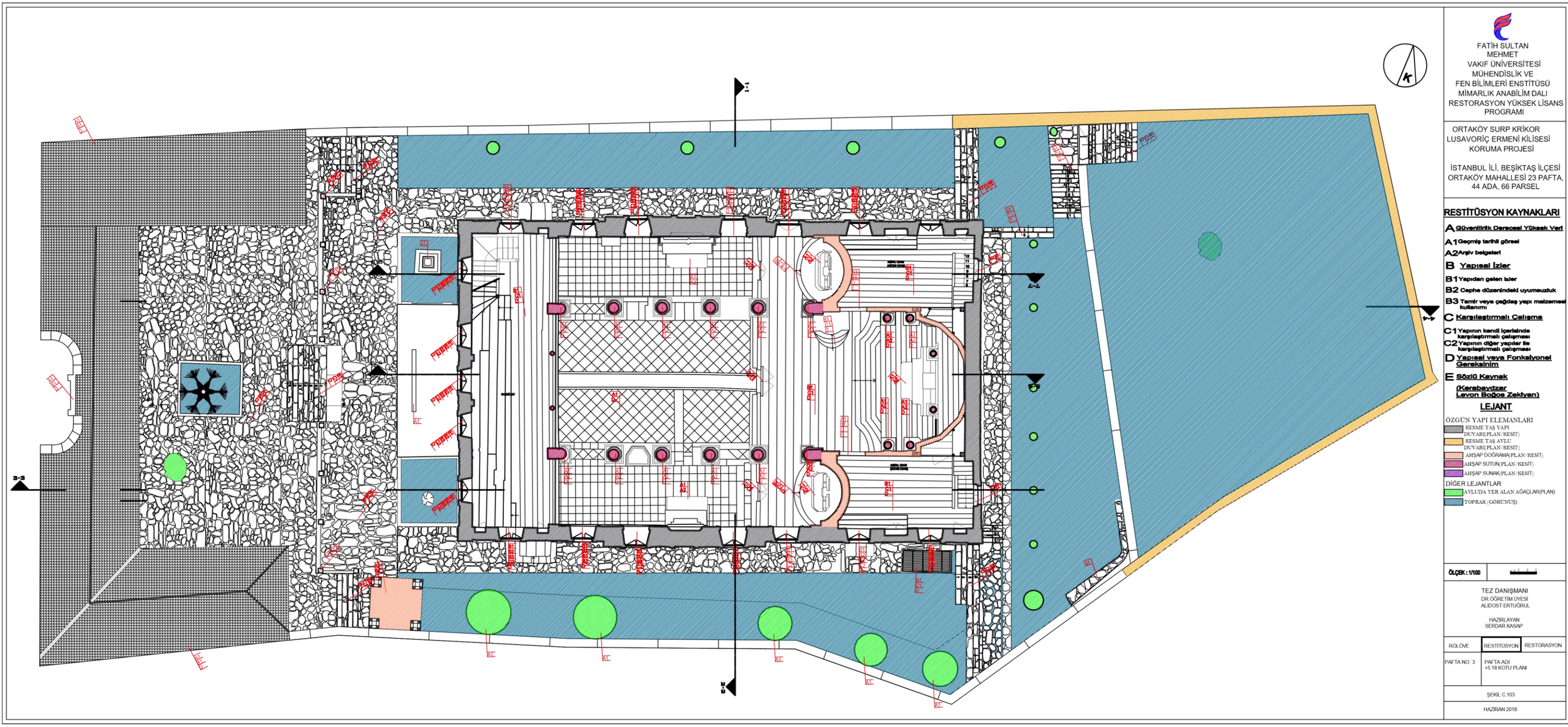
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
RESTİTÜSYON KAYNAKLARI
A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
A1 Geçmiş tarihli görsel
A2 Arşiv belgeleri
B Yapısal İzler
B1 Yapıdan gelen izler
B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk
B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı
C Karşılaştırmalı Çalışma
C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması
D Yapısal veya Fonksiyonel Gerekçelerin
E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)
LEJANT
ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)
AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
DİĞER LEJANTLAR
AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 3
PAFTA ADI: +5.18 KOTU PLANI
ŞEKİL C.103
HAZİRAN 2018

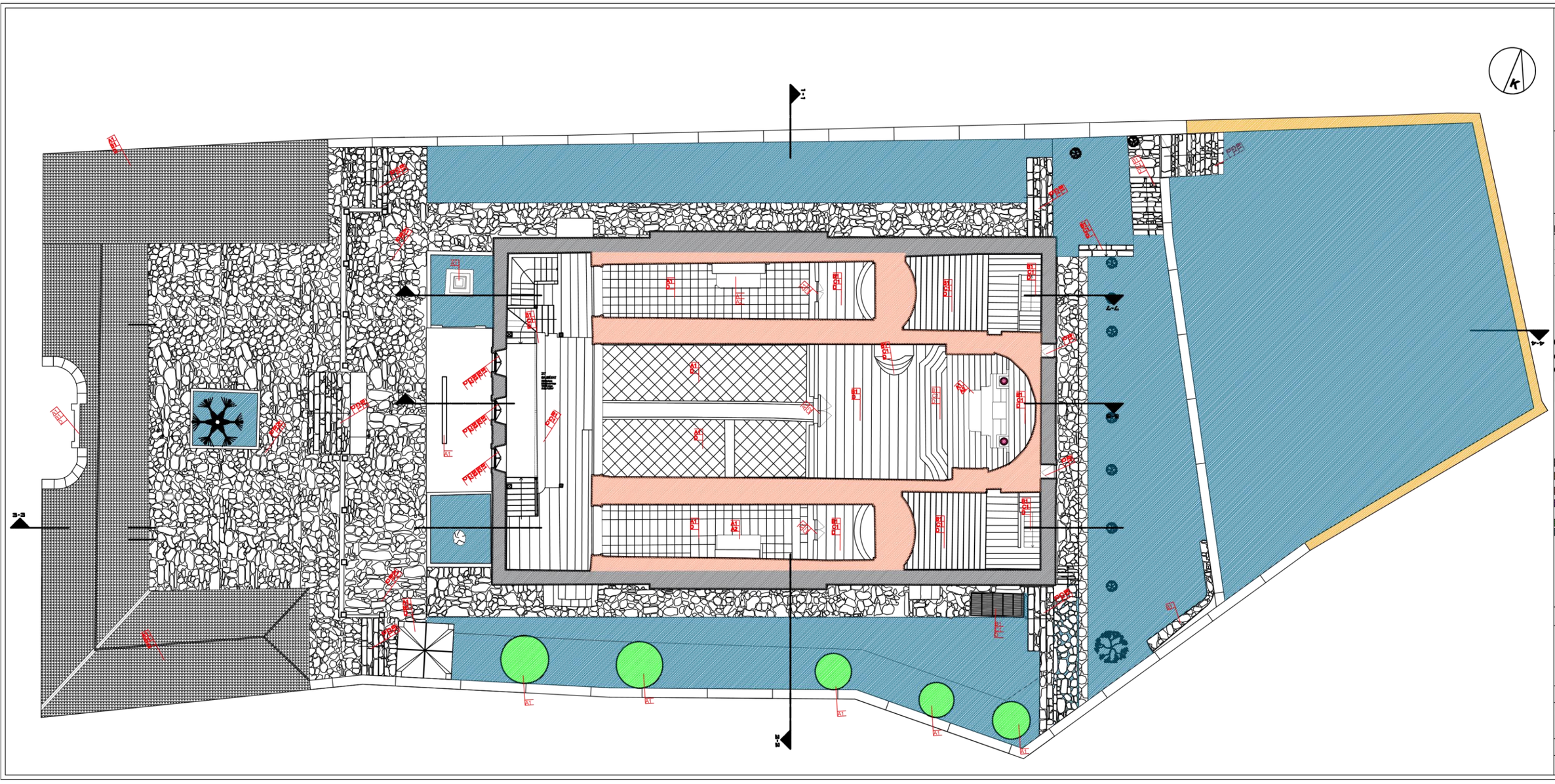

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
- **A1** Geçmiş tarihli görsel
- **A2** Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler
- **B1** Yapıdan gelen izler
- **B2** Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- **B3** Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma
- **C1** Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- **C2** Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gerekçinim

E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 4

PAFTA ADI:
+9.05 KOTU PLANI

ŞEKİL C.104

HAZİRAN 2018

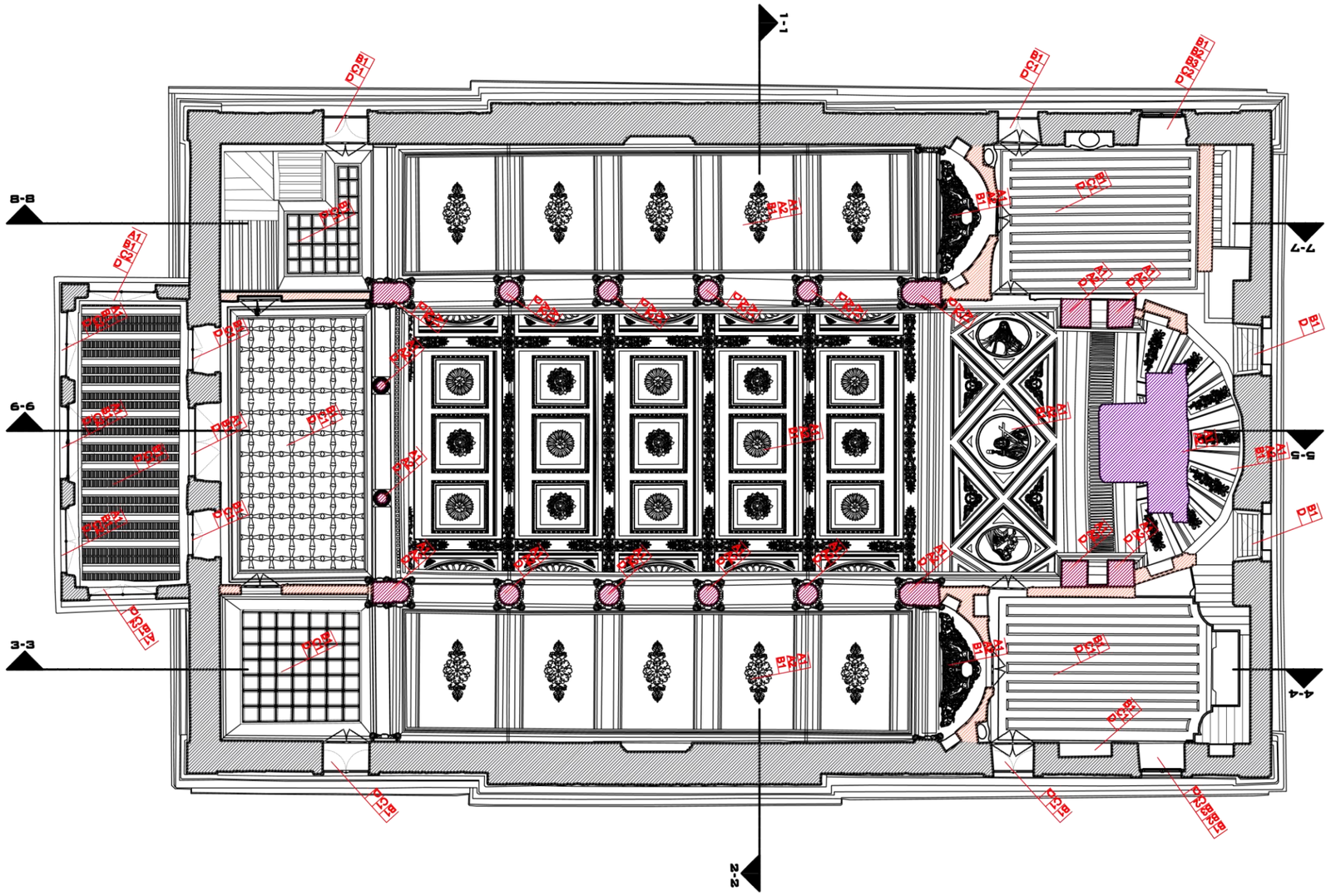

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
- **A1** Geçmiş tarihli görsel
- **A2** Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler
- **B1** Yapıdan gelen izler
- **B2** Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- **B3** Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma
- **C1** Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- **C2** Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak (Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 5

PAFTA ADI:
000 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.105

HAZİRAN 2018

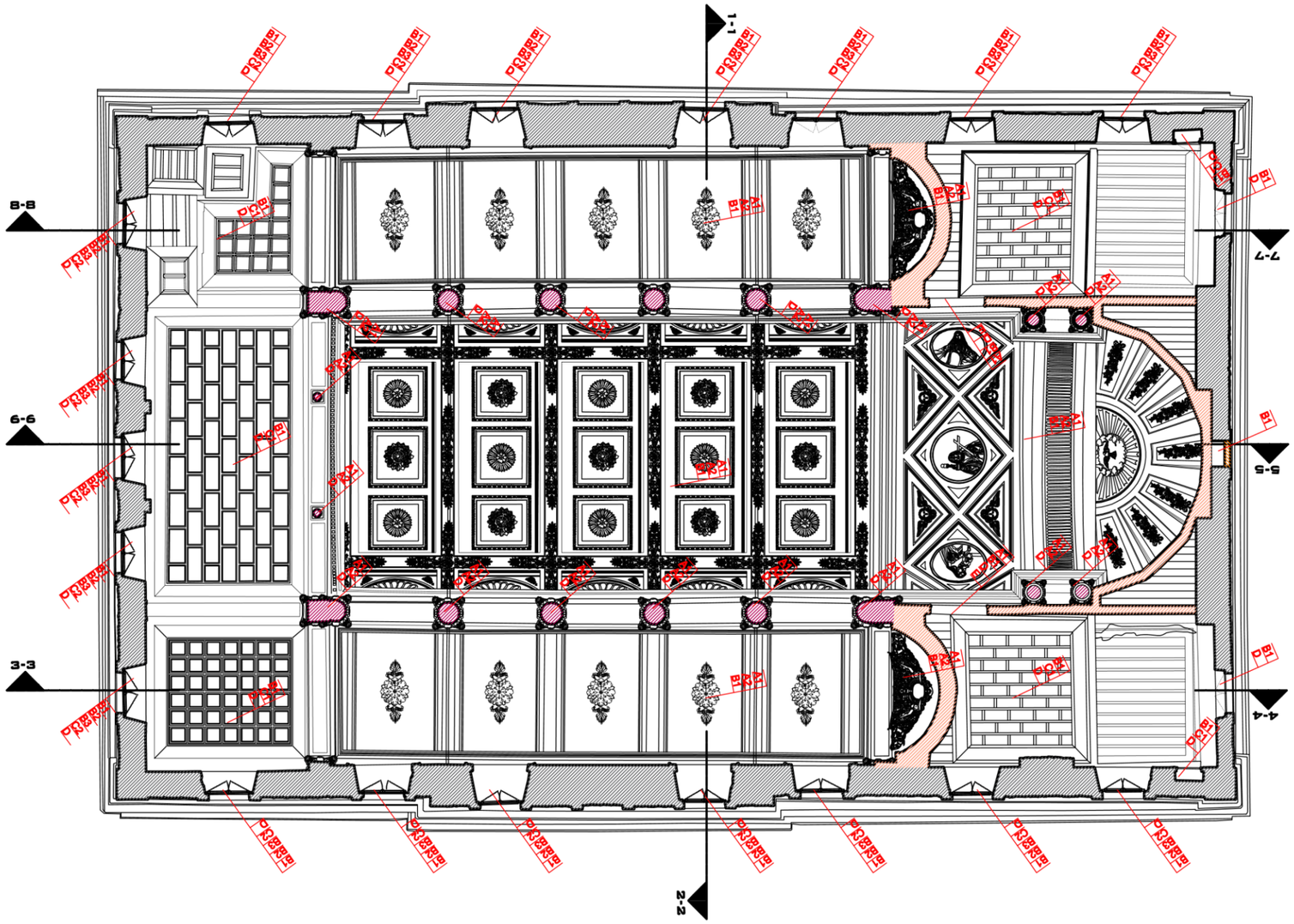

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
- A1 Geçmiş tarihli görsel
- A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler
- B1 Yapıdan gelen izler
- B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma
- C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 6

PAFTA ADI:
+5.18 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.106

HAZİRAN 2018

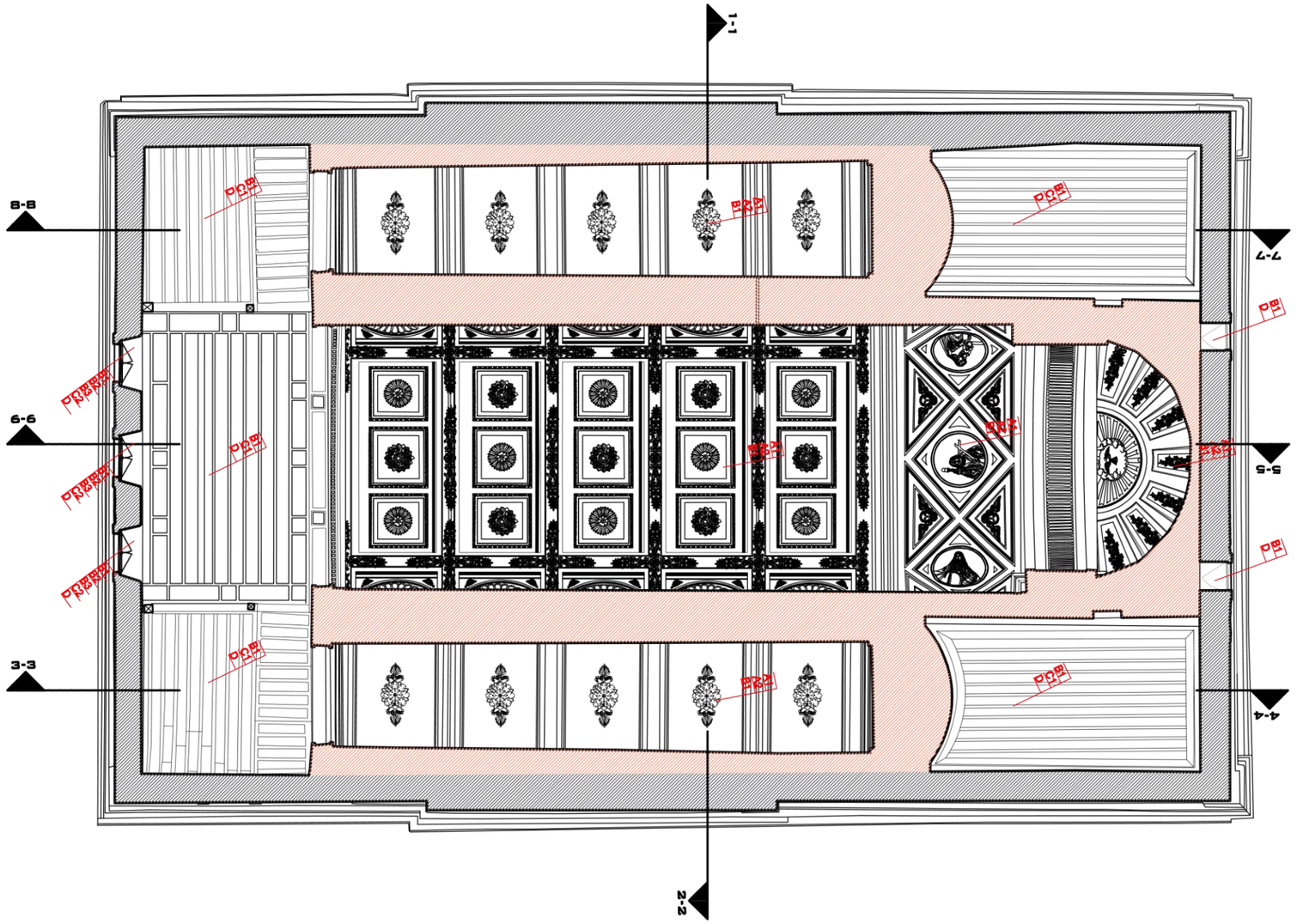

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
- **A1** Geçmiş tarihli görsel
- **A2** Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler
- **B1** Yapıdan gelen izler
- **B2** Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- **B3** Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma
- **C1** Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- **C2** Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak (Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 7

PAFTA ADI:
+9.05 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.107

HAZİRAN 2018

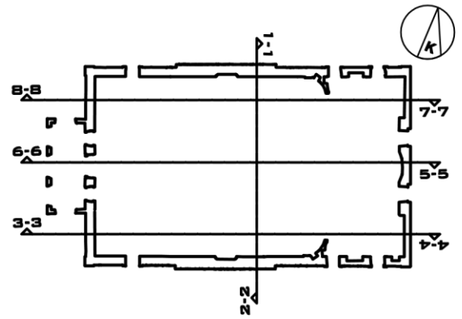

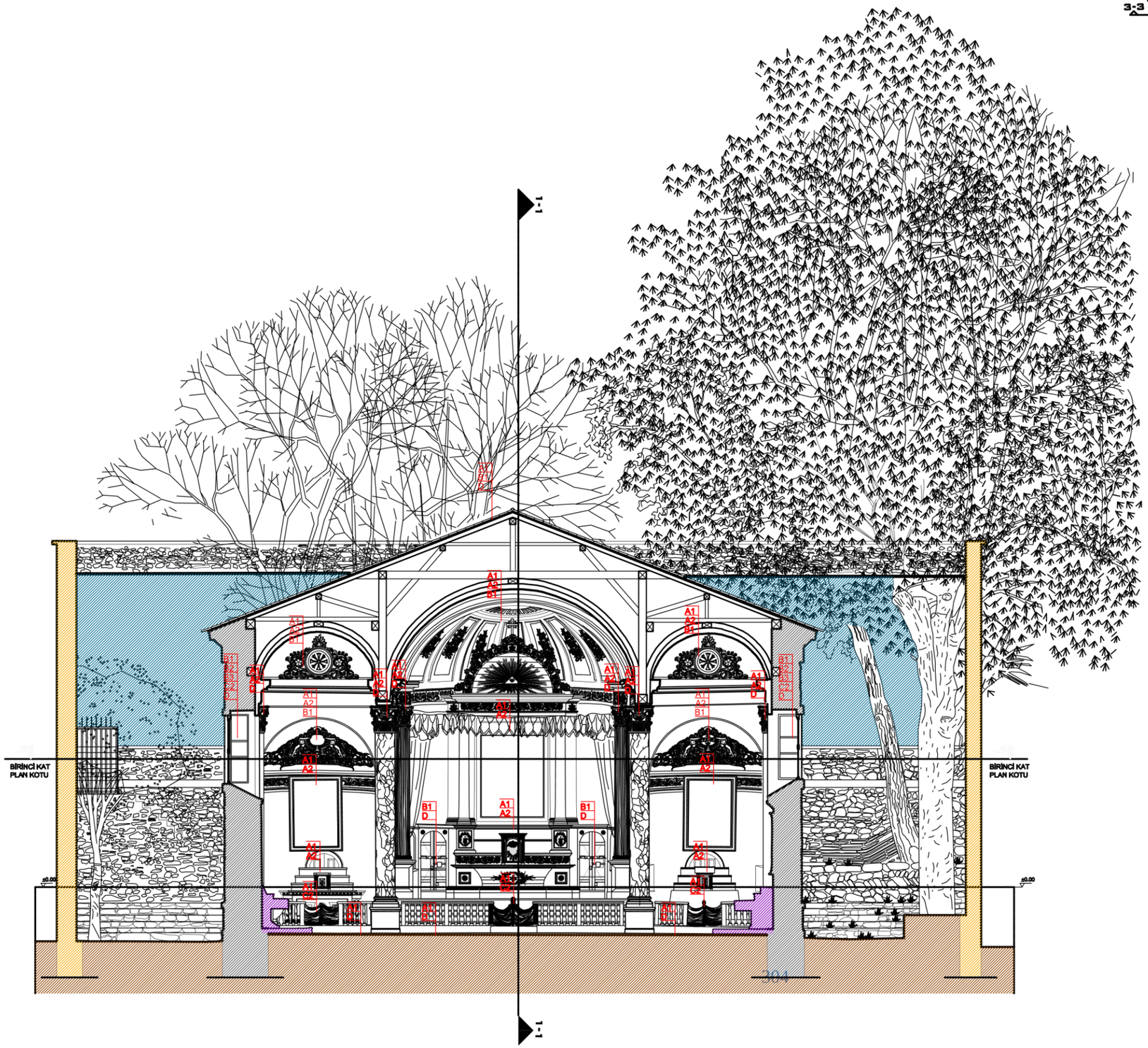

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri

A1 Geçmiş tarihli görsel

A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler

B1 Yapıdan gelen izler

B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk

B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma

C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması

C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak

(Kerabaydzar
Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR

- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 8

PAFTA ADI:
1-1 KESİTİ

ŞEKİL C.108

HAZİRAN 2018

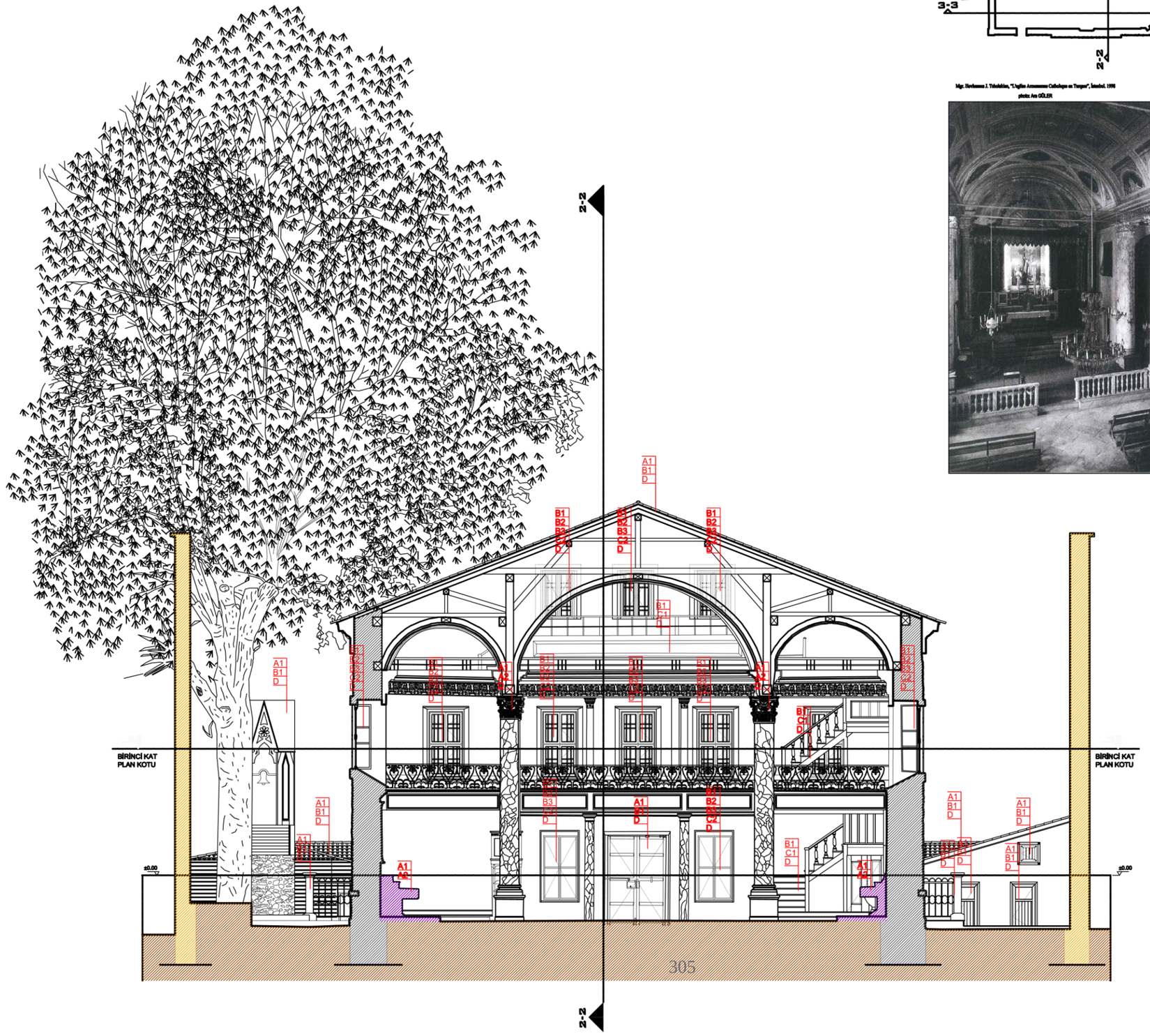

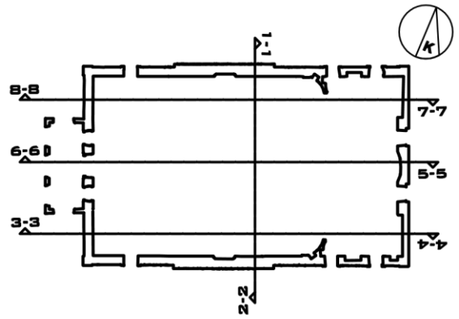

Mgr. Hovhannes J. Tchoukhdjian, "L'eglise Arménienne Catholique en Turquie", Istanbul, 1998
photo: Ara GÜLER

Nef Görünüşü

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
- A1 Geçmiş tarihli görsel
- A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler
- B1 Yapıdan gelen izler
- B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma
- C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 9

PAFTA ADI:
2-2 KESİTİ

ŞEKİL C.109

HAZİRAN 2018

Müştemilat İç Avlu Görünüşü

- Fotoğraf doğrultusunda projede pencerelere korkuluk çizilmiştir.

SUNAK ÜSTÜNDE YER ALAN TUAL

- Sunak arkasında yer alan duvar yüzeyindeki kalem işi bezemeler projede çizilmiştir.

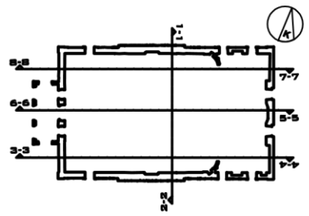

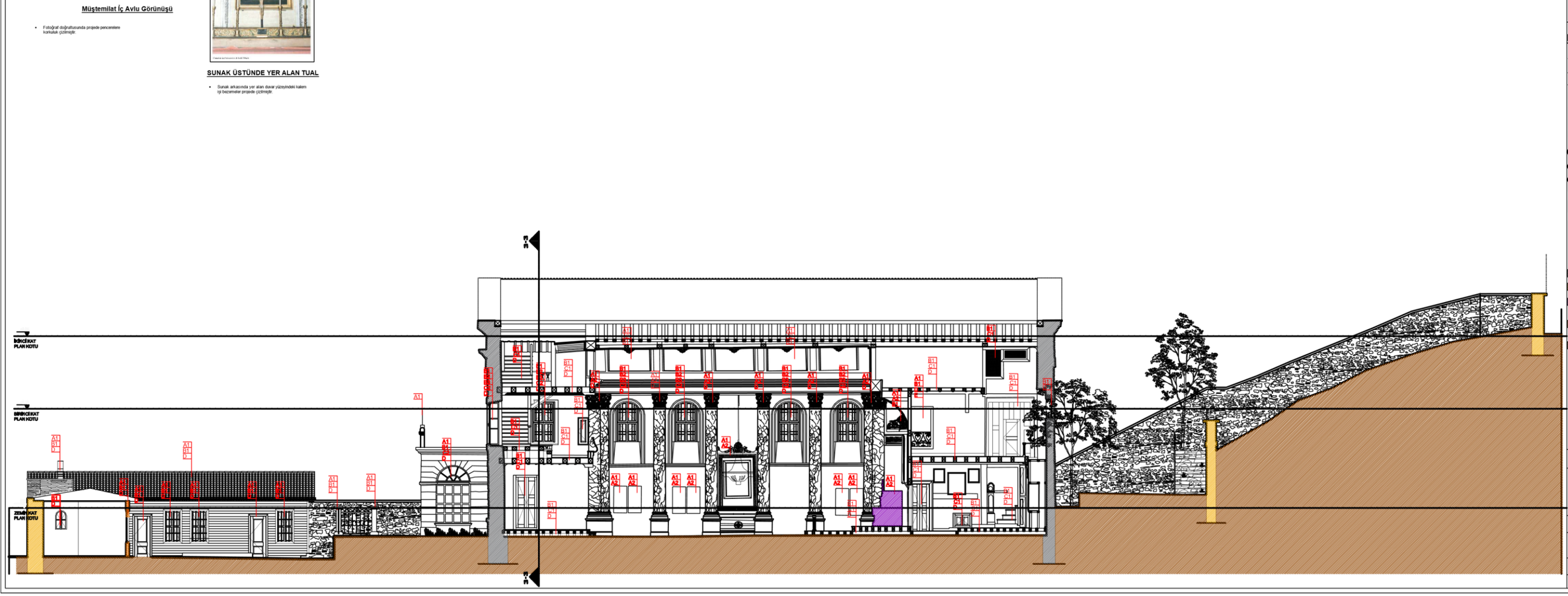

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri

A1 Geçmiş tarihli görsel

A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler

B1 Yapıdan gelen izler

B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk

B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma

C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması

C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gerekçinim

E Sözlü Kaynak

(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DÖNEM EKLERİ
- TUĞLA DUVAR(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 10	PAFTA ADI: 3-3 KESİTİ	

ŞEKİL C.110

HAZİRAN 2018

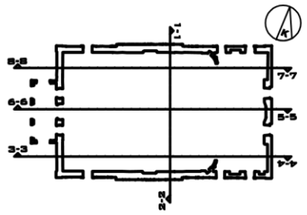

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
- **A1** Geçmiş tarihli görsel
- **A2** Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler
- **B1** Yapıdan gelen izler
- **B2** Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- **B3** Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma
- **C1** Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- **C2** Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DÖNEM EKLERİ
- TUĞLA DUVAR(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 11	PAFTA ADI: 4-4 KESİTİ	

ŞEKİL C.111

HAZİRAN 2018

Mgr. Hovhannes J. Tcholoklian, "L'église Arménienne Catholique en Turquie", Istanbul. 1998
photo: Ara GÜLER

La nef centrale, la colonnade et l'une des nefs latérales (photo Ara Güler)

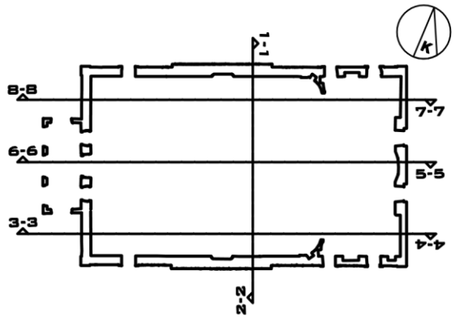

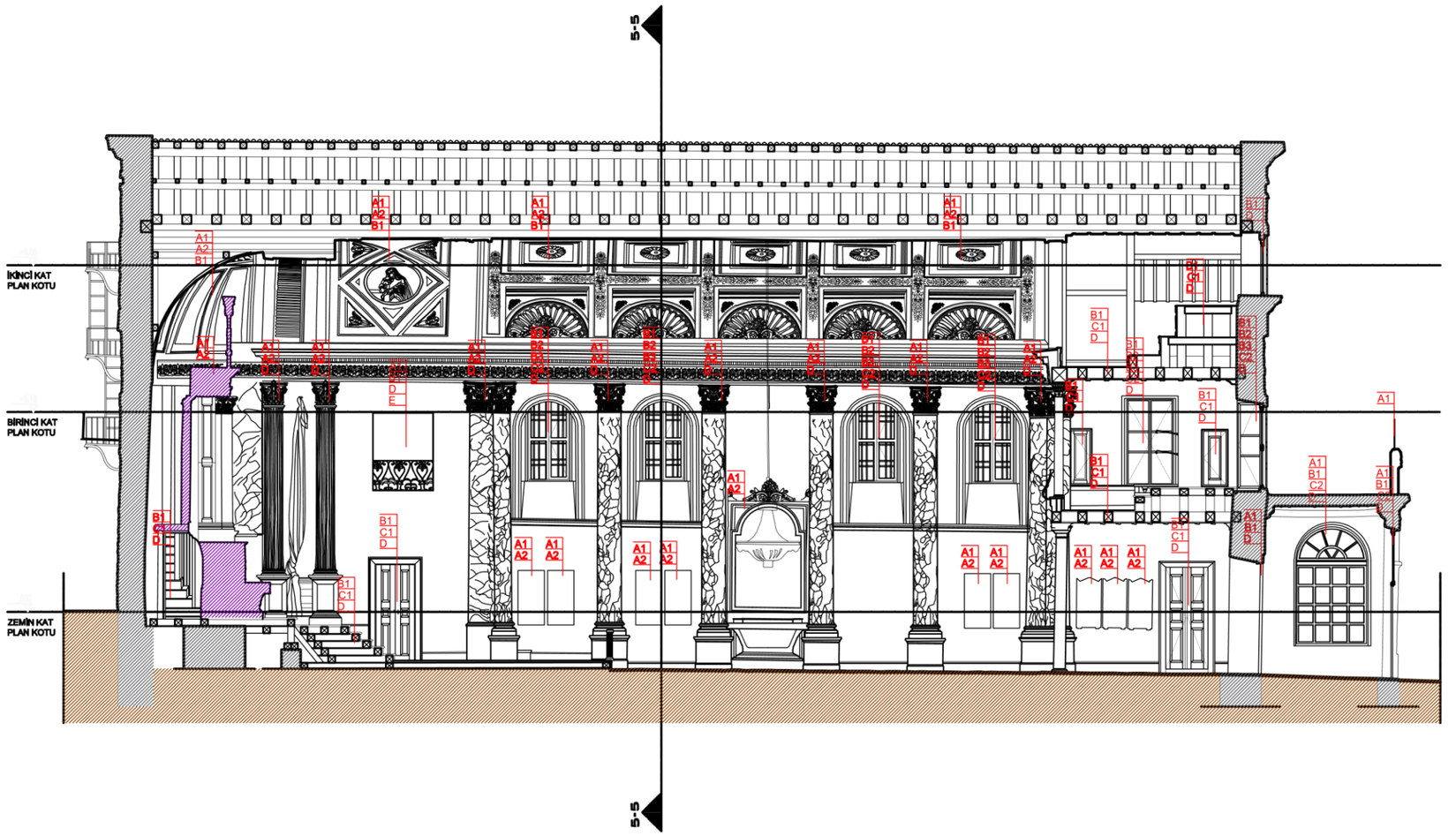

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
- **A1** Geçmiş tarihli görsel
- **A2** Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler
- **B1** Yapıdan gelen izler
- **B2** Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- **B3** Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma
- **C1** Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- **C2** Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 12

PAFTA ADI:
5-5 KESİTİ

ŞEKİL C.112

HAZİRAN 2018

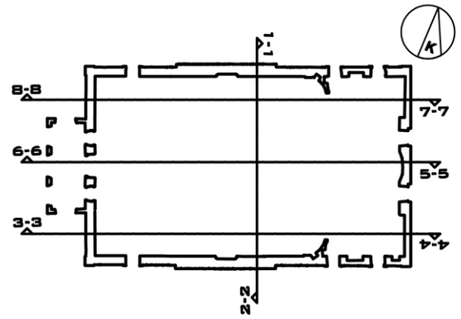

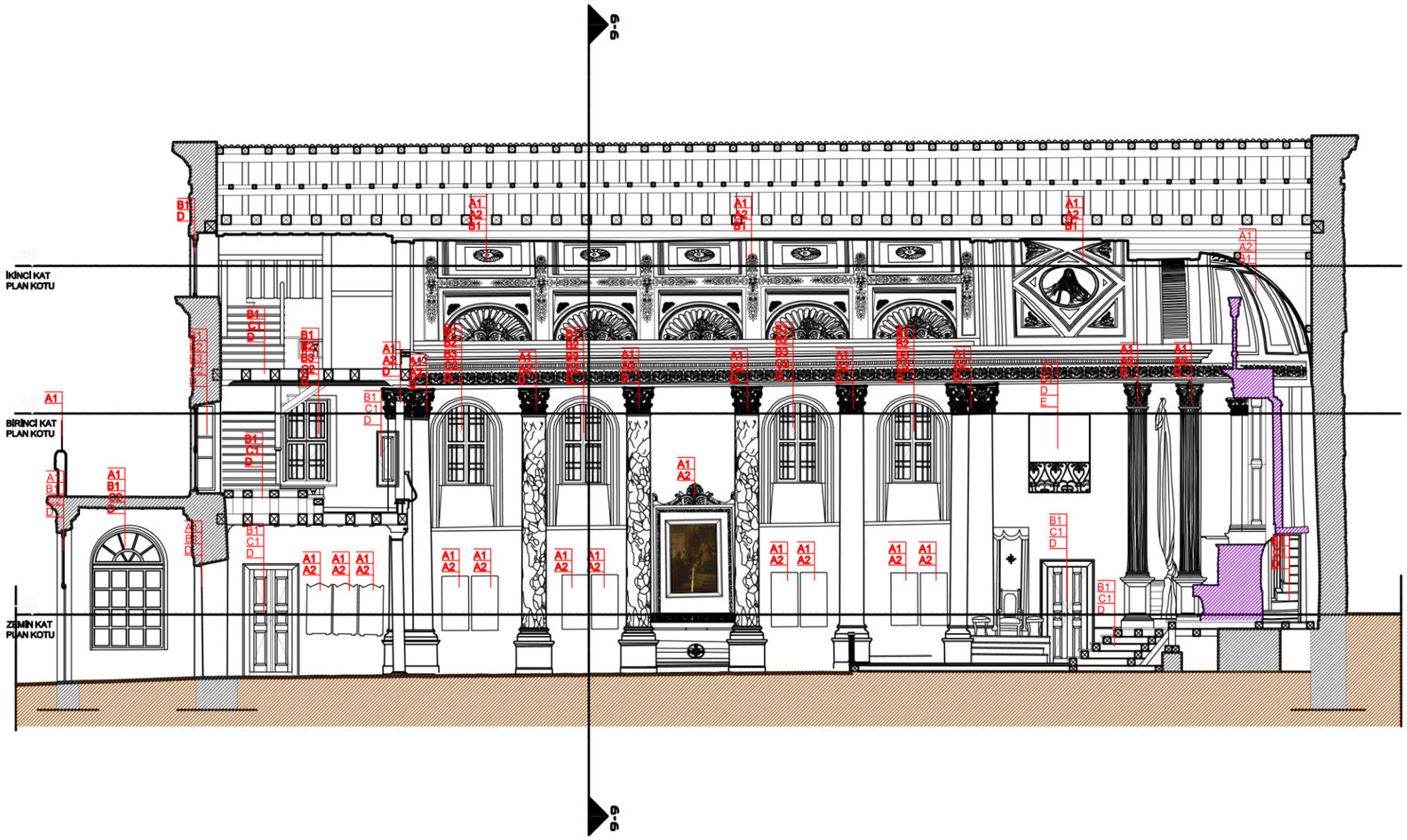

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri

A1 Geçmiş tarihli görsel

A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler

B1 Yapıdan gelen izler

B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk

B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma

C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması

C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak

(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR

- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 13	PAFTA ADI: 6-6 KESİTİ

ŞEKİL C.113

HAZİRAN 2018

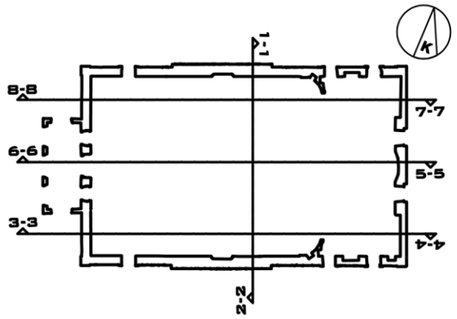

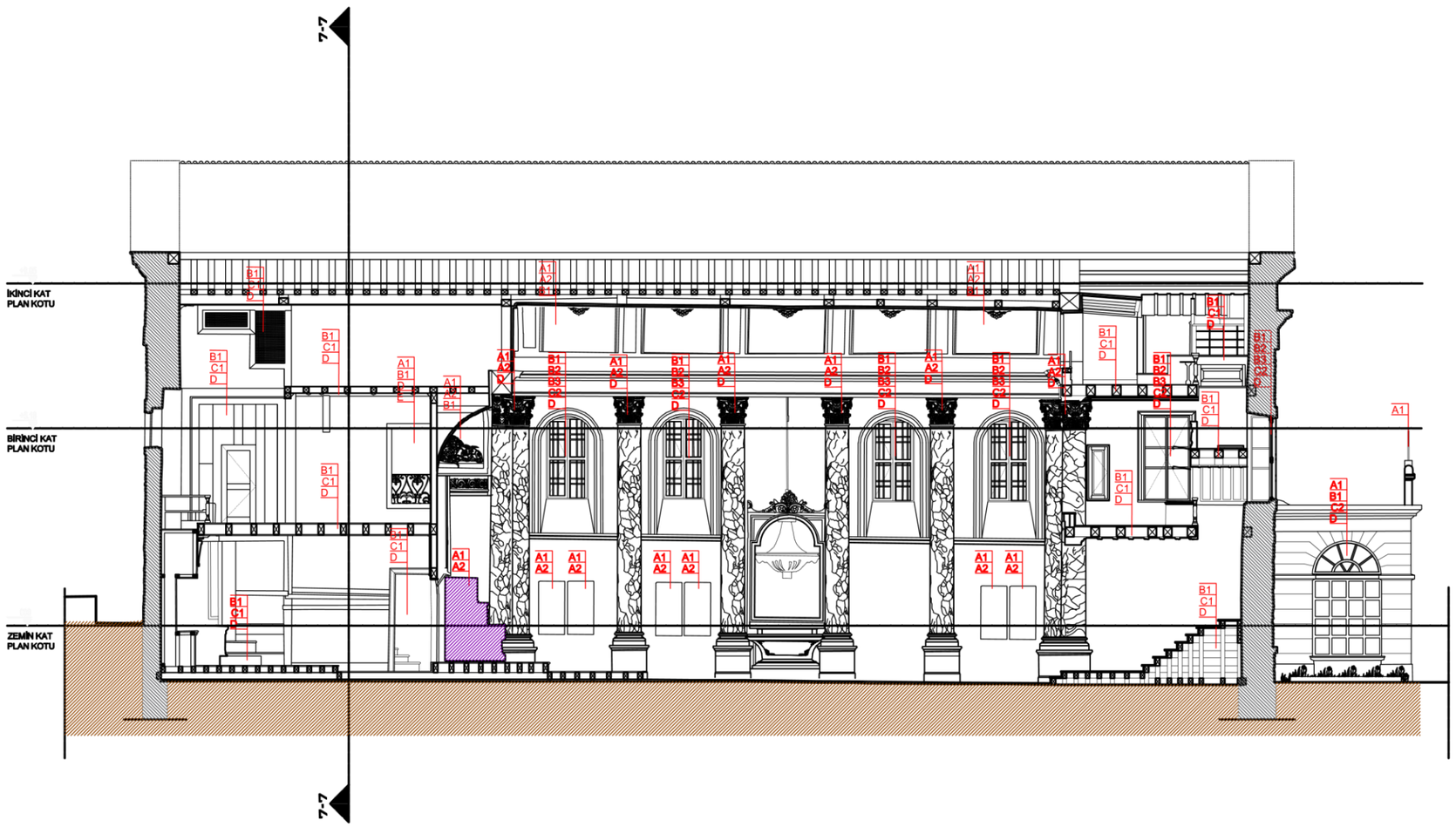

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
- A1 Geçmiş tarihli görsel
- A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler
- B1 Yapıdan gelen izler
- B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma
- C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 14

PAFTA ADI:
7-7 KESİTİ

ŞEKİL C.114

HAZİRAN 2018

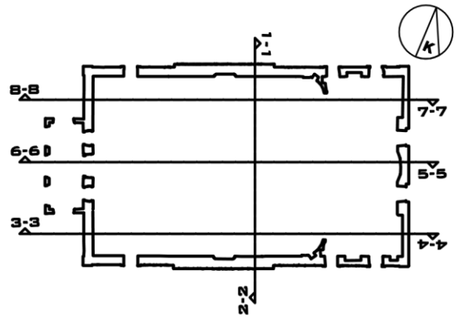

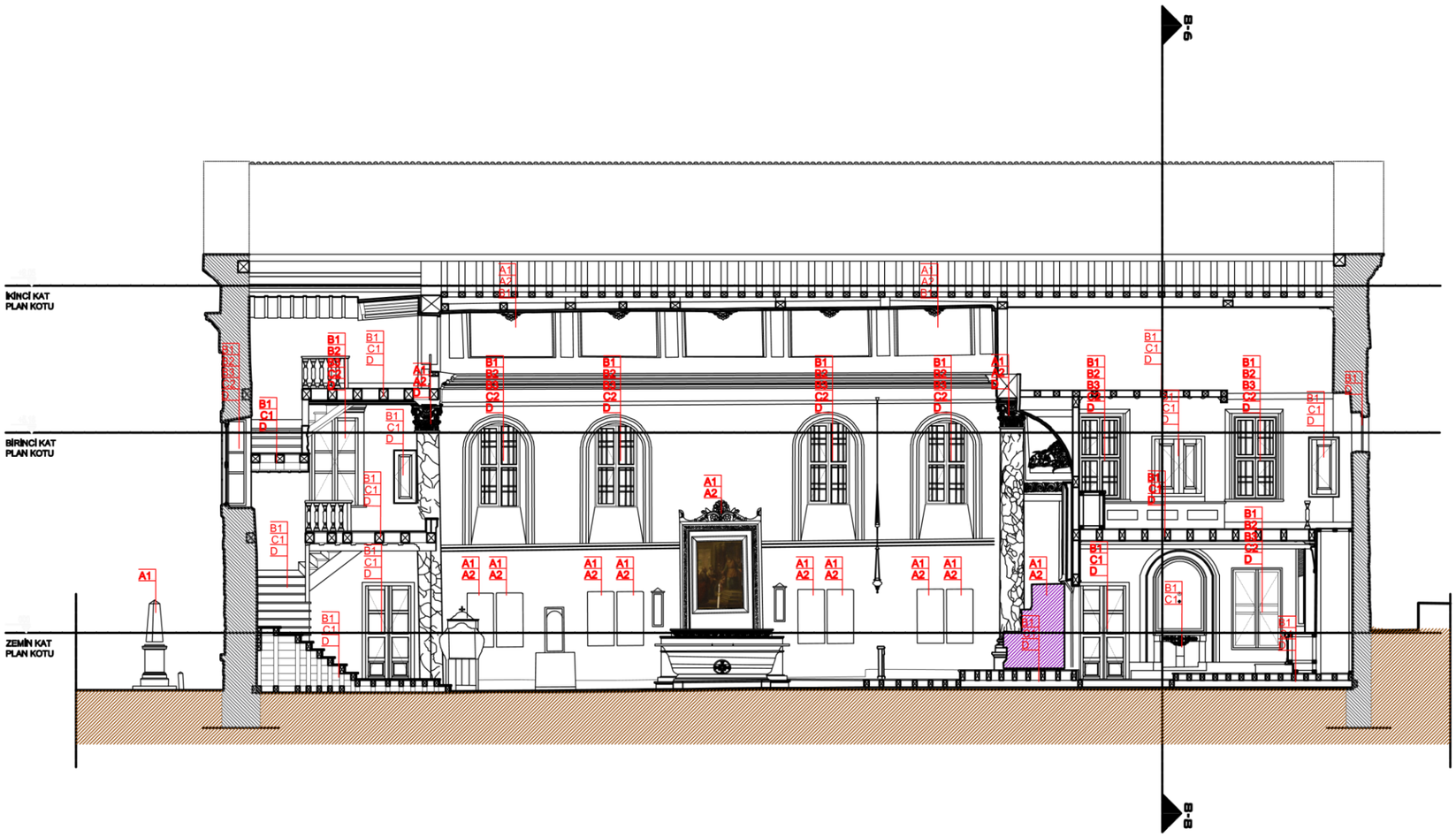

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
- A1 Geçmiş tarihli görsel
- A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler
- B1 Yapıdan gelen izler
- B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma
- C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 15

PAFTA ADI:
8-8 KESİTİ

ŞEKİL C.115

HAZİRAN 2018

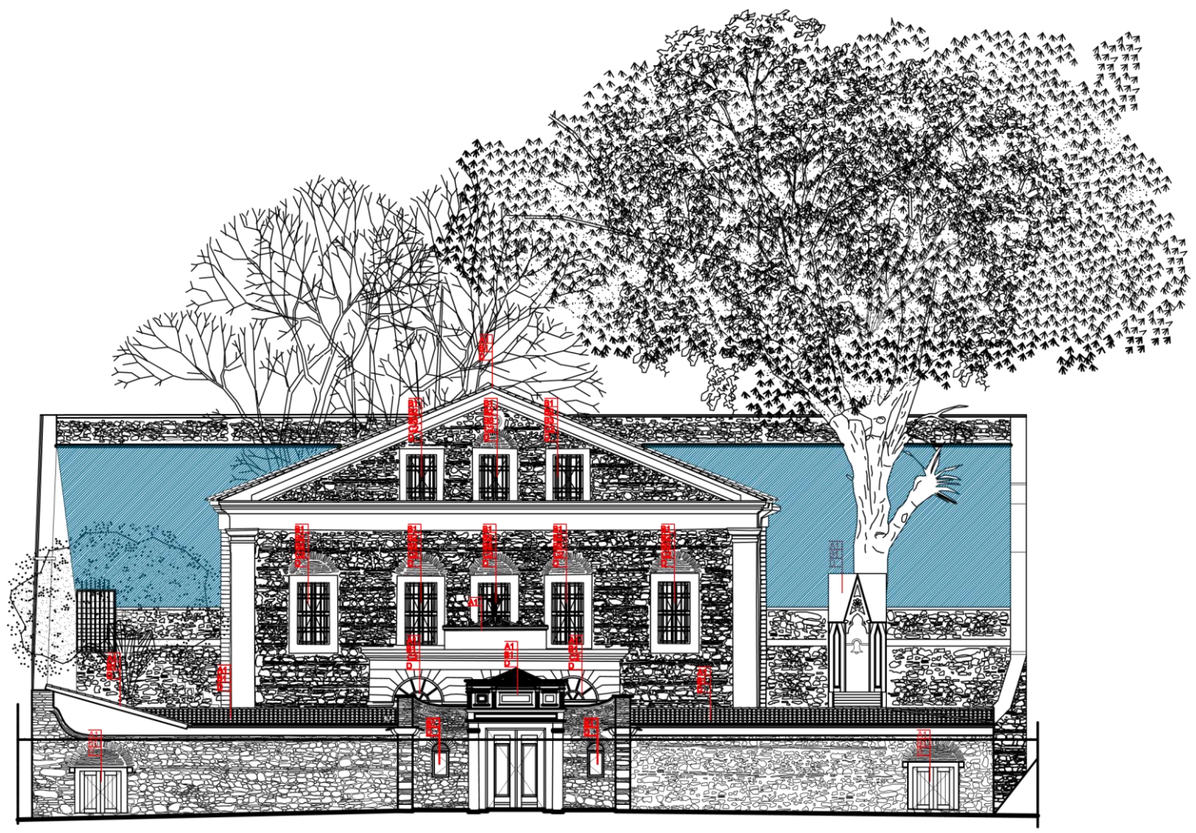

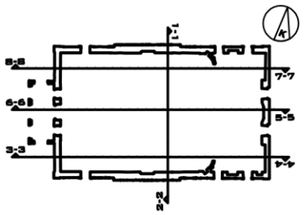

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
- **A1** Geçmiş tarihli görsel
- **A2** Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler
- **B1** Yapıdan gelen izler
- **B2** Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- **B3** Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma
- **C1** Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- **C2** Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonkelyonel Gerekselim

E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

DİĞER LEJANTLAR

TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALIDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 11	PAFTA ADI: BATI CEPHESİ

ŞEKİL C.116

HAZİRAN 2018

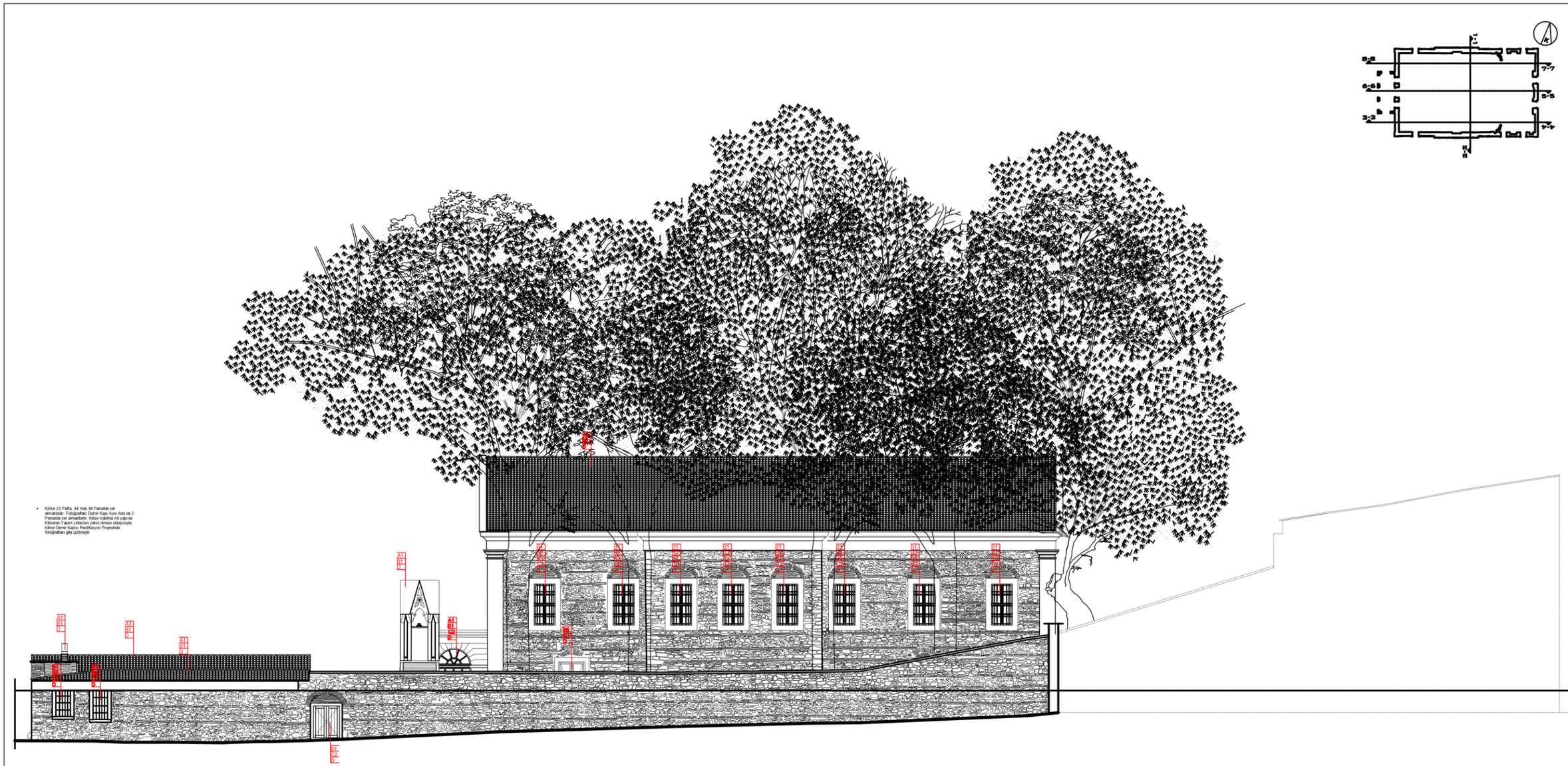
A1 B1 D
A1 B1 C1 D
A1 B1 C2 D
A1 B1 D
A1 B1 D
A1 B1 D
B1 C1
B1 C1
B1 C1

FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA,
44 ADA, 66 PARSEL
RESTİTÜSYON KAYNAKLARI
A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri
A1 Geçmiş tarihli görsel
A2 Arşiv belgeleri
B Yapısal İzler
B1 Yapıdan gelen izler
B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk
B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı
C Karşılaştırmalı Çalışma
C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması
D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim
E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO. 13
PAFTA ADI:
KUZEY CEPHESİ
ŞEKİL C.118
HAZİRAN 2018

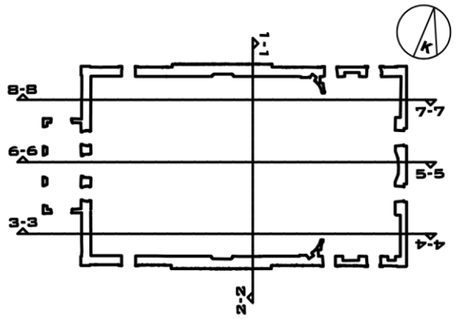

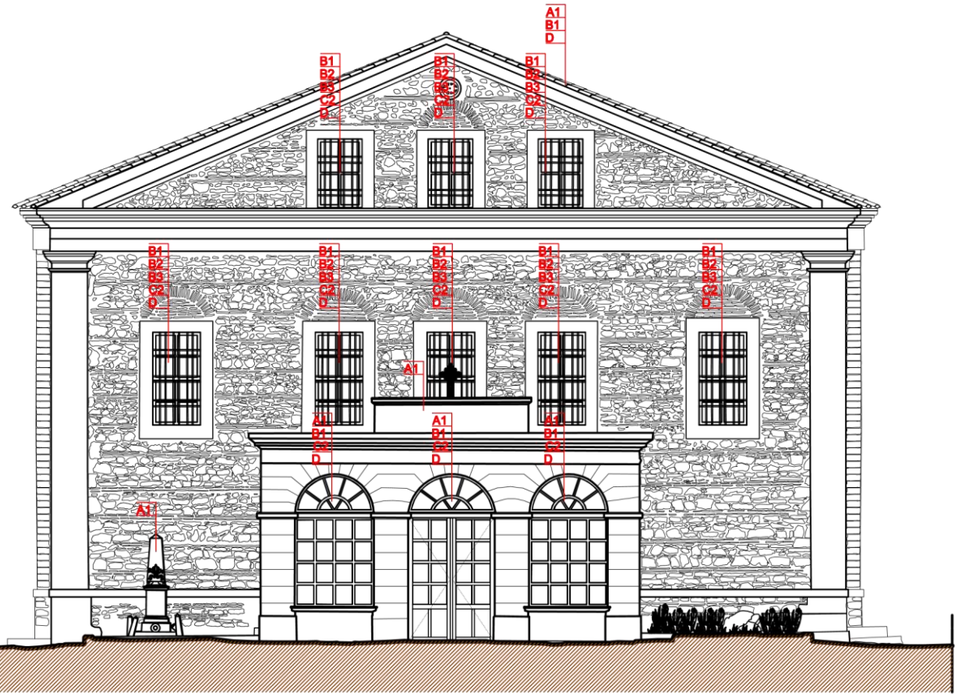

Mgr. Hovhannes J. Tchoukhdjian, "L'église Arménienne Catholique en Turquie", İstanbul. 1998
photo: Ara GÜLER

L'entrée de l'église

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri

A1 Geçmiş tarihli görsel

A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler

B1 Yapıdan gelen izler

B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk

B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma

C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması

C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak (Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR

- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 14	PAFTA ADI: BATI CEPHESİ	

ŞEKİL C.119

HAZİRAN 2018

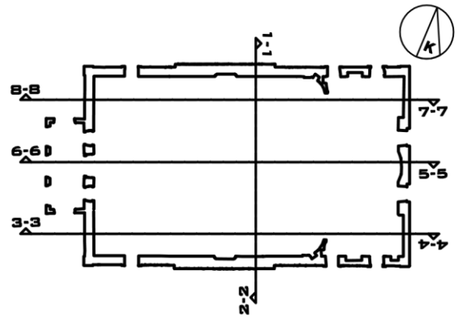

Mgr. Hovhannes J. Tchoukhdjian, "L'eglise Arménienne Catholique en Turquie", Istanbul, 1998
photo: Ara GÜLER

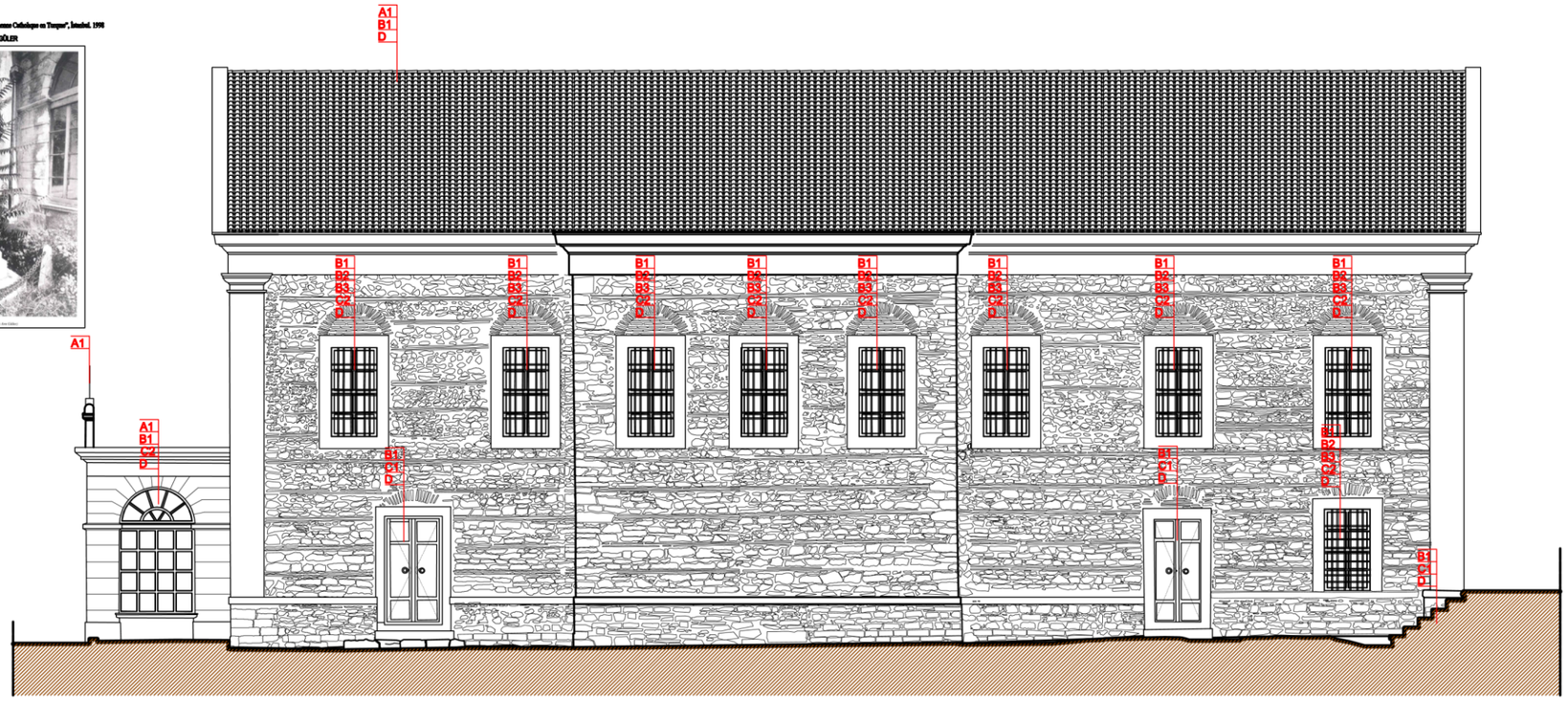

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri

- A1 Geçmiş tarihli görsel
- A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler

- B1 Yapıdan gelen izler
- B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk
- B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma

- C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması
- C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak

(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 15	PAFTA ADI: GÜNEY CEPHESİ

ŞEKİL C.120

HAZİRAN 2018

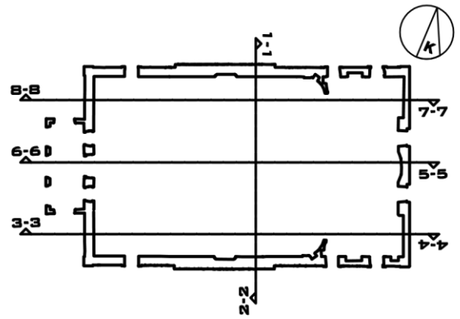

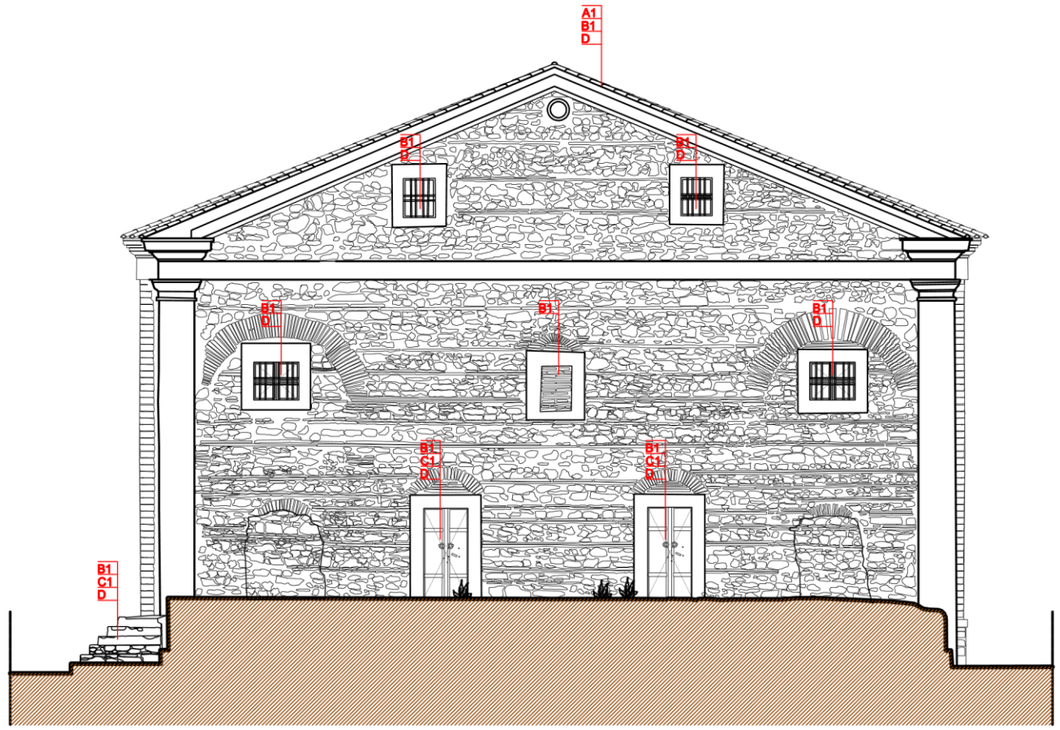

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri

A1 Geçmiş tarihli görsel

A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler

B1 Yapıdan gelen izler

B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk

B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma

C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması

C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak

(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR

- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 16	PAFTA ADI: 8-8 KESİTİ

ŞEKİL C.121

HAZİRAN 2018

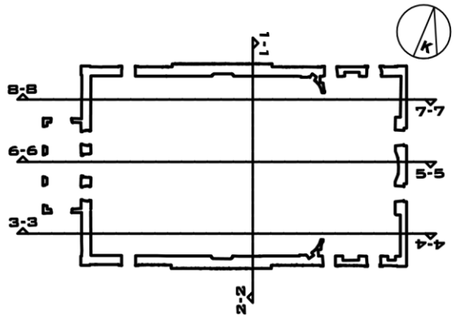

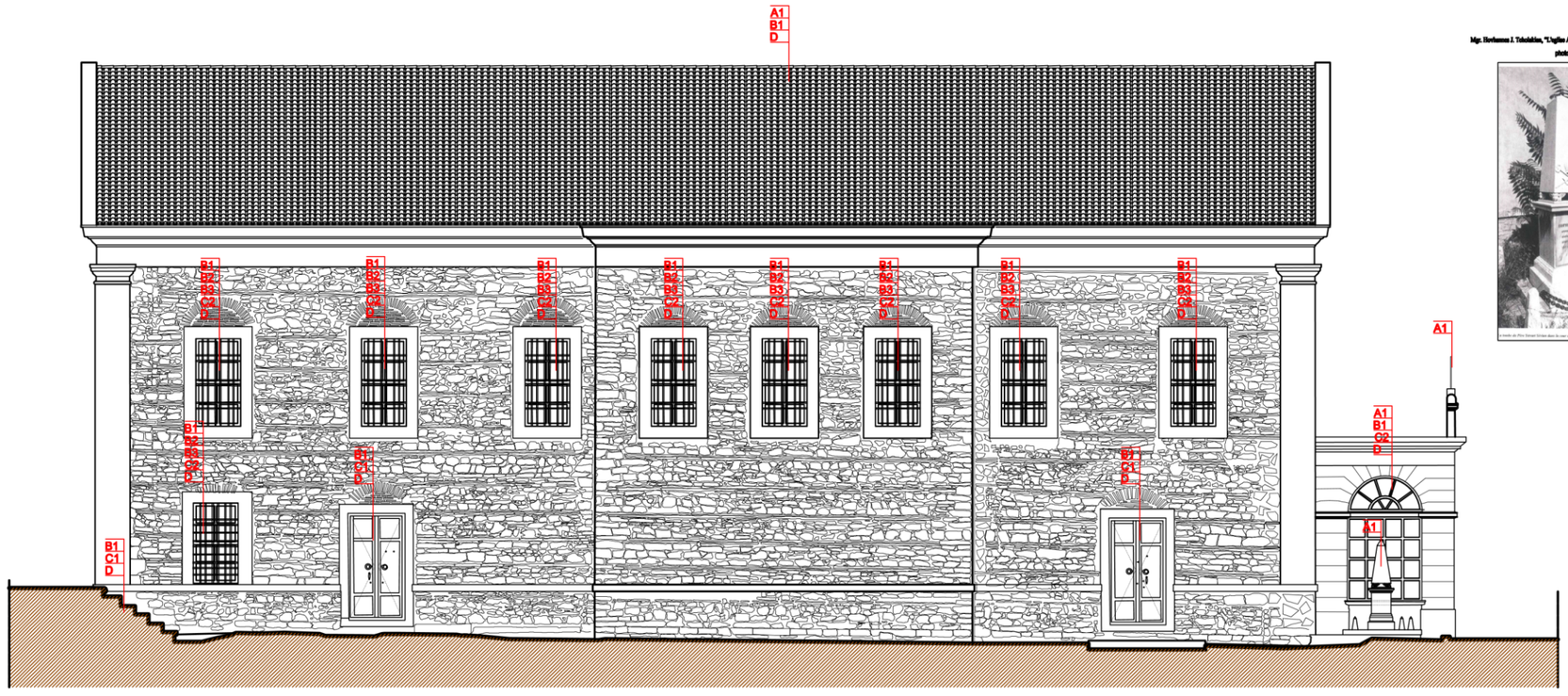

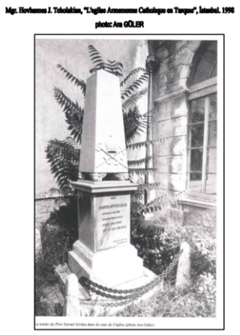

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

RESTİTÜSYON KAYNAKLARI

A Güvenilirlik Derecesi Yüksek Veri

A1 Geçmiş tarihli görsel

A2 Arşiv belgeleri

B Yapısal İzler

B1 Yapıdan gelen izler

B2 Cephe düzenindeki uyumsuzluk

B3 Tamir veya çağdaş yapı malzemesi kullanımı

C Karşılaştırmalı Çalışma

C1 Yapının kendi içerisinde karşılaştırmalı çalışması

C2 Yapının diğer yapılar ile karşılaştırmalı çalışması

D Yapısal veya Fonksiyonel Gereksinim

E Sözlü Kaynak
(Kerabaydzar Levon Boğos Zekiyan)

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

DİĞER LEJANTLAR
- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 17	PAFTA ADI: 8-8 KESİTİ

ŞEKİL C.122

HAZİRAN 2018

31

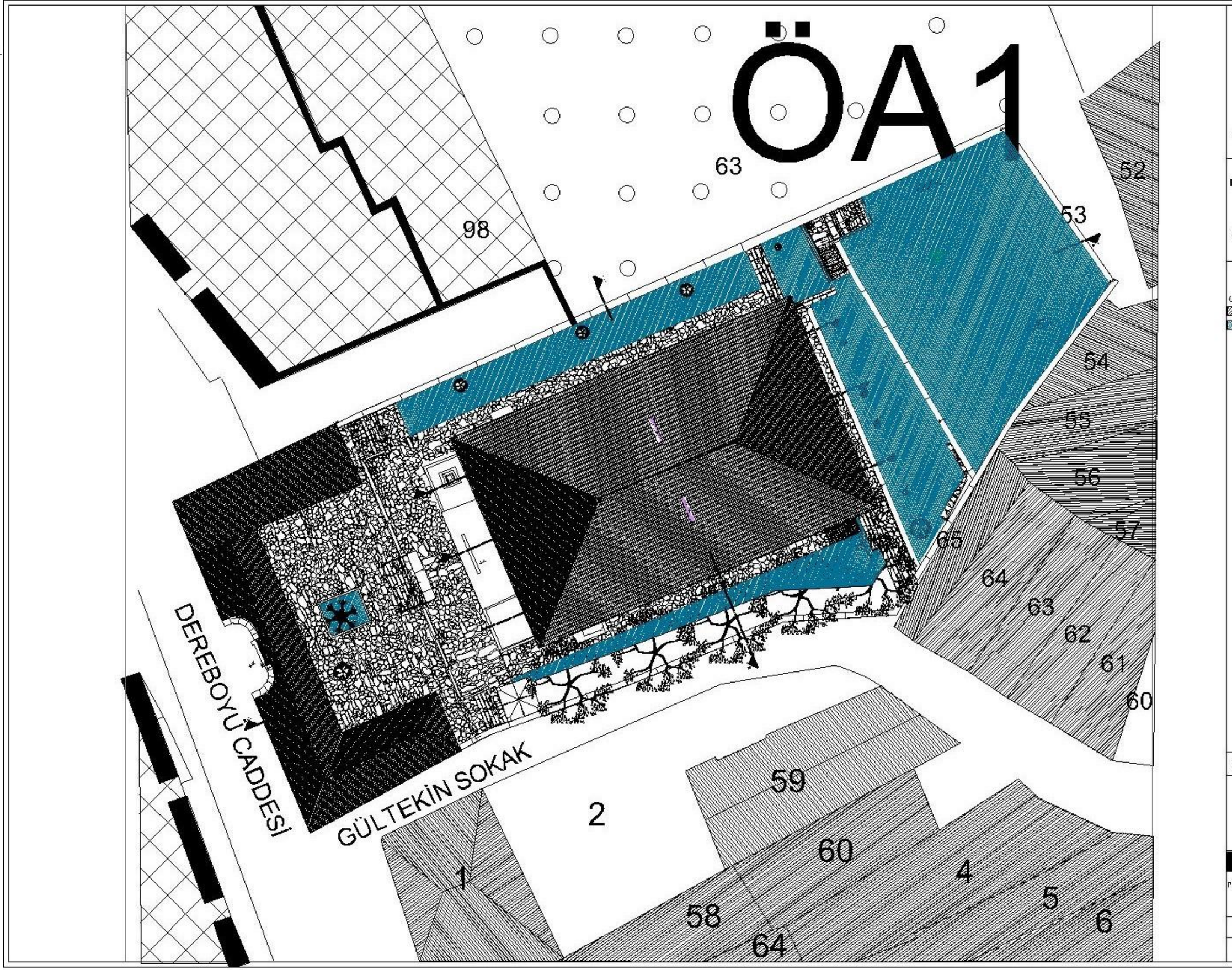

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
ŞENDAR KASAP

	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 1	PAFTA ADI VAZİYET PLAN	
ŞEKİL C.123		
FATİHAN 2018		

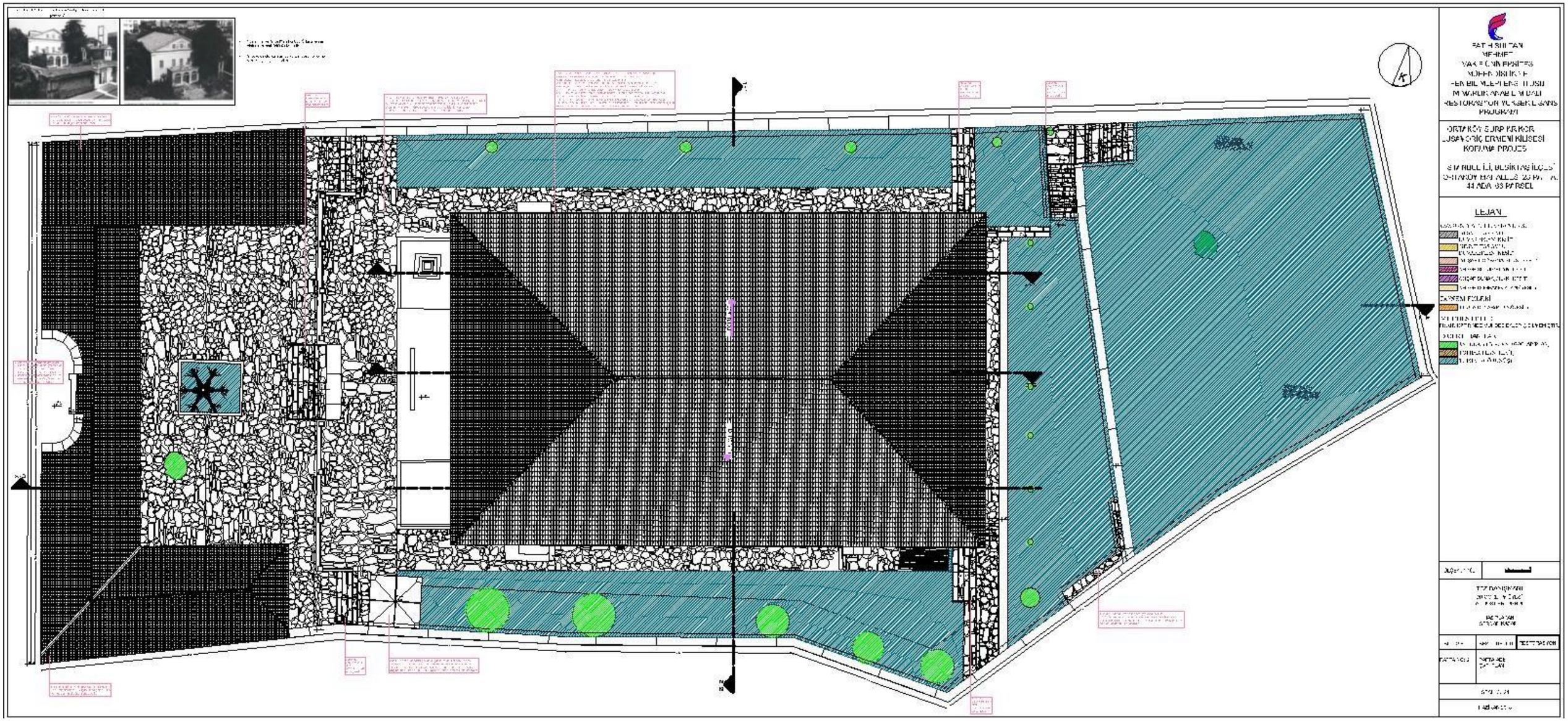
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK FAKÜLTESİ
LEJAND

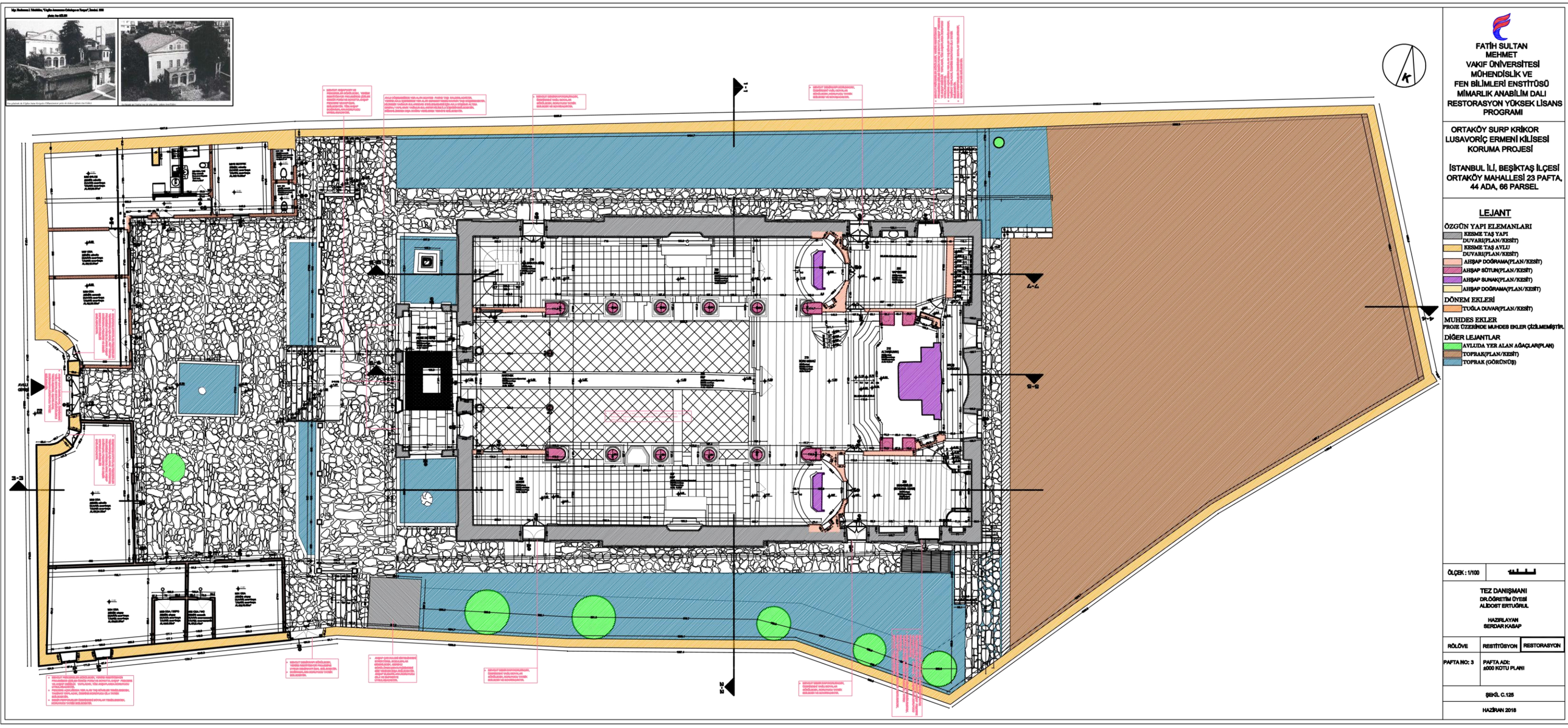
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL
LEJANT
ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)
AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
DÖNEM EKLERİ
TUĞLA DUVAR(PLAN/KESİT)
MUHDES EKLER
PROJE ÜZERİNDE MUHDES EKLER ÇİZİLMEMİŞTİR.
DİĞER LEJANTLAR
AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
TOPRAK(PLAN/KESİT)
TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)
ÖLÇEK : 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 3
PAFTA ADI:
±000 KOTU PLANI
ŞEKİL C.125
HAZİRAN 2018

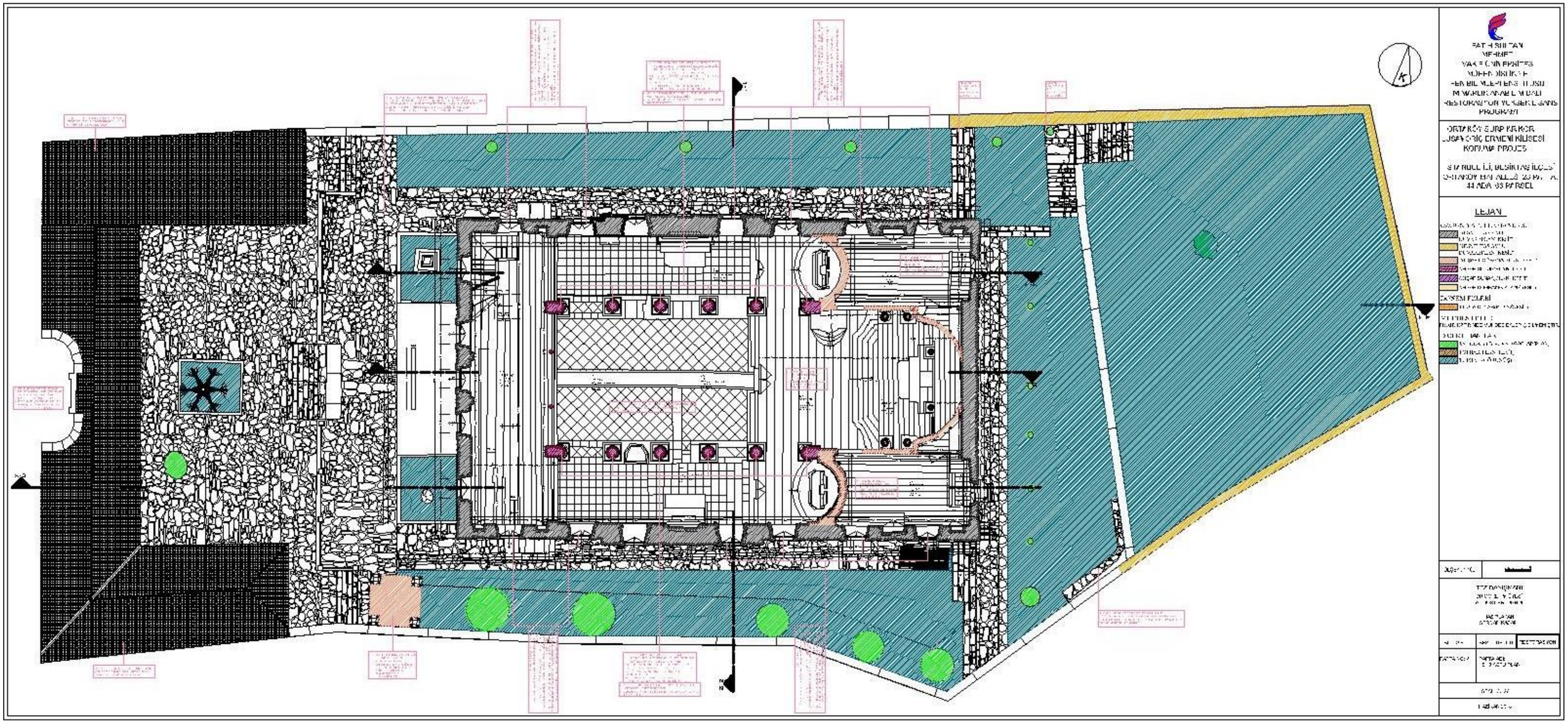
FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK FAKÜLTESİ
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR
LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ
LEJAN

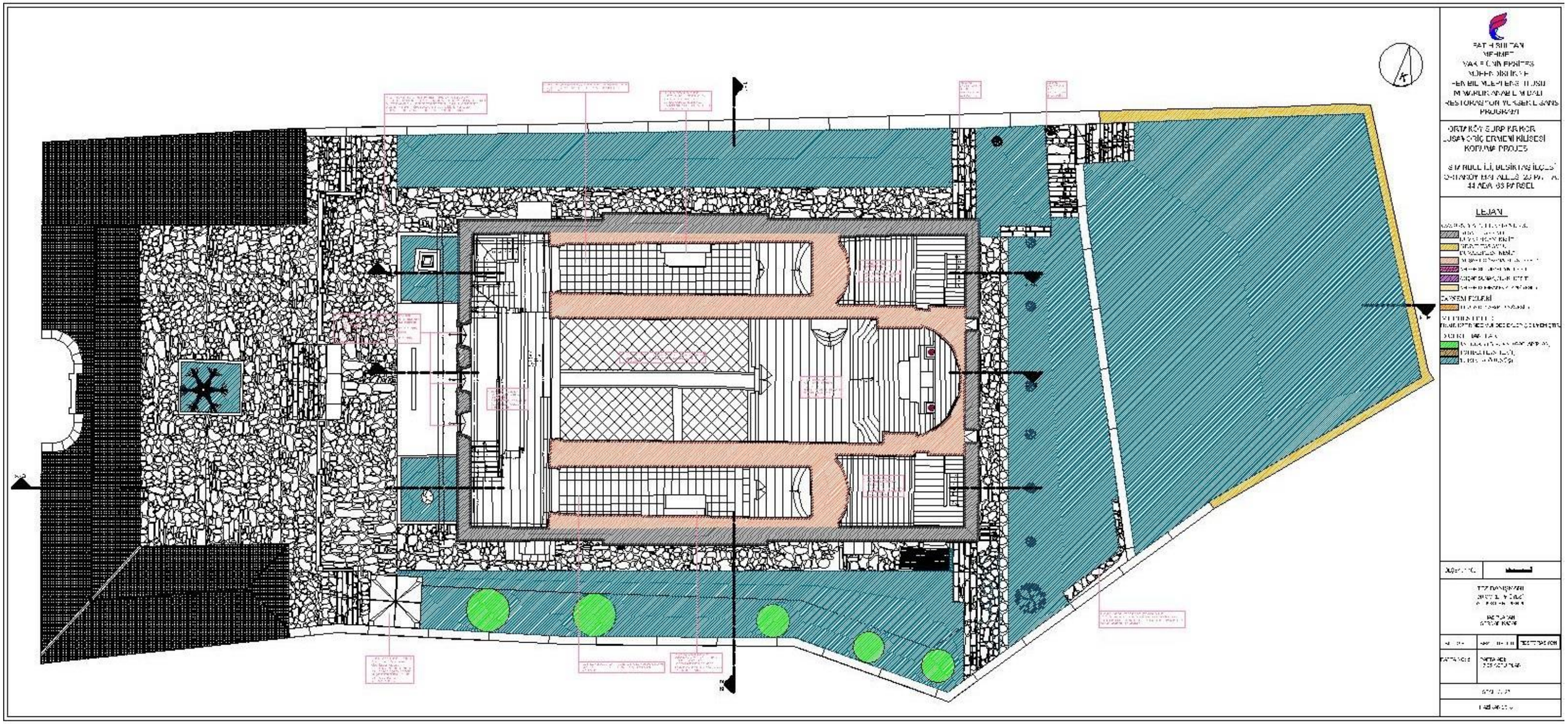
FATİH SULTAN
MEHMET
VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK FAKÜLTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI
ORTAKÖY SURP PRKICH
JUSAVORIÇ ERMENİ KİLİSESİ
KORUMA PROJESİ
LEJAN

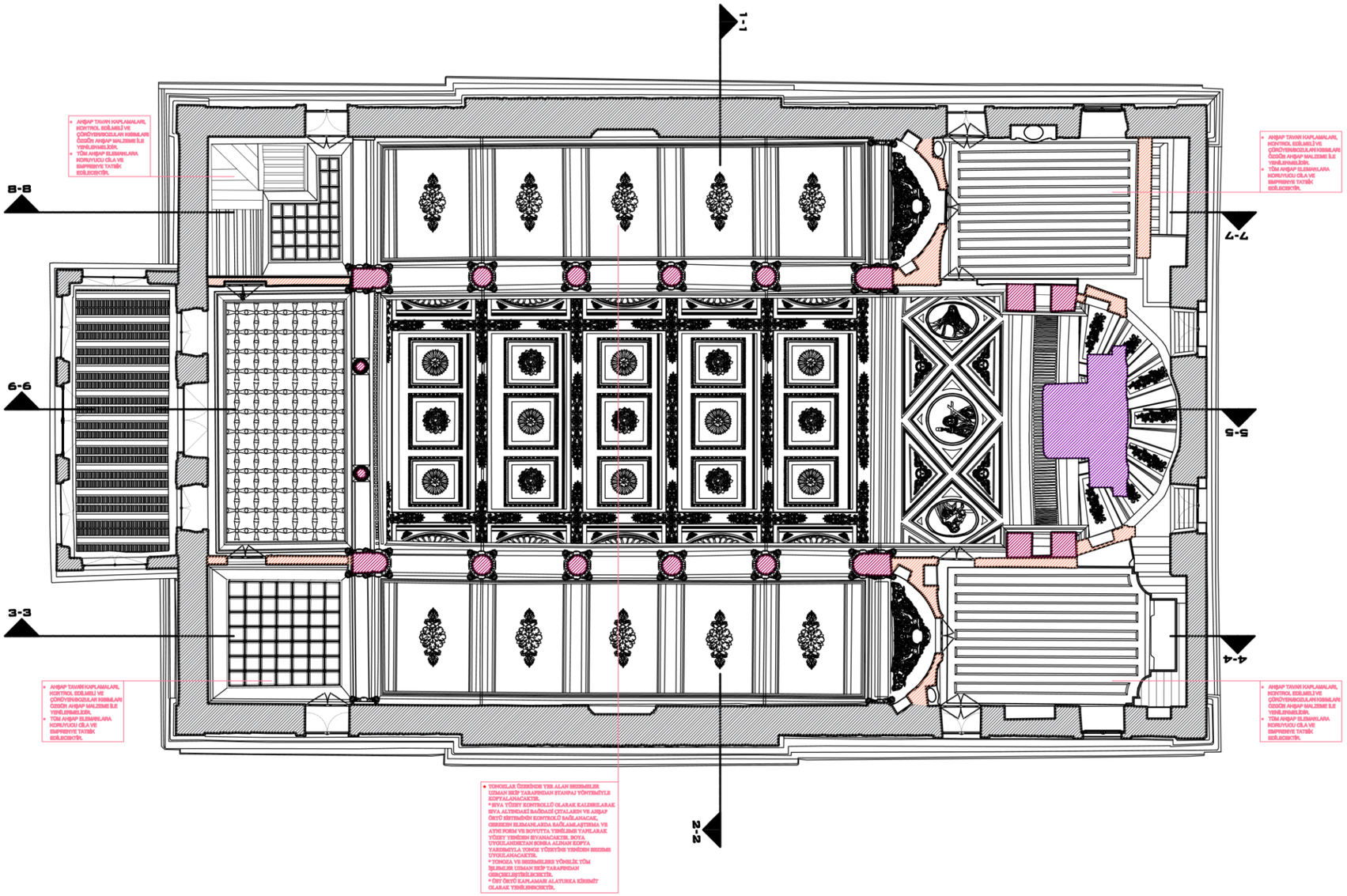

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 6

PAFTA ADI:
000 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.128

HAZİRAN 2018

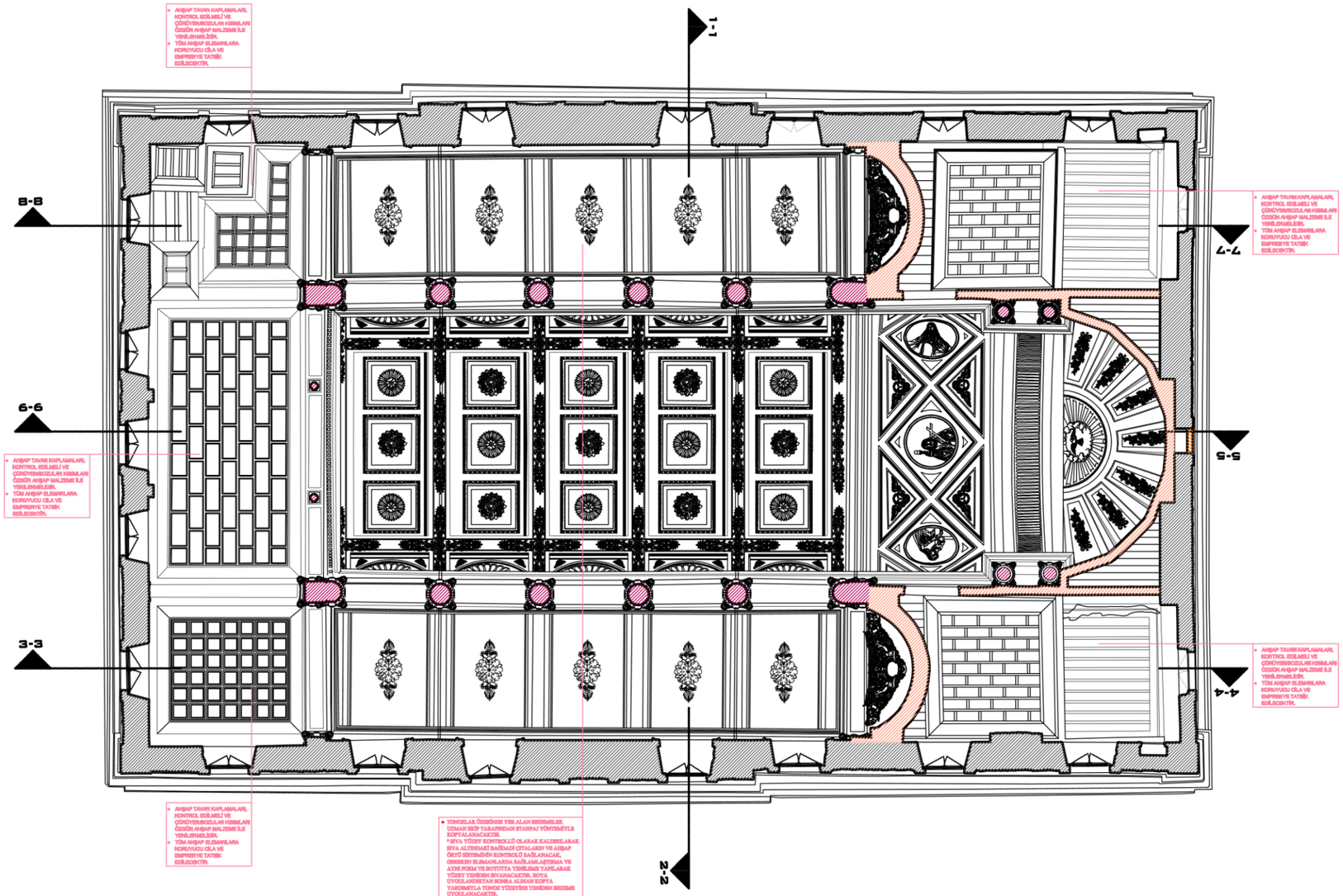

325

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 7

PAFTA ADI:
+5.18 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.129

HAZİRAN 2018

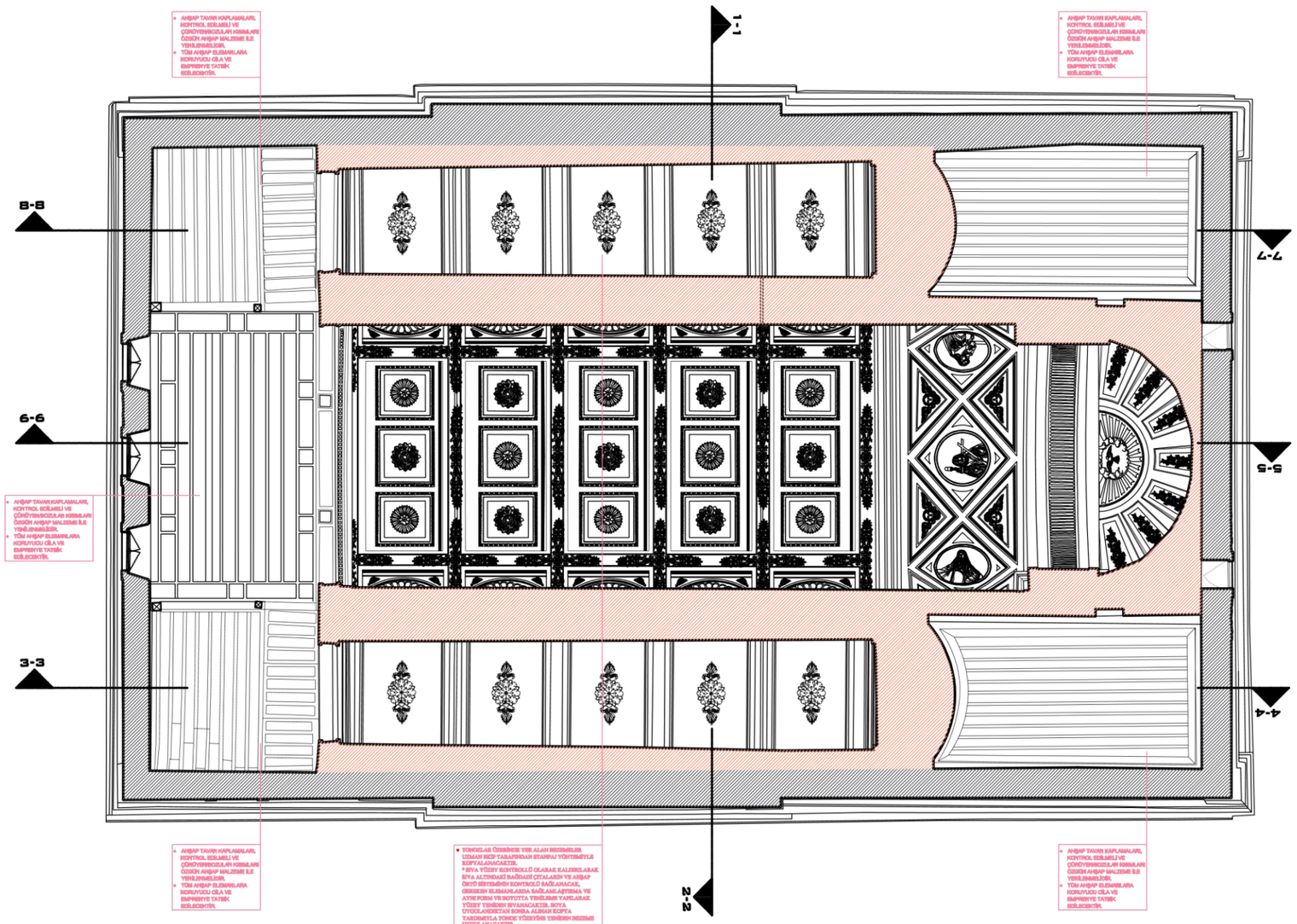

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 8

PAFTA ADI:
+9.05 KOTU TAVAN PLANI

ŞEKİL C.130

HAZİRAN 2018

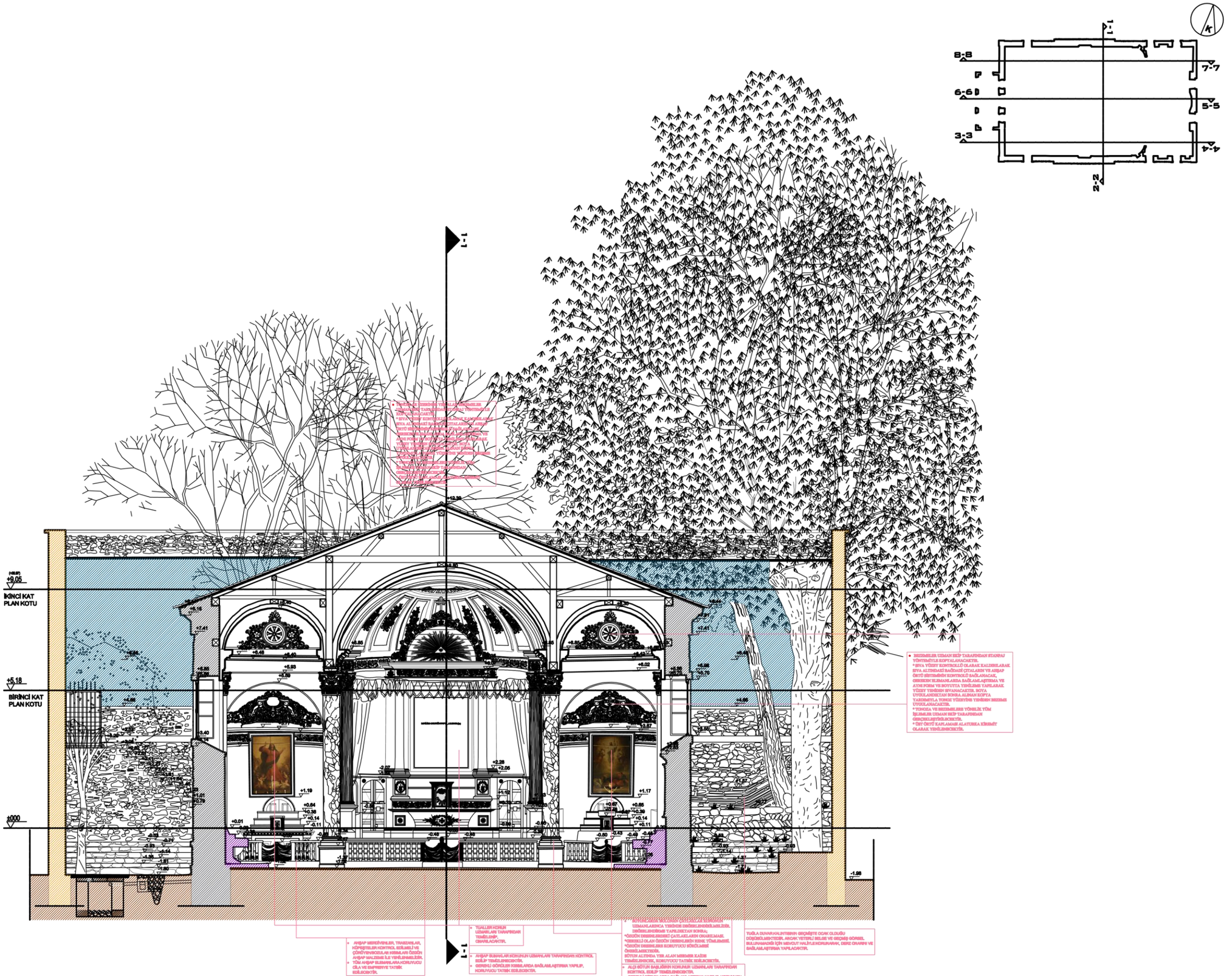

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
- TOPRAK(PLAN/KESİT)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 9	PAFTA ADI: 1-1 KESİTİ	

ŞEKİL C.131

HAZİRAN 2018

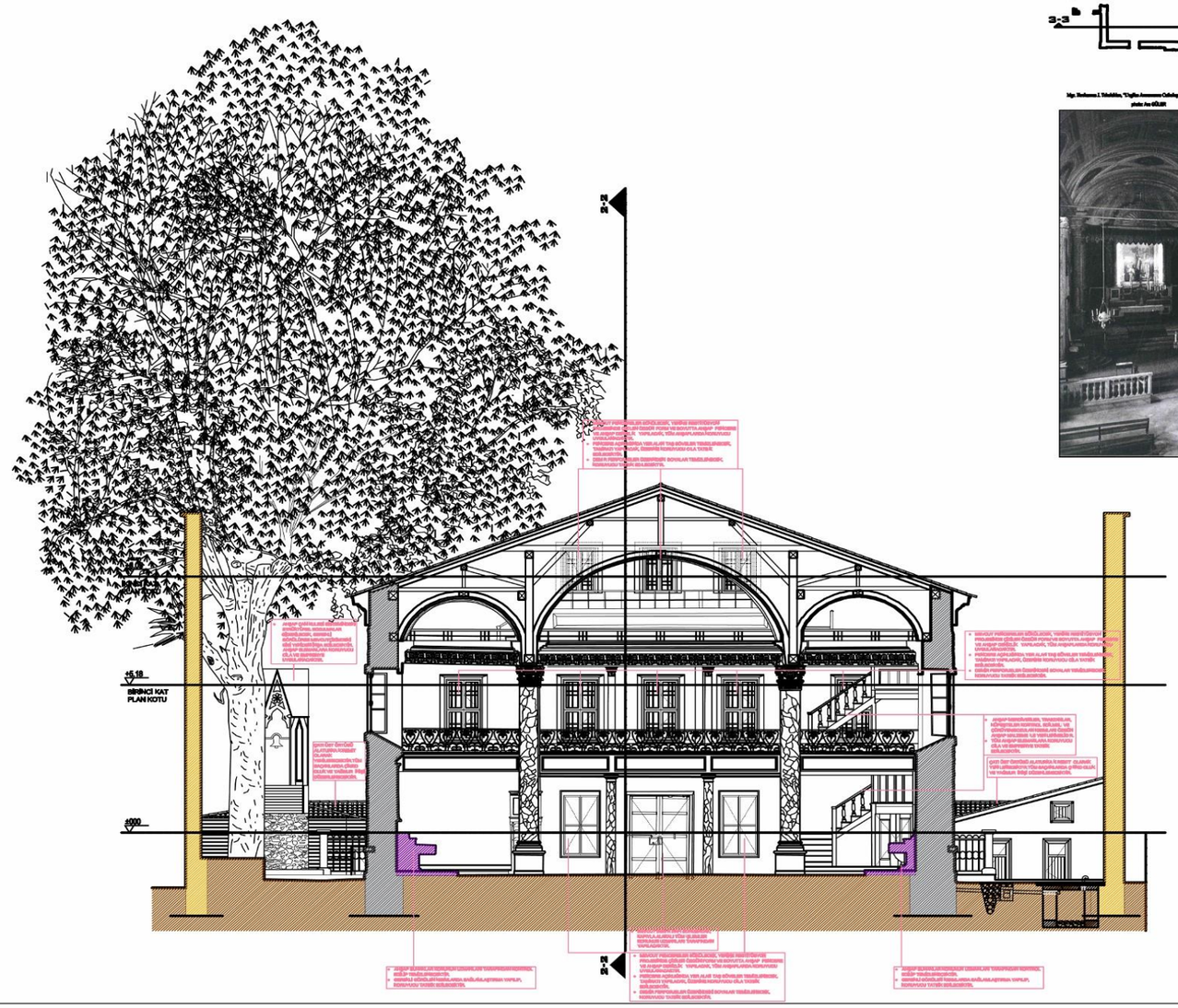

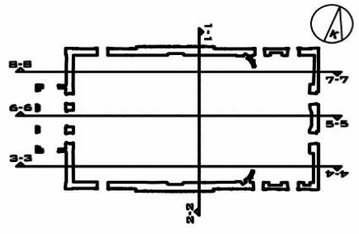

Nef Görünüşü

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
- TOPRAK(PLAN/KESİT)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 10	PAFTA ADI: 1-1 KESİTİ	

ŞEKİL C.132

HAZİRAN 2018

Müştemilat İç Avlu Görünüşü

- Fotoğraf doğrultusunda projede pencerelere kontaktı çizilmiştir.

SUNAK ÜSTÜNDE YER ALAN TUAL

- Sunak arkasında yer alan duvar yüzeyindeki kalan İçi bezemeler projede çizilmiştir.

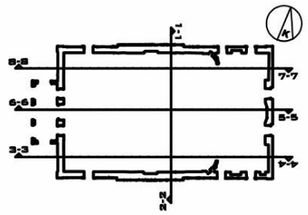

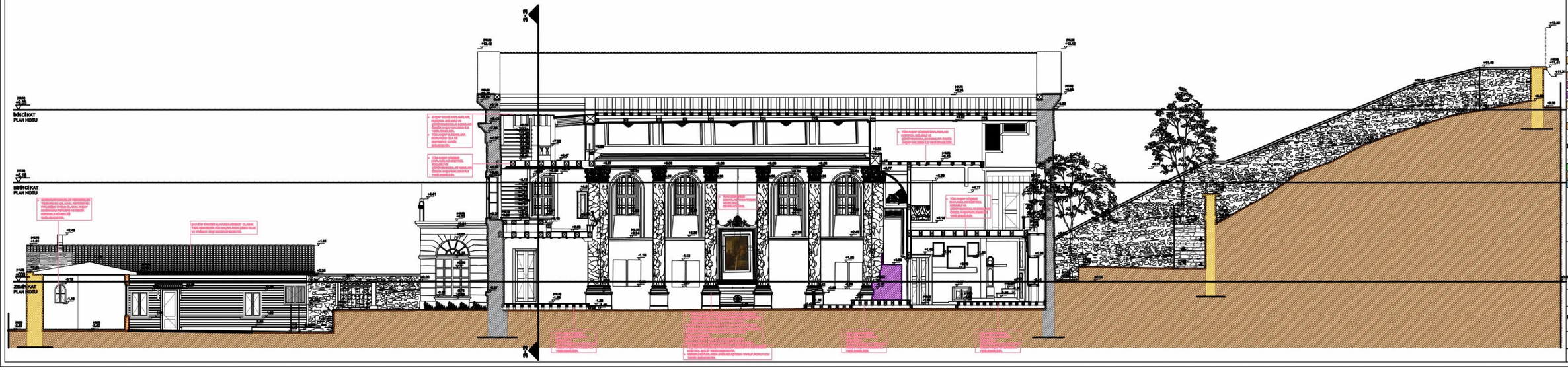

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SÜTUN(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
- AHŞAP DOĞRAMA(PLAN/KESİT)

DÖNEM EKLERİ

- TUĞLA DUVAR(PLAN/KESİT)

MUHDES EKLER

PROJE ÜZERİNDE MUHDES EKLER ÇİZİLMEMİŞTİR.

DİĞER LEJANTLAR

- AVLUDA YER ALAN AĞAÇLAR(PLAN)
- TOPRAK(PLAN/KESİT)
- TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 11	PAFTA ADI: 3-3 KESİTİ	

ŞEKİL C.133

HAZİRAN 2018

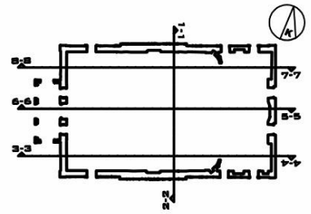

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ
ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

ÖZGÜN YAPI ELEMANLARI
- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- KESME TAŞ AVLU DUVARI(PLAN/KESİT)
- TUĞLA DUVAR(PLAN/KESİT)
- TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 12	PAFTA ADI: 4-4 KESİTİ

ŞEKİL C.134

HAZİRAN 2018

Mgr. Hovhannes J. Tchelebian, "L'eglise Arménienne Catholique en Turquie", Istanbul. 1998
photo: Ara GÜLER

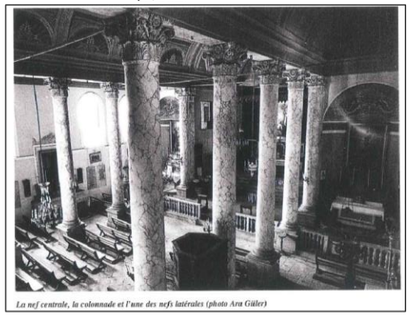

La nef centrale, la colonnade et l'une des nefs latérales (photo Ara Güler)

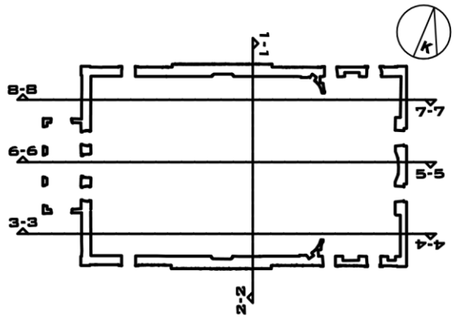

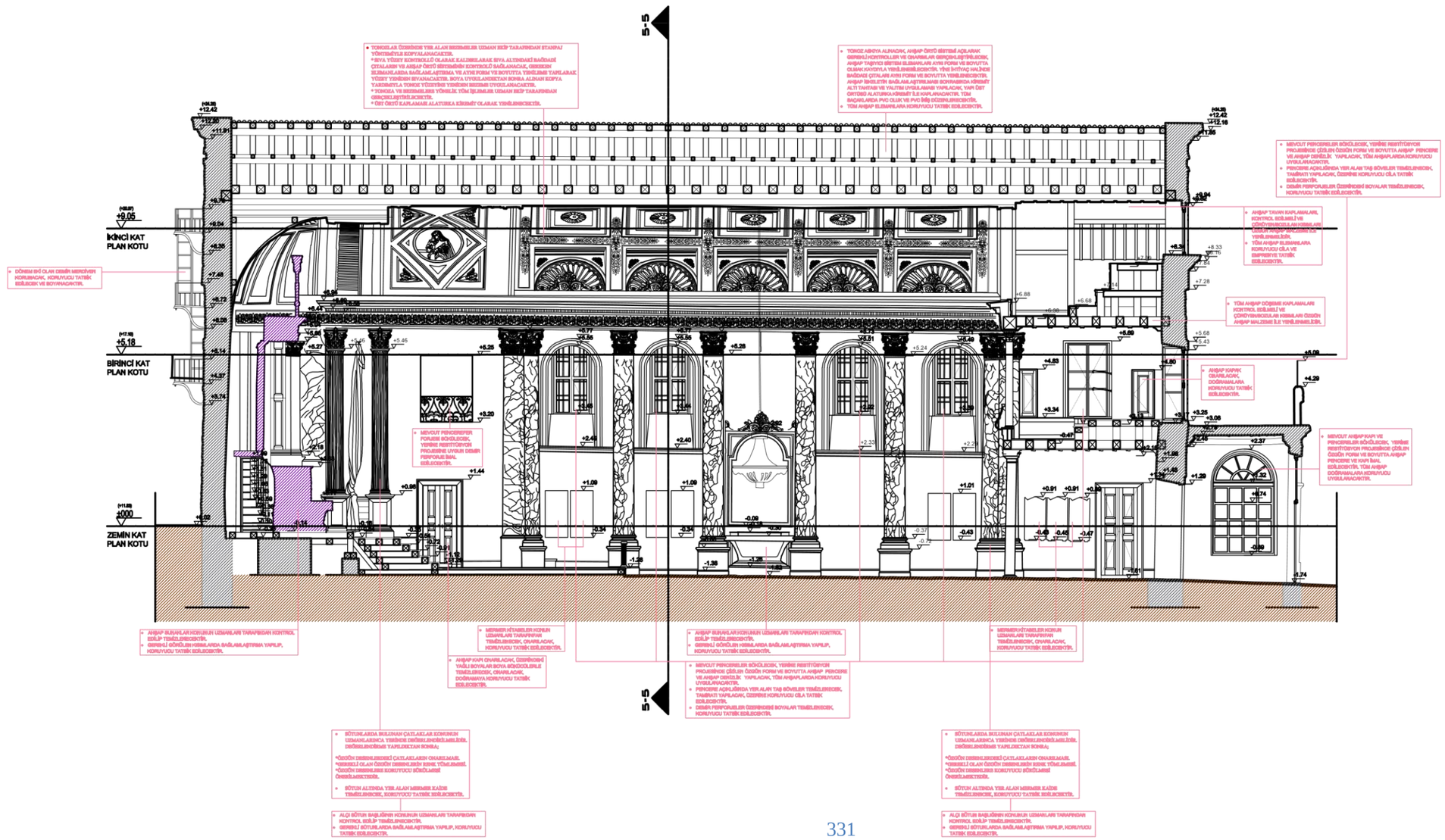

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
- TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100	

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 13	PAFTA ADI: 5-5 KESİTİ	

ŞEKİL C.135

HAZİRAN 2018

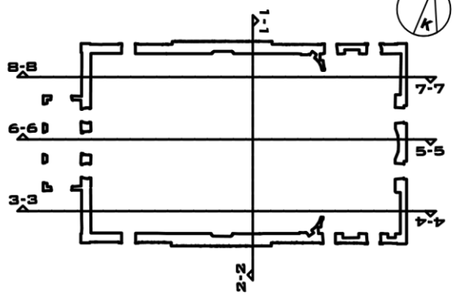

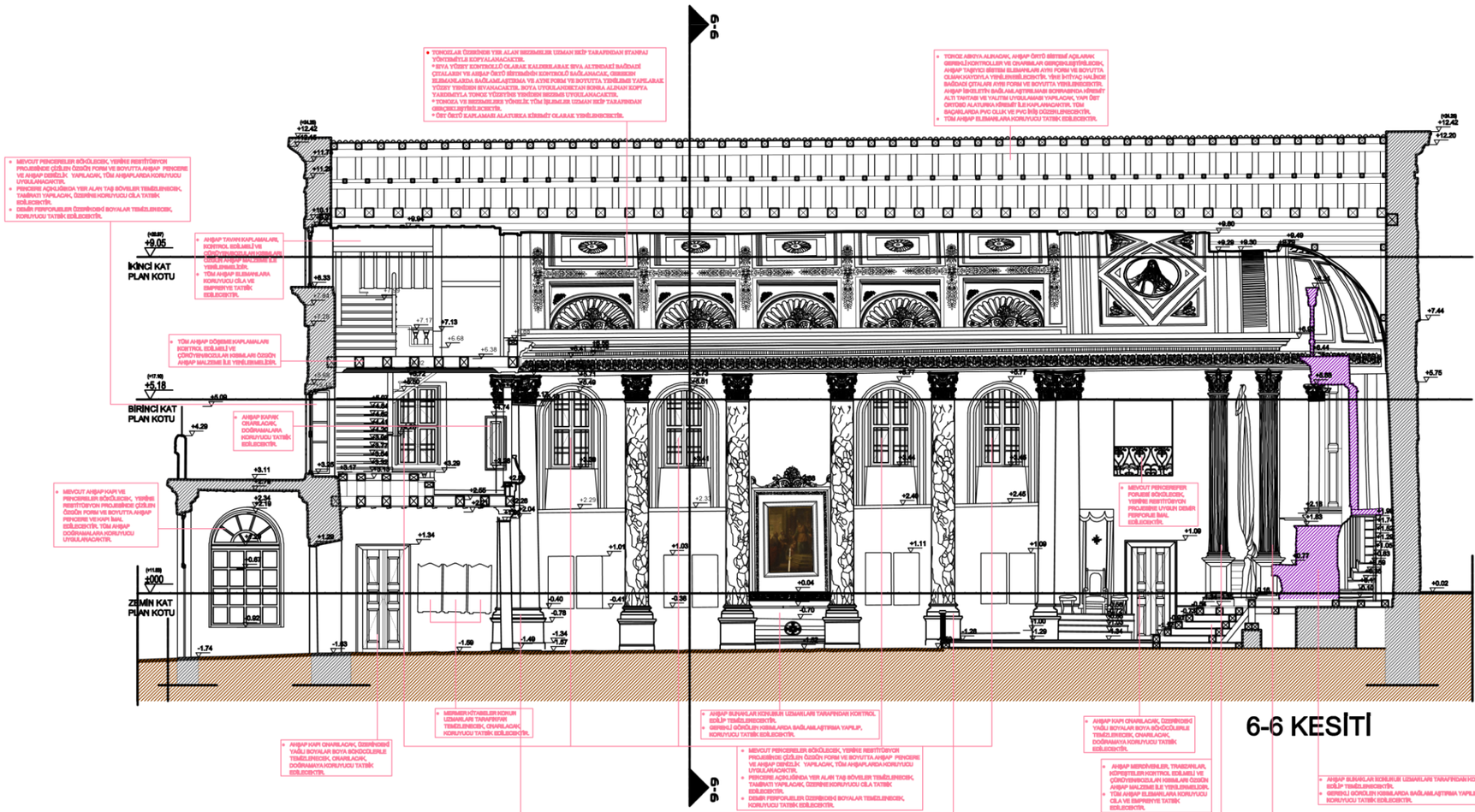

6-6 KESİTİ

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
- TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 14	PAFTA ADI: 6-6 KESİTİ	

ŞEKİL C.136

HAZİRAN 2018

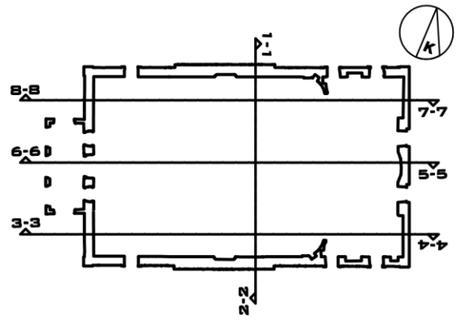

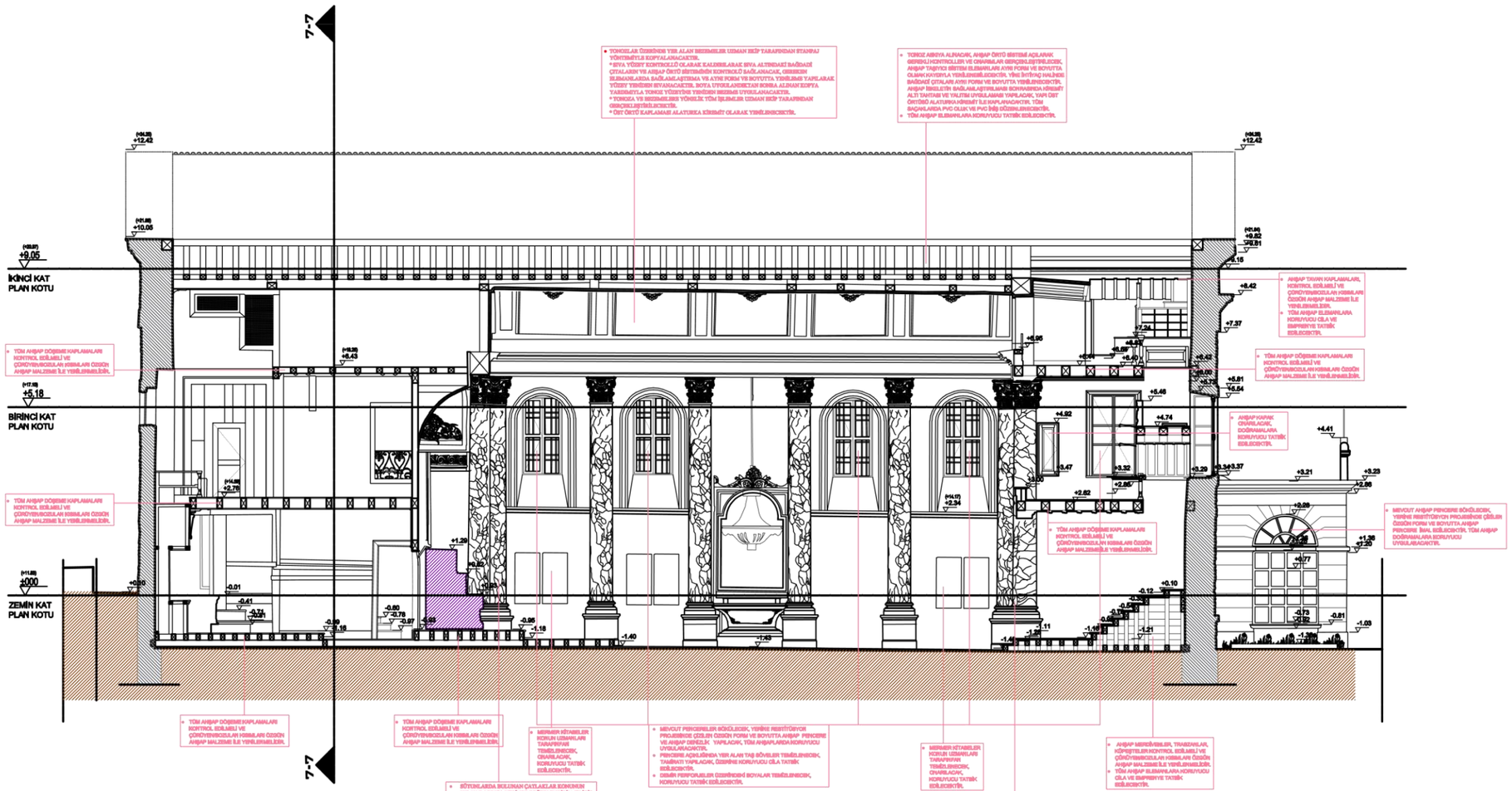

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
- TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 15	PAFTA ADI: 7-7 KESİTİ	

ŞEKİL C.137

HAZİRAN 2018

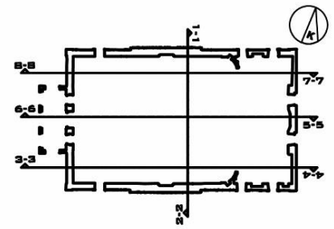

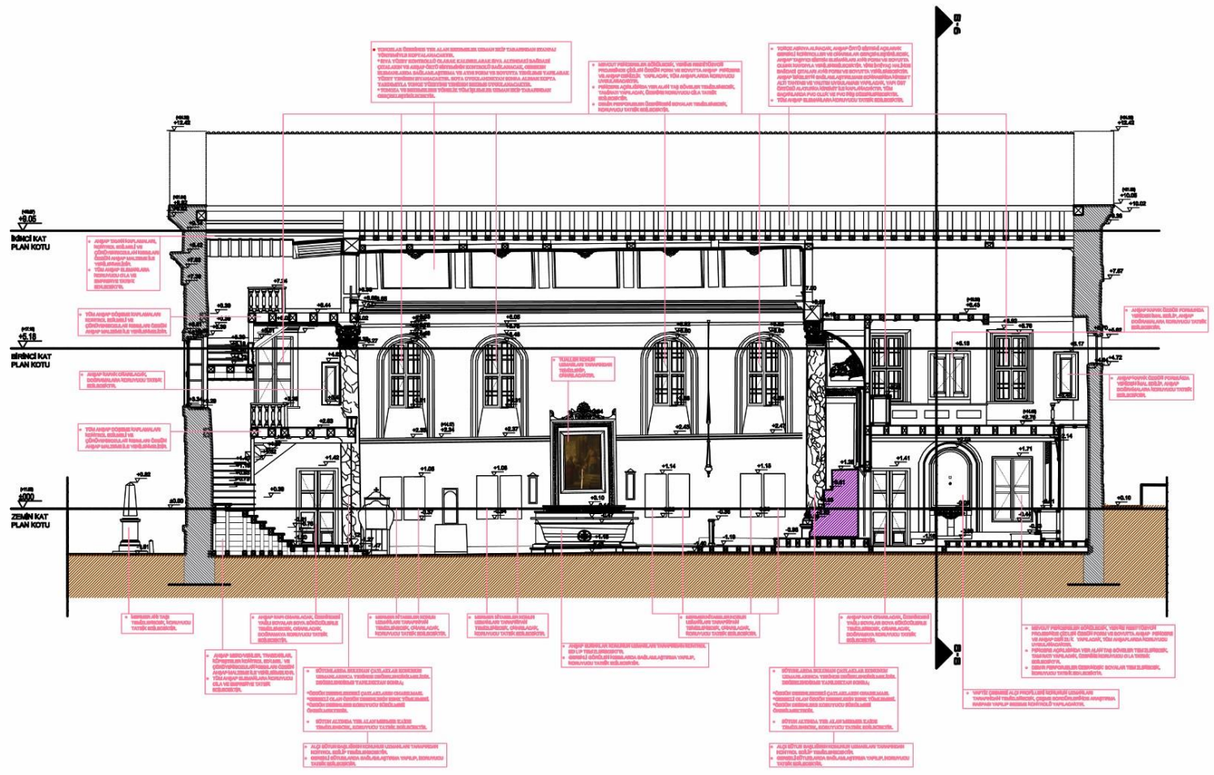

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

- KESME TAŞ YAPI DUVARI(PLAN/KESİT)
- AHŞAP SUNAK(PLAN/KESİT)
- TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 18 | PAFTA ADI: 8-8 KESİTİ

ŞEKİL C.138

HAZİRAN 2018

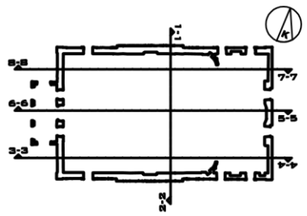

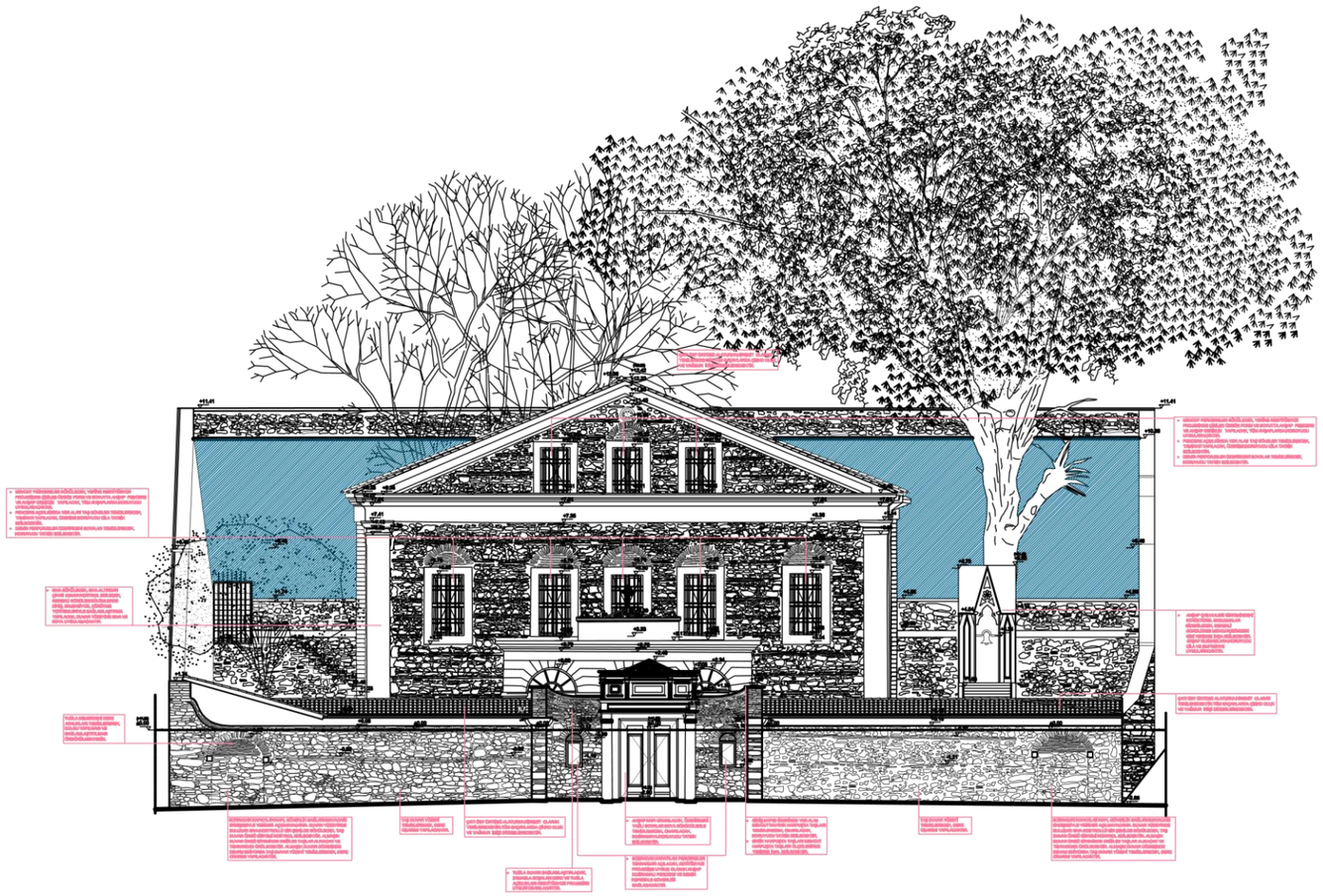

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

TOPRAK (GÖRÜNÜŞ)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 17 | PAFTA ADI: BATI CEPHESİ

ŞEKİL C.139

HAZİRAN 2018

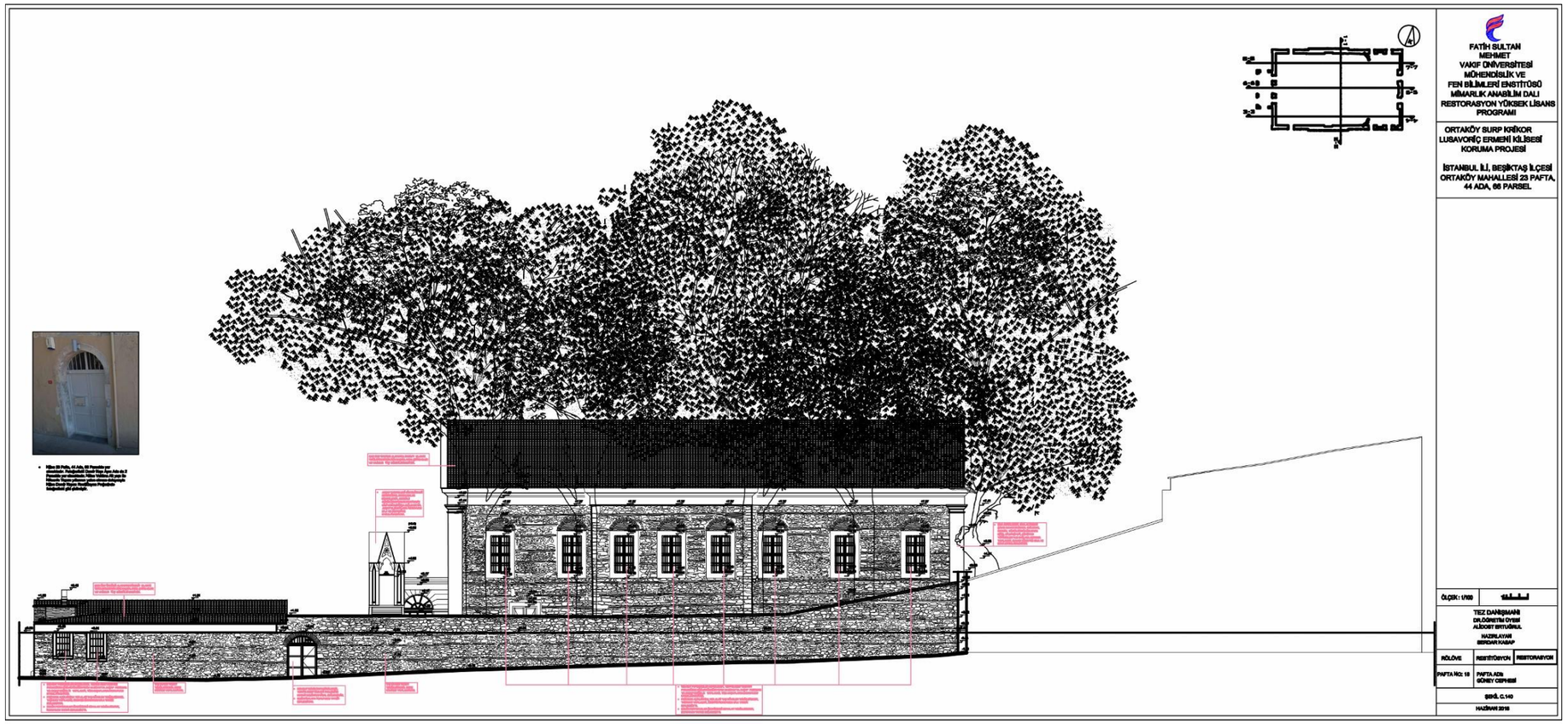
FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ
İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 86 PARSEL
ÖLÇİK: 1/100
TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİCENT ERTUĞRUL
HAZIRLAYAN
BERDAN KABAP
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON
PAFTA NO: 18
PAFTA ADI:
GÜNEY CEPHESİ
şekil. C.140
HAZİRAN 2018

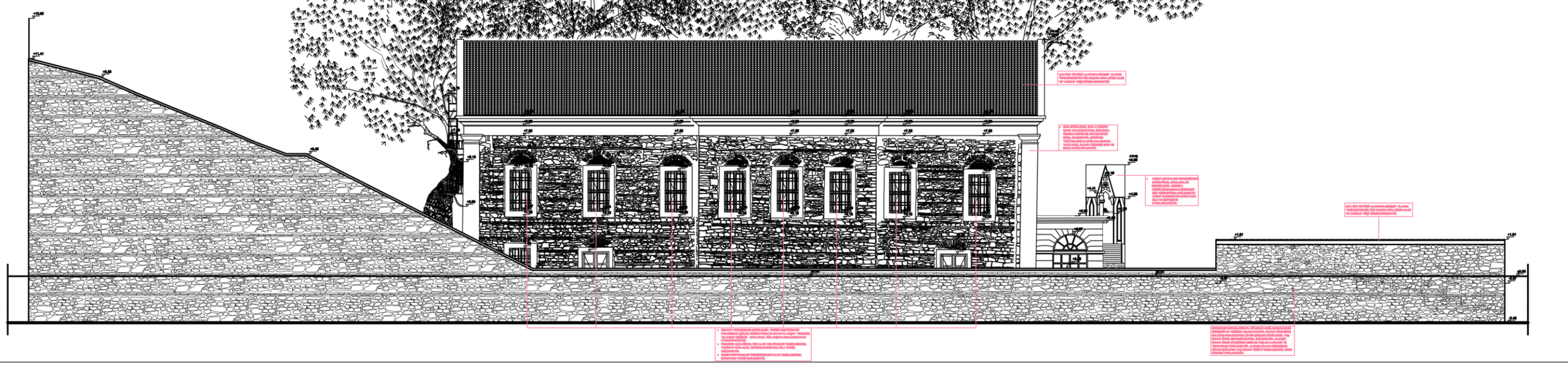

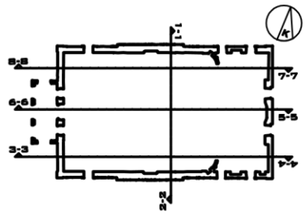

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 19	PAFTA ADI: KUZEY CEPHESİ	

ŞEKİL C.141

HAZİRAN 2018

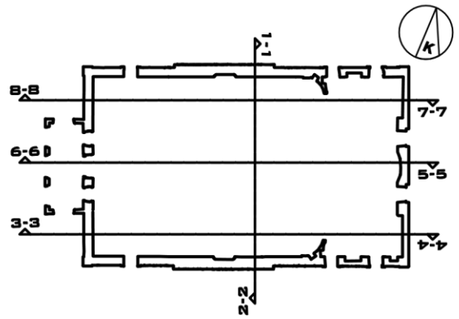

Mgr. Hovhannes J. Tcholakian, "L'eglise Armenienne Catholique en Turquie", İstanbul. 1998

photo: Ara GÜLER

L'entrée de l'église

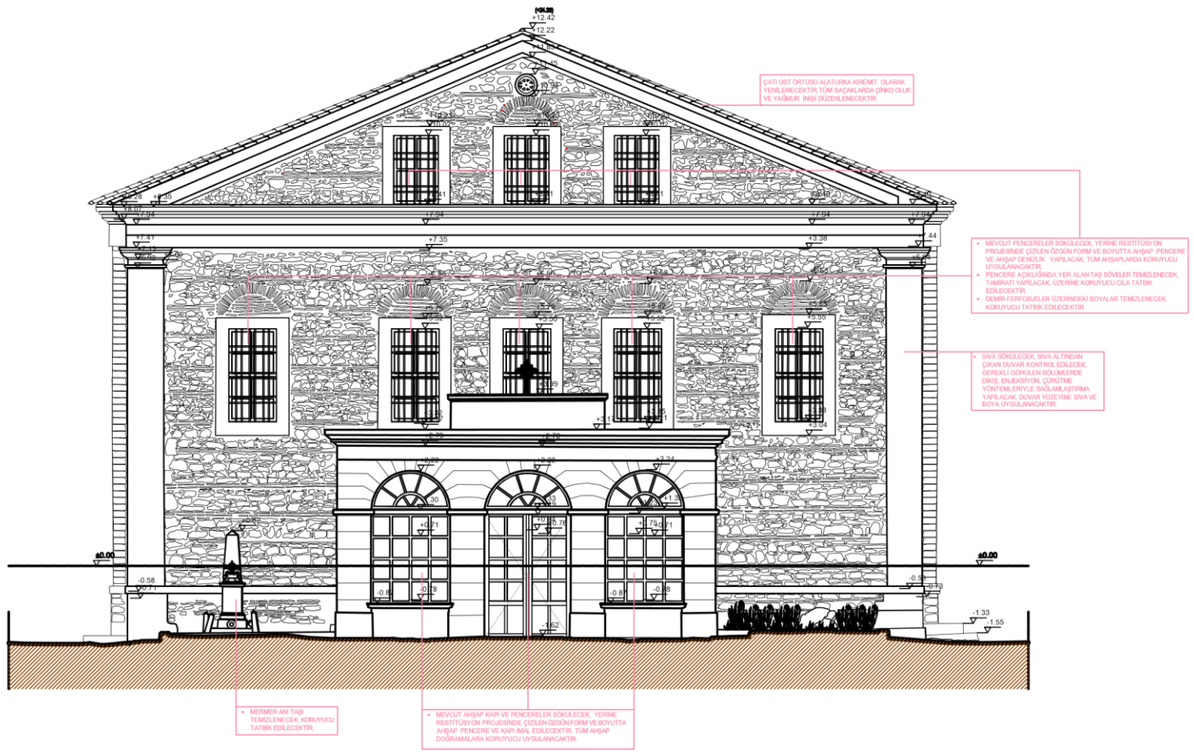

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100	

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 20	PAFTA ADI: BATI CEPHESİ	

ŞEKİL C.142

HAZİRAN 2018

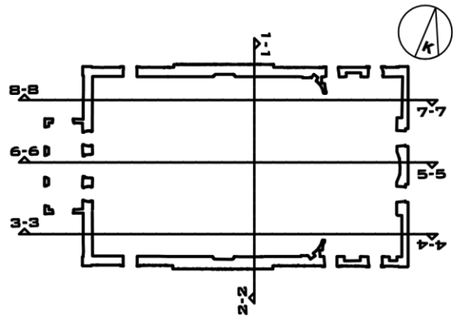

Mgr. Hovhannes I. Tchelebian, "Ungilas Armanuma Catholiqua en Turquie", Istanbul, 1998
photo: Ara GÜLER

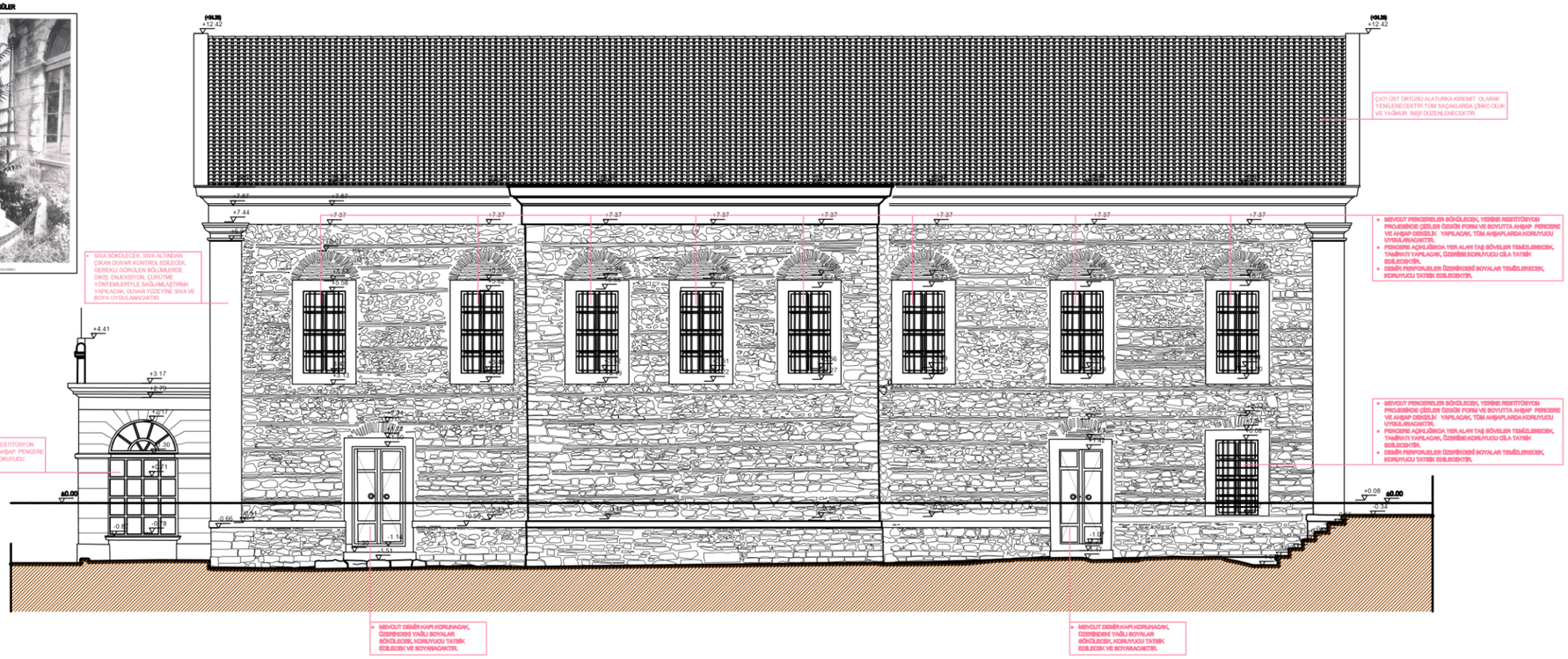

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE | RESTİTÜSYON | RESTORASYON

PAFTA NO: 21 | PAFTA ADI: GÜNEY CEPHESİ

ŞEKİL C.143

HAZİRAN 2018

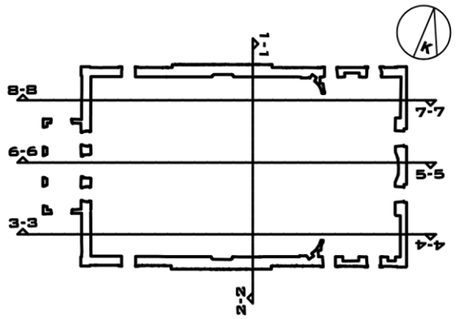

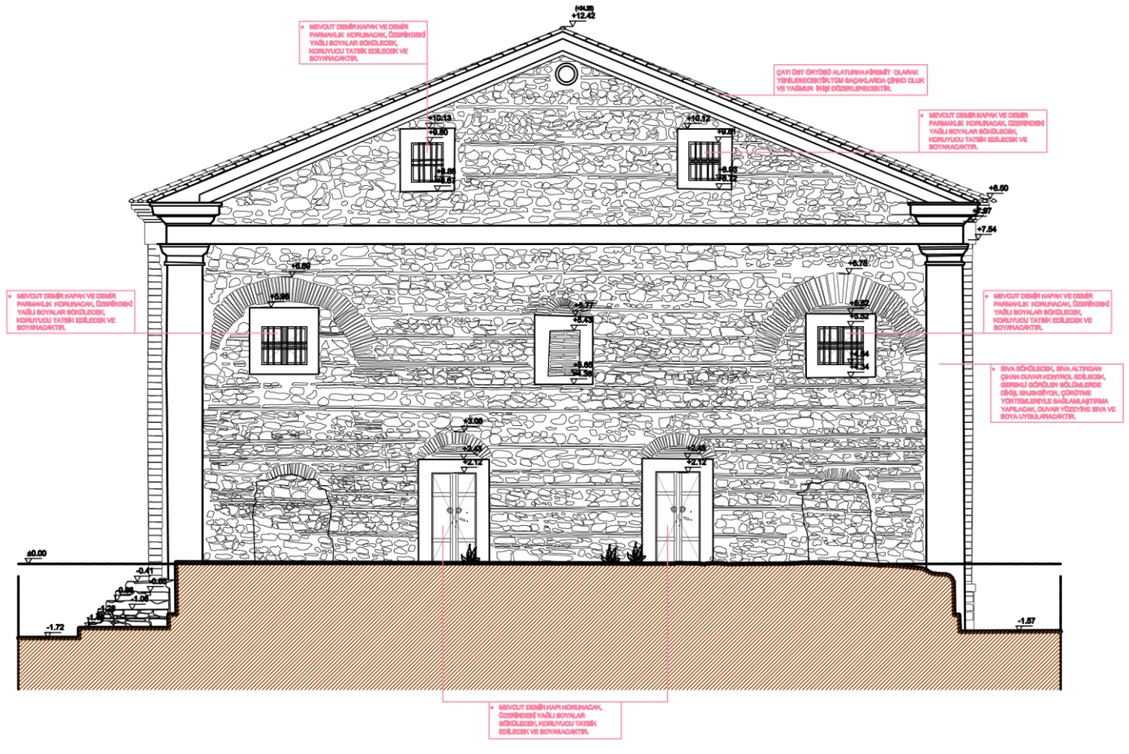

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON
PAFTA NO: 22	PAFTA ADI: DOĞU CEPHESİ	

ŞEKİL C.144

HAZİRAN 2018

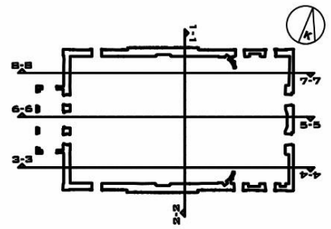

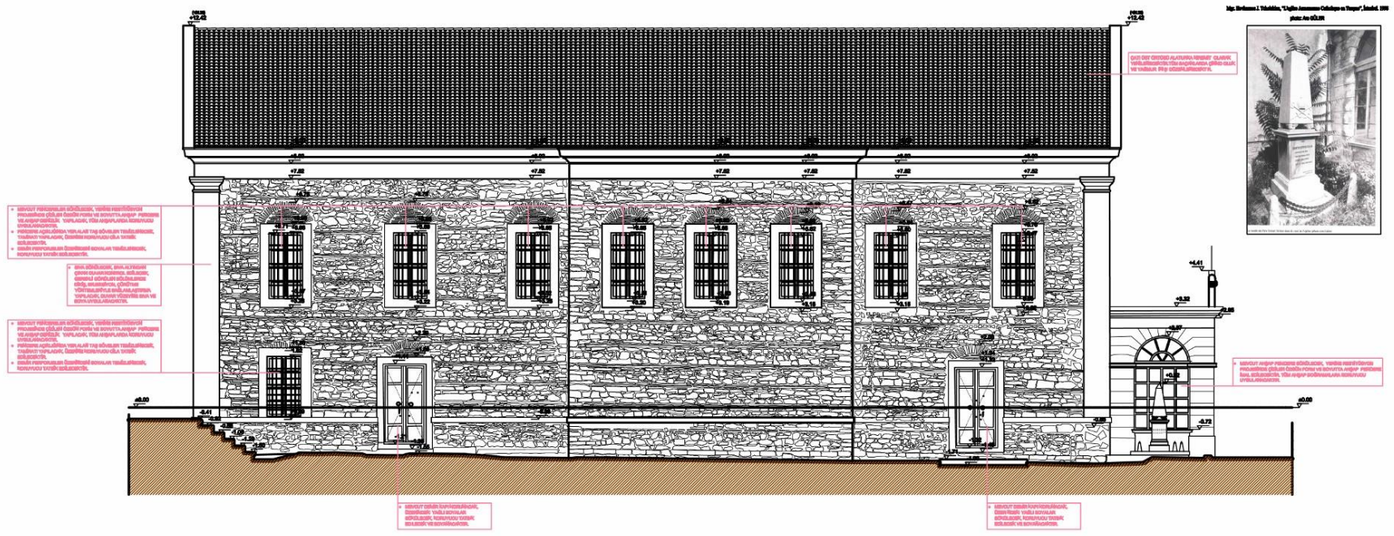

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ORTAKÖY SURP KRİKOR LUSAVORİÇ ERMENİ KİLİSESİ KORUMA PROJESİ

İSTANBUL İLİ, BEŞİKTAŞ İLÇESİ ORTAKÖY MAHALLESİ 23 PAFTA, 44 ADA, 66 PARSEL

LEJANT

TOPRAK(PLAN/KESİT)

ÖLÇEK : 1/100

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞRETİM ÜYESİ
ALİDOST ERTUĞRUL

HAZIRLAYAN
SERDAR KASAP

RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON

PAFTA NO: 23

PAFTA ADI:
KUZEY CEPHESİ

ŞEKİL C.145

HAZİRAN 2018